Sztankó János
bútorterverő

1923 - 27
Éinnisk 1930
89 l.

cm., legn. ha
ú, profilált fe
apanyaggal be
megemlítek.
agy forgantyú
p 2. sz. alatt
ét a körömbe
benyomott s
san haladó s
zármazik, a s
bal sarkán ug

sa általában barna-vörös, de foltos égetésű lévén, feketés-barna foltok is vannak Magassága 8·2 cm., legnagyobb hasasodása 10·3 cm. Lapos, profilált feneke m. átm. Az egész edény hármas csonkakúpra emlékeztet, melyek találkozási éle ított.

Edényünk vonalas diszítésé- 15. kép is kellő fogalmat . A 14. képen bemutatott étől abban mutat eltérést, csak kettős vonalkákkal éki- pontozása nincs s a horizon- vonalpárok nem mennek fül- fültőig az egész edényvál-

17.

égig, hanem a közepe táján megtörik s felfelé, úgy elől, mint hátul, szögbe fut.

Sztankó Judit
SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
MAGYAR
HÍRLAP

POLITIKAI NAPILAP

Kádár János és Fock Jenő fogadta a csehszlovák külügyminisztert

Csehszlovákia budapesti nagykövetének fogadása Jan Marko tiszteletére

(MTI) *Kádár* János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára csütörtökön fogadta Jan *Markót*, a CSKP Központi Bizottságának tagját, csehszlovák külügyminisztert. A látogatásnál jelen volt *Péter* János külügyminiszter, *Vince* József, hazánk prágai nagykövete és Frantisek *Dvorsky*, Csehszlovákia budapesti nagykövete.

A szívélyes légkörben lezajlott találkozó során a két pártot kölcsönösen érdeklő kérdésekről folytattak eszmecserét.

Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke csütörtökön hivatalában fogadta Jan Marko csehszlovák külügyminisztert. A látogatásnál jelen volt Péter János külügyminiszter, Vince József, hazánk prágai nagykövete és Frantisek Dvorsky, Csehszlovákia budapesti nagykövete.

A szívélyes, baráti eszmecsere során a két ország kapcsolatait érintő kérdéseket és az időszerű nemzetközi problémákat tekintették át.

A magyar és a csehszlovák külügyminiszter tárgyalása

Péter János külügyminiszter és Jan Marko csehszlovák külügyminiszter csütörtökön délután szűk körű megbeszélést folytatott. Este Frantisek Dvorsky, Csehszlovákia budapesti nagykövete rezidenciáján fogadást adott Jan Marko külügyminiszter tiszteletére. A fogadáson megjelent *dr. Ajtai* Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, Péter János külügyminiszter, *dr. Korom* Mihály igazságügy-miniszter, *Lázár* György munkaügyi miniszter, *Puja* Frigyes, a külügyminiszter első helyettese, *dr. Rosta* Endre, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnöke, *dr. Molnár* János művelődésügyi miniszterhelyettes, *Várkonyi* Péter, a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatalának elnöke, *Mátyás* László, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, továbbá a politikai, a gazdasági és a társadalmi élet számos más ismert személyisége. Ott volt a fogadáson a Budapesten akkreditált diplomáciai képviseletek több vezetője és tagja.

Klara Marková, a csehszlovák külügyminiszter felesége — Puja Frigyesné, Vince Józsefné és Zlatica Dvorská társaságában — megtekintette *Sztankó* Judit festőművésznő tárlatát ~~a Csók-galériában~~, ahol a festőművésznő üdvözölte. Ezután ellátogatott a Marczibányi téri zenei általános iskolába, majd részt vett az OKISZ Labor divatbemutatóján.

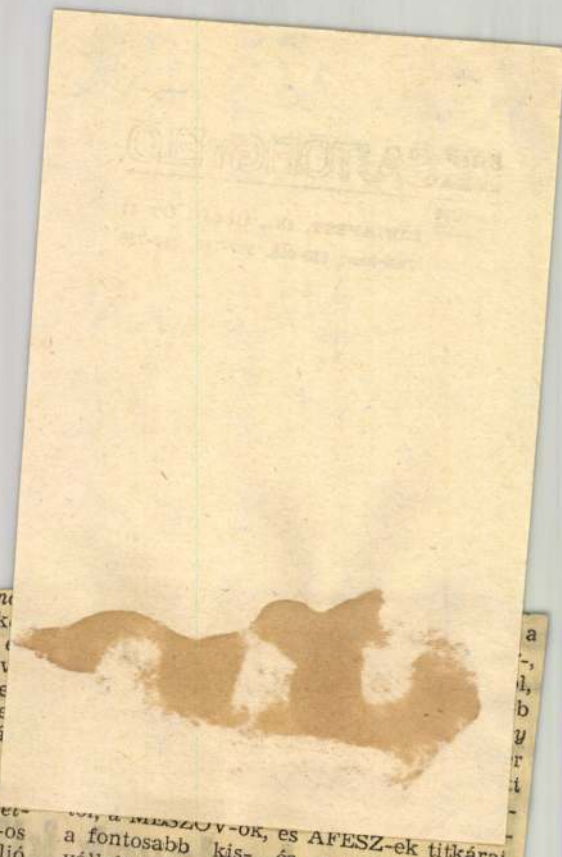

... átem — főleg a k...
... ellátásban — a városokban ...
nagyközségekben örvendetes. De növ...
szik a közös beruházások volumene...
mivel 1968-ban 41 millió, 1969-ben pe...
már 73 millió forintot tett ki a beruhá...
sokra átadott pénzeszköz.

A Pest megyei vb méltán látta *a pol...kai légkör és a közéleti alkotókedv töret...len fejlődését* abban is, hogy az 1966-os 30 millióval szemben 1969-ben 55 millió forint értékű *társadalmi munkát* produkált Pest megye lakossága.

A tanácsi munka fejlesztését célzó alkotó viták eredménye az is, hogy a legutóbbi tanácsválasztások óta a jelölő gyűléseken elhangzott *közérdekű javaslatok* 85 százalékát sikerült valóra váltani. És most a Pest megyei Tanács végrehajtó bizottsági ülésén lezajlott vita *jó alap és biztató kezdet* a decentralizáció továbbfolytatásához, hiszen tartalmilag kifejezi a párt kongresszusi irányelveiben megfogalmazott egységes törekvést és felismerést: a jelen időszakban az állami élet, a szocialista demokrácia továbbfejlesztése *nemcsak a tanácsok, hanem a lakosság szívügye is.*

Perlai Rezső

...tói, a MESZOV-ok, és AFESZ-ek titkárai, a fontosabb kis- és nagykereskedelmi vállalatok igazgatói, valamint több minisztérium képviselője.

Molnár Károly főosztályvezető elmondotta, hogy az elkövetkező hónapokra a jó ellátás biztosított. Az év hátralevő részében is változatlanul problémát jelent azonban a tőkehús, elsősorban a sertéshúshiány, jóllehet a negyedik negyedévben a hús és húskészítmények mennyisége öt százalékkal meghaladja az előző évit. Csökkenni fog a fagyasztott hús aránya. Gondot jelent a kenyér minősége, a rendszertelen szállítás. A sütőipar önkényesen előnyben részesíti saját szakboltjait más élelmiszerboltok hátrányára. A Belkereskedelmi Minisztérium megállapodott a Mezőgazdasági és Élelmezésügyi Minisztériummal, szállítási szerződést kötnek a sütőipari termékekre. A taná-

A találmányok hasznosítását, a kutatások ...zetését vizsgálja a KNEB

Tasnádi Emil felhívta a figyelmet a műszaki fejlesztési feladatok megoldásában az időtényező fontosságára. Példaként említette, hogy *12 évig tartott* és körülbelül 120 millió forintba került az úgynevezett kettős műtrágya — szuperfoszfát és nitrogén műtrágya együttes értékeivel bíró hatóanyag — hazai kikísérletezése; *holott ugyanezért az összegért már rég meg lehetett volna vásárolni a licencét.*

A vizsgálat során arra is választ keresnek, hogy milyen szempontok szerint döntenek a sikeresen befejezett kutatási témák eredményeinek gyakorlati kamatoztatásáról, azok rangsorolásáról, vagy esetenként miért mondanak le a gyakorlati hasznosításáról. Megnézik: biztosította-e kellő időben a vállalat az új kutatási eredmények felhasználásának előfeltételeit, s ha vannak gátló tényezők, mit tesznek ezek megszüntetésére?

Az országos vizsgálatot októberben és novemberben végzik el a népi ellenőrök.

...s mecénásai

van, mivel az idejében fel...

Stanró Judit

1021

37o. IX. 17. Kossuth 12.oo /6/ Ár

Déli Krónika

Jó napot kivánunk !

Csák Elemérnek adjuk át a szót, aki a magyar fővárosban vendégeskedő csehszlovák külügyminiszter délelőtti programjáról tudósit.

- Fock Jenő a Minisztertanács elnöke, és Kádár János az MSZMP KB. első titkára, délelőtt fogadta a hazánkban tartózkodó csehszlovák külügyminisztert.

lo órakor Jan Marko a hivatalában kereste fel a magyar kormányfőt, és csaknem egyórás, szivélyes baráti eszmecserét folytattak a két országot kölcsönösen érintő kérdésekről. 11 órakor Jan Marko külügyminisztert aki tagja a Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottságának, Kádár János fogadta a Központi Bizottság székházában levő dolgozószobájában. A találkozás első perceiben készült a következő hangfelvétel :

- Jan Markó a bevezetőben megköszönte azt, hogy Kádár Jánó időt szakitott arra, hogy fogadja, és figyelmet szentel azoknak a kérsdéseknek, amelyekkel a külügyminiszterek foglalkoznak. A beszélgetés igy folytatódott : -

- Kádár János válaszában elmondta, hogy azért kivánt találkozni a csehszlovák és a magyar külügyminiszterrel, hogy tájékoztassák felhivásaikról. -

Eddig voltunk jelen, mi ujjságirók. A megbeszélések Kádár János és Jan Markó között ma is tartanak, a magyar kormányfőnél és a párt első titkáránál tett látogatására elkisérte a csehszlovák külügyminisztert Péter János, valamint Pintér József hazánk prágai nagykövete, és Farntisek Bolszkij, Csehszlovákia budap

1021

[illegible]70. IX. 17. Kossuth 12.00 /6/ Ár

Déli Krónika

Jó napot kívánunk !

Csák Elemérnek adjuk át a szót, aki a magyar fővárosban vendégeskedő csehszlovák külügyminiszter délelőtti programjáról tudósít.

- Fock Jenő a Minisztertanács elnöke, és Kádár János az MSZMP KB. első titkára, délelőtt fogadta a hazánkban tartózkodó csehszlovák külügyminisztert.

Lo drukor Jan Marko a hivatalában kereste fel a magyar kormányfőt, és csaknem egyórás, szívélyes baráti eszmecserét folytatták a két országot kölcsönösen érintő kérdésekről. Ll drukor Jan Marko külügyminisztert aki tagja a Csehszlovák Kommunista Párt Központi Bizottságának, Kádár János fogadta a Központi Bizottság székházában levő dolgozószobájában. A találkozás első perceiben készült a következő hangfelvétel :

- Jan Markó a bevezetőben megköszönte azt, hogy Kádár János időt szakított arra, hogy fogadja, és figyelmet szentel azoknak a kérdéseknek, amelyekkel a külügyminiszterek foglalkoznak. A beszélgetés így folytatódott : -

- Kádár János válaszában elmondta, hogy azért kívánt találkozni a csehszlovák és a magyar külügyminiszterrel, hogy tájékoztassák felhívásaikról. -

Eddig voltunk jelen, mi ujjságírók. A megbeszélések Kádár János és Jan Markó között ma is tartanak, a magyar kormányfőnél és a párt első titkáránál tett látogatása, ára elkísérte a csehszlovák külügyminisztert Péter János, valamint Pintér József hazánk prágai nagykövete, és Bartisek Bolszkij, Csehszlovákia budap

Sztankó Judit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ESTI HÍRLAP

1970 SEP 11

Két kiállítás

Két kiállítás nyílik ma délután Budapesten. A Váci utcai Csók István Galériában *Sztankó Judit* festőművész mutatkozik be. A Kulturális Kapcsolatok Intézete Dorottya utcai kiállítóhelyiségében *Szalatnyay József* festőművész állítja ki legújabb munkáit. A megnyitón Jancsó Adrienne és Mensáros László mond verseket.

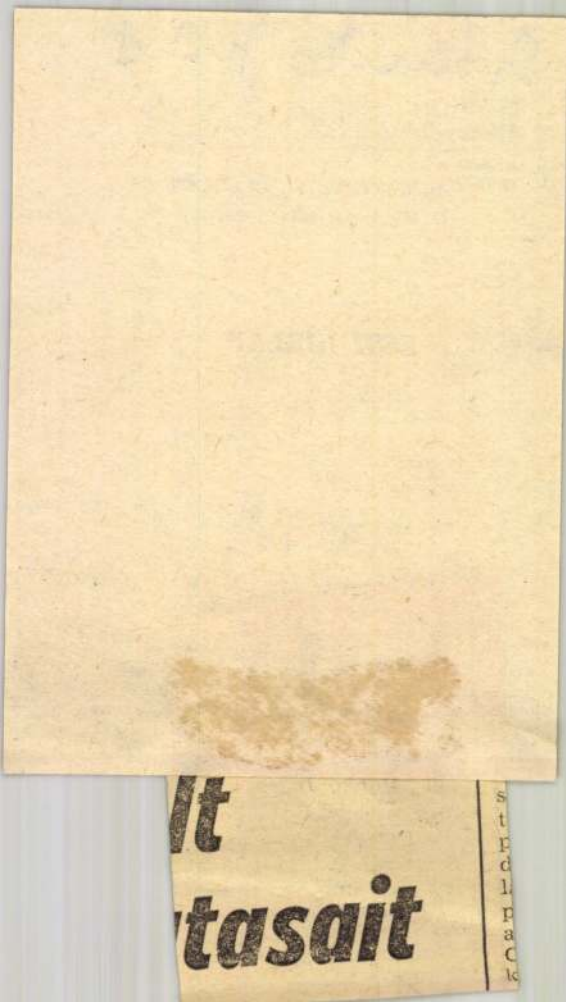
lt
tasait

Sztankó Judit

Emlétve

R. G. Egyéni kiállítások – csoportbemutatók

Népszava, Bp. 1970. szep. 11.

Sztankó Judit

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR NÉMZET
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1970 SEP 1 8

MAGYAR NÉMZET
Budapest

tortoki [illegible]
nami ideiglenes forradalmi kormány külügyminisztere [illegible]
javaslatot terjesztett elő a dél-vietnami probléma rendezésére.

Kádár János és Fock Jenő eszmecserét folytatott Jan Markóval

1021

A kedd óta hazánkban tartózkodó Jan *Markót*, a CSKP Központi Bizottságának tagját, csehszlovák külügyminisztert csütörtökön fogadta *Kádár* János, az MSZMP Központi Bizottságának első titkára. A látogatásnál jelen volt *Péter* János külügyminiszter, *Vince* József, hazánk prágai nagykövete és Frantisek *Dvorsky*. Csehszlovákia budapesti nagykövete. A szívélyes légkörben lezajlott találkozón a két pártot kölcsönösen érdeklő kérdésekről folytattak eszmecserét.

Fock Jenő, a Minisztertanács elnöke csütörtökön szintén fogadta hivatalában a csehszlovák külügyminisztert. A szívélyes, baráti eszmecsere során a két ország kapcsolatait érintő kérdéseket és az időszerű nemzetközi problémákat tekintették át. Az eszmecserén jelen volt Péter János külügyminiszter is.

Klara *Marková*, a csehszlovák külügyminiszter felesége megtekintette *Sztankó* Judit festőművésznő tárlatát a *Csók Galériában*, ahol a festőművésznő üdvözölte.

Péter János és Jan Marko délután szűkkörű megbeszélést folytatott. Este Frantisek Dvorsky rezidenciáján fogadást adott Jan Marko külügyminiszter tiszteletére. A fogadáson megjelent dr. *Ajtai* Miklós, az MSZMP Politikai Bizottságának póttagja, a Minisztertanács elnökhelyettese, Péter János külügyminiszter, dr. *Korom* Mihály igazságügyminiszter, *Lázár* György munkaügyi miniszter, *Puja* Frigyes, a külügyminiszter első helyettese, dr. *Rosta* Endre, a Kulturális Kapcsolatok Intézetének elnöke, dr. *Molnár* János művelődésügyi miniszterhelyettes, *Várkonyi* Péter, a Minisztertanács Tájékoztatási Hivatalának elnöke, *Mátyás* László, a Hazafias Népfront Országos Tanácsának titkára, továbbá a politikai, a gazdasági és a társadalmi élet számos más ismert személyisége. Ott volt a fogadáson a Budapesten akkreditált diplomáciai képviseletek több vezetője és tagja.

Binh asszony nyolcpontos javaslata

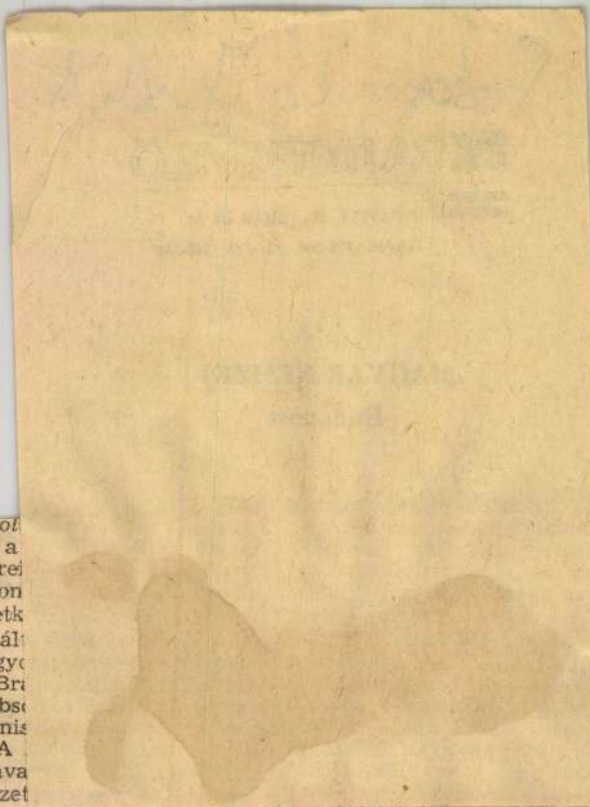

nos pol
során a
niszterei
álláspon
nemzetk

Az ál
a hagyo
lően, Bri
rio Gibs
ügyminis
meg. A
rű szava
szervezet
ménye szerint — nemhogy megoldani, hanem gyakran még megvitatni sem képes a béke, a kollektív biztonság és a gazdasági fejlődés problémáit. Helytelenítette, hogy az ENSZ mind többet foglalkozik tudományos és műszaki kérdésekkel, a környezettel, népesedési problémákkal és kijelentette, hogy a világszervezet Az első kérdéscsoportról szólva több segítséget kértek a fejlődőben levő országok gazdasága számára.

Az *MTI* jelentése szerint az ENSZ-közgyűlés 25. ülésszakán részt vevő magyar küldöttség első csoportja *Rácz* Pál külügyminiszter-helyettes vezetésével megérkezett New Yorkba.

A külpolitika hírei

◇ *(Szuhumi, TASZSZ)* Alekszej *Koszigin*, a Szovjetunió Minisztertanácsának elnöke, csütörtökön találkozott *Li Kuang-Juval* a Singapore-i Köztársaság miniszterelnökével, aki hivatalos látogatáson van a Szovjetunióban.

◇ *(Berlin, MTI)* Az NDK külügyminisztériumának szóvivője csütörtökön tiltakozott *Schiller* nyugatnémet gazdaságügyi miniszter legújabb

◇ *(Prága, CTK)* A csehszlovák néphadsereg harci és politikai kiképzési termének megfelelően szeptember 9 és 17 között, a Csehszlovák Szocialista Köztársaság területén a szövetséges hadseregek törzsvezetési gyakorlatot tartottak Martin *Dzur* vezérezredes, csehszlovák nemzetvédelmi miniszter parancsnoksága alatt.

◇ *(La Paz, AFP)* Második

Sztankó Judit

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SEP 18

NÉPSZABADSÁG
Budapest

1021

KIÁLLÍTÁSI JEGYZETEK

Sztankó Judit tárlata

Évtizednyi lelkes és szívós festőmunka utolsó harmadának termését mutatja be *Sztankó Judit* első kiállításán, a *Csók Galériában*. Különböző műfajok, csendéletek, életképek, interieurök sokalakos kompozíciók jelzik a művész tágas érdeklődését. Közös bennük, hogy a tárgyi világ minden eleme egy adott művészi alapállás szerint humanizálódik, az emberalak és a kancsó egyaránt festői motívumként születik újjá. Igazi festői-képi tájékozódás az, ahogyan a művész a világhoz közelít.

A kiállítás egyértelmű és egységes, igényében és ízlésében is az. Az egység nem a tematikát jellemzi, amely nagyon is sokrétű, de annál inkább a tartalmat. Vonatkozik persze a stílusra is, az olyan megoldásbeli hasonlóságokra, mint például az egyébként igen különböző indítású *Csend és Szobafestők* kompozíciók esetében. Sztankó Judit festészete azonban főként a valósághoz való hangulati-érzelmi közelítésében, a képet alkotó ember rendező kedvének és képességének kitárulkozásában látszik érett, összefüggő egésznek. Bensőséges líra ez, amely fegyelmezni is tudja az érzelmeket, mint ahogyan szigorúan bánik a fegyelmezett színskála finom rezdüléseivel; olyan líra, amelynek feltétele a lényegi szerkezet képenkénti tiszta tázása. Őszinte festészet, hiteles a mondanivalója, a néző elhiszi a művésznek, hogy vívódott, és hogy örült az alkotásnak, következni tudja a képek nyomán a közlési vágyat és a tömörítő önkontrollt.

Két korcsoportot emelnék ki, a csendéletek és a sokalakos kompozíciók körét. Nem mintha minőségükben vagy stílusukban elkülönülnének a többitől, hanem mert itt megragadható Sztankó Judit festőpályájának két figyelemre méltó mozzanata. A csendéletek talán a legérettebbek. Nagylélegzetű, monumentális alkotások. A *Csendélet tálakkal* vörös-fehér-kék-fekete. színkompozíciója, amiben dominál a vörös, a *Csendélet körtékkel*, *Csendélet szobanövénnyel*, *Csendélet tőkével* stb. talán a leginkább bizonyítják a képet teremteni tudó alkotóerőt, a kompozíciós, rendező készség biztonságát. A másik említett csoportban, a többalakos kompozíciókban, egy sajátos formaritmus kibontakozása követhető, s ez néha mintegy főtémává is lehet, mint a *Madrigálon* és még inkább a *Kántálókon*, de többnyire belső szerkezeti váz, mint a négyalakos *Hangoláson* vagy a háromalakos *Vasárnap reggelen*. Az alakok ritmikus egymásutánja tovább bonyolódik egy-két olyan képen, ahol különböző tereket felölelő csoportok együttes ábrázolása a cél (*Kórus vonósokkal*, *Leánykórus vonósokkal*). A csendéletek mellett ezeken a képeken egy más irányból közelített monumentalitás érlelődése sejthető, amely tovább variálja az alaphangként jellemző lírát és nagyobb méretek lehetőségeit is magában hordozza. Ez a festői gondolkodás tulajdonképpen, egyszerűbben vagy összetettebben, minden képen jelen van, a *Jutka* vagy a *Varrónő* könnyebben áttekinthető érzelemgazdagságában ugyanúgy, mint a *Műhely* című képen, ahol jóval bonyolultabban, a csendéletekhez hasonló érettségi fokon válik — festői témává az emberalak és a környezet viszonya.

Látszik az öröm, ahogyan Sztankó Judit egy-egy témához, motívumhoz többször is visszatér, ahogyan néhány mélyebb élmény változatait kutatja. Érződik a természetes kíváncsiság, ahogyan néhány motívumcsoport festői lehetőségeinek a kiaknázására törekszik. A világban harmóniát, rendet, értelmes szépséget kutató közlési vágy Sztankó Judit festészetének egyik meghatározója.

Aradi Nóra

Szalatnyay József portréi

Aki portréfestésre vállalkozik, sok mindenről lemond. A portréfestőnél különösen szoros a béklyó. Alkalmazkodnia kell — nemcsak megrendelőjének ízléséhez, amihez a középkor óta minden művész alkalmazkodik —, hanem modellje egyéniségéhez, s ez sokkal nagyobb megkötöttség. A művészet tánca akkor születik meg, amikor már senki nem látja a béklyót. A film megörökítette Matisse-t, amint sok-sok vázlaton keresztül a modell „reális" képétől eljutott a legfontosabb vonásig, az igaz képmásig. Ez a portré titka, a lényegkeresés, s Szalatnyay művészete is ott éri el csúcsát, ahol végigjárta a lényegkeresés hosszú útjait.

Szalatnyay József — amint azt a *Dorottya utcai KKI-teremben* rendezett kiállításon bebizonyította — ötletesen és szeretettel festette meg a párizsi iskola művészét, *Reth Alfrédot*, megörökítette a posztimpresszionizmus márványasztalok mellett született stílusában *Lyka Károlyt*, *Dénes Zsófiát* vagy *Kodály Zoltánt*. Szalatnyay erőteljes önarcképe, a *Százéves lilaruhás nőről* festett megejtően lírai és egyben félelmetes képe, *Lengyel Józsefről*, *Zelk Zoltánról*, *Kardos Lászlóról* vagy *Berda Józsefről* mintázott lélektani mélységű portréja azt bizonyítja, hogy önálló gondolkodású, a művészet mozgására figyelő, de saját elképzeléseit követő festő, aki nem valamilyen „modernek" ellenére, hanem *mellett* létezik, vállalva egy nem mindig hálás feladatot.

Természetesen akad a portrék közt olyan, amelyik kevésbé tetszik — ez talán azon is múlott, hogy a modellből hiányzott a szuggesztív erő —, de képein, s főleg rajzain érződik: Szalatnyay *pontos szemű és biztos kezű művész, egyénisége határozott és szándékai becsületesek.*

Székely András

— Híradástechnikai kiállítás nyílt Varsóban csütörtökön. Lengyelország a magyar híradástechnikai termékek számottevő vásárlója; vállalataink a mostani kiállításon — a lengyel érdeklődésnek megfelelően — telefonalközpontokat mutatnak be.

— A KÖZÉPISKOLAI *fizikatanárok képzésének tárgykörével foglalkozó nemzetközi konferencia, amelyet 30 ország képviselőinek részvételével Egerben tartottak, csütörtökön befejeződött.*

— NŐ AZ ÉRDEKLŐDÉS az MSZBT központi Gorkij nyelviskolájának különböző fokú nyelvtanfolyamai iránt. A beiratkozások augusztus 31-én kezdődtek és szeptember 23-án fejeződnek be. A tanfolyamok október 5-én kezdődnek.

— A LENINGRÁDI HADITENGERÉSZETI LEVÉLTÁRBAN megtalálták az 1768-ban Amerikába hajozott orosz expedíció naplóját és dokumentumait. A naplóban Mihail Levasov és Pjotr Krenyicin leírja, hogy milyen útszakaszon utaztak. Több mint 30 sziget életéről, lakosságáról, ruházatáról, lakóházairól, szerszámairól és fegyvereiről ad rajzokat és leírást.

Jugoszláv autósok súlyos balesete

Kecskemét határában az 5-ös főútvonalon nem az útviszonyoknak megfelelő sebességgel vezette személyautóját *Urska Vladimir* 50 éves jugoszláv állampolgár, *Novi Sad-i* lakos. A síkos úton megcsúszott és nekiütközött egy pótkocsis teherautónak, amely vele szemben szabályosan haladt. A személyautó vezetője a helyszínen meghalt, míg utasait, *Javanovic Stanoja* 27 éves, *Trifunovic Dusan* 43 éves és *Kulasinovic Sava* 51 éves jugoszláv állampolgárokat súlyos sérülésekkel vitték kórházba.

fejbe sújtotta a nőt, majd amikor az segítségért kiáltott, betömte a száját, fojtogatta és megerőszakolta. A sértett az elszenvedett sérülések következtében meghalt.

A Legfelsőbb Bíróság helybenhagyta az ügyben első fokon eljárt Veszprém megyei Bíróság ítéletét, amellyel Stroh Mihályt *20 évi* szabadságvesztésre ítélte.

— *G. MOLNÁR ISTVÁN grafikusművész kiállítása ma délután 5 órakor nyílik a Derkovits-teremben a Tv-galériájában.*

BAROMFIVÁSÁR
szeptember 7-től október 10-ig

BAROMFIT OLCSÓN VÁSÁROLHAT

a

KÖZERT boltokban

Pecsenyekacsa tasakban, I. o. — 24 Ft helyett 21 Ft/kg
Tyúk tasakban, I. o. — 29 Ft helyett 26 Ft/kg
Csirke tasakban, I. o. — 32 Ft helyett 29 Ft/kg

11.00: Édes anyanyelvi gyökaland. Elbeszélés. zsák: Esz-dúr vonósné nyer ma? **12.30:** Tá **13.15:** Népi zene. **13.45:** — nagyban. **14.00:** Ró színháza. **14.25:** Iskolat főnöki óra az ált. isk Orosz nyelvlecke az ál nak és a középisk. I. o. tika az ált. isk. felsőtag laiból, II. **15.31:** Debussy lok. **16.00:** Októberi köd. regényének r.-változata. getés Christa Ludwig New York-i világifjúsági ról. (Ifjúsági Rádió.) **1** és Mozart-versenyművek. kolni könnyű. Agatha Christi regényének rádióváltozata. **20.48:** Népi zene. **21.30:** Láttuk, hallottuk. **21.50:** ban.

URH

18.10: Tánczenei koktél. **18.55:** Schubert: G-dúr vonósnégyes. **19.34:** Newporti dzsesszfesztivál, 1963. Részl. (szt.). **20.07:** Magyar zeneszerzők. **20.42:** Dufay: Missa Caput (szt.). **21.17:** Brahms-művek (szt.). **22.10:** Beethoven összes zongoraszonátái. XI. (szt.).

TELEVÍZIÓ

ITV: **8.25:** Orosz nyelv (középisk. II. o.). Grisa, Andrej, Másа és az időjárás. **9.55:** Fizika (ált. isk. 7. o.). A nyomás növelése és csökkentése (ism. **14.55**). **11.05:** Élővilág (ált isk. 6. o.). A nagyüzemi kukoricatermesztés (ism. **15.50**). **11.55:** Francia nyelvlecke (középisk. III—IV. o.). Esküvő. egy kis izgalommal. **17.30:** Pedagógusok fóruma. **18.03:** Hírek. **18.10:** Üzbég földön. (Szovjet kisfilm.) **18.25:** Miről ír a világsajtó? **18.45:** Esti mese. **18.55:** Radar. Ifjúsági érdekvédelmi műsor. **19.30:** Egy, kettő, három. (Zenés film.) **20.00:** TV Híradó. **20.20:** Hálóban. (Tvjáték.) **21.30:** Integrál. **22.10:** TV Híradó, 2. kiadás.

A budapesti színházak mai műsora

Operaház: A varázsfuvola (D. bérlet, 1. ea., 7). **Erkel Színház:** Traviata (4. bérlet, 1. ea., 7). **Nemzeti Színház:** Mózes (7). **Katona József Színház:** Stuart Mária (7). **Madách Színház:** Sakkmatt (7). **Madách Kamaraszínház:** Esményi-gyilkos (7). **Vígszínház:** Ványa bácsi (7). **Pesti Színház:** Adáshiba (7). **Fővárosi Operettszínház:** Négyen pizsamában (7). **József Attila Színház:** Szmirnai komédiások (nyilvános főpróba, 7). **Vidám Színpad:** És mi lesz holnap? (fél 8). **Mikroszkóp Színpad:** A tetőn dolgoznak! (fél 9). **Kamara Varieté:** Kolumbusz tojása (6 és fél 9).

Sztankó Judit

Méltatás

Bajár Iván: Kiállításnál-kiállítása
Magyar Hírlap, Bp. 1970, sep. 16. 6. l.

Sztankó Judit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-796

MAGYAR NEMZET

Budapest

1970 SEP

NAPLÓ

Szeptember 11

Sztankó Judit festőművész kiállítását ma délután fél hat órakor nyitja meg a Csók István Galériában Bertalan Vilmos, a Kiscelli Múzeum igazgatója.

kai és [illegible]
akadályozhatják ezt az európai rendezés szempontjából oly fontos megállapodást, sőt nacionalista hangulatkelt[illegible]

MTI SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HIRLAP 1970 AUG 12

6).

MÚZEUMOK – KIÁLLÍTÁSOK

Bajor Gizi Emlékmúzeum: Jászai Mari, Markus Emília-, Bajor Gizi-emlékek. — **Budapesti Történeti Múzeum:** A középkori királypalota a budai Várban. — „Fővárosunk ezer éve." — Régészeti ásatások Budapesten. — Az élet megindulása a felszabadult Budapesten. — Magyar műemlékvédelem (a Magyar Nemzeti Galéria és a Szépművészeti Múzeum kiállítása). — **Csók István Galéria:** Szánkó Judit festőművész kiállítása. — **Dürer-terem:** Magyar grafikusművészek kiemelt alkotásai. — **Ernst Múzeum:** Diósy Antal festőművész akvarellikiállítása. — **Fényes Adolf-terem:** Nyári Lóránt festőművész kiállítása. — **Hadtörténeti Múzeum:** Magyarország hadtörténete a honfoglalástól a Rákóczi-szabadságharcig. — Magyarország hadtörténete 1711-től 1848-ig. — Az 1848—49-es szabadságharc. — Az 1848—1914-ig terjedő korszak. — Az első imperialista világháború — 1914—1918-ig. — Az 1919-es Magyar Tanácsköztársaság Vörös Hadserege. — Magyar önkéntesek a spanyol nép szabadságharcában. — Fegyverrel a fasizmus ellen. — A második világháború. Magyarország felszabadítása. — Nevezetes csaták kilenc diorámajelenetben. — Haditechnikai park. — **Herkules-villa:** Római kori emlékek. — **Hopp Ferenc Kelet-ázsiai Múzeum:** A múzeum legszebb műtárgyai. — Zichy Jenő kaukázusi és szibériai régészeti gyűjteménye. — **Iparművészeti Múzeum:** A múzeum 25 éve. — Huszonöt év iparművészeti alkotásaiból. — Anatóliai szőnyegek. — Magyar és európai csipkeművészet. — Tíz év új szerzeményei. — Művészi bőrmunkák. — Európai kerámiaművészet. — A XVIII. századi legyezők. — Csóti Gábor fafaragó kiállítása (a Magyar Képzőművészek Szövetsége rendezésében). — **Kína Múzeum:** Kína, Vietnam, Korea és Japán művészeti emlékei. — **Kiscelli Múzeum:** A főváros képzőművészeti gyűjteménye. Pest-Buda művészete 1686—1872-ig. — Budapesti nyomdák a XIX. században. — **Kulturális Kapcsolatok Intézete:** Szalatnyay József festőművész kiállítása. — **Magyar Nemzeti Galéria:** Magyar festészet a XIX. és a XX. században. — Magyar szobrászat a XIX. és a XX. században. — Új szerzemények 1945—1970-ig. — Magyar műemlékek — fotókiállítás. — Gera Gyula emlékkiállítása. — Feszt László kolozsvári grafikusművész kiállítása. — **Magyar Nemzeti Múzeum:** Magyarország népeinek története a honfoglalás korájig. — Magyarország története a honfoglalástól 1849-ig. — A barokktól a szecesszióig (bútorok, öltözetek, kerámiák, festmények, üvegek, hangszerek régi magyar otthonokból). — **Magyar Közlekedési Múzeum:** Vasúttörténeti kiállítás. — A közlekedési eszközök fejlődése. — Közlekedési játékkiállítás. Száz éves a budai hegypálya. — Az utasellátás 25 éve. — **Magyar Munkásmozgalmi Múzeum:** A KMP megalakulása. — **Magyar Vendéglátóipari Múzeum:** Étlaptörténeti kiállítás. — A magyar szakács- és cukrászmesterség múltjából. — **Műcsarnok:** Magyar származású művészek külföldön. — Mai francia faliszőnyegek. — **Műcsarnok, kamaraterem:** Rácz Edit szobrászművész kiállítása. **Nagytétényi Kastélymúzeum:** Magyar bútorművészet a XVIII. századból. — XV—XVII. századi európai bútorok. — Bútorművészet a XIX. században. — Kályha- és kályhacsempe-bemutató. — Porcelán figurák a XIX. századból. — Gótikus bútorok. — **Petőfi Irodalmi Múzeum:** A reformkor és szabadságharc irodalma. — Teremteni új nemzedéket — a XIX. század második felének irodalomtörténete. — József Attila, Juhász Gyula, Komját Aladár, Radnóti Miklós, Móricz Zsigmond emlékkiállítások. — Rimbaud Magyarországon. — Kassák Lajos kollázsai. — **Semmelweis Orvostörténeti Múzeum:** Képek a gyógyítás múltjából. — **Szépművészeti Múzeum:** Egyiptomi kiállítás. — Görög-római kiállítás. — Régi képtár. — Modern külföldi képtár. — Raffaello emlékkiállítás. — Magyar remekművek (a Vármúzeum épületében). — **Kulturális Kapcsolatok Intézete:** Huszonöt éves a Vietnami Demokratikus Köztársaság c. kiállítás.

A VB legnagyobb favoritja a szovjet válogatott; *a szovjet sportolók öt súlycsoportban a dobogó legfelső fokára kerülhetnek.* Az esélyesek közt három veterán *(Ivancsenko* és *Alekszejev)* található. Ivancsenko, a szombathelyi Európa-bajnokság aranyérmes, *elsőnek érte el súlycsoportjában* (középsúly) *az 500 kilós határt,* Alekszejev ólomsúlyú eredménye pedig már egyenesen *fantasztikus!* A szovjet szupernehézsúlyú versenyző egyedüli vetélytársa a belga *Reding* lehet — ő két hete a lökésben beállította a világcsúcsot.

A többi súlycsoportban nyílt harc várható. A legnagyobb csatát az iráni olimpiai és világbajnok *Nassiri* és az 1970. évi Európa-bajnok *Földi* Imre összecsapása ígéri. *Földi 372,5 kilós idei eredményét az iráni versenyző még megközelíteni sem tudta,* ám Nassiri ragyogóan ért formájának időzítéséhez...

Könnyűsúlyban *Bagócsnak bizonyítania kell szombathelyi érmének jogosságát,* de várható, hogy *Baszanowski* is mindent megtesz az aranyérem visszahódítására.

A VB *„előjátéka"* a *Nemzetközi Súlyemelő Szövetség* (FHI) Columbusban tartott ülése volt. Az FHI szavazással úgy határozott, hogy az 1974. évi VB rendezési jogát *Indonézia* kapja. A világbajnokságot a *Fülöp-szigetek* és a *Holland Antillák* is kérte. Mint ismeretes, 1971-ben *Peruban,* 1972-ben pedig *Kubában* lesz a világbajnokság.

Újság még, hogy két újabb nemzettel — *Zambia* és *Bolívia* — kilencvenötre növekedett a Nemzetközi Súlyemelő Szövetség taglétszáma.

A világbajnokság még el sem kezdődött, a hírügynökségek máris magyar sikerről

---

A forduló csapatai

Az Ú. Dózsa az MTK-t, a

Három nappal az *NSZK—Magyarország* válogatott találkozó után ismét bajnoki mérkőzéseket vív a labdarúgó NB I. tizenhat csapata. A hatodik forduló szombaton két fővárosi rangadóval *(Ú. Dózsa—MTK* és *Csepel—FTC),* valamint egy vidéki mérkőzéssel *(Videoton—Pécsi Dózsa)* kezdődik. Vasárnap öt mérkőzést játszanak vidéken.

Szombaton:

Ú. Dózsa—MTK

1021

A TÉMA: AZ EMBER

Szép élményt nyújt a látogatónak Sztankó Judit festőművész első, bemutatkozó kiállítása a Csók István Galériában. Képei a mai életről, közelebbről a mai emberről szólnak, megértéssel, szeretettel és nagy művészi megelevenítő erővel. A kortársról a kortársnak — így jellemezhetjük Sztankó Judit képeit, amelyek művészi pályájának utóbbi három évében születtek.

Éppen ezért friss híradást is adnak arról, hogyan látja az alkotó, társadalmunk fejlődését, az egyén és a társadalom kapcsolatát, kis közösségek életét, munkáját, szórakozását.

Sztankó Judit képei érthetőek, világosak azok számára is, akik a képzőművészetnek, jelen esetben a festészetnek nem iskolázott értői. Ennek több összetevője van. Az egyik kétségkívül a művész témaválasztása. A művész alkotó tevékenységének központi témája az ember, akinek munkálkodása, felvilágosult gondolkodása teremti meg az élet értékeit városon és falun, az egész országban. Város és falu, üzem és mezőgazdaság, munka és szórakozás, mindaz, ami az emberi életet teljessé teszi, megihlette Sztankó Juditot. A teljes emberi élet a téma, a maga sok színével, ezernyi változásával, rengeteg élményével és hangulatával. Tiszta gondolatok és lírai érzelmek ötvöződnek a művész alkotásaiban. Sztankó Judit képeiből világosan érződik a művész egyéniségének közvetlensége, emberszeretete, líraisága.

Érdekesek és egyéniek Sztankó Judit színei, s a színek összhatása erősíti a művész mondanivalóját.

A kiállításon látott képek arról tanúskodnak, hogy az alkotó képzőművészetünk legjobb hagyományait folytatja, egyúttal mai és korszerű.

A kiállítást nagy szeretettel és gonddal rendezte dr. Bertalan Vilmos Munkácsy-díjas művészettörténész. A művészt bemutató írásából idézzük e sorokat:

„A mű — amelynek sorsát a festő alkotó indulata, érzelmeinek rezdülései, képformáló készsége határozza meg — önálló életet kezd élni abban a pillanatban, midőn az alkotás társadalmi funkcióját betöltve, a közönség előtt megmutatkozik. Sztankó Judit nyugodtan vállalhatja a közösségi művészettel járó felelősség súlyát, mert szándéka őszinte, művei világos gondolatokat, egyszerű, nemes érzelmeket, harmóniát és emberséget sugallnak."

B.

Sztankó Judit és dr. Bertalan Vilmos a kiállítás megnyitásán

Kamarazene

Varrónő

A kútnál

(Révész Tamás felvételei)

Napfelkelte

Taxi — a messzi északon
(Kép és szöveg: APN)

12 hónapos tél

— Nem a legjobbkor érkeztek ide. Ebben az évben még nem volt igazi a tél. Rendszerint a kétemeletes házakat tetőig ellepi a hó, és a vihar is olyan szokott lenni, hogy azt hinné az ember, minden követ megmozgat. — Ezekkel a szavakkal fogadott a Csukcs Nemzeti Kerület Ozornij településének egyik lakója, Ivan Morin. Ő egyben az életet adó villamos erőmű főmérnöke.

Valóban körülöttem minden csendes volt, csak épp a hőmérő mutatott mínusz 50 fokot, pedig amikor repülővel elindultam Moszkvából, ott már melegedett az idő.

A települést havas hegyormok veszik körül, a völgyben szinte vakítóan hat a csupa fehérség. A szállodában, ahol megszálltam, központi fűtés van, a vízcsapból meleg víz folyik, az ebédlőben pedig a meglepetések özöne fogadott. Az asztalokon a fagyasztott északi ételek mellett ott volt a friss paradicsom, uborka és az elmaradhatatlan zöldhagyma.

Ha Moszkvában valaki azt mondta volna, hogy itt a messzi északon úszni is fogok, el sem hittem volna. Pedig egy meleg vízű úszómedence is van Ozornijban és mindez olyan, mintha természetes lenne.

De a meglepetések ezzel még nem értek véget. Található itt csirkekeltető üzem, tejfeldolgozó gyár, úgyhogy a sarkkörön túl lakók is az év minden napjában vásárolhatnak tejet, az étteremben pedig rendelhetnek friss húsételeket.

És mindez jóval túl az Északi Sarkkörön van.

De mi adja a bátorságot az embereknek, hogy eljöjjenek ide 5 évre, vagy akár mindörökre?

Vaszilij Krimov röviden így adott erre választ: „Nélkülünk itt minden halott volt, most pedig itt az élet. Lehet ezt itthagyni?!"

Itt mindennapos a küzdelem, de a csatából élet születik.

RÁGÓGUMI

A kaliforniai Bel Air villában, 1969 augusztusában a rendőrség holtan találta Sharon Tate filmszínésznőt és társaságát. Sharon Tate testén 16 késszúrást fedeztek fel, Frikowsky operatőr 51 késszúrástól, 13 koponyaütéstől és 5 lövéstől találtan feküdt a verandán, Abiail Folger 16 késszúrást, a filmgyári fodrásznő, Sebring 6 késszúrást és 2 lövést, Steven Parent 4 lövést kapott. Másnap a rendőrség a La Bianca házaspár több mint 40 késszúrással sebzett holttestét találta meg egy közeli villában.

Elmúlt tehát egy éve, hogy Charles Manson és „családja" elkövette minden idők egyik legbestiálisabb gyilkosságsorozatát. Októberben fogták el őket autólopás miatt és decemberben derült ki — Susan Atkins, a négy „hölgy" egyike mondta el cellatársnőinek —, hogy ők a gyilkosok: Manson, a „családfő", a másfél méteres próféta és rajongói, négy 19 és 22 év közötti lány.

Háromnegyed éve tehát, hogy a gyilkosok lakat alatt vannak.

Ítélet még nincs. Azaz, Nixon már kimondta, hogy Mansonék bűnösök, de ezt vissza kellett vonnia, hiszen még nincs ítélet. A bírósági tárgyalás sokkal inkább hasonlít egy olyan tyúkperhez, amelyben néhány megtévedt, ám alapjában véve rokonszenves csirketolvaj a vádlott, mint egy világméretű felháborodást kiváltott gyilkosságsorozat tárgyalásához. Fényképezni nem szabad a teremben.

Manson komédiázik. És hagyják. Kifogásolja az esküdtszék összetételét és kétségbe vonja a bíróság illetékességét. A koronatanút, Linda Kasabiant — családja „áruló" tagját — nyíltan fenyegeti és — idézem a sápítozó börtönigazgatót — „nem hajlandó levágatni a haját".

De hát kell, hogy legyen valamiféle magyarázata ennek az enyhén szóba komikus „demokráciának".

Szinte naponta érkeznek hírek tüntetésekről az Egyesült Államok különböző városaiból. A vietnami háború, a négerüldözések, a rendőrterror — elég súlyos kiváltó okai a „rendszer elleni mozgalmak"-nak, ahogy a hivatalos szervek nevezik a forrongó ifjúságot.

Manson úgy tünteti fel magát, mint ennek az ifjúságnak a képviselőjét, sőt bizonyos fokig vezérét. Manson a bíróság előtt ideologizálja gyilkosságait, gusztustalan fasiszta kijelentéseit haladó eszmének szeretné feltüntetni.

Kell-e egyéb a vád képviselőjének, egyáltalán az egész propagandagépezetnek, mint hogy megpróbálja bebizonyítani: ilyen a tüntető, a vietnami behívóját égető fiatalság?! Manson segít az „igazságszolgáltatás" embereinek és ők szívesen veszik, hiszen ez a briganti kiváló eszköz arra, hogy gondolkodóba ejtse a baloldali értelmiséget, ilyenek, vagy ilyenekké lesznek a többiek is?...

A négy lány megkérdezte az államügyészt egy magánkihallgatás alkalmával, hogy vajon fegyvertelenül is ilyen nyugodtan üldögélne-e körükben. Az államügyész kemény fiú, kirakta fegyverét a folyosóra. A lányoknak ez annyira tetszett, hogy nevettek és rágógumival kínálták az államügyészt. Elfogadta. A négy lánynak hét ember vérétől szennyes a keze...

B. B.

Sztankó Judit

1021

Sztankó Judit festőművésznő a budapesti Csók István Galériában mutatta be három évi termésének javát. Változatos témájú alkotásait, merész színkezelés, lendületes ecsetvonások és erőteljes komponálásmód jellemzi. Szenvedélyes hangvételű festészetének szép példája, a fenti Varrónő című kompozíciójának részlete

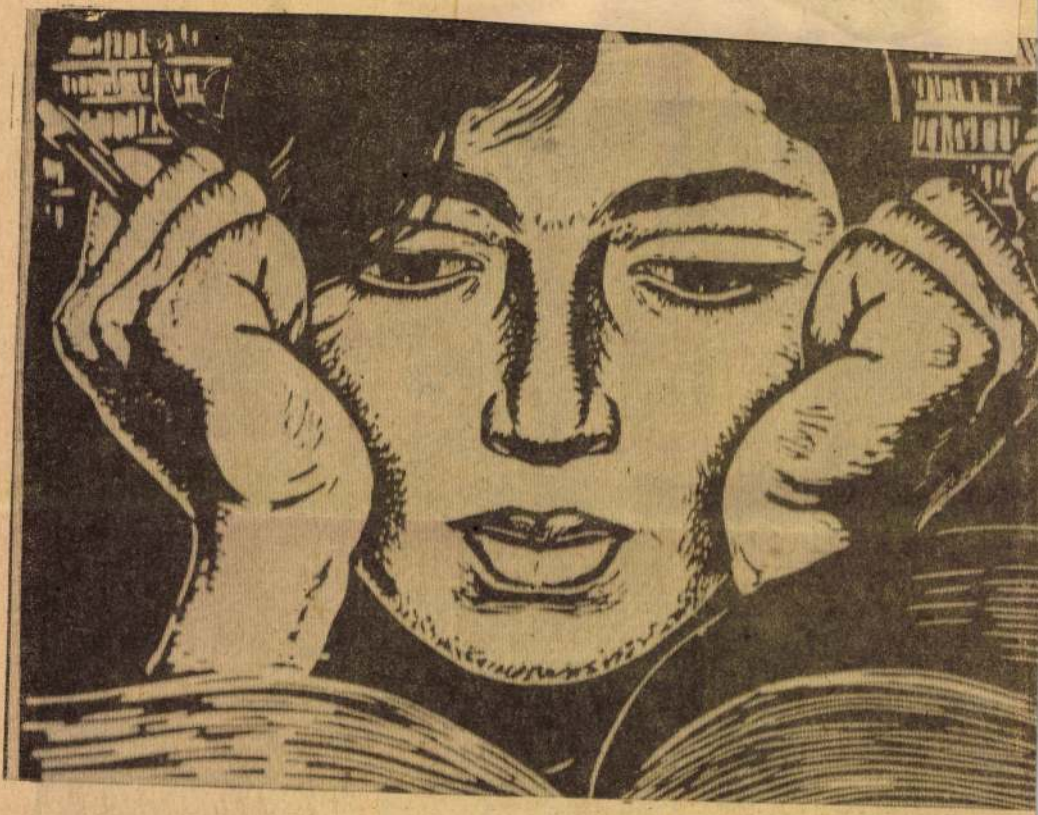

N. Abundov: KÖNYVTÁRBAN. Linómetszet

Kurljandszkij — Hajt:

A térdkalács

Bekopogtatott, majd benyitott egy ember a fogorvoshoz.

— Tessék, foglaljon helyet — mutatott a kinzószékre az orvos.

A páciens leült.

— Szíveskedjék kinyitni a száját... Így... nagyszerű... Itt fáj?

— Nem, nem ott.

— Elhiszem, de hát én mit tehetek?

— De hát már mondtam, hogy ott rengetegen vannak!

Sztankó Judit

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP KIADÓ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-724

NÉPSZABADSÁG

Budapest

1970 SEP 12

— SZTANKÓ JUDIT festőművész kiállítása tegnap délután nyílt meg a Czóbel István Galériában. A 48 olajfestményből álló tárlatot szeptember 27-ig tartják nyitva.

1021

SZTANKÓ JUDIT

SZTANKÓ JUDIT festőművésznő a budapesti Csók István Galériában mutatta be háromévi termésének javát. Változatos témájú alkotásait merész színkezelés, lendületes ecsetvonások és erőteljes komponálásmód jellemzi. Szenvedélyes hangvételű festészetének szép példája a fenti, Varrónő című kompozíció.

VILÁGMÁ

A puli olyan okos állat, hogy majd megszólal. De azért mégsem szólal me így puli-ügyi kérdéseinket Ebtenyésztők Egyesületén a pulit külföldön értékes MAVAD-nak és az 1970. kecskeméti országos kuty kiállításon tenyésztési nag díjjal kitüntetett Na Lászlónénak tettük fel.

A puli — mint emlékezetes — először a harmincas években lett szerény juhászati terelőállatból világszerte divatos öleb. A háború után véget vetett ennek az előléptetésnek, de az utóbbi tíz évben ismét divatba jött a magyar puli, és ma már keresett fajta Amerikában, a nyugat-európai országokban, sőt nemrégiben útba indítottak egy párt afrikai megrendelő címére is. A nemzetközi piacon egy puli „névértéke" 50 dollárnál kezdődik, de a fehér puliért megadják a százast is azok, akik unják fekete kutyusukat, vagy hajszínük változásának megfelelően átfestik kutyájuk színét is a makacsul tartó tengerentúli divathóbort szerint. (A fehér pulik nevelésével először Schmidt József pécsi tenyésztő kezdett foglalkozni, s ma már szép számmal kerülnek ki fehér pulik Győre Gyula ceglédi tenyészetéből is.)

Amióta ismét világmárka lett a puliból, a tenyésztők olyan kiválóságokat neveltek fel, mint néhai Dankovszky Lóránt debreceni kutyafarmjának Basahalmi Csutkája.

Csutka ma már old boy és nem versenyez, de méltó utóda a Pusztai testvérpár, Füstös Fickó és Kócos Panni. Mindketten nemzetközi championok, és Pusztai Füstös Fickó számos nagynevű

[illegible] különös módon szakadt Angliába. A MAVAD ugyanis a nászéjszaka után exportálta Kiscellhegyi Fürge Csöpit, felszámítva persze az angliai vevőnek azt is, hogy Csöpike szíve alatt hordja és a ködös Albionban szüli majd meg Füstös Fickó, a „pulikirály" utódait.

Még egy családi jellegű pletyka Pusztaiékról: Fickót és Pannát, tekintve, hogy

[illegible] szen
túl előnyös
felépítésében
„aki" Puszta
néven Jancs
rendező hű
hogy Panna
ról is szó es
a Nagy Sár
sofőr által
Borzas Borc
zetközi kiál
közt a rang
nősítéssel is

Klubélet

Néhány nappal ezelőtt ifjúsági klubot alakítottak Kapuváron a Magyar Vagon- és Gépgyár és a Richards Finomposztógyár kapuvári részlegeiben dolgozó KISZ-fiatalok. A klubtagok szombat esténként találkoznak kötött és kötetlen foglalkozásokon a városi művelődési központ klubhelyiségében.

Scharek Béláné klubvezetővel, a központ művészeti előadójával a klub terveiről beszélgettünk.

— A legjelentősebb a klub életében, hogy egész évben működik majd — mondta a fiatal klubvezető. — Aminek a legjobban örülök, az a klub munkásfiatal tagjainak komolysága, igényessége. Az első közös elhatározásunk például az volt, hogy részt ve-

szünk a me
júsági klub'

A klubvez
lított tervez
a fiatalok
gazdagította
jövetelen —
értékes sz
majd a klu
témájú elő
nak a klub
kön, kiránd
len beszélg
majd részt.
szükséges
szombatjaik
KISZ-műsza
megkeresni
kesnek ígér
zetőivel tör
szélgetés.

— A fog
mészetesen
filmvetítés

SZTANKÓ JUDIT.

FESTŐ. KIÁLLITÁSA NYILT A CSÓK-GALÉRIÁBAN.

SZOCIALISTA MŰVÉSZETÉRT. 1970. OKT.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

SOMOGYI NÉPLAP

1970 OKT. 4

Sztankó Judit

1021

Varrónő

Sztankó Judit festőművésznő a budapesti Csók István Galériában mutatta be három évi termésének javát. Változatos témájú alkotásait merész színkezelés, lendületes ecsetvonások és erőteljes komponálásmód jellemzi, szép példája ennek a fenti kompozíció.

Cserhát Józ

OKTÓBER

Nagyvázsonyi erdőben
koppan a bronzszínű makk.
Rothad a gomba kalapja.
Hova röppent róla a dísz,
az a hétpettyes katicabogár?

Ennyi az év.

Ennyi az ősz,
s jön a tél,
azután meg napsugaras,
drága tavasz jön;
dolgoznak a hangyák,
ágyából, a szürke iszapból
fölserdül a rák.
Hajtás nő
a bronzszínű makkból,
rügy pattan az ágon;

ezt brúgatja világgá
most is az ősz:
ez a nagyszemű,
sárga madár.

Varga Rudolf:

Virrasztásom falán

Szívveréseddel vagyok
tele, csak
megközelítelek,
csak szorítlak, soha
el nem érlek. Falevelekből
hullatott csend
visszhangzana bennem.

Müve

Zavartan fogott meg

az antikváriumban az egyik kezdő eladó: »Most hordott le bennünket valaki, hogy mi kultúrszemeteket árulunk.« — Nézem a könyvet, amely ilyen haragra lobbantotta. — »Hát mi adtuk ki, nem is régen.« — Knut Hamsun Éhség című regényének a közelmúltban megjelent fordítását tette elém a fiatalember. Ez váltotta ki a névtelen vásárló ingerültségét.

Elmondtam a könyvek sorsával még csak most ismerkedő legényeknek, hogy Hamsun a második világháború idején valóban a nácik szószólójává lett Norvégiában. Ezért a norvég társadalom — akárcsak a művelt és becsületes világ — megbélyegezte őt, könyvei 1952-ben bekövetkezett haláláig tudtommal seholsem jelenhettek meg. Az agg korára fasisztává züllött író korábban Európa egyik legnépszerűbb tollforgatója volt. Éhség című regénye még 1888-ban jelent meg, több mint fél évszázaddal Hamsun nyílt fasizálódása előtt. S ez a könyv még alkotója friss tehetségének és a nincstelenséggel járó embertelen megpróbáltatásoknak jelentős dokumentuma.

Abban, hogy a mi világunk
megjelenhetett, nem

Sztaunó Judit

Kiállítása nyílik a Csók Galéri-
ában

Tükör, Bp. 1970. sep. 29. 10. l.

Sztankó Judit
festő

Három esztendő alatt készítette el
egy teljes kiállításra való egységes
anyagát. Kibontakozását Domanovszky Endre tanácsadása és alkotói
vágya segítette

Dr.Fehér Zsuzsa: Sztankó Judit kiállitása.
Művészet, 1970.november - 40.lap

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 438-068, 337-748, 340-776

NEUE ZEITUNG
Budapest

19 OKT 2

Sztankó Judit

1021

Entfaltung der Persönlichkeit

In jüngster Zeit werden wir immer öfter die Zeugen dessen, dass Leute, gar nicht mehr so jung, ein neues Leben beginnen, eine künstlerische Laufbahn einschlagen. Seien hier nur zwei Frauen erwähnt: die bereits wohlbekannte Keramikerin Éva *Bod*, eine frühere Mittelschullehrerin, begann sich in autodidaktischer Weise mit der Anfertigung von Schüsseln und Vasen, mit dem Ausbrennen besonderer Glasuren zu befassen, — und die Malerin Judit *Sztankó*, die sich mit ihrer gegenwärtigen Ausstellung in der Budapester *„Csók"-Galerie* zum erstenmal gemeldet hat.

Judit Sztankó beschritt nicht den gewohnten Weg der Kunststudenten, sie war keine Schülerin irgendwelcher Kunstakademie, sondern begann in reiferen Jahren, *aus dem instinktiven Anspruch auf die Entfaltung der Persönlichkeit heraus*, die Welt, wie sie sie wahrnimmt, mit Hilfe des Pinsels festzuhalten. Sie arbeitet im stillen und geheimen bereits seit zehn Jahren und stellt nun die Produktion der jüngsten drei Jahre aus.

Sie liebt die tiefen Farben: dunkles rot, braun und blau. Auf einem ihrer zahlreichen, intimen *Stilleben* leuchtet so eine tiefblaue Teekanne aus dem ebenfalls dunklen Hintergrund heraus. Sie malt schwungvoll, mit breitem Pinselstrich. Auf einem ihrer ebenfalls zahlreichen *Werkstatt-Interieure* dominiert das Oval des Riemenzeuges inmitten runder Räder. Sie beobachtet die Welt mit einem Schuss Ironie — das Bild *„Modeschau"* zeigt z. B. keine schmeichelhaft dargestellte Frauenfiguren, nicht einmal das Mannequin bietet eine m[illegible]ische Figur. Sie hat jedoch auch das Lyrische — das Bild [illegible]ist eine heutige Mädchen Fauteuil sitzend, [illegible]Ohr; und ob-[illegible]del da-

sitzt, humorvoll dargestellt wird, ist sich der Betrachter des Bildes auch darüber im klaren, wie „lebenswichtig" dieses Telefongespräch dem Mädchen mit der schönen, klaren Stirn sein mag ... Dieser verborgen-lyrische Sinn der Malerin offenbart sich auch in der grossen Anzahl ihrer *Musiker-Bilder*, die selbstverständlich und wohltuend auch eine Brise Komik enthalten: so *„Die Psalmodierer"*, *„Stimmen"* usw. Lauter einfache Themen. Scharf beobachteter Alltag.

Auf unserem Bild zeigen wir das Ölgemälde *„Die Wartenden"*.

JUG

Frohsinn und gute

Die Sonne stand hoch am Himmel, als wir im Lager in *Lengyeltóti* ankamen. Im riesig grossen Obstgarten pflückten fleissige Mädchenhände die saftigen Früchte der Aprikosenbäume. Sie waren derart beschäftigt, dass wir ganz ungestört ihr Gespräch belauschen konnten. An ihrer Stimme erkannte ich hoch im Baum Elisabeth *Ratting* aus *Liptód*, die mit ihrer Freundin Martha *Folk*, die in *Pócs* zu Hause ist, plauderte.

— Hast du bedauert, dass du dich in dieses Lager gemeldet hast?

— Ach wo! Im Gegenteil! Ich habe mich hier sehr wohl gefühlt. Warum, du nicht?

— Aber ja, nur man denkt immer nach, wie rasch der Sommer vorübergeht. Bald ist der September da, und wir müssen wieder ins Schülerheim zurück. Aber ich freue mich auch darauf. In der ersten Klasse haben wir ja noch so viel Heimweh gehabt, kannst du dich noch erinnern?

— Ja, inzwischen haben wir aber erfahren, wie schön das Studenten-

Eine kleine V

So sieht man, wie wicht
auch ein K

Sztankó Judit
MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-746, 340-726

ESTI HÍRLAP

1978 SEP 16

Ember, zene, munka

1024

SZTANKÓ JUDIT KIÁLLÍTÁSA

Nyugalom, tűnődés, csöndes délutáni beszélgetések, valóságos és a lélekben felfedezett élmények hangulata árad a képekből. *Sztankó Judit festőművész Csók Galériában* rendezett tárlatán átgondolt, pontosan érzett élethelyzetek képpé szerkesztett élményével ismerkedhet a látogató.

A művésznő világa rendkívül *bensőséges*. A zene szinte szervesen kapcsolódik ebbe a festészetbe. A két-három muzsikáló figurától egészen az éneklő együttesig nemcsak az alakos kompozíció lehetőségét adja, hanem a zene iránti rajongásból, értéséből és élvezéséből is ad valamit a látogatónak. S ez a zenei élmény úgy hat vissza a képekre — és itt nem csupán a muzsikáló figurákat bemutató festményekre gondolunk —, hogy *ritmikus harmóniával gazdagítja, egy-egy színcsoport a zenei skála összhangzatát is adja.*

Munkát ábrázoló kompozícióin és a beszélgető nőfigúráin az ember és munka, az ember és ember közötti kapcsolatot avatja hangulatilag erőssé, érzelmileg kifejezővé. Egy-egy élethelyzet érzelmi telítettségét kitűnő színfantáziával fejezi ki. *(Várakozás, Vasárnap reggel.)* A legerőteljesebbnek csendéleteit érezzük. Szinte valamenynyiből derű, yibráló nyugalom árad, s egyértelműen fejezi ki az ember és a tárgyak eleven kapcsolatát. *(Tulipános csendélet, Edények, Csendélet ébresztőórával.)*

Sztankó Judit először tárja munkáit a közönség elé. Az utóbbi három év gondosan szelektált anyagát mutatja be, de ezt *tíz év kemény munkája előzi meg.* Olyan munka, amely ennek a tehetségnek és eredeti látásmódnak megkereste a legszerencsésebb festői kifejezési formáját. A kiállítás érettségről, megfontoltságról, tudatosságról tanúskodik. *Várjuk a folytatást.*

(h. m.)

Szeptember 17-én,

zo

tésrol

reforgalom

ievezi a magyar—szovjet
rucsereforgalom fejlesz-
ési távlatait tükröző szám-
datokat, s ennek kapcsán
iemeli, hogy 1971—75-ben
násfélszeresére nő a ko-
ábbi ötéves időszakhoz ké-
est az áruforgalom érték-
sszege, amely meg fogja
aladni a 9 milliárd rubelt.

XIV. kerületben is *új szakorvosi rendelőintézet készül.* A XX. kerületben jelenleg már bővítik a rendelőintézetet.

Átcsoportosítások lesznek a gyermekorvosi hálózatban is. Több új orvosi állást kapnak a külső negyedek.

A körzeti orvosok száma a belső kerületekben nem csökken, a negyedik ötéves tervben *több új körzeti orvosi rendelőt nyitnak meg* az épülő új negyedekben.

ai kormány
t Jordániában

elül immár negyedik
gyezményt a két fél kép-
iselői tegnap este kötötték
ieg.

A Palesztinai Népi Felszabadítási Front nevű szélsőséges palesztinai szervezet *nem vállalt szerepet* az egyezmény létrehozásában.

A PNFF feltételei

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ORSZÁG VILÁG
Budapest

1970 SEP 30

102

SZTANKÓ JUDIT.

MOZAIK
KÉPES VILÁG

SZTANKÓ JUDIT FESTMÉNYEIRŐL

Várakozás

A Csók-galéria kiállítótermeiben vonzó művészegyéniség mutatkozik be. A mindennapok világát mutatja be olajképein Sztankó Judit. Mégis, modelljei – a személyek s tárgyak is – festőjük tiszta, mesterkéletlen életérzésétől áthatva, szinte ünnepien jelennek meg vásznain. A színek harmóniája, a nyugodt, pasztózus ecsetvonások, az oldottan, olykor vázlatosan megfestett csendéletek és a munkahelyen, utcán vagy zenélés közben ábrázolt (főleg női) figurák a biztonság, a béke, a derűs nyugalom hangulatát keltik. Brigádok, énekkórusok vagy a pihenőórák beszélgetői, az emberi együttélés és együttérzés egy megváltozott és megnyugodott világ embereinek életformáját idézik, s nosztalgiát keltenek utána. Leegyszerűsített festői eszközökkel sokat mondó, a formák és színek tompítottságában is kifejező, hol nyugalmat árasztó, hol dinamikus, modern, eredeti ábrázolásmódot vallhat magáénak Sztankó Judit.

(b. e).

kevesebb. De ugyanakkor mindenkinél jobban ismerjük egymást és erre is szükség van. A mindig fellépő bizonytalanságokat ketten jobban vészelhetjük át, cserébe viszont a forgatás idejére oda a családi élet: a filmgyári munka odahaza is folytatódik...

Érdekes vallomás. A három közös film, három nagy közös siker. Mégis annyi probléma lenne mögötte? Marie-Jose Nat egyszerűsége, póztalansága, szavai igazságát erősíti. Őszintesége később is nyilvánvaló.

— Azután elmegyünk a mozikba. Megnézzük mit csinálnak a többiek. Meggyőződésem, a mi szakmánkban mindent látni kell. Filmek, filmek, filmek. Évente majdnem ezer, Párizsban. Ennek a kis hárvadát van idő megtekinteni. A híreseket, az érdekeseket, az újonnan jöttek munkáit. Szeretem a szocialista országok filmművészetét, bár csak nagyon hézagosan ismerem. De láttam néhány csehszlovák, lengyel, magyar, jugoszláv és szovjet filmet, amelyekért igazán lelkesedni tudok. És a lelkesedés ma már oly ritka a mi szakmánkban...

— Sokfelé járt külföldön?

— Olaszország, Spanyolország, Anglia és néha másfelé is, és minden négy-öt évben egyszer ellátogatok Korzikára, rokonaimhoz. Tudja, valamiféle sajátos olasz—francia—arab keverék vagyok és a vérem visszahúz...

— Szocialista országokban járt-e már?

— Egyszer, vagy kétszer. Voltam Moszkvában, Csehszlovákiában és egész rövid ideig Jugoszláviában. A többibe még nem jutottam el.

— Magyarország?

— Csak földrajzi tanulmányaimból és egy-két filmjéből ismerem. Legutóbb az *„Ítélet"*-et és az *„Arc"*-ot láttam Karlovy Varyban. Szépen megcsinált filmek, de a nagy filmélmény erejét még nélkülözik. Nem haragszik az őszinte szavakért?

Mindig ilyen. Mondják, hogy mint zsüritag a Karlovy Vary fesztiválon is roppant találóan, lakonikusan, de szigorúan bírálva fogalmazott. És mindig igaza volt.

— Tulajdonképpen a fesztiválokat csak mint találkozóhelyeket szeretem. Mint *filmversenyeket*, igazságtalannak tartom őket. Két különböző művet nehéz egybevetni. És annyi sok hosszú ideig szőtt álomról kell percek alatt dönteni. Mégis, mint zsüritag Karlovy Varyban igyekeztem a legjobbat nyújtani. Remélem sikerült.

Majdnem biztos, hogy igen. Marie-Jose Natot mindenki kedvelte, s szívesen hallgatták meg a véleményét.

Aminek alighanem egy titka van. Az egyénisége. Okos, intelligens asszony, egyszerű és természetes. De erős, sugárzóan erős karakter.

És ez a karakter mindenen és mindenütt átsugárzik. Így lesz a szép korzikai: nemcsak gyönyörű asszony, de jelenség és személyiség is...

Fenyves György

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉL-MAGYARORSZÁG

1971 MÁR 13

1021

Sztankó Judit kiállítása

A képzőművészet szegedi barátai is jól ismerik *Sztankó* Judit nevét. Tavaly ősszel a Csók-galériában rendezett tárlatának sikere-híre, átlépve a főváros határait, hozzánk is eljutott. A beavatottak azt is tudják, hogy az egykori *Domanovszky*-tanítvány mögött évtizedes művészpálya áll.

Mégis az a tárlat, amely Sztankó Judit festményeiből tegnap késő délután nyílt a múzeum Horváth Mihály utcai képtárában *Trogmayer* Ottó múzeumigazgató köszöntő szavai és *Papp* Gyula vb-elnökhelyettes bevezetője után, azoknak a szegedieknek is *újdonságokkal* szolgált, akiknek a művésznő neve és munkássága nem teljesen ismeretlen. Sztankó Judit *első* szegedi tárlatának közönsége *kiforrott tehetségű, saját stílusát-hangját megtalált művész* alkotásait láthatta.

A stílusnak, a kifejezésnek ezt a minden képen nyomon követhető-kimutatható *egységét* Sztankó Judit témavilága és téralakítása éppúgy képviseli, mint formái és színei; innen e művek erőteljes karaktere. Ha témák szerint akarjuk csoportosítani Sztankó Judit képeit, tulajdonképpen mindössze *két* témakört találunk művészetében. Legszívesebben *csendéleteket és nőalakokat fest*, főképpen és elsősorban csoportosan, öreg falusi parasztasszonyokat éppúgy, mint divatbemutatóra várakozó városi nőket. Csendéletein hangsúlyozottan köznapi tárgyakat fest, ébresztőórákat, konyhai edényeket, tálakat. Vannak visszatérő témái: egy-egy problémát szeret több variációban is vászonra vinni.

A részletek nem érdeklik, minden tárgyban és témában a jellemzőt, *a lényeget keresi*. Ez a lényeg számára mindenekelőtt *az atmoszféra, a hangulat*, a líra és a dráma; letagadhatatlan, hogy ebben a női érzékenység nyilvánul meg. Komoran felmagasló parasztasszonyai a *Vasárnap reggel*-ben például intenzív drámát hordoznak. Csendéletei viszont, visszatartott színfoltjaikkal, a líra szelídebb és szolidabb tájaira vezetik a tárlatlátogatót.

Sztankó Judit festészete azonban e női érzékenység ellenére is *dinamikus*. Ecsetkezelése erőteljes, valósággal szenvedélyes, festményeit mintha *egyetlen indulat* lendülete-energiája teremtette volna. Az az egység, amely művészetét jellemzi, nem utolsósorban ebből a dinamizmusból következik, illetőleg abból, hogy még lírai mondanivalóit is stílusosan tudja összekapcsolni-kifejezni ezzel az ábrázolási energiával-lendülettel.

A *D. Fehér* Zsuzsa művészettörténész által rendezett tárlat *érdekes és jelentős eseménye* Szeged egyre mozgalmasabb képzőművészeti életének.

Ö. L.

Labdarúgás. NB I: SZEOL SC -Győri Rába ETO, Tisza-parti tadion, 3 óra (Hévízi). Előtte ZEOL II.—Rába ETO II. tar-alékbajnoki, negyed 2 (Barcs). 'ovábbi NB I-es mérkőzések:)unaújváros—Salgótarján, MTK -Videoton, Tatabánya—Vasas, iósgyőr—Szombathely.

MNK-mérkőzések: Tanárképző öiskola—Tápé, Ady tér, fél 1 (Kovács III.), Ruhagyár—Mo-avárosi Kinizsi, Cserepes sor, él 11 (Barna). KITE—Szegedi K, Kistelek, fél 11 (Kanalas). MERGE—Textilművek, Újsze-ed, SZAK-pálya, fél 11 (Szai-r). További kupamérkőzések: 'songrádi SC—Szegedi VSE, sanádpalota—Szegedi Dózsa, Al-oldi Porcelán—H. MEDOSZ, zegvár—Szentesi Vízmű.

Szegedi járási bajnokság: For-áskút—Balástya, Forráskút, 2 ra (Kovács A.), Ásotthalom—Bordány, Ásotthalom, fél 3 Kuhn). Tiszasziget—Domaszék, Szőreg, 2 óra (Abranov). A nérkőzést Szőregen játsszák, nert tavaly ősszel az Ásottha-om elleni találkozón Tiszaszi-eten botrány volt, és ezért a ályát két alkalomra betiltották. 'sengele—Szatymaz, Csengele, 2 ra (Csókási M.), Kübekháza—usztamérges, Kübekháza, 2 óra Dr. Molnár), Pusztaszer—Üllés, usztaszer, 2 óra (Ződi). Röszke jszentiván, Röszke, 3 óra Herczeg). Zákányszék—Móraha-om, Zákányszék, 2 óra (Bolba).

Asztalitenisz. Idénynyitó NB I-r mérkőzés, férfiak: Szegedi ender—Pécsi Ercbányász. Du-onics utcai iskola, fél 10. énynyitó NB III-as mérkőzés, érfiak: Szegedi Textilművek—yula, textilművek, fél 10.

lomás sakktern

Teke. NB I n
Csepel SC, SZ
(Herczeg, Simo
SZAK—Bp. Pos
fél 1 (Herczeg,

Újabb

tenisz

Tegnap újabb jelentős magyar asztalitenisz-siker született. A csehszlovák fővárosban lejátszott Statisztika —Start Prága BEK-döntő visszavágón a magyar együttes 5:2 arányban győzött, és mivel az első mérkőzésen is jobbnak bizonyult ellenfelénél — 6:3 volt az eredmény —, akárcsak tavaly, ismét elnyerte az értékes trófeát. Eredmények:

Lotaller—Uldrichova 0:2.
Kisházi—Fuckova 2:0.
Magos—Vostova 0:2.
Kisházi—Uldrichova 2:0.
Lotaller—Vostova 2:0.

Lotaller meglepően biztosan győzte le a volt Európa-bajnokot. Ez az eredmény döntőnek bizonyult a mérkőzés végeredményének kialakulásához.

Magos—Fuckova 2:0.
Kisházi—Vostova 2:1.

kat, targoncakezelőt és szakmunkást. Jelentkezés: Vásárhelyi Pál u. 4. xDK. 401

Kőműves szakmunkásokat, vízvezeték-szerelőket, villanyszerelőket, festő-mázoló és asztalos szakmunkásokat, segédmunkásokat és éjjeliőröket (nyugdíjas) felveszünk. Jelentkezés: Szeged Városi Kommunális és Karbantartó Üzem, Szeged, Tisza Lajos u. 2—4.

A Szatymazi Áfész hálózati ellenőrt keres, azonnali belépéssel. Fizetés megegyezés szerint, a gyakorlati időtől és szakképesítéstől függően. A jelentkezést személyesen vagy írásban Szatymaz, Petőfi u. 4-re kérjük.

SZEGEDI ÁLLOMÁSFŐNÖKSÉG felvesz kocsirendezői, vonatfékezői munkakörbe férfidolgozókat 18—45 éves korig, 8 általános iskolai végzettséggel — érettségizettek előnyben. Jelentkezés Szeged állomás személyzeti csoportjánál. xDK 333.

A Cs. megyei Vendéglátó Vállalat 4 fő rakodót vesz fel. Fizetés megegyezés szerint. Je-

Sztankó Judit

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1971 MÁR 11
MAGYAR
NEMZET

NAPLÓ

Március 11

Sztankó Judit festőművész kiállítása pénteken este nyílik a szegedi Móra Ferenc Múzeum Horváth Mihály utcai képtárában.

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 139-068, 337-748, 340-726

Sztankó Judit

ESTI HÍRLAP

1971 MAR 11

□ SZTANKÓ JUDIT festőművész munkáiból nyílik kiállítás holnap este Szegeden, a Horváth Mihály utcai képtárban. A tárlatot Papp Gyula, a városi tanács vb-elnökhelyettese nyitja meg.

semmi „garan-

1971 MÁR 13

Sztankó Judit

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

Március 13

A szegedi Móra Ferenc Múzeum képtárában pénteken megnyílt Sztankó Judit festőművész kiállítása. A tavaly ősszel a Csók-galériában bemutatott anyagot újabb képekkel egészítették ki, így Sztankó Judit több mint 50 műve szerepel a szegedi tárlaton, amelyen figurális kompozíciók és csendéletek szerepelnek.

1021

gol részről Anthony *Royle* bri
külügyi államtitkár írta alá.

Az ünnepélyes aláírásnál je
len volt dr. *Szilbereky* Jen
igazságügyminiszter-helyettes

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1971 APR 4-

1021 Sztankó Judit

SZTANKÓ JUDIT: CSENDÉLET FEHÉR ORGONÁVAL

VASÁRNAP,
1971. ÁPRILIS 4.

gozók között.

■ Az év eleji termelési tanácskozáson a tennivalókat a többi között így fogalmazták meg: nem szabad megengedni, hogy a

Anyák...

5 Ha repülsz, repülj magasan!

Jevgenyija Israilev

A jelentés első szavai tömör fogalmazásra vallanak: a Szojuz—5 űrhajó fedélzetén három űrhajóssal a világűrben kering. Az űrhajó utasai: Borisz *Volinov* alezredes, parancsnok, Alekszej *Jeliszejev* fedélzeti mérnök és Jevgenyij *Hrunov* alezredes, kutatómérnök. Időpont: 1969. január 15.

Ezen a januári éjszakán nem kapcsolták ki a fényt egy családi otthonban. Borisz Volinov édesanyja, Jevgenyija Israilevna újból és újból előszedte fia leveleit és fényképeit, újból és újból elolvasta a lapok híradásait.

Reggel már csörgött a telefon, érkeztek a táviratok, a levelek, a vendégek. Sokan keresték fel a doktornőt — bányászok, tanulók, kollegák. Az édesanya orvosnő, a háború alatt egy hátországbeli kórház sebésze volt, később gyermekgyógyászattal foglalkozott, a háború után egy bányászkórház főorvosa lett.

Borisz Irkuts anyjának nagyon találkoztak és a g sághoz. Kora ifj keszteni, és mindi egy tervező nő fe

Amikor kiste lennek érezte ma Roberthez csak f

Aztán: hábor

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR HÍRLAP

1971 MAR 16

1021

KIÁLLÍTÁSRÓL KIÁLLÍTÁSRA

Sztankó Judit múlt évi első bemutatkozása után most újabb festményekkel bővített anyagát a szegedi Móra Ferenc Múzeum képtárában mutatta be a közönségnek.

Világlátásának és képalkotásának teljesen egységes jellegét már előző alkalommal is méltattuk. Földközeli, tompán izzó színei legújabb képein sem változtak: barnák, sárgák, tompa kékek és zöldek uralkodnak a műveken. Amit Sztankó Judit fest, az az emberi Csönd világa — állapítottuk meg már a múltkor, most pedig hozzátehetjük, elsősorban 1971-es képei alapján, hogy ez a csönd még testesebbé, még tömörebbé vált. Nemcsak azáltal, hogy a mostani tárlaton megszaporodtak a csendéletek, hanem egy különös időközi változás révén is. Ugyanis az Almák, Csendélet fekete korsóval, Csendélet piros virágokkal formái robosztusabbakká, mondhatni monumentálisabbakká váltak. Ezeken a képeken a tárgyak ősi nyugalmukkal és anyagukkal mintha legyőznék a korábbi képek törékenyebb, illanóbb emberi alakjait is. A figurális kompozíciók szintén nyertek erőteljességben. A Falusi utca még közelebb áll az olyan régebbi kompozíciókhoz, mint a Harangszó, de a Nagyanya otthon, az Őszi délután, a Kapuban, a Falusi asszonyok vagy a Ház előtt már ugyancsak súlyosabb tömegeket jelenít meg. Ezeknek a színe is eltér a régebbi barnásvöröses skálától és a hűvösebb kékesszürke veszi át a hangsúlyt.

Bakallár József festőművész japán útiképeit a Kulturális Kapcsolatok Intézetének bemutatótermében állította ki. „Végigutaztam a felkelő nap országát. E feledhetetlen élményemnek szeretnék emléket állítani. Nem a mai Japánt, hanem a róla alkotott ideát szeretném bemutatni, egy kicsit hagyományos művészetének ihletésében" — írja a festő, aki múlt év őszén utazott Távol-Keletre és Tokióban két kiállítást rendezett munkáiból. Szándékával ellentétben a japán művészet ihletése, annak összefogottsága, kiérlelt, kulturált líraisága vajmi kevéssé tükröződik képein — sokkal inkább a hazai műgyakorlat kommerszebb ágának színhatásai és technikai megoldásai.

Bulgária baráti szemmel címmel a bolgár kulturális központ rendezett kiállítást *Csohány Kálmán, Kiss Sándor* és *Reich Károly* műveiből. Az ízlésesen megrendezett kis tárlat, címe ellenére, alig-alig villantja fel a baráti ország művészszemmel meglátott és felmért tájait és embereit.

Reich Károly kulturált, könnyed, de inkább a társasági beszélgetés szintjén mozgó, máshonnét is ismert grafikái töltik meg az egyik fal jó részét, mellettük pedig a Balcsikból és Neszebárból hazahozott vázlatok sorakoznak. Ezek a rajzok valóban nem lépik túl az útijegyzet határát, kizárólag a vizuális benyomások természethű rögzítésére törekszenek, anélkül, hogy az utazás élményéről, vagy a művészben megfogant gondolatokról valamit is elárulnának.

Csohány Kálmán is elsősorban idehaza készített, balladai hangvételű grafikáit állította ki, s csak elvétve akad közöttük néhány olyan, amely a bulgáriai élmény lecsapódásáról tanúskodik. Így a *Bolgár ballada I—III.* lapjai, amelyek tömörebb megfogalmazásúak és némileg komorabb hangvételűek, mint Csohány egyéb munkái, mindenekelőtt pedig *Szozopoli házak* című drámai hangvételű kis karca.

Kiss Sándor jó szobrokat hozott a kiállításra, de ezekből is nehezen hüvelyezhetnénk ki Bulgária ihletését. Munkái közül leginkább *Család* című, kétfajta kőből mintázott háromfejes kompozíciója tetszett, érmei közül pedig a *Bartók III.* és a *Léda II.*, amelyek — párdarabjaikkal együtt — bepillantást engednek a szobrászi gondolat kialakulásába, az első megfogalmazástól a végleges formaadásig.

Baska József festőművész munkái az Ernst Múzeum több termét töltik meg. A képek részben a figuratív látvány absztrakciói, másrészt pedig tiszta formákból felépített szerkezeti kompozíciók.

A fiatal, töprengő művész többféleképpen keresi a megoldást, anélkül, hogy döntött volna, tulajdonképpen merre kíván haladni: a természeti látvány átalakításának útján-e, vagy pedig a tisztán képzőművészeti formák alakítása irányában. Ugyanilyen tisztázatlan az is egyelőre, hogy a jövőben a szigorú formai szerkezetesség vagy az oldottabb és érzelmesebb irány válik-e munkásságában uralkodóvá. Baska ugyanis még nem emésztette meg a kubista festészet élményét és példáját. Nem tisztázta azt sem, hogy vajon az indulatot és élményt vagy pedig a mindent szigorúbban meghatározó gondolatot részesítse-e elsőbbségben. A bemutatott anyag arról árulkodik, hogy a művészt képességei a szigorúbb szerkezetesség irányába terelik, ilyen irányú munkái a legjobbak, így a *Faintarzia*, a *Visszaérkezés a földre*, *Lilák vörössel*, *Motívumok szürkében* és az a három kompozíciója, amelyeken egy szekér motívumát dolgozza fel, másmás szemszögből.

Gaal Domokos (Fényes Adolf Terem) személyében első ízben áll a közönség elé egy fiatal, rokonszenves és az egyszerű, tiszta szépséget vállaló művész. Se meghökkenteni, sem meggyötörni, sem letiporni nem akarja a nézőt, hanem megelégszik azzal, hogy a jól megmunkált kép látványának tiszta örömével ajándékozzon meg.

Bojár Iván

erőt a kormánytöbbség ellen.

Jövő vasárnap körülbelül 76 ezer jelöltet kell még megválasztani, elsősorban Párizs és 80 nagyobb város áll az érdeklődés központjában.

Vajda Gábor

ér vissza a NATO-ba

ntési szabadság megőrzéséről

vetségnek, melyben legközelebbi szomszédai tömörülnek, továbbra sem hajlandó haderőit a NATO-ban integrálni.

Francia—szovjet urániumszerződés

(AFP) A francia iparfejlesztési és tudományos kutatások ügyei minisztériumának hivatalos közleménye szerint *Franciaország és a Szovjetunió szerződést kötött arról, hogy szovjet üzemekben fogják dúsítani a francia nyers urániumot, amelyet a Franciaország keleti részén fekvő Fessenheimben épülő nukleáris-elektromos központban használnak majd fel.*

éde a hadsereg mellett

gi válságról. — Szó sincs parlamenti rendszerről ott, ahol a hadsereg vezetői, ahelyett, hogy a kormányzat utasításait végrehajtanák, lemondásra késztetik a kormányt és megszabják, mit tegyen az új kormány. Egyedül a parlament illetékes dönteni a kormány sorsáról — mondotta. — A jelenlegi válságot csak *új választások* útján lehet megoldani. A parlamentnek nem lehet úgy parancsolni, mint egy katonai egységnek. Ilyen parlamentben nincs helyünk.

folytatnák, hogy elkerüljék a nagyobb csatákat az ellenséggel.

Thomas Moorer tengernagy, az amerikai vezérkari főnökök egyesített bizottságának elnöke vasárnap azt állította, hogy a dél-vietnami csapatok Tchepone körzetében történt visszavonulása nem az erős ellenséges nyomás következménye, hanem a saigoni csapatok által alkalmazott *mozgó taktika*, amelynek célja nem egyes körzetek megszállása, hanem az ellenség utánpótlási vonalainak zavarása.

Phnom Penh utcáin vasárnap több órán keresztül harckocsik vonultak fel és harci repülőgépek süvítettek el a lakóházak felett: a Lon Nol-rendszer *az államcsíny évfordulójára* készül.

A VDK külügyminisztériuma nyilatkozatának és tegnapi közleményének jelentése után Herbert alezredest — mindössze 58 napi szolgálattétel után — leváltották a 173. dandár éléről.

Egyiptomi miniszter Izrael merevségéről

(Folytatás az 1. oldalról)

helyzet nem tartható fenn sokáig a fronton. A kivárási idő tartama a hadvezetés értékelésétől és döntésétől függ.

Szadat elnök tegnap fogadta Lengyelország, Marokkó, Guinea és Izland új nagykövetét, akik átnyújtották megbízólevelüket az egyiptomi elnöknek. Szadat ez alkalomból mondott rövid beszédében leszögezte, hogy *az EAK nem hajlandó lemondani egy talpalatnyi megszállt egyiptomi területről sem;* hasonlóképpen nem hajlandó a válság rendezése kapcsán engedni bármiféle nyomásnak.

Leonyid Brezsnyev, az SZKP KB főtitkára tegnap Moszkvában fogadta *Aziz Szidkit*, az Arab Szocialista Unió KB tagját, az EAK miniszterelnök-helyettesét, aki az EAK *gazdasági* küldöttsége élén tartózkodik Moszkvában. A megbeszélés *meleg, baráti légkörben* folyt le. Szidkit később fogadta *Koszigin* miniszterelnök is.

Az ENSZ emberi jogok bizottsága 14 szavazattal, 2 ellenében és 14 tartózkodás mellett élesen elítélte Izraelt, amely az általa megszállt területeken állandó jelleggel megsérti az emberi jogokat, s e területek státusának módosítását célzó politikát folytat. A határozat leszögezi: *„Semmisnek tekintendők mindazok az intézkedések, amelyeket Izrael a megszállt területek, így Jeruzsálem gyarmatosítására tett."* A határozat ellen az Egyesült Államok és Guatemala szavazott.

Szíria programja

Asszad altábornagy, Szíria hét évre megválasztott új elnöke, vasárnap a parlament előtt *letette a hivatali esküt,* majd rövid rádióbeszédet intézett a nemzethez. Ebben ígéretet tett, hogy *felszámolja Szíria elszigeteltségét* a többi arab országtól.

A szíriai államfő tegnap fogadta *Huszszein El Safeit*, az EAK alelnökét, aki a déli órákban érkezett Damaszkuszba.

Sztankó Judit, festő

MDK

Kiállítása nyílik meg Szegeden.

— : □ „Sztankó Judit ...."

2

ESTI HIRLAP, Bp. 1971, márc. 11.

Sztankó Judit [ ]

MDK

Kiállítása nyílik meg
Hegedeu.

— : Kulturális hírek

7.

Népszabadság, Bp. 1971. május 11.

Szuly Angéla

neve emlékve, műve szerepel.

a szentendrei tarlaton

Vigilia 1970 augustus

Képző művészet

561. old.

Sztankó Judit

Első bemutatkozása volt tavaly a Csók Galériában.
Májusban Siófokon lesz kiállítása.

Művelődés, 1971. 1. 17. 64. l.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

1971 JUL 25

Sztankó Judit

6

DM magazin

1021

Sztankó Judit — **A hárfázó**

EDI
EPI
EK

ismét

almas mai,
a után hét-
róbái kez-
elõtti szín-
Zoltán ren-
Ferenc ze-
sával meg-
nom Palkó
A legközé-
pénteken
adtéri játé-
inetár Mik-
ezésében és
ezényletével
almas zene-
sz Godunov.
Az opera
urópai hírű
Nikola Gyu-
Jobb oldali
áló művész
n az opera
k finálejá-
ási jelenet-

gyravágyó vajdalány

a szegedi művésznő-

— A szandromiri vajda nagyravágyó lányának szere-

tuk, és akár csak ezért az egy pillanatért [illegible]

Sztanko Sudit Gestőmüvész

Szőfiában nyilt

Ziállítása

Magyar Manuel 1971 június 17

4. old.

– Nagyon

Sztankó Judit festő

Szófiában nyílik

meg kiállítása

Magyar Manzet 1971 junius 4

4. old.

Sztankó Judit festő

Ziállítása pénteken nyílik
a szegedi Móra Ferenc Múzeum
Horváth Mihály utcai Zeptáriában

Magyar Nemzet 1971 március 11
4. old.

Sztanko tudít festő

Kiállítása nyílt a

Csók Galériában

Nápszava 1970 szeptember 11

Kold.

Sztanko Judit

1

Kiállítása nyílt a

Csók Galériában

Nápszava 1970 szeptember 20

9. old.

Sztankó Judit

2

„Vonósok"

„Trió"

„Kórus vonósokkal" c. Zépei emlitve

Népszava 1970 szeptember 20
9. old.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068. 337-748. 340-726

PEST MEGYEI HÍRLAP

1971 JUN 6

Sztankó Judit festőművész

1021

PEST MEGYEI 16

Belgiumban: Bartók-kiállítás

Budapest kiállítótermeiben júniusban több külföldi művész mutatkozik be alkotásaival. A Műcsarnok ad otthont a svéd textilművészek reprezentatív tárlatának. A svájci ipari formatervezésből kap ízelítőt a hazai közönség az Ernst Múzeumban.

Alkotóművészeink közül többen szerepelnek külföldi tárlatokon. *Sztankó Judit* festőművésznő műveiből Szófiában nyílik kiállítás június 15-én, *Szilágyi Jolán* grafikusművész Berlinben, a Neue Galeriában mutatkozik be, *Szőnyiczky Margit* textilművésznő önálló kiállítását a bécsi Collegium Hungaricum termeiben rendezik meg. A belgiumi Tongerenben a zenei fesztivál keretében június második felében Bartók életét és munkásságát bemutató kiállítást nyitnak meg.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1971 MÁR 13. Sztankó Judit

1021

Őszinteség – hitelesség

Megnyílt Sztankó Judit festőművész szegedi tárlata

Csak a főváros műtermeiben otthonos néhány festő és műtörténész tudott arról a hosszú éveken át folyó intenzív alkotói munkáról, ami *Sztankó* Juditot jellemzi. A Csók Galériában a tavaly ősszel megrendezett kiállításnak kellett jönnie, hogy a képzőművészet iránt érdeklődő közvélemény egy új nevet jegyezzen meg — a Sztankó Juditét. És érdemes megjegyezni mert hangja őszinte, és hitelesen szól abban a kavalkádban, ami jelenleg a magyar képzőművészetet általában jellemzi. Őszinte örömünkre szolgál, hogy a szegedi Móra Ferenc Múzeum lehetőséget talált arra, hogy alkotásainak bemutatásával gazdagítsa a tárlatlátogatók országos kitekintését.

A kiállítást pénteken, az esti órákban, *dr. Trogmayer* Ottó múzeumigazgató köszöntő szavai után *Papp* Gyula, a szegedi városi tanács vb elnökhelyettese nyitotta meg a kiállítási termeket megtöltő közönség előtt. Utalt arra, hogy a Csók Galériában kiállított anyag sok új képpel, alkotással gazdagodott, és igaza volt: a Szófiában is bemutatásra kerülő alkotások valóban érdemesek tartalmi és formai értékeik miatt a közönség figyelmére és érdeklődésére.

Sztankó Judit — életközelben él. Ez az első impresszió, amit a képek nézője önmagának leszűr. A másik, s ez sem kevésbé értékes: szereti az életet, ezzel együtt az embert és azokat a tárgyakat, amik között él. De tovább rajongva csüng azokon az emberi megnyilvánulásokon, főleg a zenén, amely az életet még szebbé, még gazdagabbá teszi. Minden tárlatról nagyon szubjektív érzésekkel távozik az ember — ezúttal azzal távoztam, s így vegye az olvasó azt a megállapításomat, hogy különösen a zenével kapcsolatos alkotásai — Kamarazene, Vonósok, Trió — hagytak mély nyomot bennem. A képalkotás sajátságos ütemét, nyelvezeti elemeit, tematikai igényességét és magas hőfokú azonosulását a témával itt éreztem igazán, mélyen, emberien.

Sztankó Judit alkotásainak zömét további életképek csendéletek, interieurök és többalakos kompozíciók teszik ki. Valamennyi arról tanúskodik, hogy a művész humanista alapállása egységes és megbonthatatlan. Csendéleteinek sora — a sok közül hadd emeljek ki egyet: Csendélet fehér orgonával — az élet, az ember és a tárgyak olyan intim kapcsolatához vezet, ami komoly visszhangot kelt a nézőben. A tárgyak is hordozzák az élet szépségeit — erre utalnak még a gépek közt foglalatoskodó emberábrázolásai is, hiszen a gépszíj, vagy más munkaeszköz sem rideg tárgya, hanem barátja az embernek. Emberi testábrázolásait szabadon kezeli, de színharmóniája, stilusegysége minden szétfolyástól megóvja, és a képek zárt rendje ezáltal válik rendkívül hatásossá.

A tárlatot *dr. Fehér* Zsuzsa művészettörténész kitűnő rendezésében láthattuk.

SZABÓ ENDRE

nkah
óvodá

tős debreceni kezdeményezés

k számos más
os — az utóbbi
ben fejlődött. A
gráfiai évkönyv
6 ezer fővel gya-
mint 157 ezer.
nemelkedés ter-
van a gazdasági
nak a következ-
ás vidéki város-
települések közé
évtizedekben a
a mezőgazdaság
a nem volt szá-
óta eltelt időben,
5 évben a város
nekkel gazdago-
lülőcsapágy Mű-
ergyár, a kon-
MEDICOR Mű-
asonló üzemek.
ilődésével a vá-
gy például a
artott lépést az
z Szegeden és
sem volt más-
bővülő üzemek
gy csak alig
esztéssel össze-
t pl. a víz- és
a lakásépítés-
ak hozzá. Nem
l — ami jelen
zágos mérvűvé
is és napközis
e.
őszön a Haj-
s foglalkozott.
ett pártbizott-
tta, hogy az
zítések ellené-
helyezési gon-
sszerűen meg-
si igénye. Je-
ltalában száz-
nek ellenére
n kellett jogos
gyerekekét is,
dolgozik. A
enben jelent-

onban történt
l mostanában
ör hírt adott.

Mottó: A Csongrád megyei Tanács Végrehajtó Bizottsága felhívással fordult a vállalatokhoz: maguk is segítsék elő a gyermek- és diákszociális intézmények fejlesztését. A felhívást a HÍRLAP március 10-i száma közölte. A megyei mozgalom kibontakoztatásához hasznos segítséget adhatnak a debreceni tapasztalatok.

korú gyermekét 5 évig saját beutalása alapján helyezhesse el a közösen létesített, de tanácsi fenntartás alatt levő óvodába. Ezenkívül természetesen a lehetőségekhez képest ezután is kaphatnak elhelyezést a jelenlegi óvodai lehetőségein belül az üzemekben dolgozók gyermekei.

A felhívással egyidőben kiküldték a megállapodás, illetve szerződés mintákat is, amelyeket az üzemek megfelelő tanulmányozás ás aláírás után eljuttattak a tanács végrehajtó bizottságához.

Az említett dokumentumok kiküldése után a tanács végrehajtó bizottsága megbeszélésre hívta össze az üzemek, vállalatok, intézmények vezetőit, hogy együttesen beszéljék meg a részkérdéseket, és egyéb gondokat. A felhívás, illetve a tanácskozásról szóló tudósítás megjelent a megyei sajtóban, a Hajdú-Bihari Naplóban. Ettől kezdve hetekig állandó rovat lett a Naplóban a mosolygó, csodálkozó, síró gyermekfejekkel illusztrált „Munkahelyek az óvodákért" cím. Ezt követően a megyei sajtó szinte naponta foglalkozott az üzemek felajánlásaival, jelentkezéseivel. Az első jelentkező üzem a nemcsak országosan is jól ismert BIOGAL Gyógyszergyár és a Baromfiipari Országos Vállalat debreceni gyára. A Naplót előállító Alföldi Nyomda 50 férőhely anyagi fedezetét vállalta és a közel 4 millió forint átutalását folyamatosan biztosítja.

A Naplóban megjelent tudósítás és az első jelentkezések közlése után az üzemek tömegesen jelentették be, hogy csatlakoznak a mozgalomhoz. Az első jelentkezőket hamarosan számos követte, a ktszektől az egyetemekig, s az üzemek, intézmények egész sora támogatta ezt a nagyszerű kezdeményezést.

A mozgalom végleg még nem zárult le, de az eddigi eredmény máris jelentős

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPKIADÓ VÁLLALAT

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 21

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG

Szeged

1971 MAR 12

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG
Szeged

Sztankó Judit

1971 MÁR 2 1

8 1021

Sztankó Judit **Varrónő**

Keresetek, jövedelmek, életszínvonal

Elmozdultunk az utolsó helyről

A labdarúgás hívei is örömmel nyugtáznak a hírt, hogy elmozdultak a tabella aljáról, de kétszeresen jobban esik az, hogy környezetünk lakóinak átlagkeresete, életszínvonalának mértéke úgy alakult az elmúlt esztendők során, hogy Csongrád megye elmozdult az utolsó helyről. Átlagokról esik szó, nem pedig személyekről, egyes családokról. Az is köztudott, hogy az átlagok sok mindent eltakarnak. A növekvő átlagok egyeseknél csökkenést, a csökkenő számadatok egyeseknél emelkedést is jelenthetnek. Az élet sokrétű, ahány család, annyi féle gazdálkodás, beosztás, igény, óhaj, ízlés, kiadás és bevétel. De százezer emberről mégsem lehet külön-külön kimutatást készíteni, elégedjünk meg az átlagokkal.

A nem mezőgazdaságban foglalkoztatottak létszáma az elmúlt öt év alatt 23 ezer fővel, kereken 30 százalékkal emelkedett, s 1970-ben meghaladta a 100 ezer főt — adta hírül a legutóbbi statisztikai felmérés. Legnagyobb mértékben az építőipar és a kereskedelem létszáma nőtt. Könnyű belátni azt az összefüggést, hogy az ipari létszám alakulása szoros kapcsolatot mutat a vállalati érdekeltségi rendszerrel. A vállalatoknak előnyös létszámnövelés időszakában rendkívül gyorsan nőtt az iparban foglalkoztatottak száma, majd a gazdasági szabályzók megváltoztatása után 1970-ben 15 év óta először stagnált.

A lakosság részére történő banki kifizetések tavaly már az országosnál nagyobb mértékben, 14 százalékkal haladták meg a korábbi esztendőét, s a harmadik ötéves terv egészében évi átlagban 10 százalékkal emelkedtek. A múlt évben a kifizetésekben a bérek és bérjellegű tételek 12 százalékkal nőttek. A növekedésben a korábbi évektől eltérően a létszámemelkedéssel szemben az átlagkeresetek emelkedése játszott nagyobb szerepet.

A megfigyelt nem mezőgazdasági ágazatokban tavaly 7 százalékkal emelkedett az átlagkereset és 28 százalékkal haladta meg az 5 évvel korábbit. A keresetek leggyorsabban — 5 év alatti 41 százalékkal — az építőiparban nőttek és jelenleg havi átlagban több száz forinttal meghaladják a többi ágazatét. A főbb ágazatok keresetnövekedése gyorsabb volt az országos átlagnál, és ennek hatására Csongrád megye a keresetnagyság megyénkénti rangsorában a korábban elfoglalt utolsó helyéről előbbre lépett.

A keresetemelkedés mértéke egyénenként különböző volt, s változásokat okozott a foglalkoztatottak keresetkategóriák szerinti összetételében 1970-ben 1966-hoz képest: mi-

Nem tud-
vállalatok,
ezetek, ál-
a lakóház
Csak ezért
iparosodó
ád megyé-

nagyléptű
is van er-
d megye is
egényen lé-
n új szaka-

Sztankó Judit

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HIRDETŐ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR NEMZET

1971 JUN 17

Június 17

1024

Sztankó Judit festőművész kiállítását Szófiában szerdán nyitotta meg Georgi Dimitrov-Goskin, a bolgár külföldi kulturális kapcsolatok bizottságának elnöke a bolgár kulturális, politikai és művészeti élet képviselőinek jelenlétében. A kiállított műveket Alekszandar Poplilov professzor méltatta.

reitek rel. Jelisszejev elmondotta, hogy az orbitális állomáson

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

CSONGRÁD MEGYEI HÍRLAP
Szeged

1971 MÁR 28

/1021

SZTANKÓ JUDIT: CSENDÉLET FEHÉR HÁTTÉRREL

Újabb továbbtanulási lehetőség dolgozók számára

A munkájuk mellett továbbtanuló dolgozóknak középfokú általános és szakmai műveltséget nyújt a dolgozók szakközépiskolája. Társadalmi, gazdasági és egyéni érdek egyaránt indokolja, hogy minél több dolgozó szerezze meg a középfokú iskolai végzettséget.

A középiskolai végzettség megszerzésének folyamata. az érettségi bizonyítvány megszerzése, nagymértékben hozzájárul a dolgozók szocialista tudatának erősítéséhez, a korszerű általános és szakmai műveltség megszerzéséhez.

Az üzemekben dolgozók és a szakmunkásképző intézetekben végzettek továbbtanulási igénye mindinkább meghaladja a jelenlegi lehetőségeket. Ezért a Csongrád Megyei Tanács V. B. Művelődésügyi Osztálya, megfelelő számú jelentkező esetén, az alábbi lehetőségeket biztosítja még az 1971—72. tanévtől:

1

A dolgozók négyéves szakközépiskolájának levelező tagozatú képzését a következő szakokon és iskolákban:

1021

Klaukó Judit

1971. IV. 18. 16.15 D. /6/ Tv.

Tárlatról tárlatra.

- ~~[illegible]~~ ..... jelentősebb tárlatairól. Közremüködik Hódos Judit, és Bán György.

- Tárlatról,

- Trlatra.

- Tárlatról tárlatra.

- Tavaszi tárlatnéző sétánkat Szegeden kezdjük. Itt a Városi Képtárban rendezté~~k~~ meg T. Fehér Zsuzsa a Fővárosi Csók István Galériában tavaly bemutatkozott Sztankó Judit festőmüvésznő kiállitását. A nagyrészt uj anyagot felvonultató tárlat vallomásos képeinek láttán kértük meg az alkotót, beszéljen ars poetikájáról.

- Nagyon örültem annak, hogy a szegediek hivtak meg, Alföldön születtem, közel áll ez az országrész szokásokban, és mindenféle emberi vonatkozásban szülőföldemhez és közel fővárosunkhoz Békéscsabához. És ~~tényleg~~ egyben nem kicsi dolog ugy érzem nagy vidéki város mint komoly kulturális tényezővel biró város méltatott arra, hogy meghivott kiállitására. Én nagyon szeretem a csendéletet, amellett, hogy az embert nagyon szeretem festeni, a csendélet az valami csodálatos nyugalmat tud adni az ember számára, valami olyan meghitt, és ki nem sajátitható örömet, és a csendélet festés rám, leglábbis ilyen szempontból is nagyon jó, tényleg pihentet, örömet ad. Inditást ad a további munkához. És én is régi élmények alapján idősebb ember

1971. IV. 18. 16.18 D. /6/ Tv.

Tárlatról tárlatra.

- ~~[illegible]~~ ..... jelentősebb tárlatairól. Közremüködik Hódos Judit, és Bén György.

- Tárlatról,

- Trlatra.

- Tárlatról tárlatra.

- Tavaszi tárlatnéző sétánkat Szegeden kezdjük. Itt a Városi Képtárban rendezték meg T. Fehér Zsuzsa a Fővárosi Csók István Galériában tavaly bemutatkozott Sztankó Judit festőművésznő kiállítását. A nagyrészt uj anyagot felvonultató tárlat vallomásos képeinek láttén kártük meg az alkotót, beszéljen ars poetikájáról.

- Nagyon örültem annak, hogy a szegediek hivtak meg, Alföldön születtem, közel áll ez az országrész azokásokban, és mindenféle emberi vonatkozásban azülőföldemhez és közel fővárosunkhoz Békéscsabához. És ~~[illegible]~~ egyben nem kicsi dolog ugy érzem nagy vidéki város mint komoly kulturális tényezővel biró város méltatott arra, hogy meghivott kiállitására. Én nagyon szeretem a csendéletet, emellett, hogy az embert nagyon szeretem festeni, a csendélet az valami csodálatos nyugalmat tud adni az ember számára, valami olyan meghitt, és ki nem sajátitható örömet, és a csendélet festés rám, leglábbis ilyen szempontból is nagyon jó, tényleg pihentet, örömet ad. Inditást ad a további munkához. És én is régi élmények alapján id sebb ember

festésére törekedtem, és nem is véletlenül. Nekem egy kicsit a tanulságok levonásából valamelyest összegezni, egyszerüsiteni a képek a képnek a szétdaraboltságát valahogy nem is lehet egyszerübb összhangba kellet hoznom, ehhez viszont olyan modellt kellett felhasználnom, mely sokkal egyszerübb formákat biztositott eleve számomra. Igy például falusi asszony témája, amit variációban festettem meg.

SAJTÓFIGYELŐ

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

Skanko Judit

1971 JUN 7

ZALAI HÍRLAP

Zalaegerszeg

1021

A kulturális

A héten nyílt meg Szófiában Sztankó Judit festőművész kiállítása, amelyet Georgi Dimitrov-Goskin, a bolgár kulturális kapcsolatok elnöke nyitott meg.

Sztankó Judit

MTI SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

DÉLMAGYARORSZÁG

Szeged

1971 MAR 21

1021

LÁTOGATÁS AZ ISKOLÁBAN

Sztankó Judit festőművész, akinek a közelmúltban nyílt kiállítása a szegedi képcsarnokban, tegnap, szombaton Papp Gyulával, a városi tanács vb elnökhelyettesével a Tömörkény gimnáziumba látogatott, ahol dr. Diós József igazgató tájékoztatta a képzőművészeti tagozat munkájáról.

kakörökbe. Keresünk továbbá felvételre gyors- és gépírókat.

Sztankó Judit, festő

Kiállítása nyílt meg Kőszegen.

— Hl.

8.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 17.

Sztankó Judit, festő

Kőbányán nyílik kiállítása
jún. 15-én.

– : Külföldi művének kiállításai
Budapesten

7.

Népszabadság, Bp. 1971. jún. 4.

Sztankó Judit, festő

Kiállítása nyílik meg
Stockholmban jún. 15-én.

— : Magyar művének külföldön 2.

ESTI HIRLAP. Bp. 1971. jún. 3.

Sztankó Judit festőművész

a Csók Galériában nyílt

kiállítása

Pesti Napló 1970 szeptember 18

4. old.

Sztankó Judit
festő -

A Csók Galériában rendezett ki-
állitást a művésznő, aki 10 év
óta fest rendszeresen.

Dr.Fehér Zsuzsa: Sztankó Judit kiállitása.
Művészet, 1970.november - 40.lap

Sztankó Judit
festő

„Beszélgetők" (repro)
„Ederyek" "

D. Fehér Zsuzsa: Sztankó Judit kiállítása.
Művészet, 1970. november - 40 lap.

Sztankó Judit

Vasárnap reggel (reprodukció)

Műgyűjtő, 1970. 3. sz. 43. l.

Sztankó Judit
festő -

Csendéletei erős egyénséget jeleznek
Képeiben fontos tényező az erőelem.
Figuralis kompozicióiban az alakok
pózmentesek.

Dr.Fehér Zsuzsa: Sztankó Judit kiállitása.
Művészet, 1970.november - 40.lap

Sztankó Judit
festő

Különös módon visszat az ünnepélyességet üzemi-témák ábrázolásában.

Dr.Fehér Zsuzsa: Sztankó Judit kiállítása.
Művészet, 1970.november - 40.lap

Sztankó Judit
festő.

Csendéleteinek belső feszültsége,
kompozíciós érettsége, figuralis
képeinek lírai emelhedettsége
határozott festőhaváltert mutat.

Dr.Fehér Zsuzsa: Sztankó Judit kiállitása.
Művészet, 1970.november - 40.lap

MDK

Sztankó Judit, festő

A Csók Galériában nyílt meg első kiállítása. „Különböző műfajok, csendéletek, életképek, interieurök, sokalakos kompozíciók jelzik a művén tágas érdeklődését."
(Csend, Szobafestők, Csendélet tálakkal, Madrigál, Kántálók, Vasárnap reggel, Jutka, Varrónő, Műhely stb.)
Aradi Nóra: Sztankó Judit tárlata 7.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 18.

Sztanko Jolit, festő

MDK

Kiállítása nyílt meg
a Kók Galériában.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1970. szept. 12.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

KELETMAGYARORSZÁG

1970 DEC 25

Sztankó Judit

1021

1970. december 25.

Sztankó Judit festőművésznő a budapesti Csók István Galériában mutatta be háromévi termésének javát. Változatos témájú alkotásait merész színkezelés, lendületes ecsetvonások és erőteljes komponálásmód jellemzi. Szenvedélyes hangvételű festészetének szép példája a fenti. Varrónő című kompozíció. *(MTI foto)*

Demény Ottó:

rségek — híres mesterek

az utolsó magyar kékfestőnél, Jakkel Sándornál Jászapátiban jártunk.

Kék itt minden. A műhelyben kék színű a téglafal, a teknő, a hosszú, egyenes keverőbot. A festőmedence henger alakú, három és fél méter mély, csurig tele sűrű, sötét, tintaszerű folyadékkal, indigó, mészpor, vasgálic keverékével. Sűrű folyadékba meríti a mester a fehér vásznat: fehéret fest kékre. Az üst alá még mindennap begyújt — 75 éves —, ilyenkor fortyog a folyadék, kékes párában úszik a műhely, ködfoltok szállnak ki az ajtón. A vásznat a mángorlóba viszi majd: külön nagy épület ez, belül minden fa, a tartófák, a fogaskerekek, az orsó, a mángorló lába, amely tele van hatalmas, sziklából hasított kődarabokkal. Ló jár körben a mángorlóban, egyhangú, monoton zajjal baktat az orsó körül, a fagerendák között és a kővel telt láda keményre vasalja, kifényesíti a kék vásznat.

Lova már nincs, úgy fogad az öreg szomszéd az ismerősöktől: „Kétszáz forintot fizetek érte napjára, ha dolgozik." A vásznakkal vásárokra jár. Az egyik legjobb vásár — mondja — a gödöllői, ott az asszonyok még veszik a vásznat. „Ritkán járok azonban már vásárokra, nem bírom a 75 évemmel. De azért Aszódra, Gyöngyösre, Kálkápolnára mindig elmegyek."

niti, átveszi, átmenti. A mostani tárlat a kékfestők mintáival, technológiájával terítőket, fali képeket, vásznakat mutat be.

3.

A kapunak kicsit neki kellett dőlnöm. Vaskapu, több mázsa vas. De ahogy nyílik, mintha egy erdő fordulna könnyedén sarkain: vaskapu, kovácsolt vas, kikalapált vaspántjai, erdők indái, fák ágai, virágai légiesen szöknek a magasba, mintha csak a mester tussal húzta volna meg vonalait a decemberi délután komor színű vászna. A műkovácsot, a kapu készítőjét keresem. Bieber Károly Munkácsy-díjas kovácsművész — e régi mesterség új elnevezése tőle származik, tankönyveiben különös gonddal húzza alá: kovácsművész —, rajta kívül már csak nagyon kevesen tesznek a vassal varázslatot. 77 esztendős, munkáját a világ minden táján ismerik. Az angol kastélyok kandallóiban az ő tűzkutyáin parázslik a fa, Amerikában az ő lámpáit gyújtják meg est érkeztével, a svájci hotelok dohányzókészletei az óbudai műhelyből kerültek ki. Kongóban a konzul vagy az utazó, az enyhülést hozó éjszakán, regényért, a ő könyvbölcsője után nyúl. És idehaza! Hány cégért veri, himbálja a szél, hány lámpás gyullad ki a

F. k.: Köteles István — 70.195. Képesarnok V. ny.

Ajtanki Sudit

MEGHÍVÓ

Megtekinthető:
1970. szeptember 11—27
Hétköznap: 8,30—18 óráig
Szombaton: 9—14 „
Vasárnap: 10—14 „

A KÉPCSARNOK VÁLLALAT
MEGHÍVJA ÖNT

SZTANKÓ JUDIT

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK
ÜNNEPÉLYES MEGNYÍTÁSÁRA
1970. SZEPTEMBER 11-ÉN,
PÉNTEKEN DÉLUTÁN FÉL 6 ÓRAKOR

MEGNYITJA:
DR. BERTALAN VILMOS

CSÓK ISTVÁN GALÉRIA
Budapest, V., Váci utca 25.

Sztankó Judit

A Csók István Galériában állitották ki festményeit.
Perneczky Géza: "Három kiállitás" c. beszámolójában ir -többek között- a müvészről, akinek mestere Domanovszky Endre, s igy a mester stilusának nyomai észlelhetők a tanitvány müvein, de anélkül, hogy a müvek "másodlagos teljesitménynek" látszanának.
Megemliti az asztalnál ülő beszélgetőket, kamarazenét játszó kis csoportot, vagy éneklő kórust ábrázoló képeit.

Élet és Irodalom, Bp. 197o . szept. 26.
XIV. évf. 39. sz. 12. lap

MDK

Sztavkó Judit, festő

A Csók Galériában nyílt meg első kiállítása.

Témái: az ember, a munka, a kettő viszonya, érelmi telítettsége, kapcsolata. Különösen jelentősek csendéletei. (Tulipános csendélet, Edények stb.)

(h.m.): Ember, Zene, munka 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 16.

MDK

Sztanko Judit, festő

Kiállítása nyílik meg a
Csók Galériában.

– : Két Kiállítás

2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1970. szept. 11.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

MAGYAR NEMZET
Budapest

101 SEP 15

1021

Magyar Nemzet

Sztankó Judit festőművész kiállítása
a Csók-galériában

Csendéletet nagyon sokan festenek mostanában. Csendéletet festeni azonban nagyon kevesen tudnak. Hiszen kiállításaink sorát vizsgálva, a szemlélőnek nemegyszer támad az az érzése, mintha ez a műfaj pusztán a primér látvány leltárává, „halott természetté" degradálódott volna az igazi feladatait aprópénzre váltók kezén. Ám mégis — a csendélet hitele mindig újra töltődik, s köreiben helyreáll a dolgok igazi értékrendje: mert mindig akad a könnyű utak helyett a kísérletek nehéz útját vállaló művész, aki a tárgyak reprodukálása helyett *a dolgok természetét* keresi és mutatja fel eszközeivel — művészetében a csendélet igazi feladatait oldva meg újra, új körülmények között, tehát a szó igaz értelmében modernül.

Sztankó Judit kiállítása ezért szerez kétszeresen maradandó élményt szemlélőinek: nem csupán *az először bemutatkozó festő* eredményeit követhetjük nyomon és köszönthetjük örömmel munkáiban, de a festészet e „közhelyek sorozatává lapított" ágának újjászülőjét is.

Útjainak nyomát követve *festészetünk lírai ágának hatásait és erényeit* fedezheti fel a kritikus Sztankó Judit festészetében. A személyes kapcsolódás és az egyértelmű elkötelezettség szavát követi ő is, azt az irányzatot valósítva meg piktúrájában, amelynek a mindennapi élet ugyanúgy forrása, ihletője, mint a hazai festészet valamennyi nemes és felnőtt érzelmekkel telített iskolája — Domanovszkytól Barcsay művészetéig.

Sztankó Judit festészetének forrását keresve azonban nem akarjuk végigkutatni művészetünk valamennyi kísérletét, s számbavenni az eredményeket, amelyekből meríthetett és a kudarcokat, amelyekből tanulhatott. A pályakezdésének korszakát jelentő idő — életünk és művészetünk tisztulásának kora — mindenesetre szerencsésen befolyásolta festészetének indulását; formai szempontból a sokirányú tájékozódást, tartalmilag pedig az értelem által intonált elkötelezettséget, az élet valódi dolgainak felfedezését hozva piktúrájában.

Tárlatának áttekintése és elemzése azonban nem teszi szükségessé, hogy most ezeket a lehetséges, s tán csak áttételesen szerephez jutott forrásokat számba vegyük, hisz Sztankó Judit már régen saját, önálló útját járja. És mellékvágányra jutnánk akkor is, ha ezt a festészetet csupán a csendélet igazi értelmezésének jegyében értékelnénk. Hiszen Sztankó Judit nem „csendéletfestő"; munkásságában fontos helyet foglalnak el más jelenségek is: témái között, festészetének tartalmi köreiben fontos helye van az emberi élet valamennyi jelenségének. Szubjektív kapcsolásmódja azonban esetükben is ugyanúgy meghatározza és ugyanolyan szerencsésen befolyásolja munkáját, mint ahogy azt az előbb, a tárgyak világát szép emberi gesztusokkal telítő csendéleteinek sorozatán tapasztalhattuk. Sztankó Judit számára ezért sohasem jelent puszta motívumot az emberi alak: mindig — Ady szavával élve — „életesen" látja a dolgozó, muzsikáló, beszélgető — élő — emberek minden mozdulatát, valamennyi gesztusát.

Sztankó Judit festészete elkötelezett művészet; nem a közhelyek „elkötelezettségével" természetesen, hanem a mai ember szocialista, azaz egyedül modern kapcsolataival. Munkái ezért válhatnak igaz élmények forrásaivá és ezért képes bennük újjá galvanizálni minden témát és minden — sokszor kihűltnek tetsző — műfajt, bármerre is lépjen útján, dolgaink, világunk őszinte vágyaktól indított felderítése közben.

Képeit a modern festői fogalmazás tartalmi és nyelvtani szabályai szerint építi fel, nem átallva újra meg újra visszatérni a fontosabb gondolatokhoz, s a hite szerint a legjobb megoldást biztosító lehetőségekhez, hogy — az általánost jellemző típus szintézisében megfogalmazva — a lehetséges variációk sorát végigtapogatva jusson el a lehető legteljesebb megoldásokhoz. Így találkozhatunk most — Sztankó Judit átgondolt és gondos munkájának dokumentumaként — ezen, az utolsó három esztendő termését felsorakoztató tárlaton, a *Műhelyben*, a *Szerelő brigád* és a *Szerelők* című kompozíciókkal, vagy a csendéletek „igénytelen" motívumokkal fogalmazott, ám nagyon sokat mondó variációival — a *Csendélet tálakkal* című műtől, a *Csendélet kék kancsóval*, a *Csendélet szobanövényekkel*, illetve a *Csendélet körtékkel* címet viselő képeken át a *Tulipános csendéletig*, s a *Csendélet philodendronokkal* pompás egyszerűséggel megkomponált, erős szerkezetű együtteséig — s végül a muzsikálók — a *Madrigál*, a *Trió* és a *Vonósok* című képeken megjelenő — s az asszonyfigurák — *Kútnál*, *Asszonyok* és *Vasárnap reggel* címen bemutatott — kedvvel megfestett alakjaival.

Sztankó Judit útja, amely mostanig, ma bemutatott képeiig vezette, nyilván ezután is számtalan ágat, sok variációt terem. Alapja azonban változatlan, hiszen az emberség és az elkötelezettség kritériumai és kategóriái jelentik állandó erejű és hatású középpontjait. S ha Sztankó Judit ezután, mint eddig is tette, reájuk támaszkodik, munkája nem csupán élmények és örömök forrása, de tanulságok adója lesz sokak számára.

Horváth György

Magyar Nemzet

Tervegyeztetés

Kormányküldöttség utazott Moszkvába

Hétfőn kormányküldöttség utazott Moszkvába, hogy a szovjet kormány képviselőivel áttekintse az 1971—75-ös évekre szóló népgazdasági tervek egyeztetésének eddigi munkálatait és a két ország közötti gazdasági kapcsolatok továbbfejlesztésének kérdéseiről tárgyaljon. A küldöttség vezetője *Párdi* Imre, az Országos Tervhivatal elnöke, tagjai: dr. *Biró* József külkereskedelmi, dr. *Dimény* Imre mezőgazdasági és élelmezésügyi, dr. *Horgos* Gyula kohó- és gépipari, dr. *Lévárdi* Ferenc nehézipari, *Nagy* Józsefné könnyűipari miniszter, *Karádi* Gyula, az Országos Tervhivatal első elnökhelyettese és *Kővári* László, az Országos Tervhivatal főosztályvezetője.

Az UIOOT rendkívüli közgyűlése

Szurdi István Mexikóba utazott

Az UIOOT, a hivatalos idegenforgalmi szervezetek nemzetközi szövetsége szeptember 17—26 között rendkívüli közgyűlést tart Mexikóban. Hazánkat a közgyűlésen *Szurdi* István belkereskedelmi miniszternek, az Országos Idegenforgalmi Tanács elnökének vezetésével kormányküldöttség képviseli. A delegáció vasárnap reggel utazott el a Ferihegyi repülőtérről a közgyűlés színhelyére.

A belkereskedelmi miniszter elutazása előtti nyilatkozatában elmondotta, hogy *az UIOOT több mint száz országot foglal magában és 80-nál több nemzeti és nemzetközi szervezettel működik együtt.* A szövetség eddig informatív és konzultatív szervként működött és az ENSZ gazdasági és szociális tanácsában konzultatív státusa volt. Az ENSZ múlt évi közgyűlésének egyhangú határozata alapján a nemzetközi szövetség az ENSZ mellett működő *kormányközi világszervezetté alakul.* A mexikói rendkívüli közgyűlés tehát fordulópont a szövetség életében. Kormányküldöttségünk az alapszabályzat megalkotásánál *az egyetemesség elvét képviseli majd,* vagyis azt, hogy a világszervezetnek minden felvételét kérő ország tagja lehessen.

Szélesebb alapokra helyezett békeharc

Romes Csandra nyilatkozata

A Béke-világtanács szervezeti kérdésekkel foglalkozó bizottsága *szeptember 12-én, 13-án* Budapesten ülésezett. A napirendi témákról Romes *Csandra,* a BVT Lenin-békedíjas főtitkára nyilatkozott. Elmondta, hogy a mind szélesebbé váló, új formákat öltő *nemzetközi békemozgalomnak strukturálisan is szélesítenie kell kereteit,* hogy az eddiginél hathatósabban kapcsolódhassanak be a békéért folyó harcba az olyan szervezetek, nyeire, várható hatására. Az afrikai felszabadító mozgalmak támogatására is nagy figyelmet szentelnek. Az indiai fővárosban sorra kerülő eseményen az elnökség ülésén kívül a BVT két bizottsága, a leszereléssel, illetőleg a nemzeti függetlenségi mozgalmakkal foglalkozó bizottság is tanácskozik. Ezt követően „*A nevelés és a béke*" címmel nemzetközi szemináriumot rendeznek.

Kitüntetések

A Népköztársaság Elnöki Tanácsa *Gyulay* Zoltánnak, a föld- és ásványtudományok kandidátusának, a Magyar Tudományos Akadémia olajbányászati kutatólaboratóriuma igazgatójának, dr. *Krammer* Jenőnek, az Eötvös Loránd Tudományegyetem docensének eredményes munkásságuk elismeréséül, 70. születésnapjuk alkalmából; dr. *Sinkovics* Istvánnak, az Eötvös Loránd Tudományegyetem tanszékvezető egyetemi tanárának eredményes munkássága elismeréséül, 60. születésnapja alkalmából; dr. *Bendenritter* Ferencnek, a Semmelweis Orvostudományi Egyetem 1. sz. szemklinikája docensének, dr. *Liebner* Ernőnek, az orvostudományok kandidátusának, az Országos Bőr- és Nemikórtani Intézet tudományos igazgatóhelyettesének és *Nikléczy* Györgynek, az Egyesült Izzólámpa és Villamossági Rt. közgazdasági igazgatójának eredményes munkásságuk elismeréséül, nyugállományba vonulásuk alkalmából, a *Munka Érdemrend arany fokozata* kitüntetést adományozta.

A kitüntetéseket *Kisházi* Ödön, az Elnöki Tanács helyettes elnöke adta át. Jelen volt a kitüntetés átadásánál *Cseterki* Lajos, az Elnöki Tanács titkára, és *Garamvölgyi* József, az MSZMP Központi Bizottságának osztályvezető-helyettese.

Könyv a főváros fejlődéséről

A fővárosnak a párt IX. kongresszusa óta elért fejlődéséről ad számot a budapesti pártbizottságnak és a fővárosi tanácsnak a közelgő X. Pártkongresszus alkalmából összeállított, rövidesen megjelenő közös kiadványa. A kötet részletesen tájékoztat a főváros

Sztehlo Ottó

Az 1895. évi helyreállítással egyidőben fenyeket lévitett a rekonstrukcióra.

Ifj. Horváth Béla: A mistelei Avar műemlékei
Képzőm. Alap Bp. 1964 18. old.

Ztojka László festő

műveiből okt. 17-én nyílik

Kiállítás a Fővárosi Művelődési Házban

Magyar Nemzet 1968 okt. 8.

– Napló –

Szlankó Judit festő
a Vók Galériában
kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1970 IX. 13 6old.

Szlankó Judit festő

A Csók galériában

Kiállítása nyílt

Napjaink Hemzsét 1970 IX. 27 Gold.

Sztankó Judit

Méltatás

R. G. Három művész – három
Miállítás

Nagyszava, Bp. 1970. sep. 20.

Sztankó Judit:

A mult évi első bemutatkozás után ujabb festményekkel bővített anyagát most mutatta be a szegedi Móra Ferenc Múzeum Képtárában.

Világlátásának és képalkotásának teljesen egységes jellegét már előző alkalommal is méltattuk. Földközeli, tompán izzó színei legújabb képein sem változtak: barnák, sárgák tompa kékek és zöldek uralkodnak művein. Amit fest, az az emberi csönd világa – ez a csönd új művei még testesebbé tömörebbé vált.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1971/75. 6. old

Sztankó Judit: 2.

Nemcsak azáltal, hogy megszaporodtak a csendéletek, hanem egy különös időközi változás révén is. Ugyanis az Almák; Csendélet ferete korsóval; Csendélet piros virágozzal; formái robosztusabbakká mondhatni monumentálisabbakká váltak. Ezeken a képeken a tárgyak ősi nyugalmuzzal és anyagozzal mintha legyőznék a korábbi képek törékenyebb, illanóbb emberi alakjait. A figurális kompozíciók szintén nyerek erőteljességben.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hírlap 1971/75. 6. old

Sztankó Judit: 3.

A Falusi utca még közelebb áll az olyan régebbi kompozi-
ciókhoz, mint a Harangszó, de a Nagaya Ottkon, az
Őszi délután, a Kapuban, a Falusi asszonyok, vagy a
Ház előtt már ugyancsak súlyosabb tömegeket jelenít
meg. Ezeknek a színe is eltér a régebbi barnás vöröses
skálától, és a hűvösebb kékesszürke veszi át a
hangsúlyt.

Bojár Iván: Kiállításról kiállításra

Magyar Hirlap 1971/75. 6. old

Sztankó Judit 1.

A Csók-galéria kiállítótermében vonzó
művészegyéniség műhatkozik be. A minden-
napok világát műhatja be olajképein Sztan-
kó Judit. Mégis modellyei – a személyek s
tárgyak is – festőjük tiszta, mesterkéletlen
életérzésétől áthatva, szinte ünnepien jelen-
nek meg vásznain.

(b.e.) Sztankó Judit festményeiről.

Országi-Világ 1970/39 20 old.

Sztankó Judit

2

A szinek harmoniája, a nyugodt, pasztozus ecsetvonások, az oldottan, olykor vázlatosan megfestett csendéletek, és a munkahelyen, utcán vagy zenélés közben ábrázolt (főleg női) figurák a biztonság, a béke, a derűs nyugalom hangulatát keltik.

(b.e.) Sztankó Judit festményeiről

Ország-Világ 1970/39 20 old.

Sztankó Judit 3

Brigádok, énekkarúsok vagy a pihenőórák beszélgetői, az emberi együttélés és együttérzés egy megváltozott és megnyugodott világ embereinek életformáját idézik, s nosztalgiát keltenek utána. Leegyszerűsített festői eszközökkel sokat mondó, a formák és színek tompilottságában is kifejező, hol nyugalmat árasztó, hol dinamikus, modern, eredeti ábrázolásmódot vallhat magaénak Sztankó Judit.

(b.e) Sztankó Judit festményeiről.

Ország-Világ 1970/38 20 old

Sztankó Judit

Vajakozás

Orszag-Világ 1970/39 20 old.

Sztankó Judit

Sikerrel zárult a szlovák nemzetiségi képzőművészek első országos kiállítása. A Magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetsége Oroszlányban. Tatán rendezte meg a tárlatot amelyen Stankó Judit festményeit is bemutatták.

Magyar Hírlap 1972/169 Sold.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1972 DEC 17

Békés m. Népújság

Sztankó Judit
1021

Sztankó Judit **Műteremben**

Gyulán

Séta a húsüzem udvarán.

Gyulán, a hűsüzem tanácstermében ebéd után egy kávé mellett beszélget *G. D. Kocserga* az üzem és a város vezetőivel. A Penza megyei Semüsejszkij járás pártbizottságának első titkára meghatódott szavakkal beszél a városi tanács dísztermében délelőtt megrendezett ünnepi ülés tapasztalatairól. Ott találkozott a város mintegy 300 dolgozójával. A szavai közben felzúgó taps, a forró hangulatú ünnepség mélyen meggyőzte a magyar és a szovjet nép barátságáról. A Lenin-szobornál és a szovjet hősök temetőjében tett tiszteletlátogatása során

kíséretét. A gyógyfü
csarnokában végignéz
Józsefné gyulai iparr
állítását, majd megt
rendelőintézetet, a fü
ját és medencéjét. A
méteres úszómedencé
sportolók edzenek. A
mondja, hogy nyolc
tagja az olimpiai ker
re Kocserga elytárs
— Képezzen belőlük
kat, majd megnézem
zióban. Elismerő szav
csúzik az igazgatótól:
felbecsülhetetlenül sc
nek a dolgozók egészs

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRMONDÓ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ASSZONYOK
Budapest
1973 — 8

1021

Sztankó Judit

SZTANKÓ JUDIT

Bemutatjuk olvasóinknak Sztankó Judit magyar festőművész néhány érdekes alkotását. Sztankó Judit munkáit mély humánum és a környezet iránti nagy érdeklődés jellemzi. Ékesszólóan bizonyítják ezt csendéletei és csoportkompozíciói. Képein látszólag egyszerű, hétköznapi tárgyakat ábrázol, az emberek életének mindennapos eseményeit örökíti meg. Alakjai beszélgetnek a kútnál, pihennek, vagy éppen a templomba indulnak. A tompa fényű, nyugalmat árasztó képeken a kékesbarna, az élénksárga, a fehér vagy a zöld szín az uralkodó. A művész lakonikusan fejezi ki magát, igyekszik a dolgok lényegét megragadni, mellőzve a részleteket.

Kétségtelen, hogy Sztankó Judit művészete közel áll az alföldi mestereihez.

Alkotásai közül három képet mutatunk be.

A kútnál

Rózsák

Hárfa

napon Válját néhány lánnyal együt
a géphez hívták, ő teljesen nyugod
nak érezte magát. De alighogy
AN—2-es elszakadt a földtől, ro
lani kezdett a hangulata. „Az arco
olyan volt, mintha mosolyogn
— mesélte később barátnőinek
pedig remegett a térdem. Egy pilla-
natra átvillant rajtam: visszalép-
jek? Nem, semmi esetre sem! Soha
nem leszek gyáva."

Kiugrott. Ám hogy mit érzett azokban a másodpercekben, arra nem tudott visszaemlékezni, s ezzel elkeserítette édesanyját, aki nagyon szerette volna tudni, milyen érzés az égből leszállni. Csak később, amikor már száznál több ugrása volt, tudta Válja pontosan elmondani benyomásait. De akkorra már megismerte a végtelen térben, a levegőben történő szabad zuhanás, „repülés" semmihez nem hasonlítható érzését. Ámikor úgy száll az ember, mint a madár, mert az ejtőernyős biztosan, átgondoltan irányítja mozgását a levegőben.

Különösen tetszett neki a légi akrobatika. Hogy ez mi? Megpróbálom elmagyarázni. Az ejtőernyős kétezer méter magasságban elhagyja a repülőgépet, majd harminc másodpercig csukott ernyővel zuhan lefelé. E fél perc alatt néhány bonyolult gyakorlatot kell elvégezni a levegőben, méghozzá oly pontosan és szabályosan, hogy a földi bírók ne találjanak semmiféle hibát, mert azért büntető pont jár. Nem könnyű feladat, ha figyelembe vesszük, hogy a tizedik másodperc körül a szabadesés sebessége már eléri az óránkénti 180—200 kilométert.

VÁLJA TÖKÉLETESEN MEGTANULTA mozdulatainak ellenőrzését és a „kormányszervek", a kezek, a lábak, a törzs mozgatását. Ugyanis a kezek, a lábak és a törzs megfelelő beállításával lehet végrehajtani a levegőben a különféle gyakorlatokat. Sokat kellett tanulnia is. Az ejtőernyősnek ismernie kell az aerodinamika, a fizika, a meteorológia törvényeit. És Válja három évvel

ban is. Ezer méter magasból ugrott
kétszer is a kör közepébe, egy mind-
össze tíz centi átmérőjű korongra
szállt le.

— Nem izgul minden újabb ugrás előtt? — kérdeztem egyszer tőle.

— Bizony, néha kissé félek is — válaszolta. — Nem hiszem, hogy akadnának emberek, akik nem ismerik a félelmet. Éppen abban nyilvánul meg az ejtőernyős jelleme, akaratereje és bátorsága, hogy le tudja győzni magát, leküzdi a kellemetlen érzéseket abban a pillanatban, amikor kinyílik a gép ajtaja s ő kiugrik.

Két évvel ezelőtt Válja egyik társnőjének, Valentyina Borusevszkajának súlyosan megsérült a térde. Két bonyolult műtéten esett keresztül. Úgy tűnt, búcsút mondhat az ejtőernyőnek, az égboltnak. Az orvosok megtiltották neki, hogy az ugrásra gondoljon. Ő azonban elég erősnek bizonyult ahhoz, hogy visszatérjen szeretett sportágához. Hosszú földi gyakorlatozás után újra felszállt. Nem volt könnyű számára az újbóli ugrás, hiszen a saját idegeivel kellett megküzdenie. Világrekordjai az emberi jellem, a bátorság és a kitartás győzelmét jelentik.

... NÉGY FÉNYPONT CSILLOG AZ ÉJSZAKAI ÉGEN. Lebegés közben az ejtőernyősök, amint ez szokás, lámpával világítják meg a föléjük feszülő ernyőt és a műszereket. Olyan ez, mintha csillagok hullanának az égből. Igen, valóban „csillagok": Valentyina Zakoreckaja, Valentyina Borusevszkaja és társnői.

Ezt akartam elmondani, Ildikó, a bátor szovjet ejtőernyős lányokról.

Mihail Grigorjev

Mindjárt itt a föld

A nap leszáll. A repülőtér elcsendesedik

Szalonkó Judit

az 1954-ben megindult és azóta évente megrendezésre kerülő alföldi tárlaton bemutatásra kerültek a művésznő munkáját.

R.Gy.: A szabadkai múzeum és a képző-
művészet.
Békés m. Népújság, 1943. okt. 14.

Sztankó Judit festőművész

a békéscsabai Munkácsy múzeumban gyűjteményes kiállítását rendezték meg.

Szocialista Művészetért, 1972. okt. (2.)

Sztankó Judit

Az oroszlányi városi tanács és a magyarországi Szlovákok Demokratikus Szövetsége közösen rendezte meg négy szlovák származású festő kiállítását, akik Békéscsabáról származnak. A kiállításon szerepelnek képei.

W.V.: Négyen Békéscsabáról.

Dalgozók Lapja, Tatabánya, 1942. máj. 19.

Sztanko Judit, festő

Kiállítása nyílik meg
Békéscsabán.

—:o Tárlat

12.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. aug. 25.

Sztankó Judit, festő

hegedi tárlatának megnyitásán elmondott beszéd.

Csendélet étvesztőórával c. képe : Repr

Papp Gyula: Sztankó Judit képei előtt 477-479.

Tiszatáj, Szeged. 1971. május XXV/5.

Sztanhó Judit

festő-

Sztanhó Judit mestre Domanovszky mester volt. 10 esztendős munkásságával kísérjétte elő mostani Csók Galéria beli kiállítását. Az anyag az utolsó három év eredménye.

Sztankó Judit
festő

Sztankó Judit Békéscsabán élő festő-
művész és ő is gyári munkások vol-
tak. A felszabadulás után politikai
munkatársként a pártapparátusban
dolgozott.

Sztankó Judit
festő.

Sztankó Judit túl van a pályakezdés
élethorán. Diplomás a lánya, főiskolai
hallgató a fia. A művésznő gyerek-
korától rovzódik a művészether.

Sztankó Judit
festő.

Sztankó Judit egy gáncton tett kirándu-
lása adta a témát a „Vasárnap reggel"
című műveher, Csendéletei intimek.
A Csók Galériában rendezte kiállítását.

Sztanhó Judit

festő -

Sztanhó Judit képeinek a címe: Madrigal, Kántálók, Vonósok, Hangolás, Szolafestők stb, a művésznő képein saját élményeit adja.

Sztanhó Judit
festő

Képeire jellemző magyarmalú, majdnem arcnélküli és méges besédes kifejező figurák, jellegzetes és jellemző mozdulatok.

Sztankó Judit

festő.

„Vasárnap reggel"
„Csendélet tálakkal" } repro

Sztankó Judit
fiszlő-

„Hangolás"
„Vonósok"
„Szolafestők"
} repr.

Földes Anna: A mesterségtől a művészetig.
Nők Lapja, 1970. szeptember - 38 szám.

Sztanko Judit

A szegedi nyári tarlaton „Hárfázó" c. képe szerepel. |említe|.

Láttuk, hallottuk.

1971. VII. 23. Kossuth 21.03 /6/ K j

Sztankó Judit

A kárfázó repr.

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Sztankó Judit, festő

Békéscsabai művész
Komáromban állít ki.

—: Békési táj Komáromban

2.

EST/HIRLAP, Bp. 1972. jún. 16.

Sztankó Judit, festő

Békéscsabai származású.
Egyéni kiállítása nyílt meg
Békéscsabán. 54 olajfestményét
mutatják be.

— : Hír

8.

Népszabadság, Bp. 1972. aug. 26.

Sztankó Judit festőművész

albotáraiból gyűjteményes kiállítás

nyílt a békéscsabai Munkácsy Mihály

Múzeumban

Magyar Nemzet 1972 augusztus 26

4. old.

Sztanko Judit

Művei Viállításokon szerepeltek

Tatabányán, Oroszlányban, Komárnoban

és Nyitrán

Magyar Nemzet 1972 június 18

11. old.

Sztankó Judit

Szendélet az asztalon
olaj 77×81

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Sztankó Judit

1. A kárpátó olaj 101×81
2. A pikenő asszony olaj 85×65

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Szabó Judit

Művei szerepelnek a Magyar Tájak
c. kiállitáson, amelyet a Nemzeti Galériával
közösen rendez a Hatvani Galéria

Magyar Nemzet 1974 november 29 4.old.

Sztankó Judit

„Magyar tájak" c. kiállítás nyílt meg, a Nemzeti Galéria és a Flatvani Galéria rendezésében, melyen szerepel a művész műve is.

Napló

Magyar Nemzet, 1974. nov. 29.

Sztankó Judit

A Csongrád m.-i Tanács és a Szeged m.-i városi Tanács műtárgyvásárlásaiból rendezett „Kortárs Művészet" c. kiállítás ma megnyílik, melyen ízerepel műve.

Meghívó

1974. Okt. 5.

Sztankó Judit, festő

Kiállít a Nemzeti Galériában.
(Magyar tájak.)

— : Hír 8.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1975. jan. 15.

Sztankó Judit

Megnyílt Hatvanban a „Magyar Tájak" c. biennálé, melyen szerepel műve.

Lasonci Miklós: Pest megye a Magyar Tájakon

Pestmegyei Hírlap, 1974. dec. 3.

Sztankó Judit festőművész

a művész önálló kiállítása a Hatvani Galériában októberben kerül bemutatásra.

Népújság, Heves, 1976. febr. 14.

Sztankó Judit

Sestő

„Magyar tájak" c. kiállítás nyílt Hatvanban. A művész művében a falusi utcát örökíti meg. (említve)

Farkas András: Magyar tájak.
Népújság (Heves), 1974. dec. 5.

Szántó Judit

Műve szerepel az MNG Magyar festők tájképeit bemutató ,január 14-én megnyilt kiállitásán

Magyar Nemzet 1975 január 15 .
4.old.

Szlankó László

Szlankó László bőrplasztikái
hatásától elválaszthatatlan
az anyag felületének izgal-
massága.

Egri Mária: Szlankó László bőrplasztikái és . . .
Ly Tükör, 1978. március 26 - 4 lap

Szlauko László

Szlauko-László bőrplasztikái
és László Endre grafikái lát-
hatók a Fiatal Művészek Klub-
jában.

Egri Mária: Szlauko László bőrplasztikái és . . .
Ujtükör, 1978. március 26-i lap.

M.D.K.

Sztankó Mihály
nohán

Az Ady emlék mű elkészítésére
kiírt pályázaton részt vett.

Csap Erzsébet: Csorba és Ady
Művészet, 1967. november - 20 lap.

Stanko Szilárd.

Az Ady-szemlékpályázat bíráló-bizottsága szükebb-körű pályázatra hívta meg.

Pesti Hírlap, 1928. febr. 12.

Sztankóc

Templék m.

Gör. Kath. templom

Harang, 1700 előtti időből

M. D. K.

SZTANKÓCZY Géza festő

1902-ben Nagybányán a Szabadiskola növendéke volt

Réti Bp. 1954. 325. l.

MDK

Sztankóczy Géza,

1902-ben az iskolában dolgozott

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 78.l.

Sztankóczy Géza

Nagybányai kiáll. kat. 1912

78

Tűz-gyűrűk, neolithkori

VI. 125.

Sztankóczy István

1913. zsúrimentes kiáll -
Művesiház

Maryanne, pasztell 150.–
Közepkor, tűszövés, 200.+

Amerika VI. 140.

Szfankóci István

festő

Nagybányáról került ki.
Az első világháborúban meg-
sebesült (1917.) Miniatü-
rőket fest.

Karikás. 1932. I. évf.
jul. 17. (Müterem-hirek,)
12. l.

Sztankóczy István

100 K államsegély

Előirányzat 1911/12.

24. l.

Sztankóczy István

300 k államsegély

Éstimisk 1910/11.

15. l.

1379. Giovan Battista Moroni isk
A mester született Bon

Férfi képe.

Térdig láthato[illegible] balra fo
kodik, [illegible] bal kezével [illegible] melyben ir
Fején barette van gyöngysorokkal
meg. Rövid haja, szemöldöke, pel
gének gallérja és csipkés kézelő
mely alól narancssárga kabát lát
nyosak. Az eredeti faragott aran
mere ([illegible] gyermeket elnyelő koron
képezi a diszt.

Vászon, méretei 135:94 cm.
Vétetett A. Glisentitől 189
Elszámoltatott 1895: X. 24-e
Az elszámolásra nézve l. az

904. V. 10

MDK

Sztankóczy István

Szemelvények az iparművészeti iskola munkáiból.
Magyar Iparművészet 1912. 6. sz. 21o.l.

MDK

Sztankóczy István, festö

Keringö.	Olf.
Hegyi beszéd.	"
Jézus tanitványai között.	"
Vizparton.	"
Páris almája.	"
Parkban.	"
Koszorukötök.	"

Nagy Balogh János Egy. és a Tex ált.rend. 1937.évi karácsonyi Képzömüv. Kiáll. Kat. Kispest. Városháza.

Sztankóczy István

Angyali üdvözlet, olaj
Ave Maria, "
Szeretet, "
Női fej, "
Mária, "
Matyó asszony, "
Ballada, "

Nagy Balogh János Gy. jub. kiáll. 1999. dec.

Sztankóczy István, festö

Arckép.	Olf.
Mária Jézussal.	"
Marika.	"
Nöi fej.	"
Mária.	"
Kirándulás.	"

Nagy Balogh János Egy. és a Tesz ált.rend. 1937.évi karácsonyi Képzömüv. Kiáll. Kat. Kispest. Városháza.

Sztankóczy István
szobrai

1909-12

Ermisk 1930
89 p.

is, azzal a h
elyet ujjbenyo
nyomásos bord
töredék is. A
tból is fölötte f
irányában

csoportból a b
épünk 4. sz. tö

ntiparából a 2
a jellemzőbb
bokat. Az 1. sz. vágott agancs

nozni több töredékből. Ha nem csalatkozunk, az első közlés 14. sz. bögréjének alógiáját kell benne látnunk, melyről tudjuk, hogy a II. csoport leletanyagának yik jellemző darabja. A most említett IV. csoportbeli példa középfinoman iszapolt, gett, szürkés-barna tónusú, pusztán simított. Diszítés nyomait nem hordja magán. Képen is bemutatok egy finoman iszapolt, jól égett, bevont, simított, de sajnos kanalat (20. kép). Tónusa barnás-vörös. Szájátmérője 4·3 × 4·8 cm. Mély- 2·5 cm.

Fontos lelete ennek gnek az a fedőtöre- melyet a 21. ábra 1. rája szemléltet. Aligha ink, mikor olyan fedő ékének tartjuk, ami-

1.

Weber Henrik (Heinrich) (1818—1866).

642. EGY MENYASSZONY ARCKÉP
Vászon (Leinwand). 78×61 cm.

Weber, Henrik (Heinrich) (1818—1866).

643. VIASKODÁS MAGYAROK ÉS T
Lemezpapir (Karton). Grisaille. 43

Weber, Theodor Alexander, szül. (geb.)

644. NEHÉZ PARTRASZÁLLÁS (Sch
Vászon (Leinwand). 89×148 cm.

Weber, Theodor Alexander, szül. (geb.) 1

645. A TENGEREN (Auf der See). Je
Fa (Holz). 23×32 cm.

Weidner J., 19. század (Jahrhundert).

646. FIATAL HÖLGY ARCKÉPE (Bi
Vászon (Leinwand). 62×49 cm.

Weixelbaum, Michael (1780 ? —1842).

647. FÉRFIKÉPMÁS (Männliches Bild
Miniatür. 7·5—8.

hundert).

E (Verlobung der hl. Katharina von Siena).

von Venedig).

chichte des verlorenen Sohnes). Flamand zsánerfestő monogrammista" köréből (Vlämischer Genremaler aus „Braunschweiger Monogrammisten"). Jelezve (Bez.):

Illusztr. I. tábl.

Jelezve (Bezeichnet): „S. Verveer 46."

L (Bildnis von Ludwig Kossuth vom Jahre 1877). net von Prof. J. Vidéky 1877".

Sztankovánszki János

épitéz

Gentmüeml.

430.1.

téke

a Müemlékek Országos Bizot

tól leszámolásra felvéve

Pénztári maradvány

III. 1. Pénztári maradvány

Budapest, 1916. március 1

Sztankovics Emili

tanárs nak IV

Ferk'pzomfoiskèvk

1935-36. 72. l.

Budapest, 193 6 jan. 16

urnak Budapest

séhez Klein Mátyás, a volt háztulaj-
azaz kettőszáz pengőt azzal a kikö-
ngős részletekben törleszti. Mint tud-
tt, miért is kérem legyen szives a
részleteket havonta nekem megküldeni
is hamarabb elvetné a gondját - ha
vagy legalább is nagyobb összegekben
én már Kleinnal mindent elszámoltam
ell könyvelnem.

Kiváló tisztelettel

Madovallarcz

T. Sztankovics Emilia

MDK

A VI. kerületi rajztanárok munkabemutatóján

"Olvasó fiu" c. képéért

oklevél jutalomban részesült.

~~xxxxxxxxxxxxxx~~.

Juhász Antal: Kiállitások.
Pedagógusok Lapja. 1962 nov. 20.

Sztankovits Emilia

A Fővárosi Pedagógus Képzőművészek kiállitásán a Fáklya klubban részt vett Illés Árpád, Juhász Erika, akik már országos tárlaton is szerepeltek, posztimpress zöldes tájképekkel Tahi Tóth Sándor, Módr Magdolna: Csendélet hajnali fényben, Sztankovits Emilia: Csendélet, konstruktiv alkotásokkal: Roisz Vilmos, P. Nachó Zsuzsa, Zegzugos utca c. alkotásával Rudolf Éva.

Rajztanitó a 1975/4/31
Dr Maksay: Fővárosi Ped. Képzőm. kiállitása

M. Sztankovits jelzésével

„Folyópart" O. v. 52x75 J. l. j.

M. Sztankovits München.

Várható ár: 4000 Ft

BÁV 39. Képaukció katalógus 1976. május

Sztankovits

pozsonyi festő

l.

Forum

1935. 136. l.

~~Feldkirch h.n. VII 159.~~

Sztankovits

Baranski E.L: Főiskolánk párisi a 8. nemz.közi ... kongresszuson. Képzőművf.Főisk.Évk. 1936/37.

1.

Sztankovits Arnold
épitész

Szül. Nagysurány 1876
oklevelet nyert 1902

Névjegyzmüegyetem 20 l.

Batthyány Lajos.

E lapon a terem közepén ál
részint pedig állva az 1848-iki
tagjait látjuk balról jobbra hal
Bertalan, Széchényi István gróf,
Lajos, Esterházy Pál herczeg, ki
száros Lázár. A háttérben a fal
czeget és V. Ferdinánd király ábr

Kr., mér. 42.8: 51 cm.
Próbalenyomat a lap hátá

Sz. n. 110-
430-902-1

Sztankovits Miha'ly

MAGYAR HIRDETŐ SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-720
1982 AUG 2 3

TAXI

1021

Köszöntünk, alkotmányunk ünnepe!

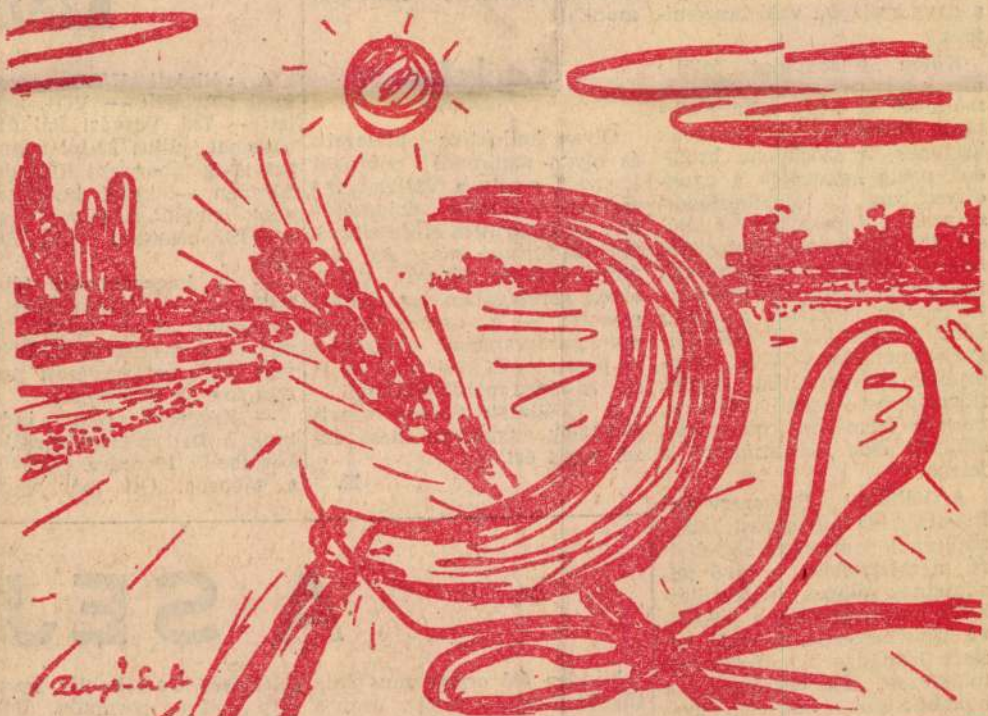

Zengő — Sztankovits Mihály festő- és grafikusművész grafikája

ÜLÉSEZETT A FŐTAXI SZAKSZERVEZETI BIZOTTSÁGA

(Folytatás az 1. oldalról)

a nyugdíjalapba való beszámítása.

Külön feladatként jelölte meg a tervezet az ÜSZB-k számára azt is, hogy a búcsúztatások bensőséges hangulatúak legyenek, a szocialista brigádok pedig igényeljék a nyugdíjasokban felhalmozódott szaktudás, tapasztalat átadását fokozottabban. Biztosítani kell a nyugdíjasok szervezett társadalmi életét, a nyilvántartás pontos vezetését, a rossz körülmények között élők figyelemmel kísérését, a nyugdíjasok további útját fontos figyelemmel kísérni azért is, mert a termékeny munkában eltöltött élet „önbecsülést" is jelent.

A Vállalati Szakszervezeti Bizottság ez augusztusi ülése, napirendi pontjainak széleskörű megtárgyalása, a jövő feladatainak alapos és körültekintő meghatározása a jelenlévő szakszervezeti aktívák, vezetők legnagyobb helyeslésével találkozott. Ezt tükrözték a hozzászólások is minden egyes ponthoz, s ezekből kiérződött a tenniakarás, az eredményesebb munkavégzéshez elengedhetetlen feltétel, a kitűzött feladatok maradéktalan elvégzéséhez szorosan hozzáfűződő, fegyelmezett, naprakész közösségi munka!

Értékelés

Olyan kollektíva ülésezett, és olyan napirendi pontokat tárgyalt, amely a Vállalat vezetőinek, minden dolgozójának csak együttes erőfeszítésével valósítható meg. Az elnöklő Czinger István VSZB elnök zárszavában így fogalmazott: — Az ezévre készült munkaprogramokat elfogadásra javasolja és kéri, hogy hajtsák is végre maradéktalanul.

A Vállalati Szakszervezeti Bizottság augusztusi ülése ezzel véget ért.

K.

TÁBORI PILL

KISZ-

A vállalati KISZ-szervezet által patronált — VIII. kerületi — 736. Vasvári Pál úttörőcsapat, július 29-től augusztus 11-ig táborozott Káptalanfüreden — kezdi beszélgetésünk elején Kassim Magda, a KISZ-bizottság úttörőfelelőse.

— A hagyományos tábori KISZ-nap megrendezésére augusztus 3-án került sor, melyen 9 megbízott KISZ-tag vett részt és szervezett programokat az úttörőknek.

— Reggel 7 órakor indultunk a Déli pályaudvarról és körülbelül 10 órára érkeztünk a táborba. Ott már vártak

A SEJ

Minden élő organizmus építőköve a sejt. A sejtek azonos szerkezetük, funkciójuk révén kapcsolódnak s szerveket, szervrendszereket alkotnak. Hogy maga az egész élő szervezet egészséges-e, azt döntő-

felelősség és a kollektív vezetés elve volt az irányadó. Megszerveztük a lakhelycentrikus munkacsoportot. A sejtmag az információs csatornáin keresztül állandóan szervezte, irányította a molekulákat asze-

Sztankóczy István
jestő
Kispest, Petőfi-tér 11.

MKSz 1947

kben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
iklós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
nhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segítettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segítsen

ne és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.
a sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

M.D.K.

Szlankovics Miklós (szabadkai) építőmester

. épített a zimonyi leányiskolát 57.633 frt. 53 kr. költséggel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX. évf.

dec. 28. sz. 5. old.

los másolat hiteléül:

[signature]

niszteri iroda s.tiszt.

Sztankovits Emilia

II. e.

Ferképzomfoiskávk

1933-34. 44.l.

céljából másolatban megküldöm.

Budapest, 1929. évi szeptember hó 9-

A miniszter rendeletéből:

Fülei-Szántó Endre s.k.

Dr. ~~xxxxxxxxxxxxxxxxxx~~.

miniszteri titkár.

A kiadvány hiteléül:

miniszteri iroda s.tiszt.

A MAGYAR KIR. VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI MINISZTERIUM

Sztankovits Emília

rajztanár

hajd

Török Tivadarné

Sztankovits Emília

M E G H Í V Ó

A Főváros Történeti Múzeumának a Rózsa Miklós Szalonban (volt Művész-Galéria) V., Sztálin-tér 3.

PEST—BUDAI ÜVEGEK ÉS PORCELLÁNOK

címen 1948 december 5-én, vasárnap déli 12 órakor megnyíló kiállítására. Szíves megjelenését kérjük.

A megnyitón előadásra kerül:

HAYDN: G-dur (N 19) vonósnégyes

Előadja : Molnár — Szilvásy vonósnégyes (Molnár Ágnes, Kemény Endre, Mauthner Anna, Szilvásy László)

A kiállítás megtekinthető 1948 december 5-től december 28-ig, vasárnap 9—2-ig, hétköznap 11—7-ig.

BELÉPÉS DÍJTALAN

MDK

Sztankovits Emilia

rajztanári oklevelet kapott.

Ferképzőmfőiskévk 1936/37. 89. l.

Sztankovits Emília Török Tivadarné

A Stúdió tagjai

A budapesti pedagógusok Képzőművészeti stúdiója 1953-1963. Bev. Vajtai Antal Bp. 1963.

39 o.

Sztankovits Emilia

1937/38. VI. éves

művészi szak,

rendes hallg.

I – II. félév.

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39. 153. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sztankovics Emília

1932/33

Ferkèpzomfoiskèvk

138. l.

T. 3562.

tok egy részét a vizbe szoritot-
ny parancsnok küzd a menekülő
ek képezik. Felirata:

ey S: GOTTHART 1664.

4619.

Sztankovits Emilia

V. éves középisk. tanárjel.

Ferkèpzomfoiskèvk

1936/37. 76 l.

Középisk. tanári
oklevelet
kapott

7—

ranke, Franz (Pestő, —):
tolió itélet. Fa, olaj 109 x 77 cm.

Sztankovits Móric
~~Adler Anna~~ festő

festő és

Sztankovits Móric (*)

festő

a pozsonyi st. Salvator gyógyszertár mennyezetképe. ~~[illegible]~~.

lásd

Ortvay Tivadar dr

Pozsony város utcái és terei. Pozsony, 1905.

517. l.

(*) Sztankovits Móric festő a XIX. század második felében élt Pozsonban. Adler Anna is ekkor élt.

Mincs céd
2

12.589—592/14.003 szám.

Műemlékek orsz. Bizottsága tér. 4

BUDAPEST

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Dij átalányozva.

Rátz m.

Sztankovics Mór

lás l

Szor 6. l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ..... n történő kifize

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tan

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Sztankovits Mórić

pozsonyi festő

erőd

z.

Ortvay T. Pozsony

város utcaiés terei

556. l –

mdk

Sztankovits Sándor festőm

„Törökbalint" c. akvarellje a kiállításon

Láncz Sándor: A Bányász Képzőművészek országos kiállítása.

Népművelés, 1955. 2 évf 8 sz. 534. l.

1980. FESTETT ZOMÁNCKÉP, ne
tékából. Plüs-keretben. XIX.

1981. IRÓASZTAL-KÉSZLET, mely
Békateknő, aranyozott ezüst v

1982. FÜGGŐLÁMPA, szinezett hár

1983. LEGYEZŐ, csont küllőkkel, t

1984. ELEFÁNT-SZOBROCSKA, el
zaton, az elefánt hátán achát

1985. NAPOLEON, mellszobor, fehér
M. 30 cm.

1986. SZÁRNYAS-OLTÁRKA, Athos

1987. KANDALLÓ ÓRA, alabástrom,
mellett álló nőalak, az oltáron

1988. MÉDAILLON (Kálvária), ovális

1989. UTAZÓ BOROTVÁLKOZÓ ÉS
gyöngyház, üveg, ezüst és acél t

1990. HÁROM DOBOZ, kerek, egy gy

1991. TINTATARTÓ, szerpentin, ke
miniatürkép. Olasz, XIX. sz.

n), papirosra irott arany keretekben, ujabb félbőrkötésben.

üllőiben kék és zöld-zománcos ezüst-filigrán betétekkel. Fes-
házi jelenetek sorakoznak, az egyik oldalon az arcok felra-
ra vannak festve, a ruha pedig szines selyem. Tokban. Kina.
Illusztr. LXII. tábl.

ÁNY, gömbös, középen felnyiló alak, benne domborműves jele-

márvány, szakállas férfiherma felső része.

amozaik boritással. Osztrák, XVIII. sz. m. f.

ete alapon arany és ezüst lakk felett lebegő sárkány. (Hibás)

ól, zöld és sárga szinben, aranyozott bronzfoglalatban. China,

, Louis XVI. stilusu, aranyozott bronzveretekkel. Francia,

eretben: az alvó pásztor. XIX. sz. e. f.

tfán, préselt neobarok ezüst keretben. Bécs, 1850 k. Tokban.

MDK

Sztantó, szobrászm.

hösi emléke talán a leghatásosabb.
Egy nagy, tömör piros márványkockán páncélos bronzágyura ráborúl a bronzkatona, végtelen keserüen és bosszuval. Aláirva: Revanche. Az ö szobrán láthatjuk, milyen fontos az ilyen emlékmüvön az architekturalis hatás.

Sztanó Tsenc

épilly

tervei szerint épült az
alábbi templom

Vod

Épitő Ipar ~~[illegible]~~ 1905. 251. l.
(A nagypösei rom. kath.
templom)
ábrákkal.

...agyar királyi államvasutak.

T. Műhelyf

Miután keresményemnek 191..... év

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére .....

nevü munkástársamat szóbelileg megbiztam

Kelt ....., 191..... év

.....

tanu.

.....

tanu.

Sztanya Ferencné grafikus

Az újpesti Duna Múv. Hárban
nyílt meg kiállítása.

—:o Virág grafika 8.

ESTI HIRLAP, Bp 1972. nov. 16.

1972 NOV 24

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAPTÖ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

NOV 24

FŐVÁROS KÖZMŰ

Sztanya Ferencné Nagy Annamária grafikus

MESEVIRÁGOK

Sztanya Ferencné Nagy Annamária kiállítása

Újpesten, az Attila utca 32-es szám alatt levő művelődési házban az elmúlt héten nyílt meg, november 26-ig látható, *Sztanya Ferencné Nagy Annamáriának*, a FŐKERT fiatal grafikusának első kiállítása.

Alkalmazott grafikát tanult 1967-ben, a Képző- és Iparművészeti Gimnáziumban *Szeiler Károlytól*, s tanára volt *Szalai Zoltán* festőművész is, aki megnyította kiállítását. Anna, közismert becenevén *„Annás"* a Kertészeti Vállalatnál olyan munkakört talált magának, ahol nemcsak rajzkészségére, alkotó fantáziájára is szükség van. Az idei év végétől például a parktervezők munkáját segíti, de sok VIRÁGÉRT üzletet díszítenek már egyéni ízlésű plakátjai.

Annás egyetlen képének sem adott címet. Tíz tabló fogadja a látogatókat, tíz tablón egy egész mesevilág. Csodálatos virágai a képzeletben születtek, mégis élnek, mert a gondolat megőrzi őket az enyészettől. Tovább őrzi mint a valódiakat.

Ezek a kigondolt, megálmodott növények, gyermekszemtől a felnőttekéig mindenkit gyönyörködtetnek. A képekben a szépség az eszmei tartalom. Álomvilág? A hétköznapi valóság szebb lesz általuk.

M. I.

leg a FUKÉV
nak, Szécsi
irányításával.

A Mártírok
sas utcáig h
előre a TER
A talaj kie
getésének,
nak nehéz
lent nagy s
likusan mű
marad tenn
renc szocialista
jának is.

Talajjavító réteg

A Feketesas utcától a Bem József utcáig terjedő százméteres szakaszon már a nyolc

célunk felé, az erzsébeti
és strandfürdő felé indulunk,
nem egy útitársunk akad.

A nyári hónapokban olyan kedvelt, nagy forgalmú strandfürdő eben a cudar időben is barátságos. A kert, a sétány tiszta, hangulatos. A gőzfürdő magasba nyúló kupolája kirajzolódik a homályból. Odébb a kazánház kéménye magasodik elő s a szél karcsú alakjára fonja a fekete füstöt.

— Éves forgalmi tervünket 92 százalékra, a strand forgalmi tervét 116 százalékra, a szakszolgáltatást pedig 98 százalékra teljesítettük a harmadik negyedév végéig — mondja Papp György, a fürdő vezetője.

EZ ANNYIT JELENT, hogy ezt a kitűnő — jódos — gyógyvizet naponta 500 vendég keresi fel, s ezek közül 200 vagy masszíroztatja magát, vagy lábápolást kér. A strandsze-

Sztanyo József

ötvös

1828 Becskó

Kapmagyarországi ötvösök 46 l.

T. 6534.

bástyákkal megerösitett vár fog-
Tisza czölöpökön nyugvó hidja csat-
negyek közt a Bodrog partján templom

TVNG TOCKAY.

A. Die Vöstung és befejezése: E.

3.7 : 13.3 cm.
iebenburg, Chronik, Frankfurt 1664.

Sztara

várlata
„Ódon, hangulatos háztetők"
Rajz

Pestmegyei Hírlap (Szentendre) 1967. máj. 6.

Sztara L.

filcrojza
Paprikabiró utca

Pestmegyei Hírlap, 1967. jan. 18. (Szentendre)

Sztara L.

filoropia
Strandbejárat

Pestmegyei Hírlap (Szentendre) 1967. jan. 25.

Sztara L. ~~filcro~~

filcrapia

Romantikus háitetetől

Pestmegyei Tiszlap, 1967. febr. 5. (hentendve)

Sztárai rk. pléb.

templom

klasszicizáló

kepe repr.

Emlkassaiegylm

II. 594. l.

Sztárai sk. templom
főoltára
neoklassikus
repr.

Emlkassaiegyhm

II. 597. l.
előtt

2

Sztanyáné Nagy Annamária

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Grafikusművész

1980 DEC 16

Budapesti Húsipari Hirlap

1021

Sztanyáné Nagy Annamária: Virágok

lődésre számot
sort felsorolni
rádió adásaiból
jól magyarul",
nehéz", „Édes
vünk", „Magyar
Talán ez is mutatja, hogy nyelvművelőink milyen fontosnak tartják, őrizzük nemzeti kincsünket, nyelvünket.

Anya, édesanya, anyatej, anyanyelv. Ugye érezzük, mennyi szép szavunk fűződik az anya szóhoz, s talán a legfontosabb közülük az anyanyelv. Kevés szavunk van, ami érzékletesebben fejezi ki a fogalmat, az anyától hallott első szavak jelentőségét, s kihatását egész életünkre. És összeborzadunk, ha halljuk amerikás „honfitársunk" madjar kiejtéseit.

Ne menjünk tengerentúlra, ha magyartalan beszédet akarunk hallani vagy olvasni. Sajnos, elég tanulmányozni a jegyzőkönyveket, feljegyzéseket, átiratokat, beadványokat, és így sorolhatnám tovább egymás közötti levelezéseinket. Már tudja ugye az olvasó, hogy a hivatali nyelvről szeretnék szólni. Nyelvünk kitűnő művelője — volt tanárom — Benczédi József professzor így nevezte: „a bürokrata nyelv". Olvassuk csak ezeket a mondatokat: „X elvtársat lekádereztük. Az a meglátásunk, hogy

érezzük, mennyivel ér... több az utóbbi? Természetesen — szerencsére — ritkán találkozunk ilyen stilisztikailag kifogásolható „tömény" mondatokkal.

A szerzőkkel nap mint nap találkozunk, köztünk járnak. S furcsa módon soha nem kérdezik meg: „hogyan rendelkezel egészségeddel?" Ők: tudósítanak, foganatosítanak, kiértékelik a problematikus helyzetet, jól viszonyulnak a munkához, és az értekezleten így szólnak hozzá: „Azt a lendületet, amit tagságunk ezen a téren kinyilvánított, tovább kell fejleszteni..."

A nyelvművelés külön területe az idegen szavak használata. Leegyszerűsített, de ésszerű magyarázat, akkor használjuk az idegen szavakat, ha nincs magyar megfelelőjük. Például: rádió, film, sport, stb. Van, ahol árnyalni lehet az idegen szóval. Például: diskurál és beszélget, summáz és összegez, stb. Sajnos, sokan beszédükben és írásukban egyaránt — talán „műveltségüket" fitogtatva — dobálóznak az

SZTARAI *Máté*, kiváló kalligraíus, kódexmásoló. 1475. Egerváry László nagyváradi püspöki kormányzó megrendelésére „Guidonis de Colunna Historia Trojana" c. munkát másolta, mely a bpesti Egyetemi Könyvtár tulajdona.

NYOMTATVÁNY

Budapest

ürmak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Štarai Máté

Rodalm.

17. l

Sztárai Máté 1475 ből.

Egerváry László nagyváradi püspöki kormányzi megrendelésére 1475-ben „Guidonis de Columna: Historia Trojana" c. munkát másolta. A codex jelenleg a budapesti egyetemi könyvtár cimeliái közt őrizetik; emlékét a Colophon őrizte meg, melben megnevezi magát. A codex csinos kiállítása után ítélve Sztáray Mátét kora kiválóbb kaligraphjaihoz kell sorozunk, papír, ívrét, egyhasábos, gót betűkkel, vörös feliráso és initialék.

Csontosi ~~[illegible]~~ János Magyarországi könyvmásolók és betűfeszők a középkorban. Magyar Könyvszemle 1879. 302.

Sztáray Máté

Eötvös fiskus

1451

Csontosi jegyz

Sztárai Máté

scriptor 1475

l.

Magyar Könyvszemle

1879. 302. l.

országos bizottságának

Budapest

gr. Sztáray Antal

Anarastoni akad

1854-5

diéséit

N, 141

1475

l.

Könyvkiatt. emlék

17 l.

y értelmében egy --
ól, egy előadó építészből, egy titkár-
és több rendes és levelező tagból áll,
atásügyi m. kir. miniszter nevez ki.
közokt. m. kir. miniszter a szükséglet
rszág egyes vidéki gócpontjain a munka-
ott müemlékkerületi gondnokságokat lé-
müemlékek gondozására tiszteletdijas
ki.
rendszeresitett állások és ezekre vég-
ezettek kivételével minden állásra való
erjed ki.
e ideiglenesen a szükséghez mért szám-

MDK

Sztárai Máté

Középkori magyar könyvmásolók és könyvfestők.
Pesti Hirlap. 19o9. febr. 24.46.sz. 21.l.

Sztárai Mihály

magyar reformátor

l.

Magyar ref. templo-
nok

I k. 72. l. 73. l.

l. Szinnyeit

pontnexeket, hammeket, ... haruspexeket, egész életükre válasz-

iratos, mérföldjelző és fogadalmi köve[illegible] sok érdekes adatot szolgáltatnak a tartomány multjának megis[illegible]ez. Ezek közt vannak olyanok is, melyeken a római szenátus vala[illegible]ik érdemtelen császár emlékét megsemmisítő határozata van végrehajtva. Igy a III.-ik század három egymást követő érdemtelen császárjának (Marcrinus 217—218, Elagabalus 218—222, Severus Alexander 223—335) neveit, címeit látjuk kivésve az aquincumi, bregetiói, sophianaei emlékoszlopokról, illetőleg mérföldjelző kövekről.

Egyrészt a rómától messzeeső tartomány biztosabb és könnyebb védelmi irányítása, másrészt a római kulturának a leigázott népek közötti erőteljesebb terjesztése, már kezdetben szükségessé tette, hogy a tartomány külön kormányzót kapjon. Kr. u. 6-tól, a III. század végéig 56 kormányzóról van biztos tudomásunk, kik közül Alsó Pannonia consuli

---

Római hosszmérték, mely egyszersmind az utak mérésének alapjául szolgált: 1 pes=1 láb= 29.6 cm. ; 1 passus=2 lépés. = 5 láb = 148 cm. ; 1 cubitus =1 rőf=44.4 cm.; 1000 passus = 1 római mérföld = 1.48 kilométer. ; 1 gradus =1 lépés=74 cm.; 5000 passus =1 földrajzi mérföld = 7.40 kilométer. Az utakon minden 000 lépésre = 1 római mérföldre egy mérdföldjelző követ lapis milliariust állittottak.

gr. Sztáray Antal

A festészeti akadémia növendékeinek kiállitásán szereplő munkájáért dicséretben részesült.

Családi Lapok, Pest, 1855. II. félév.
5. sz. 231. lap.

MDK

Sztáray Teréz gróf

Férfi mellkép, gouache

A Székesfovárosi Képtár és Történelmi Múzeum kiáll.-nak katalogusa.1957.Jan.Nemzeti Szalon.

Sztáray Teréz grófnő

festő

egy akvarelljét (?)

1936-ban vette meg

a Fővárosi Képtár.

Pacher Béla dr

közlése.

.Da-

Szabó-

os

XXXX

gysze-

all

csak

XXjáX

elő-

olja

a he-

én

merünk

ntivá-

ől

al

/x/ Szentiványi Gyula: Barabás Miklós müvészete. Budapest, 1927. 15.1.-

Sztárai Máté

Kodexmásoló

1475

l.

Könyvkiatt. emlék

17 l.

a betéti iven, mint a lajstromokban
dó.

y értelmében egy elnökből, egy helyet-
ól, egy előadó épitészből, egy titkár-
és több rendes és levelező tagból áll,
atásügyi m. kir. miniszter nevez ki.
közokt. m. kir. miniszter a szükséglet
rszág egyes vidéki gócpontjain a munka-
ott müemlékkerületi gondnokságokat lé-
müemlékek gondozására tiszteletdijas
ki.
rendszeresitett állások és ezekre vég-
ezettek kivételével minden állásra való
erjed ki.
e ideiglenesen a szükséghez mért szám-

gróf Sztáray Teréz

Férfi mellkép, gouache

Székesfővárosi Képtár és Történelmi Muz. kiáll.

Nemz. Szal. 1937. jan. 17 1.

M.D.K.

Szlareczkay János ötvösmester

a kúrocmeccei Kostyánban
született és 1779-ben és 1780-ban
Zólyomban dolgozott.

S. Mihalik: Versuch einer Zentralisierung des ungarischen Punzierungswesens im 18.Jahrhundert.
Acta Historiae Artium, 1961. Tom.VII. Fasc.3-4.
281. old.

Staricskay János

ötvös

1828 Zólyom

Kapmagyarornötvösök 46 l.

Tokaj.

Az előtért a város és a
el, melynek kapujához a Bodr
pedig a hegyek közt a Tisza
irata:

TOKAY

magyarázó szövegének kezdete
die Statt.

Rm., mér. a bel
J.U.M.: Pannoni
140-95.

Valentin Iktakajev, bolgár szobrászművész

A Szabadság híd pesti hídfőjénél a Dimitrov tér kis parkjában május 1-én avatták Georgi Dimitrov-nak egész alakos, életnagyságúnál nagyobb portré-emlékművét. /repr./

Budapest,
1973. okt. 31-én.

Wehner Tibor: Új szobraink.

Sztareczkay János

ötvös

1780 nov 8 Zólyom

A Turóc vármegyei Kostyánból

származik

Kapmagyarorszötvösök 30 l.

sé jobbra ~~tekintve látjuk~~ fordult. Jobb kezében keztyüt
nedig kagyló ~~vasi~~ tart, ~~mélylyel~~ Emstöbbigal a szobros kút vizének
dör hajának fürtjei vállaira omlanak, nyaké-
uszályos ruháját hímés, csipke, fodor és rojt díszíti.
Felirata a kép alatt két sorban:

tA
triae

xc."

a vonalkeretnek 25·2 : 18·9 cm.

303 (szines).

140/95 № 206.

M.D.K.

Sztarill Ferenc

Epitész, akinek tervei szerint 1902-ben a gyulai kastély épületén a földszintes szárnyrészeket emelettel toldották meg.

Börtsök László: Gyula városképi és müemléki vizsgálata. Bp. 1953. 29. l.

SZAT

SZTARIL FERENC építész (Nagyvárad ? - ??)

GERLE János - KOVÁCS Attila - MAKOVECZ Imre: A századforduló magyar építészete. Bp. : Szépirodalmi, 1990 187.p. és ill.

M.D.K.

Sztarill Ferenc, épitő mester

nyert megbizást a nagy-
váradi pénzügyigazgatósági
épület felépitésére.

VállalkoZók Lapja, Bp. 1899. XX. évf.

jan. 25 sz. 1 old.

Szlavik Ferenc (nagyváradi) építész M.D.K.

Új tervet dolgoztak ki a nagyváradi színházra, melyet - a Fellner és Helmer-tervvel ellentétben - a Brémer-térre fognak építeni. A javaslat a közgyűlés elé fog kerülni.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1887. XVIII évf.
márc. 1. sz. 3. old.

Sztarill Ferenc

nagyváradi mű-
építész

1902. ben gróf Almásy
Dénes a gyulai grófi
kastély földszintes szárny-
épületét a régi rész sti-
lusában emeletre épi-
tette. Ekkor az összes ϕ

Scherer

II. 277. l 278. l.
279. l. képekkel.

ϕ nyábt eredeti falakat,
fedeleket, átalakításokat
lebontottak, a gyulai vá-
rat kitisztítottak és régi álla-
potban vissza helyezték

4922

Gyüjtem

A hely neve	A tárgy megnevezése	
Ákos, Szilágy vm.	Ev. ref. templom alaprajzai	

SZTASKÓ Gyula festő (1923-)

Balla 1994 64-65

VARIA

P
A

ALTERNATIVE
HUNGARIAN ART F

EXHI
PROG

ANNA SZEMERE: WHAT IS POPULAR CULTURE? (PROBLEM

GÉRARD XURIGUERA: LA FIGURA

ANDRÁS BOHÁR: ELITE CULTURE AND ALTERNA

KIM LEVIN: POP ART

MARCO LIVINGSTONE: V

EDIT ANDRÁS: AIDS MEMORIAL QU

SZPONZOROK

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1971 JUL 9

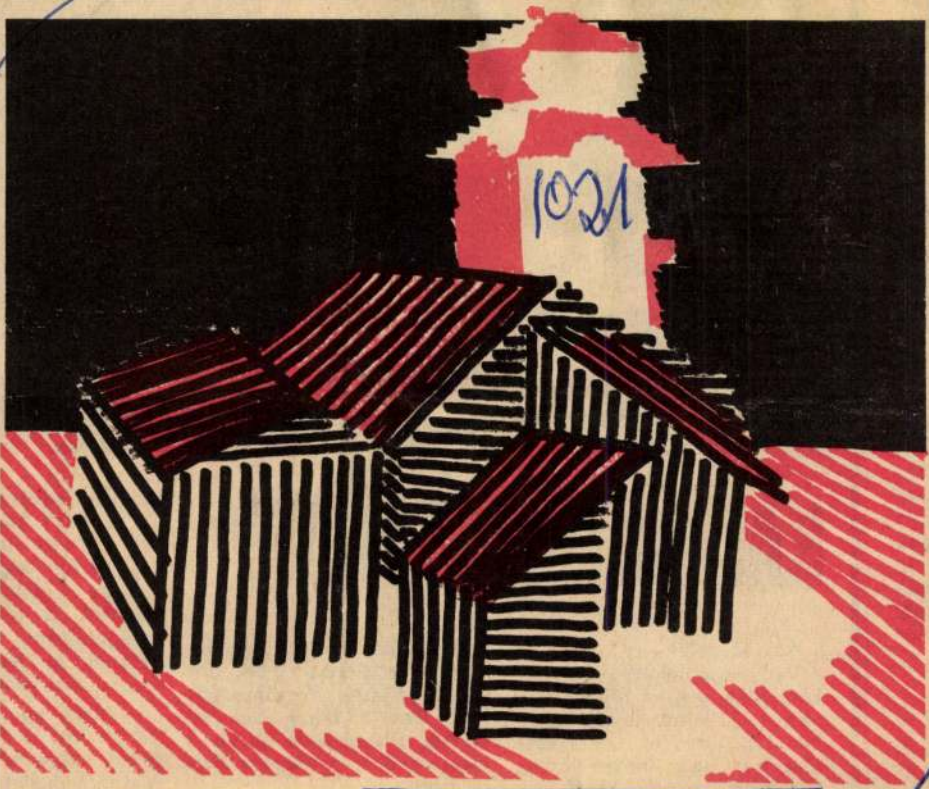

SZTASKÓ TÖRÖK SÁNDOR RAJZA

KARIKATURISTÁKAT?

A „recept":

Végy egy tehetséges karikaturistát, adj a fejébe egy ötletet („Klubot kellene alakítani"), küldd el a szerkesztőségbe, hogy nézze át a grafikákat és írja fel a „kiválasztott" alkotók nevét és címét. A többi már gyerekjáték.

Zoltán, Rau Tibor, Krenner István, Tettemanti Béla, Jelenszky László, Varsányi Ferenc, Puszta Péter, Lakatos Ferenc, Dunai Imre és én – megjelentünk a Magyar Ifjúságban.

– Első közös kiállításunk május 17-től 27-ig volt a Di-

gebben ismerem –, és látva közös kat – mert nagy és gyűjtője vagyo túrának – elhatáro beszélek a műve igazgatójával. Ig hozzánk a fiúk klubszobát, kiállító

– Most éppen karikatúrái és illus hatók. A tervek hónapos kiállítás zünk. A következ mal közös új nyitunk, egy mi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJUSÁG

1021 APR 16

Sztaskó Török Sándor

SZTASKÓ-TÖRÖK SÁNDOR RAJZA

rsenyu
t az e

cs

mes eg
rlási
legszok

S z t a v i o Vince szobrász-
kófarago /Kassa,1812./

M Ü V É S Z E T
XII.évf.1913.
283.
"Kassán polgárjogot nyert müvészek"

Sztaskó Török Sándor, grafikus

rajza
repr.

Forrás
Magyar Ifjúság, 1971. júl. 9. 14. l.

S2TASQ

M. D. K.

SZTÁSZOV

festő

Aradi Törtfest. 306. l.

M. D. K

SZTÁSZOV festő

Arvaoki Történet. 296. l.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

Sztaskó Török Sándor

1972 MAR 3

1021

Szentmihályi Szabó Péter

CSELEKEDNI

Sztaskó Török Sándor rajza

Sok száz fia
dolgozik jelen
a Telefongyá
s a jövőber
sok száz fia
vár a nagym
európai hírű
Ezeken a hasá
már írtun
az ifjú
fizikai dolg
telefongy
életéről
most
három vezető
került fiat
mutatunk
olvasóink

3.

UHERECZKY LÁSZLÓ,

a számítástechnikai főosztály rendszertechnikai osztályának vezetője. Villamosmérnök, 29 éves. Tősgyökeres budapesti. Édesapja is mérnök. Nem kényszerítette fiát a tanulásra, látszólag erre nem is volt szükség. A tehetséges fiú a Kandó Kálmán Híradástechnikai Technikumban „félgőzzel" is jó eredményt ért el, úgy gondolta, az egyetemi felvételhez is elegendő lesz ennyi. Tévedett. Nem felelt meg. A Telefongyárba a sportolás

Sztavjánszky Vince kőfaragó Kassán.

1812., 1847.

Archaeologiai Értesítő

XXXV. 1915., 152.

Sztavio Vince

kőfaragó.

1812. Vincentius Sztavio lapicida seu sculptor Vetero-Szandeczio oriundus caelebs rom.-catholicus, fidejubente Carolo Hauzer die 15 a Maii.

Kemény Lajos: Kassán polgárjogot nyert művészek Művészet 1913. 283. l.

szándék vezeti, ugyanoly gondolat indítja, mint azt, amelynek a toll az eszköze. Ez a tevékenység is összefügg azzal a művészeti felfogással és meg-

Sztavianszky Viktor

galíciai származásu,

a XIX. sz. Kassán élt

szobrász

ivód

Kemény Lajos

Kassai képfaragok

és szobrászok.

Kassai Ujság

1927. jan. 30.

Sztavianszky Viktor

galiciai nárma-
zásu nobrász,
több kassai vallásos
nobor és az eperjesi
Neptun-kut
szüntvénye

Sziklay Kassa

230. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sztaviarszky (Stavio)

Vinc

kassai kéjsfarágó

† 1847

laid

Wick Béla dr.

A kassai szt. Flórián-kápolna. Kassa 1923.

6.1.–8.l.

jegyzet.

Eredetileg ez a szobor szabadon állt, jelenleg az 1923-ban épült kápolna oltárán van elhelyezve.

Szilézia II. 194.

Sztavio

l.

LykaMagyműI800-50

402.l.

:olyt/

Akvaforte

"

"

"

"

"

"

"

Akvaforte

"

"

"

"

Sztavio Vinc

Mûvenet 1913 283

Felsőmagyarországi Rákóczi Múzeum

V. 176.

Sztavio Vince

lapicida

1812

lásd

Arch. Ert

1909. 435

Sztaviarszky Vince

kassai képfaragó

lásd okv XIX. sz

Wick kassai kálvária

66. l

Szent Márk II. 164.

MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG
SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE
BUDAPEST, IX. RÁKOS-U. 10

NYOMTATVÁNY

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

úrnak
úrhölgynek

BUDAPEST,

ifj. Kellner E. Bpest.

LA SOCIETÀ ITALO-UNGHERESE

invita la S. V. Illma ad intervenire alle

CONFERENZE

che

il Rev.

P. VITTORINO FACCHINETTI

Professore dell'Università del Sacro Cuore di Milano

terrà

sabato, 27 aprile alle ore 18
nella Sala del Museo d'Arte Decorativa
(IX., Üllői-út 33—37.) sul tema:

DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA

(con proiezioni); e

lunedì, 29 aprile alle ore 18
nella Sala della TESz (V., Falk Miksa-utca 1) sul tema:

LA RADIO IN VOLO

LA PRESIDENZA

Gli ospiti sono graditi.

MDK

Sztavio Vince, kassai kőfaragó, építőmester ó-szandeci származásu, céhmester: 1812.

Kemény Lajos cikke. Magy. Mérnök és Épitész Egylet Heti Ért. 1907. 14.sz. ápr. 14. 154 l.

- 103 - m. D. K.

Sztaviansky Vince, szobrász és kőfaragó
a XIX. sz. első harmadában Kassán működik, 1812-ben meghapja a polgárjogot.

Anna Petrová-Ploshová: Slovenské výtvarné umenie obdobia národného obrodenia.
Bratislava, 1966. 35. old.

MDK

Sztaviarszky Vin., sculptor, Kassa.

Kaposssy János: Épitők, szobrászok, festők és grafikusok Magyarországon 1828-ban. Miv. Ért. 1952. 1.sz. 138 l.

Sztavio alias

Sztavjarszky Vince

kőrés ~~kép~~ fa farago

ujszandeci eredetű

Kassa 1812

l.

Arch. Ert 1915.

152. l.

Rimasombat VIII. 48.

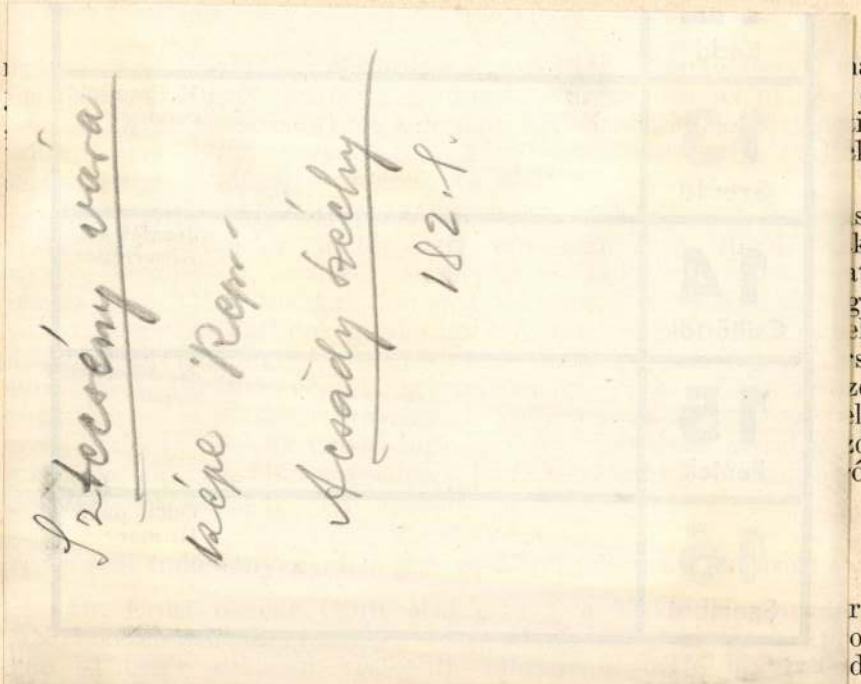

Sztecsény vára
képe Rep-
Acsády Ecchy
182.f.

agyar
cikke,
i meg-
khart-

spiciis
khart)
tkozó-
gi sza-
lyeket
szágos
zetesen
ljárási
zdasági
ól ter-

rtészek
of. Su-
díjban.
Különleges feladatul kunertu és ... meg-

Dr. Reitzer Béla (1911, Szeged, izr.), ügyvédjelölt félösszegű ösztöndíjban részesülve, szociográfiai kutatásait (prof. Surányi-Unger) folytatta, amely tárgykörből nagyobb tanulmányt készít elő. Ebben foglalkozni kíván a szociográfia gondolatának a társadalomtudományi eszmetörténet folyamán való kialakulásával, filozófiai és világnézeti alapjaival, a szociográfiai kutatás módszereinek és eredményeinek ismertetésével a legfontosabb külföldi (német, angol, amerikai, román) irodalmak alapján, pozitív módszertani kísérlettel, amelyben a leírás összes problémáit szisztematikusan igyekszik feldolgozni, végül ezeknek a problémáknak más társadalomtudományi diszciplinákkal való kapcsolataival. Kutatásairól eddig két rádióelőadásban adott számot (1935 dec. 23, 1936 máj. 3), „Mi a szociográfia?" címen a Búvárban jelent meg cikke (1936 máj.). „Parasztkérdés és szociográfia" című dolgozata a Közgazdasági Szemle 1936. évi 5—6. száma részére készült. Ezenkívül a gazdaságpolitika alapkérdéseivel is behatóan foglalkozik, e tárgykörből készülő tanulmányának egyes részeit Heller Farkas professzor műegyetemi szemináriumában tartott két előadásában (február 4 és 11) ismertette.

A pécsi tudományegyetem jog- és államtudományi karáról:

Dr. Losonczy István (1908, Dombóvár, Tolna m., róm. kat.), a pécsi Erzsébet-Tudományegyetem jog- és államtudományi karán fog-

(Sztefanovity Dusán)

épitész? likke

( ) 1951 végéig
30.000 lakást kell
felépítem Belgrád-
ban. Déli Csillag.
1948. 63-64. l.

235. kép. *Krisztus-test. Limoges, 1250 körül*

KRISZTUS-TEST, (235. kép)
bronzból öntött, egykor aranyozott. Az ágy
kendőn ágyazott kék zománc. A szem fekete
Mag. 22 cm.
Limogesi munka, 1250 körül.
Ipolyi Arnold gyüjteményéből.
Lepold—Homor 72. l. — Gerevich
259. l. — Lepold Katalógus 7. sz.

KÖRMENETI KERESZT, (234. kép)
aranyozott réz, famagon. Mankós szárvégek
Az előoldalon ágyazott zománcos Krisztus
a négy száron egy-egy ugyancsak ágya
zománcos bábúszerű idom (a jobboldali ki
szítés), a száron vörös, zöld és kék üvegkoron
Új INRI felírás. Hátlapon Krisztus és a
evangelista jelképe ágyazott zománcos la
(a baloldali hiányzik). Szárán gömb.
Mag. 45 cm.

Sztélő Lili

A Városmajori templom színes üveg-ablakait készítette.

The Hungarian Quarterly, Vol. VII. No. 1. 1941
(Bierbauer Virgil)

SZTEHLÓ LILI

Új művészet

1998. dec.

27.o.

SZTÉHLÓ Lili

Győr, Győrújvárosi plébániatemplom

üvegablakai 1930

TKM 603.

Irodalom: Supis 1967. 40.

KOSSUTH LAJOS UTCA 19. SZÁM (?)
Előbbivel szomszédos. Kapualjában copf stílű keretben f
liratos márványtábla a ház építése történetéről szól, 181

KOSSUTH LAJOS UTCA 40.
Kapualjában hálóbordás dongabolt, boltajtó fölött copf sti
borcégér kovácsoltvasból.

KOSSUTH LAJOS UTCA 41.
Kapu mellett óriási, utcát elzáró vaslánc függ.

KOSSUTH LAJOS UTCA 44.
Homlokzatán emeletnyi magas sima oromfal. Kapuján 176

KOSSUTH LAJOS UTCA 46.
Kapuja fölött színezett kődombormű, gólyát ábrázol has
emberarccal, melyet csőrével orron döf.

KOSSUTH LAJOS UTCA 49.
Udvari szárnyán, boltozatos gyámköveken nyugvó kosá
ves árkádos folyosó. XVIII. század.

KOSSUTH LAJOS UTCA 81., 82., 83.
Kossuth Lajos utca 81. 82. és 83. számú házakban az udva
homlokzaton primitív pilléres loggiák. XVIII–XIX. százac

KOSSUTH LAJOS UTCA, PAULAI SZENT VINCE

SZTEHLO LILI

Rosch Gábor: A felsőkrisztinavárosi templom története.

Hegyvidék 1998, junius 17, 3

	Szerzeményezés	Leltári szám	A beszerzés forrása	Múzeum
000 Ft	csere			Magyar Fotográfiai Múzeum Kortárs fotográfiai gyűjteménye
értékű k több illió ft	letét			Magyar Fotográfiai Múzeum Kortárs fotográfiai gyűjteménye
000 Ft	csere			Magyar Fotográfiai Múzeum Kortárs fotográfiai gyűjteménye
000 Ft	ajándék			Magyar Fotográfiai Múzeum Kortárs fotográfiai gyűjteménye
000 Ft	ajándék			Magyar Fotográfiai

Sztehló Lili

Pandur József: Sztehló Lili üvegablakai és Kolbe Maximilián mozaikjai a makkabeusi csatatéri emléktemplomban. = Baranyai Művelődés 1976,2. 106-111.ll

azokat, a kiket az életviszonyok, a foglalkozás, a nyelv s nemzetiség különbségei e földön más-más csoportokba tagolnak.

Az Úr Jézus végtelen szenvedése és kereszthalála, mely az egész emberiség üdvösségeért történt, a mely minden ember közös kincse, összefűzi a lelkeket a Krisztus törvényei szerint való életre, az Isten és emberbaráti szeretet édes és harmonikus egységébe.

„A mint engem szeretett az Atya — mondja kinszenvedés előtti búcsuzása alkalmával apostolainak a Megváltó — én is szerettelek titeket. Maradjatok az én szeretetemben. Ha parancsaimat megtartjátok megmaradtok szeretetemben.“ [1]

Az isteni Megváltó szavai szerint tehát az ő önfeláldozó szeretetének boldogitó kegyelmeiben és áldásaiban azok részesülnek, akik az ő parancsait megtartják, az ő nyomdokain járnak.

Az Úr Jézus követésével szt. Szive óhajának teljesitésével viszonozzuk hát mindnyájan az ő végtelen szeretetét. A kálváriai szenvedés misztériumából s az abból fakadó szentségi kegyelmekből meritsünk erőt az életnek kiformálására a Megváltó elvei szerint. Az ő akarata legyen zsinórmértékünk életünk minden körülményeiben s minden mozzanatában, hogy méltók legyünk a krisztusi béke és szeretet áldásaira a siron innen és siron túl.

---

[1] Ján. 15, 9—10.

VI.

A kálváriai temető.

A kassai Kálvárián már temetője területének 1849-ben történt kihasitása előtt is temetkeztek egyesek. A stációkápolnák egy része sirbolttal volt ellátva az alapitó családok elhunyt tagjai részére. A kassai plébánia halottak anyakönyvének tanusága szerint 1841. ápr. 8-án Martinovics Erzsébetet temették el a saját kriptájában, a jelenleg a Spirko család birtokában lévő stációkápolnában. 1847. aug. 24-én helyezték el Hegedüs szül. Sztarek Borbálát a Hegedüs család tulajdonát képező „Ecce Homo" stációkápolna sirboltjában.

A Kálvárián temették el 1841-ben Vinkler István városi köztisztasági felügyelőt s a Kálvária befásitóját, a kinek emlékét a kálváriai templom nyugati falába illesztett sírkő őrzi.

A Kálvária szolgált nyugvóhelyéül Schremel Piltz Erzsébet asszonynak († 1847) és Sztaviarszky Vince képfaragómesternek is, a kit 1847. dec. 17-én temettek el.[1]

Midőn a mult század közepén a kassai temetők számát szaporitani kellett, e célra igen megfelelőnek kinálkozott a a Kálvária déli oldalán a stációkápolnák mentén a Rák-patak felé hajló lankás domboldal.

1849. julius 8-án nyitották meg a hegyen a temetőt. E napon temették el benne az első halottakat: özv Aringer szül. Szászy Annát és Dickné szül. Pajtás Máriát. Az utóbbi az akkor fellépett kolera járványnak volt Kassán az első áldozata. Ide temették az 1849. junius 24-én Kassára bevonult orosz csapatok kolerában elhalt katonáit

---

[1] A lengyel származásu Staviarszky (Stavio) Vince 1812-ben Kassán polgár jogot nyert. Ő készitette a Flórián-utcai kápolna szt. Flórián szobrát, a kassai szeminárium főoltárát s az eperjesi Neptun-szobrot.

Wick Béla dr.
A kassai kálvária törte
vete Košice 1927

MDK

Sztehlo Ilona

alapitó tag. 1925.

UME 3. kiáll. N.Szal. 1931, febr.

Furta (Hajdu)

R.k. templom, homlokzat előtti, párnatagos sisakkal, homlokzat oldalával záruló szentély. Fig 1782-1786 közt.

(Bihar vármegye és Nagyvárad. M 1956)

Sztehló Ilona.

Az Uj Müvészek Egyesülete -Ume- alapitó tagja 1925-ben.

Bende :
A Képzőmüvészeti egyesületek története,kézira

Sztehló Lili, iparművész

Megemlítve.

Péter László: Beszélgetés Bálint Sándorral

77–90.

TISZATÁJ, Szeged, 1974. szeptember XXVIII/9

Sztehló Lili

A neoklasszicista római iskola tagja volt, s e csoport tagja.

D. I. Képzőművészet

Vigilia 1972/5 351 old.

Sztehló Lili (Árkay Bertalanné)

Árkay Bertalan első felesége

Kérvitette a vakosmajori tpl. ügyablakait.

Magyar Nemzet 1971 december 7

4. old.

Sztehló L.

A 2·50 Ft-os bélyeg „Jézus születése" c. alkotását ábrázolja, eredeti színeiben. (említve)

Bélyegújdonságok.
Dunántúli Napló, 1972. nov. 1.

Sztehló Lili

A Magyar Pósta nov.-ben újabb képzőművészeti sorozatot bocsát ki, a XIX.-XX. sz. festett üvegablakait mutatja be.
— Több templomot díszített „Jézus születése" c. képét a győri Dóczy kápolnából kölcsönözték a 2.50 ft-os címletre. (emlétve) és (repr.)

Bélyegek, üvegfestmények.
Hajdu-Bihari Napló, 1972. nov. 6.

Sztehló Lili

A Magyar Pósta nov.-ben újabb képzőművészeti sorozatot bocsát ki. A 2.50 Ft.-os címletre „Jézus születése" c. képet kerül, a gyöni Dóczy kápolnát díszíti. (címlítve)

Bélyeggyűjtőknek.
Fejérmegyei Hírlap, 1972. okt. 27.

SZTEHLÓ LILI, üvegfestő iparművész

Héderváry Kápolna, 1971.-Kegyeleti szempontból megtar
ották a kápolna három hajóablakában és a szentély déli
ablaknyilásában lévő üvegablakokat, amelyeket a II.
világháború után Sztehló lili tervezett. 146.old.

KOZAK KÁROLY-LEVARDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A győri szé-
kesegyház szentháromság-/Héderváry/kápolnája. 99.old.

ARRBONA, 14. Xantus János Múzeum, Győri, Múzeum Évköny-
ve. Győr, 1972.

SZTEHLÓ LILI, üvegtervező iparművész

Az 1940-es években Mohácson pezsgő művészi élet folyt
Hosszabban időzött a városban Arkay Aladár építész és
Felesége Sztehló Lili üvegtervező iparművész. 301.old.

ROMVÁRY FERENC: A Modern Magyar Képtár története,
Uj szerzemények, II. 301.old.

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve, XIII. 1968.
Pécs. 1971.

SZTEHLÓ LILI, üvegfestő

Wilfing József, soproni üvegfestőmester 1860-ban festette rákosi műhelyében a Héderváry kápolna üvegablakait. 1956-ban Papp Kálmán győri püspök ezeket kicserélteti Sztehló üvegfestményeivel. 110.old.

KÓZÁK KÁROLY-LÉVÁRDY FERENC-SEDLMAYR JÁNOS: A győri székesegyház szentháromság/Héderváry/kápolnája 99.old

Arrabona, 14. A Xantus János Múzeum Évkönyve, Győr, 1972

Sztehló Lili.

A Magyar Posta nov.-ben újabb képzőművészeti sorozatot ad ki, a XIX–XX. sz. festett üvegablakait mutatja be. Több templomot díszített „Jézus születése" c. képét a györi Dócy kápolnából kölcsönözték, a 2.50 ft-os címletre. (emlitve)

Vas Tibor: Filatéliai lúrek.

Békés m. Népújság, 1972. nov. 5.

Sztehló Lilly, iparművész
[Lili]

L:Mattioni Eszter

P.Szücs J.:Himeskő

7.

Népszabadság, Bp. 1977 jún. 9.

Sztehlo Lili és Haranghy Jenő

Bélyeg kiállitást rendeztek a Fényes Adolf Te
remben, melyet Vadas József: "Fogas bélyeg" c
mel ismertet, s mond véleményt az itt felsoro
rolt művészek munkájáról: Z. Gács György, Ha
ranghy Jenő, Sztehlo Lili.

A cimben szereplő két művész a két világháború közötti hivatalos művészet képviselője.

Élet és Irodalom, Bp. 1975. febr. 22.
XIX. évf. 8. sz. 13. lap.

Sztehlo Lili, iparmüvész

Arkay Bertalan Deéd Ferencet is bevont a Aba-Novak, Pszay, Molnár.C.Pal, és Sztehlo Lili mellé a városmajori templom müvészi kiképzésébe. Ő a kórusfal k mozaik-ját készitette. 56.old.

László Gyula: Deéd Ferenc Müvészete 55.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Sztehlo Lili, iparmüvész

A városmajori templom üvegablakai a bombatámadás következtében tönkre mentek/Sztehlo Lili munkája/.Deéd üveglapra fektette a töredékeket,átvilagitotta ,ráragasztotta és oly hatást ért el vele,mint a renesszánsz festők lazúrjával.A deutschaltenburgi hat üvegablakot láthatta és a fényözön magával ragadó megformálását élhette át.
57.old.

László Gyula: Deéd Ferenc müvészete 55.old

Müv.Tört.Ért. 1976. XXV. 1.sz. Bp

Sztehló Lili

A Városmajori templom érdekes üvegablakait Sztehló Lili készítette.

P. Szücs Julianna: Az idérőjel csapdája.
Művészet, 1977 december - 9 lap

Sztehló Lili

Sztehló Lili kubisztikus síkokra bontja kompozicióját a Város majori templom ablakainál.

P. Szűcs Julianna: Az idérőjel csapdája. Művészet, 1977. december - 2 lap.

Sztehlo Lili

Jézus szentséges szíve, a város-
majori Szentlélek templom ap-
szisának üvegablaka, rekonstruk-
ció (repro)

P. Szűcs Jozsianna: Az idérőjel csapdája.
Művészet, 1977. december - 3. lap.

Sztehlo Lili üvegablaktervező

A Városmajor u. 54. sz. ház üvegablakait tervezte Sztehlo Lili, árkay Bertalan építész felesége. (említve).

Konrádyné dr. Gálos Magda: Városmajor utca. Budapest, 1978. 2.

Sztehló Lili, iparművész

Ákay Bertalanné.
1945 után egy ideig Mohácson élt.

(Beszélgetés Kolbe Mihállyal)

Tüskés Tibor: Képzőművének műhelyében
61-70.

JELENKOR, Pécs, 1975. január

XVIII
1.

Sztehló Lili, üvegfestő

L: Kéri Ádám

Láncz S. Képzőműv. krónika 715-718

Jelentor, Pécs, 1982. júl-aug. XXV/7-8

MDK

Sztehló Lujza

Dicsérő elismervényt nyert.

Nemz. Szal. 333.kiáll. -1925.márc.15-29.Zat.

A Szinyei M.P.Társ. által dijazott müvészek kiáll.-a.

SZTEHLÓ LILI

104,105

Oltványi 1991

Szelényi Zoltán: A ...
1958, Közgazdasági és Jogi

666.
Szeniczei Lajos: Az általán

~~925.~~ 675
Szeniczei Lajos: Fogaskerel
Mérnöki Továbbképző Intézet

513.
Szentgyörgyi Lajos-Zöldy M
Jenő: A honvédelemről szól
Bp, 1939, Franklin

462.
Szentmártony Tibor: Matema
gyakorlatban. Bp, 1950, T

NYOMTATVÁNY

úrnak

Budapest

Sz. 2. *Lujza (Ilona)*, festő, • Budapest 1897 nov. 7. A bpesti képzőművészeti főiskolán Glatz Oszkárnál, majd Vaszary Jánosnál tanult. A Színyei-Társaságtól dicsérő elismerésben részesült. 1925. az Új Művészek Egyesületének egyik alapítója volt.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

MDK

Sztehlo Lujza

Diszérő elismerést nyert

N.Szal. 333. kifil. Dijazott művészek. 1925. márc. 9 l.

ÁRKAYNÉ Sztehló Lili

angyalos magyar ámult ábrázoló fáintarniája
a Dob utcai Postaig epületében a
Delyegyházeumban

Postaép 68. és 67. ill

Árkayné Sztehló Lili

A városmajori templom üveg-ablakait Árkayné Sztehló Lili készítette.

Gábor Eszter: A „Római iskola" építészete.
Művészet, 1977. december – 11 lap.

Sztehlo Ilona

Az Új Művészek Egyesületének egyik alapítója volt 1925-ben.

UME 1931. évi kiáll. katalógusa.

vagy Velencében 1426-ban vagy 1427-ben. + Velen-
ben..

ina Cornaro képe.

Pg 16

...rusi királyné derékon alól ig balra fordulva
...olva. Tején nyílt korona van; arcát fátyol
...yet a selyemszál végén lógó gyöngy tart le; fül-
...kövesek. Nyakán gyöngyfűzérs hord, melynek
végei a kivágott és bársony betétes ruhát díszítő gyöng-
...lakoznak. Nyaklánczán az amulette alatt
van. Ruhája vállain, a betét félein, oldalt
hasitásánál fehér gyöngyökkel és rubinokkal
...sitve. Fölül balra tábla van e felirással:

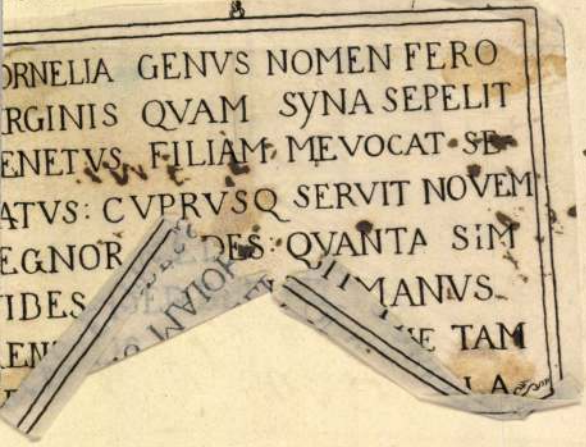

ORNELIA GENVS NOMEN FERO
RGINIS QVAM SYNA SEPELIT
ENETVS FILIAM MEVOCAT SE
ATVS: CVPRVSQ SERVIT NOVEM
EGNOR ... DES: QVANTA SIM
IDES ... MANVS
EN ... E TAM
... LA

Ar Kayné Sztehlo Lili

l.

Magy. Iparm.

1938. 237. l.

Kippel

MAGYAR (?) FESTŐ, XVII. század vége

Kollonich Lipót gróf esztergomi érsek

Vászon, olaj, 138×105 cm. (Folyosó.)
Maszlaghy II., 426. szám.

MAGYAR FESTŐ, XVIII. század

Szárnyasoltár

Középső kép Madonna, szárnyakon apáca-szentek. 58×43, illetve 63×19 cm. (Kupolaterem.)
Magyar dominicana zárdából?

Z.: Az esztergomi érseki képtár leírása. Új Magyar Sion, XVI., 1885., 116. l. — Maszlaghy II., 416. szám. —

MAGYAR FESTŐ, XVIII. század

Lambert grófnak, a bozóki apátság alapítójának képe

Vászon, olaj, 164×122 cm. (Lépcsőház.)
A bozóki uradalomból.
Maszlaghy II., 538. szám.

MAGYAR FESTŐ, XVIII. század

Károly Ambrus hercegprímás

Vászon, olaj, 106×74 cm. (Folyosó.)
Maszlaghy II., 468. szám.

Áskayné Sztehlo Lily

Szines üvegablakok,
repr.

Magyar Iparmüvészet

1929. 216. l.

Árkayné Sztehlo Lili

lásd
2

Szépmüvészet
1942. 254, 255. l.
képekkel
(Városmajori
templom)

Árkayné Stehló

Lili

l.

Szépmüvészet

1942. 266 l.

(Az Orsz. Egyházmüvészeti Tanács kiadása)

Árkayné Sztehlo Lili

Cáid

Szépmüvészet

1941. 68. l.

Árkayné Sztehló Lili

l.

Szépmüvészet
1944. 332. l

Árkayné Sztehlo Lili

l.

Szépmüvészet

1943. 153. l.

Somogyi Antal citkei

Az elbírálás egész éven át tart s a jutalmak kiosztása előreláthatólag 1944. év elején történik meg ünnepélyes keretek között. Az eredmény sajtó útján is közlésre kerül.

HADITUDÓSÍTÓ KIÁLLÍTÁS

Budapest—Győr—Nagyvárad

A M. kir. Honvéd vezérkar főnöke 6. osztályának Haditudósító Osztálya ez év májusában nagyszabású kiállítást rendezett a pesti Vigadó épületében, majd a kiállítás érdekes és értékes anyagát június 12—20 között bemutatta a sz. kir. városi rangra emelésének 200. évfordulóját ünneplő Győr városában, legutóbb pedig, július 17—25. között Nagyváradon, a Feketesas palotában. Erről a művészeti élet szempontjából is nagyjelentőségű eseményről most, győri ünnepi számunk keretében számolunk be. Ez a kiállítás nemcsak a harcterek eseményeiről tájékoztatta a magyar közönséget, hanem arról az áldozatos munkáról is, amit a művészek, írók, újságírók, fényképészek, filmesek, stb. kifejtettek.

A haditudósító munkája veszedelmes, áldozatkészséget és bátorságot kíván. A jelen eseményeinek krónikása ott van az első tűzvonalban filmfelvevő- és fényképezőgépével, ecsetjével ceruzájával, két szemével és két karjával, lerögzíti az eseményeket nemcsak a hátország, hanem a jövő számára is. Sokszor fegyverrel kell fölcserélnie békés eszközeit s a legnagyobb halálveszedelemben gránátok robbanása, gépfegyverek ropogása közben kell elérnie azt a célpontot, ahonnét hűségesen be számolhat mindarról, ami a modern háborút jellemzi. *Ezt veszélyes foglalkozást kitűnően szemléltette grafikonokban, képekben és a haditudósító műszereiben a kiállítás.*

Az első teremben a mult világháború haditudósítóinak képeit állították ki. A továbbiakban a haditudósító alakulatról számoltak be szemléltető grafikonok. A haditudósítónak bonyolult, modern eszközök állnak szolgálatára.

Árkayné Sztehló
Lili

d.

Szépmüvèszet
1943 146.1

Arkayné Sztehlo Lili

Gerevich Tibor: Róznai magyar művészek – Magyar Művészet 1931. 206 l.

Rényi 20 l.

Gerevich: Az Ujság 1916 jul 20, 4. lap.

Maszlaghy: Az esztergomi érseki képtár. Uj Magyar Sion, VII—1876, 33 l.

Róndy, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Esztergom. A Müggyűjtő, V—1931, 8 l.

Esztergom vármegye. Bp. é. n. 176 l.

Földvány István: Az esztergomi érseki képtár. Fővárosi Lapok, XIII—1876, 760 l.

Frösy László: Esztergom. Esztergom 1887, 239 l.

Arkayné Sztehló Lili

1936. máj. – jún. – 75. é.
pub. kiall. – 606.

Ofener Baugeschichte. Bei der reichen Hofhaltung und dem humanistischen Musenhof des Königs erscheint es nur natürlich, dass dieses neue Formgefühl in erster Reihe an der Königsburg zum Ausdruck kam, welche nun im ganzen Formenreichtum des reifen Quattrocento prangte. Über diesen lebendigen Kontrast (Trygliphenfries an der gotischen Fassade des noch von Sigismund erbauten sog. frischen Palastes) berichtet sehr anschaulich Bonfini. Dabei kann sehr wohl angenommen werden, dass auch die römischen Überreste, ebenso wie zur Zeit des romanischen Klassicismus, einen aktiven Einfluss auf die Baukunst ausgeübt haben. Aus gleischzeitigen Quellen wissen wir, dass man auch in Ofen wieder empfindlich auf das antike Kulturerbe reagierte. König Sigismund besass eine Sammlung römischer Altertümer. Die Nachricht von dem im Jahr 1494 gefundenen Fund eines dem Kaiser Antonius Gordianus gewidmeten Altarsteins hat sich bis ins XVIII. Jahrhundert erhalten. Der von Bonfini erdichtete Inschriftstein mit der Erwähnung der »Legio Sicambrorum« zeugt nicht nur für das weite Gewissen des Humanisten, sondern noch eher für die Wünsche und Ansprüche seiner Mäzene.

Nur in einem Falle lässt sich ein vollständig im Renaissancegeschmack gehaltener Bau auf Ofener Boden nachweisen: beim dem in den Ofener Bergen gelegenen Jagdtschloss des König Matthias. Allerdings muss dessen Bau nach dem Zeugniss einiger Fragmente und dem wiederholt angebrachten Jagellowappen schon bis ins XVI. Jahrhundert hinein gereicht haben. Das hier ans Licht gelangte reiche Material lässt sich indessen mit keinem der von Matthias berufenen italienischen Künstlern in Beziehung setzen.

Verhältnissmässig gering scheint der Einfluss der in der Bibliotheca Corviniana vorhandenen Alberti- und Filarete Codices auf die Kunst der Zeit gewesen zu sein, wo in Hütte und Zunft noch immer die scholastische Interpretation des Vitruv blühte. Auch darüber müssen wir uns im klaren sein, dass trotz des glänzenden Mäzenatentum des Königs und der überraschenden Empfänglichkeit der ungarischen Kulturgemeinschaft für die neuen Formwerte die eigentlich grossen Bauaufgaben, die gesamte Kirchenarchitektur noch immer ausschliesslich in den Händen der Gotiker lag. Neben den klangvollen, zum Teil der klassischen Kunstgeschichte angehörenden Namen (Fioravante, Dalmata, da Maiano) zeichnen sich die Gestalten von Stephan von Kaschau und Stephan von Pest schon in scharfen historischen Konturen ab. Für die Formbehandlung der spätgotischen Meister besitzen wir in einem in eine Empirevilla eingemauerten, aus Triloben, Fischblasen und Kletterranken bestehenden Fragment einen wichtigen Beleg. Mit Rücksicht darauf, dass diese Eizelheiten von filigranerer Linienführung von den noch aufrechtstehenden Bauteilen fast durchwegs abgebrochen sind, lässt dieses sporadische Einzelheit auf das ganze spätgotische Dekorationssystem Schlüsse zu. Auch

2/. MDK

Árkayné Sztehló Lili, üvegablak-tervezőm.

A győr-gyárvárosi hatalmas, színes ablakok Sz. L. első alkotásai Hiánytalanul beszélnek a maguk zárt egységében, anyagszerű kivitelükben a modern művészet problémáiról. A szentély óriási ablakát a Jézus szivét ábrázoló hatalmas üveg-kompozició tölti ki.

Nagy Zoltán:

Árkayné Sztehló Lili üvegablakai.
Magyar Iparművészet. 1935, 4.sz. 105,110,111.l.
Képekkel.

3/.

MDK

Árkay Bertalanné Sztehló Lili, üvegfestőm.

Művészetének harmadik fontos állomása a Rimanóczy Gyula által emelt pasaréti ferences templom négy üvegablaka.
Művei nemcsak a magyar határokon belül, hanem a külföldön is nagy sikert arattak.
Szent Erzsébetet ábrázoló műve 1933-ban megnyerte a miánói ip.m. kiáll. Grand Prix-jét.

Nagy Zoltán: Árkayné Sztehló Lili üvegablakai. Magyar Iparművészet. 1935. 4.sz. 105,110,111.l.

MDK

Árray Bertalanné Sztehló Lili, üvegfestőm.

Az 1934-ben rendezett egyházművészeti kiáll. -r
készült Angyali Üdvözletét Mussolini vette meg
az ujonnan épült Littoria város temploma részére.
Magyarországi Szent Erzsébetet ábrázoló üvegfest-
ményét az azóta tragikusan elhunyt Dollfuss kancel
lár vásárolta meg a Seipel-kápolna részére.

Angyali Üdvözlete Sz.L. egyik legjobb alkotása.

Nagy Zoltán: Árrayné Sztehló Lili üvegablakai.
Magyar Iparmüvészet. 1935. 4.sz. 105,110,111.l.

5/. MDK

Árkay Bertalanné Sztehló Lili, üvegfestön.

Gondosan ügyel arra, h. a lehető legkevesebb utólagos átszinezésre legyen szükség. Az üveg eredeti szineivel való komponálás a célja.
Egyike azoknak a fiatal művészeknek, akik megtanulták Róma levegőjéből, h. a modern, igazi egyházművésznek milyen szempontokat kell szem előtt tartania.

Nagy Zoltán: Árkayné Sztehló Lili üvegablakai. Magyar Iparmüvészet. 4.sz. 105,110,111.l. Képek.

Árkayné Sztéhlo Lili

Műcs. kiáll. tól
Pipics 57.l.

Árkayné Strehlo
Lili

Rosner Károly:
A milanói Triennale

MAGYAR IPARMUVESZET
1933. 94. l.

Sztehló L.

Estetyi ruha Terve,
repr.
Magyar Iparmüvészet
1916. 279. l.

nye-
lelá-
árult
3
sz
cbi
5
otta,
ssza-
l a
elt,
Nagy
set-
ár
ejlik.
-
ak,

MDK

Sztehló Lili, üvegfestö

mellett a legrátermettebb müvelöje az üveg-
festményeknek Johan Hugó. /Sztehló Lilit felül
nem mulhatja./

/T.D./: Johan Hugó és Háromházi-Berger Ferenc a
Müteremben. Két gyüjt.kiállitás.
Esti Ujság. 1939.dec. 15. 3.l.

Sztehlo Lilly

Szines üvegablakai, a római Magyar Intézet első kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

Újság, 931.V.24.

Sztehlo Lilly

"Üvegablakai"-val vett részt a római Magy.Int. első kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

P.N.931.V.24.

Sztehló Lilly

Szines üvegablakai, a római Magyar Intézet első kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

M.931.V.24.

Sztehló Lili

Üvegfestménye szerepel a Mücsarnok, harmadik nemzeti képzőmüvészeti kiállitásán.

Nemzeti Ujság 1935.III.24.

Sztehló Lili

Festett üvegablakokkal szerepel az európai művészmők párisi kiállításán

Nemzeti Lyság 1937 II. 13

MDK

Sztehló Lili

Gerevich T.: Uj magyar templomépitészet. Magyar Épitőművészet 1941. 12.sz. 377.l.

Intelló Lili

szerepelt a varsói magyar kiállításon.

M M 1939. V. 2.

MDK

Árkayné Sztehló Lily, ip.müv.

üvegablak-tervével tünik ki.

-r-: Egyházmüvészeti kiáll.
Nemz.Szal. -Magyarország.1941. febr.15. 4.l.

Árkayné Sztehlo Lily

~ készítette a sárosmajori templom ü-
vegablakait.

A magyarországi műv. Tört. I, 493.
Corvina 1971.

Árkayné Sztehló Lili

~ Üvegablakai a vásmajori templomban.

Magyar műv. tört. 9. 17.
Képzőműv. Kiad. 1971.

Sztéhlo Lili

üvegfestmények, Városmajor templ.

Tér és Forma, 1933 VI. lol

Sztehlo Lili
festő

Somogyi Antal győri nagyprépost
írdeme, hogy Sztehlo Lili egyháza
meglinásban részesült.

Dévényi Iván: Somogyi Antal...
Müvészet: 1971.április - 18.oldal

M.D.K.

Sztehlo Lily

Üvegfestményeit emliti meg Őszi Kató: "Nagy sikert aratott Párizsban a magyar női képzőművészet" c. beszámolójában.

Szinházi Élet. Bp. 1937. febr. 21-27. XXVII. évf. 9. sz. 34-35. lap.

Árkayné, Sztehlo Lily XX. sz.

iparművész

Nouvelle Revue de Hongrie

1935. XXVIII. année, LII. tome,
392 - 395. l.

Ybl Ervin: A franciskánusok uj budapesti temploma.

Arkayné Sztehló Lilly

1940. évi milánói
Triennalen Grand
Prix

Magyar Iparművészet
1940. 81. l.

V

KÜLÜGYI SZEMLE
Budapest - Országháza

Tisztel

A Külügyi Szemle
vonatkozó összefoglaló komm
főbb tanulmány tartalmi kiv
hogy azok alapján folyóirat
számában lehetőleg feltünő
Budapest,1942.szeptember 1.

A Külügyi Szemle

Árkayné Sztehlo Lili

Erőd

Derecsényi Dezső dr.

A székesfehérvári bazilika kőfaragványai.

Emlékkönyv Gerevich Tibor születésének hatvanadik fordulójára.

Bp 1942. 25. l.

tt várban a Lust garten (Horti
gis, közelében pedig a thermae
e. A háttérben a Tonau látszik,
lnek át. Fölül nyilt koronás

er Ofen. Cap. vlvij.

arcz- és csataképpel.

2 cm.

Árkayné Sztehló Lili

szines üvegablaka

Tér és Forma

1933. 180. l.

(A milanói V. Triennale magyar csoportja; (keppel.)

Árkayné Sztehlo Lili

wód

Dercsényi, Désiré:

La ville de Saint Etienne: Székesfehérvár

Nouvelle Revue de Hongrie. 1940 aug.

Árkay Bertalanné
Szehlo Lili

129

110/a.

Cáid
Művészet 1937. 10. sz. 105. l.

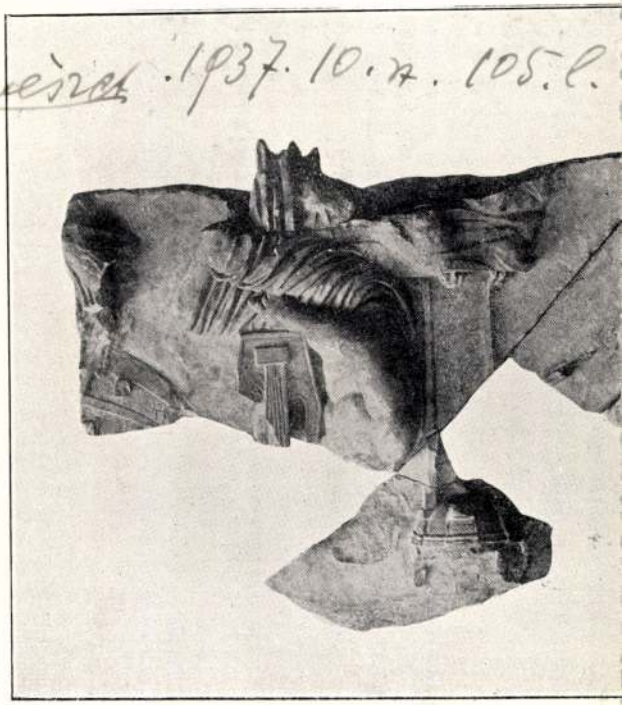

110/b. RÓMAI DOMBORMŰ TÖREDÉKE.

Márvány. Magassága 72 cm. Szélessége 46 cm. Számos helyen megsérült. Állítólag szintén Avellinóban (Nápoly mellett) találták, ugyanott ahol a 110/a.

A női alak kis fiút és bőségszarút tart bal karján, hasonlóan Kephisodotos Eirene (a béke istennője Plutosszal, a gazdagság istenével a karján) szobrához. Lehet. hogy a 110/a. számu actiumi domborművel együtt ugyanazt

Árkayné Sztehlo Lili

vod
2

Le Paris 1937
keppel

HELYSÉG

KOLOZSVÁR.

VÁRMEGYE

Kolozs.

SZAKCSOPORT

Sirkö

1

KOR

157

ŐRZÉSI HELYISÉG

Belfarkas utcai ref. templom, szentély.

TULAJDONOS

MÉRET

TÁRGY

Seres János szobrász sirk

LEÍRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DÍSZÍTÉS, FELIRAT, JE

FÉNYKÉP, RAJZ

Arkayné Sztehlo
Lily

l.

A Pesti Városháza
1938. 6 sz. 13. l.

ST.

ÁRSULAT

ÉS KÖNYVNYOMDA.

. szám.)

--- --- --- --- --- --- 32
--- --- --- --- --- --- 32
István --- --- --- --- --- 34
rvosi kongresszus vezérférfiai:
zky Lajos --- --- --- --- 35
lmán --- --- --- --- --- 35
rigyes --- --- --- --- --- 35
sef --- --- --- --- --- 35
Lajos --- --- --- --- --- 35
Gergely --- --- --- --- 35
lmán --- --- --- --- --- 35
ston --- --- --- --- --- 36
Imre --- --- --- --- --- 37
án (egykoru olajfestmény után) 38
nyi Guidó --- --- --- --- 38
s --- --- --- --- --- --- 38
v. püspök --- --- --- --- 39
herczegnő --- --- --- --- 39
icz --- --- --- --- --- --- 40
Sándor --- --- --- --- 41
ha Sándor --- --- --- --- 43
ár --- --- --- --- --- --- 43
négy elhunyt munkása: Hor-
s. — Malmosi Károly. — Sza-
— Széll Lajos --- --- --- 44
Károly --- --- --- --- --- 45
ván --- --- --- --- --- --- 46
an 1867-ben --- --- --- --- 48
an 1875-ben --- --- --- --- 48
n 1885-ben (külön képmelléklet) 48
lar --- --- --- --- --- --- 49
án ifjukori arczképe 1848-ból
Miklós aquarellje) --- --- --- 49
gmond nádor --- --- --- 49
l --- --- --- --- --- --- 51
ly --- --- --- --- --- --- 52

b) Külföldiek.

lin, Bokhara emirje --- --- 2
edsin, Khiva kánja --- --- --- 2
anczia hadügyminiszter --- 5
(*Lautensack* rézmetszete után) 6
--- --- --- --- --- --- 7
bornok, Oroszország Kaspi ten-
tartományainak kormányzója 12
erczeg (legujabb fényképe után) 14
rik, az új franczia miniszterium
--- --- --- --- --- --- --- 17
ef lovag --- --- --- --- 21
an, afghán emir --- --- --- 21
r --- --- --- --- --- --- 22
r első ifjukori arczképe 1827-ből 22
ély, dán király --- --- --- 25
Népvándorláskori arany karperecz. — Népvándorláskori szijj-vég. — Sárgaréz zsebóra Báthoryék czimerével. — Zománczos násfa (Dudáló majom). — Szerpentin serleg a XVI. századból. — Magyar ezüstpohár a XVI. századból --- --- 3
Bouilloni Gottfried bevonulása Jeruzsálembe. *Piloty* Károly festménye --- --- 5
A kis Jézus. *Nagy* Lázár rajza --- --- 5
Karácsonyra --- --- --- --- --- ---

III. Táj- és utiképek, épületrajzok

a) Hazaiak.

Régi tűzhely Baján. Az egykori Grassalkovich-palotában --- --- --- --- ---
Huszár Adolf műterme --- --- --- ---
Huszár műterme a Bajza-utczában, a sugár-út mellett --- --- --- --- ---
Emlékezetes helyek Jókai Mór életéből: Svábhegyi nyaralója 1884-ben. — Nyaralója Balaton-Füreden. — Születési háza Komáromban, 1825-ben. — Gyermekkori lakháza Komáromban, az emléktáblával. — Stáczió-utczai háza 1882-ben. — Stáczió-utczai házának udvara 1882-ben.— Dolgozó szobája 1885-ben. *Dörre* Tivadar rajza --- --- --- --- --- ---
A pesti Dunapart 1848 előtt --- --- --- 1
A budai királyi várpalota átalakitásának terve, a Krisztina-város felőli oldal. *Ybl* Miklóstól --- --- --- --- --- --- --- 1
Budapesti képek: Kilátás Budapestre a Rózsahegyről. — Ferencz-József-tér a magyar tud. akadémia palotájával s kilátással Budára. — Kálvin-tér. — Budai vizi-város, kilátással a Margit-hídra és Margit-szigetre. — Fővárosi vigadó a kioszkkal. — Külső-sugárút. — Ferencz-József-tér, kilátással a Gellérthegyre. — Dunai távlatkép a ferenczvárosi oldalról. — Oktogon-tér és a középső sugár-út. — Korzó a Ferencz-József-rakparton --- --- --- --- --- --- --- Budapest látképe—Politechnikum.—Bejárat a városligetbe a sugár-útról. — Orsz. mintarajztanoda, műcsarnok és zeneakadémia. — Királyi operaház. — Nemzeti szinház. — Képviselőház. — A magyar államvasutak központi indóháza. — Az

Aovabb

Árkay Bertalan

~~Altomonte Martino~~

38,68.l.73.1

~~Árkay Bertalan~~

Árkayné Sztehló

Lili

40.79.

l.

Rados Jenő

Magyar oltárok.

Bp, [1938]. ✓

1.-21. ü., 6 képes tábla

Árkayné Setchlo

Lily

Úvod

Bírómagyfestőnők

52. l.

Árkayné Sztehlo Lili

ired

Forum. 1933. 226. l.

(Über die Ausstellung der ungarischen Gruppe an der Mailänder Triennale.)

Holdnegyed:
Utolsó negyed 19-én 1 óra 54 pkor éjjel.

1922 ÁPRILIS 30 nap

Nap
kelte 5 ó. 12 perck. nyugta 6 ó. 48 pk.

Vasárnap
16
Husvét vas.

Protestáns: Husvét v.
S. Görög: Husvét v.
Izraelita: Nizan 18.

Hétfő
17
Husvét hétfő

Protestáns: Husvét h.
4. Görög: Husvét h.
Izraelita: Nizan 19.

Kedd
18
Apollónia

Protestáns: Ilma
5. Görög: Husvét k.
Izraelita: Nizan 20.

Szerda
19

Protestáns: Timon
6. Görög:

Arkayne Sztehlo Lili

wód

Nemzujskorf

16. l. ülön

Tűzriánnak (?) Trevitanin dolgot
ábrázoló képe VII. 202

Árkayné Sztchlo Lili

úrod

Polgárdy Szécsf

32-1-

„EUROPA"
film-, könyv-, lapter[illegible] és
könyvkiadó
Bp. V., R[illegible] 12.
Tel. [illegible]

Budapest.

V. Rothermere n. 12

Árkayné Sztehlo Zili

wąd
2

Hungary 1937

46. l. 48. l.

49. l.

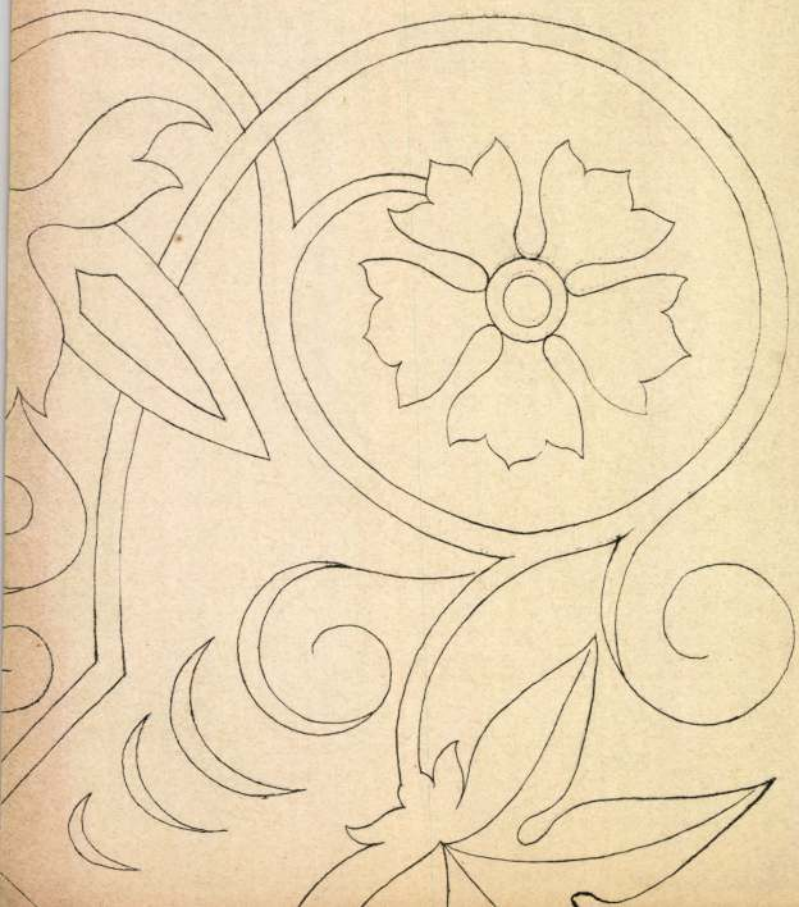

Arkay Bertalanné

Sztehló Lili

vöd

2

Varga Danyán dr

Szent Mór emlékönyv.

Pécs, 1936. 357. l.

képpel

371. l. képpel

5. ábra.

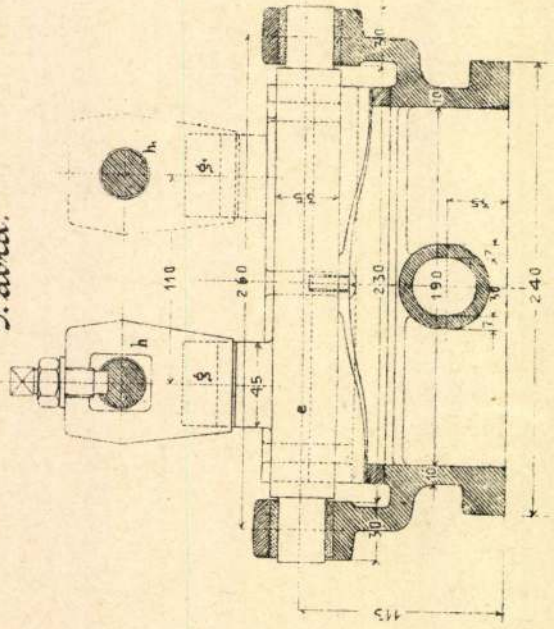

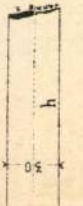

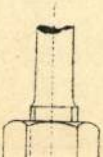

Árkay Bertalanné

Szteklő Lili

erőd

Bar Ungarn

Ebey. l. képpel

Cu.

Áskayné Sztehlo

Lily

l.

La Rosée

45. l

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni.
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Árkayné Szechlo

Lily

lásd

La Rosée

33. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

GRECIA - (Bianco e Nero 93-105)

93 Collazione (incisione in legno).
94 Il porto »
95 Uva »
96 Nel convento di Monte Athos »
97 Nel convento di Monte Athos »
98 Aquila »
99 Pesci »
100 Il porto di Santorini »
101 Kajssariani »
102 Case povere ai fianchi della Acropoli »
103 Vecchio olivo »
104 Vignette »
105 Nudo »

PADIGLIONE DELLA JUGOSLAVIA.

Commissario ordinatore: Dott. MILAN KASANIN, Direttore del Museo Principe Paolo a Belgrado.

È un compito assai gradito quello di presentare all'opinione pubblica dei buoni artisti. Il piacere poi è anche maggiore quando questi artisti rappresentano la loro scuola nazionale in una così importante manifestazione d'arte quale è la Biennale. Il commissario del padiglione spera che essi completeranno felicemente l'impressione lasciata dal nostro gruppo nel 1938, e che i fedeli visitatori di Venezia avranno un'idea più completa dell'attività artistica contemporanea della Jugoslavia.

Questa volta, a capo del gruppo si trova BRANKO POPOVIC (nato nel 1882). Pittore, professore di storia dell'arte alla facoltà tecnica dell'Università di Belgrado, architetto e critico, egli è uno di quelli i quali hanno sviluppato la più grande e molteplice attività nella vita artistica della Jugoslavia durante gli ultimi trent'anni. Dopo gli inizii del nuovo indirizzo, verificatosi nell'arte jugoslava, nel primo decennio del secolo, quando furono abbandonate le tradizioni non soltanto accademiche ma anche impressionistiche, Popovic diede al gruppo dei pittori belgradesi un orientamento completamente nuovo, fondato su una profonda conoscenza dei grandi maestri italiani e della scuola moderna francese. Con grande predilezione per la pittura monumentale, egli dipinge volentieri la figura umana e il paesaggio, in un modo che unisce felicemente la concezione della pittura dell'anteguerra a quella del dopoguerra.

MARINO TARTAGLIA (nato nel 1894) è invece un tipico rappresentante della pittura sviluppatasi in Jugoslavia dopo il 1918. I suoi quadri sono dipinti con sensibilità estre-

Árkayné Székely Lili

Budapesti postaigazgatóság. Fantázia a bélyegmúzeumban. Repr.

Szépművészet
Építészet
1942. 3. l.

EUROPA
FILM-, KÖNYV-, LAPTERJESZTŐ
ÉS KÖNYVKIADÓ R. T.

Rothermere utca 12.

Árkayné Sztehlo
Lily

Árpádházi szent
Erzsébet
üvegablak
repr.
Jajmaiegyhm
111. tábla

A bp.-városmajori
templom apszisá-
nak üvegablaka
repr.
u. o. ~~111.~~ tábla
112

J e g y z ő k

Árkayné Sztehló
Lily

Angyali üdvözlet
Jézus Kulcsése
üvegablakok
Repr
Jajmai egylum
107, 108. kép

Angyali üdvözlet
üvegablak
repr
M.o. 110. tábla

geket alapul véve,a nevezettnek
(Ötszáz) Pengő tiszteletdijat méltóz-
kek Országos Bizottsága részéről tör-
iszállási költségek fedezéséről a

t Károly festőművész által aláirt
atoltan van szerencsém visszajuttatni.
nagybecsü figyelmét felhivni arra,
tása és restaurálására vonatkozó
fft Károly és Veres Zoltán festő-
kik a munkálatokat végeznék.A szerző-
yfalvi Krafft Károly nevét emliti.
nkálatokban a két müvész együttesen

ak
Győr

Árkayné Sztehlo
Lily

Cvód
z

Somogyi Antal dr:
A városmajori új-
templom. Bp
1934. 6. l.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási

vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Árkayné Sztehlo Lili

wód
z
Somogyi Antal dr.

A modern katoli-
kus nüvészet.
Bp. 1933. 125. l.
174. l.

Árkayne Sztehló Lily

Erőd

Pesti Hirlap

1938. aug. 20
(Gál László cikke)

Árkayné Sztehló
Lili

cód
z
Kopp Jenő dr:
Művészeink a párisi
világkiállításon.
Budapesti Napló
1937: 332. l.

Árkayné Sztehlo Lili

vő
2

Árkay Bertalan: A vá-
rosmajori szovjetbomba
tanulsága.
Magyar Építőművészet
1942. dec. szám.
Képekkel.

ıdra irányuló zarándoklatok nagy
örülményt, hogy a püspöki, mint
—72), később egy Vitéz János és
elyet a váradi püspökség a magyar

átépítésének megindítója, érdemel
k nagy művét, Szent László tiszte-
llítja eléjük Kolozsvári Márton és
ımrét ábrázoló gyalogszobrát.
győri püspök, akit egybehangzóan
akirodalom. Törvénytelen szárma-
éves, amikor felszentelik, egy évre
ől győri püspök egészen haláláig.
agyar udvarban játszott, illusztrálja
Lajos udvarának erkölcsi felfogása
hadjáratban is, de apja halála után
, hogy Vásári Miklós Esztergomban
ben, Nagy Lajos tudtával, minden

Árkayne Sztehlo Lilly

üvegfestmenyei

vrod

Jajczay János dr:

Die Christliche Kunst.

1938.

Árkayné Sztehlo Lili

vód

Rosner Károly:

The art of Hungary.

The Studio. 1937. márc.

emlitve

u

MAGYAR IPARMÉVESZET

1937. 62. l.

Sztehlo Lily

Décsi Gerade. Cikke

Magyar Művészet

1934. 260, 261, 263, 265, 271, 1 képekkel.

(54)

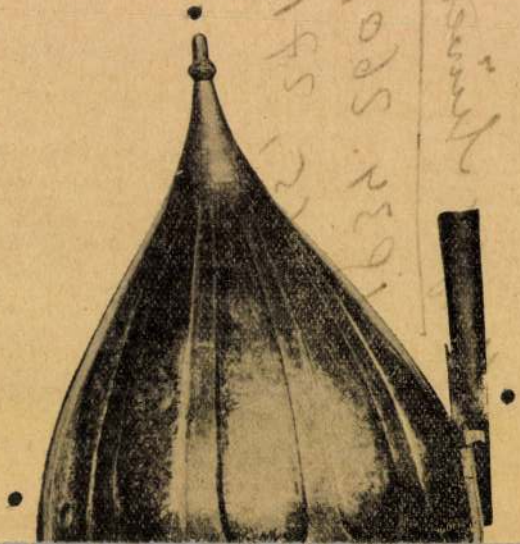

A. Sztehló Lilly

A monzai nemzetközi kiáll.-on az üvegfestmények nagydiját, a győr-gyárvárosi templom számára tervezett üvegablaka nyerte el.

N.U.930.IX.28.

MDK

A.Sztehlo Lili

A városmajori r.k. templom nagy figuralis üveg-ablakának tervezése.Készitette Palka József aranykoszorus üvegfestőmester, művével résztvett a párisi világkiállitáson.

Nemzeti Ujság 1937.szept.26.

Árkay Bertalanné

Stehlo Lili

—

Ivod

=

Szönyi Ottó dr: A templomépítés és a liturgia. Bpest, 1934. 11 l.

Budapesten, Párisban és Romában tanult mindja Szönyi aki szemléhesen ismeri.

Sztehlo Lily

irod

Gerevich Tibor

Római magyar
művészek. Magyar
Szemle. 1932.
XVI. 236. l.

Vasárnap **22** Kat. Cecilia vt.	NOVEMBER 30 NAP ☽	Prot. Cecilia
Hétfő **23** Kat. Kelemen p.		Prot. Kelemen
Kedd **24** Kat. K. János		Prot. Emma
Szerda **25**		Prot. Katalin

„Sztehlo Úr volna kiküldendő"

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal
tisztelettel meghívja Önt

2008. szeptember 18-án 16 órára a

„Sztehlo Úr volna kiküldendő"
Válogatás Sztehlo Ottó (1851–1923),
a Műemlékek Országos Bizottsága
másodépítészének munkáiból

című kiállítás megnyitójára az

Örökség Galériába
(1014 Budapest, Táncsics Mihály u. 1.)

A kiállítást megnyitja:
Dr. Krähling János
építészmérnök, egyetemi docens

Köszöntőt mond:
Dr. Mezős Tamás, a KÖH elnöke

Közreműködnek:
Balás István és barátai
(ének)

Megtekinthető:
2008. december 7-ig, naponta 9–17 óráig

Kulturális Örökségvédelmi Hivatal

„Sztehlo Úr volna kiküldendő"

Kiállítás Sztehlo Ottó (1851–1923) másodépítész munkáiból

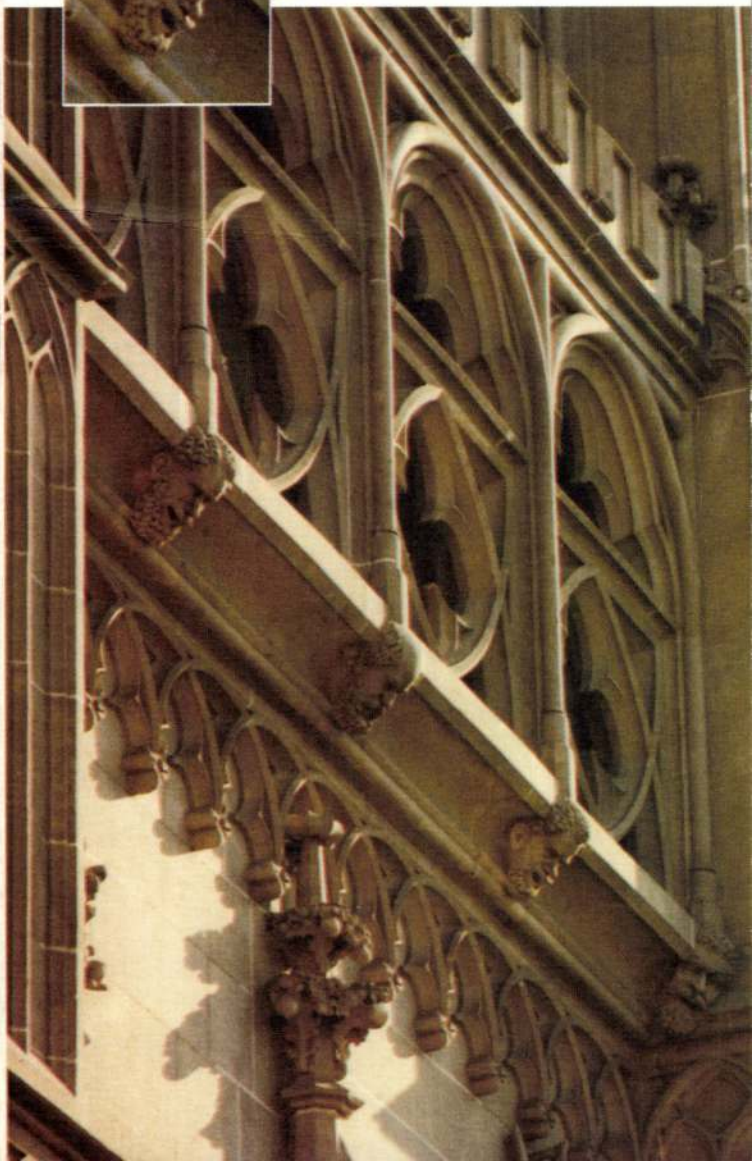

A'RKAINE

Sztehló Lili iparmüvész.

Európai müvésznők kiállitása Párizsban: Pesti Napló 1937.febr.13.

Árkay Aladár, épitész MDK

az uj magyar egyházmüvészet alkotása a városmajori templom Árkay Aladár müve, melynek diszitését a legjobb fiatal müvészgárda végezte.

A szentély óriási ablakát „a Jézus szivét ábrázoló hatalmas kompozicié tölti ki, Sztehló Lili müve.

Nagy Zoltán: Árkayné Sztehló Lili üvegablakai. Magyar Iparmüvészet. 1935. 4.sz. 105,110,111.l.

Sztehló Lili, üvegfestő MDK

Az Iparmüv.Muzeumban bemutatásra került a Győri-s
gyárvárosi Árkay-féle templom üvegablakainak két f
részlete. Szokatlanul erőteljes és minden modern-
sége mellett is a chartres-i dóm üvegablakainak
stiltisztaságában jelenik meg.
Külön ki/ kell emelni az ablakok mesteri kivitelét
A nemes anyag,nemes munka minden erejét beleadta
Johan és Majoros.
Sztehló Lili üvegablakai.

Magyar Iparmüvészet. 1930. 84.l.

Árkayné Sztehló Lily

wód

z

Dr Décsei Géza: Modern magyar egyházművészeti törekvések. Magyar Művészet. 1934, 260 és kör. ll.

ÁRKAY BERTALANNÉ SZTEHLO LILLY

165	Jézus föltámasztja Jairus leányát	szines üvegablak	Mgtul
166	Angyali üdvözlet	szines üvegablak	Mgtul.

Kivitelező: Orsz. Üvegfestészet,
Johan Hugó és Majoros Károly

Nemzeti Szalon 1931
maj-jun

Román magyar interet

Alapítva: 1839.

Herendi Porcellángyár R. T.

GYÁRTMÁNYAI:

magyar művészek műveinek reprodukciója,

művészi dísztárgyak,

a világhírű herendi díszkészletek,

jutányos kézifestésű asztali készletek.

Átkayné Sztehló Lilly, [ ]

L.: Terencz Noémi

P. hús 7.: Terencz Noémi gépíró aláírása 7.

Népszabadság, Bp. 1979. jan. 19.

Árkay Bertalanné, Sztehlo Lili

Árkay Bertalanné, Sztehlo Lili üvegfestő
Bp.1897.nov.7. - Bp.1959.okt.28.

A bp-i iparművészeti főiskolán és Párisban tanult. Életét az egyházi üvegfestészetnek szentelte. Kartonjai az O.Műemlékfelügyelőség székesfehérvári muzeumában vannak. Esetleg a Budapesti Történeti Muzeum Kiscelli u.részlegében.is.

Kásd: Somogyi Antal Árkayné Sztehlo Lili művészete
Vigilia 1960.5.szám.

Árkayné Sztehlo

Lili

l

MAGYAR IPARMUVESZET

48. l. Egypt.

1940-57. l.

Szablya János

cikke

Multkor nekem szólt

Árkay Bertalanné
Szécsi Lili

l.

MAGYAR IPARMŰVÉSZET

1937. 150. l.
161. l.

KIRÁLYI EGYETEMI MAGYAR NYOMDA

31 nap **MÁRCIUS** 13. hét

23 Vasárnap	Laetare *Frumenc*	Dr Tshayi 256695
24 Hétfő	Gábor *Gábor*	
25 Kedd	Gyüm. B. A. *Irén*	
26 Szerda	Emánuel *Manó*	
27 Csütörtök	Dam. János *Hajnalka*	
28 Péntek	Kap. János *Gedeon*	
29 Szombat	Auguszta *Cirill*	

Sztchlo Ottó

rząd

Mencl 20, 21,
350. C.

en

Sztehlo Otto

épitéri

vod

Mih. Erzsébet 100. l

106. l.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. –

Sthelo Otto

good

NB. 61

Sztehlo Ottó 1906

Mih Sáros

ELŐSZÓ.

A bártfai régi városháza, mely egyike Magyarország legszebb s legérdekesebb épitészeti műemlékeinek, roskadozó állapotba jutván, annak helyreállitása érdekében Bártfa szab. kir. város tanácsa már 1897-ben feliratot intézett a vall. és közoktatásügyi miniszterhez, mire a miniszter a rákövetkező évben felhívta a város tanácsát, hogy a vármegyei törvényhatósággal s a vármegye és az érdekelt környék hazafias társadalmának hozzájárulásával igyekezzék a városházát restaurálni és múzeummá átalakitani.

A Sárosvármegyei Múzeum létesítésének érdekében tett eme első felszólitás azonban főkép anyagi erő hiányában és más sürgősebb kérdések miatt jó hosszú ideig megoldatlan maradt, míg végre az ügyet az 1903. év folyamán a vármegye nagynevű szülöttje, Berzeviczy Albert valóságos belső titkos tanácsos, a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának akkori elnöke kezeibe vevén, a vallás- és közoktatásügyi miniszter támo-

gatásával megkereste Sárosvármegye főispánját, hogy egy Bártfán felállitandó múzeum létesitése érdekében minél szélesebb körü értekezletet hivjon össze. Ez az értekezlet, melyen a vezető előkelőségek közül Zsilinszky Mihály államtitkár a vallás- és közoktatásügyi miniszter képviseletében, Berzeviczy Albert titkos tanácsos, a Múzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsának elnöke, Fraknói Vilmos püspök, a Múzeumok és Könyvtárak orsz. főfelügyelője, Péchy Zsigmond és Bárdossy Jenő főispánok, Tahy József alispán, Bujánovics Gyula, Artim Mihály orsz. képviselők s több más érdeklődő egyén vett részt, 1903. augusztus hó 16-án lett megtartva a bártfai fürdőben.

Az értekezleten Berzeviczy Albert v. b. t. tanácsos ismertette a létesitendő múzeum ügyét s az annak érdekében idáig tett intézkedéseket, lelkes szavakkal fejtvén ki a múzeum kulturális, művészeti s hazafias feladatát, mire az értekezlet egyértelműleg kimondotta, hogy egy vármegyei múzeum létesitését szükségesnek tartja és pedig úgy, hogy az ne a vármegye székhelyén, Eperjesen, hanem Bártfán, a helyreállitandó és műemlékképen fenntartandó régi városházán állittassék fel.

Sárosvármegye törvényhatósági bizott-

sága 1903. évi december hó 21-én tartott közgyűlésében foglalkozván a múzeum kérdésével, feliratot intézett Berzeviczy Albert v. b. t. tanácsos, akkori vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, jelentvén egyrészt, hogy Bártfa szab. kir. város közönsége a régi városházát, az enyészettől megóvandó, stílszerűen helyreállíttatni tervbe vette és egy létesítendő vármegyei múzeum céljaira készséggel felajánlotta, másrészt, hogy a vármegye közönsége a miniszter által hangoztatott intentiókhoz képest a tett ajánlatot örömmel és készséggel elfogadván, Bártfán „Sárosvármegyei Múzeum" elnevezéssel múzeum létesítését kimondotta, e célra a maga részéről a vármegyei közművelődési alapból egyelőre 10 évre évi 500 koronát hozzájárulás címén felajánlott s végül, hogy a múzeum gyüjteményeinek gyarapitása érdekében széleskörű mozgalom megindítását is elhatározta.

A vallás- és közoktatási miniszter Bártfa városának és Sárosvármegye törvényhatóságának e hazafias és nagy kulturális érzéket kifejező határozatát 1904. április hó 16-án megelégedéssel és őszinte elismeréssel vevén tudomásul, biztosította a törvényhatóságot, hogy a Sárosmegyei Múzeum minden vonatkozású ügyeiben mindenkor szá-

mithat legteljesebb érdeklődésére és támogatására. Egyúttal a múzeum elhelyezésére szolgáló régi városház stilszerű helyreállításának 29,488 koronára kiszámított költségeiből a Műemlékek Országos Bizottságának és a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségének javadalmából 24,000 koronát utalványozott (a hiányzó összeget Bártfa városa fedezvén építő-anyaggal s fuvarral), az épület restaurálási munkáinak megindítása érdekében pedig egyidejűleg leiratot intézett a Műemlékek Országos Bizottságához, mire a restaurálási munkák Sztehlo Ottónak, a Műemlékek Orsz. Bizottsága műépitészének vezetésével még ugyanabban az évben megindúltak s 1905. április havában befejezést nyertek.

A régi városházának restaurálási munkálataival párhuzamosan történt a Sárosvármegye területén található s a múzeumban elhelyezésre méltó és megszerezhető régiségek összeírása is. E feladattal Berzeviczy Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter úr a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelősége útján Divald Kornél műtörténeti írót bizta meg, ki a vármegyét az ügyhöz méltó s fáradságot nem ismerő lelkesedéssel az 1905. és 1906. évek nyarán községenként beutazván, nemcsak az itt található s fel-

kutatott régiségekről jegyzéket készített, de az adomány- vagy letétként átengedett tárgyak legnagyobb részét a múzeumba be is szállította.

A múzeum szervezési és berendezési munkálatainak vezetésével 1904. évi december hó 14-én alulírott lett megbízva, ki is a rendezési és egyéb szakmunkálatokat 1905. június 2-án megkezdvén s ez évben négy, 1906-ban pedig szintén ugyanannyi hónapon át a helyszínén működvén, a múzeum teljes berendezését a mai alulírott napon befejezte.

A Sárosvármegyei Múzeum tehát tulajdonképen rövid nyolc hónap leforgása alatt létesült, úgyszólván a semmiből s tekintve, hogy a rendezéssel egyidejüleg folyt az anyaggyűjtés, hogy a megszerzett régiségek háromnegyedrésze csaknem teljesen tönkremenve annyira mállott s megviselt volt, hogy azt csakis alapos restaurálás utján lehetett kiállíthatóvá tenni s ez által azokat a szó szoros értelmében a végelpusztulástól megmenteni s végül figyelembe véve, hogy e munkákkal egyszerre a törzsleltár részére a tárgyak tüzetes szakleirása is elkészült: lehetetlen nem konstatálnunk, hogy a Sárosvármegyei Múzeum ily rövid idő alatt történt szervezése és berendezése példátlan s egyedül álló eset a múzeumok történetében.

A rendezési munkálatnál alulirottnak segitségére voltak Rhódy Alajos polgármester és dr. Vas Antal gimnáziumi igazgató, akik az oklevelek csoportositása és kiállitása körül fejtettek ki elismerésre méltó buzgalmat. Dr. Vas Antal ezenkivül a múzeum könyvtárát is rendezte, elkészitvén annak cédulakatalógusát is.

A múzeum összegyűjtött s kiállított anyaga 2725 darab tárgyra rúg. Ebből régiségekre és ereklyékre: 1511 db, oklevelekre: 380 db, végül könyvekre és műlapokra: 834 db esik. Ezt az anyagot részint ajándékozás utján, részint letéteméný gyanánt szerezte meg a múzeum. Az adományozók és letéteményezők névjegyzékét, a darabok számával, a Vezető végén találja meg az olvasó, aki ez összeállitásból egyszersmind az adományozók és letéteményezők kulturális érzékének mérvéről is kellő meggyőződést szerezhet s egyben tanulságos és felemelő példáját láthatja annak, hogy Sárosvármegye területén akadtak olyan testületek, intézmények és egyének is, akik igazi, önzetlen hazafiúi lelkesedéstől s a kultura iránti szeretettől áthatva segitették diadalra vinni szűkebb hazájuknak hatásában kiszámithatlan horderejű ama kulturintézetét, a melyet elsősorban a magyar államkormány a magyar közművelődés érde-

kében oly pazar anyagi és erkölcsi támogatásban volt szíves részesíteni.

Ennek fényes tanusága lehet, hogy a **vallás- és közoktatásügyi Minister** *úr a már fentebb emlitett 24.000 koronán kivül 1905-ben és 1906-ban még külön 28.900 koronát utalványozott a múzeum berendezési költségeire és gyarapitására, alig két éven belül tehát 52.900 koronával járult a Sárosvármegyei Múzeum létesitéséhez s ezenfelül gondoskodott arról is, hogy a múzeum évről-évre államsegélyben részesüljön, a mivel fennállását mindenkorra biztositotta. De kimagasló helyen áll a Sárosvármegyei Múzeum történetében* **Berzeviczy Albert** *val. b. titkos tanácsos úr szereplése is, aki a múzeum eszméjét legelsőnek vetette fel s aki úgyis mint a Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Tanácsának elnöke, úgyis, mint vallás- és közoktatásügyi miniszter, végül pedig mint a Magyar Tudományos Akadémia elnöke a legodaadóbban gondozta s gondozza a múzeum érdekeit. Hála s elismerés illeti a* **Múzeumok és Könyvtárak Orsz. Főfelügyelőségét** *is, mert lelkes és mindenre kiterjedő önzetlen támogatásával s irányitásával most is hivatása magaslatán állott; de nagy köszönet illeti* **Vályi János** *valóságos b. titkos tanácsos, eperjesi görög katholikus és dr. Fischer-*

Colbrie Ágoston kassaegyházmegyei róm. kath., valamint Zelenka Pál tiszavidéki ág. hitv. evang. püspök urakat is, akik szívesen egyeztek bele, hogy a főhatóságuk alatt álló egyházak használaton kivül álló tárgyai letétképen a múzeumban kiállíttassanak s ezzel az ismeretlenség homályából kiragadva s a pusztulástól megmentve, múzeumunkban hirdessék a régi magyar kultura és művészet erejét.

Végül nagy hálával tartozunk Sárosvármegye, valamint Eperjes és Bártfa szab. kir. városok érdemes közönségének is, melyek a tulajdonukban fönmaradt történelmi emlékeket egyhangú határozataikkal szintén múzeumunknak adták át letétként.

A Vezető használhatása okából még egyet kell megjegyeznem. Amennyire ezt a hely szűke megengedte, az adományozók és letéteményezők neveit, ha csak csoportosítva is, a szövegben mindenütt kitüntettem. A hol nevet nem találunk, az a tárgy mind Bártfa sz. kir. város letéteményét képezi.

Kelt Bártfán, 1906. augusztus hó 31-én.

Mihalik József,

kir. tanácsos, a Magy. Tud. Akadémia tagja, a Sárosvármegyei Múzeum miniszteri biztosa.

Sztehlo Ottó

Erőd
a
Szabó Borsodárpktempl.

22-l.

Sztehlo Otto

cród

Szikl. Borov. 70.1.

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

zem:

.....

helyettesének

drényi Imre, Szeged.

Kelta pénzverő-műhely II. 143

Szkło okó

U. 1868.

Sztehlo Otto

restaurálta a
bártfai várisházát

Dival Magyarnyomul.

95. 1-

A MAGYAR MÉRNÖK

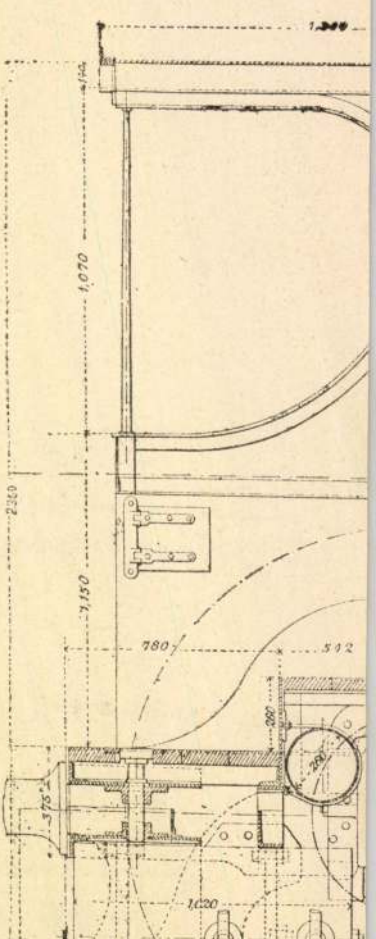

Sztehlo Otó

[illegible]

Emlkasaiogyhm

I 57. l

64. l.

erelésben.

mozaikjainak szigoruan szimetriá-
az alakok nagyságának, egymástól
atikus jelentősége van, iskolát csi-
ülő mozaikok azonban már nem tudják
k végsőfokon az antik művészetből
n restaurált mozaikja, vagy a S.Lo-
ább a S.Giovanni in Laterano Venan-
nos kápolnájának mozaikjain tovább

észet is mindinkább teret hódit.A
arany hétteréből mint biborban
ki a szent./ 20.kép/. Fején királyi
ól és a drágakövektől. Mellette a
-638/. Az alakok egymától függetlenül

Szschlo Ottó

l. Gereczerajztár

174, 183, 185, 190, 196, 203, 217
220, 221. h. 222, 224, 225,
227, 228. h. 229, 230, 232, 233,
234, 235, 236, 239, 244, 247,
248, 257, 261, 265, 270, 271,
279, 285, 290, 291, 293, 300,
301, 309, 310, 318, 319, 325,
326, 342, 347, 349, 356, 357, 358,
363, 364, 365, 366, 367, 370, 371,
372, 374, 375, 376, 377, 378,
381, 382, 391, 393, 397, 398,
407, 408, 409, 428, 429, 434,
438, 440, 441, 444, 445, 446. h

nem lapszám, harás

Sztehlo Ottó

épitéz

l.

Wickkassaidóm

170, 173, 188, 204, l.

Sztehlo Ottó

építész

irod

Ványai István:

A kassai szent Erzsébetdóm rövid kalauza. Kassa é n.

14. l.

Szkło 040

l.

Kalendarz

64. l.
66. l.
79. l.
80. l.
83. l.
84. l.
92. l.
93. l.

543-548	Vásár propaganda
551-564	Szent István, teljes sor
571b-582	II. Eucharisztikus pár
583-584	Szent István pár
585-590	Debrecen
591-593	Hazatérés
593-596	Magyar a Magyarért
612-615	Leánycserkész
616-620	Bethlen emlék sor
623-625	Horthy M. 20 éves jub. eml.
F 45-47	Horthy nemz. repülőalap 1940
626-627	Árvizkárosultak jót. 1940.
628-	Árvizkárosultak jót. 1940.
630-634	Mátyás király évforduló 194
637-639	"Erdélyért" jót. 1940.
640-643	"A magyar müvészetért" jót.
	Horthy Repülő Alap II. k.

B l o k k o

516	Liszt blokk
568	Orbék 1938.
569-75	Eucharisztikus, 1938.
576-82	Szent István 1938.
621-622	Bethlen blokk pár
629	Árvizblokk 1940.
636	Erdélyblokk 1940.
644	Müvészblokk 1940.

Rendelés esetén pénz előre kül
Postatakarékpénztári cs

Az itt fel nem tüntetett magyar s
azokat venném vagy cserélném és

Sokaz.: Vörösváry, Bp. Telefon.

MDK

Sztehlo Ottó

Biloveczky József ifj: A Rákóczi siremlék pályázatai.
Felvidéki Ujs. 1908. febr. 18, 19, 20.

Stehlo Otto

l.

Evang. Kempl.

201. l.

Sztehlo Ottó

épitész

ívod
3

Csángjumúcsalvest

17. l.

Sztehlo Ottó

wód
z

Genthon, Etienne:
La chapelle Saint-
Michel de Kassa
Bp. 1940 6.1.

NYOMTAT

Nagyméltóságu
Méltóságos
Nagyságos

dr. Szentiványi

Hivatalból
díj átalányozva

VI.

Rak

Á. 4—58. Megrendelve 1935.

Sztehlo Ottó

épitész

Szobor Miklós: A nagybányai szent István-templom maradványai - Magyar Épitőművészet

1943. 267. l.

268. l.

mácia terén elért eredményét jutalmazta a
Lajosnak Avignonban és a pápa hálját o
magyar segélycsapatok megszerzése, Nagy
tisztázásával szerezte meg. Mint kalocsai
kodva a pápai udvarban, elérte azt, hog
illetve Nagy Lajos lengyel örökösödési i
egyházát, mint esztergomi érsek, idegen sz
miatt is egyike lehetett az udvar érdekes

A következő érsek, Demeter szemé
Telekdi Csanád hagyományaihoz, de egy
nagyhatalom másik nagy egyéniségéhez, Z
lárián nevelődött, majd mint szerémi, és
kancellária főnökévé, a király kancellárjá
nagy nyugati egyházszakadásnak csírában
Lajos követe megjelenik Avignonban az
őket VI. Orbán — Lajos által mindvégi
térítse. Demeter, kit később a pápa bíbor
az elsők, akik megindítják a nyugati egy
európai mozgalmat, mely Zsigmond kirá
nyugati világ szellemi arcának megváltoz

Az egyházkultúra hordozóinak isme
kívül — érinteni kell Báthori András és I
akik vezető szerepet játszottak e korban.

Várad, a magyar Compostella, Szer
összekötő útvonala miatt is egyik a

Sztehlo Ottó

Trad

Lux Géza dr.

Műemlékek műszaki felvétele.

Szépművészet

1943. 13. C.

Sztehlo Otto

Elkészítette a csécsi ev. ref. templom rajzait. Lásd: Műcsel Bir. 1899. 314.

Jelentése a Kassai szekesegyház helyreállításáról M. Bir. 1901. 459. 471. 483.

Irodalmában idézendő:

Gerecze P. A műcsellek helyrajzi jegyzéke és irodalma. Bpest 1906. 78 l.

Sztehló Ottó

nód

Kel 1885

IV. k. 4. f. 776. l.

Szteklő Otto

Terve a diósgyőri vár helyreállításáról

Ferenczy K.: Beszámoló a diósgyőri vár helyreállítási munkáiról

Műemlékvédelem 1962 2. s. 72. l.

...d ő i V

...sok művészetéről:

Milyen pályázatokon vett részt: . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Milyen megbizásai voltak (vannak): . .

. . . . . .

. . . . . .

. . . . . .

Jelentősebb müvei:. . . . . .

. . . . . .

Sztehlo Ottó

lásd

Szendrei: A diósgyőri vár tört. Bp. 1927.

80 – 81. l.

92 – 93. l.

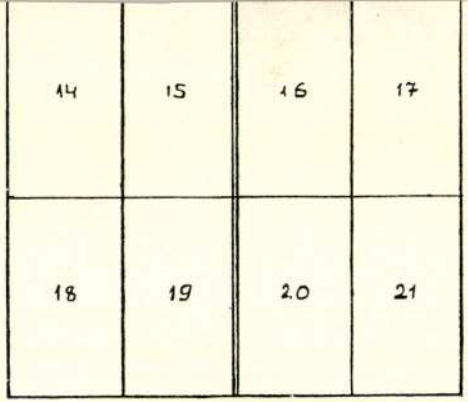

Csukott állapotban

14. Atyaisten. 15. Mihály főangyal. 16. Tövis-koronázás. 17. Ostorozás. 18. Az angyal kiűzi 19. az első emberpárt. 20. Szt. Szaniszló. 21. Szt. Mária Magdolna.

A németlipcsei főoltár rekonstrukciója

MDK

Sztehló Ottó épitész

Steindl Imre mütermében dolgozott

É. G. II. 517.1.

Sztehlo Okó

épitèsz

Gentmüeml

371, 381, 476,

477. l.

A gyulafehérvári

1916. febru

Hó	Nap	Tárgy:
II.	1.	Pénztári maradvány január
	1.	Fellner fénymáslatokért
	5.	Heti munkabérek I-31-II/5
	12.	Heti munkabérek II 6-12.
	15.	Möller müépitész tisztele 1916. I. negyedre
	19.	Heti munkabérek II/13-19.
	26.	Heti munkabérek II/20-26.
	28.	Seefehlnernek gyulafehérvá da anyagokért
	28.	Gyulafehérvári irodalakbér
	28.	Czeglédy K-né irodatakarit
	29.	Fridli épitésvezető februá

Sztehlo Okó

l.

Magy. Múzeumlekei

IV. k. 263-l.

át Carnu
cumba.
crispiana
érintésév
(Pannonh
berény)
Már
a III—IV.
mesebb
támadása
mérföldre
tották Ar
dort elta
Vale
verekre
tötte a t
alán, szar
ánusig (3
Theodosiu
mosan ha
enged kö
Az V
ják keres... kasai a videket, hogy rövid időre folváltsák őket Attila hunnjai.

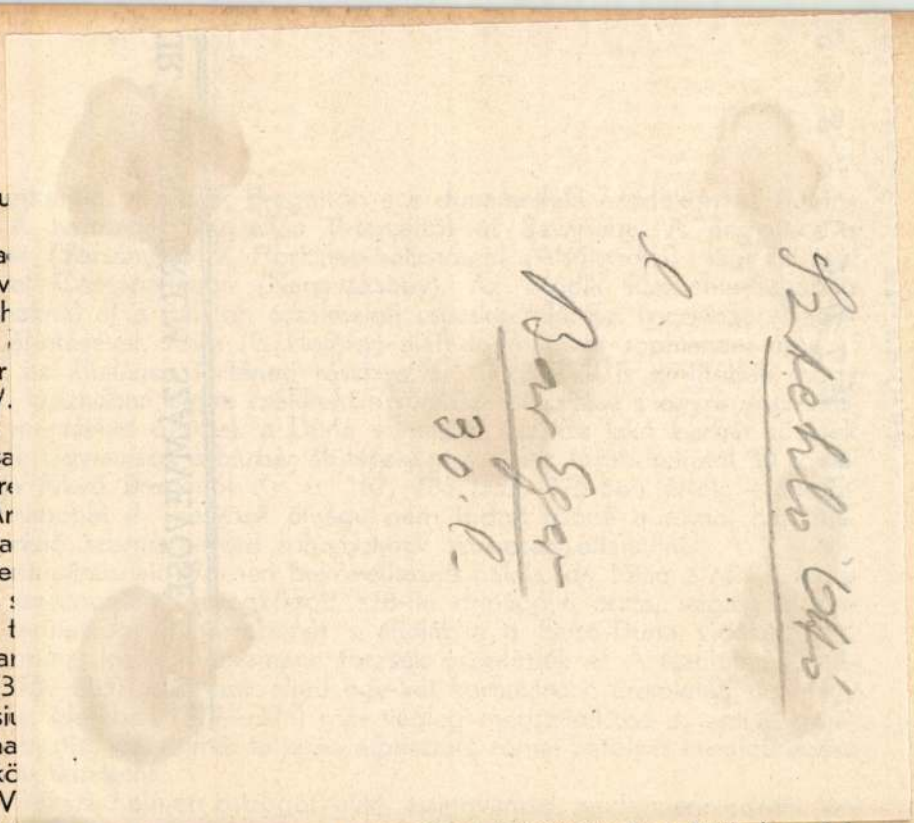

Sztehlo Ottó
l.
Bar Eger
30. l.

csontok, zablavasak, olyan típusos darabjai a honfoglaláskorabeli sírleleteknek, hogy azokat a korábbi avar sírokkal és mellékleteikkel összetéveszteni nem lehet. A leleteknek különös érdekességet ad az a sír, melyben egy erősen megrongált, átlyukasztott, Kegyes Lajos-féle (814—840.) érmet találtak. Korhatározó értékét semmi okunk sem lehet kétségbevonni.

A honfoglaló magyarság, a szláv őslakosságot megsemmisítő bánhidai ütközet után, a mai Ószőnyön keresztül vonult Győrmegye területére, melynek jelentékeny része ekkor lett a fejedelmi család tulajdona. A mai Győr Szt. István korában már nevezetes hely. Várát a nagyobb erősségek közt emlegették s midőn István, a lázadó Koppány testét 997-ben, a veszprémi csata után fölnégyeltette, testének egynegyedrészét Győrvár kapujára szegeztette ki.

Az ország egyházi és világi közigazgatási beosztásánál nagy szerepet kapott, amennyiben csaknem egyidőben püspöki és várispánsági székhellyé lett. Ettől az időtől kezdve állandóan ott szerepel a magyar történelemben. Mint csaknem minden városunk, a letünt századok folyamán Győr is átszenvedte az egymást szakadatlan láncolatban váltó harcos idők pusztításait. A tatár fölperzselte. A török végig sarcolta. Tűrnie kellett az osztrák csőcselékhadak galádságait. Látta a világverő Napóleont. Szégyenkezett a bresciai hiéna, Haynau miatt. Királyok, hadvezérek, országsorsot intéző nagyságok fordultak meg falai között, melyek fölváltva, hol a rövid, boldog föllendülésnek, hol a hosszantartó nyomorúságnak voltak tanúi.

Egyébként a város és vár történetének főbb eseményei dióhéjba szo-

Sztehlo Ottó

l.

Magy. Műemlékei

III. 222. l. 223. l.
225. l (többször) 226. l. (többször)
227. l. 233. l. 245. l. 250. l
253. l. 263. l. (többször)
265. l. 268. l. 272. l. (több-
ször)

BUDAPEST
934 FEB. 23-24
C 2 C

Sztehlo Otó

Cród
2

Hauptmann Pál és
Hall Pál:
Szigetvári Kalauz.
Szigetvár 1925.
28-l.

1936

A Műemlékek Országos
Bizottságának

Budapest.

~~VI Városház utca 11.~~

Hivatalból
Díj átalányozva.

IX Rákos utcza 10.

Sztehlo Ottó

épitém

cród

Szőnyi Ottó: A Körös-
hegyi középkori templom.
Bp 1924.

7. l. 9 ~~[illegible]~~ – 25. l.

restaurálta a
fenti templomot.
az 1906 – ~~[illegible]~~ 1907
~~az 1890~~ -es évek-
ben

OSZTRÁK FESTŐ, 1460 körül

Szent Simon

Szent Bertalan

Szent Fülöp

Sztehló Ottó

1919. decemberében javaslatot adott be az élő műemlékek nabéhozására (MOB iratt. 1920. évi 26. sz.) – a Tanácsköztársaságot szidalmazza ebben. (idézve.) Ekkor másodépítén.

Barcza Géza: Műemlékvédelmünk a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l. /Klny. Építés és Közlekedéstudományi közl./

450-51.

Sztehló Ottó, építész

M.D.K.

a Műemlékek Orsz. Bizottságának építőmestere tervei szerint restaurálták a kassai Lőcsei-kápolnát, igen szerencsésen, megkapván az épület ódon patináját.

Henszlmann Lajos: Kassai építőmesterek. A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Közlönye, Bp. 1910. 44. kötet. 48. old.

MDK

Sztehlo Ottó épitész

Thököly Imre ...késmárki sirkápolnája. Epitő Ipar, 1910. jun. 5. 235.l.

Képek.

Sztschlo Otto

Cas'd

Arch Ent

1910. 192

Sztehlo Otto

A késmárki ujagostai evangelikus templomhoz épitett sirkápolna fenti tervei szerint. A templomot magát Hansen Theofil terverte.

Épitőipar. 1910. 235. l.

(Thököly Imre fejedelem késmárki sirkápolnája, képekkel)

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Sztehló Ottó

a Nincsenlékek Orsz. Bizottsága megbízásából 1909-ben kiszi-tette el a krasznai ref. tem-plom (gótikus) helyreálli-tási tervét, meget Balog Am-brus zilahi építőmester kivitelezett 30000 k. költ-séggel.

Kádár Imre. A krasznai ref. egyház története. Zilah 1910. 45-46. l.

Sztehlo Otto

Irod

(Arch. Ert. 1911. 262

Lehoczky Tivadar. A munkácsi régi oltár-kiredenez.

SZTEHLÓ OTTÓ,építész

Az egri Kethuda dzsámi minaréján Sztehló egyéni elképzelése alapján készült az övgyűrű alatti és feletti mélyitett sikpalsztikás motivumok rajza is/nyolcszögű csillagok és a pontyhátu motivumok/. 235.old.

MOLNÁR JÓZSEF: Az egri Khetuda dzsámi 231.old.

Az Egri Muzeum Évkönyve, VIII-IX, Egr,1972.

SZTEHLÓ OTTÓ, építész

Az egri Khetuda dzsámiin a kas befejező része a Sztehl
féle restaurálás -sötétebb szinezetü kőrajzai-kosorai,-
jól megkülönböztethetők az eredeti világosabb, napszivo
vott falazat szinétől. 235.old.

MOLNÁR JÓZSEF: Az egri Khetuda dzsámi 231.old.

Az Egri Muzeum Évkönyve, VIII-IX, Eger, 1972.

SZTEHLÓ OTTÓ,épitész

Az 1911-ben általa végzett helyreállitási munkáknál,a az egri Khetuda dzsámi minaréján,ez időben készült a nyolcszögalapu kovácsolt vaskerités és a félkörzáródásu ajtó és a villámháritó-A körerkély vaskorlátja korárábbi,,mert Möller finom ceruzarajzán akkor már szerepe pelt.32.old.

MOLNÁR JÓZSEF: Az egri Khetuda dzsámi 231.old.

Az Egri Muzeum Évkönyve,VIII-iX. Eger,1972.

SZTEHLÓ OTTÓ, épitész

A Müemlékek Országos Bizozzsága a század elején őt és Möller István, megbizta az egri Kethuda dzsámi minaréja renoválásának tervei elkészitésével. Sztehló kapta 1911-ben a megbizást. x 232.old.

MOLNAR JÓZSEF: Az egri Khetuda dzsami 231.old.

Az Egri Muzeum Évkönyve, VIII-iA. Eger, 197-.

SZTEHLÓ OTTÓ, építész

Az egri Khetuda dzsámi minaráját renoválta. Nyomott kős süveggel helyettesitette a Pyrker-féle narangalaku bádo fedelet. önkényesen kiegészitette a kas hiányzó kősosait. Önkényes restaurálási elveket vallott. ~~22~~ 232.old.

MOLNÁR JÓZSEF: Az egri Khetuda dzsami 231.old.

Az Egri Muzeum Évkönyve, VIII-IX. Eger, 197-.

SZTEHLÓ OTTÓ, épitész

Az egri Kethuda zsámi Dzsámi minaréjén Sztehló lebontot
ta a Pyrker-féle harangalaku bádogtetőt, egyéni elképzel
lése szerint három kősorral kiegészitette a kast, ezt a
kőerkély alatti konzolos fülkék kicsinyitett másolatával
val egészitette ki. 235.old.

MOLNÁR JÓZSEF: Az egri Khetuda dzsami 261.old.

Az Egri Muzeum Évkönyve, VIII-IX. Eger, 197[illegible].

SZTEHLÓ OTTÓ, építész

A nagyvarsanyi reformatus templomr9ól 1912-ben készi tett felvételi rajzot. Középnagysagu, nem tul igényes gotikus épület. / 1. kép. /, azonos szélességü hajóval és szentéllyel. A haranglabról nem tett említést. 81-82. old.

TOMBOR ILONA: Nagyvarsány és művészeti emlékei 78. old

Szabolcs-Szatmári-Szemle, XII. 1977. 1. sz.

M.D.K.

Sztehló Ottó, épitész

a kultuszminiszter hi-
neverése folytán tagja
lett a Műemlékek Orsz.
Bizottságának

Vállalkozók Lapja, Bp. 1911. XXXII.évf.

febr. 1. sz. 13. old.

mdk

Sztello Ottó mnépítési

lett megbízva Steindl lemondása után - kinek ferveit nem fogadták el - a deli torony helyreállítási munkálatamak megtervezésével és a költségek megállapításával

Mutalik J. A Kassai Szent Erzsébet Templom

Bp. 1912 106. l

mak.

Sztehló Ottó

restaurálása alatt eltávolították a régi festői eseréppel fedett sisakjat a Mátyás Torony-nak - s próbálkozások után - a most is meg-levő ideiglenes gulasisakkal fedték be

47. kép

Mihalik József. A Kassai Szent Erzsébet Templom
Bp. 1912 106. l

mdk

Szlehlo Ödön

volt megbízva a rajzolással az Erzsébet templom nagyszabású restaurálásakor Schmidt alatt /19. század/

Mihalik József. A kassai Szent Erzsébet templom
Bp. 1912 100. l.

M.D.K.

Sztéhlo Ottó, építész

Kassai dómra vonatkozó megállapításaival száll szembe a szerző és sok tévedésére - igy Villard de Honnecourt szerzőségének tarthatatlanságára - is rávilágit.

Kemény Lajos: A kassai dóm.

A Magyar Mérnök- és Építész-Egyl et Közlönye, Bp. 1916. 50. kót. 243-245. old.

Sztehló Ottó

terve szerint renoválták az alábbi templomot

1909. ben

A helyreállítás e terv alapján Balog Ambrus zilahi építőmester végezte

Kádár Imre A krasznai ref. egyház története. Zilah 1910. (Képekkel.)

Sztehló Ottó

iród

Építő Ipar

1909. nov. 14.

(A Rákóczi-síremlék
fervpályázata.)

Sztehlo Ottó

~~37~~

tervezte a Holnoki

ref. templomot

írád

2

Réz László:

Vallás és műnészet

Rimaszombat

1909. 142. l.

Sztehlo Otto

vegezte a kartfai varis-
ház restaurálását.

Kabdebo Gyula: Helyre-
állitott műemlékeink -
Bpesti épitőmesterek stb
partestülete. V. cok.
1909. 1261.

Eckhel: Doctrina nvmorvm
veterum. I-VIII. 1792-
1798. V. 254.

Stehlo Otto

Universal 1904. 209, 406

– 1905. 89

– 1908. 128

Sztehló Ottó

Restaurálta a bártfai városházát.

Írd

Dívald Kornél: A bártfai városháza. Művével. 1905. 89. l.

től fosztott meg, s amelyet így a műtörténetíró ma statisztikai adatnál egyébnek már alig tekinthet. A bártfai városháza restaurálása folyamán nem esett áldozatául semmiféle okoskodásnak. Sőt a helyreállítási munkálatok vezetője, Sztehló Ottó építőművész gondos kutatásai számos művészi részletet hoztak ismét napvilágra, amelyet még évtizedek előtt toldalékfalak emelésével, vakolással és meszeléssel tüntettek el. Az épület érdekes renaissance ajtókereteinek részleteivel voltaképpen csak most lehetünk tisztában, hogy a restaurálás folyamán letisztogatták ezeket. A helyre-

állási munkálatok többi része pedig szintén csak abból állott, hogy az erkélytornyot és a már-már omladozó oromfalakat régi művészi részleteik fölhasználásával új anyagból építették föl, a mult század elején kitört emeleti ablakkereteket a meglevők mintájára újakkal pótolták s a toldalékfalak és egyéb toldaléképítkezések lebontásával a városházát alaprajzi elrendezésében is eredeti alakjába varázsolták vissza.

Sztehlo Otto

wód

i

Forster 1905

8. l. 10. l.

27. l. 34. l. 51. l.

Orsovai Széchenyi Közművelődési
Egyesület népkvt VII. 289

Sztehlo Otto

epitész

1903. szept 24 én fogott a Kassai szent Mihály Kápolna restaurálásaban. Különösen költségek tekintetében is - mesteti igen várlatosan Sztehló Otto működését.

Mihalik Zossef A Kassai szent Mihály Kápolna. Kassa - 1904 7 - 8 lap

Sztehlo Otto

Erdő

Magyar Pásztatok

1903. 9 sz. 11–13 l

..... nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

yezem:

.....

igy helyettesének
rása.

— Endrényi Imre, Szeged.

Otto

ész.

Az Erzsébet királyné emlékére
Budapesten emelendő örökí-
más és templomának terv-
kályázatán az 1000 Kor III-ik
díj nyertese.

Művészet, 1903-426 l.

Stehlo
épit

MDK

Sztehlo Ottó

Építő Ipar, 1908. febr. 23. Kv: A Rákóczi-síremlék te
tervpályázata.

Stehlo Otto

Mürvenet 1903. 426

Dughet Gaspar Poussin: Ola
Raj 40 (973), 56 (1003), 56 (1003), 4256 (881), 4257 (8

M.D.K.

Sztehló Ödön.

Épitőmüvész megbizást kap a Müemlékek Orsz. Bizottságától, hogy Schulek Frigyes müépitésszel karöltve sirkápolnát épitsenek Késmárkon Tököly Imre hamvai számára.

Thökölý sirkapolna Késmárkon

Városok Lapja. 1908. 3.évf. 21.szám. 70

Sztehlo Otto

---

ind

Kabdebo Gyula. A kassai

Mihály kápolna.

Magyar Építőművészet

1908. 12. szám.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedé

.....

a műhelyfőnök va
aláír

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Sztehlo Otto

erod

Z

Myskovszky Ernő: A nagybányai harangtorony és dombormüvei. Épitő Ipar 1908. 11. l.

Jenti restauratta

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó ..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n

vi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Sztehlo Otto

Mucsarnok

1908. ophärmw. Eich

91. l.

. Teje elől kopaszodik, haja őszbevegyült,
s arcza s tajusza leberetvált. Nyakrava-
ott s sötét röld kabátján nagy gombok
Joseph Hickel pinx. Wien 1798. "olvasható.

etei 74:55 cm.

eiérőrnagy ajándeka 1859. január 4.

Sztehló Ottó

Minusarnok

1923. tavi kiáll 292, 294, 295

Sztehlo Otto

Lród
2

Lechner Jenő dr

A műemlékvédelem Magyarországon és jövő feladatai
Bp. 1921.

Pálffy János hagyom.
Wien.
Közjegyző 19.

Bruxellesben 1881, január 19-én.

IV: 176.

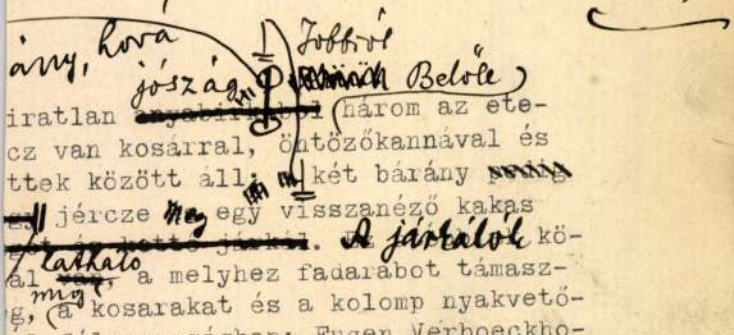

ány, hová jószág Jobbról Belőle

iratlan ~~anyabirkából~~ három az ete-
cz van kosárral, öntözőkannával és
ttek között áll; ~~a~~ két bárány ~~pedig~~
~~[illegible]~~ jércze ~~[illegible]~~ egy visszanéző kakas
~~[illegible]~~. A járkálók kö-
al ~~van~~ látható, a melyhez fadarabot támasz-
g, mig a kosarakat és a kolomp nyakvető-
ol félmagasságban: Eugen Verboeckho-

– Száma a ~~Tőrzs~~ Közjegyzői leltárban A: 1–19.

~~[illegible]~~

„két szemezgető" s két járkáló

166

5)

86

Sztehlo Otto

wod

Dr Gerecze P. A mu-
emlékek befrajzi
pyzéke és irodalma
Apert 1906.

Sztehlo Ottó

restaurálta a Köröshegyi
középkori templomot.
1906-7-ben. saját
Lvd tervei alapján

Szőnyi Ottó dr. A kö-
röshegyi középkori tem-
plom. Bpest, 1924-9. l.

MDK

Sztehlo Ottó

Malonyay Dezső: Rákóczi síremléke. Budapesti Hirlap. 1908. febr. 11.

Sztehlo Ottó

ired

Z

Divald Kornél: A kassai dóm és a szent Mihály kápolna – Művészet 1914. 369. l. – 370. l

1099. *II. Endre.*

Mellig, balrafordultan, májú, de egyoldalú érem el bajusza és szakálla hosszú felett lánczon érmet visel. I mentén : »ANDREAS. II. HV

Rézszínű ólom, átmérője téke 20 K. — Havas (Hirsch) (787–907). — Átvétetett az 19 909), az 1910 február 25-iki 656 leiratok, illetőleg az 1910 janu márczius 23-iki (519–910) sz. tett 1908 január 31-én (41–9

Sztehlo Otto

wód

Kemény Lajos. A

Kassai dóm.

MMÉE Közl

1916. 243 l.

244. l.

-22

1522

F

Ha 1522 akkor
őszi kiállítás 95 szám

Sztehló Ottó

műépítén 1917. februárjában tagja lett a Műemlékek Országos Bizottságának mint a hivatal tisztelettdíjas másodépítésze.

Baracz Gén: Műemlékvédelem a magyar Tanácskörtársaság idején Bp 1964.
444.o.

Szteklő Otto

műépítész. 1917 februárjában nevették ki (előző 5 éves megbízatása lejártával) a MOB tiszteletbeli másodépítészévé.

Baicsa Géza: Műemlékvédelem a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443–465. l. (Klny. Építés- és Közlekedéstudományi Közl.)

< Sztchlo Ottó >

< > Megjegyzések a kassai dóm történetének tisztázásához.

MMÉE Közl

1917. 335, 336 l.

STEHLO Ottó épitész

Kassa, zsinagóga 1927

BÁRKÁNY, Eugen – DOJČ, Ludovit: Zidovské náboženské obce na Slovensku. Bratislava : VESNA, 1991 375.

Sztehló Otó

másodépítén 1919. decemberében javaslatot adott be az élő műemlékek helyreállításának szabályozására.

Javaslata: Műemlékek Országos Bizottsága irattár, 1920. évi 26. szám alatt

Dr. Barcza Géza: Műemlékvédelem a magyar Tanácsköztársaság idején Bp 1964.

450.o.

Sztehlo Otto MDK

A felosztatott Műemlékek Országos Bizottsága ügyeinek vezetésével megbizott Dr. Éber László a Közoktatási Népbiztossághoz irt feliratában /1919 jun 18/ a műemléki tanács elnökévé P e t r o v i c s Elek, helyettesévé Lessler Manó, a a műemléki hivatal ügyvivő épitészévé d r L u x Kálmánt kéri és az 1894 óta a bizottság szolgálatában álló S z t e h l o Otto ~~////~~/ másodépitészi állásának megszüntetését kéri/de Sztehlo ~~//~~/ tiszteletdiját távábbra is tartsa meg/.

106.-107.o.

M. T. Képz. Él. Áp. 1960.

Sztehló Ottó

1919 junius 3-án Éber László javasolta a MOB-nál másodépitészi állásának felfüggesztését, mivel "Felfogása és munkája nem áll összhangban a müemléki hivatal által érvényesitendő elvekkel". 1919ben 68 éves volt, ezért "tevékenységétől eredmény nem várható".

Barcza Géza: Müemlékvédelmünk a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l. /Klny. Épitès és Közlekedéstudományi közl./ 448. l.

Sztehló Ottó

Éber javasolta, hogy mivel a bizottságnak nem volt kinevezett ~~[illegible]~~ alkalmazottja ~~[illegible]~~ a 26. 514/1894 r. a. kiutalt évi 5000 korona tisztelet-díját meghagyja, mint hogy nyugdíj jogosultsága nem volt s a MOB-nál 25 évet töltött.

Barcza Géza: Müemlékvédelmünk a Magyar Tanácsköztársaság idején. Bp. 1964. 443-465. l. /Klny. Építés és Közlekedéstudományi közl./

448. l.

Sztehló Ottó

cród

z

Luxépmemlhelyr. 551. l.

csütörtökhelyi Zápolya-Kapólna

Kassai kat Mihály-kapolna.

Lőcsei ház Kassán.

Zólyomi vár.

bodrogszentesi, munkácsi,

petőszinnyei, gerényi

templomok helyreáll. és

kibővítése.

tésé-
ségki-
umi
köte-
s az,
dvá-
szi-
amely-
sorban
zésé-
i
eum
lle-
tat
ülhet
llet-

Sztehlo Otto

Cx 33 C.

Sztehlo Otto

laid

MV 61.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedél

.....

a műhelyfőnök v
aláí

8. sorsz. Műhelyi minta

Sztehlo Ottó

irod

Kasszék 11 l.

Sztahlo 64o

Grad

A Rass I. 57 l 64 l.

..... *műhely.*

yfőnökség!

év ..... hó ____n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

tam.

évi ..... hó .....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Sztehló Ottó

restaurálta a
bártfai városházat

Kabren 191: l.
azóta az Sáros-
megye múzeuma.

I. 55, 110, 111, 129.

Arad:
2. Az Aradi Kölesey-Egyesület Múzeuma.

1905. november 8.

Losonc r. t. város tanácsának: a 7. évi könyvtári pénzek felhasználási terve jóváhagyatik (903/1905.)

Sztahlo Otto

ired

Kogy b. l.

Magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizt

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

Sztehlo Ottó

Sztehlo Ottó, építész (II. 165. l.
Múzeumi és Könyvtári Értesítő)

Sztehlo Ottó

l.

Magyarorsz. műemlékei

I. 157. l 158. l.
160. l.

ácsüzlete és építési vállalata
BUDAPESTEN

Sztehlo Ottó

l. MMÉÉÉvk

1914. 65. l

ajánlataikat április 30-án d. e. óráig Rényi Dezső tanácsnok vagy ettesének kezeihez (Központi városház, n. 131. a tanács V. ügyosztályába) nyujtsák A szállitási és szerződési feltételek, vala- ajánlati mintalapok a tan. V. ügyosztály- kaphatók.

udapest. (Festékek szállitása.) Az ébet-hid mázolásához szükséges festékek és b anyagok szállitására a budapesti m. kir. hidak igazgatósága árleitést hirdet. Fel-

Déva. (Vámsze A déva—brád—abr marossolymosi Mar 1909. junius 4-től évi időtartamra árve árverés április tatik meg a dévai talban. A kikiáltási kor., melynek 10%- illetve annak valam történt letételét iga

Tetten kívül :: :: ajánljuk ::

rketgyár r.-t

ky-utca 3. sz. ◇ Telefon 79—4

yalást tart. A feltéméret, a szerződés lános feltételek és kertes községházán szerezhető meg az atok , melyeket az l kiállitani, a fenti áig kell Bácskertes jtani.

nok m.] (Iskola öljárósága két tanás és melléképületmek felszerelésére előirányzattal. A s feltételek a közgtekinthetők és leő április 26-ik Bánatpénz az elő- a szerződéskor a gészitendő.

nelyreállitás.) átortáborban több merülő 10.374 kor. ácsmunkák fogais hirdettetik Az d. e. 9 óráig a gyalogezred kezelőyre nyujtandók be, összeg 5%-ának adóhivatalnál törcsatolandó. A szerrészletes és különek és ajánlati minta

Madaras. [Bács m.] (Vágóhid épit Madaras község elöljárósága a vágóhid épit április 27-én d. e. 9 órakor ujabbi árl tart. Előirányzat 3563 k. 34 fillér. Árlejt tartoznak a fenti összeg 10%-át bánatpé Madaras község birájának kezeihez lefizetn költségvetés, tervezet és feltételek Mad község jegyzői irodájában megtekinthetők.

Köpcsény. [Moson m.] (Iskola épit A köpcsényi áll. elemi iskola épitése 2394 52 f. erejéig engedélyeztetvén, e munk biztositása céljából április 28-án d. órára Köpcsény községházában tartandó vers tárgyalás hirdettetik. Az ajánlatokat a kit napon d. e. 9 óráig nevezett község jeg hivatalánál kell beadni. Az egyes munkanem külön-külön is lehet ajánlatot tenni. Az ajá hoz az ajánlati összeg 5%-ának megf bánatpénznek Köpcsény község pénztár történt letételét igazoló nyugta csatolandó. műiparosoktól bánatpénz csak az 5000 kor meghaladó munkák után követeltetik. A szaki művelet és részletes feltételek a magy vári m. kir. államépitészeti hivatalnál megtel hetők. Az ajánlati költségvetés nyomtatv ivenkint 50 fillérért ugyanott megszerezhető

Kőszeg. (Vadászlaktanya épit Kőszeg sz. kir. r. t város tanácsa ujabbi pá zatot hirdet Kőszegen a Gyöngyös balpar a katonai alreáliskola és Güntner major köz téren épitendő vadászlaktanya épitésére mint 492.630 korona előirányzattal. Az ajánla Kőszeg szab. kir. r. t. város polgármes

MDK

Sztehlo Ottó épitőmüv.

Thököly sirkápolna Késmárkon. Vállalk. Közl. 1908. okt. 21. 7.l.

Ujhuta
Zemplén m.

%" ÉVES MAGYAR A

28
6
34.4
136:2=68
16

Stehlo Otto
épitész.

Az Erzsébet királyné emlékére Budapesten emelendő örökimádás templomának terv-pályázatán az 1000 Kor III-ik díj nyertese.

Művészet, 1903-426 l.

Poggenbeck George

neinetalföldi tájfestő

Ph: 1853. Megh. 1903. Amsterdam.

HERZ HENRIK
épület és műbádogos
BUDAPEST, VII., Izabella-u. 10.
Készit: Mindennemü **épület- és diszbádogos** munkát.
Különlegesség: sajtolt és öntött dombormüvü horgany és vörösréz diszitmények.

39.900 k-ért, a M. kir. állami vasgyárak központi igazgatósága, a Segesvár állomáson tervezett korong felállitására 39.600 k-ért, az Osztr.-magyar államvasuttársaság 39.600 k-ért kapott megbizást a máv. igazgatóságától.

Utak és vizárkok épitése Diósgyőrött. A diósgyőri m. kir. vas- és acélgyár igazgatósága a „Nagyrét" és „Zsombékos" nevü külön létesitendő makadam utak és vizárkok épitésével Deutsch J. és fia és Csorba Endre miskolci vállalkozókat bizta meg 65.953 k 75 f vállalati árban.

Hidmázolás Turócmegyében. A zsolna—alsókubini áll. közuton levő 21. sz. szucsányi Vághid vasszerkezetének mázolását Lutz Ede és tsa budapesti cég kapta vállalatba 1·22 k egységáron 3002 k 42 f főösszeg mellett.

Kavics szállitás Heves község részére. Heves község előljárósága a község utcáinak fentartásához szükséges 250 m³ kavics szállitásával Bán Ernő helybeli vállalkozót bizta meg 13 k egységáron 3250 k főösszeg mellett.

A marosvásárhelyi fa- és fémipari szakiskola átalakitási és vizvezeték berendezési munkálataira kitüzött árlejtési hirdetményt a m.-vásárhelyi m. kir. államépitészeti hivatal oda módositja, hogy az ajánlatok benyujtására határnapul október 3-ika helyett október 4-ik napjának d. e. 10 órája állapittatott meg.

Az erzsébetfalvai elemi iskola épitését Jaulusz és Reiszer budapesti épitőmesterek kapták vállalatba.

A törökbecsei polgári fiu- és leányiskola épitésénél a föld, kőmüves, elhelyező, ács, kőfaragó, pyrogranit, tetőfedő, bádogos, burkoló, üveges és padozati munkát Steiner József aradi épitőmester, a vasmunkát a Vasgerendákat árusitó r.-t. budapesti cég, az asztalos, lakatos és mázoló munkát Hesz és Schackmann nagykikindai cég kapta meg.

Mütargyépités Árvamegyében. Az alsókubini vasuti állomáshoz vezető közuton levő áteresz ujból épitését Salzberger József knyazsai vállalkozó kapta meg 803 k 77 f-ért.

Templom helyreállitás Miskolcon. A miskolci ref. egyházközség régebben elhatározta, hogy az avasi templomot restauráltatja és a terveket Sztehlo Ottó budapesti épitész annak idején el is készitette. A tervek szerint a helyreállitás költsége 300.000 k-t tesz ki, mely összeggel szemben eddig 110.000 k állott rendelkezésre. Miskolc város pénzügyi bizottsága legutóbb tartott ülésén kimondotta, hogy az épitkezési költségekhez 20.000 k-val járul hozzá.

A miskolci Rákóczi-torony épitése ügyében a város pénzügyi bizottsága ugy határozott, hogy a tornyot a Kun József-féle alap kamatainak egy részéből fogják felépiteni. A torony épitésére 40.000 k van előirányozva.

Uj temetők Brassóban. Brassó város tanácsa az ó-brassói külváros végén a Hosszuláb nevü határrészen, valamint a Bolgárszeg városrészben uj temetőt létesit.

Utépités Szilágyvármegyében. A kereskedelemügyi minister a kolozsvár—szilágysomlyói állami közut 82·578—84·350 km szakaszának áthelyezését Szücs István tasnádi vállalkozónak itélte oda 27.132 k 23 f vállalati összeg mellett.

A gombosi Dunahid épitését a kereskedelemügyi minister Zsigmondy Béla budapesti mérnöknek itélte oda 991.619 k vállalati összeg mellett.

Miskolc város csatornázása alkalmából szükséges kész betoncsövek szállitását a Walla József r. t. budapesti cég, a kőagyagcsövek szállitását Ulrich B. J. budapesti cég, a vasalkatrészek szállitását Hercz Jenő miskolci cég kapta meg, amit lapunk mult heti számunkban hozott hirünk kiegészitésül közlünk. Lenarduzzi János budapesti cég a beton munkálatokra kapott megbizást.

Szegényház épités Csurogon. Bácsmegyei Csurog község képviselőtestülete elhatározta, hogy szegényházat épittet. Az épitkezés a jövő év folyamán kerül kivitelre.

Az eperjesi evang. kollegium helyreállitása. A tiszai evang. egyházkerületnek a napokban Debrecenben tartott közgyülése elhatározta, hogy az eperjesi ev. kollegium helyreállitására előirányzott 18.000 k költséghez hozzájárul és ez által lehetővé van téve a munkálatoknak a jövő év tavaszán való megkezdése.

Laktanya épületek Sunja és Volinja állomásokon. A máv. zágrábi üzletvezetősége október 12-én déli 12 órakor árlejtést tart a Sunja és Volinja állomásokon létesitendő laktanya épületek épitésére. Ajánlat az összes munkára és munkanemenként külön-külön is tehető.

A zágrábi fütőházi laktanya központi gőzfütésének berendezését Hoffmann és Rohonczi budapesti mérnökök kapták vállalatba

Fővárosi hirek.

Épitőmesteri képesités. Az épitőmesteri képzettség megvizsgálására szervezett bizottság Krausz Ármin épitőmesternek (Budapest) a szeptember 24-én letett szakvizsgálat alapján a képesitő bizonyitványt kiadta.

A középitési bizottság e hó 24 én Rózsavölgyi Gyula alpolgármester elnöklete alatt ülést tartott. A bizottság hozzájárult ahoz, hogy az Ilka-utca egy részében a gyalogjárót aszfaltburkolattal lássák el. A magánépitési ügyosztály a Kristóf-tér szabályozásának kérdésével kapcsolatban azt javasolta a bizottságnak, hogy a teret hagyják meg abban a formájában, amelyben az most van, mert a mérnöki hivatal által javasolt szabályozás költséges. Devecis Ferenc műszaki tanácsos ezzel szemben kifejtette, hogy a szabályozás csak az ottani telektulajdonosokra, de nem a fővárosra nézve költséges. Kérte, hogy a bizottság a mérnöki hivatal szabályozási tervét fogadja el. A bizottság az ügyosztály javaslatát fogadta el. A Veres Pálné-utca, Irányi- és Papnövelde-utcák közötti részének szabályozási terve ismét foglalkoztatta a bizottságot. A magánépitési ügyosztály, a közlekedési ügyosztály meghallgatása után azt a javaslatot tette a bizottságnak, hogy a szabályozást ne az utca kiszélesitésével, hanem ugy az Irányi-utcánál, mint a Papnövelde-utcánál nagyobb levágások alkalmazásával oldják meg. Devecis Ferenc ellene szólott ennek a javaslatnak és az utcának szélesbitése mellett foglalt állást, mert szerinte csak ez felel meg a főváros és a közlekedés érdekeinek. Megjegyezte, hogy nem jól teszik, ha a Belváros szabályozási tervétől folyvást eltérnek, utcákat elzárnak, szükitenek, s ezzel teljesen megbénitják a közlekedést és azt a nagy forgalmat, amely a Belvárosban lebonyolódik. Miután Kun Gyula tanácsos az ügyosztályi javaslat érdekében szólalt fel, a bizottság is e javaslat értelmében határozott.

Sodronyfonat a mai kor legjobb, legcélszerübb és legolcsóbb keritès anyaga; aki tehát jó és olcsó keritést akar, az csakis sodronyfonatot alkalmazzon. E téren páratlanul áll a magyar találmányu szabadalmazott Hungária-sodronyfonat, mely jelenleg a legtökéletesebb keritésanyagot képezi. Az összes kulturállamokban szabadalmazott Hungária-fonat oly előnyökkel bir, melyekkel másfajta fonat egyáltalán nem rendelkezik és ezen körülményeinek tudandó be, hogy a Hungária-fonat nemcsak hazánkban, hanem a külföldön is mindig nagyobb és nagyobb tért hódit. A szabadalmazott Hungária-fonat egyedüli készitője az országszerte jó hirnévnek örvendő Haidekker Sándor sodronyszövet, fonat- és keritésgyára (Budapest, VIII., Üllői-ut 48|49.), ahol vasszerkezetü sodronyfonatos keritésrácsok és kapuk, horganyzott acél tüskéssodrony és minden más sodronyfonatos munkák is legszolidabb kivitelben, a legjutányosabb árak mellett szerezhetők be. Képes árjegyzéket és méretek közlése esetén részletes árajánlatot dijmentesen küld a gyár.

Bőrszállitás. A budapesti kir. orsz. gyüjtő fogház részére szükséges bőrök szállitását Steiner Rezső nyerte el az alábbi árak mellett. talpbőr 3·30 k egységáron = 6270 k, talpbélés 2·90 k egységáron = 870 k, tehénbőr 5·50 k egységáron = 4400 k, szattyán 1·80 k egységáron = 360 k.

Egyenruha szállitás. A székesfővárosi m. kir. pénzügyigazgatóság a fővárosi pénzügyőrség egyenruházatának szállitásával Tiller Mór és tsa céget bizta meg az alábbi egységárak mellett: köpeny csuklyával 14 k, zubbony bélésnélkül 5·80 k, zubbony bélelve és vattázva 7·80 k, nadrág 3 k. A budapesti horvát-szlavon internátus növendékei egyenruházatának szállitását a Budapesti szabóiparosok hitel és termelő szövetkezete nyerte el és pedig: köpenyt csuklyával 40 k, diszzubbonyt 21 k, házi zubbonyt 20 k, téli nadrágot 11 k, nyári nadrágot 13 k egységáron.

Ajánlható cégek:

GUTTMANN BENEDEK
papir áruháza
Budapest, IV., Muzeum-körut 3.
— a „Királyi József Müegyetem" átellenében. —
Speciális üzlet épitészeti-, mérnöki-, műszaki- és vasutépitészeti nyomtatványokban.
Állandó nagy raktár rajz-, kender- és vászonra huzott rajzpapirokban, ugyszintén másoló-, fénymásoló-papir és másoló-vásznakban. Rajzeszközök gyári főraktára, valódi svájci, valamint eredeti Richter és Riefler leghiresebb gyártmányokban.
Árjegyzéket kivánatra ingyen és bérmentve.

Rosiváll Ferenc
mérnöki műszaki és vállalati irodája
Budapest, VII., Nagydiófa-utca 10. sz.
Beton és vasbeton épitkezések
u. m.: **hidak, csatornák, viztornyok, gépalapzatok, vizi erőmüvek, zsilipépitések, turbina telepek** kivitele a modern technika vivmányainak megfelelőleg.
Tervezések és véleményadások.

MOLNÁR SÁNDOR ÉPITÉSZ
ÉPITŐMESTERI SZAKISKOLÁJA
VII., RÁKÓCZI-UT 78. II. 9. TELEFON 159—08.

FÉLIX IMRE
épület- és diszmű-bádogos, légszesz-, vizvezeték- és csatornázási vállalat
Budapest, VIII., Horánszky-utca 22.
Fürdőberendezések, klosettek, mosdó-, hideg- és melegvizzuhanyok és egyéb egészségügyi berendezéseknek a legmodernebb stilben való gondos kivitele. — Kut, szivattyu és magánvizmüvek berendezése és felszerelése a legjutányosabb árak mellett pontosan eszközöltetik.
Minden e szakmába vágó javitásokat legolcsóbban és legszolidabban készitek.

Kőfaragó és kőbányai szerszámokat
szállit jutányos árban
Sichermann Lipót szerszámkovács
Budapesten, IX., Vágóhid-utca 19. Telefon 60—67.

ZITKO JAKAB
bádogos, légszesz- és vizvezetéki szerelő
Budapest, VII., Vörösmarty-utca 20. sz.
Házak évi jókarban tartása és e szakba vágó javitások a legpontosabban eszközöltetnek.

Bergsmann Árpád
electrotechnikai és villany- felszerelési vállalat
Budapest, VII., Nefelejts-utca 21.
Villamos világitás, villamos csengetyük, telefonok, villámhárítók, távirda és villamos órák berendezése. Ugyszintén épületek, lakások, valamint szállodai és irodai berendezések jókarban tartását jutányos árban elvállalom.
Költségvetésekkel és tervekkel dijtalanul szolgálok.
TELEFON 167—26.

Seefehlner J. L.

papirkereskedését, műszaki rajz- és festékraktárát
IV., Ferenc József-rakpart 25. szám alá
helyezte át.

Neumann Nándor

hatóságilag engedélyezett villamos-világitási és erőátviteli vállalata
BUDAPEST, V., Szabadság-tér 2. sz.

Elvállal villanyvilágitási berendezéseket, csillárok, petroleum lámpa, karosgyertyatartók villanyra átalakitását és teljes felszerelését. Selyem lámpaernyők a legszebb kivitelben. Telefon és csengő berendezések.

Balog Adolf

réz- és vasbutor gyártása

Budapest, VIII., Népszinház-u. 24. (Aggteleki-u. sarok.)

Vállalja: Szállodák, kórházak és intézetek mindennemü réz- és vasbutorok berendezését :: :: a legolcsóbb árak mellett :: ::

Nagy választék: réz-, vas és összecsukó-ágyakban. :: ::

= Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan teljesittetnek. =

GRÓSZ MIKLÓS

ASZTALOS MESTER

DISZMÜRÁMA ÉS BUTORKÉSZITÉSI TELEPE

BUDAPEST, VII., DEMBINSZKY-U. 29. SZ.

ELADÁS NAGYBAN ÉS KICSINYBEN.

Dus választék háló, ebédlő és salon berendezésekben. — Vidéki megrendelések gyorsan eszközöltetnek.

Szolid kiszolgálás! Mérsékelt árak!

„HUNGÁRIA" ASZFALT IPAR ÉS BETONÉPITÉSI VÁLLALAT

SZIRMAI ÉS TÁRSA

BUDAPEST, VII., ERZSÉBET-KÖRUT 48.

Aszfalt-masztixfőző és bitumenfinomitó-gyár.
Járdák, ocsiutak, átjárók, udvarok, kapubejáratok stb. készitése természetes aszfaltból.

METEOR

a jelenkor legtökéletesebb lefelé égő (Invert) lámpája, 120 gyertyafényü 45% gázmegtakaritás.

Zománcozott, vagy sárgaréz köpenynyel tetszés szerinti üveggel felszerelve **K. 6.**

= Nagyobb vételnél árengedmény! =

SZÁNTÓ MÓR

Budapest,

VII, Akácfa-u. 54.

Telefon 20—96.
(Lambrecht).

SZILÁGYI ÁRPÁD

menyezet, rabitz és gipsztábla falak épitési vállalata.

BUDAPEST, VIII., KENDER-U. 14.

Elvállal minden e szakba vágó munkálatokat.

∴ ∴ ∴ KÖLTSÉGVETÉS INGYEN. ∴ ∴ ∴

ELSTER S.

LÉGSZESZGYÁRI SZÜKSÉGLETEK GYÁRA
Erzsébetfalva, Soroksári-ut 55.

Gyártási ágak:

Nedves és száraz légszeszmérők, többféle typus szabadalmazva; a legjobb anyagból, több évi jótállás. Gázautomaták, nedves és száraz szerkezettel, bármilyen légszeszára beállithatók. Gázszivógépek (Exhaustor) teljes felszereléssel. Állomási légszeszmérők, tetszés szerinti nagyságban. Tisztitó berendezések, Jäger-féle szabadalom szerint. Városi nyomás szabályozók, suly és automatikus megterhelésre. Önműködő nyomásmérők, szivás és nyomásra, csinos kiállitásban, kézben vihetők. Különleges nyomásmérők (Manometer) állandó vizszinnel. Fényvizsgálati müszerek és kellékek. Gázfőző- és fütőkészülékek, vasalók, takaréktüzhelyek.

Mindennemü nagyobb és kisebb kőmüves munkákat legszebb kivitelben, gondosan és megbizhatóan, olcsó árak mellett elvállal

SCHOSSÉE ÁDÁM kőmüves mester

Budapest, Podmaniczky-utca 1. sz.

Tetőfedéseket

tűzmentes tetőpéppel vagy facementtel; javitásokat, jókarbantartást és mázolásokat jutányosan eszközöl

LICHTMANN LAJOS

Telefon 94—16. Budapest, VI., Bajnok-utca 26. III. em. Telefon 94—16

Fedélszék és faszerkezetü = épitmények rajzolását =

pontos fakivonat készitését és elszámolását vállalja

VLADÁR PÁL

ácsmester

Budapesten, VIII., Kenyérmező-utca 3a.

LIFT

Haverland Antal, Budapesten, VIII., Nap-utca 22. Telefon 29—66. — Gyárt: személy-, teher-, ételfelvonókat és vasszerkezeteket minden kivitelben.

Munkácsy Gyula

lakatosmester

Budapest, VI. ker. Király-utca 102. szám.

A jelenkor legjobb, legolcsóbb és legerősebb szerkezetü kémény es szellőztető toldóinak készitője. (E számunkban foglalt hirdetésére e helyen is felhivjuk olvasóink figyelmét.)

Müller és Hahn

ÉPULET- ÉS DISZMÜ-BÁDOGOS, LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-BERENDEZŐK.

Iroda és műhely: Budapest, Kis Diófa-utca 3/a.
Lakás: Damjanich-utca 36. sz.

Minden e szakba vágó javitások olcsón és pontosan eszközöltetnek. Házak évi karbantartása jutányos áron elfogadtatik.

Telefon 85—43. **Költségvetések ingyen.** Telefon 85—43.

GERENDAY A. ÉS FIA

Akad. szobrász. Első orsz. szabadalmazott

siremlékmű gyárosok.

Főraktár: Budapesten, Rákóczi-ut 90.

Vidékre rajzokat és vázlatokat dijmentesen küldünk.

Telefon szám 63—30. Telefon szám 63—30

Fratricsevits István

:: diszitő-festő ::

Budapest, VII., Hernád-utca 24. sz.

Vállalkozik: **épületek, templomok, kávéházak** és lépcsőházak festésére stylszerü kivitel, izléses munka, szolid árak mellett.

Specialista diszfestészetben.

Izzólámpa raktár. Valódi Auerégők kaphatók.

Telefon: 69—91.

Schrettner Ede

elektrotechnikai vállalata
Baross-utca 5. (Calvin-tér közelében.)

Elvállal minden e szakmába vágó munkát, ugymint: **házicsengő-, telefon-, villamosvilágitás-, ivlámpák-, motorok- és dinamók** szakszerü és lelkiismeretes szerelését és javitását.

Szerelési anyagok raktáron.

Szolid munka. — Házak jókarban tartása.

Schläffer Nándor

ácsiparos

Budapest, VII., Columbus-u. 12.

SZELLE K.

BUDAPEST, VII. ker., Sip-utca 22. sz.

Mindennemü fémcsavarok, öntött, esztergált, préselt áruk és forrasztók.

Légszesz- és villanyvilágitási cikkek raktára nagyban és kicsinyben.

Lefelé égő modern égők és lámpák.

SZABÓ KÁROLY

ASZTALOS ÜZLETE

Bank, iroda, boltberendezés különleges készitője, elvállal minden e szakmába vágó szolidabb kivitelü munkákat.

Budapest, VII., Izabella-utca 5. sz.

BETON-TERAZZÓ-munka.

Cement és fayenc burkolat fektetése.

FALBURKOLAT.

Szakszerü kivitelben és legjobb :: :: ajánlatokkal szolgál :: ::

MARIK ÉS TÁRSA

Budapest, VII., Abonyi-utca 14. sz.

Telefon 102—08. ■ Telefon 102—08.

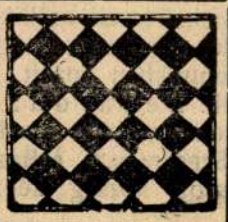

Ugyanebben a XV. teremben van Szentmiklóssy Zoltán és Kuszka Jenő egy-egy tájképe. Az utóbbin ügyes előadásban kapjuk a fák ág-rengetegének zilált képét, csak kissé ólmos a kép együttes hatása. Szentmiklóssy képén nem látunk eléggé beható természettanulmányt. Egy világos folt az előtérben még nem víz, egy sötét kóc a levegőben még nem fa. Annak a fának megvan a maga architektúrája, jelleme, egyedisége. Bizony azt épp oly alaposan le kell írni, akár egy aktot. Aki aztán ennek révén ösmeri, az illo tempore akár egy ecsethúzással is oda tudja teremteni. Csakhogy előbb tudni kell. Augustin Mariska ugyanebben a teremben két „Tehénistállót" állított ki. Igazán huszárosan van ez a tanulmány odavágva, de e képekről messziről felénk integetnek Zügelnek s követőinek jól ismert festői fogásai: a teheneken a napsütés fehére, amelyet komplementér színek, narancs és violakék segítenek hatásra. Hagyjuk csak ezeket a fogásokat Zügelnek, ő mindenesetre jobban ért a felhasználásukhoz, mert hisz ő fejlesztette ezeket egészen a tulajdon egyénisége szerint. Szigeti Jenő apróságai ügyes iskolai dolgozatok. Az ilyesmit kazalszámra fest minden festő, de pusztán a maga műterme számára. Bizonyos diszkréció követeli, hogy a kromatikus skálának előadására ne gyüjtsük össze Budapest zenebarátait a Vigadóba. Kasnya Béla „Őszi hangulata" sem éppen ügyetlen, mint ahogy ez az ifjúság nem igen téved nagyokat, mert bizonyos száraz józanság az alaphangulata. Az arrangement ezen a képen figyelemreméltó, de a kép megfestése nem sokatmondó, nincs rajta személyes bélyeg. Diószeghy Lászlónál bizonyos dekoratív érzék jelentkezik, de még ólmos és piszkos a kép. Királyfalvy tanulmányai is átlagosak, a generális-bögréből kerültek elő a színek, Thein Miksa bágyadt, az arc világos részei sokkalta hátrább esnek, mint a sötétek, például a szemek, ami erős valőrhiba. Jávor Pál két fején igen sok biztató vonást látunk: egyszerre van festve az egész, egy darab, élénk jellemzéssel. Sándorházi V. Bélánál a forma és a szín nem födi egymást. A háztetőre festett hó voltaképpen nem fekszik rajta, hanem jóval előtte van, a kazal csak barna, sárga, szürke színek keveréke, amelyek nincsenek jellemzetesen a maguk helyére szögezve. Ez a kép különben biztató minden hiányossága mellett is. Vörös Ernő sok színt húz egybe, képének együttes hatása még sem közvetlen, nem friss, amolyan modern akadémia. — Viszont közvetlen és intim festmény Pongrácz Károly „Téli éjje". Ezt ugyancsak magába szívta, átélte, megérezte a szerző. Hódi Géza talán a legtöbbet ígér „Vízhordás" című képével, amely finom megfigyelésekkel teljes és egyben nagyon méltányolandó diszkréciót mutat megfestésében. Klammer Mariskának minden munkája közt talán a mostani „Five o'clock tea"-ja a legélénkebb impresszió.

Sándor Béla aktja még sok évi beható rajzolást tesz kívánatossá. Előadása meglehetősen száraz, részvétlen. Pap Emil „Konyhá"-ja nagy szorgalmat, gondos pontosságot mutat. De talán túléles. Csáktornyay Zoltán domboldala nagybányaiaskodás. Ifj. Edvi Illés

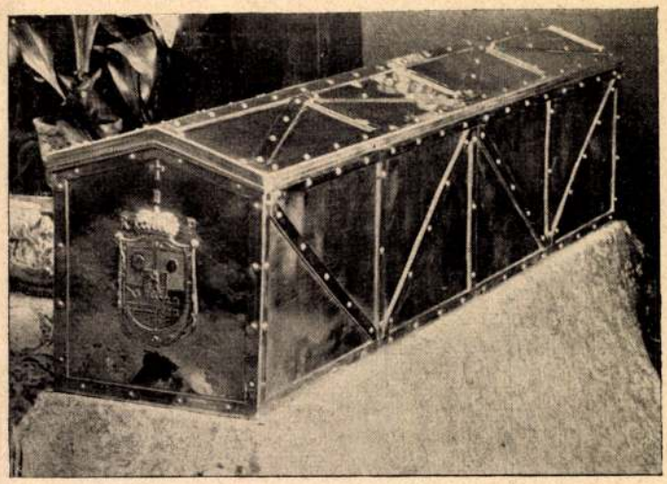

Rákóczi koporsója, amelyben hamvait Rodostóból hazahozzák. Stehlo terve nyomán vörösrézbe trébelte Jancsurák. Az Uránia műkereskedés kiállításából

Odön arcképe kemény, érzéstelen és sokkalta behatóbb természetszemléletet kíván. Telkessy Valér Garamvölgyén sok az a bizonyos fogalmi piktura: azaz el van mondva, hogy a felhő fehér, a pázsit zöld, a távoli hegy kék. Személyes élmény, kedv, az impresszió öröme, a fölfedezés gyönyörűsége nem rezeg ezen a képen. Ziffer Sándor bivalyai ügyes, szabad előadású, jól megfestett kép, Pechán József önarcképe nem lépi túl az iskolai gyakorlatot s ezért nem igényel bővebb ismertetést, „Utolsó napsugara" viszont jól megnézett apróság. Tátray Lajos elhagyott udvara általában meggyőző hatású, de keveseljük benne a rajzkészséget. Benkő Ilona képe még iskolafestés, Mérő Istváné meglepőn szorgalmas munka. Fanta Alkony Istvánnál ismét szembe tűnik a naivság teljes hiánya, a festőileg legjelentéktelenebb impressziók keresése. Korrekt képek ezek, a Szcilla és Kharibdisz óvatos elkerülései. Egy ház geometrikus formái, az egész aztán megkapja a „hangulatlazurt". Uferbach Jenő vitatkozó szocialistái eléggé élénkek, de zavar minket a kék és a narancsszín nyers egymás mellé festése és az alakok elrajzolása.

Erdőssy Béla utcája meglehetősen színtelen és kemény, garamparti részletén pedig egyetlen átlagos zöld adja az Úristen egész vegetációját, holott az a valóságban a színeknek valóságos kincsesháza. Huszár-Herz Vilmos arcképe kissé kényszeredetten van beállítva s bágyadt. Jakobovits Arthur síkdiszítményszerűen adja elő téli képeit. Bágyadt színfoltok kerülnek egymás mellé szigoruan kihasított, kissé geometrikus ízü foltokban. Gulácsy Lajos képein a kedves és intime megérzett tájrészletek bizonyos patinás költői hangulatokat idéznek emlékezetünkbe . . .

De ne folytassuk ezt a katalogizálást. A szives olvasó talán máris belefáradt ebbet a mérlegelésbe. Szó ami szó: kétszer annyi kép van a mostani kiállításon, mint amennyinek egy igazán jó tárlaton helyet lehetne engedni. Minden teremben tucatjával lógnak az olyan festmények, amelyek puszta jegyzetek, vagy puszta kézügyességi gyakorlatok. Persze, az olcsó élc majd rámondja ezekre: ime a modern festészet képe.

Modern festészet? Vajjon mi a köze ennek a tucatmunkákhoz. Ha mi modern emberek a régibb, müncheni festésről beszélünk, úgy Pilotyt említjük, s

Uj Idők 1906. XII. 17.

nem annak valamely tizedrangu mímelőjét. Minden időben legalább ezerszer annyi rossz festő volt, mint jó. Ma is így van. A modern festészet igazi nagyságait és jelentékeny vivmányait a gyenge utánzók sem fogják kompromittálhatni komoly fórumok előtt. Egy véletlenekből összeállitott műtárlat nem mutathat oly képet, amelyből ítéletet lehetne formálni nagy, modern festőkről. Nekünk az alacsony szinten libegők épp oly kevéssé kedvesek, mint a megcsontosodott akadémia. Mert sem ez, sem amazok nem jelentenek igazi művészetet, azaz az emberi szellem kincsesházának új meggazdagodását, a természethez új ösvényeken való közeledést. *Lyka Károly.*

Böddi Pál száműzi magát

ELBESZÉLÉS. IRTA KAZÁR EMIL

A jótékonysági nagy bálban Böddi Pál azt mondta a feleségének: „Julcsi, miért nem táncolsz?“ Az asszony, aki már nem volt egészen fiatal, szeretettel mosolygott férjére s elment táncolni.

— Tökéletes asszony! — dünyögte Böddi Pál. — Nyolc évi házasságunk alatt semmi hibát nem találtam benne. Még a gondolatomat is kitalálja. Csodálatos asszony! Hanem lehetséges-e tökéletes asszony?

Böddi egy elhagyatott zúgba vonult. Elmélkedő természetü ember volt, noha nem szorult rá az elmélkedésre, mert gondtalanul élhetett.

— Ez megfoghatatlan! — így szőtte gondolatait Böddi Pál az utánzott-márványzásu szögletben. — Megházasodtam oly eltökéléssel, hogy csak olyat választok, aki ellen kifogást ne lehessen tenni. Már több tisztességes partit visszautasitottam, s azt hittem eléggé megnyugtatom nőtlenségi lelkiismeretemet. Ime, rátalálok a szép, kedves Julcsira. Tökéletes leány, s nekem nyujtja kezét. Itt valami lappang, gondoltam. Mint vőlegény, borzasztó félelemben és várakozásban éltem, hogy valami kiderül, mielőtt a házasság megtörténik. Nem! nem! Julcsi ime a feleségem! Oh milyen asszony, — tökéletes asszony. Semmi hibát nem találhatok benne. Teringettét, még soha össze nem zördültünk. Lehetséges ilyen asszony, akár más felesége is?

Mivel Böddi Pálnak folytonosan a feleségén járt az esze, most az is eszébe jutott, hogy éppen táncol. A táncolók közé sietett. A feleségét a hajnali csárdás forgataga sodorta. Arca kivörösödve, haja összekuszálva, dereka átizzadva, ruhájának alja foszlányos. Pál közbelépett és kiszabadította a szörnyü örvényből. Az asszony a vízbefulók görcsös ragaszkodásával füződött hozzá.

— Azóta mindig táncolsz, Julcsi?

— Oh igen, — fuldokolt pihegve az agyonfáradt asszony. — Neked akartam örömet szerezni.

Böddi Pál nem tudott mit válaszolni. Mind hiába, itt nem lappanghat semmi rejtély, semmi palástolt titok. Böddi Pálné egyszerűen egy páratlan, tökéletes asszony.

— Ezt nem érdemeltem, — vallotta be önmagának a férj, amint a kocsiban haza hajtattak. — Én gyarló vagyok a feleségemhez. Mennyi szenvedést állottam ki, amikor vártam, hogy egyszerre csak kiderül valami borzasztó. Ennek a reménynek, amely zaklatott és ábrándozóvá tett, hogy az életem nem lesz egyhangu, — vége, örökre vége! Oh egek, ti adtátok nekem azt a nőt, aki nem esik kifogás alá, aki szép, szeretetreméltó, pontos, szerény, még szeszélyei sincsenek! Ti adtátok — miért éppen nekem olyat, amilyen soha sem volt, akinél hiába kerestem az alkalmat, hogy szemrehányást tehessek neki. Julcsi folytonosan tetézi érdemeit, és rakja rám a békókat. Én nem ilyen férj akartam lenni. Szép házasélet, ahol az ember soha sem élvezi a kibékülés gyönyörét, mert össze sem veszhet a feleségével.

Böddi Pál sokáig tanulmányozta és fürkészte a feleségét, annak még leánykori barátnőivel is locsogásokat kezdett, és az asszony fiókjában napló után kutatott. Semmi, de semmi siker. Minden reménysége amint egy kicsit föléledt, épp úgy kialudt.

— Az egész asszony csupa véletlenség! — fakadt ki Böddi Pál. — Amit cselekszik, az mind gépies dolog; véletlen, hogy jót cselekszik. Másfél ezer esztendő előtt szentnek avatták volna. Ah, én érzem ennek a mulasztásnak súlyát. Másfélezer év előtti primitiv erkölcsökben dúskálni nekem, aki habár nem is vagyok egyéb, mint egy másfélezer év előttből származó asszony férje, de ez ám nekem tökéletesen elég, sőt nagyon is sok. A páratlan Julcsi minden körülmények között betölti kötelességét, a viszonyokhoz, a jövedelemhez alkalmazza magát és öltözködését. Soha semmi fönnakadás, eltérés, a szabóné szidása, — semmi, semmi! A szórakozásait szabályozza, mint a masiniszta a lokomotivot. A társaságban is figyelmes, ott is szeretik. Adakozik a szegényeknek, de nem engedi magát az orránál fogva vezetni és a kunyorálók hazugságait rögtön fölismeri. Mindig ugyanaz a jó asszony, a tökéletes asszony, aki ellen hiába volna fegyverem, mert mindig lefegyverez. Mennyit türtem abban a reményben, hogy ennek majd csak vége lesz, valami kiderül, Julcsit rajtakapom, vagy önmaga beleun a maga tökéletességébe és megváltozik. És ha egyszer gyarlóságon kapom, a lábai elé borulok és akkor élvezhetem a házi zivatar és a megbocsátás gyönyörét.

Böddi Pál arra a meggyőződésre jutott, hogy ő és a felesége összeférhetlenek.

Ki akart fogni rajta és elkezdett korhelykedni. Éjjelezett és hölgyek társaságában pezsgőzött. Amikor virradat után hazament, női keztyűket és legyezőket dobált ki a zsebéből. Ez új gyötrődés volt Böddi Pálnak, mert a lumpolásokhoz nem szokott hozzá. De itt Julcsiról volt szó, Julcsi megváltoztatásáról. Ezt már csak nem tűri a felesége?

— A te viseleted Pali nagy szomorúságot okoz nekem, — mondotta egyszer az asszony könybelábadt szemekkel, halomra gyüjtve össze a hervadt virágokat, keztyüket, legyezőket és apró kis tükröket. — De én erőt veszek magamon Pali, visszafojtom könyeimet, mert tudom, hogy gondolatban sem vétettem ellened.

Sztehlo Ottó

a kassai sz. Mihály kapitulna helyreállításának műnezetője Schulek Frigyes tervei alapján 1903–4. ben

Kabdebo Gyula: Helyreállított műemlékeink. Bpesti építőmesterek stb. apartestületének VI. évk. 1910. 122. l.

Hegedűs

Sándor!

I. 207

Érkezett 1904 október 3

Y/41/1904 (Szabadka 1904 szeptember 30 – 4/1904 sz. a.)

A szabadkai közkönyvtár és városi muzeum egylet jelenti, hogy könyvtárában középkori kéziratok nincsenek. (Tudomásul szolgál 1905 I/20)

MDK

Sztehló Ottó épitész

Rákóczi-siremlék tervpályázata. Épitő Ipar, 1909. okt. 3. 362 l.

Sztehló Ottó

MDK

Mauzoleum épités Késmárkon

Vállalkozók Közlönye, 1908.ápr. 15.

M.D.K.

Sztehlo Ottó, építész

végzi a krasznai ref. templom restaurálási munkáit (Szilágy mege).

Vállalkozók Lapja, Bp. 1909. XXX.évf.

máj. 12 sz. 10. old.

MDK

Sztehló Ottó

Az egri török minaretet 5000 frt költséggel 1896-ban Sztehló Ottó állitotta helyre.

Kabdebó Gyula: Magyarországi restaurálások 1867-től 1902-ig.

Magyar Mérnök és Épitész-Egylet Heti Értesitője. 1907. márc. 31. 12. sz. 137-139. l.

Sztehlo Okó

ivód

Csányi Károly:

Az egri minaré.
Műemlékvédelmi
szemle. 33. Technika.
1945. 246 f. 52. l.

5 november hó 4 én.

ir.járásbiróság.

kir.aljárásbiró.

S. Stehlo Otto

Irod

Z

Vas Ly 1899. 745.

M.D.K.

Sztehlo Ottó, építést

megbízta a Nicolaiák Orsz. felügyelő bizottsága, hogy a nyírbátori „régi" templom restaurálásához szükséges intézkedéseket tegye meg.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1898. XIX évf.

márc. 30. sz. 6. old.

Sztehlo Otto

Irod

Vas. Ujs. 1897. 560. l.

MDK

Sztehló Ottó, épitész-re

bizta a bizottság a szepes-csütörtökhelyi kettős kápolna,-hazánk egyik legkivalóbb emlékének helyreállitási munkálatainál a vezetést, a lemondott Steinhausz László helyett, ki egészségi okokból volt kenytelen visszalépni.

A müemlékek országos bizottsága.
Mücsarnok. 1898.nov.27. 160.1.

Sztehlo Ottó

restaurálta a nagybá-
nyai Szent István tor-
nyot a millenniumu
~~előtt~~ után, 1898-99-ben.

irod

Schönherr Gyula dr:
A Szent István toronyról.
Nagybánya és Vidéke
1899 jul. 30.

Morvay Győző — özv
Schönherr ~~Gyulané~~ Antal-
né: Schönherr Gyula
dr. emlékezete, Bpest
1910. 152. l. 154. l.

vagy ha van, pontos évszámot,

uplom

gy az illető mü mit ir az emlék-
nimálissá zsugorodik.
nden ingó és ingatlan müemléket,
kár, ha külföldre került is.
os jellegü, rövid említést, mely
gyról.

SZTEHLÓ OTTÓ, építész

A miskolci Avasi templom rekonstrukciójára terveket készített 1900-ban, a századeleji műemlékvédelem szemléletének megfelelően. 24.old.

ifj.Horváth Béla: Az Avas műemlékei 2x.old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MÚZEUM KÖZLEMÉNYEI, 1955. -zept.Miskolc

MDK

Stehlo Ottó müépitő

Mücsarnok, 1900. 9. sz. Egy régi tpm. restaurálás

124. l.

Sztehlo Otto

laid Szv

Ornág Vilag

1902, 830 l

arcrezgel

Sztehlo Okó

Kiáll. erém

Közlezrkiáll

1268. l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 435418

Stehlo Ottó, épitész

Művészet, II., 1903. 426.

Kitüntetések

Stehlo Otto

Ind

Mts S IX. K. 1898
296.

.....nevü munkás igazolta

.....

a müvezető aláírása.

ezem:

.....

y helyettesének
a.

Endrényi Imre, Szeged.

Sztehló Ottó, építés M.D.K.

vezetése mellett épitér ujjá a bártfai városházat.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1904. XXV. évf.

máj. 11. sz. 7. old.

Sztehló Ottó, bpesti építész M.D.K.

tervei szerint a nyitra-
megyei Németpróna körsége
104.000 K. költséggel kath.
templomot építtel.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1905. XXVI. évf.
máj. 10. sz. 6. old.

MDK

Sztehló Ottó

tervei után Jancsurák Gusztáv készitette azt a kporsót, melyben Rákóczi hamvait hazaszállitátták. Repr.

Vasárnapi Ujság 1906. 16. sz. 254.l.

MDK

Sztehló Ottó

Koporsó, melyben Rókóczi hamvait hazaszállitják. Tervezte fenti, készitette Jancsurák Gusztáv. Repr.

Vasárnapi Ujság 1906. 16. sz. 254.l.

MDK

Sztehló Ottó és Markup Béla

a **Rákóczi-siremlék-pályázaton** kétezer koronás jutalomdijat kaptak

Kitüntetések. Müvészet 1908. 128.l.

Sztehlo Otto

l.

Dümmerling Ödön

Cf.: A Ferencrend
középhori csúcsives
stílű építészetének
emlékei Magyarországon.
Bp. 1944. 3. l.

Sz. 1571-1911.

Méltóságos

Hivatkozva Méltóságodnak
147 sz. a. kelt b
felemliteni, hog
palota kápolnaj
terveket még n
Fogadja Mél
őszinte nyilvá
Balásfalv

SZTEHLO Ottó építész

Keszthelyi ferences templom romantikus átalakitása Schulek Frigyes felügyelete mellett, 1896

Keszthely, temetőkápolna 1909

KOPPÁNY Tibor: A Balaton környékének műemlékei. Bp. : OMvH, 1993

165.
170.
215

MDK

Sztehló műépitész

A keszthelyi r.k. templomot 1896-ban Sztehló műépitész tervei szerint restauraltak.

Cikk: A keszthelyi templom restauralasa.

Vas.Ujs. 1904. 720.l.

SZTEHLO Ottó

1912-ben tervet készített a templom bővítésére, de munkák csak a legszükségesebb javításokra szorítkoztak

Emődi Tamás: Hadad, ref. templom. Kolozsvár, 1996 7.

SZTEHLÓ Ottó

Tutatásaia mesleni sz.
templomban 1910

ld. Vasi Honism. és Helyt. Kal.
1995/3. 78. sz.

ŐRMEZŐI LAKÓTELEP
(Cirmos utcai autóparkoló)

KELENFÖLD
(Vahot utcai bevásárlóközpont autóparkolója)

Kérem Önöket, hogy adják le a veszélyes hulladékokat (használt autóakkumulátorokat, festékmaradványokat, olajszűrőket, lejárt szavatosságú gyógyszereket, vegyszereket stb.).
Környezetünk védelme érdekében kérem, Ön is használja ki ezt a lehetőséget.

Közreműködését köszönöm.

Szegedi Ferenc
polgármester

Szlelek Dénes
darazó népművész
470

MAGYAR SZOVJET

barátság gondolata a népművészetben

Az elmúlt év őszén a Magyar—Szovjet Társaság a Népművészeti Intézettel közösen pályázatot írt ki olyan népművészeti alkotásokra, amelyek a magyar—szovjet barátság gondolatát fejezik ki. Nem most először nyert kifejezést ez az eszme a népművészetben: ennek jegyében jött létre az 1953 decemberében Moszkvában megrendezett magyar népművészeti kiállítás és ezzel egyidejűleg Budapesten bemutatott szovjet népművészeti kiállítás is.

A pályázatra beküldött több, mint hatszáz alkotás közül számos tárgy éppen ezeknek a kiállításoknak tapasztalatai és tanulságai alapján készült. Figyelemre méltó a beküldött tárgyak nagy száma és sokfélesége. Az ország különböző részeiből érkeztek pályázati munkák, amelyek világosan mutatják azt a fejlődést, melyet népművészetünk a legutóbbi időszakban, a pályázat ösztönző hatására megtett.

Természetesen nem mindegyik népművész törekvése járt egyforma sikerrel. Egyesek megelégedtek a hagyományos minták alkalmazásával, mások pedig az újszerűséget emblémák alkalmazásában látták. De számos népművésznek sikerült olyan pályamunkát készíteni, amely eredményesen kapcsolja össze a mély eszmei mondanivalót az új formai megoldással.

A pályázati anyag legerősebb része a fa- és csontfaragás. Az első díjat a pusztaszentjakabi Sztelek Dénes, a népművészet mestere nyerte el, tanulószoba számára tervezett faragott bútoraival. A berendezés különösen szép darabja a pad, melynek támláján egy orosz és egy magyar népmese jelenetei elevenednek meg. Mint a művész elmondotta, munka közben arra gondolt, hogy unokái a felszabadulás adta megváltozott élet új viszonyai között másképp nőnek fel, boldogabb emberek lesznek. A második díjat a VIT-nagydíjas tabi Nagy Ferenc kapta meg, mesterien kifaragott kürtjéért. A virágmotívumok között haladó sorokban a szocializmust építő munkás, paraszt, értelmiség jelképes alakjai jelennek meg. A szovjet és a magyar nép baráti találkozásáról beszél a mernyeszentmiklósi Kovács József szoborkompozíciója: egy magyar kisleány virággal köszönti a közeledő szovjet lovaskatonát.

Kovács József: Szovjet katona

Bozó Ferenc: Pásztor

A textilművészeti tárgyak közül egy szőttes és két hímzés részesült második díjban. Az alsószentmártoni Janicz Istvánné élénk színekkel készült párnalapján a körösközül elhelyezett hagyományos formájú fehér galambok között középen egy nagyobb méretű kitárt szárnyú békegalambot helyezett el, újszerű, egyéni megoldással. Kedvesen, egyéni ötletességgel megformált békegalambok sorakoznak a tardi Lévai Józsefné piros keresztszemes hímzett falvédőjén és a turai Zsiga Ilona néni fehér-piros, őszirózsás kerek terítőjén is. Harmadik díjat nyert a höveji Nyikos Róza fehér, csipkeszerű áttört terítőjével, melynek hagyományos virágkoszorúja közepébe művészien kivitelezett MSZT jelvényt komponált. A berettyóújfalusi Tóth Lajos piros rátétes szűrposztó-falvédőjét finoman megkomponált ötágú csillagmotívumok díszítik.

Fazekas István: Boroskészlet
(Kápolnai Imre felv.)

A fazekastárgyak között harmadik díjjal jutalmazták a nádudvari Fazekas István boroskészletét. A két figura jóízű humorral elevenít meg két vidáman borozgató orosz és magyar embert.

A pályázat eredménye megfelelt a várakozásnak, kétségkívül megérdemli, hogy az illetékesek jelentőségéhez mérten értékeljék és foglalkozzanak vele.

Lengyel Györgyi

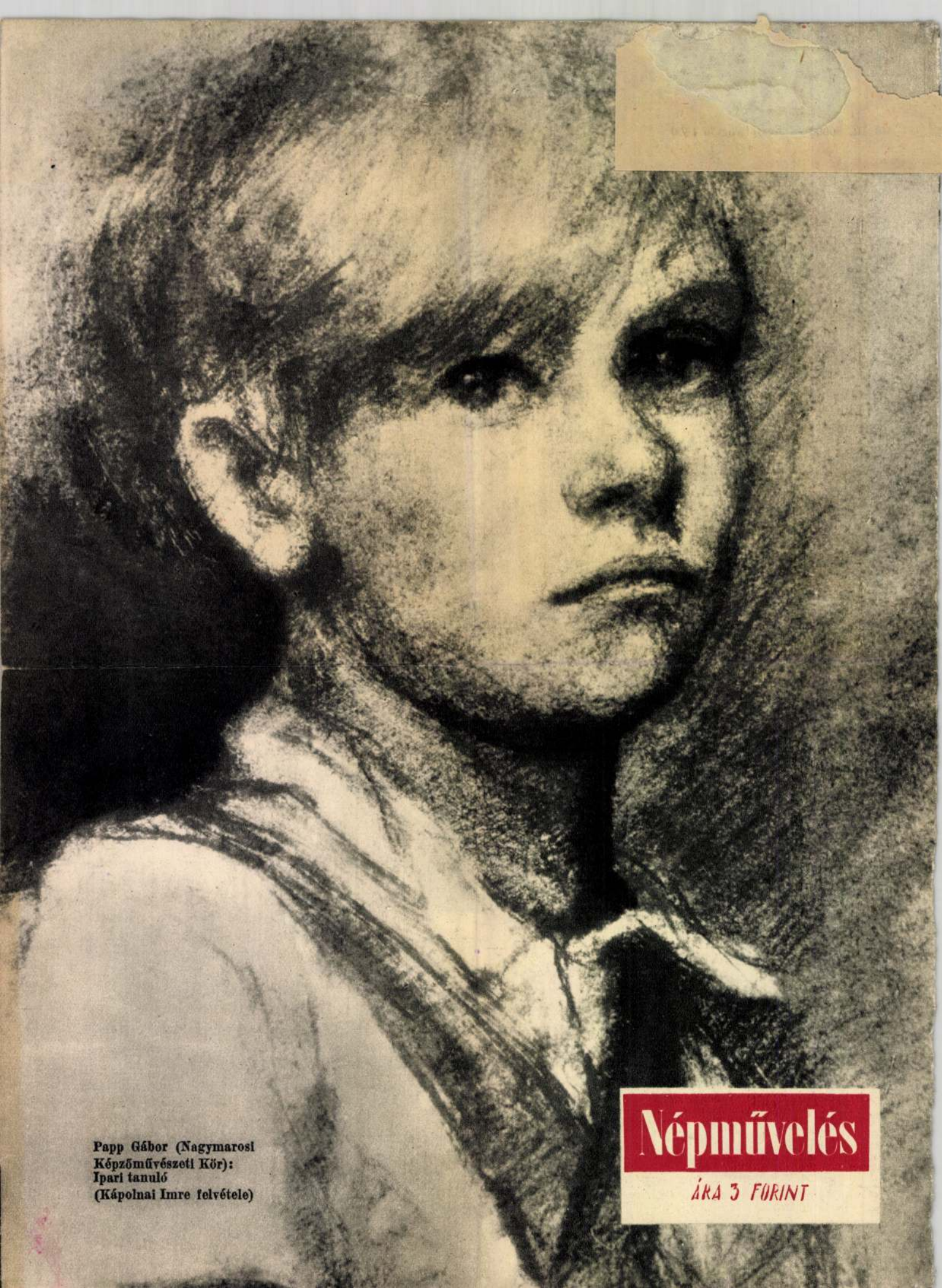

Papp Gábor (Nagymarosi Képzőművészeti Kör):
Ipari tanuló
(Kápolnai Imre felvétele)

Népművelés

ÁRA 3 FORINT

Sztehlo O. MDK

Gerecze Sztehlo jelentése alapján közli, hogy a magyarjesztrébi ev.ref.templomban a mészréteg alatt falképek lappanganak.

Radocsay Dénes: A középkori Magyarország falképei. Bp.1954.168.l.

Sztehlo Ottó épitész MDK

Schadl L.al együtt alakitotta át a keszthelyi szt Miklós temetőkápolnát 1909-ben.

Genth.Müeml.1959 I. 159

Szlehlo Otto építési

M.D.K

1900 körül renoválta az andocsi r.k. templomot.

Genth. hiteml. 1959 I. 14.

Sztehló Ottó építész MDK

1896-ban állitotta helyre a keszthelyi r.k. templomot

Genth.Müeml.1959 I. 158

Sztehlo Ottó építész MDK

renoválta 1906-907 ben a köröshegyi r.k. templomot.

Genth.Müeml.1959 I. 170

Sztehlo Ottó MDK

terve elepjáa készült 1897-bea
a nyirbátori ref. templom háromivü nyugati karzata.

52.o.

Entz-Szalontai: Nyirbátor. Bp. 1959.

Sztehló Ottó MDK

Beszámoló a kápolna felavatásáról, melynek Sztehlo másodépitésze volt.

A csütörtökhelyi kápolna fölavatása.
Mücsarnok.19ol.26.sz.339.l.

Szthelo Ottó MDK

tervezte századunk elejéavégzett
átalakitásokat az Ali pasa Dzsámia/Plébániatemplom/

26.o.

Repr. Ali pasa dzsámi 1589/Plébániatemplom/
23.o. 14. kpp
Az Ali pas. Dzsámi szamárhátives vakayilása.
24.o. 15. kéo.
Az Ali pasa Dzsámi homlokzata.
25.o./XI 16. kép.

Molnár József: Szigetvár török műemlékei. 1958.

Sztehlo

építész

MDK

Az Országos Müemléki Tervtár értékes anyagainak szerzői közt említi

Gerő: ÉpMüe 119.o.

Sztehlo Ottó
építész MDK

a csütörtökhelyi Zápolyakápolna
a kassai Zápolya-kápolna és Lőcsei ház
a zólyomi vár
a bodrogszentesi templom
a munkácsi templom
a petőszinnyei templom
a gerényi templom
helyreállitója.

G erő: ÉpMüe 54.o.

Sztehlo Ottó

építész MDK

nevét a MOB

/Műemlékek Országos Bizottsága/

tagjai közt találjuk.

Gerő: ÉpMüe 44.o. és 20. jegyzet.

8/44

MDK

Sztehlo Otto

tervei szerint restaurálták 1896-ban a keszthelyi plébánia templomot.

136.o.

Entz Géza - Gerő László: A Balaton környék müemlékei. bp. 1958.

Sztehló Otto

A köröshegyi r.k. templom restaurálása
1906-7 években.
162.o.

Entz Géza - Gerő László: A Balaton környék
műemlékei. Bp. 1958.

Sztehlo Ottó építész M.D.K.-

1900-ban terveket készít a miskolci avasi templom restaurálásához.

A Miskolci Hermann Ottó Múzeum Közleményei
1955 szeptember 24.l.

M. D. K.

SZTEHLO Ottó építész

A Calvin-téri szökőkút tervének távlati képe (Pályamű)

Prák. Tárgymut. Bp. 1885. 53. l.

Szlehlo Ottó 91, 96, 98, 100, 125

A kassai dómmal kapcsolatos megfigyeléseit, nézeteit, publikációit említi, idézi

Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet templom középkori építéstörténetéhez II.
/Művtört.Irt., 1969. 2.sz., p. 89-127./
p. 91, 96, 98, 100, 125

SZTEHLO Ottó épmérnök

DESCHMANN Alajos: Kárpátalja müemlékei.
Bp. : TKM, 1990 60.p.

Gerény helyreállitásáról

Sztehlo Otó épitéz

szül. 1851 Dobsina

Bő életrajz

Krück II. 594. l.

~~Árpádkori oppidumok~~

~~VI. 133.~~

Sztehló Ottó, építész,

szül. 1851 XII. 10. Dobsinán, megh. 1923. Budapesten. Itt tanult, artain Steindl mellett dolgozott. 1894-től a Műemlékek Orsz. Bizottságának másodépítésze volt s számos felvidéki műemléket restaurált. Óriálló műve a szolnoki ref. templom, a cegléd ág. ev. templom stb.

Revai Lex. 17 k. 747 l.

Szlehlo Ottó

1919-ig a Műemlékek Országos Bizottságának működése.

Műemlékvédelem, 1969. 4 sz., p. 238.

Sztehlo Ottó

szerepe és munkássága a kassai Szt. Erzsébet templom restaurálásával, illetve építéstörténetének feldolgozásával kapcsolatban.

Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet templom középkori építéstörténetéhez.
/Művtört.Ért., 1969. 1. sz., p. 1-45./
p. 2, 10, 16, 23, 24, 25, 26, 28, 42, 43.

Szlehlo Ottó

110.

rajzai a Kassai Sz. Erzsébet templom restaurálási munkáihoz (1878. és é. n.)

Ismerteti Marosi Ernő: Tanulmányok a kassai Szent Erzsébet templom középkori építéstörténetéhez. /Művtört.Ért., 1969. 1. sz., p. 1-45./

Stehlo Otto

A valkaiés közoktatási m. k. muster Stehlo Ottonak a kassai székesegyház rajzolójának a rudóbányai ref. egyház megszemlélése alkalmából felmerült költségei fejében 30 fot 80 kr. utalvanyoz.

Henszlmann Imre. A magyarországi műemlékek országos bizottsága 1883. máj. 22-én tartott rendes ülésének jegyzőkönyve. Arch. Ert. 1883.

Egy. VII. k. III lap

Stehlo Otto

Öralja-Boldogfalvai temp-
lom festmeijeinek rajza
Stehlo Otto'tól.

Geduly Tsenes: A magyaror-
szági műemlékek ideigl. bizott-
sága kiszletben levő rajzok-
nak és feigkiszeknek lajstroma.
Arch. Ert 1878 évfben.

Sztehlo Otó

1885. orsz. ált. kiáll.: A Kálvin-téri szökőkút tervének távlati képe, pályamű.

Stahlo Otto, építés

M.D.K.

a Kálvin-téri szökőkut-
hoz készített tervét (pályamüvét) állitatta ki az
1885-évi Orsz. Kiállitáson.

Bauzeitung für Ungarn, Bp. 1885. XIV.évf.

jul. 19. sz. 154. old.

Stehló Ottó, építész M.D.K.

a vingai templom terveire kiírt pályázaton első díjat (600 frt-ot) nyert.

Vállalkozók Lapja, Bp, 1886. VII. évf.

nov. 17. sz. 2. old.

Sztehlo Ottó, építész M.D.K.

terve nyerte el a szolnoki ref. templom pályázatának első díját.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1890. XI. évf.
szept. 28. szl 2. old.

Sztehlo Otto

ivád

Építőipar 1890. 403 l.

(A nolnoki ref. templom)

A tervpályázaton I-ső díjat nyert.

magyar királyi államvasutak.

T. Műhely

Miután keresményemnek 191..... é

tésénél.....

jelenhetek, keresményemnek átvételére ..

nevü munkástársamat szóbelileg megbizta

Kelt ....., 191.....

.....

tanu.

.....

tanu.

M.D.K.

Sztehló Ottó, építészt

bizták meg Vinga városban épitendő csúcsivos templom épitheréséneh műveretésével, minthogy már annak terveit is ő készitette.

[Később a megbizást visszavonták tőle]

Vállalkozók Lapja, Bp. 1890. XI. évf.

máj. 28. sz. 2. old.

MDK

Sztehló Ottó

A csütörtökhelyi kettős-kápolna a XIII-ik sz-ból származó régi templom mellé épitett emeletes imahely 1869-ben égett le.1892 és 1901 között Sztehló Ottó vezetése mellett 100.000 K. költséggel alaposan restauraltak.

Kabdebó Gyula: Magyarországi restaurálasok 1867-től 1902-ig.

Magyar Mérnök és Épitész-Egylet Heti Értesitője. 1907.márc.31. 12.sz. 137-139.l.

Sztehlo Ottó

a MOB másodépí-
tészeve kinevezte-
tett.

MOB irattár
10/1894.

Páty, Mária

109

képe 95

MDK

Stehlo Ottó műépitész

Az új országház művezetőségében dolgozott. Jó hirnevét a kassai szent Erzsébet és a bartfai szent Egyed templomnal végzett munkajaval alapitotta meg. Stehlo épitette a szolnoki ref. templomot.

Cikk: Az új orszagház ünnepéhez.

Ország-Világ, 1894. 19.sz. 314.l.

Sztehlo Otto

Cinet

Arch Erh 1895, 278.

Sztehlo Otto épitén M.D.K.

1894 ben Harinán helyszíni szemlét tart s az akkori állapotról több rajzot készít. A kapuzadok az ő tervei alapján készülnek

Entz G: Harina, románkori templomaz. bűvtört. Ért. 1954 1 sz. 32

Stehlo Ottó, építész

M.D.K.

Schömer Ferenccel közösen készített terve a szolnoki kaszinóra kiírt pályázaton első díjat nyert.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1896. XVI. évf. ápr. 8. sz. 4. old.

Sztehlo Ottó, (bpesti) építész M.D.K.

tervei szerint épült czeglédi ev. templomot o.st. 31-én felavatták. Építette Tímár János czeglédi építőmester.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1896. XVII. évf.

nov. 10. sz. 2 .old.

Sztehlo Ottó

epitén

Münsamok

1896. mill. Eiáll.

Kengyél, avar VI. 137

Sztehlo Ottó

ród

Dunst Ferenc dr =

Emlékkönyv a restaurált keszthelyi r. k. templom felszentelése alkalmából 1896. szept. 8. Keszthely 1896. 10. l. 11. l. 44. l.

Fenti terve szerint történt a restaurálás a puriznus szellemében Schulek Frigyes irányítása és Schulek János felügyelete alatt 1896-ban.

Sztehlo Ottó MDK

épitész a MOB szolg. Terve szerint restaur. 1896.
a kőröshegyi rkl templomot 136,163.o.

Entz-Gerő: A Balaton-környék müemlékei Bp. 1958.

Sztehlo Okó

1896-ban restaurálta a kesztheli vh. plébánia (eredetileg ferencrendi gotikus) templomot,

Bontz

220 – 222 l.
Hegeszkel

Taf. III.

20.

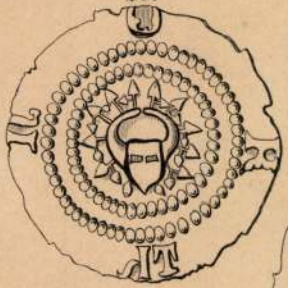

22.

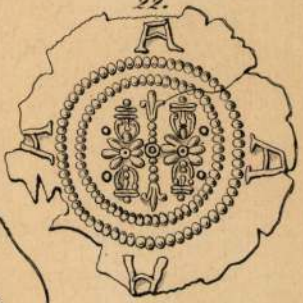

21.

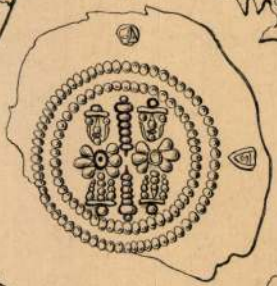

23.

24.

25.

mdk

Sztehlo Ottó

1896-ból fennmaradt rajza szinten a plebaniatemplom rekonstruálását segíti elő.

Magyar Műemlékek: Keszthely Műemlékei 1962.
78. l.

mdk

Sztehló Otto.

Készítette az átalakító terveket Schulek felügyelete mellett az 1896-os restaurálásához, a volt Ferences templom részére.

Magyar Műemlékek: Keszthely Műemlékei
1962, 91 l.

MDK

Sztehló Ottó

A keszthelyi XIV-ik sz.-ból származó plébánia templom helyreállitását 1896-ban Sztehló Ottó végezte 70.000 korona költséggel.

Kabdebó Gyula: Magyarországi restaurálások 1867-től 1902-ig.

Magyar Mérnök és Epitész-Egylet Heti Értesitője 1907.márc.31. 12.sz. 137-139.l.

Sztélo Ottó építész

A keszthelyi Plébánia templom szentélyében a köselmúltban meglepően jó állapotban lévő középkori falképek kerültek napvilágra, melyek páratlan értékűek. A kutatás során előkerült egy ezidéig befalazott késő gótikus ülőfülke, egy gótikus sekrestye ajtó, és a neogót festékréteg alatt, melyet 1896-ban Sztélo Ottó tervei szerint készítette, középkori feskórétegre bukkantak.

Képes Krónika

1974. IV. 20. Televízió 16.10, Oné.

Szdehlo Ottó

l.

Csernegi Kesthely

a füret több helyén,
aláhurva.

T. 1056.

nyhoz czimzett templom homlokza-
peznek diszt. A torony egyik ab-
dig rácscsal van ellátva. Oldalt
annak. A Szentháromság terén jobb-
t kutya szaladgál.

ak 31.8 : 40.4 cm.

Magnusson — 204 ✓

[illegible]!

MTA MKCS

Sztelár Dénes

faragóművész a népművészet
mestere címet kapta.

m.k.: A népművészet kiemelkedő mestere
Petőfi Népe, 1967. jún. 23. 4. o.

Sztelek Dénes

Dettár György és
Sztelek Dénes
gödöllői festő
Nyári képtárlat
Mátyásföldön
Gödöllő
1920.

továbbítás-
ral az
anyagba
beontva

~~muzeum~~

~~[illegible]~~

Lindaui ~~muzeum~~ VI. 213

Szelek Dénes

MAGYAR MÜVESZET

1925. 583

T a m á s v

Volt egy trici
Dehát a tricik
--- Ejnye mit
Átszerelem mir

Bal oldalkerék
(Kereshetí maj
A másik kettőr

Sztolek Dóncs

U 4273

Alsóábrány h. n. IV. 126.

Szteler Dénes

Nemreti, halon

1924 okt.

Illyefalva h. n.. V. 186.

Sztelek Denes

1924. okt. a Spiritualis Müvesjek Következének – mely-nek tagja – első kiállitásan kollektivje a Nemzeti Szalonban.

Katalogus (élett. nélkül)

~~Ár gyüjtemény, Pongrácz féle~~

~~II. 206.~~

Sztelek Dénes

Spirituális Művészek
Szövetsége
kiállító tagja.

Fajanszok, Kassai IX. 62.

Szfelek Dénes

Magyar Művészet
1925. 583

~~Állami~~ (Napidijas Hivatalszolgák Orsz.
Egyesülete VI. 225.—)

Sztelek Dénes

Dettár György és Sztelek Dénes gödöllői festő nüvészek:

Nyári képtárlat
Mátyásföldön
Gödöllő
1920.

kövi

mini

kovábbítanat
az anyagba
beosztva

Lednicki uradalom VI. 247

Szalek Dénes

a gödöllői művésztelep tagja, annak békéscsabai kiállításán részvett 1929 őszén.

Képzőművészek

1929. 220 l.

SZTELEK *Dénes*, festő Budapesten. A Spirituális Művészek Szövetségének tagja s ennek első kiállítása keretében 1924. kollektív kiállítása volt a Nemzeti Szalónban. 1927. a Vasúti és Hajózási Klub termeiben rendezett gyüjt. kiállítást.

K-J II. 577 l

NYOMTATVÁNY

Budapest

ürmak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^{1}/_{2}$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

SZTELEK Ferenc építész
(1828-1911)

Marcaliban és környékén dolgozott

Somogyi Honismeret 1995/2 5.

ifj. SZTELEK Ferenc építész (1856-1926)

Gál József: Bicia egy építész dinasztiától.
= Somogyi Honismeret, 1995/2. 5. sz.

SZTELEK NORBERT

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

542

Sztelek Norbert

életrajzi

Murádin Jenő: Nagybánya. A festőtelep
műrészei. Miskolc, 1994, 93-94.

Sztelek Norbert

Felsőbányán dolgozott

Kishonthy Zoltán – Murádin Jenő: Nagy Oszkár
Nagybánya Könyvek 2. Miskolc, 1993, 24.

SZTELEK Norbert
Pusztaszentjakab, 1884.–Nagybánya, 1956. május 30.
Képz. Főisk. Bpest, pasztellfestő

Banner Erdély

SZTELEK Norbert festő (1884-1956)

Nagybánya : Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig. Miskolc : Mission Art Galéria, 1992

171-172. p. életrajz + ill

Sztelek. Dezső festő

Benczur u. 28

MKSz 1947

kben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
iklós, aki félországot hódított meg a nemzeti nép=
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
nhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segítettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segítsen

ne és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.
sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Sztelek Dénes, Szentendre
Faragott doboz, fafaragás

Ernst Múzeum. I. iparművészeti kiállitás. 1952.
2o 1.

hajófészkét nyílik.

Berendezés: Szt, Mihály ar
ábrázoló főoltárképe a szen
Tury György Aug. 1900.

Egyszerü, fából készü
könyv kereszttel, horgony
retet/ aranyozott faragott

Mellékoltár barokk, f
vart oszlop, aranyozott ko
puttófejjel diszitve. Fent
zárja le, melyben két feli
~~helyezve~~ A kép Jézus me
mindkét oldalán egy-egy az
készült, királyt ábrázoló
szágalmával és jogarral, at
Madonna, festett fa, XIX.
Kép: Madonna, jelezve: Jaç

A ffahét, fából készi
reszthajóból van a feljárat
sőn egyszerü, aranyozott d
vetője tetején klasszicizál

Felszerelés: Kelyhek: 1./

Sztelek Dénes faragó

Népmüvészet mestere

III. Magyar Iparmüvészeti és Népmüvészeti kiállitás Iparmüvészeti Muzeum, katalogusa Bp, 1955
13 lap

MDK

Sztelek Dénes

III. Ipar- és Népművészeti kiáll. Iparműv. Muz. Bp. 1955. 13 l.

Sztelek Dénes, népmüvész
faragó

7 Dk.

Faragott ínóasztal-készlet

Repr.

Lengyel György: Népmüvészetünk tizenöt extendeje

Népszabadság BP. 1960. ápr. 12. 8.l

Sztelek Dénes faragó

Magyar Életrajzi Lexikon

Sztelek Dénes

Gödöllői művészek képkiállításán Békéscsabán szerepelt.

Sztelek Dénes grafikái kitünőek. A publikum nagy szeretettel karolta fel a művészeket és vásárlásaival igen szép eredménnyel biztatja. Már az első nap több kép gazdát kapott.

M. 929. X. 3.

Sztolek Dénes festő

Gyűjteménye kiállítása nyílik
/Szentgáli Tóth Zoltánnal közösen/
jan. 23-án a Vasuti és Hajózási
Club Csengery utcai helyiségében

Nemzeti Ujság 1927 I. 14

Erdélyi Dénes festő

Portréiból kiállítása nyílik a
Városi és Hajózási Klub helyiségeiben.

Esti Kurir, 1927 I. 25

Sztelek Dénes, népművész

MOK

Állatfigurákkal díszített edényei láthatók a Régiposta utcai bemutató teremben.

Szabadi Sándor: Szépség és hasznosság

SL

NÉPSZABADSÁG, bp. 1961. dec. 14.

Hselek Dénes

(A népm. mestere)

Kiáll.: Magy.-Szovj. Társ.

(népm. kiáll.)

A magy.-szov. barátság élménycvel gazdagodott népművészetünk.

Esti Budapest
1956. máj. 29.

MDK

Sztelek Dénes faragó

3.M. ipm. és népműv. kiáll. 1955. Ipm.Muz.

Sztelek Dénes.

A spirituális művészek kiállításán kompozíciója szerepel. (említve.)

Magyarság, 1928. März. 4.

Gtelek Dénes

Az MKT és a Képművészeti I. pályázatán 5000.– Ft-os díjat nyert: tanulószobabútora.

Hírek.

Szabad Művészet Bp.
1956 jul.

Mdk

Sztelek Dénes fafaragó népművész

Az egri kulturház részére felinjság keretet készít

Kép a 22 lapon.

Népművelés 1954, 1 ism. 2. sz. 22 l.

mdk

Sztelek Dénes a népművészet mestere

Faragott butorai tanulószoba számára
1. díjat nyertek

Lengyel György: Magy. Szovjet barátság gondolata a népművészetben.
Népművelés, 1956, 10. sz. (záróborítólap belsejen)

MDK

Sztelek Dénes

Domanovszky Gy: Iparm. pályázat és kiáll. SzM.
1955. 187 l. képpel

MDK

Sztelek Dénes

Képzőművészet 1928. 8-9.sz.
95.l.

Sztolek Dénes
népművész

M.D.Y.

Fekete-piros díszítésű dolcz (repro)

Markos Erzsébet: Népi faragások
Nők Lapja, 1962. jan 20 – 21 l.

MDK

Sztelek Dénes

Néhány tájképe a spirituális művészek második kiállitásán.

/e.a./: Spirituális művészek.

Az Ujság, 1925.dec.18.

MDK

Sztelek Dénes

"Aratás"c. kis képe,"Jézus sebeinek megmosása" c. kompoziciója, "Viharfelhők"c.képe a Nemzeti Szalonban bemutatkozó spirituális művészek kiall.-a

B.L.: Spirituális Művészek Szövetsége.

Világ, 1924.okt.19.

MDK

Sztelek Dénes

A Spirituális Művészek Szövetsége első kiall.-an
műveivel nem ezt az iranyt képviseli.

b.m.: Spirituális Művészek Szövetsége első kiall.

Esti Kurir,1924.okt.19.

Sztelek Dénes

Sztelek Dénes (Pusztaszentjakab) fafaragása.

Péter Imre: A Népi Sparmüvezeti Kiállitásról

Nepszabadsag 1958 jun 22.

MDK

Sztelek Dénes

Csoportkiállitás. Nemzeti Ujság 1927. jan. 14. 11.l.

mdk.

Sztelek Dénes faragó népművész

Mestermű butorain, dobozain, falitükrösein a palóc ornamentika mellett, az erdő állatvilága a pásztor élet jelenetei elevenednek meg.

Balla Péter: Kitüntetett népművészek.
Népművelés, 1955. 2 évf. 9 sz. 594. l.

MDK

Sztelek Dénes

Képzőművészet 1928. 8-9. sz. 95.1.

MDK

Sztelek Dénes

Kiállitások. Magyar Művészet 1925. 583.l.

Sztelek Norbert festő és 1021 fafaragó

Balla József rajza Sztelek Norbertről

BOGDÁN KÁLMÁN

Az én Nagybányám

Egykori képes levelezőlap, élelmes fényképész fotomontázsa. Felirat: „Nagybánya a jövőben". A kép a Főtér sarkát ábrázolja a Mándy-palotával és a Nagyszállóval. Fölötte két repülőgép húz el, az utcán autóbusz és 3—4 magánautó hemzseg. Világvárosi kép. Ötven esztendővel ezelőtt rövidnadrágos srác koromban forgott közkézen ez a levlap, mindenki mosolygott a fantasztikus képzelődésen.

Ez a kép jut eszembe most, amint a vonat Nagybánya felé közeledik. Sok év után térek vissza abba a városba, melyet nyugodtan nevezhetek szülőföldemnek, hiszen majd minden gyermekkori emlékem, tudatom fejlődése, eszmélésem Nagybányához fűz.

Elfogódottan szállok ki és bámulom a hatalmas, modern, lenyűgöző épületet, mely ma Nagybánya új állomásépülete. Hová lett a régi, hosszúkás, földszintes sárgára meszelt szerény kis épület, a bejárata előtt veszteglő konflisokkal? Hol van Pap bácsi az ősi fiákeres dinasztia feje, melynek tagjai egymás kezéből vették át a gyeplőt, hol van Mendel a Pegazusával vagy Chira tata a „csontvájsz"-ával? Helyettük autóbuszok gördülnek gőgösen a megállóhelyre és szállítják az utasokat vadonatúj utcákon a régi városba.

Az autóbusz ablakán bámulok ki az ismeretlen, soha nem látott városra. Modern tömbházak épültek a város legsötétebb perifériáján, melyet abban az időben nem tudni miért „hatos"-nak neveztünk. És alig rögzítem a látottakat, máris valóságos metropolison száguld keresztül a gyorsjárat jelzésű busz. Az épületek káprázatosak, ízlésesek, színesek, megőriztek valamit a régi Nagybánya egyéniségéből.

A Bukarest szállodánál szállok le. Először alszom majd Nagybányán szállodában.

★

Baktatok a ligeti vendéglő tájékán, ahol egykor szegény Sztelek Norbert lézengett.

Alacsony termetű, szakállas, szörös erdei manó volt, élénken világító szelíd kék szemekkel. A húszas évek végén került Nagybányára Aradról. Fafaragással foglalkozott meg festészettel. Kiegyensúlyozott életet élt, imádta feleségét, akinek igyekezett minél jobb, minél kényelmesebb életet biztosítani. Persze a festészetet nem kell összetéveszteni az aranybányával, bár az is volt Nagybányán. És az asszony hamarosan ráunt a bohéméletre, és otthagyta férjét. A válást Sztelek hibájából mondották ki, minden rosszat ráfogtak, s arra kötelezték Szteleket, hogy a vagyont (!) felezze meg volt feleségével. Az asszony másnap meg is jelent egy szekérrel, hogy elszállítsa az őt megillető vagyonrészt. Sztelek a tőle megszokott udvariassággal és szelídséggel betessékelte és nagyúri gesztussal mutatott a megfelezett ingóságokra. Kettőbefűrészelt ágy, pontosan felébe vágott asztal, szekrény, megfelezett ruha-, ágy-, asztalneműk, továbbá kétfelé szelt szőnyegek és képek fogadták a hölgyet.

Sztelekben valami összeomlott. Családott feleségében, az emberekben és az egész világban. Elköltözött a régi lakásból, s ettől kezdve csaknem élete végéig a Veresvizen, a bányászok között tengette életét. Szakállt növesztett, haját is hosszúra engedte. Egyetlen ruhája volt, abban járt, abban aludt. Vidám kis manócska lett. Ha nagy ritkán pénzre tett szert, kicsi, füstös kocsmákban üldögélt, itta a pálinkát a veresvizi bányászok társaságában. Ez volt az ő világa: veresvizi emberek, akik őszinték, akik jók, akik őt szeretik. Mert rettenetesen vágyott a szeretetre. Szinte mindennap látható volt vézna, görnyedt alakja a ligeti fák között. Mindent tudott róluk, a növényekről, madarakról, állatokról.

Amikor Balla József a kitűnő festőművész felkereste három négyzetméternyi „műteremlakásában", Sztelek örömmel és barátságosan üdvözölte és hellyel kínálta, egyetlen univerzális bútordarabján, egy nagy fenyőfaládán, amely ülőalkalmatosságon kívül az asztal és az ágy szerepét is betöltötte. Szalvétából szalonnát és kenyeret vett elő: éhes vagy, fiúcska? Eszünk, rögtön eszünk, de előbb Gabit kell megetessük... Azzal elkezdte szólítani az ismeretlen élőlényt: Gabi, Gabikám! És akkor megjelent egy kicsiny szürke egér. Sztelek gyengéden tenyerébe vette és felrakta a ládára. Morzsákat szórt le neki, amit az egérke jóízűen kezdett fogyasztani. Sztelek szeretettel nézte. Látod — mondta — ezek az igazi császármorzsák. Jóllakik a morzsákkal és utána császárnak érzi magát. Különben ő a legjobb barátom... Hűséges, felnéz rám és hiányzom neki. No ne érts félre fiúcskám, van nekem barátom sok. Haj, de mennyi. Még a kollégák között is. És itt vannak ezek a veresvizi angyalok... No várjál, gondolom, szükség van egy kis ihletre. És ihletet elsősorban a madárkák adnak. Itt van az én madárkám... Hátsó zsebéből egy üveg pálinkát húzott elő. — Ez a kis kék madárka...

És bandukolt, poroszkált, tévelygett egyedül az életben, hol itt aludt, hol ott. Legtöbbet Kolbáéknál a rámafaragónál. Itt nagy kényelemben élt, mert egy piccs is rendelkezésére állt. Rengeteget cigarettázott és olykor ajtajára kitett egy táblát „Foglalt vagyok!"-felirattal. Mikor megkérdezték, mivel volt elfoglalva, így válaszolt: Magammal. Nem egy úri foglalkozás?

A veresviziek, de mások is a városban Sztupárék, Szentmihályiék, Scheipék, Balláék mindig szívesen látták ebédre. A meghívásoknak rendszerint eleget tett, de nem virágot vitt, hanem egy-egy pasztellt. Mert semmit nem fogadott el ingyen. Még azt is viszonozta, ha valaki meghívta egy pohár italra. Akár egy másik pohár itallal, akár képpel.

Szellemes volt, remek előadó, mosolygó bölcs. Egyik bukaresti műkritikus szerint a pasztellnek az akkori Nagybányán két kiváló művelője volt: Jándi Dávid és Sztelek Norbert. Az elismerés azonban kevéssé jutott osztályrészéül. Halála után vásárolta meg egyik alkotását a nagybányai múzeum. Sokáig kivetett, lenézett, lecsavargózott társadalmon kívüli volt. Ő tudta ezt, nem is tiltakozott ellene. Nem vágyott vissza a polgári világba. Egy ízben elmondta Ballának — akit talán legjobban szeretett kollégái közül —, hogy egy özvegy asszony, akinek szép kétszobás, kertes háza van, azonkívül szép nyugdíja is, környékezi őt. Balla rábeszélően kérdezte: Miért nem veszed el, Norbert bácsi? Rendes lakásod lenne, nyugodtan élhetnél és dolgozhatnál! Sztelek letette nikotintól sárga ujjai közül a cigarettát és hangjában döbbenettel kérdezte: Hogyan? Hát hagyjam itt ezt a paradicsomot? És meghatva hordozta körül tekintetét rozoga kamráján.

Mindenkivel szelíden, udvariasan beszélt és ugyanezt elvárta mástól is. Nem lehetett neki parancsolgatni. Egy ízben még 1938-ban a bányaigazgatóság rendelt tőle egy festményt az iroda számára. A festmény bányászt kellett ábrázoljon. Csakhamar el is készült a kép. Beesett arcú, fáradt tekintetű, görnyedt, rongyokban öltözött férfi nézett szembe a megrendelővel, kezében az elmaradhatatlan karbidlámpa, melynek halvány fénye bágyadtan világította meg az alakot. Az igazgató rosszkedvűen pillantott rá, és visszaadta a képet: nagyon rongyos ez a bányász, így nem tudom használni. Sztelek szó nélkül visszacsomagolta a művet és másnap ismét beállított egy másikkal. Kíváncsian bontotta ki az igazgató az újságpapírba burkolt képet. Ugyanaz a kiéhezett bányász volt rajta, de frakkban és cilinderben, karbidlámpa helyett egy gukerrel, mintha épp az epsdomi lóversenyre készülne.

Nem kötekedett, nem panaszkodott és soha senkinek nem beszélt tragédiájáról. Nem bízott saját művészetében sem, tele volt kétségekkel. Ezért dolgozott mindig italos állapotban. Talán alig van nagybányai ház, amelynek falán ne függne Sztelek-kép.

A sok éhezés, nélkülözés, fagyoskodás és lelki válság végül benyújtotta számláját. Egyik őszön hirtelen leromlott egészségi állapota. Barátai elintézték, hogy szanatóriumba utalják, Herkulesfürdőre. Sztelek szabadkozott. Nem lesz az jó nekem, meglátjátok. Nem való vagyok én abba a világba. A sok rábeszélésre mégis elutazott. Négy hétig tartották ott, gondos, lelkiismeretes ápolásban részesült, tisztába tették elhanyagolt testét, emberi életet élt.

Mikor hazaérkezett, egyenesen Balláékhoz ment. Alig ismertek rá: ruhája tiszta volt, haja rendezett, szakálla ápolt. Leült szokott helyére. Elmerengve, réveteg tekintettel forgatta kis, szilvóriummal telt poharát. Nem is ivott, csak kortyolgatta. Aztán furcsa, fátyolozott, idegen hangon megszólalt: Bogyóka, Jóska, egy kérésem van hozzátok: ha lehet, temessetek Kiss Károly mellé, aki az életben olyan jó barátom volt, biztosan nem tagadja meg barátját a földben sem. Bogyóka (Balláné) könnyes szemekkel tiltakozott: Miket beszél Sztelek bácsi? Hiszen olyan egészséges és olyan remekül néz ki, mint még soha! Sztelek fáradtan mosolygott: Éppen az a baj. Elveszítettem a talajt, azt a jó, sáros talajt a lábaim alól. Túl sokáig voltam józan és túl sokat gondolkoztam. És ez nem jó, Bogyóka!... Ezzel felállt, és levánszorgott a lépcsőn.

Pár nap múlva, egy este betért a Stadion-büfébe. Vékony, kopott kabátjában félig agyonfagyva, mert odakint cudar hideg volt. Egy pohár szódavizet kért, megfogta a poharat, odavonszolta magát egy hordó mellé. Ráült, s a következő pillanatban lefordult róla, a pohár összetört és a kárt nem volt, aki megfizesse többé.

Másnap reggel értesítették Ballát, aki lélekszakadtában rohant szegény barátjához a parányi kamrácskába. A ládán egyetlen kabátjával letakarva ott feküdt Sztelek Norbert holtan. Nyomban elsietett a paphoz, hogy eleget tegyen öreg barátja, utolsó és talán egyetlen kérésének. A lelkésszel nem boldogult, és végül is a sírásókkal intézte el a dolgot, akik a Sztelek által óhajtott helyen ásták ki a sírt... Aztán megindult a temetési menet, s a pap döbbenten vette tudomásul, hogy Sztelek nem az árokba, hanem mégis a fő helyre kerül.

Aztán kezdtek szárnyra kapni a legendák. Hiszen akit szeretnek, arról sokat beszélnek és mesélnek és sok mindennel ruházzák fel, amit az élet megtagadott tőle. Kicsiny imbolygó alakja óriássá nőtt. Erős lett, szellemes, sziporkázó bölcs...

Persze, mindez a legendák világába tartozik, de a nép, a veresviziek és az ősnagybányaiak szerették. Képei szerteszét kallódnak, sok lakás falait ékesítik. Van, ahol 4—5 is függ. A veresviziek nem adnak el Sztelek-képet semmi pénzért. Nem tulajdonítanak a pasztelleknek bűvös erőt, sem tiziani értéket, de olyan valaki csinálta azokat, aki köztük élt, közöttük alkotott és közülük valónak érezte magát. És a képek árfolyama lassan, de határozottan emelkedik, és megvásárolható alkotásai ott foglalnak helyet a nagybányai iskola nagy alkotásainak társaságában. Balla szerint Norbert bácsi ezt helytelenítené. Mit keressen ő a nagy, befutott, sikeres művészek között? Ott van az ő helye a kicsiny bányászlakások kékre meszelt falain.

★

Bolyongásaim során a régi főtérre érek ki. Itt minden ház, minden kapu, minden ablak és sarok személyes ismerősöm. Igaz, hogy akkor fával volt az egész tér körbe ültetve és a közepén kút húzódott meg szerényen. Ezen a főtéren zajlott az ÉLET. Minden ide összpontosult, itt volt a város ütőere, amely itt lüktetett legerősebben.

Itt, ezen az oldalon sétálgatott barátaival és tisztelőivel Thorma János. Vakító fehér ruhát, zsirárdi kalapot viselt. Klasszikusan szép fejét hófehér haj borította. Nemcsak festő, de festői jelenség is volt. Mindig udvarias, mosolygó és barátságos. Szerette a nagy sétákat, persze ezek nem céltalan kóborlások voltak, hanem témakeresés.

A Kispiac sarkán állt a Marosan fűszerkereskedés. Közvetlen mellette működött a híres Berger cukrászda, röviden: Bergeráj. Sokat írtak mostanában erről a cukrászdáról, divatba jött Nagybányával együtt. Bár tésztáinak minőségéről és higiéniai szempontjairól lehet vitatkozni, tény, azonban, hogy Nagybánya palettáján jellegzetes színfolt volt. A tulaj: Berger Lajos, becenevén: Lemus, közép termetű, ikszlábú férfi, kis szőrpamaccsal tömpe orra alatt, udvarias, de kissé irónikus mosollyal ajkán, kétes tisztaságú fehér kabátjában és gondosan kettéválasztott hajával igyekezett a vendégek kedvében járni. Az árukészlete nem túl változatos, a nagy választékot inkább frizurájában valósította meg. Krémes, dobos, ischler, puncsos — idény szerint fagylalt, vagy gesztenyepüré (utóbbiban azonban rossz nyelvek szerint több volt a jóféle tarkabab, mint a messze földön ismert nagybányai gesztenye). Viszont tea, tejeskávé, fekete, sakk és ostábla (nagybányai kifejezéssel dzseki) állandóan kapható volt, a rántottákról már nem is beszélve. Mindmeganynyi csemege a szegény piktor számára, hát még ha ráadásul hitelben is kaphatóak. Mert Lemus szívesen hitelezett az arra szoruló művészeknek. És melyik művész nem volt „arra szoruló"? Hiszen így meg lehetett oldani a napi kosztolást.

Berger, a nagybányai Ragenoult becslés alapján minden festőnek megállapította hitelkeretét. Amikor ez a hitelkeret betelt, akkor a „képkeretet" kellett megtölteni. Vagyis kíméletesen megemlítette az illető művésznek, hogy kérem szépen, ugyebár, volt ebben a hónapban 30 tea, ennyi fekete és kot-kot-kot-kot-kotkodácsa, mindennapra 3 tojás. Ez annyimint. Persze, nem kér ő pénzt, hiszen tudja, mi van... de egy szép festményt, azt szívesen venne . . . És így nőtt szépen, lassan a gyűjtemény. Ezenkívül is a cukrászda belső terme, állandó kiállítás színhelyéül szolgált, ez volt a nagybányai aukció. Itt lehetett nézelődni és képet vásárolni. És olykor esett is vásár.

Nehogy helytelen színben tűnjön azonban fel Lemus, el kell mondanunk, hogy az igazán rossz helyzetben élő művészektől nagyon sok fogyasztást nem inkasszált be és még csak festményt sem igényelt tőlük. Sok ingyen tea, ingyen kávé csúszott le a cukrászdában a nyomorgó művészek torkán.

A Bergeráj egyik nevezetessége volt a két fehérasztal. Fel voltak parcellázva és az egyes parcellákba unatkozó, vagy éppen ellenkezőleg, szórakozni óhajtó festők kedvük szerint rajzolhattak. És ha arra gondolunk, hogy egy asztalon mintegy 14—16 kis mező volt és azokba nem kisebb festők rajzoltak mint: Kmetty, Vadász, Pittner, Perlrott, Jándy, Klein Jóska, Slevenszky, Börtsök, Krizsán, Pirk, Kiss, Balla Béla, tisztán állhat előttünk egy ilyen asztalka értéke.

Csoda-e, ha úgy 15—16 éves koromban, amikor egy nyári délután, barátommal, Sipos Gyurival ott üldögéltem éppen egy ilyen múzeumtárgyszámba menő asztalka mellett, úgy éreztem, hogy az ördög sarkantyúja vékonyomba vág. Legott elővettem hát egy Hardtmuth ceruzát és rajzolni kezdtem az egyik üres kockába, valahol Mattis-Teutsch és Krizsán szomszédságában. Alig húztam azonban pár vonalat, magánkívül ugrott oda Lemus és olyan nagy sikolyt hallatva, hogy Erdős Renének is dicsőségére válhatott, ki akarta ragadni a művészi eszközt a kezemből. Ez azonban nem sikerült neki, mivel erősebb voltam. Erőmet valószínűleg az ihlet is fokozta. Végül is elég szégyenteljes módon eladtam talentumomat egy tál — nem lencséért, de — krémesért, amelyet azonban Lemus, csak egy távoli asztalnál volt hajlandó kiszolgálni.

No, de nemcsak a művészvilág törzshelye volt itt. A mondén társaság, a felső ötven tagja is sűrűn megfordult itt és igyekeztek szippantani a bohém világ levegőjéből, potom egy-két tészta áráért.

A kölcsönös megismerés munkása

Beszélgetés Szenczei Lászlóval

Nagy dilemmában voltam, hogy is kezdjem ezt a beszélgetést, miről kérdezzem? A múltról? A szülőföldjéről, Gyulafehérvárról? Vagy a kolozsvári egyetemi éveiről, a Helikonban való írói indulásáról, az Erdélyi Enciklopédia szerkesztéséről, a Vásárhelyi találkozóról? Vagy beszéljünk előbb a jelenről, a budapesti Nagyvilág szerkesztéséről, a **Korom és korona** új kiadásáról román változatáról, újabb írói terveiről?

— Kezdjük talán nemrégi legutóbbi hivatalos küldetésemmel, s innen haladjunk visszafelé. Annál is inkább, mert nem ez az első ilyen utam, ennek is, hogy úgy mondjam, múltja van. A két testvérlap, a bukaresti **Secolul 20** és a budapesti **Nagyvilág** munkatársai között hosszú évek óta a legjobb baráti viszony alakult ki, gyakoriak a szerkesztői cserelátogatások, amelyek lehetőséget nyújtanak ahhoz, hogy egymás irodalmát, kultúráját, művészetét még jobban megismerjük és megismertessük olvasóinkkal. Legutóbbi látogatásomat is ilyen alkalom szülte.

— Milyen román irodalmi anyagot gyűjtött ebből a témakörből?

— Talán a legjelentősebb, amit magammal vihetek, Eugen Jebeleanu **Podurile Budapestei** című verse, melyet még évekkel ezelőtt Szemlér Ferenc fordított magyarra. A másik fontos célom volt, hogy megszerezzem Marin Sorescu **Matca** című nagy sikerű színművének szövegét. Szeretnénk ezt a külföldön is nagy sikert aratott művet a **Nagyvilág** olvasóival megismertetni. Sorescunak a **Jónását** is, azt hiszem, a legelsők között adtuk le, Klumák István fordításában. Ezúttal alkalmam volt személyesen találkozni Sorescuval, aki nagyon rokonszenves — és nagyon fiatal. Ezenkívül próbáltam szerezni román grafikai anyagot is folyóiratunknak.

— Mint a Nagyvilág szerkesztője csak fordíttat vagy ön személyesen is fordit románból?

— Fordítok is. Emil Galant, Gala Galactiont. Vagy például Matei Caragiale **Crai de curte veche** című művét — magyarul **Az aranyifjak alkonya** címet adtam neki —, melyet kiváló írásnak, valóságos kis remekműnek éreztem.

— A román nyelv tudása még gyermekkori útravaló, vagy később tanult meg románul?

— Gyulafehérváron születtem. Később Kolozsváron, miután két év filológia után végül a jogot választottam, a román jogi karon szereztem diplomát. Ha valamit az ember ifjúkorában vagy még inkább gyermekkorában sajátít el, azt nem felejti el soha, akárcsak az úszást vagy a kerékpározást. Ezenkívül húsz éve a **Nagyvilág**nál kontrollszerkesztem a román irodalmat és fordításokat.

— Melyik irodalmi művével lépett először az olvasói nyilvánosság elé?

— Az **Erdélyi Helikon**ban 1933-ban megjelent **Kettős kereszt** című elbeszélésemmel. Furcsa lélektani, mondhatnám parapszichológiai munka volt egy tuberkulotikus férfi és nő szerelméről. Nem kórháznovella, hanem két olyan emberről szól, akik mélylélektani alapon megérzik egymáson a betegség stigmáit.

— Novellái gyűjteményes kötetben úgy tudom sohase jelentek meg.

— Nem. Jelentős részüket a **Pásztortűz**, az **Ellenzék** vagy az **Erdélyi Helikon** közölte annak idején. De jóformán irodalmi vagy könyvészeti ritkaságnak számíthatom a **Székely apokalipszis** című könyvemet is. 300 példányt nyomtak belőle Kolozsváron, a saját kiadásomban. Beálltam nyolc hónapra csaposnak, s ezzel a keresetemmel adtam ki ezt a kisregényemet 1935-ben. A Nyirő-féle székely mitológia szatirája volt, de mai szemmel talán több is.

— A két világháború közti időszakban szabadúszó volt, vagy valamelyes polgári foglalkozása is akadt?

— Sokat dolgoztam az **Ellenzék**nek, **Helikon**nak, **Pásztortűz**nek, csak a **Korom és korona** sikere után, 1939-ben szerződtetett Kahána a **Brassói Lapok**hoz. De hát ez is rövid ideig tartott, hamar beleszólt a történelem.

— Hányban lett a Helikon írói társaság tagja?

— 1935-től. S ezután minden vécsi találkozón jelen voltam.

— Az Erdélyi Helikon, a Helikon írói egyesület és a Szépmíves Céh között valószínű lehettek elvi vagy nézetbeli különbségek...

— A vécsi találkozók egyrészt a Kemény család szabadelvűsége, nagyszerű egyensúlyérzéke, vendégszeretete, tapintatossága, másrészt a sokoldalú és sokszínű írói társaság miatt, mely ott összejött, valami egészen különleges dolog volt. Engem különben rendkívül vonzott ez a történelmi környezet is, Erdély megelevenedett múltja, hiszen akkor fogalmazódott bennem az Apáczai-regény terve is — s mindez segített a belső lelki folyamatok tisztázásában. És hogy egészen őszinte legyek, plebejus származék lévén, mint plebejus süvölvény természetes kíváncsisággal fordultam az arisztokratikus életforma külsőségei felé is. Ha nagyon goromba akarok lenni önmagamhoz, akkor ez sznobizmus. De itt szeretném megjegyezni: egy idő óta szinte megkérdőjeleződött bennem, hogy jogom van-e magamat helikoni írónak tekinteni. A **Korom és korona** már a **Korunk** irányzata felé hajlott. Viszont az Apáczai Csere történelmi-életrajzi regényemet, melyet áthat a népek barátságának, a vallások, a nemzetek közti egyenlőségnek a humanista felfogása, amelyik megírásakor hogy úgy mondjam divatos műfajnak számított s valóban átsugárzik rajta a helikoni szellem, sem az **Erdélyi Helikon**, sem a Céh nem találta kiadásra méltónak.

— Mi volt a kifogás?

— Már nem emlékszem egészen pontosan, csak a Kós Károly kritikájára. Valószínű, a könyv szerénytelen Kasszandra póza tűnt neki visszataszítónak, hogy történelmi visszapillantó tükröt tartottam benne a korom elé. De 39-ben, akinek csak egy kis történelmi perspektívája volt, látha[illegible]
rófa [illegible]

— Ha a háború nem szól közbe, talán az önök akkori fiatal generációja megfiatalíthatta volna a helikoni irodalmat is.

— Vagy olyan új nemzedék lehetett volna, amely megtartja mindazt, amit az első nemzedék szerzett és kiharcolt, de elmélyítette volna társadalmi szemléletében. Én mint jogász a társadalomtudományok és a szociológia terén komoly tanulmányokat folytattam, s nyilván, ilyen irányban fejlődtem volna. Napóleont egy mondásáért becsülöm, mert mint politikust és katonát szívből gyűlölöm, ő mondja valahol: ami az antik ember korában a sors, a fátum volt, azt a modern korban a politika testesíti meg. Ez mind a mai napig áll. Kár, hogy Napóleon sem érezte át ezt eléggé, ő úgy bízott a sorsban, mint egy görög félisten, s végül őt is a politika terítette le.

— Az ön neve is szerepel Bözödi György Székely bánja című könyvének első kiadói között.

— Papíron lehet, de egy árva vasam sem volt akkoriban. Ha rajta vagyok a könyvön, hagyjanak rajta, de egy árva lejt sem tudtam volna akkoriban erre a jó célra áldozni.

— Akkoriban kikből állt írói-baráti köre?

— Jordáky, Jancsó Elemér, Kovács Katona Jenő, Méliusz, Szemlér, Bözödi, Kovács György, Bányai László, vele szinte együtt nőttünk fel, lévén mindketten gyulafehérváriak.

— Hány nyelven beszél?

— Ahogy a franciák mondják: fél tucat nyelven dadogok, de egyiken rosszabbul, mint a másikon. A magyar és román mellett németül, angolul, franciául, oroszul és bolgárul tudok.

— S a románon kívül még melyik nyelvből fordít?

— Franciából, németből, bolgárból. Kedvelem a modern japán irodalmat, természetesen közvetítő nyelvekből, főleg franciából fordítom. Így Hicsiri Fukazava **Zarándokénekét** én fordítottam 58—59-ben, s azt mondhatnám, az első japán irodalmi siker lett belőle mínálunk.

— Hogyan tanult meg bolgárul?

— Mindig helytelenítettem a sznobok kultúrfölény-szemléletét, akik csak nyugat felé kacsingatnak. A felszabadulás után aztán tudatosan választottam a bolgárt, s úgy érzem, helyesen tettem.

MAROSI ILDIKÓ

Emlékmű

Hét esztendővel ezelőtt a gyermekekről a gyermekeknek író jeles lengyel írónő, Ewa Szelburg-Zarembina felhívást intézett az ország lakosságához: építsenek kórházat a háborúban elpusztult lengyel gyerekek emlékére. A nagyszabású vállalkozásnak a végrehajtására alakult társadalmi bizottság felhívással fordult a lakossághoz: „Van-e méltóbb és szebb emlékmű a fasizmus által kioltott gyermekéletek tiszteletére egy hatalmas kórházépületnél, ahol az orvostudomány és a technika legújabb vívmányaira támaszkodva, féltő gondoskodással és szeretettel győzedelmeskedünk a halál, a testi-lelki szenvedés és bánat felett?"

A felhívásra az egész lengyel társadalom megmozdult. A címerében piros szívet ábrázoló különleges emlékmű építésére — a költségek mintegy 500 millió zlotyt tesznek ki — hét év alatt több mint 380 millió zloty gyűlt össze. Érkeznek a pénzadományok munkásoktól, dolgozó parasztoktól és értelmiségiektől. Adakoznak a sorkatonák és a katonatisztek. A Lengyel Cserkész Szövetség, amely védnökséget vállalt a kórház építése fölött, ez ideig tekintélyes összeget: 30 millió zlotyt fizetett be, amely a cserkészek által végzett munkáért kapott fizetségből származik. A háborúban elpusztult gyerekek szülei családi ékszereiket küldték el, az egyetemisták szerény ösztöndíjaikból ajánlanak fel kisebb-nagyobb összegeket. A Nőszövetség a hagyományos nőnapi virágok helyett a Központi Gyermek Egészségház építésének céljára kibocsátott sorsjegyeket ajándékozott a nőknek. A külföldön élő lengyelektől is jelentős adományok érkeznek. Számos baráti országból is kapnak pénzt a fenti célra. Így például az NDK Egészségügyi Minisztériuma bejelentette, hogy a kórház felépítéséig évente 200 ezer márkát és ezenkívül jelentős mennyiségű orvosi műszert is küld. Jóllehet a kórház még épülőfélben van, már ma köztudott, hogy felszerelésének és berendezésének jelentős része a lengyel gyárak és üzemek kollektíváinak a felajánlásaiból származik majd. A lodzi szövőipari üzemek vállalták, hogy térítésmentesen készítik el a kórház számára szükséges ágyneműt és fehérneműt, a bútoripar vállalta, hogy a dolgozók által szabad idejükben gyártott bútorokkal rendezi be a kórházat. S hasonló vállalások érkeztek az autógyári dolgozóktól is. A még élő egykori „ezred fiai" pedig önkéntes véradással külön „vérbank" létrehozását vállalták a leendő kórház szükségleteire. A Központi Gyermek Egészségház tervezésére kiírt tervpályázaton összesen 39 építészkollektíva vett részt társadalmi munkában, lemondva minden honoráriumról. (pa)

(La Pologne, VARSÓ)

Aquapolis és a jövő

Nem dőlt még el, hogy az óceán vagy a szárazföld gazdagabb-e hasznosítható primér anyagban, de szakértők állítják, hogy nemsokára a tengerből fogjuk pótolni nyersanyag- és élelmiszer-készleteinket. A kincses szigeteket kereső megszállottak képe már távoli, mint a lovagkor; a tenger—kaland romantikus asszociáció helyébe a szükség hajtócreje új képletet teremtett: tenger—ipar.

A világóceán bolygónknak szinte háromnegyed részét borítja. Flórája és faunája elképzelhetetlenül gazdag: a Föld vizeiben 300 000 növény- és 500 000 állatfaj él. (Ennek ellenére a tenger az emberiség által fogyasztott fehérjemennyiségnek mindössze tíz százalékát szolgáltatja.) Egyre többet hallunk a tengeri kőolajlelőhelyek kiaknázásáról, s azt is tudjuk, hogy a tenger fenekén gumókban számos könnyen kivonható ritka fém található.

Sok kincs — sok (de azért kellemes) gond. Egyelőre gond még a technológiák kidolgozása, és gond az is, nehogy az ember a tenger ökológiai egyensúlyát is megbontsa, mint — remélhetőleg nem visszahozhatatlanul — néhol a szárazföldét.

A kétségeknél azonban erősebb a remény. Ezt bizonyítja az Okinawában július végén megnyílt első nemzetközi óceánográfiai kiállítás is, amelyen — a *Ştiinţă şi tehnică* tudósítása szerint — több mint harminc ország vesz részt (köztük Anglia, Ausztrália, az Egyesült Államok, Kuba, Marokkó, a Szovjetunió, az NDK, Magyarország, Peru, Spanyolország stb.) A kiállítás inkább a jövőt vetíti előre, mint neve is mutatja: *A tenger, amilyennek látni szeretnénk.*

A már 1972-ben, Okinawa Japannak való visszaszolgáltatása után közvetlenül kidolgozott terv szerint a kiállítási csarnokokat az alábbi négy nagy témakör szerint csoportosították: Halak, Etnológia és történelem, Tudomány és technológia, Hajók.

Mi látható ezen a kiállításon?

Utazni lehet egy hatalmas víz alatti pavilonban, ahol a látogató végigcsodálhatja a tengermély élővilágát; régi kultúrák nyomai tekinthetők meg az Óceáni civilizációk múzeumában; a hajótípusok fejlődését és a nagy felfedező utak történetét elevenítik fel a hajók csarnokában kiállított tárgyak.

A rendezvény nemcsak a szervezés és korszerűség tekintetében tűnik olyannak, mintha a távoli jövőben járnánk. A Tudomány és technológia elnevezésű csarnokok jelszava: „A tenger az emberiség közös tulajdona; — úgy kell kiaknáznunk, hogy ne tegyünk kárt benne!"

Az Okinawa-Expo '75 fő attrakciója és egyben szimbóluma: a jövő vízre épített városának modellje, Aquapolis. Ez a legnagyobb japán pavilon; alapja 100 méter oldalhosszúságú négyzet, a hatalmas építményt betonoszlopok tartják. A „városban": kommunikációs rendszer, sajtóközpont, felvonók, elektromos üzem, helikopter-leszállópálya, lakások, a tengervízből iható vizet előállító berendezés, vetítőtermek stb. A város közelében (motorcsónakkal mindössze néhány percnyire) építették fel az óceanográfiai „farmot", ahol a haltenyésztés legkorszerűbb módszereit mutatják be.

Az emberiségnek ahhoz hogy fennmaradjon, föltétlenül birtokba kell vennie az óceánt — Aquapolis jelentőségéről szólva a kiállítás egyik rendezője elmondta, hogy a jövőnek ez az elképzelt települése nem a tenger meghódításának a szimbóluma, hanem a vele való „együttműködésé".

M. A.

Zlatka Ivanova Dibova Ünnep

(Három bolgár grafikus bukaresti kiállításáról)

A HÉT
TÁRSADALMI-POLITIKAI-MŰVELŐDÉSI HETILAP
Főszerkesztő
HUSZÁR SÁNDOR
Főszerkesztőhelyettes
HORVÁTH ANDOR
Szerkesztőségi főtitkár
KOVÁCS ANDRÁS
Szerkesztőségi és kiadóhivatal: Bucureşti, Piaţa Scînteii nr. 1
Telefon: 17.60.20, Postafiók: 4139
Nyomda: Combinatul Poligrafic Casa Scînteii
Grafikai szerkesztő: D. Varga Katalin

VI. évf., 38. (257.) szám
Megjelenik pénteken

290 • SZTELEK NORBERT (1884–1956)

Esti táj sátorral

34,5 × 43 cm
Olaj, karton
J. j. l.: Sztelek Norbert 929
Kikiáltási ár: 60 000 Ft

290

286

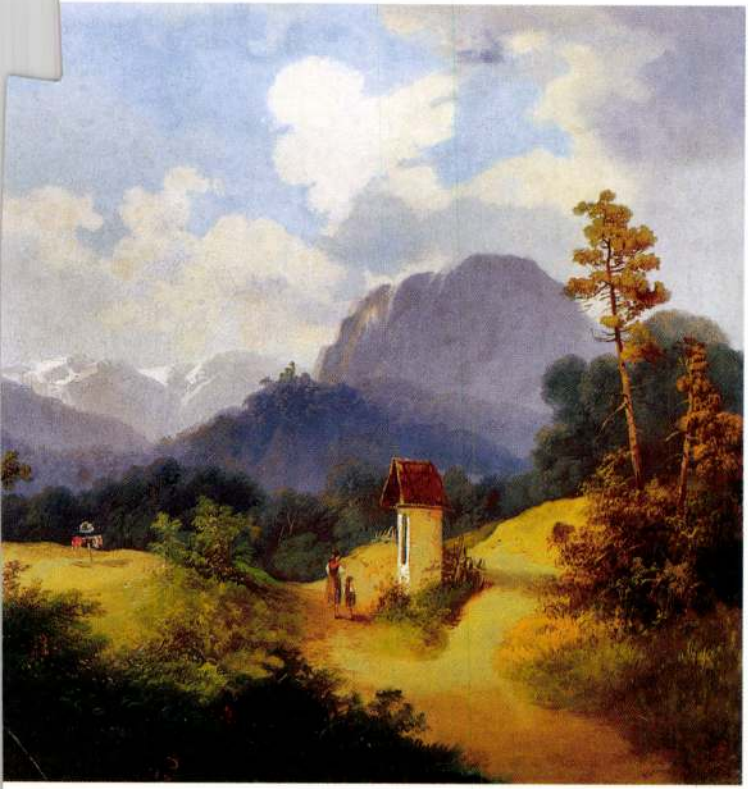

287

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

CSEPEL
Budapest

1969 AUG

Sztenpály László

1021

TÁRLATUNK

Napraforgók

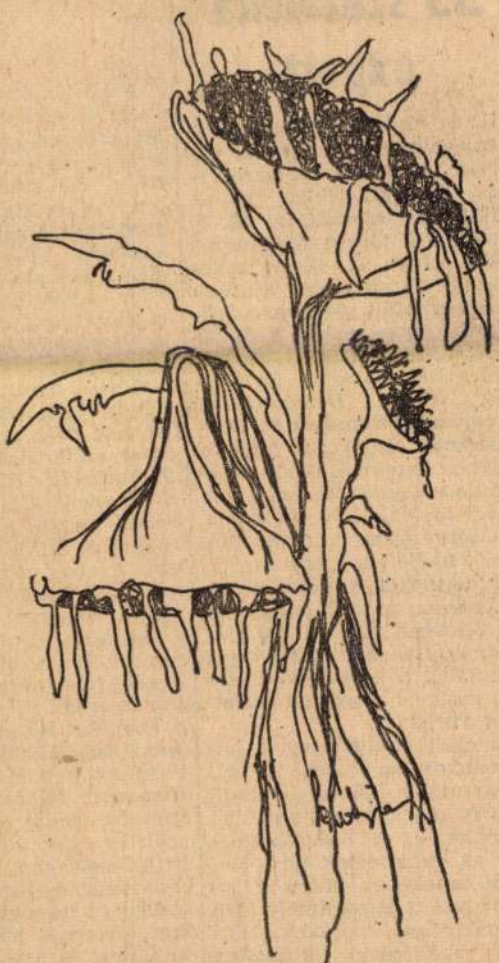

Sztenpály László rajza

3 százalékra export

Ez év első félévében a Szerszámgépgyár termékeinek exportja jelentősen megnövekedett. 25 százalékkal többet szállítottak szocialista, és 43 százalékkal többet tőkésországokba. Így az össztermelés mintegy 35 százaléka külföldi piacokon talált gazdára. A legnagyobb mennyiséget a KGST országaiba szállították. A sorrend: *Csehszlovákia, Szovjetunió, Német Demokratikus Köztársaság, Románia és Lengyelország.* Ezenkívül jelentős értékben exportálnak a nyugati fejlett kapitalista országokba, így az *NSZK-ba, Angliába, Franciaországba.* A legnagyobb piacok mellett a Szerszámgépgyár termékei a világ összes kontinensén megtalálhatók. Az első félévben például *700 ezer dollár értékű gépet szállítottak Braziliába,* a következő félévben hasonló nagyságú üzletkötés várható.

Az elért eredmények a hagyományos kapcsolatok mellett az utóbbi időben kialakult intenzív piackutató munkának köszönhetők. A Szerszámgépgyár az exportcélok megvalósítása érdekében külön apparátust hozott létre, amely igen eredményesen működik. Ennek segítségével közvetlen kapcsolatot tartanak a vásárlókkal, ismerik az igényeket és a lehetőségeket. Az utóbbi idő-

...lás ... géppel

A közelmúltban egy tanácskozáson voltam, ahol a vállalat kommunistái vitatták meg gyáruk helyzetét. A második félév feladatai közül kiemelten foglalkoztak a munkaerőgazdálkodás kérdésével. Az elhangzott vélemények után olyan kép alakult ki bennem, hogy valami új születik a régi név alatt, új értelmet nyer egy tevékenység: a munkaerőgazdálkodás.

Hosszú évekig csak a dolgozók felvételét és elosztását jelentette ez a szó. Ma, amikor egyes szakmákban olyan nagy a munkáskéz-hiány, gyakran a kapacitáskihasználás érdekében történő átcsoportosítást is jelenti. (Vannak üzemek, ahol a nyolc óra alatt négy-öt féle munkát is végeztetnek egy dolgozóval.)

De kezd már kibontakozni a jövő is. Egyre több vezető látja be, hogy nem *sírni* kell a munkaerőhiány miatt, hanem a termelés biztosítása érdekében a rendelkezésre álló munkaerőket kell célszerűen, gazdaságosan felhasználni. E felismerés pedig egy másikat szül: ez csak úgy lehetséges, ha termelékeny, nagy kacapitású berendezéseken dolgoztatják az üzemek munkásaikat. Megoldás tehát a műszaki fejlesztés fokozása.

A Fémmű egyik gyárveze-

Szterényi

Munkácy-céh II. kiállításán az Ernst Múzeumban szerepelt.

EK. 929.x.20.

Szterényi Hugó dr.

MDK.

Az Orsz. Magy. Képzőművészeti Társulat 1899. évi rendes közgyülésén vett részt.

Műcsarnok, 1899. 215. l.

MDK

Szterényi József

Különfélék. Magy. Iparmüvészet, 1897-98, 229. l.

a tematikus és realist
figurativ, konstruktiv
megismétlődő kiállitás

Aichele, Sebastian/1

MDK

Szterényi József

Művészeti hirek. Mücsarnok, 1899. 13.sz. 198.l.

A magy. iparmüv. társ. ...

SZTESSKAL, Joseph, pozsonyi könüvenegéd

J. Sz., Maurergesell, 2 éves fia meghalt 1845-ben.
(1846, 76 l)

Preßburger Zeitung
(Genthon)

Sztevan Zsigmond

A 60-as évek elején kérzült a korábban már felépített bajai görög-katolikus szerb templom ikonosztáza. A Sztevan Zsigmond kérzítette képfalról közölt munkán Krisztus életéből vett jelenetek veszik körül a központi; Utolsó ítélet kompozíciót.

„Ikon", 1964. (Türr István Múzeum, Baja) (repr.)

Sümegi György: Bács-Kiskun művészettörténete. 9. rész. A romantika idején.

Forrás, 1976. 11. 96. old.

Sztipánovits György, ácsmester

A Pécsett müködött legjelentősebb kisiparosok adattára.
188-ban szül.Pécsett.1906-ban szabadúlt.Mint segéd Bpet
ten,Ausztriában,Jugoszláviában volt.1912-ben alapitotta
üzemét.MÁV.ö.v.épülete,tiszti lakások,mohácsi bőrgyár,st
dolgozott.A technológia szakmábavágó tanfolyamait végez
163.old

B.Horváth Csilla: Mozaikok a pécsi kisipar történe-
téből az 1930-as években 149.old

A Jan.Pann.Múz.Évk. XIX. 1974. Pécs

S ti

Sztjelly Gyula

szül Nagyhikindán (Torontál m.) 1859. márc. 27.

1876/7 I. esti hanfolyam a bpesti mutarájstanodában.

Losoncz VI. 209

Sztépán Erzsébet

kultuszminiszterinnetől
200 kor államsegély

Éinusk 1913–14.

Sztípán Erzsébet

Zook államsegéj

Élmik 1912/13

27. l.

Iskolán kívül eső tanítás IV. 140.

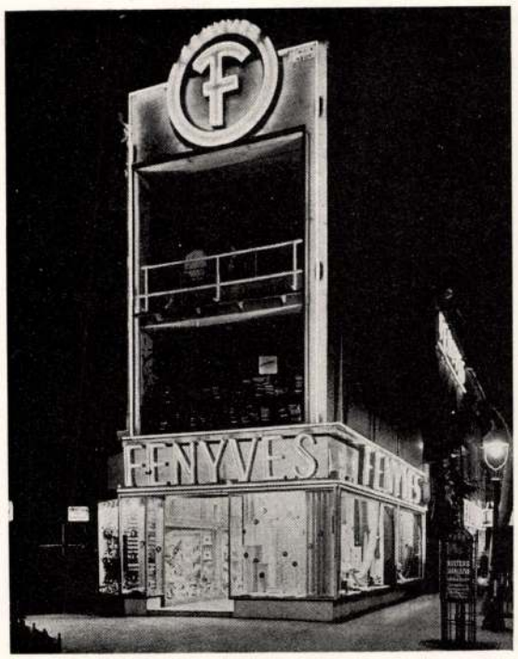

Fent és lent balra : Portálok. Juhász László tervei. Lent jobbra : Ebédlő részlet. Stojanovits Iván terve. — Oben und unten links : Portale. Entwürfe von Ladislaus Juhász. Unten rechts : Detail eines Speisezimmers. Entwurf von Ivan Stojanovits. — Above, and below to the left : Portals. Designs by Ladislas Juhász. Below to the right : Detail of a dining-room. Design of Ivan Stojanovits.

Fent : Nappali részlete. Lent : Ebédlő részlete. Stojanovits Iván tervei. — Oben : Detail eines Wohnzimmers. Unten : Detail eines Speisezimmers. Entwürfe von Ivan Stojanovits. — Above : Detail of Parlour. Below : Detail of dining-room. Designs of Ivan Stojanovits.

a 1
MAGYAR IPARMÚVESZET
1940. 6 l.
fordítás

Sztojanov Miklós építész

– Vladár Ágnes – Magyar Sándor – Krakovits Kálmán

45 ezer forinttal jutalmazták pályaművüket az esztergomi Várhegy és Vármúzeum építészeti Zialakítására Zírt pályázaton

Magyar Nemzet 1972 október 4

6. old.

Sztojanovits Iván

l.

a'

IPARMUVESZET

1940. 29. l.

Sztojanovits iparművész.

Székely kiállításon szerepelt. székely írásos disztárgyakkal és játékokkal.

M.932.XII.14.

Sztojanovits Iván

építő-iparművész

1933. makoklevelet nyert

jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 48. l.

Sztojanovits Iván

építő-ipari mindvész

1933. képesítő oklevelet

nyert, jeles-jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 48. l.

EDÉNY,
hevederes, két csőrrel és a heveder végeinél egy
egy fejjel.
XV. század.
Réz, mag. 25 cm.
A kölni Schnütgen-gyüjteményből Simor prím
vásárolta, 1884.
Keresztény Múzeum Esztergomban. Egy
házművészeti Lap, V., 1884., 363. l.

CÍMERTARTÓ IFJÚ,
XV. század(?).
Bronzdombormű, mag. 11 cm.

hogy a legalsó réteg a legrégibb, a legfelső a leghatalabb. A közbeeső rétegek

másutánnak beszédes

gymásra következő ré

vus chronológia helye

ény, hogy sok olyan lele

vonúlnak s hogy egy a

asználhatóság révén t

rétegen át használatban

den egyes nivóban a

o. évi ásatások rendjén a X

a XI. rétegben (szűzföld

ső jelentés, e folyóirat 19

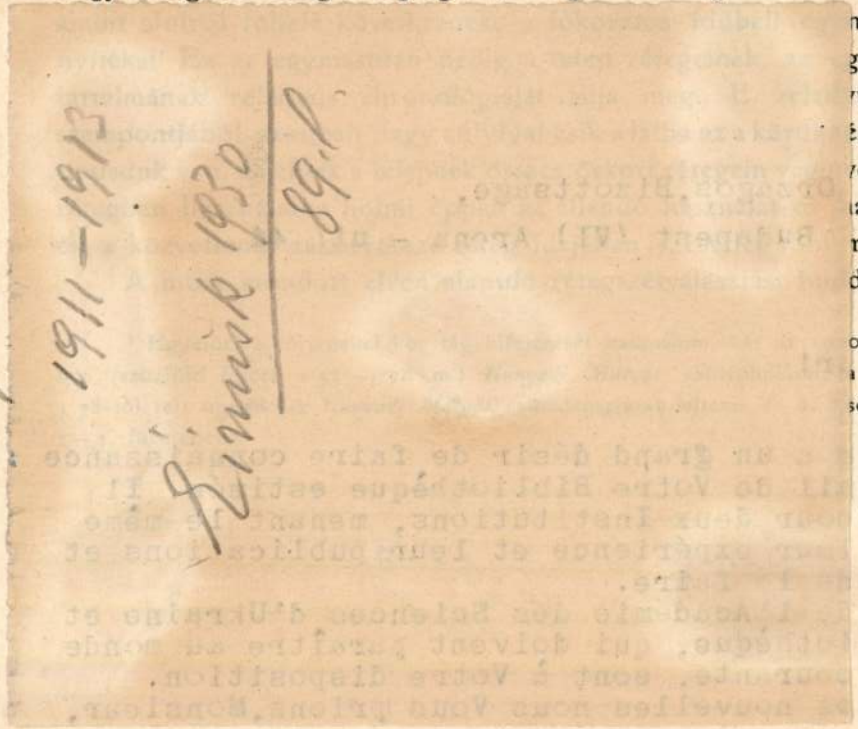

Sztipán Erzsébet
Jeszó

1911–1913

Zimisk 1930

89.1

b még kell tennem, mert az ebből levonható
ságok erős összefüggésben vannak a stratigra-
s módszerrel s mert a kutató, az ásatást vezető
sohasem lehet közömbös vagy alárendelt jelen-
ű, ha szelvényében ilyen homokos hamuréteg
kezik.

Ha azt látom, hogy a most tárgyalt szelvény-
balról nyoma sincs a homokos hamunak, míg

[1] Korábbi szelvényeinkben a hamuréteget balra dűlő, ferde
rral jelöltük. Ez esetben a rajzoló hibájából ezt a jelzést
elfogadnunk a szelvény átrajzolása költségeinek kímélése
ntjából is. Korábbi szelvényeinken a homokréteget jelöl-
zel a rendetlen pontozással.

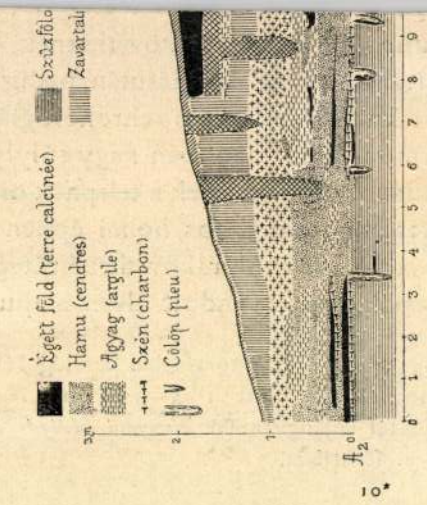

Sztojanov Miklós

az alábbi pályázaton részetvett - díjat nem nyert - magyar tervezőcsoportok egyikének, Tokár György csoportjának egyik tagja. (építésvezető)

A belgrádi Operaház nemzetközi tervpályázata, 1971. Magy.Ép.műv.1972.5.sz.2-11.l.

M.D.K.

Sztiberny Lajos, rézöntő

Debreceni mester. 1866-ban a debreceni tanács a szinház udvarára egy felső"czifra csővel készült" szivattyús kutat furat 128 osztrák forint értékben. 181.o.

Sápi Lajos: A debreceni Csokonai szinház 100 éves története 161.o.

A Debreceni Déri Múz. Evkönyve. 1965. Debrecen. 1966
A Alföldi Nyomda, Debrecen

Sztrypkai Lajos

A Stúdió tagja

A budapesti pedagógusok képzőmű vezi stúdiója 1953-1963
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.
39. p.

Sztoisits Sárár

ötvös

1828 Zombor

Kapmagyarorszötvösök 46 l.

T. 6535.

bástyákkal megerősitett vár foglalja
g hidja csatlakozik, a háttérben
artján templom bontakozik ki. Fel-

1. Bodrach fl. és befejezése: 4.

ső vk. 5.46 : 8.3 cm.
ens Kriegs und Friedens Begebnusse,
Nürnberg 1686.

M.D.K.

Sztojákovics József, ötvös

1752-től szerepel, mint ötvös mester.

Somogyi Árpád: Pécsi szláv ötvösök a XVII-XVIII. században és céhlevelük. 265.o .

A Janus Pannonius Múz. Évkönyve, 1965. Pécs, 1966

Sztojacskovits Novák

szül. Zomborban 1855
szept. 27. gör. kath.
a József műegyetem egyete-
mes osztágát végezte.
1876/7. I. 1. féléve a bpesti
mutarajzi skolában.
Kilepett 1877 jan. 29.

Richter festő.

19. sz.

III. 270.

Sztojan falu

templomának romja

Szepes vm

Div Felsőm

370. l.

Sztojka József

l.

Tér és Forma

1927. 9. 4.

5. l.

VALLÁS ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI
M. KIR. MINISTER

18:445-1917.szám.

III.

5

A Muemlékek Országos Bizottságának

Budapest

Folyó évi január hó 31-én 65.sz.alatt kelt fölterjesztésére,- az abban előadottak tudomásul vétele a csatolt fényképek visszaküldése mellett- szives tudomása és további eljárás végett másolatban kiadom.

K

~~Horváth Szabolcsi~~

Sztojka József

cédi

a kerepesi temetőben épitendő ravatalozó épület terv. megvétel

MMÉEKözl

1939. 146. l.

Hitvány szolgal — kiáltották valamennyien

— Hagyjátok őket, ők csak parancsra cselekszenek.

A honvédszázados, aki szégyelte, hogy ő is könnyezett, parancsot adott a katonáknak, hogy az épületből vezessék ki a képviselőket. Kitették a lakásából a háznagyot is, amire még soha sem volt példa az országgyülések feloszlatásának történetében sem. A háznagy tiltakozott kilakoltatása ellen, végül is karhatalommal távolították el az épületből.

Mikor már csak katonák és rendőrök maradtak a parlamentben, Fabriczius ezredes parancsára kiüzték még a képviselőház portását is és az épület valamennyi kapuját lepecsételték.

A parlament elkobzott kulcsait Fabriczius ezredes Kristóffy belügyminiszternek adta oda, aki viszont Rudnay főkapitánynak küldte át azokat. A képviselőház épületében még aznap rendőrök ütötték fel a tanyájukat. Az országház előtti térről elvezényelték a honvédeket, akik hazafias dalokat énekelve vonultak haza a kaszárnyákba. A tömeg az utcán megéljenezte őket. Ez ismét izgalmat keltett a darabont-kormány tagjaiban és hogy az esetleges tüntetéseket megakadályozzák, egy század huszárságot rendeltek

K

~~Horváth Kuboles~~

Sztojka József

mves
ced

a BSzKRT budai autobusz (garázs) terepályázatán I. díj

MMÉEKözl

1939. 28. 8.

a biharmegyei és váradi embernevezetességeket, akiket az ujságirónak ismerni illik. Még Váradon megfogadtam, hogy amikor csak ingerenciám lesz egy szerkesztőség megszervezésénél, Nagy Andort mindig meghivom a gátra, nála különb, megbizhatóbb ujságiró, aki szerkesztőjének az alvás nyugalmát, a gondtalanságot biztositja, — nincsen. Valóságos alkotmánybiztositék Nagy Bandi egy napilap szerkesztőségében, mindenre használható, perfektül ir, mindenkor csak az igazat, preciz, óvatos, abból sohasem lehet baj, amit ő megirt, megnézett, vagy kijavitott. Bethlen szerkesztő ur a Pesti Tükörnél alaposan ki is használta Nagy Andornak ezeket a kitünő tulajdonságait, s őt favorizálta leginkább, rengeteg munkával megrakva.

Hoványi Kornél is a Pesti Tükör munkatársa volt, beillett főmunkatársnak is, mert ugynevezett diszriportokat csinált, állandóan rendelkezésre állt a redakcióban, ha valamilyen nagy szenzációt kellett kiriportozni és slágerként megirni az ujságban. Hoványit is az én ajánlásomra szerződtette a lap tulajdonosa, hiszen Hoványi jobbkezem és helyettesem volt már a sze-

K ~~Horváth Szabolcs~~

Sztojka József

mint
Cod

Nemzeti Sportcsar-
nok megöltel

MMÉ Közl
1938, 121. f.

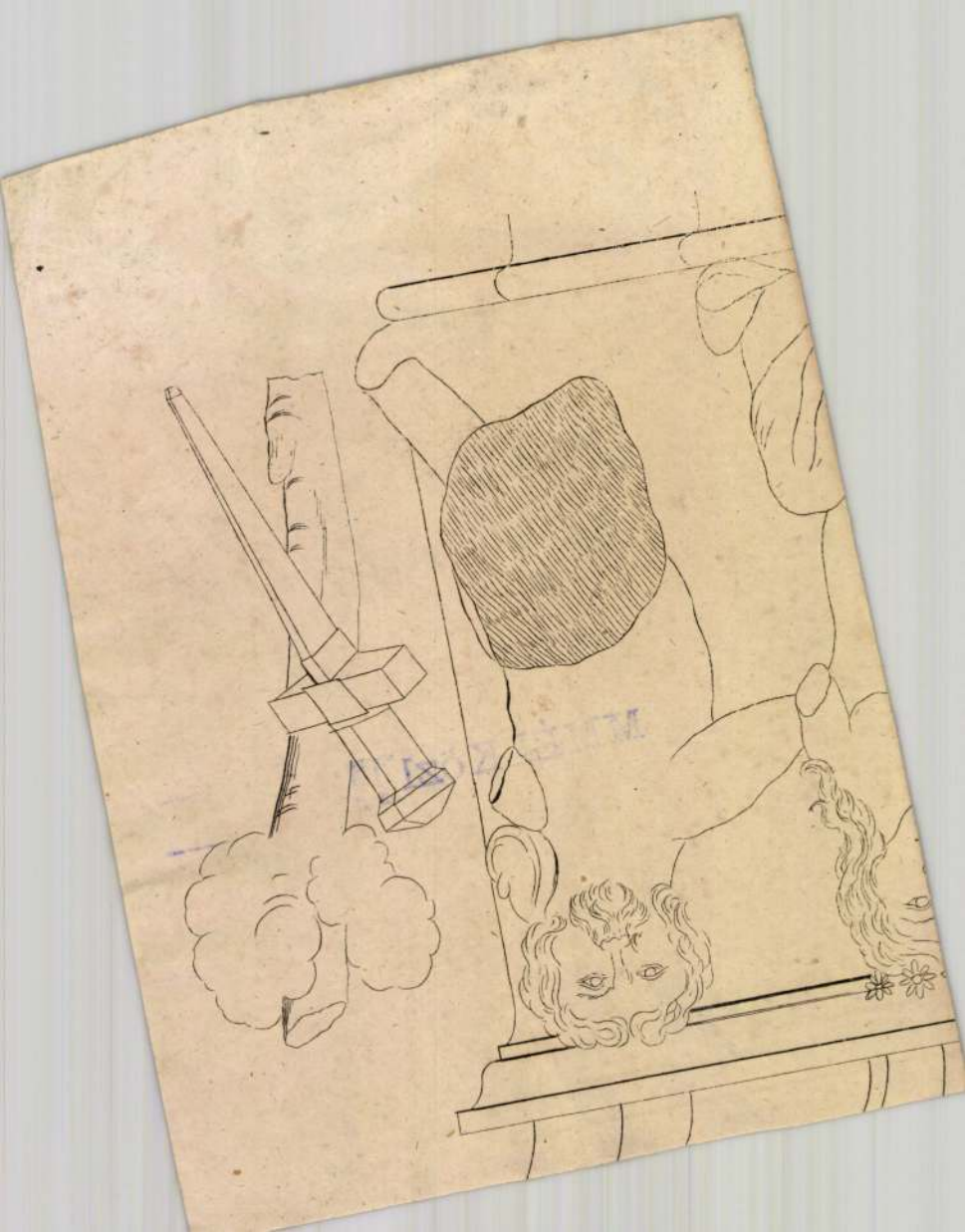

~~Heim Ernő c.~~

Sztojka József

múcs
céd

a bpesti új (központi) városhára
terop. megvétel

MMÉE Kozl
1940. 148. l.

4

Sztajka József

építészmérnök

László

MMÉE Közl

1944. 78 k. 50. 1.

Sztojka József, építés M.D.K.

és Horváth Szabolcs
hőrös terve 1000 p-ös
megvételben részesült
a Nemzeti Sportcsarnok
pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.

ápr. 14. sz. 8. old.

M.D.K.

Szlojka József. építész

és Horváth Szabolcs közösen 4000 p-ös első díjat nyert a Bezsbárt Lenke-uti autóbusz-garázs pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.
dec. 22. sz. 16. old.

M.D.K.

Sztojka József, építész

1200 p-ös második díjat nyert a III. ker. Szélutcai Alapítványi Fiú-otthon terepályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1938. LIX. évf.

máj. 5. sz. 9. old.
+ " 12. " 9. "

Алгебраическое дополнение элемента a_{ij} определителя Δ обозначается A_{ij}.

M.D.K.

~~Heim Ernő~~

Sztojka József

tovább
2
l

5000 pengős meg-
vételi javaslat-

Halászvároshazákibov

20. l. 40-41 l.

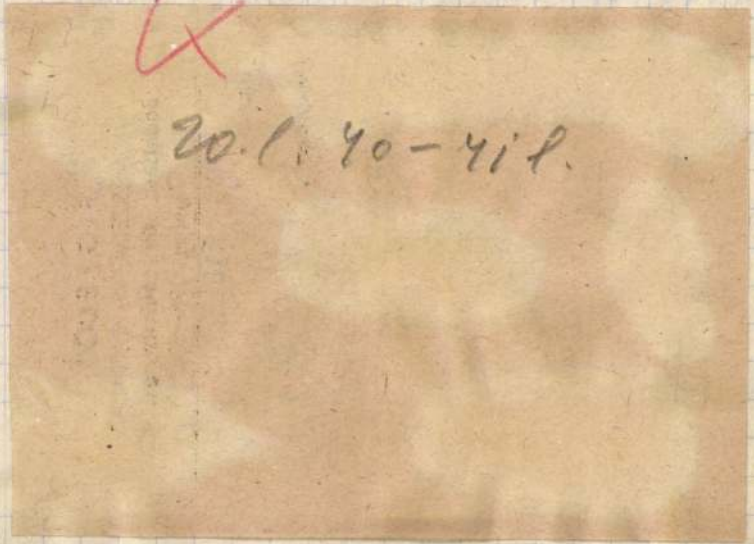

Tekintetes

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTT

Alulirott jelen
kapuk befedését megsür
és az iparos megigérte.
kész lessz, akkor jelent

Sz. fvár 1943 nov. 30-án.

Sztojka József
epitém

l. Szendy K. Brest
székesf. közig. évk.
1942. Bp 1943. 390. l.

Az erdélyi római katholik

Sz. 2499 - 1911.

A Nagytekintetü Müemlékek

Hivatkozva Nagyméltóságodnak fo
átiratára, van szerencsénk
si templom fedélzetének ki
lásalapból folyó évi 2223
nyoztunk.

Fogadja Nagyméltóság

Sztojka József

építészmérnök

a mátravidéki erőmű

lakótelepének terv-

pályázatán 1941-ben

II. díj.

Hadász Közép 1941

141. l. - 145. l.

Távlati kép és

helyszínrajz.

Második nap,

D. e. 10 órakor: A Batthyány-könyvtár és
tart Dr. SZENTIVÁNYI RÓBER
12-től 1-ig: A róm. katholikus püs
1 órakor Gyulafehérvár város köze
D. u. 3—½5-ig a város megtekintése.
Este 6 órakor előadások a városi Vigadó r
1. Dr. ZLAMÁL ÁGOSTON főgim
2. SEPRŐDI JÁNOS főgimn. tanár
3. RASS KÁROLY „ „
4. Dr. SZILÁDY ZOLTÁN egyeter

Harmadik na

Kirándulás Zalatnára. Indulás reggel a gyul
Zalatnára 7 óra 33 perczkor. Re
D. e. 9 órakor az állami aranyolvasztó koh
½11 órakor előadások az állami kőfaragó
1. Dr. BUDAY ÁRPÁD egyetemi r
2. GRÉB GÉZA szakiskolai igazgat
Előadás után a kőfaragó és csis
12 órakor ebéd. D. u. 3 óra 8 perczkor
perczkor. Indulás Kolozsvárra gyo
perczkor.

Sztojka József

Bp, budai hidfő rend. terv.

Tér és Forma , 1936 IX. 181

MDK

Sztojka József, ép.

Beérkezett pályamü, ötvenhárom.

A II. dijat nyerte.

Tervének külső keretvonalai érdekesen nyugtalanok. Kis belső szerkesztési hibák nem jelentenek sulyos hibapontokat.

Az Alapitványi Fiuotthon és Ipari Nevelőotthon tervpályázata. - Müvészet. 1938. 96,97.l.
III., Szél-u.

M.D.K.

Sztojka József, építész

terve megvételben részesült az óbudai pós-
tahász pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. ~~ÉVF~~ LXII. évf.

márc. 27 sz. 6. old.

K. D. K.

M.D.K.

Sztojka József, építész

terve megvételben
részesült a komáromi
új postapalota pályá-
zatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

sept. 4. sz. 4. old.

M.D.K.

Sztojka József, építés

terve az egyik második díjat nyerte el az Elektromos hűvek mátravidéki erőmű vének lakótelepére kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

dec. 4. sz. 5 old.

Sztojka József, építész M.D.K.

terve a hét egyenlő 4800 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI pécsi tudó-betegszanatóriumának pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

dec. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

Sztojka József, építés

terve dicséretben és 300 p. költség megtérítés-ben részesült a feribegyi repülőtér forgalmi épületének pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

dec. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. IX. évf.

22. old.

Sztojka József

MDK

A Nemzeti Sportcsarnok terve

Mücsarnok 1939 Téli tárlat

Sztojka József

MDK

A Nemzeti Sportcsarnok terve

Műcsarnok 1939 Téli tárlat

M.D.K.

Sztojka József, építés

terve 5000 p-ös mép-
vételben részesült az ny
Központi Városháza pályá-
zatán!

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

jun. 27. sz. 4. old.
+ jul. 4. " 3. "

Sztojka József

— **Döntés a Lenke-uti uj autobuszgarázs tervpályázata ügyében.** A Beszkárt igazgatósága nyilvános pályázatot hirdetett a XI. kerületben, a Lenke-ut mellett felkvő területen épitendő uj autobusz kocsiszin, mühely és lakóépületek terveinek elkészitésére. A bizottság a 4600 pengős dijat *Sztojka József* és *Horváth Szabolcsnak*, mig a két egyenként 2500 pengős második dijat *Hejsa Károlynak*, *Payr Egonnak* és *Kéry Gyulának* itélte oda. A kitüzött három, egyenkint ezer pengős harmadik dijat ifj. *Dávid Károly* és *Müller László*, *Padányi Gulyás Jenő*, továbbá *Sailer István* nyerték.

Pesti Hirlap
1938 dec. 22

CHEQUE-SZÁMLA a M. K.
PÓSTATAKARÉKP. 22729.

TELEFON: 1-836-56.

SZÁM

Müemlékek Országos Bizottság

RANSCHBUR

KÖNYVKERES

BUDAPEST, IV., FE

2 FILLÉR 1934

Megrendelésre — megtekintésre — folytatásul

1 Vasárnapi Ujság 1866./XIII./ hiány
1 Vasárnapi Ujság 1866./XIII./ "
19.21. sz.
1 Vasárnapi Ujság 1878./XXV./ "
hiányos

Hiányzik
1866. 3-6 l./ 2-ik szám/teljes
10. szám/teljesen, 13-16.
19. szám teljesen, 20. szám
28. szám 341 – 344. l.

M.D.K.

Sztojka József, építész

és Horváth Szabolcs
hőrös terve 1000 p-ös meg-
vételben készesült a Nem-
zeti Sportcsarnok pályá-
zatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.

ápr. 24. sz. 8. old. 1
" 28. " 4. "

K

Sztojka József és
Horváth Szabolcs
cég
a kerepesi temető-
ben épitendő ravatalo-
zó épület terv-
megvétel

MMÉEKözl

1939. 146. l.

hetőségét.

A kiáltvány közölte a nemzettel, hogy a kormány a gyülekezési jog és sajtószabadság korlátozásával az önkényuralom korszakát nyitotta meg Magyarországon, és a küzdelem, amelyet az országra erőszakoltak, megszünt a pártok viszálya lenni, mert az alkotmány védelméért kötelessége harcolni minden magyar polgárnak.

Kossuth és Apponyi ezekkel a szavakkal fejezték be a kiáltványt:

— Csak a mi küzdelmünk eredménye lehet a népjogok érvényesülése. Ne szüneteljen ezért sohasem az ellenállás szelleme, változzék az alkotmány védőbástyájává minden honfi sziv. Ha bizunk és kitartunk, legyőzhetetlenek vagyunk. Ha Isten velünk, ki ellenünk?!

A darabont-kormány a manifesztumra azzal felelt, hogy megtiltotta a lapok utcai árusitását. A rikkancsok máról holnapra koldusbotra jutottak, de a polgárság nem feledkezett meg róluk.

M.D.K.

Sztojka József, építész

és Horváth Szabolcs hőzös terve 4000 p-ös első díjat nyert a Lenke-uti autobuzgarázs pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1938. LXIX. évf.

dec. 22. sz. 16. old.

MDK

Sztojka József és Horváth Szabolcs

Pályamunkájukat 400 pengőért megvásárolták.

A Kerepesi temető uj ravatalozójára kirt pályzat dijnyertesei. Magyarország 1939. ápr. 20.

Szlojka József építész

M.D.K.

terve 300 p. költségmegtérítésben részesült a debreceni repülőtér forgalmi épületének pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.
dec. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

Sztojka József, építés

Heim Ernővel közös terve 5000 p-ös megvételben részesült a Központi Városháza pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

jun. 27 - sz. 4. old.

MDK

Sztojka József

Művészet 1938. 18-19. sz. 96.1.

MDK

Sztojka József

terve looo pengős dijban részesült

Házilag készitti el a Közmunkatanács a Boráros téri hidfő rendezésének tervét. Pesti Napló, 1936.máj. 14.

[illegible]

Sztojka József, [illegible]

[illegible]

MDK

Sztojka József épitész

III.dij

Halász közép 1941. 141. l.

SZ

~~Horvath Szabolcs~~

Sztojka József és

Schömer Ervin

terve repr.

Tér és Forma

1936. 7. 27. (A budapesti Horthy Miklós-Dunahid budai hidfőjének rendezésére kiírt tervpályázat.)

MDK

Sztojka József

A bp.i Horthy M.hid budai hidfőjének rendezésére kiirt tervpályázat. Tér és Forma, 1936. 7.sz.

MDK

Schőmer Ervin, Ztojka József és Horváth Szabolcs
ép.-ak.

közös tervük. Repr.

A budapesti Horthy Miklós- Dunahid budai hídfőjének rendezésére kiirt tervpályázat.
Tér és Forma. 1936-XXX 7.sz.

Sztojka József

MDK

A Nemzeti Sportcsarnok terve

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Sztojka József MDK

épitész

A bpesti uj központi városháza tervpályázata. megvétel.

Magy. Mérnök és Épitész Egylet Közlönye 194o. 148.o.

Sztojka József MDK

épitész

5ooo pengős megvételi javaslatok.
Halász Városházakibőv. 2o, 4o-41.o.

MDK

Sztojka József

építész

A Pesti Városháza 1937, 2.sz. 1o, 12 l.

MDK

Sztojka József építész

Döntés a lenkeuti autóbuszgarázs tervpályázata ügyében. Pesti Napló, 1938, dec. 22.

[illegible]DK

Bøtojka József és Horváth Szabolcs

Nemz.Sportcsarnok megvétel

[illegible]Közl 193 8 121 l.

1962. január hó	1536
O.képzm.Társ. Vas.Ujs.1874.	3o
K.A. Cennini. ... Nemz. Ujs.1926.jan.31.	7
3.kiáll.1926.febr.N.szal.	7
Tolnai világlapja 1932.12.sz.	7
Képzőművészet,3.évf.17.sz.	4o
Kfj: Kiáll. M.N.Művész ,1938.4.sz.	42
Művészet 1918.	34
Vas.Ujs. 1914. 16.sz.	1710 7
Fejérváry... Magy.Iparm. 19o1.	8
Györgyi cikke. MI. 19oo.	32
Arv.Közl.194o.okt.	5
K.L. Thököly nyughelye.Vas.Ujs.19o8.49.	3
Főv.Képt.jub.1944.jan.	14
F.képz. Ip. kiáll,Ernst Muz.1955.jun.	11
Az Ujs.1913.IX.3o.	5
Ernst Muz. aukc.31.	5
Pécsi Képz.Müb.T. 1927.nov.	84

M.D.K.

Szlojka József, építész

a két első díj egyikét nyerte el a Főváros „családi-házas lakótelep telepítésére" kiírt házi pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1944. LXV. évf.

jan. 13. sz. 6. old.

M.C.K.

M.D.K.

Sztojka József, építész

a két második díj egyikét nyerte el a főváros „elavult belső városrészek gyorsabbütemű felujitására" kiírt hári terapályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1944. LXV. évf.

jan. 13. sz. 6. old.

Sztojka József, építész M.D.K.

második díjat nyert a „Ferenc-távbeszélő" központ terepályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1944. LXV. évf.

febr. 3. sz. 6 old.

M.D.K.

Szlojka József, építész

harmadik díjat nyert az Elektromos Művek Ferenczi-uti üzletházas bérházának tervpályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1943. LXIV. évf. május 6. sz. 5. old.

MDK

Sztojka József építészmérnök

II.dij

Tervpályázati eredm. M.Építőművészet, 1941.
430 l.

Sztojka József, építész M.D.K.

terve dicséretben ré-
szesült a ferihegyi-repülőtér
felvételi épületének pályáza-
tán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

jan. 18. sz. 4. old.

M.D.K.

Sztojka József, építész

a két harmadik díj egyikét nyerte el a fővárosi gyöngyösi-uti népiskolájára hiirt eszmei pályázaton.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1943. LXIV. évf.

márc. 11. sz. 5. old.

.2.

MDK

Sztojka József és Horváth Szabolcs

a kerepesi temetőben épitendő ravatalozó terup.

MMÉEKözl 1939. 146 l.

Mübarát 12.kiáll,1941.szept. 23

"" 1900 10

Magy.Müvészet, 1927. 1947 37

MDK

Sztojka József és Horváth Szabolcs

BESZKRT tervpályázatán I.dij

MMÉEKözl 1939. 28 l.

BUDAPEST, 196
V., BELGRÁD RKP. 24
TELEFON: 182-850

letéről és munkásságáról tart elő-
László karnagy. Az előadás kere-
rázdás hanglemezekről részleteket
"Kékszakállu herceg vára" c. ope-
zongoraversenyből, a Román táncok-
tó-ból és az Egynemü kórusok-ból.

átogatóinkat, hogy német, orosz
si szakköröket alakitunk. A szak-
etében "Világnyelvek hanglemezen"
glemezek segitségével tanulhatnak.
febr. 9-én, pénteken 18 órakor kez-
és a Klubteremben Ancsel József ta-
sz és a francianyelvü szakkörökre
ubnapok alkalmával Csicsmann elv-

Sztojka József

MDK

A Nemzeti Sportcsarnok terve

Műcsarnok 1939. téli tárlat

Sztojka László (Dési-Huber kör)

„Nagymarosi hajóállomás"

Képzőművészek Országos Kiállítása a Nemzeti Szalonban (Péter Imre)
Művelt Nép 1952. dec.

Sztojka László festő

A Fővi. Művelődési Házban

kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1968 X. 20.

Sztojka László, Jerő

MDK

A német klub tagjai meglátogat-
ják műtermét.

– : Művészettörténeti sétára idegen nyelvi
vezetéssel 8.

Népszabadság, Bp. 1969. ápr. 18.

M.D.V.

Sztojka László
festő

A „Mulandóság" ábrázolására
a napraforgót választja. Több kis-
rajza közül kicsemelhedik a „Hon-
fleuri halászbárkák".

Losonci Miklós: Sztojka László festőművész kiállítása...
ét, 1969. február – 41 kep.

Sztojka László
festő

MDV
1

Montmartre és a Királyhágó
párás hajnalainak megörökítése
zsheres műve. A kiállításon be-
mutatta „Romokbánya"-ját.

Losonci Miklós: Sztojka László festőművész kiállítása...
Művészet, 1969. február – 41 kép.

M.D.V.

Sztojka László
festő

1968-ban összegezte festmenyi
élmenyeit. Kossuth hallgatás
után első nyugdíjas évében
szólalt meg.

Losonci Miklós: Sztojka László festőművész kiállítása.
Művészet, 1969. február – 41 lap.

Sztojka László
festő

M.DK

Különleges életpolya Sztojka László.
13 éves korában már realisztikus
szépet fest Rudnay Gyula modorában.
Feljödését a II. világháború állítja meg.

Losonci Miklós: Sztojka László festőművész kiállítása
Művészet, 1969. február – 41 lap.

Sztajka László festő

A Fővárosi Művelődési Házban

kiállítása nyílt

Magyar Nemzet 1968 X. 27

Sztojka László

Építőmunkások, szén

Tihanyi part, pasztell

Műcsarnok 1960. Képző- és Iparművészeti Körök Kiáll.

Sztojka László

MDK

Ablak előtt, olf.

Ujáépülő Angyalföld, olf.

Napraforgós csendélet, olf.

Műcsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök Kiáll.

Sztojka László MDK

Marika, olf.

Csendélet babérlevéllel, olf.

Női akt I-III, olf.

Mücsarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök Kiáll.

Sztojka László MDK

Ujáépült Ángylföld, repr.

Mücsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti kiáll.

Sztojka László
festő.

M.D.K.

Ujjáépülő Magyarföld
repro

Pogány Ö. Gábor: A képzőműveszeti és díszítőműveszeti
Magyar Ifjúság, 1960. aug. 27.

hivők ki állítása
a Műcsarnokban.

M.D.N.

MDK

Sztojka László
festő

Képei az Óbudán rendezett kiállításon

P. Gy. Óbudai képzőművészek kiállítása.
Népszava 89. évf. 206. sz. 1961. aug. 31. én. 2. l.

Szlojka László

Szabad Művészet

1952. 4. sz. 182. l.

Schoen Arnold dr

Buda-pesti Képek, Kőnyvek Csillag Béla gyűjteményében.

Budapest, 1936. Csillag B. kiadása.

8-r, 66 l, 30 műmelléklet, fűzve.

I. 3. p. k.

2.-P

Sztojka László.

a Danuvia-gyár dolgozója.

A vasasszakszervezet Képzőművészeti kiállításán több képével szerepelt.
„Ipari tanulólány a könyvtárban", (említve)

Képszara, 1952. Márc. 29.

Negativ

Petrás: 536 Kerényiné

Sztojka L.: Dunai kikötő.
/Képzőm.körök kiáll./

1965 OKT 19

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest, V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188—296, 188—307

MAGYAR NEMZET

Sztojka László festőművész a Fővárosi Művelődési Házban állítja ki műveit. Pénteken délután fél hatkor Varga Magda tárlata a Fényes Adolf teremben, Hézső Ferencé pedig a Csók Galériában nyílik meg. Másnap déli egy órakor a Mednyánszky-teremben nyitják meg Göbölyös Gyula festőművész tárlatát.

1021

dapesten 7. ülésszakát. A magyar küldöttséget dr. Timár Mátyás, a Minisztertanács el-

Stoyka László

neve emlitve

Müvészettörténeti Értesitő 1972

304 316. old.

Sztojka Jónef

a kispesti levente
nékhaz terop
I. dij

MMÉEKözl.
1942. 176. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sztojka József

XIII. ker. Erzsébetvárosi – uti polg. fiúiskola tanuló.

III. díj.

MMÉE Közl.
1943. 63. l

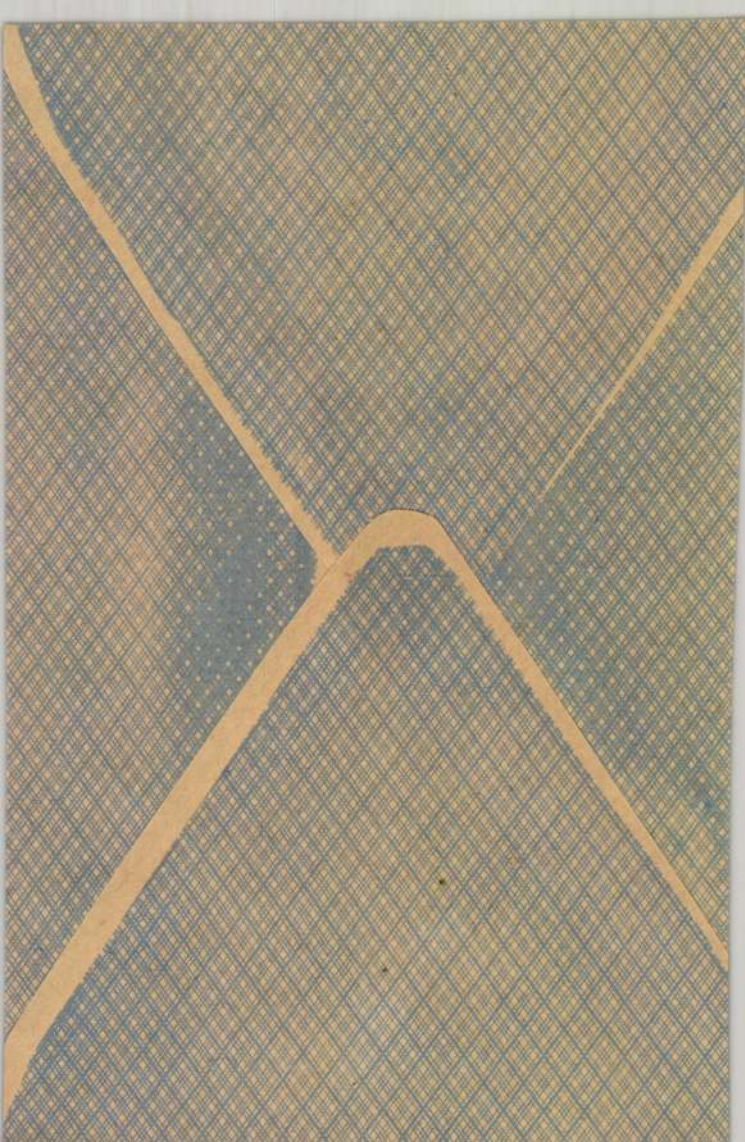

Sztojka József

Elektromos művek
Fehérvári-úti kis-
lakásos ~~[illegible]~~ házak
terop. III díj

MMÉEKÖZI

1943. 72. l.

Ze Kmiot Jakaś
Toiboży

Sztojka József

a Bpest 2. n. m. kir. kerbesitő postahivatal szaktanfolyam és internátus épületére kiirt terop.

megvétel

MMÉEKözl

1943. 184. l.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Sztojka József

az óbudai finokhon
terop. II. dij

MMÉE Kozl

1938. 154. l.

Tsz.:

Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.	Kelet	Beszélő neve (olvashatóan)	Hív.	Magán	Inturb.

Sztojka József

ferihegyi repülőtér
forgalmi épületeinek
temp. megvetel

MMÉEKözl

1940. 8. 1.

Sztojka József

OTI pécsi tüdőbeteg-
szanatorium terop.
I. díj

MMÉEKözl

1940. 8. l.

N Y U G T A

5.000 P, azaz Ötezer pengőről, me
gos Bizottsága helyiségeiben lévő
gittől való kitisztisáért a mai n
tem.

Budapest, 1945 október

Sztojka József

1.

Építészet

1943. 114. l.

120 d.

Sztojka József

Népszava 1939 jan. 15.

Sztojka József mérnök nyerte a kelenföldi autóbuszgarázs-tervpályázatot

Sztojka József

Sztojka József okl. építészmérnök, szőlő- mérnök, nyári lakása, Erzsébet királyné-út 33.
Árpádföld 20
kir. posta

Bptávb 1940 szept.

M. KIR. KÖZPONTI ILLETMÉNYHIVATAL

BUDAPEST, I., VÁR.

..... szám.

Műemlékek orsz. Bizottsága Elnöksége
Budapest.
IX. Hőgyes Endre u. 10

Hivatalból.

Díj átalányozva.

Sztojka József

Sztojka József okl. építészmérnök, szőv. mérnök, XII. Fery Oszkár-u. 24/d. 151-978
Nyári lakás, Árpádföld, Erzsébet királyné-út 33.
Tárcsázza először a "297-915 számot, azután kérje Árpádföld 20

Bptávb 1940 szept.

Savoldo Giov. Gir. (élt a XVI. sz

Jézus eltemette

A fehér gy
tet, a mely a sir
hóna alatt arin
mus tartja. Je
csorog. A szent te
József gnyja: Már
rább pedig Mária Ma
szikla köti le figye

Olajfestés, f
Ara ~~4000 l~~

Ltha. 1

155

Lès kétségbeesésében

4485
4
17940

83/1

275.

Szlajka József

Székesfővárosi Alapítvány fiúotthon és Ipari Nevelőotthon tervpályázatán

II. díj.

Művészet 1938. 97. l.

Sztojka József

építészmérnök

Budapest Kékesfőv-

Elektromos Művei mát-

ravidéki erőművének lakótelepe

ter. pályázatán II. díj

Magyar Építőművészet

1941. 12. 4. 430. l.

Sztojanovits József

az alábbi pályázaton 30000 forintos megvételben részesült 46.sz. pályamű egyik az erzője.

Bakos Béla: Gyógyfürdőszállók és gyógyfürdők tervpályázata, 1970. - Magyar Építőművészet, 1970.6.sz. 7-14.l.

MDK

Sztojka

Tér és Forma. 1937. 78.l. Bp.városközp. tervp.
képpel.

Sztojka - Horváth

Schönner

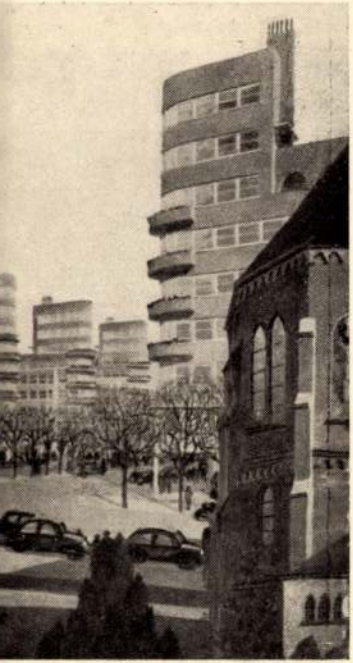

ugati pályaudvar területén)
n tárlatáról

ehetővé tenné a Városháza nagyvonalú megépítését is az Andrássy-út torkolatát kör alakú térrel díszítené. Ezt az elgondolást mintegy kiegészíti a Heim—Hönsch—Riehmer-féle terveket, amely az Andrássy-útat széles kanyarulattal akarja a Duna felé vetni. Gregersehn Hugó a Bazilika és a Tisza István-

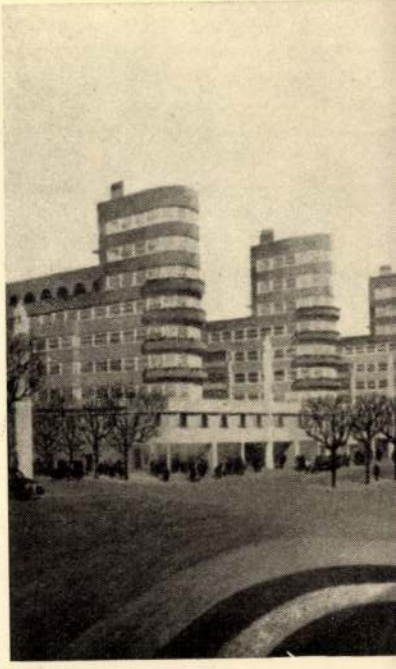

Vágó József: Madrid út (A
A Nemzeti Sz

BUDAPEST-VÁROSKÖZPONT TERVPÁLYÁZAT. Emberöltők hanyag építészeti várostervező gondatlanságát igyekszik most gyorsan pótolni sok nemes felbuzdulás. A Műegyetem aulájában negyven tervet mutattak be magyar építészeink Budapest Városközpontjáról. Az Andrássy-út, a Bazilika s a

MDK

Sztojka - Horváth - Schőmer

Forum terv, repr.

Művészet 1937. 6. sz. 42.l.

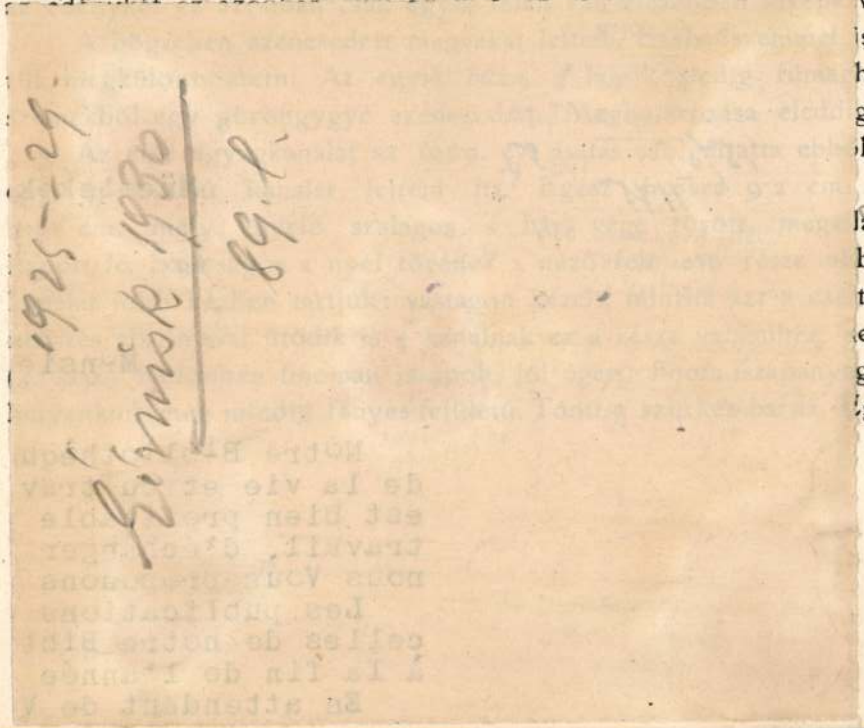
1925-29.
Június 1930
89. l.

l tanító, nevelő szándékaim, czéljaim vannak, melyek valóraválása a hazai hasonló szetű kutatások rendszerességét, intenzivusabbá tételét kell hogy eredményezze. Ezeknek a vezérelveknek a szemmeltartásával az 1911. évi ásatás alkalmával is z őskori réteget különböztettem meg. A X. és XI. sz. történelmi-kori rétegek váltak el oly határozottan, mint az 1910. évi ásatás rendjén. Különben is annyira és bolygatott, hogy a legtöbb helyen a szűzföld fölött 1·53 m.-től egész fel a tt, mívelés alatt álló keskeny rétegig alig mutat tagolódást.

A régebben alkalmazott munkásoknak 1911-ben való fölfogadása sokban könnyí-dolgomat. Figyelmük, gondosságuk, szemük hozzánevelődött az ásatáshoz. Rész-nnek kell tulajdonítanom, hogy a XII., vagyis a szórványos leletek csoportja, erő-szezsugorodott, ami magában is kész eredmény.

Az alábbiakban a rétegenkint felszinre került anyagot mutatom be.

Sztojka – Horváth
Schöner

Vágó József: Madrid út (A Nyugati pályaudvar területén)
A Nemzeti Szalon tárlatáról

BUDAPEST-VÁROSKÖZPONT TERVPÁLYÁZAT. Emberöltők hanyag építészeti várostervező gondatlanságát igyekszik most gyorsan pótolni sok nemes felbuzdulás. A Műegyetem aulájában negyven tervet mutattak be magyar építészeink Budapest Városközpontjáról. Az Andrássy-út, a Bazilika s a

lehetővé tenné a Városháza nagyvonalú megépítését is s az Andrássy-út torkolatát kör alakú térrel díszítené. Ezt az elgondolást mintegy kiegészíti a Heim—Hönsch—Riehmer-féle terveket, amely az Andrássy-útat széles kanyarulattal akarja a Duna felé vezetni. Gregersehn Hugó a Bazilika és a Tisza István-

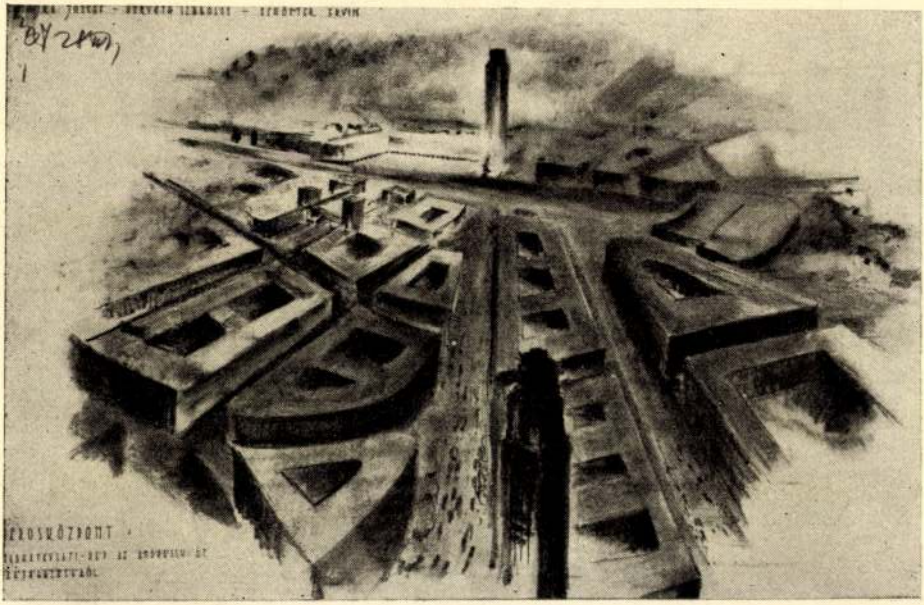

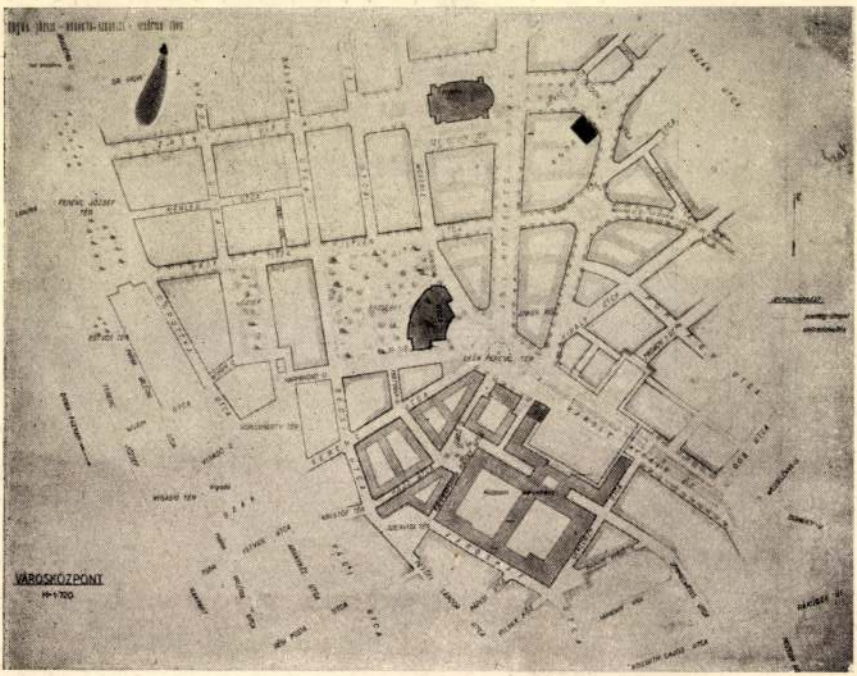

Forum terv
Sztojka—Horváth—Schőmer

MDK

Sztojka József és Heim Ernő

Negyvennyolc pályázó...a Közp.Városháza ujjáépitésére.
Magyarország 1940. márc. 13. 10.1.

M.D.K.

Sztojka József, építész

Hovváth Szabolcsal közös terve, 400 p-ös megvételben részesült a kerepesi temető ravatalozó épületének pályázatán.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1939. LX. évf.

ápr. 20. sz. 8. old.

M.D.K.

Sztojka József, építés

Horváth Szabolccsal és Schömer Ervinnel közös terve 500 p-ös megvételben részesült a Margitsingeten építendő új strandfürdő [Palatinus] pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf.

szept. 24. sz. 4. old.

MDK

Sztojka József, Horváth Szabolcs és Schőmer Ervin

Terv az alábbi pályázatra, repr.

A budapesti Horthy Miklós Dunahid budai hidfő-jének rendezésére kiirt tervpályázat. Tér és Forma. 1936. 7. sz. 185.l.

MDK

Sztojka József és Horváth Szabolcs

a kerepesi temetőben épitendő ravatalozó épület tervpályázatán pályamunkájukat megvásárolták

MMÉEKözl. 1939. 146.l.

MDK

Sztojka József és Horváth Szabolcs

az alábbi pályázaton 4ooo pengős I. dijat nyerték

Döntés a Lenke-uti uj autóbuszgarázs tervpályázata ügyében. Pesti Hirlap 1938. dec. 22.

Sztojka József, építés M.D.K.

Horváth Szabolccsal és Schömer Ervinnel közös terve a két egyenlően 1000 p-vel megvásároltak közé került a Boráros-téri kid budai bidfó, környékének rendezésére kiírt pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1936. LVII. évf.

jun. 25. sz. 3. old.

A FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZ TISZTELETTEL MEGHÍVJA ÖNT
1968. OKTÓBER 12-ÉN SZOMBATON DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

Sztojka László

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITÓ BESZÉDET MOND:

FISCHER ERNŐ

FESTŐMŰVÉSZ, TANSZÉKVEZETŐ, FŐISKOLAI DOCENS

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ: OKTÓBER 12-26-IG
NAPONTA 9 ÉS 20 ÓRA KÖZÖTT
FŐVÁROSI MŰVELŐDÉSI HÁZ, BUDAPEST, XI., FEHÉRVÁRI ÚT 47

F. k.: Drucker Tibor – 688736 Pátria Nyomda

Sztojka Miklós
festő

— EGY MUNKÁS MEGFESTETTE A KORMÁNYZÓ ÚR ARCKÉPÉT. *Sztojka* Miklós festőmunkás megfestette *Horthy* Miklós kormányzó arcképét és elküldte a királyi palotába. A kabinetirodától most értesítést kapott, hogy a festményt elhelyezték a Kormányzó Úrnak felajánlott tárgyak gyüjteményébe.

Esti Magyarország
1941. dec. 17.

SZTOJKA Szilárd műgyűjtő
91 5. 6

KÁRÓ BUBI

91 3. 15

Sztojanovics Iván

építőiparművész

1925–33

Iparm. Isk. Évk.

1930–34. 46. l.

233. kép. *Koronázási eskükereszt, XII. század.*

Sion, I., 1887., 283—288. l. — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom, 1887., 183. l. — Hampel: Egy fejezet hazai ötvösségünk történetéből. AÉ, VII., 1887., 109. l. — Czobor: A magyar koronázási jelvények. Bp., 1896., 12. és 24. l. — Tört. Főcsoport 119. szám. — Czobor—Szalay I. kötet, 63—64. l. (Képe XIII. táblán). — H.: Könyvismertetés. AÉ, XVII., 1897., 176. l. — Czobor: Egyházi emlékek a történelmi kiállításon. Bp. 1898., 27—28. l. (Képe 29. l.) — Forster: Magyarország műemlékei, II. kötet, Bp. 1906., 286—287. l. — Esztergom vármegye . . . Bp. é. n. 43. l. (képe 193. l.) — Magyar Iparművészet, XX., 1917. (Képe 36. l.) — Gerevich Tibor: A koronázási kincsek. Vasárnapi Ujság, 1917., 28. l. (Képe 30. l.) — Lepold: Esztergom egyházművészeti jelentősége. MIP, XXIII., 1920., 58. l. — Lepold—Homor 70. l. — Gerevich PA, 186. l. (Képe 187. l.) — Gerevich: Arte antica ungherese. Roma, 1929. (Képe VIII. tábla.) — Gr. Berényi János: Az ötvösség története Magyarországon. Bp., 1930. 35. l.

Sztojkovics Deszánka

Autoterverő

1917 – 18.

Éimisk. 1930

89. l.

Nagytekinte

Van szeren
tatási Miniszteriumn
minaret helyreállitá
leszámolását tisztel
a leszámolást átvizs
sziveskedjék.

Budapest, 1930. julius

Sztoklas Lovász

nobrász

17 Budapest 1868 be

A művész közlése

Sztoklász József

szobrász.

MARTINOVICS APÁT SZOBRA. — Stocklass József szobormüve.

A SHAKESPEARE-CZIKLUS.

A Nemzeti Szinház erős munkája és a közönségnek hihetetlen mértékben nyilvánult érdeklődése művészi eseménynyé avatta a Shakespeare-cziklust, mely április 24-ikén kezdődött *Antonius és Cleopatra*, és május 17-ikén végződött a *Vizkereszt* előadásával. E huszonöt nap alatt előadott a Nemzeti Szinház tizenhárom Shakespeare-drámát, a történeti drámákból *János királyt* és *III. Rikárdot*, a vigjátékokból a *Tévedések vigjátékát*, *Szentivánéji álmot* és *Vizkeresztet*, a nagystilű drámákból *Julius Caesart*, *Antonius és Cleopatrát*, *Romeó és Juliát*, *Hamletet*, *Othellót*, *Lear királyt*, *Macbethet* és *Velenczei kalmárt*. A dolog érdekességét növeli, hogy mindez a Nemzeti Szinháznak mintegy készletéből telt ki, csak *János királyt* kellett — részben — újra betanítani és *Hamletet* új berendezéssel adták, tudniillik Shakespeare koráéhoz hasonlóan stilizált szinpadon. A többi darabokat úgy adták, mint rendesen adják és ép úgy adhatták volna még *Coriolanust* és a *Téli regét*, melyek műsorunk rendes részei. Se előadásbeli különös érdekesség, se szemkápráztató kiállítás, se czirkusz, se ballett nem vonzotta a közönséget, egyesegyedül Shakespeare. A reklám is csak annyit mondhatott, hogy Shakespearet fogják adni. Az eredmény pedig az volt, hogy tizenhárom telt ház került ki a közönségből a május legszebb napjaiban, melyek az idén a forró nyárból tévedtek ide. Ily eredményre még az ügy kezdeményezői se lehettek elkészülve.

Midőn *Tóth* Imre, a szinház direktora az eszmét közölte jó embereivel, nagy kételkedés és álmélkodás fogadta és titokban majd mindenki teljes kudarczot jósolt neki. De Tóth Imre kitünően ismeri a szinházat, a közönséget, nagyon szereti a művészetet, főleg Shakespearet és — a mi a legfontosabb — ember a talpán, a ki nem ijed meg árnyékától és tud akarni. Abban az óriási munkában, a melyet a cziklussal vállalt, hűséges, finom érzékű munkatársa volt dr. *Hevesi* Sándor, a ki a nagy szorgalmat egyesiteni tudja a művészi érzéssel és tapintattal, azaz úgy dolgozik, mint a napszámos és úgy érez, mint igazi művész. Talán valamennyi darabban segítője volt az igazgatónak, nem tudom, de bizonyos, hogy Hamletet az ő instrukcziói és berendezése szerint játszották. Hogy mi adta meg az igazgatónak ezt a bátorságot? Nyilván észrevette, hogy a hány darabját felujította Shakespearenek, az mind óriási közönséget gyűjtött a szinházba, főleg a Szentivánéji álom, mely egyetlen egy évadban, mint mondják, kilenczvenezer korona bevételt hozott. Az idén hasonló módon indult III. Rikárd és most utoljára a Vizkereszt. A közönségnek csak annyit kellett tudnia, hogy az előadás jó, gondos lesz és már tódult a szinházba. Nem kellett star és nem kellett tamtam. *Márkus* Emma Kleopatrája, *Beregi* Hamletje, *Iványi* III. Rikárdja, Shylockja, *Szacsvay* Learje, *Jászai* Mari hatalmas alakító képessége a legkisebb szerepben, a mi komikusaink, főleg *Rózsahegyi* stb. nagy vonzóerőknek bizonyultak. Kitünt, hogy a Nemzeti Szinháznak ismét nagy művészi hitele van. Az igazgató, igen helyesen, igy okoskodhatott: ha már rendes hétköznapi, rendes módon hirdetett Shakespeare-előadás viszi a közönséget a szinházba, akkor ez az ünnepiesen induló egész cziklus csak növelheti a sikert. A figyelem, a kiváncsiság, a művészi érdeklődés csak fokozódhatik ily körülmények mellett. Valamikor azt mondották, talán ma is mondják, hogy Páris minden művelt ember *második* szülővárosa. Shakespearenek a művelt emberek lelkében nem kell beérnie a második helylyel, övé vitatlanul az első. Ennek a szeretetnek a lelkiismeretét ébresztette föl a Nemzeti Szinház bejelentése. Mennyi kincsünk van, melyről megfeledkezünk! A kincseknek ezzel a szemléjével hódított a Nemzeti Szinház. Mindenki megtalálta, a mi neki a legkedvesebb. A fiatal generáczió első benyomásokat szomjazott, az öregebb kereste az elsők emlékeit. Igazi művészi érzések dominálták ezen idő alatt a Nemzeti Szinház óriási közönségét. Szinte divattá lett a cziklusnak nehány előadásán megjelenni. A nagy tapsok mellett még többet ért az az áhitat, melylyel a fiatal nemzedék az előadást hallgatta. Nem, ez sincs még elveszve a művészet számára.

Az egyes előadásokról nem kell részletesen szólnunk, hiszen ismeretesek, csak Hamletről és a Vizkeresztről akarunk külön megemlékezni. Általánosságban mondhatjuk, hogy a Nemzeti Szinház művészei nem idegenek Shakespeare művészetének világában. A mi a modern drámában néha bizony ártalmukra van, a méltóság kifejezése beszédben és tartásban, itt nagyon segíti őket. Hiába minden, Shakespeare alakjai nem a környező világból vannak véve, van bennük egyetemesség, nagyság, mélység, a mely fölszinre tör: ezeket nem lehet mindennapi akczentusokkal játszani. Megpróbálták, nem sikerült. Igaz, hogy a koturnus meg azzal a bajjal jár, hogy mereven lépünk és majdnem mindig egyformán, de még igy is jobb a koturnus, mint a közönséges lépés. Azért nagyon ráfér egyes darabokra gondos reviziója az előadásnak, főleg pedig oly berendezése, mely az előadás tempóját gyorsítja. Ugyis egyike a legmegrögzöttebb hibáknak a Nemzeti Szinház előadásaiban, hogy a játék tempója oly lassú. Szeretnek dőzsölni a pauzákban, a szók húzásában, a mi bizony érezhetően meghosszabbítja az előadást, mert sok kicsi sokra megy. Ha ehhez hozzájárul a dekorácziói szünetek hosszúsága, a legtürelmesebb közönség is belefárad. Más tekintetben is egyikmásik előadást gyökeresen kell átdolgozni. Az egyes jelenetek nem adják azt az érzésbeli értéket, melyet a költő nekik szánt, az arányok meghamisulnak. De ez az ügy Tóth Imre és Hevesi Sándor alatt jó kezekben van. Ha nem ujitottak meg minden előadást, csak a rendelkezésre álló idő rövidségét okoljuk. Jobb volt, hogy nem vártak, míg mind elkészülnek. Mert hiszen ezen a téren nem lehet elkészülni soha. Huszárosan neki kell vágni és az *élan*-nal a lassan járókat is tova ragadni. Bámulva látjuk, hogy a fiatalok közül a legtöbben mikép illeszkednek be a többiek közé, hozzájuk simulva, hasonulva, sőt fiatalos erővel meg is előzve régieket. Nagy megnyugvással mondhatjuk: A Shakespeare-cziklus egyrészt a Nemzeti Szinház művészi szelleméről tett bizonyságot, másrészt emelte magát ezt a szellemet. A győzelem pedig emelte a szinház morális érzését, öntudatát, a mi nem kevésbbé fontos. Mindenkép szerencsés esemény volt. Hamlet előadása különösen érdekes volt. A szinpad régies volt, sématikus: csak jelezte a szintért; és szimbolikus: mesterségesen jelezte. Körülbelül úgy, mint tavaly a Vihar előadásakor az Urániában, a mikor itt e helyen szóltunk róla és egy régi Shakespeare-korabeli szinpad rajzát is közöltük. De a Nemzeti Szinházban ez mégis más volt, igen koczkázatos kisérlet, melyet főleg a kritikusok nagy gyanakvással és tartózkodással fogadtak. Majd mind megtértek. Látták, hogy a közönség, mégis legfőbb birája mindnyájunknak, minden fennakadás nélkül belement a dologba. Hogy mi értelme van a dolognak? Ily szempont számára irta Shakespeare a darabjait, ehhez alkalmazta; lássuk tehát, hogyan jelenik meg és mily hatást tesz ily szinpadon. Valóban csak igy lehet Shakespearet kihagyás nélkül, mesterséges és önkényes összevonások nélkül és időtrabló szünetek nélkül, szinte egyhuzamban adni. Igaz, hogy Hamlet előadása igy is közel négy óráig tartott. De láttuk az egészet és nagy benyomást kaptunk. Egyszersmind kitünt, hogy nem kell túlságosan a dekoráczió babonájában hinni. Ime, minden fény és dekoráczió nélkül adták Hamletet és nagyobb hatással, mint bármikor annak előtte. Hiszen a dekoráczióval máris úgy vagyunk, mint a női kalapokkal. Most a nagy kalapok járják. Egyszerre csak ki fog tünni, hogy a női fejecskék egészen szépek lehetnek kis kalapban is, csak divat legyen a kis kalap. Münchenben máris próbát tettek *szegény* szinpaddal és senki sem siratta a kasirozott pompa távollétét. Csak az a baj volt és van, hogy a közönség a dolog szokatlanságánál fogva *még észreveszi* a szinpad paupertását, sematikusságát. Ez az észrevevés szükségkép zavarja, elvonja a figyelmét. Ha egyszer megszokná! Meg fogja-e szokni? Erről külön kellene szólni.

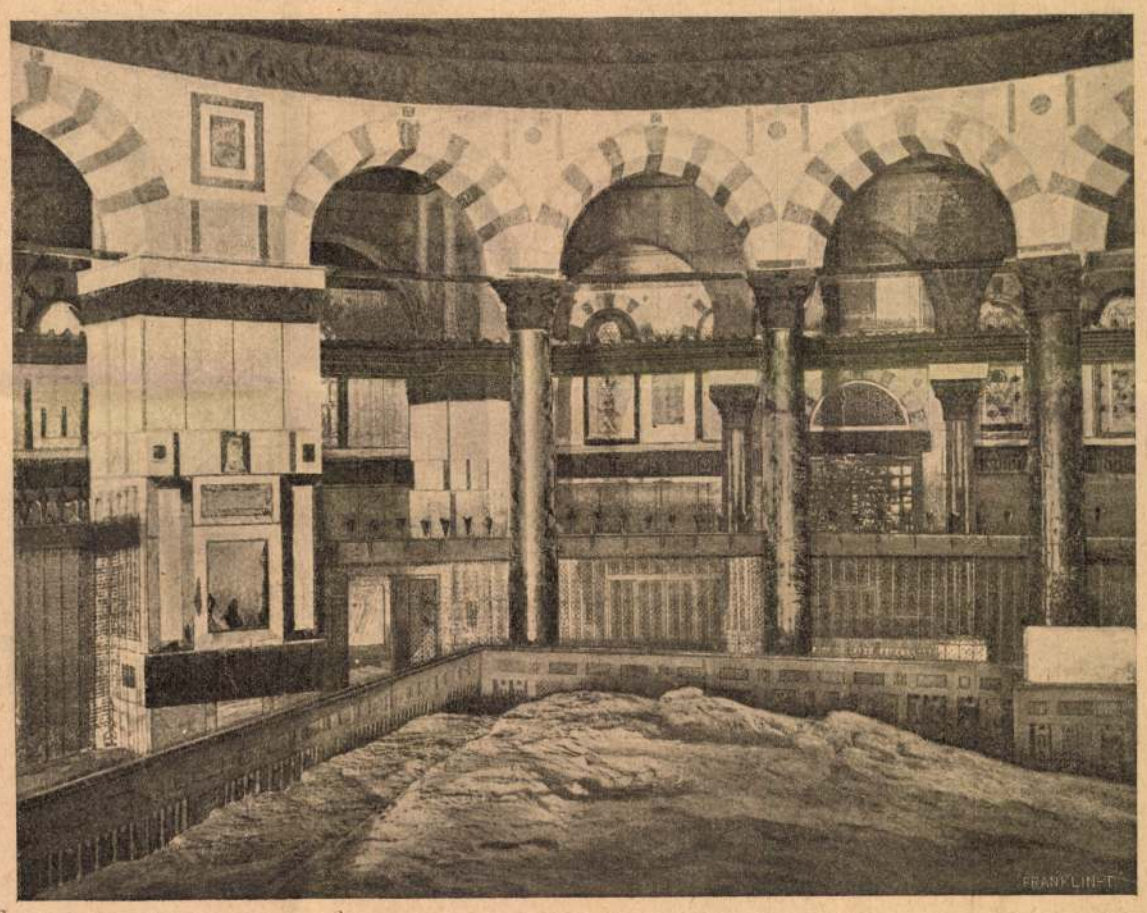

A SZENT SZIKLA A JERUZSÁLEMI OMÁR-MECSETBEN.

DESDEMONA (Márkus Emília).

LEAR BOLONDJA (Dezső).

LEAR KIRÁLY (Szacsvay).

CORDÉLIA (Váradi Aranka).

JAGO (Gyenes).

OTHELLO (Bakó).

KENT (Gál).

SHAKESPEARE-CZIKLUS A NEMZETI SZINHÁZBAN.

juk a tűzbe, hogy meg ne egye a muszka és szaladunk tovább.

— Hát aztán meddig szaladtok? — kérdé komolyan Tardy bácsi.

— Azt a jó Isten tudja, meg Görgey. Ha sikerül az alsó hadseregünkkel egyesülni, akkor vagy az oroszra vetjük magunkat, vagy az osztrákra. És külön igyekszünk megverni. Ha ez sikerül, békeajánlatot teszünk és azt hiszem, meg is kapjuk.

— És ha nem sikerül? — szólt az öreg Tardy, lehajtva fejét, hogy elrejtse szomorúságát.

Leó hallgatott egy darabig, aztán halkan visszafelelt:

— Ha nem sikerül, akkor vége mindennek. Vége a háborúnak, vége a dicsőségnek... Vége a magyar nemzetnek...

Mintha a fiú hangja remegett volna. Mária szép fekete fejét odafektette Leó hatalmas vállára és suttogó hangon így szólt:

— És mi lesz akkor veled, Leó... És velem?

(Folytatása következik.)

Sztoklász József

l.

Liber Baptismorum

1781.

Sztokovits Kálmán

Festményekkel szerepel az Ernst Museum csoportkiállításán

Pesti Hirlap 1936 X. 9

Sztolek Dénes, Jaragó

L.: Kántor Sándor

Horváth Lánló: Világhírű ... 4.

ESTI HIRLAP, Bp. 1975. júl. 5.

Szteller Miklós
iparművész
33 éves

(hasnyálmirigylob.)
† 1954. III 23.
Farkasréti temető

Halotti főkönyv
744

özv. Sztolár Miklósné, ötvös MDk.

Büntetése: két év és négy hónap börtön
100 000 forint vagyonelkobzás.

– Elitéltéz az ötvösművészek alkotó közösségének panamistáit

Népszabadság, Bp. 1959. ápr. 8. 10. l.

MDK.

Sztorkay Géza festő

"Ablakomból" /olaj/

Árverési Közlöny 4. sz. 1939. december.

48.1.

MDK

Sztornó Ferenc

A kőrmőczbányai Szent Katalin gótstilű vártemplomot, 1883-1887 között , a város költségén . Sztornó Ferenc restaurálta.

Kabdebó Gyula: Magyarországi restaurálások 1867-től- 1902-ig.

Magyar Mérnök és Epitész-Egylet Heti Értesitője, 1907.márc.31. 12.sz. 137-139.l.

MDK

Sztornó Ferenc id.

Sopronban a Szent-Mihály plebánia templom restaurálása 1863-64 évek között történt, az idb. Sztornó Ferenc vezetése alatt 90.000 frt.költséggel.

Kabdebó Gyula: Magyarországi restaurálasok 1867-től 1902-ig.

Magyar Mérnök és Épitész-Egylet Heti Értesitője 1907.márc.31. 12.sz. 137-139.l.

MDK

Sztornó Ferenc idb.

A pannonhalmi, XIII-ik századbeli főapátsági templomot 1868-1875 évek között az apátság költségén idősebb Sztornó Ferenc 120.000 forinttal állitotta helyre.

Kabdebó Gyula: Magyarországi restaurálások 1867-től 1902-ig.

Magyar Mérnök és Epitész-Egylet Heti Értesitője, 1907.márc.31. 12.sz. 137-139.l.

MDK

Sztornó Ferenc idb.

A garamszentbenedeki, XI.sz.-ból származó, erő
ditett kolostortemplomot, 1882-1883 évek kö-
zött 100.000 forint költséggel Sztornó Ferenc
restaurálta.

Kabdebó Gyula: Magyarországi restaurálások
1867-től 1902-ig.

Magyar Mérnök és Épitész-Egylet Heti Értesitő-
je, 1907.márc.31. 12.sz. 137-139.l.

MDK

Sztornó Ferenc ifj.

1885 és 1886 között 8000 frt.költséggel a soproni Szent-Jakab temető-kápolnat,ifj.Sztornó Ferenc vezetése alatt épitették át.Mivel a rendelkezésre álló pénz elfogyott,a templom befejezését idb.Sztornó F. és ifj.Sztornó F. ingyen végezte el.

Kabdebó Gyula: Magyarországi restaurálasok 1867-től 1902-ig.

Magyar Mérnök és Epitész-Egylet Heti Ertesitője 1907.márc.31. 12.sz. 137-139.l.

Sztósity Zorán - Vránszki
festő

M.D.

Részt vett a tárlaton

Mészáros Fülöp: Zombori képzőművészeti csoport ...
Művészet, 1968. április - 39 lap

...a 1900 éves

Szombathely főtere 1886-ban (Stowikowszki festménye.)

Kápes Vasárnap 1943. máj. 25.

Sztrabicsó (Beregm)

Gör. Kath. templom.

l

Lebregtelhüszegek

158, 159. l.

8.

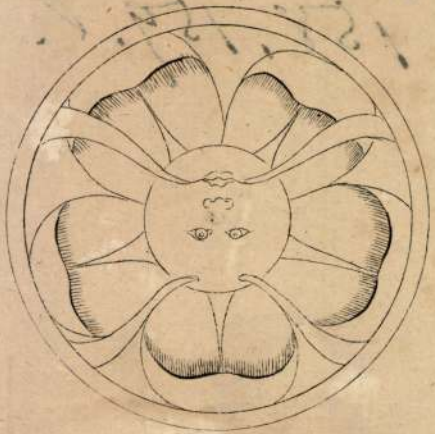

9.

219. Sztrabicsó, g. k. fatemplom.

1733. „ligneum sicut praecedens." (O. L.; C. P. D. A. 1733. jan. 26.)

1747. „In matre ecclesia lignea in statu misero." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „Eccl. Lig. ad S. Demetrium." (Schem. Munk. p. 48.)

1903. „Eccl. antea lignea nuva a. 1903. mur." (Schem. Munk. 1908. p. 98.)

Lásd még: Lehoczky IIIb. p. 745.; Gerecze p. 192.

(Berg m.)

Domfalép

Sztrach Józef

mil. Verseczen 1858 jul. 19

Rk.

1884/85 I. vendegtát

1884/85 II " "

1885/86 II. " "

Flajóhorgony, római TV. 158.

Sztrach József

1886/87 II. gyakorló festenet
osztály

Illetelesitő bélyegek, magyarországi

VIII. 25,

Sztracha Ernő

č.

Evang. templ

198. č.

SZTRAHA MATYÁS, szijártó

A Székesfehérvári Városi Levéltárban két irat a város XVIII.sz.-i mestereiről. Az egyik 1784-ből, a másik pár évvel későbbi. 64 mesterség, 819 név. Az arab számok a két listát, az rómaiak az öt csoportot jelzik. 263.old
/ 1,2./ V. szijártó. 266.old

U.VARGA MARIANNA. Mesteremberek Székesfehérvárott a XVIII.században 263.old

ALBA Regiae REGIA. István Király Múzeum Évkönyve. VIII.-IX. 1967-68. Székesfehérvár

[illegible]

Sztrak Bertalan

epitém

aligh. Löcsei szárm.

1633-ban Kassán lehmester

Lwod

FK + 80 l

reálliskola igazgatóságától.

sitő.

..... *osztályu tanuló a*

.....

.....

l elégtelen elömenetelt tanusitott.

.....

..... *hó*.....

osztályfő.

ıre Szeged.

rajz-Sztrak Ernő 857

Szula és körjelre

Aszkepe.

Kongat, 4°

fentijelzés.

Sztraka

Szemián Pál: A magyar parasztt táncz öt szakaszban. Zongorára szerkesztette, Bécs, 1840-es évek.
A kötet mellett öt litografia, melyek nagy kollapos magyar parasztot ábrázolnak, különféle tanc helyzetben.

1-ső szak. A mélázás.
2-ik szak A kezdő tánc
3-ik szak Az élenkség
4. szak Az elszántság
5 ik szak A botlás.

Litografiák
Mind az öt jelzése

Rajz. Sztraka után Nerbsz.

MDK

Sztrak Bertalan, mester

talán azonos a~~XXXX

1. ábra. 0·950

 0·900 2. ábra.

3. ábra. 0·800

 0·750 4. ábra.

a szám: 3, utóbbinál pedig a keret jobb alsó szélén látható a 4.

A keretet alkotó vonalak nem ötletszerűen vannak összeválogatva; minden keret egyúttal jelzi a finomsági számot is, mert a domború vonal 160, az egyenes 150 ezredrészt jelent. Így a 950 ezredrész finom ezüst fémjelén van öt domború (5×160=800) és egy egyenes vonal (800+150=950).

E fémjeleket azonban csak nagyobb tárgyakra ütik rá, a kisebbekre — melyeket csak 0·800 és 0·750 finom ezüstből készítenek — agárfejet 0·800 (5. ábra) és oroszlánfejet 0·750 (6. ábra) használnak fémjelül.

5. ábra. 0·800

 0.750 6. ábra.

1868 előtt csak kétféle ezüstötvény volt készíthető: 15 és 13 próbás ezüst. A finomság meghatározásnak ugyanis a kölni márka volt az alapja, melyet 16 latra, s minden latot 18 szemerre osztottak fel. A 15 próbás ezüst alatt pedig oly ötvényt értettek, melynek $^{15}/_{16}$ része, 13 próbás alatt pedig olyant, melynek $^{13}/_{16}$ része volt szinezüst.

A külföldről behozott ezüstárukat *(1906-ban csak evőeszközből 135 métermázsát hoztak 1.539,000 korona értékben, míg az összes ezüstárú behozatal 552 q volt 7 millió korona értékben)* szintén ellenőrzik s csak ha az ellenőrző fémhivatal jónak találta, azaz legalább 0·750 finomságúnak, adják ki a címzettnek, ellenkező esetben vissza küldik a feladónak.

Újabban, 1906 óta szabad a 0·750 finomságúnál silányabb ezüstötvényből is árút készíteni, de csupán külföldre szállítás czéljából. Ezt azonban előre be kell jelentenie az iparosnak, s a fémjelző hivatal ezekre csak egy betűt (E = export) üt.

A fémjelző hivatalokban az ezüstárúk vizsgálását többnyire a karczpróba útján végzik. Ennek eszközei a próbakő, próbatűk és a próbasav.

A próbakő vagy lidiai kő fekete kovapala, melyre a kissé megreszelt árúval nyomot, karczot dörzsölnek. E mellé a próbatűvel (pontos finomságú ezüstötvény) is dörzsölnek nyomot, majd mindkettőt megnedvesítik egy kevés próbasavval (ketted kromsavas kálium, kénsav és víz keveréke). A próbasav a karcz ezüstjét karminvörös krómezüstté változtatja. Ha a két nyomon támadt vörös szín egyenlő, úgy a vizsgált tárgy törvényes finomságú ötvényből készült, ha azonban a tárgy karcza halványabb szint mutat, mint a tűé, így az ötvény silányabb a törvényesnél. Ez esetben összetörik az árút, s úgy adják vissza készítőjének.

A vizsgálás e módja csak hozzávetőleg állapítja meg a finomságot. Pontos eredményt úgy lehet kapni, ha a vizsgálandó ötvény egy bizonyos lemért részét salétromsavban feloldják, s a szinezüstöt konyhasóoldattal kiválasztják, kicsapják. *Cserjesi Károly.*

A SZOMSZÉDOS FALVAK NÉPÉNEK KÖRMENETE.

A BOLGÁR KIRÁLY, PÁRVY SZEPESI PÜSPÖK ÉS AZ ÜNNEPLŐ KÖZÖNSÉG A FELDISZÍTETT TEMPLOMBÓL KIJÖVET.

A SZTRACZENAI TEMPLOM FÖLSZENTELÉSE. — Balogh Rudolf fölvételei.

EGY RELIEF.

Elbeszélés.

Irta Ifj. **Hegedüs Sándor.**

Juliusi nap van, csodaszép naplementével. A vizparton járók mind azt nézik, még az ablakok is kinyilnak és a szobából kikandikáló fejek is megbámulják a lehúnyó nap szép, titokzatos eltűnését. Olyan az, mikor így lehúnyja a szemét, mintha egy nagyszivű, aranylelkű ember húnyna el ott vele.

*

Másnap délelőtt a városban járkáltam, mikor egyszer csak megállít egy barátom:

AZ UJ ÁLLAMI ISKOLA, TEMPLOM ÉS JEGYZŐI LAK.

— Képzeld, Zsiga meghalt!

Idegesen kérdezem:

— Mikor?

— Tegnap napnyugta után!

— Szegény fiú!

Mindketten tovább megyünk. Járjuk az élet útjait, leőröljük a napokat — az élet tovább folyik.

*

A télen egy jourra hivtak. Én ugyan nem vagyok jourozó alak, mert arról csak annyit tudok, hogy ott sok teát kell inni, aztán szidni minden távollevőt, ismerőst, ismeretlent egyaránt; különben nem mulatnak jól az asszonyok és unalmasnak találják az embert. Azért mégis elmentem, nem a jour miatt, de érdekelt egy asszony és akartam látni, hogy kivel udvaroltat magának. Egy kis érdeklődés, ennyi volt az egész.

*

Szinhely egy szalon, melyen jour-társaság van együtt, én léhaságokat beszélek a háziasszonynak és figyelek a szép asszonyra, a ki miatt ide jöttem. Valaki a zongorához ül és egy mélabús dalt játszik. Ebben a pillanatban nyílik az ajtó és belép rajta egy öreg asszony és egy fiatal nő. Az öreg asszony fekete ruhát visel. A fiatal nőn szürke ruha van, kissé kivágva, kreol bőre barnállik, ébenfekete hajába piros virág van tűzve. Vállát könnyű shawl takarja. Arcza nyugodt, szeme nézése mélabús. Mikor a zeneszóra belépett, azt hittem, a fájdalom szimbolizált alakja lép be ott, ebben a nőalakban életrekeltve. Pár pillanat mulva bemutatkozunk. Megdöbbenek neve hallatára, az én szegény Zsiga barátom özvegye! Valami különös érzés fog el, visszaemlékszem a naplementére és a másnapi halála hirére. Véletlen és emlékezés!

*

A vacsoránál ülünk. Barátom özvegye mellettem ül. Oly távol van tőlem, oly idegen. Idegen hangulat a társaságban, valami régmúlt dologról beszélgetnek. Aztán messzi tájakról, a hol az arany sugarú nap ragyog. Szomszédnőm felsóhajt:

— A nap! Az aláhanyatló nap!

Arczán szomorúság ül. Megkérdezem:

— Nem szereti a napot talán?

Szórakozottan válaszol:

— Én? Nekem mindegy, de ő nagyon szerette!

Szemeivel maga elé néz, mintha a távollevő múltat akarná megjelentetni. Megszólítom:

— Hagyja a múltat, ott nem jő fel többé a nap, oda már örök sötétség borult!

Kétségbeesetten vergődik:

A BOLGÁR KIRÁLY BESZÉLGET TOMORY FŐSZOLGABIRÓVAL.

— Mit tegyek?!

— Hogy úgy mondjam, emeljen falat a lelkében és a mögé falazza el emlékeit!

— És ő örökre eltűnjék előlem?

Vigasztaltam:

— Nem fog eltűnni, maga tudni fogja, hogy a fal mögött ő van, csak nem fog oly éles fájdalommal hatni a reá való emlékezés!

A szomorú szemek rám néznek:

— Ismerte őt?

— Ismertem, gyakran találkoztunk, kezet fogtunk, beszélgettünk, tovább mentünk!

— Akkor nem ismerte. Ismerni csak az ismerte őt, a ki az ő finom szövésű lelkének minden árnyalatát követni tudta. Lássa, az ő jeligéje volt a «Nap». A nap, a fényes, a sugárdús, az éltetadó nap volt az ő mindene. Abban és azáltal látta megédesülni az életet, ha elnézhette annak gazdag ragyogását. Gyakran leutaztunk délvidékre, akkor ott volt egész nap a szabad ég alatt és csodálatos gyönyörűséggel tudta elnézni, mint száll alá a déli nap, mint nyugszik le a hegyek mögött, vagy mint hanyatlik a tengerbe. Egész lénye átalakult. Szeme fénylett, mint a ki mennyei boldogságot érez és úgy látszott, hogy egész lelkét betölti az a pár napsugár, mely onnét az alátűnő napgolyóból feléje száll! Oh, szegény, mennyire tudta élvezni a napfényt!

Az asszonyka elhallgatott és én csodálkozva néztem rá, mert mikor így beszélt az én el-

PÁRVY SZEPESI PÜSPÖK MEGÉRKEZÉSE.

A SZTRACZENAI TEMPLOM FÖLSZENTELÉSE. — Balogh Rudolf fölvételei.

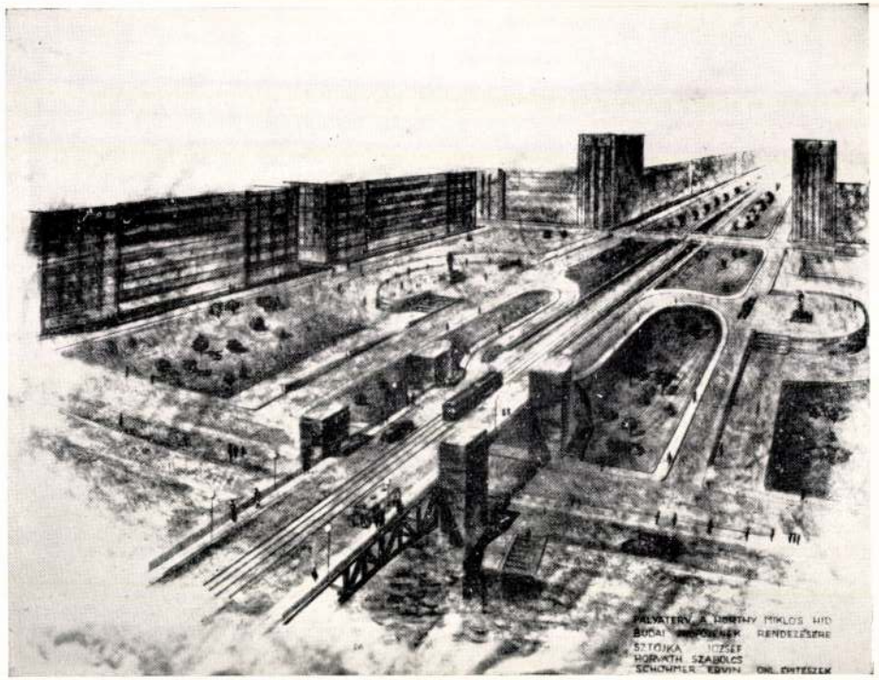

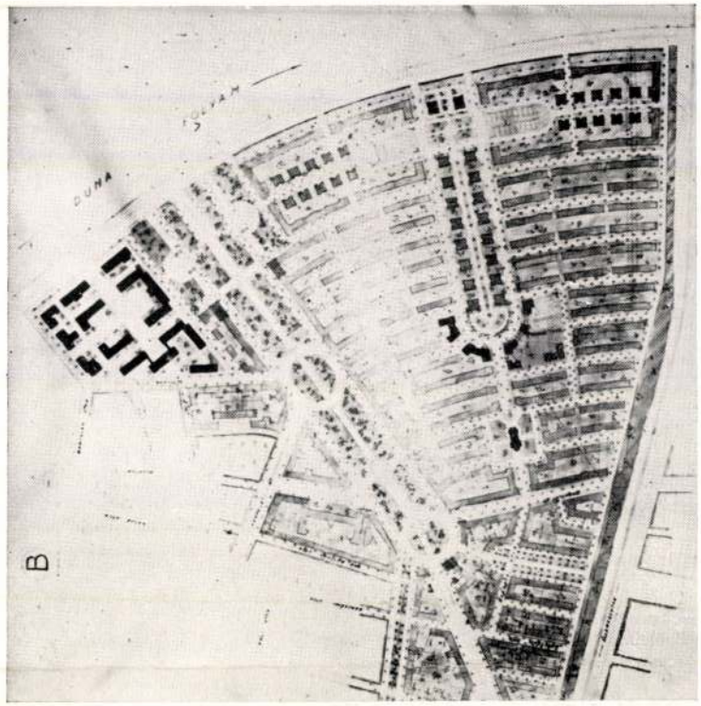

Sztojka József, Horváth Szabolcs és **Schömer Ervin** terve.

Tér és Forma. 1936. 7. 02.

(A budapesti Horthy Miklós-Dunahíd budai hídfőjének rendezésére kiírt tervpályázat.)

A tervező írja:

A terv felépítésének alapgondolatát, a hídfőt a kelenföldi pályaudvarral összekötő közlekedési főútvonal adja. A főútvonalnak megfelelő kapcsolatot kell teremtenie a városrészek belsejébe vezető közlekedési fővonalakkal, továbbá a dunaparti forgalommal. Ez az elgondolás adja az úthálózat vázlatát.

Az útvonalak által felosztott területrész felhasználása képezi a terv megoldásának második részét.

A feladat első részét úgy oldottuk meg, hogy a 120 méter szélesre tervezett, hídról levezető főútvonalat három úttestre osztjuk. A középső úttest a legfontosabb, mert a távolsági forgalom ezen az úton bonyolódik le. Ennek a zavartalanságát úgy biztosítottuk, hogy az általános útnívónál mélyebben vezetjük s ezen kizárólag gyorsjáratú járművek közlekedhetnek. Az útszint mélyítése a mellékutakkal való keresztezés kiküszöbölését teszi lehetővé.

A mélyített középső utat kétoldalról gyepsziget övezi. A gyepszigeten nyert elhelyezést a villamospálya. A gyepszigetről jobbra-balra egyirányú forgalommal tervezett helyiközlekedésű utak terveztettek. Ezekbe kapcsolódnak a mellékutak. A keresztezések, a mélyút fölött, giratoirral oldattak meg.

A rendelkezésre álló terület sorházas beépítést kapott, tekintve, hogy a pályázat feltétele előírta a hídról levezető út kétoldalának lakónegyedszerű kialakítását. Ez a megkötöttség eldöntötte a rendelkezésre álló terület felhasználását, amely pedig kiállítás céljaira elsőrangúan megfelelt volna.

mat bonyolít le, holott csak a főváros határáig van megépítve. Ez a vonal a város határánál már a Dunapartra érkezik, s idővel balatoni, de legalább is budafoki és albertfalvai főút lesz belőle. De ha csak fővárosi reláció is maradna, akkor fekvése miatt is kell, hogy főforgalmi útként kezeltessék. Hogy már most is az, bizonyítja a rajta menő autóbuszjárat.

Aki a Budafoki-úton a vasúti töltés alatt csak egyszer is megfordult, az látta, hogy a hídnyílás egyenesen a Műegyetem dunaparti sarkának mutat, s hogy a vasúti híd alatt jelenleg kanyargó belső Budafoki-út csak életveszélyes provizórium. Abból is rá-

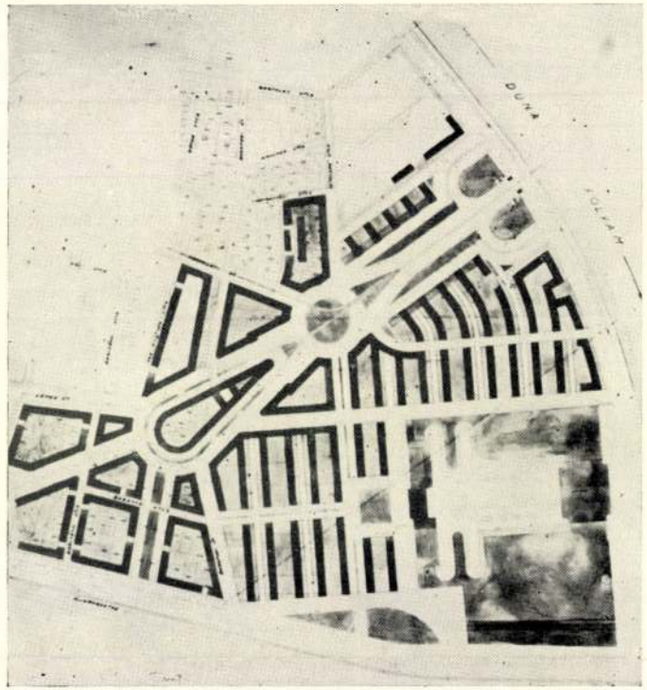

Tóth Kálmán terve.

A tervező írja:

A hídfő szabályozási terve a pályázati kiírás határozott követelményének megfelelően a változtathatatlannak jelzett szabályozási vonalak teljes figyelembevételével készült. A terv alapelgondolása: a hídfőnél jelentkező forgalom lehető legjobb lebonyolítását architektonikus keretbe foglalni és a hídfő előtt jelentkező szabálytalan útösszemetsződéseket a híd felől architektonikusan lezárni. A hídfőnél jelentkező forgalom lebonyolítását egy nagyméretű körforgalmi tér szolgálja. A hídfő axisában egy különleges rendeltetésű felhőkarcoló nyert elhelyezést, amely a forgalmat két egyirányú forgalmú 40 méter széles utcára bontja. Az itt elhelyezett telektömb félköralakú hátsó lezárása egy nagyméretű giratoire létesítését teszi lehetővé, amely a forgalmat a főútvonalakba hosszú fonódási hosszakkal osztja szét, illetve gyűjti össze. Az egész terület észak-déli irányú sávos beépítést nyer hat-, illetve ötemeletes épületekkel. A területen észak-déli irányban húzódó főútvonal egyrészt a Budafoki-út déli szakaszának, másrészt a téli kikötő nyugati oldalán húzódó főútvonal forgalmának és a kiállítási területnek a hídra vezetését szolgálja. A kiállítási területen a Duna felől egy nagy sport-, illetve gyűléscsarnok nyerne elhelyezést.

jöhettek volna a tervezők, hogy a Budafoki-út belső részét el kell kerülni, mert az túl közel van a Horthy Miklós-úthoz, túl szűk keresztutcákkal van megszakítva, s így mint főforgalmi út teljesen lehetetlen. Ezzel szemben a külső Budafoki-útnak a vasúti töltés alatti hídtól kezdve új nyomon kell valahol a Dunapartra vezetnie.

Alig néhány tervben csillant fel ennek a gondolatnak a nyoma, pedig ez volt az egyetlen komolyan megoldandó probléma. Ezt a vonalat ugyanis vagy a Verpeléti-úti giratoiron át a Stocek-utcába kellett vezetni, vagy pedig a Szent Imre-úttal párhuzamosan a Dunapartra és a híd alatt tovább. Ez utóbbi elrendezésnél azonban a hídra közvetlen felhajtásról is kellett gondoskodni.

4. Az előbbi problémákon túl még csak egy feladat volt hátra, tudniillik a Lenke-út betorkolása, mert ezzel a mindenképpen rossz helyre tervezett, gyönyörű, széles úttal valamit el kellett kezdeni. Ez az út sokakat megzavart, holott ennek semmi más rendeltetése nem lehet, minthogy a Szent Imre-útba — minél kevesebb forgalmi zavart okozva — valahol betorkoljon.

Sokakat megzavart még a Budafoki-úttal párhuzamos 60 méter széles, úgynevezett kertsáv, amelyet a legkülönbözőképp összetévesztettek a Budafoki-út rendeltetésével, holott ennek a kertsávnak, a város felfogása szerint, sincsen más rendeltetése, minthogy sétateret alkosson, s annyival kevésbbé akarnak ezen forgalmat lebonyolítani, mert a forgalomra predesztinált Budafoki-út mellett fekszik és ezzel párhuzamos.

Hibásan fogták fel a kérdést mindazok (s ez volt a túlnyomó többség), akik esztétikai elmefuttatás, vagy a lényeg fel nem ismerése

Sztraka Ernő

Gyula. T. 5607.

A térkép közepén GYULA városának térrajza van és környékén főleg CSABA, BÉKÉS és SARKAD van kiemelve. Felirata alól:

GYULA ÉS KÖRNYÉKE

alól balra: Nyom. A.F. Walzel, Pesten 1858.
jobbra: Rajz. Sztraka Ernő 857.

Kny., mér. a vk. 22.8 : 19.1 cm.
Mogyorossy: Gyula hajdan és most 1858.
140-95.

földön is, majd Beöthy László a Magyar Színházhoz szerződtette tenoristának. Innen Micsey F. György kecskeméti társulatához szerződik, majd Sopron, Debrecen, Kassa, Nagyvárad, azután ismét Debrecen közönsége előtt játszik. 1905-ben Makó Lajoshoz szerződik Szegedre. 1927. dec. 1-én nyugalomba vonult.

Békefi Lajos ifj., színész, sz. 1895. ápr. 2-án, *Budapesten*. Színipályára lépett 1928. júl. havában.

Békefi Lajosné Koppán Margit, énekesnő, sz. 1876. jún. 30-án, *Budapesten*. Iskoláit Rákosi Szidinél végezte. 1897. ápr. 13-án lett színésznő. Működött Debrecenben, Aradon, Nagyváradon, Szegeden. 1927. dec. 1-én nyugalomba ment. Főbb szerepei: *Olga* (Dollárkirálynő), *Marica* (Trenk báró), *Herta* (Táncos huszárok), *Molly* (Gésák), *Verus* (Boszorkányvár), *Jolán* (Cigányszerelem.)

Békefi Mihály, zeneszerző, színházi karnagy, sz. 1900. nov. 31-én, *Zomborban*. Színházi működését megkezdte 1919. szept. havában. 1920-tól állandóan komponál zenét, kuplét; 1923-ban Szatmárra hívták, onnan Nagyváradra ment. 1926-tól megalakította a nevéről nevezett »Békefi-vocal-quartett«-et, mellyel egy csapásra ismertté tette nevét. 1929. szept-től a Király Színház karnagya.

Békefi Róbert, színész, sz. 1888. júl. 10-én, *Budapesten*. Színipályára lépett 1907-ben.

Békefi (Szaller) **István,** író, városi tisztviselő, sz. 1848. dec. 15-én, *Székesfehérvárott*. U. o. végezte tanulmányait, majd 1868-ban színész lett Veszprémben. 1871-ben színészakadémiára iratkozott, mely után vidéken színészkedett, azonban megunva a küzdelmet, 1880-ban lemondott a pályáról és Székesfehérvárott városi tisztviselő lett. 1877-től kezdett írni, különösen helyi lapokba. Két színművét ismerjük: »Helén«, dr. 3 felv. Az Akadémia Mészáros-pályázatán dicséretet nyert. Bem. 1904. jan. 6-án, Székesfehérvárott, Micsey F. György társulatánál. »A csavargó«, falusi életkép 3 felv. Bem. 1912. márc. 8-án, Szalkai Lajos társulatánál. U. o.

Békés Gyula, színész, sz. 1873. aug. 11-én. Színipályára lépett 1893. ápr. 11-én, Leszkay Andrásnál. Zilahy Gyula debreceni társulatának volt számottevő drámai színésze és kedvelt titkárja. 1914. márc. 1-én nyugalomba vonult.

Békés vármegye az Országos Színészegyesület nyugdíjalapjára 1928-ban 100 P-t adományozott.

Békéscsabai színészet. Békéscsaba a mult század közepéig jobbágy-falu volt, lakossága javarészt tótul, meg latinul s csak elvétve beszélt magyarul, a földesúri terhektől végleg csak 1872-ben szabadult meg s így színészetről e városban talán egy fél század óta lehet beszélni. Alig két évvel a Népszínház megnyitása után, 1877-ben azonban már felépült a békéscsabai kőszínház. Jártak ide — többnyire a nyári hónapokban — már azelőtt, a mult század 40-es éveiben is kóbor színész-truppok és vándor komédiások s ezek — mint Haan Lajos feljegyzéseiből kitünik — a mai ú. n. Sörház pincehelyiségében tartottak néhány napos, legfeljebb 1—2 hétre terjedő előadást, mindazonáltal a szó komoly értelmében színészetről csak azóta beszélhetünk, mióta a város Thália vándorpapjai számára hajlékot emelt. Valószínű, hogy a nemzeti színészetnek és színműirodalomnak a mult század 70-es éveiben a Népszínház megnyitása révén történt hatalmas fellendülése inspirálta e város vezetőit is arra, hogy a magyar színészetnek hajlékot adjanak, legalább is arra vezethető vissza, hogy a közbirtokosság Halmay Andor építész tervei szerint és Sztraka Ernő városi mérnök vezetése alatt 196 ezer frt. költséggel felépítteti a színházat is magában foglaló ú. n. vigadót, amely épületnek alapkövét 1877-ben tették le és 16 hónap alatt, tehát 1878. végére készült el, míg az első előadást 1879. márc. hó 5-én tartották a Városi színházban, megnyitóul Tóth Kálmánnak ez alkalomra írt verses prológusát olvasva fel. A színház és vigadó egyéb javakkal együtt 1890. évi ápr. hó 1-én a közbirtokosságtól a város tulajdonába került. 1891-ben alakult meg az első színügyi bizottság Vidovszky János elnöklete alatt, kit 1896-ban Fejér Béla követ az elnöki szék-

Sztraka Ernő

Magyar Színművészeti Lexikon
Pécs 1929. I.

Békéscsabai színészet

ben, az ő utódja 1902-ben Rosenthal Ignác lesz, kinek helyét 1905-től 1913-ig Haan Béla tölti be, míg 1914—17. között Dusbaba Vilmos, 1918-ban pedig Kiss László, a színügyi bizottság elnöke, a városi szervezet felvétele óta pedig hivatalból a város polgármestere: dr. Berthóty István. 1913-ban Haan Béla elnöksége idejében Spiegel és Englerth tervei szerint átépítik és modernizálják a színházat — akkor kapja nézőtere mai intim belsejét, — a színpadot pedig sűlyesztőkkel és zsinórpadlással látják el; mindezzel rendeltetésének teljesen megfelelő állapotba hozzák s az újra épített színházban 1914. febr. 2-án Miklóssy Gábor színigazgató tartja első előadását a *Cigánybáróval*. Még ez évben a város képviselőtestülete az új színházat mozgóképelőadások céljaira adja bérbe (6 évre, évenkint 9 hónapra) s ezt a sikertelen házasságot csak 1920. elején tudjuk felbontani, de akkor már olyan megviselt állapotban kapjuk vissza a színházat, hogy a viszonyok javultával —, 1925-ben gyökeres restaurálást kellett rajta végrehajtani. 1920. óta az újjáalakult színügyi bizottság intézi a városi színház ügyeit; ez mindenesetre nagy haladás az előbbi állapothoz képest, amikor a színügyi bizottság csak amolyan félhivatalos szerv volt, mely elnökét maga választotta, ki egy személyben intendáns és előadó is volt s a pénzkezelést is saját kebeléből kijelölt pénztárnokával látta el. Ma van külön előadója, ki az adminisztrativ teendőket és művészi irányítást végzi s a bizottság a költségvetésileg tervszerűen előirányzott keretekhez alkalmazkodik. A színház vagyonállaga az utóbbi években egy díszletraktárral és szép díszletparkkal is gyarapodott. Áttérve a színház művészettörténetének ismertetésére, arról a 10—12 évről, mely alatt a színház is a közbirtokosság tulajdonát képezte, írásos feljegyzések alig-alig állanak rendelkezésre. Inkább csak néhány elfakult színlap, amelyekről megtudjuk, hogy a 80-as évek elején az aradi Színügygyámolító Egylet Társulata járt át Békéscsabára többízben is, Gerőffy Andor színigazgató vezetése alatt néhány napon át előadásokat tartani — leginkább Shakespeare-darabokat és népszínműveket játszottak — s többször vendégszerepeltek Felekyné Munkácsi Flóra, Feleky Miklós és a 80-as évek közepén Pálmay Ilka is. Ezekben az években — talán a vidéki, vándorszínészet szervezetlensége miatt és színügyi bizottság hiányában — csak igen ritkán szolgálta a színház hivatásos színi előadások céljait. Színpada inkább menyegzői lakomáknak, alkalmi ünnepélyeknek és műkedvelők próbálkozásainak volt színtere. Feljegyzésre érdemes különben, hogy egészen a városi szervezet felvételéig a kőszínháznak szerződtetett és az egész téli idényt itt töltő színtársulata nem volt. Ötletszerűen jöttek ősszel-tavasszal néhány napos, utóbb néhány hetes szezónra színészek, de az év túlnyomó részében zárva volt Thália templomának kapuja, ha csak műkedvelők ki nem nyitották. Igaz viszont, hogy ezek pótolni igyekeztek a színészet hiányát, mert a városunk mindenfajta szakmabeli hazafias, jótékony-, vagy kultúrális célt szolgáló társadalmi egyesületei sok nívós és az amatőrök megszokott átlagát jóval túlszárnyaló előadást rendeztek a színházban, melyek közül egyikmásiknak olyan nagy sikere volt, hogy többször is meg kellett ismételni. Különben mind a mai napig is a közművelődés számára értékes szolgálatot teljesít színházunk abból a szempontból is, hogy színi idényen kívül sok műkedvelőelőadásnak és művészi hangversenynek ad helyet. Mióta a színház a város tulajdonát képezi, 27 színigazgató társulatának adott művészi hajlékot és kenyeret. És pedig időbeli sorrendben megnevezve őket, a következőknek: Rakodczay Pál, Hajdu István, Bokody Antal, Szalkay Lajos, Füredi Károly, Leszkay András, Kunhegyi Miklós, Baranyai Mihály, Sándory Kálmán, Halmay Imre, Halassy Andor, Balogh Árpád (az óbudai Kisfaludy-színház igazgatója), Kövessy Albert, Monory Sándor (Zombor), Dombay Mihály, Palotay Antal, dr. Várady Antal, Mezey Kálmán, Nádassy József (Sopron), Mariházy Miklós (Kecskemét), Miklóssy Gábor, Kiss Árpád, Szendrey Mihály, Krémer Jenő és Csáky Antal, továbbá Alapi Nándor orsz. kamaraszínház- és dr. Lányi Viktor Opera-staggione-társulata. Ezek közül persze egyik-másik többször is megfordult városunkban. 1923. óta Kiss Árpád színtársulata játszik a városi színházban a téli-tavaszi hónapokban, december 1. máj. 1. közötti 5 hónapon át;

az utóbbi évek közgazdasági helyzetének egyre fokozódó nehézségeit elsősorban sínyli azonban a vidéki színészet is, mely országszerte válságos helyzetbe hozza a színtársulatokat és a városok nagyobb mérvű támogatását involválja. Jóllehet — különösen a folyó idényben — Békéscsabán is erősen érezhető volt a közönség érdeklődésének hanyatlása s emiatt a színigazgató is kénytelen volt egy hónappal megrövidíteni az öt hónapra tervezett szezónt, ökonomikus beosztása megkímélte a várost nagyobb áldozatoktól, úgy, hogy segélyképen csupán a színi előadások után 10%-os vigalmi adó címén befizetett összeg javarészét — mintegy 2400 pengőt — kapta vissza. Az elmult 50 év alatt többé-kevésbé jó előadásban, de színre kerültek a magyar dráma- és az idegen nyelvekből átültetett színműirodalomnak nevesebb termékei. E mellett valóságos kaleidoszkóp szerepét töltötte be színházunk, melynek színpadán — mint a színtársulatok vendégei, avagy kultúrális egyesületek: főként az Aurora Kör meghívása folytán egymást váltották fel az ének-, zene- és előadóművészet országos, sőt világhírű kiválóságai. Csak a nevesebbeket kronológikus sorrendben felemlítve, gyönyörködtették e város közönségét: Pálmay Ilka, Fáy Szeréna, Blaha Lujza, Beregi Oszkár, Küry Klára, Pataki József, P. Márkus Emilia, Bajor Gizi, Odry Árpád, Rózsahegyi Kálmán, Petheő Attila, Rákosi Szidi, Kiss Ferenc, mindannyian a Nemzeti Színház tagjai. Mihályi Ernő, Benes Ida, Medek Anna, dr. Székelyhidy Ferenc, Marschalkó Rózsi, dr. Dalnoki Viktor, Sulyok Teréz, B. Sándor Erzsi, Maleczky Bianka, Basilides Mária, Nagy Izabella, Kruyswick Anna, Radnay Erzsi, Venczell Béla, Pilinszky Zsigmond, Pataki Kálmán, Aquila Adler Adelina, Ptasinszky Pepi, br. Vécsey Elvira és Brada Rezső, a M. Kir. Operaház tagjai; Hegedüs Gyula, Gál Gyula, Góth Sándor, G. Kertész Ella a Vígszínház, Darvas Lili, László Gyula és Simonyi Mária (Móricz Zsigmondné) a Magyar Színház tagjai, Király Ernő, a Király Színház és Sík Rezső, a Városi Színház tagja. Felkerestek bennünket Koczian Jaroszlav, Placskó István, Vecsey Ferenc, Telmányi Emil, Hubay Jenő dr. hegedűvirtuózok s dr. Dohnányi Ernő, Fleischer Antal, Engel Iván és Kósa György zongoraművészek, valamint a szegedi filharmonikusok. Hallgathattuk a színházban Fráter Lórándot, Jadlowkert, Hellge Lindberget és a külföldön babért nyert Budai dalárdát. Színházunkban ünnepeltük meg a Petőfi- és Jókai-centennáriumokat, Gyóni Géza emlékezetét, a Rózsahegyi és Rákosi-jubileumokat, végül pedig a Beethoven-centennáriumot. Békéscsaba, mint téli állomás 1929-ben Orosházával, Makóval, Szentessel és Kiskúnhalassal alkot közös színi kerületet, legutóbb Sopron városát is elnyerte a békéscsabai színigazgató. *(Dr. Korniss Géza.)*

Békésgyulai színészet. (Lásd: Gyulai színészet.)

Békési. Katona József, (l. o.) színészi álneve, mely alatt első kisérletei idején a pesti *Hacker-szálá*-ban (L. o.) működött.

Békési Ferenc, színházi karmester, sz. 1867. szept. 19-én, *Békésgyulán*. Tanulmányait 1889-ben végezte, azután a vidéken működött *(Miskolc, Szabadka, Zombor, Sopron, Kassa, Arad)*. 1901. szept. havában a Magyar-, majd a Király Színházhoz szerződött. Jelenleg magániskolát tart fenn. Hosszabb ideig színészegyesületi tanácsos volt.

Békési József, színész, sz. 1887. okt. 14-én, *Budapesten*. Szinipályára lépett: 1910-ben.

Békési színészet. *Békés*-en 1860. szept. havában *Nyiry* György társulata működött. 1864. júl. havában *Fekete* Pált hívták meg igazgatónak. A színügy-egylet megalakult *Kunhegyi* Miklós színigazgató és *Jancsovics* Pál szolgabíró vezetésével 1891. aug. havában. B. az 1928—1929. évben *Deák* Lőrinc színigazgató kerületéhez tartozik.

Békéssy (Bacsur) **Antal**, színész, sz. 1887. dec. 8-án, *Orosházán*. Atyja: Bacsur Antal, anyja: szenttamási Balogh Róza. Iskolái végeztével Iglón tanítóképzőbe járt és mint negyedéves tanítójelölt a színészakadémiára iratkozott. Működött Szabados Lászlónál, Zilahy Gyulánál, Almássy Endrénél, — közben a világháború

alatt a 101-ik gyalogezrednél, és a 7-es tréneknél szolgált. Leszerelés után az Andrássy-úti és Belvárosi Színház, utána a Király Színház tagja lett. 1925—1928-ig a Vígszinház, 1929-ben a miskolci Nemzeti Színház tagja volt. Mint szerelmes-, hős- és jellemszínész jelentős sikereket aratott.

Békéssy (Sal) **Gyula**, színész, sz. 1863. jan. 28-án, *Békésen*. A nyolc gimnáziális osztályt Kecskeméten végezte, majd 1887. okt. 24-én színésszé lett Balassa Károly társulatánál. Ezután Pesti Ihász Lajos, Jeszenszky Dezső, Egri Kálmán, Zajonghy Elemér az igazgatói. 1890. júl. 9-én a Népszínház tagja lett, itt azonban ambiciója nem talált kielégülést, ezért 1893. okt. 1-én elszerződött Komjáthy János győr-soproni társulatához, majd vele Debrecenbe is ment. Itt elsőrendű opera, operett és népszínmű (bariton) énekes minőségben foglalkoztatták. 1898. virágvasárnapján Krecsányi Ignác szerződtette, akinél négy évig működött. (Buda, Pozsony, Fiume, Trieszt, Szeged, Marosvásárhely, Hódmezővásárhely, Békésgyula). 1902. virágvasárnapján Aradra ment, Zilahy Gyulához, majd két év mulva visszatért ujra Krecsányi Ignáchoz, itt csak két évig maradt, majd 1907. virágvasárnapjáig Heves Béla volt az igazgatója. Innen Micsey F. Györgyhöz szerződött, végül Rácz Dezsőhöz. 1913-ban nyugalomba vonult. Mint az Országos Színészegyesület volt tanácsosa több éven keresztül hasznos szolgálatot tett az egyetemes színészetnek. Neje színésznő (családi neve: Ziegeldrum Jozefa), sz. 1869-ben, Makón. 1891-ben lépett színpadra és első szerződését mint énekesnő Egri Kálmánnal kötötte. Nagyterjedelmű, csinos althangjáért, eleven, kifejező játékáért igen keresett művésznő volt a vidéken. 1912-ben nyugalomba vonult.

Békésy Irma, a Nemzeti Színház tagja, pályáját *Szabadkán* kezdte (mint naiva), majd 1880-ban a Nemzeti Színházhoz kapott meghívást, hol első fellépte ápr. 21-én volt az »Ifjabb Fromont és idősebb Risler« c. 5 felv. dráma *Klára* szerepében. 1889-ben *Székesfehérvárra* szerződött. Az 1890-es években már nem találkozunk nevével, miután férjhez ment és visszavonult. Megh. 1894. aug. havában, *Balatonfüreden*.

Békésy Róza, színésznő, (B. Irma nővére), sz. 1864-ben, *Debrecenben*. 1883. márc. 5-én lépett fel először *Székesfehérvárott*, (Jakab Lajos társulatánál), a »Csók« *Mariettá*-jában, amidőn ezt a kritikát kapta: »Csinos jelenségének kedvező hatását még emelte fellépésének biztonsága, mert éppen nem tapasztaltunk nála semmiféle lámpalázt, noha ma játszott nyilvános színpadon.« (»Székesfehérvár és Vidéke«.) 1886-ban a Budai Színkörben működött, ahol első fellépte ez év jún. 11-én volt a »Család öröme« c. vj. *Cecil* szerepében. 1889. aug. 2-án házasságot kötött Balatonfüreden dr. Balogh Zsigmond ügyvéddel és visszavonult a színpadtól.

Békeszerződés. 1920. jan. 18-án, a trianoni békeszerződés aláírásának napján zárva voltak Magyarország összes színházai. — Elvesztettük a következő színházi városokat, ahol mindenütt állandó színházi épület volt: Pozsony, Nagyszombat (legrégibb épített színház), Nyitra, Igló, Lőcse, Kassa, Ungvár, Munkács, Beregszász, Máramarossziget, Szatmár, Nagykároly, Nagybánya, Dés, Beszterce, Nagyvárad, Kolozsvár, Arad, Temesvár, Lugos, Déva, Nagyszeben, Marosvásárhely, Székelyudvarhely, Brassó, Szabadka, Ujvidék, Zombor, Nagybecskerek, Fehértemplom.

»**Beköszöntő**«-t a régi színészek idején az első előadásnál mondtak. Igy például 1820. máj. 23-án Pozsonyban az első magyar színielőadás alkalmával tartottak beköszöntőt, amikor a »Komáromi Magyar Játszó Társaság« hírdette itt a magyar kultúrát. Ekkor *Szentpétery* Zsigmond elszavalta *Kovacsóczy* Mihály alkalmi versét.

Beksics Gusztáv, országgyűlési képviselő, publicista, sz. 1847. febr. 9-én, *Gamáson*, Somogym., megh. 1906. máj. 7-én, Budapesten. Kaposvárott, Kecskeméten és Pécsett végezte tanulmányait s azután publicista lett. Egyike volt a 90-es évek legkitünőbb magyar publicistáinak, a szabadelvű eszmékért harcolt a sajtóban, számos nagyfontosságu politikai eszmét vetett föl, nagy mértében hozzájárult az aktuális közéleti problémák tisztázásához

Sztraka Ernő

és Halmai Andor építészek tervei szerint épült 1878-ban Békéscsaba szinháza.

Hont Ferenc - Staud Géza: Szinházi kislexikon, Budapest, 1969.

54 l.

Sztraka Ernő

mérnök

l.

Scherer

I. 34. l. jegyzet

II. 111, 155, 207. l.

Ezzel Anök

Kmf.

Uwarwande

bi duöt

Sztraka Ernő

városi rendőr

1859-ben megbízást kapott a gyulai új városháza tervének elkészítésével. Kivitelre nem került sor

Scherer

II. 155. l.

Sztraka Ernő

Gyula és környéke
térképe 1857-ből.
Fenti rajzolta,
A. F. Walrel nyom-
datta Pesten 1858.

Repr.
Scherer
II. 93. l.

Sztraka Ernő MDK

városi mérnök

Békéscsabai színészet

Magyar Szinművészeti Lexikon Bp.1929.I.151.o.

Sztraka István

festő

1918

Éimisk 1930

89. l.

ü Bizottság !

sém a nagyméltóságu Vallás- és Közok-

k $\frac{340 - 4}{33 - 1929}$ sz.alatt az egri török

ára kiutalt 920.- P összegről szóló

ttel beterjeszteni,ama kéréssel,hogy

gálni és nekem a felmentvényt megadni

Mély tisztelettel

6. Möllerutván

bizotts tag

MDK

Sztraka J.: Kötő leány. olf.

Nagy Magángyüjtemény Aukciója, 1921. Rákóczi ut 3o.l.e. 7.

MDK

Sztraka János, festő.

Liliomos csendélet, of.

Csendélet, "

Nanz. Szal. 1947. jul. - I psüvmentes kiáll. - Kat.

M. DK.

Sztraka Zoltán
nyomdász

Tervezési: 12, 14, 15-lapon
tervezés olom mátrizése 17 lapon „Tikány"

÷ Melikleteinket

Grafikai Szemle 1929 évf. 1 sz. 23 l

MDK

Sztraka Zoltán
grafikus

nyerte a második díjat
Ábra (Akadémiai nyomda)

÷ Cimlap-pályázatunk bírálati jelentése
Magyar Grafika 1957, 1-sö iof. 9-10 sz 338 l.

MDK

Sztraka Zoltán

tipografus

Külföldi pályázaton többször díjazottel nyert. A kisgrafika és tipográfia művelője.

Munkáiból ábrák: Meghívók ennek tervek könyvborító, prospektus 415–416. lapon

Szántó: A magyar tipográfia mesterei

Magyar Grafika 1959. 3 évf. 6. sz 400, 415–16 l.

Sztrakay Géza

Munkaszolgálat

1919-20. téli hiáll. - 472

Somlóhegyi Kőkori telep V. 194.

Sztrakoniczky Károly

Sztrakoniczky Károly. Irta Meller Simon. Nyugat, VIII. 12. sz.
Sztrakoniczky. Irta Erdély Jenő. U. o.
Sztrakoniczky Károly. Irta Lengyel Menyhért. U. o.

Sztrakoniczky Károly dr. Irta R. Vállalkozók Lapja, szeptember 15.

1915

(Művészet 1915. 473.)

235, 287.
Káldory Lajos 144.
Kandó László *298—301*. 299.
Kärgling Henrietta 94.
Karlovszky Bertalan *449*.
Katona Nándor *214*, 286, 287.
Kegyes József 432.
Kelety Gusztáv *355*.
Keményffy Jenő *162*.
Kézdi Kovács László *158*, *448*.
Kiitsu *176*.
Kinoshita Itsu-Un *173*.
Kiss Rezső *149*, 471.
Kober Leó *267*.
Kónya Zoltán 286.
Körösfői Aladár 113, 143. *155*, 380.
Kosztolányi Gyula 286, *444*.
Kott Joseph 182.
Kovács Erzsi 144.
Kratzmann Gusztáv 444.
Kriehuber 93.
Kriesch A. — Körösfői Aladár.
Krisár Bertalan 334.
Kubinyi Géza 335.
Kühnel Pál 397, 406.
Kukuli Ferenc 98.
Kunwald Cézár *57*.
Kupetzki János 88—89, *88*.
330, 332.
Marastoni Jakab 143.
Marastoni József 94, 143.
Matisse H. 320.
Mátrai Lajos 53.
Mayer Antal 144.
Mayerhofer 334.
Mazenkopf Péter 334.
Medgyes László 143.
Mednyánszky László br. 1-*5*, *7*, *9*, *11*, *13*, *145*, 2*417*, *434*, 470.
Mendlik Oszkár 287.
Méray Dezső 144.
Mészöly Géza *105*, *313*.
Mikola András *121*.
Moiret Ödön 286.
Molenaer *315*.
Molnár János, Pentelei 437
Moreau 442.
Mühlbeck Károly *356*, *35*
Munkácsy Mihály *278*, *279* 278—282, 286, 420—42*422*.
Murányi Gyula *216*.
Murillo 444.
Nádler Róbert *152*.
Nagy Endre *207*. *428*.
Nagy Sándor *108*.

MDK

Sztrakoniczky Károly

hősi halált halt a tamanováci csatatéren

Sztrakoniczky Károly temetése.
Magyar Iparművészet 1916. 212.l.

MDK

Sztrakoniczky Károly

Müvészet 1915. 270-272.l.

MDK

Sztrakoniczky Károly dr.

Magyar Iparművészet 1911. 269.l.

MDK

Sztrakoniczky Károly dr.

Magyar Iparmüvészet 1915. 243.l.

SZTRAKONICZKY KÁROLY †

Mélységes megrendüléssel tudatjuk az olvasóval, hogy lapunknak három éven át volt főmunkatársa, nekünk kedves barátunk, a magyar művészeti irodalomnak nagyrahivatott művelője: fiatalsága teljében, május hó 29-én elesett a galiciai harctéren. Már útra készen állott ez a füzetünk, mikor az ő elmúlása fájdalmas jelentését bele kellett illesztenünk. Valahol a rovatok mezejében, fekete barázdák közül még felénk int a neve, a lövészárokból való üdvözlete, az ő mosolygó, szőke, göndör feje. És most tépő fájdalommal borul a halál szárnya egy finom és nemes élet tragédiájára. Érdeklődésének és szeretetének melege nem tudott kihülni még bezáródó szemeivel sem; huszonnégy órával halála híre után még megjött tőle az utolsó üdvözlet szerkesztőnkhöz gyöngéd rózsaszínű kártyán, forró puskatűzből, négy nappal halála előttről keltezve, az utolsó hősi kézszorítás. És most nem lesz többé folytatása: írás, hír, szeretet, mosolygás örökre elmarad tőle. Finom elmésségé, a nemes ízlésért való hevülete, bátorsága, szókimondása, Lancelot-hűsége utolsó sóhajával örökre elröppent tőlünk. Fájó szívünk komorságával nézünk utána...

Budapest, 1915 június 7.

A MAGYAR IPARMŰVÉSZET
SZERKESZTŐSÉGE.

Ktrakoniczkey Károly

lönyük. Szinte szezonról szezonra fejlődött. Egy-egy premier után már nem lehetett közömbös és mellékes a benfentesek, a különböző irodalmi és szinházi vezérkarok s azok segédcsapatai részére, hogy mit mond «a Sztrakoniczky» a különben mérsékelt elterjedtségű Alkotmányban. Még inkább respektálták azonban állásfoglalását és szavait, amelyeket könnyen perdülő magyar prózává szerkesztett, a képzőművészet alkotó munkásai és intézői, mint ahogy tényleg itt volt ő tehetségének speciális jellegével leginkább otthon, efajta irásaiban volt a legtöbb *verve* és gerinces mondanivaló. Abban az évben, amikor az Alkotmány kritikusaként jelenik meg a művészeti bemutatókon: a Magyar Iparművészet segédszerkesztője lesz, majd a Hét-ben mint Jean Preux ír kritikai szemléket. Ezenkívül más lapoknak is ír (Budapesti Hirlap, Az Est) újságcikket, folyóiratoknak (Magyar Figyelő, Művészet, Élet) kisebb-nagyobb tanulmányokat. A hiány, ami támad utána, elsősorban itt fog érződni, azon a területen, ahol előre nézve, a publicitás erejével, a magyar művészeti kulturáért dolgozott.

A Szépművészeti Muzeum közlése alapján megemlíthetjük, hogy ide 1912 áprilisában került, segédőrré a mult évben nevezték ki, s hogy főleg a modern grafikai gyűjtemény katalogizálásával foglalkozott. Megemlíthetjük azt is, hogy sokfelé ágazó ujságírói tevékenysége s muzeumi elfoglaltsága mellett műtörténeti doktorátusra készülődött. Nevének dr. címe ugyanis jogtudományi doktoratust jelentett, ami egy esztetikus és muzeumi ember biografiájában esetleg meglepő. Sztrakoniczkynál azonban, s a hozzá hasonló tőből származóknál (az apja főszolgabíró) a jogi studium — nem dicstelen — magyar hagyomány, ami, ha az ő esetében bizonyít valamit, akkor az ismét tehetsége s a nehézségeket játszva győző vitalitása, amely a kellő időben végzett alapvizsgák és szigorlatok ellenére vagy ezeken felül fejlődött a megfelelő irányban s tudott érvényesülni késedelem nélkül. Mult évben a Fraknói-díjat kapta meg, ami módot adott volna, hogy valami nagyobb, komprimált munkába szorítsa azt az energiát és tudást, amit minden huszonnégy órában fr sen támadó kedvvel pazarolt a felvetődő eseményekre és kérdésekre, mint a nap lovagja

*

A krónikásnak e sorok közben, le kellett fojtani érzelmeit. Most már nem parancsolhat velük. A távolban egy elnémult csatatér mélyén a kritikus alakjára fájdalommal gondol. De lelkesedve is. Emlékét büszkén és gyászolva idézi. Di.

Helyesebben azt mondhatnánk, hogy azért a névért és pozicióért, amely igazában még csak ezután lett volna tisztán teljesebb és értékre csillogóbb, de máris pozició volt, azért a megbecsülésért, amiben részesítették ujságírók, művészek és muzeumi emberek: Sztrakoniczky reálisan megszolgált. Külső és belső tulajdonságaival egyaránt stilusos árt adott érte. Karcsu és elegáns alakja, amelyre jól esett pillantani, vonzó lénye és megnyerő modora ebben szintén közreműködött ugyan. De a mérleget javára előbb döntötte el, hogy homlokán félreismerhetetlenül viselte a hivatottság bélyegét, hogy bár ifju derekán nem viselt cingulust, mégis a holtig tanuló jó pap példájának indult, hogy lendületes és fordulatos irásain művészi volt a veret, s hogy fegyelmezett természete, világos értelme és ízlése oly munkabirással párosult, ami egyenest ritka.

1911 eleje óta az Alkotmány c. napilap művészeti és szinházi rovatszerkesztője. Azt a munkakört kapja meg annál az asztalnál, amelynél azelőtt Márkus László végzett vitézi tornákat a gyönge művészek és dilettáns drámaírók kényelmetlenségére, de a kritika múzsájának örömére. Lobogó kedvvel, friss realgálóképességgel kiséri a művészi élet eseményeit. Beszámolókat ír a Nemzeti Szinház premiérjeiről, kiállításokról, megbeszéléseket egy-egy fölmerülő akcióról, vezércikket kulturális kérdésekről. Irásai, amelyek a tudósítás kötelességét a a kritika szempontjaival egyeztették össze, egyre több figyelmet keltenek. Eleinte csak szűkebb körben, egy József-körúti kávéháznak már meglehetős multra néző művészasztalánál, később azonban az összes ilyneműi kolóniák számolnak vele, azok is, akiknek politikai és társadalmi irányánál fogva az Alkotmány nem házi köz-

TICHY GYULA HALÁLTÁNC

ZIFFER SÁNDOR

FALU

Sztrakoniczky Károly

SZTRAKONICZKY KÁROLY

A magyar kritika Benjáminja, szép, biztató, férfias reménysége volt.

A mult év augusztusának történelmi napjai, egy redakcióból szólították el, a losonci 25. gyalogezredhez vonult be, mint egyéves önkéntes. Az idén májusban a harctérre került s mindaz a bizakodás, amit hozzáfüztek, képességeinek az a jelessége, amire joggal épített főként a művészi élet: szétzúzva ért véget örökre mozdulatlan testével egy telhetetlen föld porában. Hársfák alatt, a gács mezőn.

Kitől vagy mitől kérjük számon azt, ami így megsemmisült, hirtelen és teljesen, mint valami drága, remekbe formált váza, amelyre vasdorongot ejtenek?

Az első, aki az ily számonkérés ellen, arcán bizonyára rózsaszín pirral tiltakozna, ő lenne maga. Sztrakoniczky Károly, aki előtt az anyaföld, amelyből való, s amelylyel még egy hazafelé vivő út végén egyesülni fog: nem ekzisztálásának közömbös szintere volt. Sztrakoniczky Károly, akinek számunkra annyira becses élete, neki egy élet volt a sok közül, abban a pillanatban, amikor oly emberek közt találta magát, akiknek szivével a szive összedobbant, épen e föld iránt égő szeretetben, s érte mindent kockára tevő feladatban. Sztrakoniczky Károly, aki nem kereste ugyan a sorsot, amely érte, de habozás és kitérés nélkül ment eléje, azzal az egyenességgel és természetes bátorsággal, amely lényének más téren is, tollal a kezében sajátja volt.

SZTRAKONICZKY KÁROLY

A híradás azt mondja róla, hogy néhány lépésre az orosz drótsövénytől, csapata élén érte fejlövés, Radymnonál, a májusi offenziva egyik legvéresebb, győzelmes ütközetében.

*

A Felvidékről származott el, ahol kis városok sokban még őrzik egy régi magyar kultura nyomait. Besztercebányán született (1889. jan. 30.), itt végezte a gimnáziumot, még pedig — erről egy volt tanulótársa informált — a lehető legtökéletesebben: a professzorok jelesen érettnek nyilvánították.

Budapestre, a vágyak és karrierek fővárosába kétségkívül úgy jött, ahogy általában a vidék fiai érkeznek: tizennyolc esztendős lelkében romlatlanul s a nagyratörés hevével. Mig azonban épen a vidék fiai közül sokan, rövid királykodás után tépett álmokkal utaznak ismét szűkebb pátriájukba s ha ittmaradnak, elmerülnek vagy csak nagysokára választódik ki belőlük az arany: Sztrakoniczky, mindjárt az első félénk próba után, valóságos galopban ment előre. A kozmopolita szédület nem ejtette meg. De ép így mentes maradt attól is, ami egyébként a rokonszenvünkhöz annyira közelálló kuriák, tornácos udvarok nagyvárosba kerülő embereinél, olykor jó ideig ballaszt: a kicsinyesebb látószög, a modern gondolkodással, haladó vivmányokkal való lassubb megbarátkozás.

Egy novellairó talán a szerencse gyermekének nevezhetné Sztrakoniczky Károlyt, amiért pillanatig se kellett járnia a céljától eltérítő úton. Amiért egyszere több ponton, kétféle minőségben is — ujságiró volt és a Szépművészeti Muzeum segédőre — érvényesíthette munkakedvét és tudását, amiért rövid idő alatt azok közül, akik vele korban egyívásúak és hasonló mesterségűek voltak, határozottan kimagaslott. Ám az ily megnevezés egyoldalú, tökéletlen volna, ha nem tenné rögtön hozzá, hogy a szerencsének oka volt habozás nélkül megtalálni e kék szemű, fogékony érzésű, tiszta szándéktól sarkalt, nem közönséges cél felé törekvő gyermekét, Sztrakoniczky Károlyt.

Művészet 1915

LEVELESLÁDA

ENGLISH SILVERSMITH.

Igen tisztelt Szerkesztő Úr, olvasta-e, kérem, *Az Est* cikkét, amely egy valóban felháborító és e háborúban kétszeresen súlyos mulasztásért teszi felelőssé a Lovaregyletet. Arról volt benne szó, hogy az egyes versenyek nyerteseinek szánt tiszteletdíjakat angol ékszerészcégek szállították a Lovaregylet igazgatóságának. Nem az angol Jockey-Clubnak, hanem a magyarnak, annak, amelyet Széchényi alapított és a mi boltossegédeink meg gallértisztítóink belépődíjaiból meg tétjeiből vásárolja a tiszteletdíjakat. És nem tíz évvel ezelőtt, hanem most történt ez, amikor tudvalevőleg nem a leggyöngédebb a magyar-angol külpolitikai viszony és amikor talán éppen éhtifuszban sínylődnek a mi magyar véreink azoknak az English silversmitheknek jóvoltából, akik ottfogták a háború kitörésekor a magyarokat. És ha nem így állnánk is ma az angolokkal — nincs magyar ötvösipar, nincs magyar ékszerészcég, amely a sportversenyek jutalomdíjait művészi gonddal meg tudná csinálni? Igaz tisztelettel, hálás olvasója *Korall Oszkár,* Abrudbánya.

A *szerkesztőség válasza.* Mi olvastuk azt az újságközleményt és természetesen megbotránkoztunk a magyar iparművészet e teljes semmibevevésén. De őszintén megvallva: nem csodálkozunk rajta, mert ha akadnak magyar hatóságok, amelyek nem tudják, hogy mi fán terem a magyar ötvösipar, mit várhatunk a Lovaregylettől, amely még talán az ivóvizet is Londonból hozatja az istállófiúknak. Az ő szemükben London az ízlés, a kereskedelmi és ipari megbízhatóság gócpontja, a sportférfiú Mekkája, a fehérneműjöket Londonba küldik tisztítani és megesküsznek rá, hogy a cigaretta csak angol szopókából szíva élvezetes. A magyar iparművészek pedig hasztalan kérik, sürgetik, hogy a sok ezer koronára rúgó sportjutalomrendelésekből ők is lássanak valamit. Néhány év óta a földmívelési minisztérium és a főváros itt-ott vásárol társulatunk útján néhány fémtárgyat, volt már rá eset, hogy magyar footballisták is gondoltak az Iparművészeti Társulat közvetítésére, de azért még most is nagyrészt művészietlen holmik, az ékszerészboltok raktáraiból előkerülő griffmadaras, ezüstpatkós, lovaglópálcás ezüsttárgyak szerepelnek mint pályabérek a küzdőtéren. Súlyra mérik az iparművészetet. Ha történetesen az intézőségben akad valaki, aki a magyar iparművészek munkáiról s a lapunkban több ízben közölt művészies jutalomtárgyakról tudomással bír, akkor a versenyrendező sport bizottság ekként intézkedik. Megjelenik az Iparművészeti Társulatnál hétfőn reggel egy atléta: „Van szerencsém. Kérem a Sündisznókotorék verseny rendezőbizottsága kedden délután hat órára szeretne egy csinos ezüsttárgyat valamelyik magyar iparművésztől. Tessék nekem mutatni vagy egy serleget, vagy egy zenélő albumot, de csinos legyen és ezüstből legyen rajta egynéhány szép kövér sündisznó, azonkívül egy műkotorék és esetleg a Tattersall is rajta lehet, de ennek az utóbbinak nem muszáj okvetlen ezüstből lenni.“ A sportjutalmak megszerzése jó magyar szokás szerint mindig az utolsó huszonnégy órára marad; ezért kell azoknak az árúházak meglevő, még el nem adott árúiból kikerülni. Holott a magyar iparművészektől a Társulat közvetítésével minden nemes anyagból, finom, ízléses és nem is drága jutalomtárgyakat lehetne rendelni, csak egy kis előrelátás és jóakarat kellene a dologhoz. Az english silversmith-ek a magyar patópálkodáson híznak nagyra.

KRÓNIKA

SZTRAKONICZKY KÁROLY TEMETÉSE.

A Magyar Iparművészet hősi halált halt munkatársának, Sztrakoniczky Károlynak földi maradványait a tamanováci csatatérről hozzátartozói hazaszállíttatták és május hó 24-én a kerepesi-úti temetőben örök nyugovóra helyezték. Koporsója körül voltak a magyar tudományos, irodalmi és művészeti élet képviselői s az a szűkebb baráti kör, melyhez Sztrakoniczky Károly életében tartozott s amely az ő nagyralendült pályájától még oly sok sikert remélt. Koporsóján ott feküdt a Magyar Iparművészet szerkesztőségének koszorúja is s lapunk képviseletében a végső tisztességen: Fieber Henrik, Nádai Pál és Györgyi Kálmán jelentek meg, akik a gyászbaborult anyának (a fia elvesztése óta özvegységre jutott úrhölgynek) részvétüket tolmácsolták. Fájdalmas circumdederunt, magasan szárnyaló beszéd, néma könnyek, katonazene, ropogó sortűz és halvány rózsákból font koszorú kísérték az örök éjszakába Sztrakoniczky Károlyt, akinek a koporsójára oda volt írva a fájdalmas tragédia: élt 26 évet. Egy nyírfából összerótt egyszerű fakereszt, amelyet most egy éve katonabajtársai szúrtak a sírja fölé, az hirdeti most emlékét a kerepesi-úti temető árkádjai mellett. A magyar építő- és iparművészetből, amelyről gyönyörű álmokat szőtt, ennyi maradt neki...

Magyar Iparművészet
1916. 212-2

Sztrakonicz ky Károly

a kertet is érintette, hatást gyakorolt rá s a világtörténelem nem egy nagy alakja mint kertgondozó és fenntartó jelenik meg gyakran új megvilágításban. Különös szeretettel foglalkozik a kertművészet első periódusaival, a kerteknek úgyszólván archeológiájával s ezért annál nagyobb elismerés illeti a szerzőt, mert alig akad mű, mely ezt tárgyalná. Itt természetesen sok még a felderíteni való, sűrű még a homály, melyet sem ásatások, sem a korunkra maradt régi feljegyzések nem tudtak eloszlatni. A kertművészetet mindenütt kapcsolatosan tárgyalja az építészettel és a kertek díszítésére szolgáló szobrászattal. Egyiptomban a sík terület, az erdőben való hiány adott impulzust arra, hogy a kertek művelésére, gondozására, a virágok kultuszára gondot fordítsanak s így az egyhangúságba életet öntsenek. Az építészetben megnyilvánuló szigorú szimmetria a kerművészetben is éreztette befolyását. A babiloni kertek ellentétben állanak az egyiptomiakéval. Itt a virágkultusz helyét a fák kultusza foglalta el.

Különösen magas művészi színvonalon állanak a római kertek, melyekről a pompéjii faliképek és ifj. Plinius leírásaiból szerezhetünk adatokat. A ház és a kert közti összhang, a pompás kilátásra való törekvés s egyáltalán a kertművészetben elért eredmények a későbbi korokban is éreztették hatásukat. A római kertek pompájával vetekszenek a nyugatázsiai kertek továbbfejlődéséből keletkezett bizánci, perzsa és mór kertek. Itt is látjuk a szigorú tagozást és a szoros kapcsolatot a kertművészet és építészet között. A kertudvar fellépése s ezzel hatalmas vízművek, terraszok létesítése, bár ezek a nyugaton sem voltak egész ismeretlenek, színes ornamentikával ellátott építészetük meseszerű pompát kölcsönöznek a kerteknek. A spanyolmór kertművészetnek egyik legszebb példánya a granadai Alhambra. A középkor rideg világnézetével, állandó villongásaival nem kedvezett a kertművészet fellendülésének. Középkori kertekkel leginkább klastromok és zárdák udvaraiban találkozunk. Erre a korra nézve fontosak azok a képekben gazdag kéziratok, melyek a kerteknek virágokkal, vízmedencékkel, kutakkal, gyepágyakkal, lugasokkal, labirinthusokkal való díszítését tüntetik föl.

A fejlődés művészi fokát mutatják a reneszánsz kertek, melyeknek igazi hazája Olaszország. [illegible] korában a palota és a palotakert teljes összhangban vannak egymással, s mint egykor Nyugat-Ázsia fejedelmei, úgy a reneszánsz nagyjai is inkább díszkertükben tartózkodtak, mint palotáikban. A kertművészet legbuzgóbb ápolói közt a fejedelmek és a pápák foglalják el az első helyet. Az olasz reneszánsz kertművészet mestere Pierre Ligurio, kinek művészi tehetségét alkotásainak egész sora tanusítja. A szökőkutak, vízesések s egyéb vízművek sokasága az olasz barok-reneszánsznak egyengette az útját, melynek legkiválóbb képviselői a Fontana-testvérek.

Az olasz reneszánsz befolyása alatt létesültek francia, angol, németországi és németalföldi reneszánsz kertek is s ezek természetesen a különféle helyi, klimatikus stb. viszonyok szerint más és más jelleget mutatnak.

A XVII. és XVIII. század díszkertjeit Közép- és Nyugat-Európában különösen a fejedelmek tartották fenn. A kor építészete, mely meglepő nagy arányokban nyilatkozik, irányt szab a kertek fejlődésének is. Le Nôtre nagyarányú terveinek kivitelében XIV. Lajosban talált pártfogóra. Alkotásainak fénypontja a versaillesi kert. Óriási dimenziók, szimmetrikus elrendezés, az építészetnek a természettel való harmóniája, az ügyesen elrendezett szobrok, szökőkutak s mesterséges tavak mély s fenséges hatást biztosítanak neki.

A kínai és japán kertek tárgyalásánál a szerző utal arra a káros befolyásra, melyet ezek Európa északi és nyugati részére gyakoroltak. Anglia és Franciaország szakítottak elsőben ezzel az iránnyal, de utóhatásaitól nem egyhamar tudtak szabadulni. A kertművészet ebben a korban elvált az építészettől s a festészet hatása alá került. Ez jellemzi főképpen a helytelen irányt.

A XIX. században s az újabb korban, mikor a megváltozott viszonyok az építész elé más feladatokat tűztek, a kertművészet, mely az építészettel többnyire párhuzamosan haladt, új irányt vett. A kertvárosok létesítésére irányuló mozgalmak a kertművészetnek új lendületet adtak, városi parkok, ligetek keletkeztek a nyugati nagy városokban, főképpen Angliában. Az újabb időben a családi ház és a házi kert ad bő alkalmat az építésznek és a kertművészetnek új feladatok megoldására.

Az alapos készültségről tanuskodó munkát az archeológusok, a művészettörténészek és a kultúrhisztorikusok is haszonnal fogják forgatni s ösztönt fognak nyerni a részlet- tásokra. A kertkedvelők és kertépíttetők g a mult nagy mintáiból sugallatot ithetnek az új alkotásokhoz. Ezért remél- hogy Gothein munkájának gyümölcsöző isa a jelenkor kertművészetében is fog nyesülni. Sz. L.

SZAK-IRODALOM

302.

SZATHMÁRY Gyöngyi

Cím: Szeged, Madách u. 13. - 6721

1940-ben született Szatmárnémetiben. Művészeti tanulmányok: budapesti Művészeti Gimnázium; Magyar Képzőművészeti Főiskola, 1964-ben végzett Mikus Sándor növendékeként. 1964 óta a szegedi Juhász Gyula Tanárképző Főiskolán tanít, docens. 1975-77; Derkovits-ösztöndíjas. Több egyéni kiállítása volt; rendszeresen szerepel jelentős kollektív tárlatokon. Számos köztéri szobra került felállításra. 1987-ben a VI. Országos Érembiennálén a Képző- és Iparművészeti Lektorátus díját nyerte el (Sopron). Munkácsy-díjas (1978).

297. SZENT-GYÖRGYI ALBERT, 1988
bronz, ø 13 cm

298. SCHULEK FRIGYES, 1990
bronz, ø 15 cm

299. "LINCOLN MAGYAR TÁBORNOKA", 1990
bronz, ø 15 cm

300. DR. KOTSIS IVÁN ÉPÍTÉSZ EMLÉKÉRE, 1990
bronz, ø 10 cm

301. KAZINCZY FERENC, 1990
bronz, ø 15 cm

302. "SOROMPÓ" - DANGINTIS RIMANTAS LITVÁN SZOBRÁSZ EMLÉKÉRE, 1990
bronz, ø 13 cm

303.

SZILÁGYI Bernadett

Cím: Budapest, Frankel Leó u. 3. fsz. 6. - 1027

1951-ben született Pápán. Művészeti tanulmányok: Magyar Képzőművészeti Főiskola, 1977-ben diplomázott Somogyi József növendékeként, majd két év mesterkurzust végzett. 1979-82: Derkovits-ösztöndíjas. Rendszeresen szerepel a hazai és külföldi kollektív kiállításokon. Eddig 14 köztéri munkája valósult meg.

303 - EGY MONDAT, 1990
310. bronz sorozat I-VIII
I= ø 12 cm; II= ø 8 cm; III= ø 9 cm;
IV= ø 9,5 cm; V= ø 9,5 cm; VI= ø 9 cm
VII= ø 8,5 cm; VIII= ø 12 cm

311.

IFJ. SZLÁVICS László

Cím: Budapest, Fürge u. 39. - 1162

1959-ben született Budapesten. Művészeti tanulmányok: budapesti Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola, majd apja (Szlávics László ötvös-szobrászművész) és Makrisz Agamemnon mellett. 1975-től szerepel kiállításokon; 1981-től külföldön is (Gabrovo, Prága, Szófia, Moszkva, Toronto, Altenahr). Egyéni kiállítások: Budapesten (1977-90 között nyolc alkalommal); Esztergomban, Budakeszin, Budakalászon (1984); Vácott (1989); Hajdúböszörményben (1990). Több pályázaton, kiállításon nyert díjat érmeire.

311 - JOHN LENNON EMLÉKÉREM, (A+R), 1990
312. vert vörösréz, ø 50 mm/db

313 - EMLÉKÉREM A PÁPA MAGYARORSZÁGI
314. LÁTOGATÁSÁRA (A+R), 1990
vert vörösréz, ø 50 mm/db

329.

SZTRÁKOS László

Cím: Budapest, Harmat u. 160. X. 61. - 1104

1954-ben született Budapesten. A Lékai János Hajózási Szakközépiskolában érettségizett 1972-ben. Többféle munkát végzett, jelenleg kazánfűtő. Hosszabb ideig járt képzőművész körökbe; egy évet a Magyar Képzőművészeti Főiskola előkészítő tanfolyamára; külföldi tanulmányúton (Párizs); Ausztriában szobrász szimpóziumon vett részt (1990). 1986 óta szerepel az országos kiállításokon: Debrecen, Szeged, Pécs (Kisplasztikai Biennále), Salgótarján, Hódmezővásárhely. 1990-ben Budapest Víztorony Galéria; Szentendre Vajda Lajos Stúdió; Ernst Múzeumban Fiatalok Stúdiója, illetve külföldön (Bécs, Köln, Villach).

325. THEILBARD DE CHARDIN ÉREM, 1989
bronz, ø 9 cm

326 - PIETER BRUEGHEL (A+R), 1989
327. bronz, ø 9,5 cm; ø 8,5 cm

328. VINCENT VAN GOGH, 1989
bronz, ø 10 cm

329 - EMBERPÁR (A+R), 1990
330. bronz, ø 9 cm/db

331. VAK MUZSIKUS, 1990
bronz, ø 8,5 cm

332. AZ IKVA HÍDJA SOPRONBAN, 1990
bronz, ø 9 cm

Sztrákos László (szobrász)

Pataky Galéria

1997 ápr 5 - 28

Lásd: Fenyvesi Márta.

SZTRAKOS LÁSZLÓ

Értesítjük és ezúton tisztelettel meghívjuk
Önt, kedves családját, barátait

a Pataky Galériába

(Pataky Művelődési Központ, Bp., Szent László tér 7-14.)

BUDAPEST 148
3. 4. 97
AL-I/48

Fenyvesi Márta

festőművész

és

Sztrákos László

szobrászművész

kiállítására, amely megtekinthető
április 5 - 28-g
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig

A Galéria megközelíthető a 13-as, 28-as villamossal, valamint a 9-es, 17-es, 32-es, 51-es, 62-es, 85-ös autóbusszal

Pataky

MAGYARORSZÁG
≈016
FORINT

Lóska Lajos
rénére
Budapest II.,
Felső Zöldmáli út 61-65

1025

Dataky

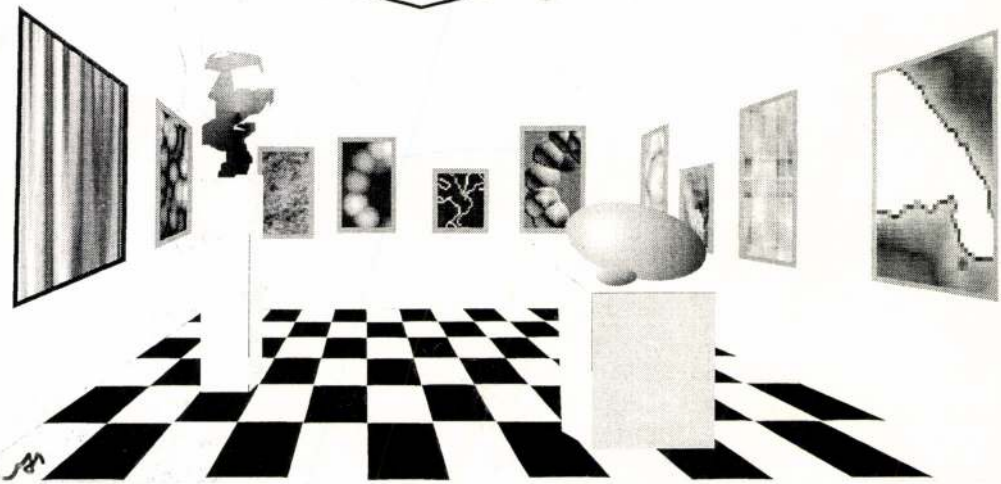

SZTRÁKOS LÁSZLÓ 1104 Budapest, Harmat u. 160.

1954. június 26-án születtem Budapesten. Autodidakta vagyok.
Az alábbi csoportos kiállításokon vettem részt:

I was born on June 26, 1954 in Budapest. I'm an autodidact.
I have taken part in the following group exhibitions:

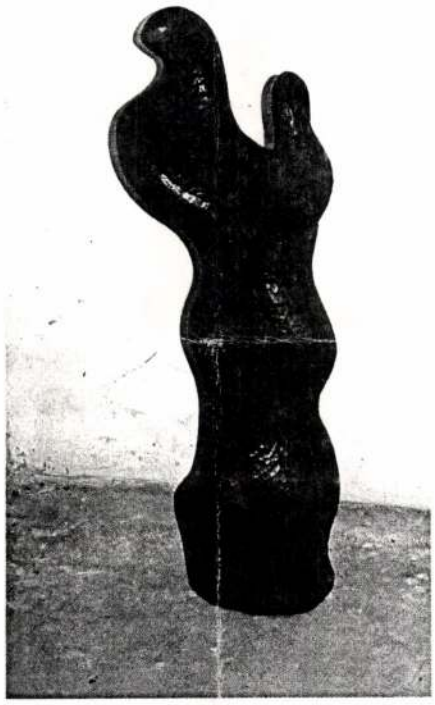

A forradalom előérzete

1986. IX. Debreceni Országos tárlat, Debrecen
XXV. Szegedi Nyári Tárlat, Szeged
1987. X. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs
1988. 18. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, Salgótarján
1989. 19. Salgótarjáni Tavaszi Tárlat, Salgótarján
XI. Országos Kisplasztikai Biennálé, Pécs
36. Vásárhelyi Őszi Tárlat, Vásárhely
1990. „Ecce Homo", Vajda Lajos Stúdió, Szentendre
„Jó melóm", Bécs, Víztorony Galéria, Budapest, Köln
Krastali Szobrász Szimpozium, Ausztria

SZTRÁKOS László

MDK

Sztrakovits Vilmos aradi épitész

III.dijat nyert az alábbi pályázaton

Az aradi Viktória takarékp. rt. intézeti házának tervpályázata. Művészet 1911. 388.l.

Sztrakovits Vilmos

Művészet 1911. 388

Csákány bronzból VII. 247.

Sztran György építész

Salgótarján városközpontjának megtervezéséért állami díjban vérzesült Jánossy György-Finta József és Magyar Lszázával együtt.

Kulturális magazin

1977. Kossuth, febr. 20. 8.55 M.

MDK

Sztranek János építész

Építési eng. ÉIÉM 1931. aug. 1. 12o. 1.

ANDREAS SZTRANTZINGER, textilfestomester

"Verzeichniss der zur Neusohler priv.Sieben Bergstädtisen Lade einverliebten Schwarz und schön-färbemeister,aus dem Meister-Buche ausgezogen. /1823/:
in thuroczer Comitat:Mosótz:
50.- Andreas Sztrantzinger
111.old. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I.A Textilfestás első nyomai 101.old

ARRABONA. A Xantus János Múz.Évkönyve, I. Győr, 1974.

JOSEPH SZTRANTZINGER, textilfestömester

"Verzeichniss der zur Neusohler priv.Sieben Bergstädtisen Lade einverliebten Schwarz und schön-färbemeister,aus dem Meister-Buche azusgezogen. /1823/:
in Thuroczer Comitat: Mosótz:
52.- Joseph Sztrantzinger
112.old. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I.A Textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz.Évkönyve, I. Győr, 1974.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

PESTMEGYEI HÍRLAP

Szőrényei Gyöngy

1966 SZEP 25.

Hírlap 1021

Kiállítások, előadások, vetélkedő

A múzeumi hónap rendezvényei Aszódon

Már hagyomány, hogy minden esztendőben az október a múzeumok hónapja. A megyében Aszód készül a leggazdagabb programmal erre az eseményre. Október elsején Petőfi Pest megyében címmel nyílik kiállítás a múzeumban. Ezt követően dr. Mezősi László, megyei múzeumigazgató tart előadást erről

lának 131. évf. [illegible] a godollói járás által hirdetett pályázaton.

Székely Bertalan emlékünnepély Gyadón
Pestmegyei Hírlap, 1966. máj. 10. szerd. 1. o.

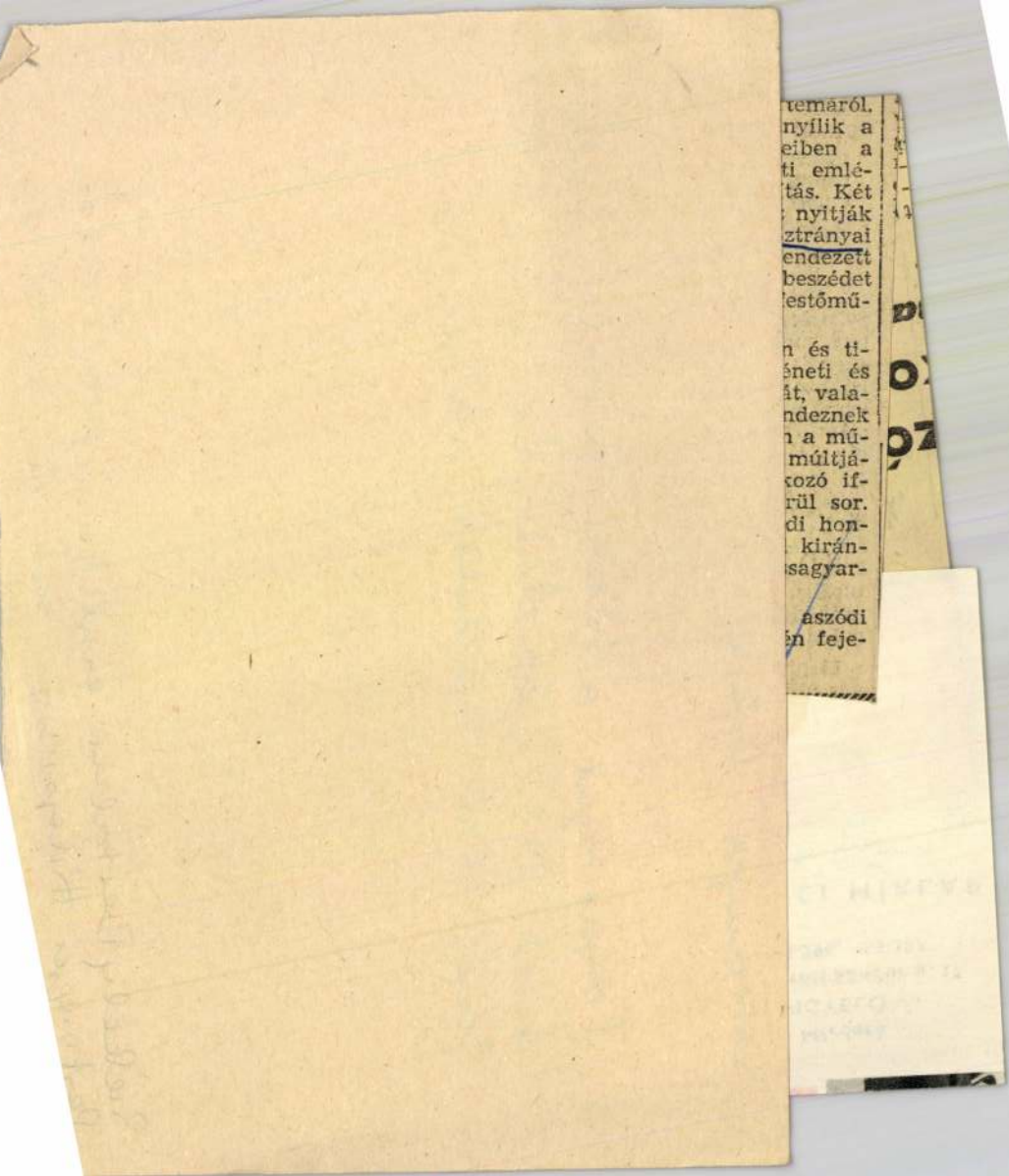

Sztrányai György

A Stúdió fája

A budapesti pedagógusok képzőművészeti stúdiója 1953-1963
Bev. Vajkai Aurél Bp. 1963.

39.o.

Sztrámyovski Erzsébet gyermekrajzoló (14 éves)

„Lovak" c. batikjáért erőstörmet

kapott a Jugoszláviai nemzetközi gyermek

rajz kiállításon.

Magyar Nemzet 1970 január 28

-Napló- 4. old.

Sztrapecz Károly
festő

M.D.K.

Várlatával és csendéletével
szerepel a kiállitáson

Lehőcz hárna - Nográd megyei Őszi Tárlat 1961.
Művészet, 1962. február — 32 l.

Sztrapecz Károly MDK

szerepelt a salgótarjáni őszi tárlaton.

--: Tárlat - nyitás előtt.

Nógrádi Népujság. 1963. nov. 9.

M.D.K.

Sztrapecz Károly
festő

„Sümegi délután",

Bordácsné H. Lenke: Nográd megyei képző művészek őszi tárlata 1960, 41 l.

Művészet, 1961. februar

Sztraskai csucsiver

templom falképei

(Nógrád vm)

l.

Gereczefalképek

574. h.

mille

Sztrázsai rk. templom

(Szepesvm)

Div Felsőm

371. l.

Coúratari tañari

tañárifa

Sztrażsai vk. Templom

l.

Jedlicska II.

420. l.

Férfi képe.

142. Albrecht Dürer

Sztrecsény vára

Trencsén vm.
megszállt.

Dienes Adorján
Regélő romok
Rozsnyó, 1940.
464. l.

Sztreczény (Sztrecsmo)

Könyöki 1882.

1/ a vár alaprajza 2 au = 10 -

nyugati oldal részletek 1 ablakmérnin vár kapolna 1:200 alaprajza

Crimer, Karrashordókörek -

2/ keleti oldal váztal

3 és 4, két facsimile 1676 ból és 1576? tavlati képek.

a déli oldalról -

Fritz Oakár felmérisci külön mappában 36 lap

36) ~~[illegible]~~ a vár alaprajza 1:200

berme. Lux rectificatiója 1918 ból.

alaprajz.

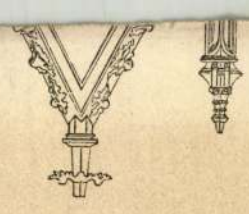

9

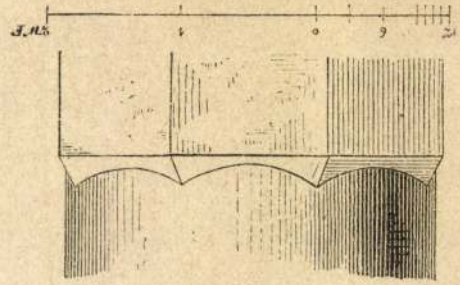

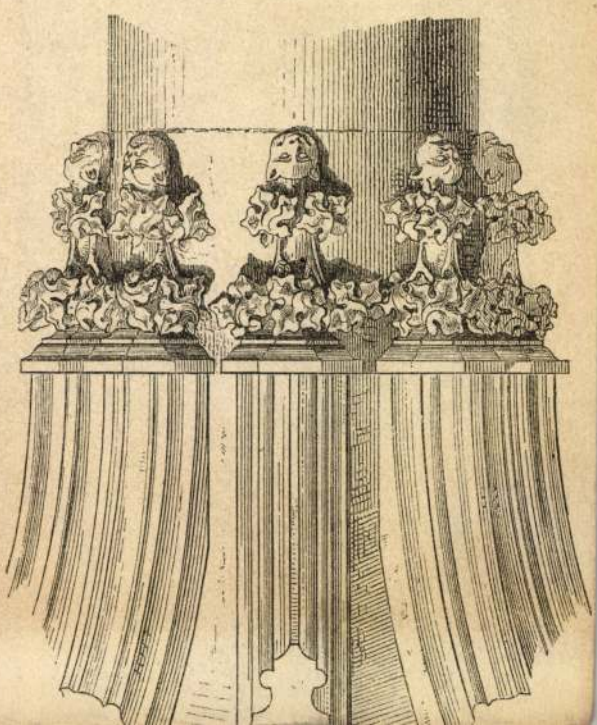

Setrecení vára

Trenecení vm.

Luk Podm

I. k. 721. l.

II. k. 724. l.

kiállítása, *Bathó Lajos* alkotásaival. Csöndben, áhítatos elmélyedéssel dolgozó művész munkáival ismerkedtünk meg, vízfestményekkel, melyek elsőrendű mesterségbeli tudással, a képzelet szárnyalásával, gazdag érzéstartalmukkal ragadnak meg. A kiváló mester minden lapja valóságos élmény, egyéni szemléletnek kifejezője, egy érzékeny művészlélek sokféle benyomásának tolmácsolása. A rikoltó színek helyett a gyöngéd tónusokat szereti. Mintha különleges palettája volna, ismeretlen alapszínekkel. Némely képe, alig egy-két borús színnel, a japánokra emlékeztet. Hangulatos őszi tája Li-Ti művészetét idézi. Egyik-másik lapja különös, exotikus benyomást kelt. Több képének a komor, fekete hangulatok adnak jelentőséget. A „Kivilágított templom" — olyan, mintha monotypia volna — mély barnákból előszikrázó, tüzes színeivel állít meg. Szereti az egész különös témákat, a bizarr alakzatú felhők játékát, a mindent szomorú szürkébe burkoló ködöt, a zord, fekete hátteret kettéhasító, ég felé suhanó, fehér füstöt.

Bathó Lajosban a magyar művészeknek nagy értékét fedeztük fel.

A Tamás-Galéria CXLIII. kiállításán *Farkas István* mutatja meg, hogy régebbi kiállítása óta mennyit változott. Mostani képei alig emlékeztetnek régi — nem egyszer a fantasztikus, álomszerű látomásokig denaturálódó — képeire. Kiváló tehetségét nem kell újra felfedezni, az a benyomásunk azonban, mintha egyéni kifejező ereje csökkent volna. Egyes művein Bernáth Aurélra kell gondolnunk, pár képe olyan, mintha zöld üvegen keresztül nézné a természettel szemben szinte ellenséges életet. „Kompozíció I." című alkotásán Munkácsy színein borong, a „Szigen" groteszk álom hangulatába ringat. Mondanivalója mindig érdekes, de

Sztrécsen vára

regi kéje repr.

Bubeller

43. l.

Sztrecsén vára

Trencsén vm.

laid

2

Luk Podm

III. k. 691. 1

V. 561 szám.
1906 polg. I

Végzés.

A Szpesti VI Ka

kir. jbságnak

Sp VII 618/3 számu végzésével Grünberger

Armin Béla örökhely Szpesti kerég javára

Szentiványi Gyula ellen

76 kor. fill. erejéig elrendelt

kielégitési végrehajtásnak

felperesi ügyvéd vagy

helyettese körhenjöté leendö fogana-

Sztrecsén vára

Trencsén vm.

l.

Luk Podm

IV. K. 712 l.

Az elszakitott Felvidékről (trencsénmegyei várak)

SZTRECSÉNY.

Sztrecsény vará

A fő női spion (Gerda Maurus).

Haghi, az ezeralakú főspion (Rudolf Klein-Rogge).

AZ EZERÉVES MAGYARORSZÁG

EGY HÓNAPON BELÜL MÁSODIK KIADÁS

RUSZIN FATEMPLOM

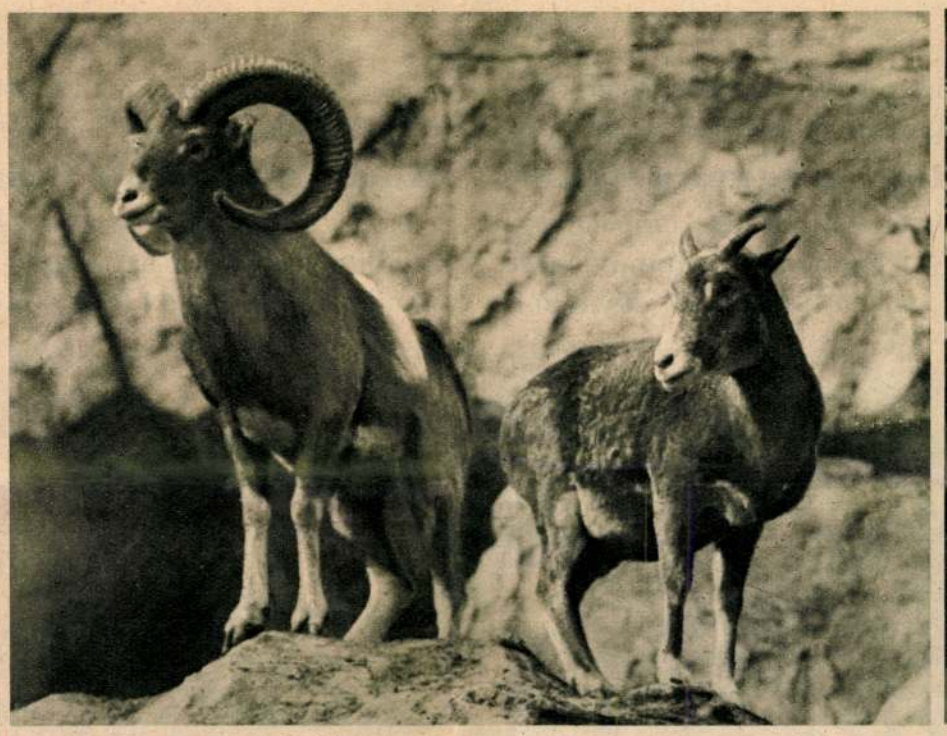

M U F L O N O K

KÁLLAI KETTŐS

S Z T R E C S É N Y V Á R A A V Á G V Ö L G Y É B E N

1200 OLDAL, 1031 GYÖNYÖRŰ MÉLYNYOMÁSU KÉP, 2 SZINES ÉS 82 EGYSZINŰ TÉRKÉPPEL GAZDAG ARANYOZÁSU VÁSZONKÖTÉSBEN

A MÁSODIK KIADÁS ELŐRELÁTHATÓAN 1940. ÉVI FEBRUÁR HÓ FOLYAMÁN KÉSZÜL EL

ELŐFIZETŐINK RÉSZÉRE 7.20 P

MEGRENDELEM „AZ EZERÉVES MAGYARORSZÁG"-OT 7.20 PENGŐS ÁRON

Az alanti 3 módozat közül az általam kiválasztottat aláhuzással megjelöltem.

1* Feladtam egy összegben 7.20 pengőt. Kérem a könyvet azonnal elküldeni.

2* Feladtam 3.60 P-t. Kérem a könyvet azonnal elküldeni. A hátralevő 3.60 pengőt hathavi részletben, mindenkor a P. H. előfizetési dijával együtt fizetem meg.

3. A könyvért járó 7.20 pengőt havi 60 filléres részletekben, a P. H. előfizetési dijával együtt fizetem meg. A könyv küldését a vételár lefizetése után kérem.

A szállitási dijat (Pesten 36, környéken 52, vidéken a távolsági öv szerint 52 vagy 82 fillér) a kézbesitéskor fizetem.

* Amennyiben az első kiadás időközben kifogyna, kérem a könyvet a második kiadás megjelenése után azonnal cimemre elküldeni.

Név: .....

Foglalkozás: .....

Pontos cím: .....

AZ EZERÉVES MAGYARORSZÁG

PÁRATLAN SIKER

1939.

Néhány hete forog közkézen a Pesti Hirlap gyönyörü kedvezmény-kötete: Az Ezeréves Magyarország. Páratlan sikerét tanusitja, hogy **ezrével érkeznek utólag megrendelések** azoktól, akiknek alkalmuk volt a művet előfizetőink körében megtekinteni. Ezért elhatároztuk, hogy könyvünkből utánnyomást készitünk. Igy a második kiadás megjelentetésével kivánunk módot nyujtani azoknak az előfizetőinknek, akik eddig Az Ezeréves Magyarország-ot még nem rendelték meg, hogy ezt pótolhassák. **Kockázat nélkül rendelheti meg ezt a művet,** mert ha nem nyerné meg tetszését, egy héten belül cimünkre visszaküldheti és befizetett pénzét visszatéritjük. Kérjük, sziveskedjék a tuloldali szelvényt kitöltve, nyitott boritékban hozzánk eljuttatni.

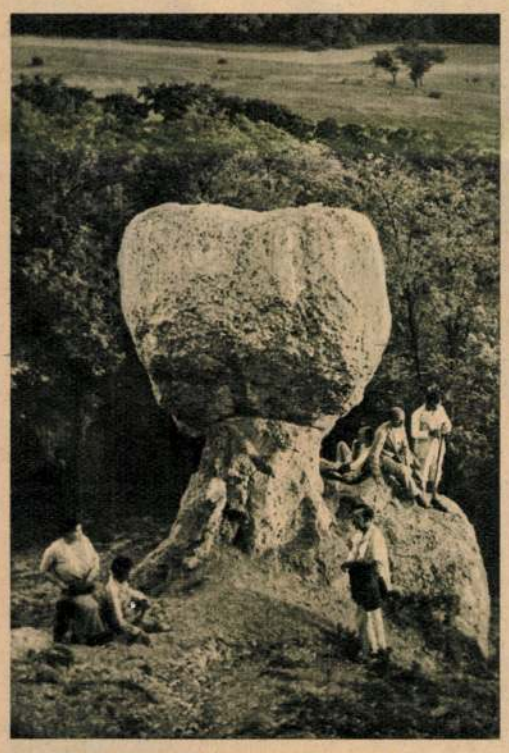

KŐGOMBA PILISCSABÁNÁL

AZ ISONZÓI CSATÁK SZINHELYE

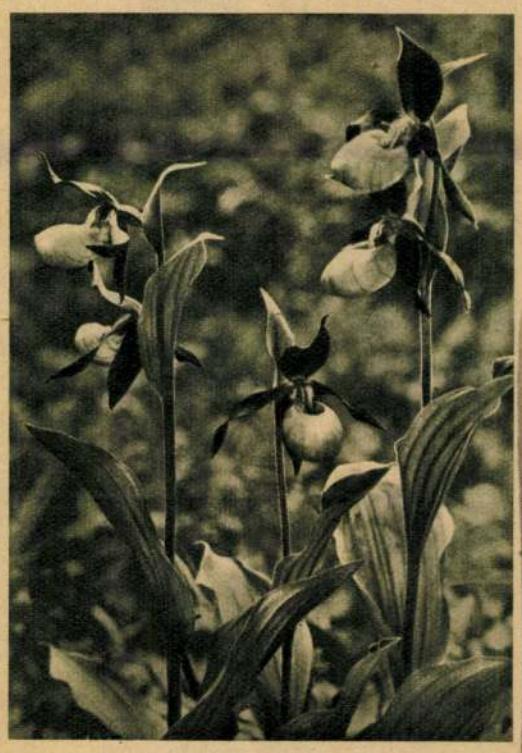

PAPUCSVIRÁG

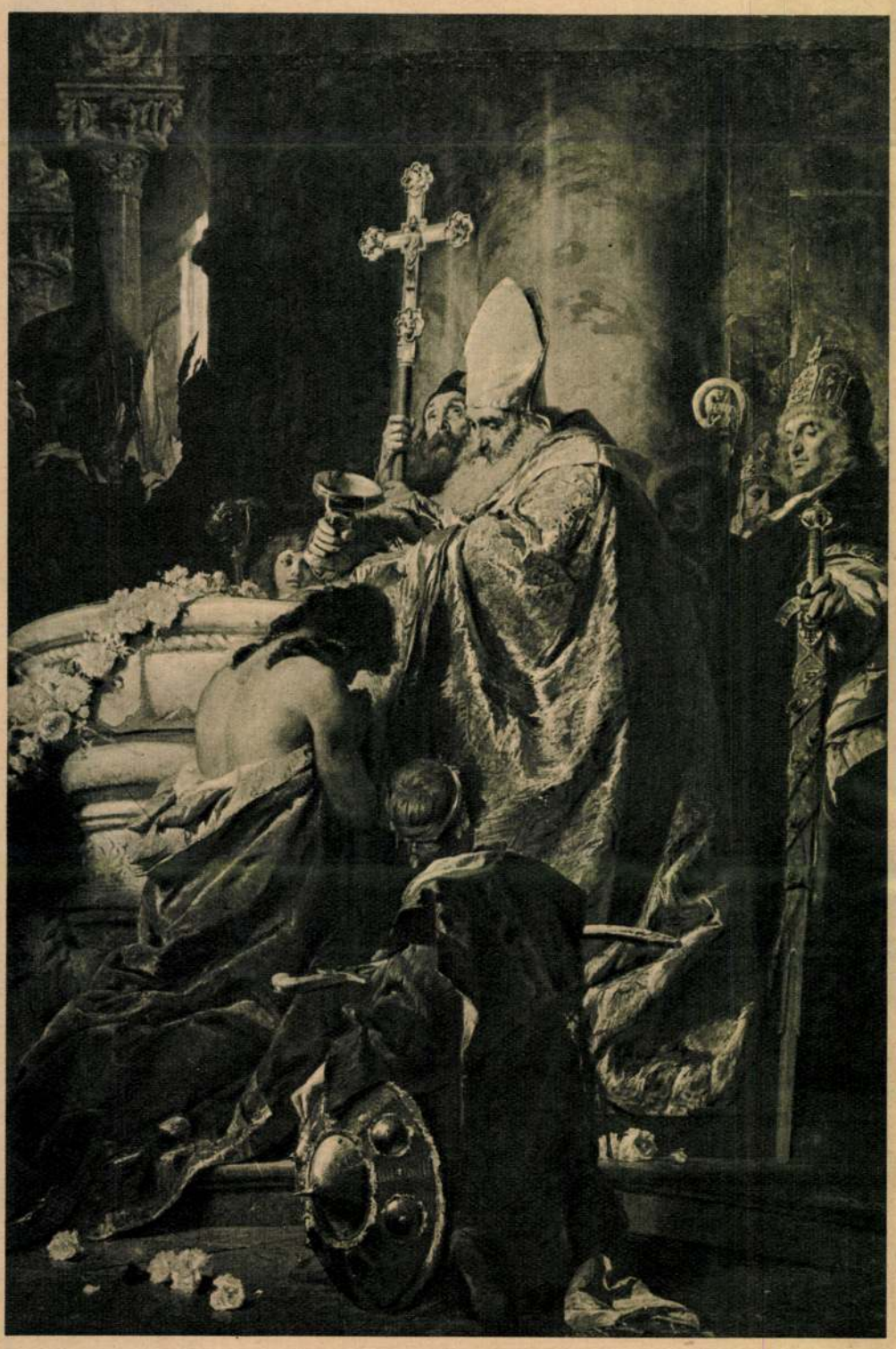

BENCZUR GYULA: VAJK MEGKERESZTELÉSE

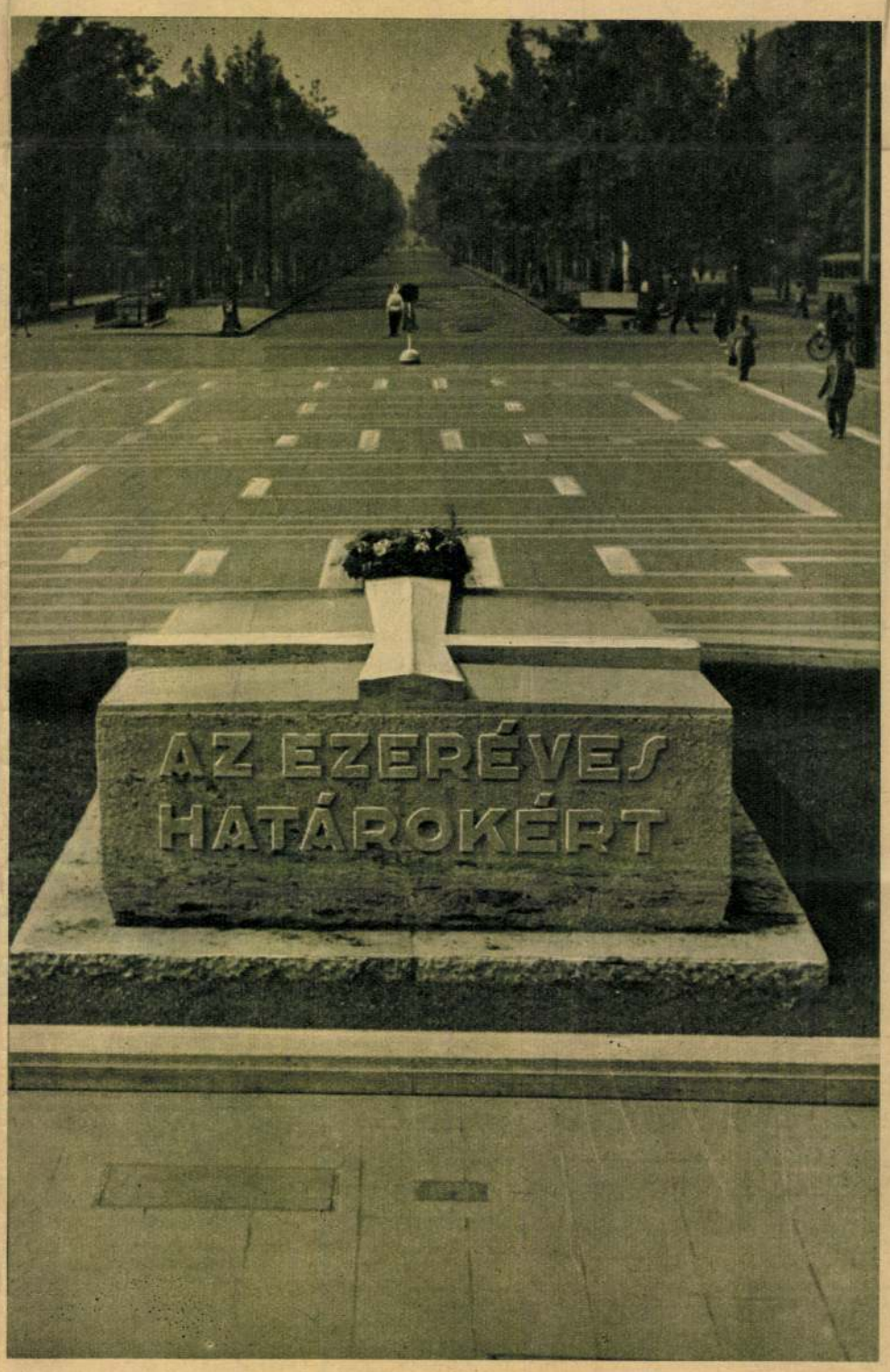

AZ ISMERETLEN KATONA SIRJA A HŐSÖK-TERÉN

CSAK A HÓ VÉGÉIG FELADOTT RENDELÉSEKET VEHETJÜK TEKINTETBE

Sztrecsnói várom

Rohbock rajza után

Hablitscher acél-
mezzete.
Megjelent.

Roh Hunf

II. 118-l után

A kép szövege
szerint tévesen
varini vár-
romnak írva

NYOMTATVÁNY.

Nagyméltóságú
Méltóságos
Nagyságos

MEGHÍVÓ

A

MŰEMLÉKEK ORSZÁGOS BIZOTTSÁGÁNAK

19 ..... évi ..... hó ..... n ..... napján

.....

délelőtt / délután ..... órakor megtartandó végrehajtó-bizottsági / rendes / albizottsági ülésére.

Tárgy: .....

Elnök megbízásából:

.....

Hornyánszky V. R.-T. Budapest.

Sztrecsno, Sztrecsény vára

(Hrad Strečno)

Trencsén vm

Nemos Eppel

Janota III.

92 - 103. l

HELYSÉG

VÁRMEGYE

ŐRZÉSI HELYISÉG

TULAJDONOS

SZAKCSOPORT

KOR

MÉRET

ALCSOPORT

SZÁRMAZÁSI H

MESTER

SZEMÉLYI VON

TÁRGY

EGYÉB ADAT

LEIRÁS (ANYAG, ALAK, MEGMUNKÁLÁS, DISZITÉS, FELIRAT, JELZÉS):

Sztrecsnó vár

Trencsén vm

l

Hadtört Kötl

1914. 588-l.

us 2-án

:59,3 cm.-- Lelt.sz.4610.-- Vétetett
l sz.leirat szerint 600 K-án (1122-913).
ius 20-án (1250-913).-- Elszámoltatott
3).

Sz.n.407-913
1122-913-2
Át.lelt.1078

Sztrecsnó

Takfelvvárak

97. l.

Sztrecsnó: vára

A középtérben emelked
melynek falai erősen meg va
melyen ketten haladnak s a
elősérben a domb mögötti ut
A háttést hegységi képezi. Fe

„Strezin

Dall altra pa
s a felső bal sarokban: „17
Réikarez, méretei a vonalk
Galeozzo Gualdo Priorato:

175. Ltpa T. 4180.

" hegy tetéjén a vár köti le figyelmünket,
unak rongálva. A hegy tövében út vezet,
mely jobbról kanyarodik a várnak. Az
n hátman mennek egy csoportban.
lirata a vár felett két sorban:

rte

5".

eretnek 13.2 : 18.6 s a rézlapnak 14.5 : 19.7 cm.
Ribellione d'Ungheria. In Vienna. 1676. pag.

66/93 N° 56.

Sztrecsnó:

A középtérbeli hegy tetejét
őrtornyokkal megerősített vár
mi felé egy férfi közeledik előtte
tiszt mutat a feléje jövő ke
nton két férfit veszünk észre
szarvasmarhára. Felirata

„Strezin

és „175".

Rézkarcz, méretei a von
Galeazzo Gualdo Priorato:
Ltsa T. 4179.

a kőfalakkal, köröndökkel, bástyákkal és
kovozorozza, hová út veret, hol koldus ül
szaladgaló kutyával. Kissé följebb egy
ít katona fdé. Az előtérben a dombb mögött
s jobbra a pásztor vigyáz a két pihenő
fölül.

"

-

alkeretnek 18.3 : 13.3 s a rézlapnak 19.5 : 14.3
Ribellione d'Ungheria. In Vienna 1676. pag. 175.

66/93 № 55.

Sztrecsno vára

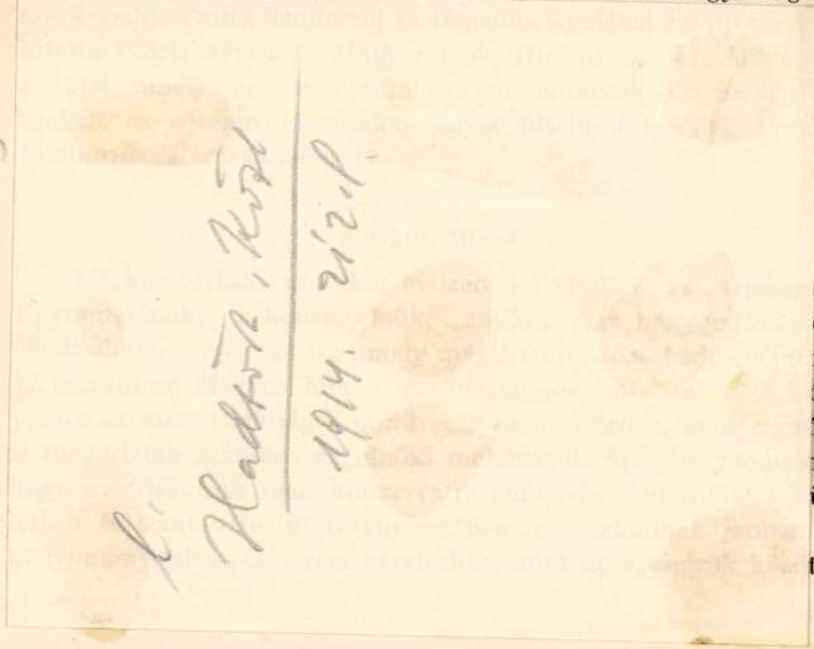

(Trencsén vm)

l.

Hadtört, Közl

1914. 212.l

az Ujságiró Egyesület is föleledt fajdalmas aleltságából. Az Ujságiró Egyesület vezetése ujra Márkus Miksa kezébe került, mig az Otthon élére a közgyülés Hoitsy Pált emelte és az ő elnöklete alatt az Otthon ujra fölvirágzott. Különösen Sziklay Jánosnak és Kun Andornak, az Otthon alelnökeinek volt fontos és döntő szerepük az Otthon rekonstruálásában, a tagok szortirozásában és az uj szellem elhintésében. De nehéz és felelős munkájukat annyi tapintattal és az ujságirók iránt való oly nagy szeretettel és lojalitással végezték, hogy személyüket mindenki elismeréssel és becsüléssel halmozta el.

Hoitsy Pál halála után ujra Rákosi Jenő került az Otthon elnöki székébe, mig ő mellette főleg Süle Antal buzgólkodott, eleinte mint az egyesület főtitkára, később pedig mint az Otthon egyik alelnöke. Rákosi Jenő halála után az ujságirók egyeteme Márkus Miksát óhajtotta elnökének megválasztani és igy Márkus Miksa ezidőszerint nemcsak az Ujságiró Egyesületnek, hanem az Otthonnak is az elnöke.

Az Otthon uj és föllendült érája, anyagiakban való gyara-

Sztrecsenyi várrom

kelje repr.

Magy. Múzeuleker

III. 279. l.

alapraja

u. o. 280 l.

36. Ismeretlen festő
A XVIII. századból.

36. Esterházy Miklós.

Egész alak, kissé jobbra piros övet fogja; baljámt pedig a lett arany zsebóra és bogláros pré vényét nyaklánczon viseli. Hátrafé möldöke és szeme barna. Prémgallér lája vörösbarna ~~brokát~~, szük nadrá ranygyapjas-rend jelvényével ~~díszi~~ korv kilencz sorban: ILLMVS: AC: EXCEL GALANTA: PERP: DE: FRANCO: R: HV COTVM: SOPR: ZOLIE: ET: DE: BERE: CON: CAM: ET: PER: HVN: LOCVMTENEN zöld teritőn öt sorban: FVNDAVIT T

559
(TK)

Vászon, méretei 215: 129
~~A Nemz. Muz. képtárából.~~
Át. Képt 98. — A Dank
Kifüggeptésére vonatkozó

— 1894: IV. 143.

904: V. 2 -

BUDAPEST

III.

Óbudai plébánia-lap.

Aquincumi Lapok. VI. 1880, 777,

Sztrecsanó vár

Háry Gyula rajza

Repr.

Om V. 137. l.

A felhők felett

Körmöcbánya

kapujával és középkori erődítések romjaival elragadó környezetben fekszik. Barokk és renaissance építészeti és történelmi emlékein kívül különösen a környék kiváló síterepeit ismerik a turisták.

És a városokon kívül mennyi kedves szépséget nyujtanak a fürdőtelepek, ahol a régi emlékek zamata sohasem veszhet el! Vihnye híres meleg vasas és alkalikus forrásai mellett ott áll az ősi vasgyár, amelyben még Rákóczi kurucai részére gyártották a golyóbisokat és Görgeynek kovácsolták a fegyvert, az évszázados gesztenyés parkban pedig a selmeci akadémikusok majálisairól beszélnek még ma is a susogó falombok. A Nagy-Fátra alatti «túróci paradicsomban» fekszik Stubnyafürdő: forró, kénes meleg vizét hat forrás szája önti. A Zólyom és Besztercebánya közötti szakaszon Szliács páratlan gyógyvize hívogat s az Alacsony-Tátra ölében Koritnica-fürdő húzódik meg a Prasiva (1754 m) zegzugos völgyei egyikében. De akit nem vonz különösképpen a bányavárosok romantikája, vagy a fürdőtelepek színesebb élete, — az ezernyi szépséget talál a havasok titokzatos világában, ahol az őstermészetet alig bolygatta meg emberi kéz.

Az Alacsony-Tátra hatalmas, csaknem 100 km. hosszú, összefüggő hegyháta nyugatról a Nagy-Fátrával határos Stureci-hágótól (1911 m) keleten a Királyhegy (1943 m) impozáns csúcsáig terjed. A hegység gerince, a Gyömbér (2045 m) ormait kivéve, csaknem mindenütt legelőkkel borított, fenyvesekkel szegélyezett, kiváló szépségekben bővelkedő terület, amelyen négy-ötszörös szakaszban végigvándorolni különösen érdemes feladat. A gyephavasokon keresztülvezető hegyháti túra kiindulópontja lehet a Stureci-hágó, ahonnan az első napon Donoválon, Kecskán (1226 m) át érhetünk le Koritnica-fürdőre. A második napon a Prasiva (1754 m) és Latiborska-havas (1648 m) között túristamenedékház vár. A harmadik részlet a Gyömbér csoportján vezet keresztül, ahol vagy jól felszerelt menedékházban hálhatunk, vagy tovább haladva a Kiskirályhegy (1809 m) gerincén a Csertovica hágóba ereszkedünk (1239 m) s onnan a liptói Felső-Boca községbe. A negyedik napon az Alacsony Tátra legvadregényesebb keleti részét kereshetjük fel, ahol a Zadnáhola- (1661 m) Vápenica- (1602 m), Orlava- (1841 m) havasokon át Királyhegyre (1934 m), innen pedig vagy Garamfő mellett leereszkedünk északra a Gölnic-völgybe, vagy Királyhegyalja és Vereskő felé a Garam völgyébe.

A Nagy-Fátrában a Krizsna (1575 m) és Smrekov (1441 m) közötti nyeregben Királykúton (Králová Sztudnya), van menedékház. A Besztercepatak völgyéből érhető el a legkönnyebben; a Stureci hágóról is vadregényes gerincút vezet odáig. Besztercebánya mellett a Szuhi-

vrhon is van menedékház, síterepek központjában. A Jánosik menedékház a körmöcbányai Szkalkán (1180 m) épült. Ez a körmöcvidéki sísport középpontja. A Krizsnától északra, a Nagy-Fátra gerinc vándorainak nyujt jó meghálási lehetőséget a Herman-menedékház a Smrekovicán (1400 m), amely Koritnica felől is könnyen elérhető.

Az északi Kis-Fátrában a Klacsiáni Magurán 1300 m magasságban épült menedékház, a Fátra-Kriván északi oldalán pedig a csúcs alatt 300 m-nyire Majláth erdőbirtokos vadászháza nyujt jó pihenőt éjszakára is. A Kis-Kriván keleti oldalán a Révay-menedékház a Kárpát-Egylet tulajdona. A Kriván alatti Meskalkán (1500 m) pedig a Szlovák Turista Egylet menedékháza áll. A Vág völgyéből szép erdei ösvényeken elérhető Chleb (1644 m) alatti menedékház, amely ugyancsak a Szlovák T. E. tulajdona. Az északi Kis-Fátra gerincvonalának végigjárása a Vág sztrecsnói áttörésétől az Óvár-Szuhy-Fátra Kriván-Chleb-Stoh és Rosudecen keresztül az Árva völgyébe a legvadregényesebb túrák egyike. Háromnapos kirándulás keretében még fővárosi túristák részére is megoldható.

Sztrecsnó

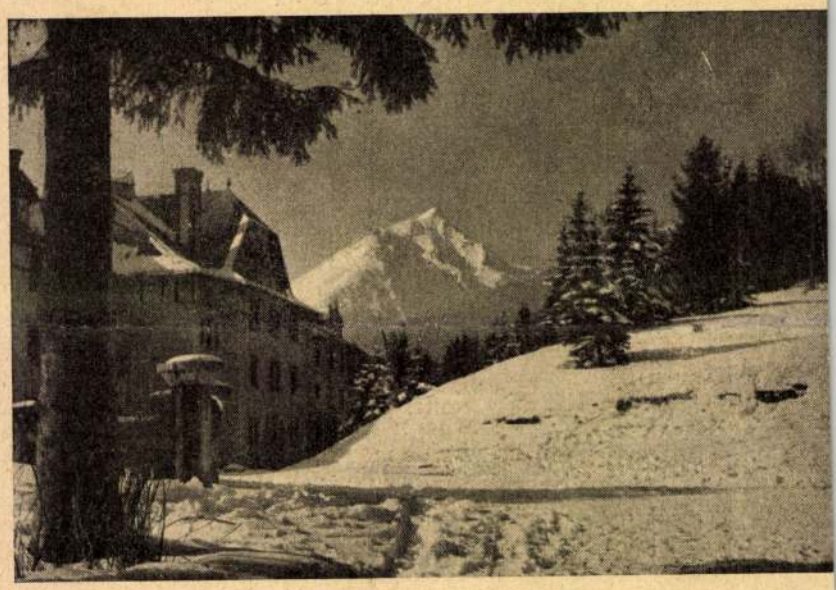

Tátralomnic

A déli Kis Fátrában a Halasa-menedékház és Dodova-ház a Velká-Luka (1477 m) csúcsa alatt Túrócszentmártonból gyakran felkeresett kirándulóhely.

Hát még a Magas-Tátra pompás hegykoszorúja milyen csodás örömökkel vár télen-nyáron egyaránt! A téli sportok híveinek nem kell külön hangsúlyoznunk, hogy a sízés örömei mennyire fölötte állnak minden más sport által nyujtott élvezetnek.

Aki esetleg nem próbált még sohasem fürge lécei segítségével az ismeretlen természet titkainak szemébe nézni, aki nem látta maga azokat a felejthetetlen szépségeket, amelyeket a havas mező, erdő, hegy, völgy egy-egy verőfényes téli napon az ihletett lelkek előtt feltár, aki nem vette észre, milyen új képekben bontakozik ki előtte a téli világ, — annak úgyis hiába beszél a legszebb költemény, hiába prédikál a legjobb szónok. Aki viszont egyszer is élvezte azt az üdítő mozgást, amely a farkasordító hidegben ingújjra vetközötten is fölmelegít, aki csak egyszer is érezte egy-egy hosszú, kilométerekre nyúló boldog repülés érzetét keltő lesiklásnak bátor örömét, annak úgysem mondhatunk újat, hiszen azt az első próbálkozás után máris bűvkörébe vonta a sízés tündére, akinek ölelő karjai közül nem tud, de nem is akar szabadulni.

Ótátrafüred siklóvasútjának felső állomásánál épült Sportszálló környékén minden téli napon egymás hegyén-hátán rajzanak az emberek. Sízők, szánkázók ármádiája táborozik itt, akárcsak a Svábhegy Anna-kápolnája körül. De mégis milyen más világ ez! Előttünk a hó alatt szunnyad

Tükör 1942. 12. 27 -

basa is épen akkor jött el a szultántól, a ki a legkegyesebben fogadta. Épen az uton találkoztak.

— Jó szerencse, el ne hagyj! — mondá Toldalagi elég fenhangon, s nem épen a legderültebb arczczal várta be a főur jövetelét.

Az egész magyar követség megdöbbent. Ez alkalmatlan találkozás alig lehet előnyükre.

— Itt vannak az ebek, a kik szót mernek emelni a leghatalmasabb padisah ellen? — kiálta fel Husszref basa s arczát veresre festé a harag, az ingerültség — kötelet az ebeknek, lánczra velük, hogy marni ne tudjanak!

A követségben nemcsak Farkas, hanem többen is voltak a törökül tudók, a kik rögtön megrettenéssel tolmácsolák a vezér szavait. Hanem tolmácsolóra szükség sem lett volna, minthogy a parancs azonnal teljesitve lőn. Egy csoport szipahi fogta körül a kis csoportot, s a roppant néptömegen keresztül a vezér palotája, vagy inkább palotai börtöne felé haladtak.

A magyar urak ollyan szomoru arczczal tekintének a leáldozó őszi napra. Ki tudja nem áldozik-e az le az ő számukra örökre?!

Apró, alacsony kalyibákba helyezték a foglyokat. Meglehet, hogy nem sokáig lesznek ott, hanem elteszik őket még keskenyebb helyre — a sirba.

Még ugyanazon napon az erdélyi fejedelem egyik jóakarója s egyszersmind Husszref basának kedves embere, Musztafa csausz aga járta végig a börtönöket, hanem fájdalom, semmi vigasztalót sem tudott mondani. Végre az utolsóba jött, a hol János volt Farkassal együtt. — A jó müzülmán arcza, derült, nyilt tekintete jó szivet, tiszta lelket árult el; e mellett olly jól beszélt magyarul, hogy öröm lett volna hallgatni, ha nem olly szomoru dolgokat jósol.

— Szegény ifju, sajnállak — mondá az aga — kár lesz a szép fiatal fejedért!

— Mit, az enyim, uram — viszonzá János — én csak Toldalagi uramat sajnálom. Páratlan derék férfiut veszt benne Erdélyország.

— Pedig alkalmasint elveszti. Hanem lásd, ifju magyar, te még fiatal vagy; neked kár volna veszned . . .

— Oh uram, jó aga, nem lehetne Toldalagit valamiképen megmenteni?

— Nehezen! a vezér haragszik, hanem te . . .

Az ifju ismét szavába vágott :

— Oh pedig én leszek vesztének oka! Uram, nem beszélhetnék én a vezérrel?

— De igen, s bizonyára életben is maradsz, ha . . .

— Ha? — kiálta fel az ifju élénken.

Az aga nehány pillanatig késett a szavakkal.

— A vezérrel beszélhetsz és meg is szabadulhatsz, ha — föl-veszed a mahomedán hitet. *)

Az ifju felsikoltott, s mig baljával eltaszitá magától a csausz agát, jobbjával elfödé szemeit.

— Ugy hát Isten veled, szép ifju, vigasztalódjál és higyj, ha tudsz!

E szavak után távozni akart.

Kemény megragadá jobb karját.

— Uram — rebegé ingerülten — szentelj nekem ma estére nehány perczet.

— Itt leszek! — viszonzá Musztafa, s nehány pillanat mulva eltünt a sötét folyosón.

A jó Farkas bámulva nézett urára, s nem tudta mire vélni a dolgot. —

Mikor eljött az est, a becsületes aga szinte megjelent a fejedelmi apródnál. Azt hitte, talán áttéritette az Izlámra.

Az ifju szavaiból, hangjából igen ki lehetett venni, hogy nagyon szereti azt, a ki mellett szól — a jó öreg Toldalagit.

Elmondotta róla, mennyit vesztene az által Erdély, ha e dicső fiától megfosztatnék, milly vigasztalhatatlan lenne a kedves család, melly e férfiu támasza, feje.

— Oh uram, és e férfiura én hoztam vesztét! — kiálta fel János fájdalmasan.

A csausz aga bámulva tekintett az ifjura.

— Igen uram, én, egyedül én. A férfiu, kinek nevében esengek, engem bizott meg azzal, hogy a hozott ajándékot vigyem el Husszref basának a fővezérnek, és én átkos makacs fejem tanácsát hallgatván meg, s nem az ő parancsát, a kaimakámhoz mentem, s annál tettem tiszteletemet. Én, egyedül én vagyok oka mindennek! Oh kérlek, uram, kegyes jó uram, — folytatá hévvel, menj el a fővezirhez, mondd neki, ha büntetni akar, büntessen engem, csak ne az ártatlant, csak ne Toldalagit!

Az apród nem mondott igazat. Musztafa gyönyörködve nézte a nemeslelkü ifjut, s midőn ez bevégzé szavait, az aga megszoritá jobbját. Tudta ugyan, hogy nem mond igazat, s épen ezért bámulta olly nagyon.

— Megértettelek!

E szavakkal a csausz odahagyta a börtönt . . .

A jövő napon Husszref basa maga elé hivatta az erdélyi követséget.

„Engem nem hivának, künn maradék, az ajtónál hallgatóan.“*)

Hosszas bennidözés után derült arczczal jöttek ki az urak.

— „Hát a kaftánokat hova tötték kegyelmetek“? **) kérdé az apród, vidor lelkét ismét a tréfának engedvén.

Hanem Toldalagi uram felelet helyet kiterjesztette mind a két karját, az ifju apród pedig odaborult a tisztes öreg vállaira, örömében könyek gyültek szemeibe és hallani lehetett hogy sirt, zokogott!

. . . . . .

— Szerencsés jó napot adjon az Isten kegyelmednek, emberséges Rosenberg uram!

Ezen szavakkal köszöntött be egy daliás termetü lovag a jó szebeni polgárhoz, a ki épen ekkor készült el hazulról mint azt kitünő nagyságu bárányból süvege, hasonló bőrrel prémelt nagy téli ködmene és vasszöges végü botja tanusiták, melly nélkülözhetlen téli kellékek elseje Rosenberg uram fejét, másodika egész testét disziték, harmadika pedig kezének ügyes vezetése mellett a sikos uton való eleséstől volt ovandó.

Ép a konyhaajtón akart kilépni, midőn e rémhangok hatottak füléhez. Kitekintett, s ime az udvaron négy lovagot látott, tele hóval, a kik közől hárman le is szálltak lovaikról, s ezeket a negyedik gondviselésére bizván, egyenesen a konyhaajtó felé haladtak, mellyen Rosenberg, mintegy kövülve állott.

A bot egyszerre kiesett kezéből, a midőn felismerte az érkezetteket, elhalaványodva tántorgott vissza.

— Jaj nekem, irgalmas Istenem — rebegé elrémülve — hát ezeket csakugyan visszahozta az ördög?

Az érkezettek közől csak a hátulsót ismerte fel, a ki nem volt senki egyéb, mint a fejedelmi apród, ki az első kettőt nem látta soha, pedig bizonynyal jobb leendett, ha ismeri, mert a két első lovag, kik János előtt jöttek, követségi szolgák voltak, egyik Toldalagié, másik Kemény János legénye — Farkas.

Ez utóbbi olly büszke léptekkel közelite ura előtt, mintha legalább is Konstantinápolyt hóditotta volna meg.

Az annyira féltett kedves kis feleség történetesen épen a konyhában sürgölődött a tüz körül, midőn a lovagok beléptek.

— Csókolom a lelkét is, édes szép háziasszonykám — szóla Farkas az idegen nyelvben elég jártassággal — megengedi e hogy egy két napig ismét itt lehessünk?

A takaros szász menyecske épen nem haragos szemekkel nézett végig a deli termetü legényen, s igen érthetően mondá ki a *sziresen*-t.

— Jaj, lelkem gyönyörüsége! — kiálta fel Farkas hevesen — illyen pogány időben tett ollyan hosszu ut után, nem is vigasztalhat meg senki más, csak az illyen szép menyecske.

S e szavak után, a főur szerepét nagy ügyességgel játszó szolga átkorolta Anna asszony karcsu derekát, s tulajdon deres bajuszának figyelembe nem vételével ollyan czuppanós csókot ejtett a piros ajkakra, hogy a menyecske fülig elpirult, hangosan elsikoltotta magát, azután villámgyorsan tünt el a szobába.

Rosenberg uram ugy érezte, hogy a világ egyet fordult vele. Csak állt, állt mozdulatlanul, rémitő keserü érzettel szivében, a minővel csak birhat az ember, ha más csókolja előttünk a feleségünket.

Szörnyü ámulatából csak a rémitő ember szavai zavarák fel.

— Kérem, Rosenberg uram — mondá ez sürgetve — vezessen bennünket a nemzetes urammal valami jó meleg szobába. Te

*) Kemény maga a fenebb idézett müben.

*) Kemény önéletirása 131.
**) U. O.

Vas. Ujs. 1858.

pedig — folytatá Farkas a Rosenberg által is jól értett magyar nyelven, s gazdájához az apródhoz fordult — azt megmondom, semmirekellő, hogy utána légy a dolgodnak, mert ha nem, — épen ugy lesz a botnak dolga, mint Bukarestnél volt. Takarodjál.

Kemény János, a fejedelmi apród mélyen meghajolt szolgája előtt, s visszament a lovakhoz, a szeremféltéstől gyötrött házigazda pedig meleg szobába vezette vendégeit. Hogy millyen szivesen tette, gondolható.

(Folytatása következik.)

Vágvölgyi képek.

(Folytatás.)

III. Sztrecsnói vár.

Óvártól egy ágyulövésnyire, a Vág balpartján, a Biada havasnak utolsó, mintegy 400 lábnyi magas, meredek sziklacsucsán uralg a sztrecsnói vár. — Kilátása a varini, belai s vágturóczi völgyekbe igen gyönyörü. — Köszikláit a sebes Vág haragos habjai mossák. A falait tartó köszikián egy öles, s kaput képző utat tört magának az emberi erő, mellyen félve lépdel az utazó, attól tartva, nehogy a feje fölött függő köszíklák, s a repedezett s romokba düledező mohos várfalak fejére zuhanjanak, s őt a tajtékzó hullámokba temessék. — Ki legyen épitője, arról bizonyost nem tudni, hihető azonban, hogy az a tatár dulás után a XIII. század végén épittetett, s a király birtoka volt. Róbert Károly idejében Sztrecsnón királyi vám volt, s várnagyja az akkori országbiró Sándor.

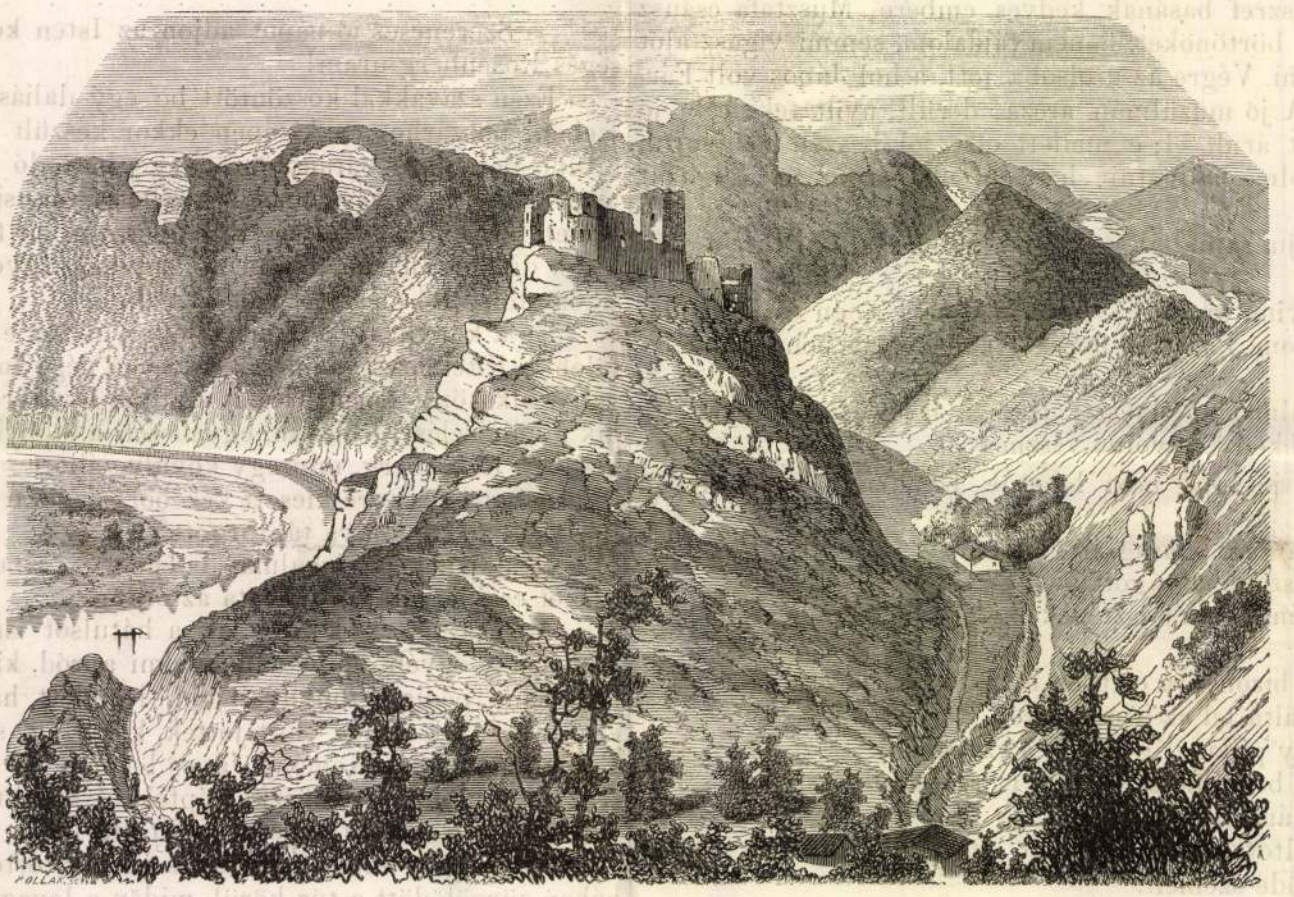

Vágvölgyi képek : III. Sztrecsnó vár.

1338-ban gróf Zeech Miklós országbiró s „Turuch vármegye“ főispánja parancsolt e várban.

1357-ben az olaszországi harczokban N. Lajos oldalánál vitézül harczoló s többször megsebesitett veszprémi születésü Machka Domokos nemességgel s Sztrecsnó faluval ajándékoztatott meg érdemeit becsülni tudó királyától. 1384-ben már ismét Poscha Miklós és István mondatnak sztrecsnói parancsolóknak. 1395-ben a magyar nemesektől behivott Zsigmond király ellenpártosa, Ulászló lengyel király foglalta el.

1420-ban Zsigmond király e várat Dersffi Szaniszló kincstárnokának ajándékozá, de nem sokára visszaesett megint Albert királyra, ki is nejének Erzsébetnek, a többi adományozott várak közt, Sztrecsnót is adá. Midőn Albert halála után Erzsébet királyözvegyet a vitéz Jagellói Ulászlóval a magyar rendek összeházasitani akarák, a közben pedig az özvegy királyné V. Lászlót szülé, s az ország nemessége e miatt két pártra szakadt : akkor a csecsemő László pártosai Gara László s Giskra János vezérlete alatt a cseh és morva seregeket hivták be segitségre. Sztrecsnót a csehek foglalták el. — Ugyanis : a csecsemő László részén harczoló Pankrácz a majd általellenben levő Óvárból éjjel meglepé a sztrecsnói vár őrségét, s a várat egy merész harcz után a csehektől segitve meghóditá. Ezért, s egyéb elkövetett erőszakos tetteiért, a megyék hangos panaszai következtében az 1444. budai országgyülésen fogságba tétetett; de Sztrecsnó mégis csak a csehek birtokában maradt, mig azt a vitéz Hunyady János a csehek kezéből kiszabaditá, s a koronának visszaadá. Hangosan szólalt fel Sztrecsnó a gyenge V. László véres tette ellen, midőn ez a nagyreményü Hunyady Lászlót Cillei barátjaitól eltántoritva, adott szava s esküje ellenére lenyakaztatta. Hüséget s segitséget esküdt a véres boszut forraló anyának, Szilágyi Erzsébetnek, s hogy a felsővidéket annál jobban biztositsa magának, az 1445-ben Hunyady által fogságából kiszabaditott Pankrácznak ajándékozá Sztrecsnót, azon kikötéssel, hogy ez Hunyady családjának a király s pártján levők elleni viszályban hü szolgálatot tegyen. Mátyás király Pankrácz hü szolgálatát, mellyet az több harczban, de főleg Csehországban tanusitott, meghálálni akarván, Sztrecsnót adá örökül neki s utódainak.

Később a hatalmas lengyel szedleczi Kosztka Miklós birtokába került, mellynek egyetlen leányát, a prot. hitre tért Thurzó Ferencz, volt nyitrai püspök vevén nőül, e vár örökösévé lett, s családja 60 évnél tovább birtokában maradt e várnak. — A Thurzó család kihaltával, a zavaros 17-ik században, a Ferdinandok békétlen idejében Hadadi báró Vesselényi Ferencz országnádora birta e várat. — E szép külsejü s bátor szivü levente nőül vevén az erényes Zsófiát, Bosnyák Tamás füleki kapitány leányát, irántai hütelen magaviselete, s tiltott szerelmes kalandjai miatt fekete fátyolt boritott Sztrecsnó mohos falaira. — Angyali erényü neje bujában halt el. — Zsófia holta után Vesselényi Rákóczy György ellen harczolván, nem fegyverrel, de szerelemmel hóditá meg, nemcsak az erös Murány várfalait, de páratlan hösnője Széchy Mária, Bethlen István deli özvegyének szivét is, kinek szépsége Vesselényit még Zsófia életében lebilincselte. Hálás királya Murányt s a nádorságot adta neki, a régótaszeretett Mária pedig kezét. De az uj házasságon nem volt áldás. Mária nem nyugodott, mig férjét királya elleni összeesküvésre nem birta, mellyért társai lenyakaztattak, ő pedig megtört hittel s szivvel szállott sirba. — Vesselényi 1667-ben történt halála után Sztrecsnót herczeg Eszterházy kapta királyától, ki is 1685-ben Szelepcsényi Györgynek, ország primásának zálogositotta el e várat, Szelepcsényi megint Kolonichnak, akkori györi püspöknek, ettől herczeg Eszterházy Pál ország nádora 1686-an váltotta vissza, s mai napiglan birják utódai. — Tököli háborujában romboltatott össze, s azóta lakhatlanná lett az egykor büszke Sztrecsnó vára. Azóta lehanyatlott Sztrecsnó fényes csillaga, megszüntek falaiban lakni hazánk vitéz bajnokai, most sirban feküsznek, s az egykor erős, ma roskadozó falak nagyságuk s dicsőségük mulandóságát hirdetik unokáiknak.

(Folytatása követk.)

Unghváry Vilmos

Egy elefánt vitézsége a keletindiai háboruban.

A Politikai Ujdonságokban tettünk ugyan már említést azon jelenetről, mellyet itt leirni akarunk; de rendkivülisége miatt megérdemli, miszerint ujra visszahozzuk emlékezetünkbe.

Az indiai angol hadsereg főbiztosának egy jelentésében egy tényt közöl, melly érdemes arra, hogy az indiai hadjárat történetében följegyeztessék.

Midőn Outram tábornok mártius hóban Laknau ellen előre nyomult, az általa vezérlett egyik hadoszlopot Saltanpur és Feisabad közt egy erős fölkelőcsapat megrohanta, melylyel heves csatát kelle vivnia. A dandárparancsnok elég korán értesülvén a dologról, megtehette a szükséges intézke-

Divat

4.

3.

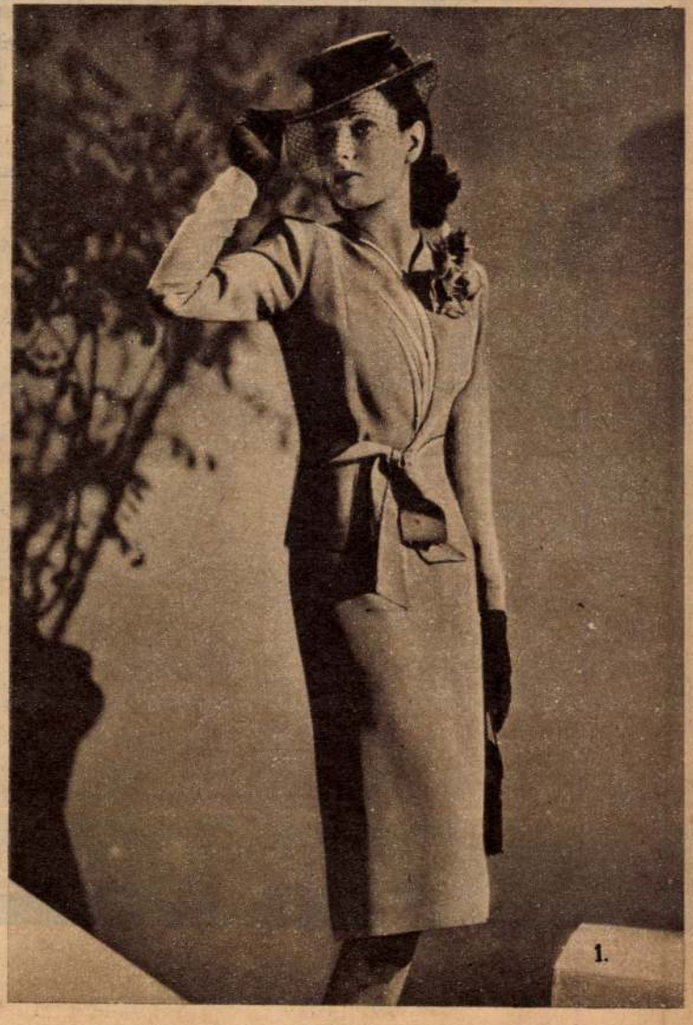

1.

ényű szövet-
gombolás
elől meg-
fehér-vörös
bőr díszí-
szattyánbőr
sokorral.
modell.)

ini három
bott fekete
t, az öv
ssal. Gallér
gallér he-
os csokor.
reáció.)

k imprimé
uha, saját
készült kis
Az anyag
Cocteau
án készült.
modell).

yári san-
A hát vé-
derékon
az aljon
űzött. Az
selyem.
modell.)

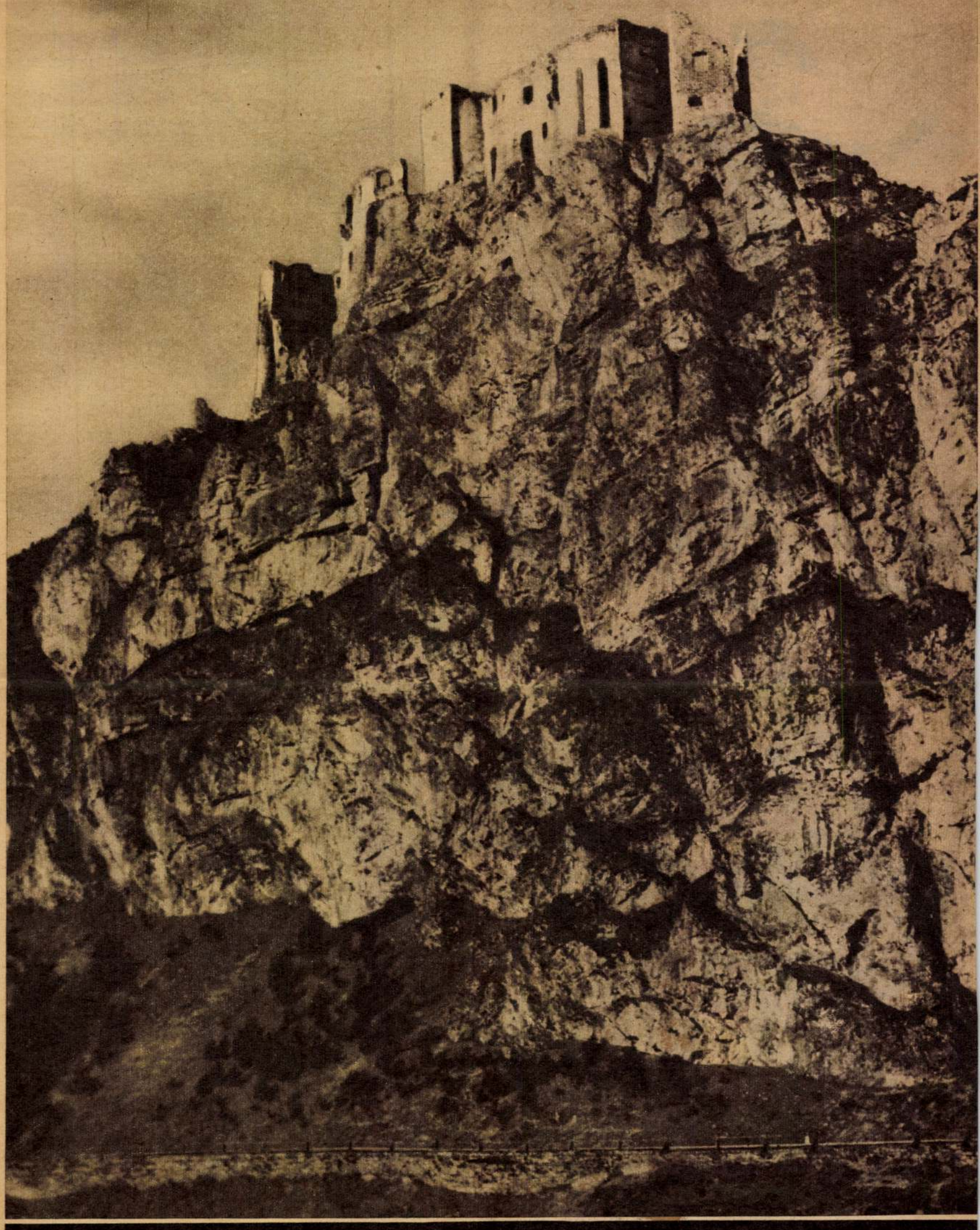

SZTRECSNO VÁRA

1939. máj. 21. — A „Magyar Nemzet" melléklete. Felelős: Hegedüs Gyula. — Globus mélynyomása Budapest. Nyomdaig.: Angermayer K.

Sztrecsnó vára

Vas. Ujs 1910. 611. l.

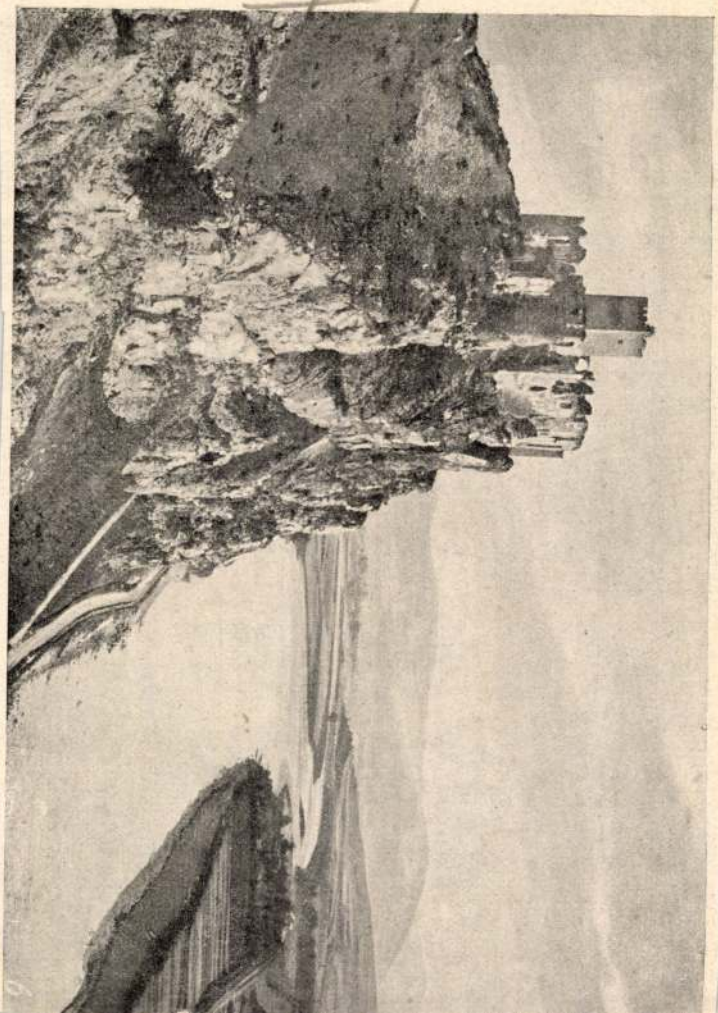

már jóformán csak a testa-
foglalkoztatta a kedélyeket.
z nedves hantok rádübörögtek
orsójára, a sirató könnyek egy-
ltak. Még a szép özvegyéi is.
a ki mohó kíváncsisággal for-
a testamentum néminemű rész-
natolózván. Példáját többen is
szoló gyülekezetből és ugyan-
tták az ügyvédet: hogy-mint
a végrendelet? Igaz-e a szó-
ndenét nőkre hagyta az ezredes?
oan begombolózott. Ma még nem
nit, holnap úgyis nyilvánosságra
delet, akkor minden kiderül.
nak különben annyit elárul-
a ravasz hunyorgatással a szép
— hogy általánosságban igazat
és hogy a végrendelet nagysád-
ezett meg ama nők között . . .
entőségteljes szatirmosolylyal le-
ám a szép özvegy eleven fan-
inosan kiegészítette magának a
mondatot.
ódkívüli érdeklődés mellett ki-

sárkodék hűségesen a konyhában, a melyre mindig felette nagy súlyt fektetett az ezredes úr Bajna. Sokkalta nagyobbat, hogysem azt a korzón gondolták volna.

Az általános elszontyolodást, a mi e hírre a korzón támadt, csak a végrendelet egy derűs kodiczillusa bizsergette fel némiképen, a melynek értelmében az ezredes kedvencz papagályát (az utóbbi időben már ki nem állhatta örökös rikácsolásáért!) az özvegy számtanácsosné gyengéd gondozásába ajánlotta.

HELENA ÚTJA.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta **Anthony Hope.** — Angolból fordította **Woida Margit.**

IX. Lynborough észrevesz valamit.

— Történt valami! — (Ezt jegyezte fel aznap este Lynborough.) — Nem tudom biztosan, hogy mi, de úgy látszik, az ellenség végre megmozdult. Örülök neki. Nagyon szerencsés voltam. Kezdtem kinevetni, és csak nevettem. Jobb szeretem, ha más érzés is vegyül belé. Látszólag nem történt semmi más minthogy

Sztrecsnó vára

Vas. Ujs. 1883. 417 l

Szeppel -

CORR

RASSEGNA ITALO

Direzione e amministrazione:

MÜNC

Szreda Károly
Sestó

Forai Nyár
1924 aug. 9.

dio desolatum, super triste rudus bustumque instauravit erexit Alexander Madách de Stregowa 1799.»

Forditásban: «Ez épületet, mely hajdan vár vala, s már 1430-ban a Madách-nemzetség által használtatott lakóhelyül, 1552-ben a törökök vad keze, 1717 s 1758-ban pedig tüz által dulatván meg, ennek szomoru és elégett romjai fölé emelte, épittette Sztregovai Madách Sándor 1799-ben».

Egy heti ottlét után ismét bucsuznom kellett ezen külsőleg komor, de belsőleg annál idyllikusabb helytől, mivé a bennlakó boldog pár által varázsoltatott s mely enyészhetetlen emléket hagyott szivemben.

KIMNACH LÁSZLÓ.

és éhezők, — kórházak a segélytelen betegek, — ruhaosztó intézmények a ruhátlanok számára minden mivelt keresztény országban, sőt minden nagyobb városban, nem egyesével, hanem párosával, hármasával, tizesével állanak fenn ma s bennök a társadalmi jótékonyság szervezve gyakorolja áldásos működését.

Csakugyan, árvák és özvegyek, betegek, hajléktalanok, ruhátlanok és mindenben szükölködők mindig voltak e világon; de talán sohasem annyin, mint most. A társadalmak haladása, a szükségek szaporodása, a népesség sürűdése, az élet többoldalu fejlődése — s ezer más ok járul hozzá, hogy igy legyen. S az emberiség már elodázhatatlan szükségnek hódolt és mintegy kényszeritve volt, hogy a társadaannak enyhitéséről. A társadalmi jótékonyság, különösen a nőegyletek fáradhatatlan munkássága által, itt is megtette s folyvást megteszi a magáét e részben.

Képünkön mintegy husz, hat—tiz éves fiut látunk magunk előtt egy árva-menedékházban, a hol kis kenyérkéket s egy-egy csésze tejet kapnak, mit egy felvigyázó vezetése alatt két fiatal nő osztogat közöttök. A kisebbek, valamint a leányok, más helyiségekben nyernek ellátást, s a nap különböző óráiban más meg más hasonló gyermekcsoportokra terjeszti ki gondját a jóltevő szeretet. A gyermekek nagy része rongyos, mezitlábas, ha itt tejecskét s kenyérkét nem kapnának, koldulniok vagy lopniok kellene. Ah, igy is hány árva kerül a bűn s csábitás kezei

REGGELI AZ ÁRVÁK MENEDÉKHÁZÁBAN.

ÁRVÁK MENEDÉKHÁZA.

«Özvegyek és árvák mindig lesznek köztetek» — mondá Jézus a zsidó nőnek, a ki azzal mentette magát, hogy a Mester körül nem szorgalmatoskodhatik, mert özvegyeket és árvákat kell ápolnia.

Özvegyek és árvák, mióta a világ, mindig voltak és mindig lesznek, de a legujabb kornak, ennek a mi századunknak, a sokat becsmérelt XIX. századnak volt fentartva, hogy a kereszténység elvét, a jótékonyságot, alamizsnálkodást, az elhagyottak felfogását s ápolását, átalánossá, egyetemessé tegye s oly nagy, sőt óriási mérvekben szervezze, a miről azelőtt fogalom sem volt. Mindenféle menedékh´ ak a hajléktalanok, — árvaházak s kisdedovó- és tápintézetek az árvák lomban mind nagyobb mérveket öltő s mind több alaku nyomor tömeges enyhitéséről gondoskodjék, nehogy a nyomor milliókat sodorjon árjába s az ár végre a társadalom feje fölött csapjon össze s annak jólétét veszélyeztesse.

Hazánkban s magában fővárosunkban (mert tudva levő, hogy a nyomor fészkei a nagyvárosok) hálistennek még sokkal kisebb a nyomor mértéke, mint Európa más nagyvárosaiban s jelesen azokban a nagy világvárosokban, London- és Párisban, melyekben a gazdagság s a szegénység, a fényüzés és a nyomor, — mint hatásvadászó képeken a vakitó fény s a legsötétebb árny, egymás tőszomszédjában s mindkettő végletekben van oda állitva. Kisebb mértékben, de azért nálunk sem idegen már a czivilizáczió e réme; s kellett és van is gondoskodás itt is közé. A bűnvádi statisztika mutatja, hogy a vétkeknek több mint felét a nyomor sugallja. Csak ha minden nyomor el lesz háritva a földről (lehet-e va!aha?), szünik meg a bünök e leghatalmasabb ösztökéjének átkos működése. Lassan-lassan, a keresztény szeretet áldásos hatása alatt, közeledünk e czél felé. «Jöjön el a te országod» — imádkozunk mindennap s hozzáteszszük: «ne vigy a kisértetbe, de szabadits meg a gonosztól».

—á—r—

AZ AMERIKAI NAGY LAPOK.

Sok magyar ember olvasta nagy csodálkozással a mult évtized alatt azt a feltünő hirt, hogy egyetlen

Szokásom szerint csendes pipaszó mellett szürcsölgetem az ebéd utáni gondüző fekete kávét. Ő az asztal tulsó feléről turbékol felém, mint a párjával évődő gerlicze, — s kaczagva incselkedik, kötekedik velem.

Mélázásomból felriaszt, mert látva, hogy nem ő reá gondolok, teljes erejéből rám kiált: «kakk!»

Természetes dolog, hogy én összerezzenve szörnyen megijedek, — még pedig annálinkább, mert czipőcskéje sarkával dobbant is a szőnyegen. Az asztal szélétől nem láthatom csókra késztő piros kis ajakát, de mintha csak látnám, — csókkal vágyom elfojtani csengő nevetését. Ijedtségem láttára a nevetés pajkos kaczajjá válik, és hasztalan tárom felé ölelni vágyó karomat, ő, — mint a sima vizü tavon lebegő fürge vöczök, — az asztal alá bukkan, s onnan neveti hasztalan vágyamat.

Mily édesen tud kaczagni! Mintha kicsiny szive ezüst csengetyü volna, s annak zengése hizelegne fülembe!

Mert megint felkukkant, s rám villan ragyogó szeme. Komor gondom, mint a lebbenő fürtü fejecskétől illanó pipafüst, szétoszlik.

«Gyere az ölembe, ragyogó bogárkám!»

Dehogy jön! E vágyó hivás daczára a kis bodri fej megint az asztal alá bukik; sőt sejtve a hizelgő szólitásból, hogy figyelmem reá fordult, még pajzánabb kaczagással felel vissza.

Tartok tőle, hogy a sok bukdácsoló incselkedésnek sirás lesz a vége; mert kemény ez a tölgyfa asztal, s ha hozzá kocczan a kicsi fej, akkor.....

De nem! Még hamisabban villan felém az a naivan kötekedő, kaczérságtól tündöklő szempár. Ó! ó! — még alig harmadfél éves, s már is látnivaló, hogy leányka! —

«Ó te parányi boszorka! Mi lesz belőled tizenöt év mulva!? Ide jöjj egyszerébe, — a szivemre!»

Szeretném száz csók között az ölemben viczkándoztatni, mint a tenyéren tartott arany halacskát, hogy csóktól, kaczagástól kifáradva, pihegve ölelné nyakamat; s félve a kuszált bajusz csiklandásától, duzzogva, bujva hajtaná vállamra szöszke fejecskéjét.

Máskor igy szokott ez történni; de most nagyon ingerkedő kedve van; s hizelgő szavam nem birja ölembe csalni. Pedig ide kell jönnie!

Cselhez folyamodom. Rá se nézek; hanem kis darab czukorkát mártok kávémba. Tudja, hogy ez az övé lesz, ha az ölembe jön.

Áhá! használt az édes csalogató falat! Látom a szemében megcsillant vágyat! De én, mintha észre se venném, fölveszem letett pipámat, s közönyösen szippantok.

A kaczagás megszünt, a kis szöszke fej eltünik az asztal alatt, s egyszerre csak térdeim fölött ütődik föl; s a piczi száj, e ketté hasadt cseresznye, mint az anyját váró éhes kis fecskefiók csőre, kinyulva várja az édes falatot.

Most már én kötekedem vele, én magasabbra tartom az ujjaim közt levő czukor-falatkát, de csak ugy, hogy épen ajkához nem ér. Kezd térdemre kapaszkodni, én a csalogató falatot feljebb-feljebb emelem, s mikor már majdnem elérte, akkor mondom:

«Puszit előbb!»

Lehajolok hozzá, ő szakállamba csimpeszkedik, belemarkol két kis kezével, s bajuszom alá hizelkedve nagyot czuppant.

Pipám az asztalra koppan, mert már most mind a két kezemnek dolga van: egyikben a czukorkát tartom, másikkal őt ölelem.

A csók után ismét a czukorra nyilik ajka, s én nem birom tovább is csalogatni.... s tündöklő fehér fogacskái alatt korczog az édes falat.

Pipám füstje eloszlott, s vele együtt gondjaim is.

A gyengéden ölelő két kis kar, a hizelegve érintő bársonyos arczocska elsimitja háborgó gondjaimat.

És felejtem egyelőre
Gondjaimat a jövőre!....

Csakhogy hamar elkorczogott a czukorka.

«Addá mét e ticsit!»

«Nincs, — elvitte a czicza.»

«Hun van a czicza?»

«Ott ketyeg a zsebben.»

«Att ite!»

Kiveszszük a zsebórát, s ő maga tartja hol egyik, hol másik fülecskéjéhez.

«Itt a czicza?» — kérdi kiváncsian.

«Ott; az ketyeg.»

E pillanatban az asztalhoz koczczan az óra.

«Csunya czicza!» mondja a kis durczás, — és a zsebóra üvege kettépattan a második koczczanástól.

Szerencsére belép a kedves nagymama.

«Nézze el az ember, — szól tettetett, de örvendő csodálkozással, — ki látott ilyen szerelmes párt, mint maguk ketten?»

Kiveszi ölemből a kis durczást, hogy összecsókolja. E közben mosolyogva néz reám: tudja, hogy én is érzem mindegyik csókját...

Vénülő ember! ne bánkódjál a multért, ne aggódjál a jelenben: hiszen a kecsegtető jövő ezeké a kicsinyeké, a kiket te ugy szeretsz!

KISÉRI.

KIRÁNDULÁS SZTREGOVÁRA.

Népéleti tanulmányok gyüjtése végett a mult nyarat Nógrádmegyében töltém, a nélkül azonban, hogy kitüzött czélomat teljesen elértem volna.

Mert egyrészt fővárosi ember létemre csak nehezen tudtam boldogulni a fölötte babonás és magasabb szellemi érdekek iránt nagyobbára közönyös palócz néppel, másrészt oly annyira szivesen látott vendég voltam az intelligensebb körökben, hogy a kitüzött szorgalmas munkálkodásnak okvetlen háttérbe kellett szorulnia.

Mindezekhez hozzá járult az a körülmény is, hogy tartózkodási helyem természeti szépségekkel vajmi mostohán volt megáldva; modell meg drága pénzért se volt kapható, ugy, hogy ezer örömmel üdvözöltem minden alkalmat, melylyel a megye valamely más, tán érdekesebb vidékére, juthattam.

Ilyenkor valami ókori hittéritő módjára, tanitva-oktatva a szépművészetet, vonultam át terjedelmes festő-apparátusommal az egyes helységeken, az odavaló népek nem csekély bámulatára.

Igy jutottam el nagy ügyel-bajjal — helyenként ismerőseim által letartóztatva — Sztregovára is, mely az ugynevezett «tót meridiánus»-on túl, Nógrádmegye északi részén, kopár, rideg vidéken fekszik, s akár csak Neptun ő felsége vagy valamely helytartója tartaná ott rezidencziáját, annyira bőviben van az esőnek, a környék nem csekély boszuságára.

Czélomhoz közeledve, szerencsém volt Sztregova eme «Isten áldásá»-val megismerkedni.

Városias könnyü öltözetben, gyönge félczipőben ugyan megjártam.

Maga a keresztelő csak hagyján lett volna, azonban tót cziczeroném látva czipőim végveszélyét, hirtelen széles vállaira kapott s az egyre növekvő zivatar elől menekülendő, szilaj Pegazusként sebes vágtatva indult meg a falu irányában, mig kiérve az erdőből a szikladarabokkal elárasztott országutra, velem együtt felfordult!

Oh fátum! hát igy köszöntsek be Sztregovára? Bőrig ázva, egyik felem sáros, a másik összetörve s fél czipőm a sárba veszve.

Kedvem lett volna közel czélomhoz megfordulni s más kedvezőbb alkalommal ismételni látogatásomat, hanem ama körülmény, hogy már nagyon ránk sötétedett s az utak ilyenkor átgázolhatlan sárpatakokká változnak — nógrádi speczialitás — viszontagságteljes utam folytatására késztetett.

Hanem hisz hátra volt még a fekete leves! mert a falu előtt elterülő mély pocsolyák elé érve, az éj homályában csakugyan fekete tengert véltem magam előtt látni; — vagy legalább is a kastélyárkot, — azonban vezetőm leleményességével ez utolsó akadályon is kifogott, és ismét Pegazus szerepét vállalván magára, szerencsésen átgázolt rajta velem együtt, mig a jövő perczben azonképen csatakosan köszöntöttem be a sztregovai kastélyba, melynek jelen birtokosa által szivesen fogadtattam s előzékeny intézkedése folytán nemsokára megpihenhettem ama fedél alatt, hol néhai *Madách* Imre, hazánk hirneves költője élt és müködött.

Különös érzés fogott el már a faluba érkeztemkor, mely annál inkább fokozódott, mentül közelebb jutottam a helyhez, hol még a közelmultban a költő géniusza teremtett.

A nagy szellemek iránti kegyelet és tisztelet kifolyása ez, melyet affektálni nem lehet, mert ez érzés az örök szép és nemes iránti fogékonyság nyilvánulása.

Madách Imre az uj kastélyban született 1823. január 21-én, s ott is lakott nősüléseig, 1845-ig, mikor is Csesztvére költözött. Már 1853-ban visszatért Sztregovára lakni, édes anyja intézkedése folytán, ki addig mint özvegy ott lakott s ekkor birtokait gyermekei közt elosztván, Madách Imrét, mint legidősebb fiát helyezte az uj kastélyba, ő maga pedig az ó kastélyba költözött.

Jeles irónk ez időtől fogva egész haláláig, 1864. okt. 5-ig az uj kastély azon terjedelmes boltozott szobájában élt és működött, melyet boltozatairól, valamint sötétségéről «Oroszlán-barlang»-nak nevezett.

Az e szobában még most is látható szekrényféle iróasztalnál irta meg elejétől végig az «Ember Tragédiájá»-t, valamint többi művei legnagyobb részét, mely utóbbiak egyes kötegekben ez asztal fiókjában vannak elhelyezve, s melyek java része Gyulai Pál által rendezve sajtó alá, három kötetben jelent meg s szolgál irodalmunk diszére.

Ugyane szoba volt ama heves politikai, irodalmi és vallásos tárgyu eszmecserék szinhelye, melyeken délutánonként a helybeli róm. kath. és ágostai hitvallásu lelkészek, a házi nevelő és egyik-másik odavetődött szomszéd birtokos vettek részt, s melyekben Madách Imre nagy szórakozást látszott találni. E viták nagyobbára vidor fordulatot vettek, minthogy rendesen homéri kaczaj, vagy lelkes ének volt a végük.

Madách Imre egyátalán a pezsgő életnek és vidorságnak volt barátja, azért a kastélypark látogatását is mindenkinek megengedé, szóval: az emberek közt érzé csak jól magát.

A mennyire barátja volt a vigságnak, annyira gyülölte a tunya tétlenséget s e tekintetben maga járt elől jó példával; mert ha irodalmi vagy egyéb munkálatokkal nem foglalkozott, ugy bizonyosan a gazdaság körül volt tevékeny. Birtokait nagy hévvel és szenvedélylyel ő tagositotta; a gazdaságot pedig annyira rendezé, hogy az főbb vonásaiban mainap is fennáll s a további gazdasági előmenetel alapját képezi.

Áldásdús működése közepette elragadta a halál élte 41-ik évében s most a falu felső végén levő kis családi sirboltban nyugszanak hamvai.

Madách Aladár, a költő fia, visszahuzódva a világ zajától, a boldog szerelem örömeinek él, mely őt is költővé avatta, noha első kisérletein kivül, — melyekben sok szép gondolat, bár kissé rideg burokban van letéve — még nem igen mutatkozott az irodalom terén.

Képeink magyarázatára térve át, megemlitem, hogy az uj kastélyt a mult század közepe táján épitette trebosztói Révai Péter, ki akkor a sztregovai birtok felét zálogban birta, épitési joggal, a Madách-családtól, s azért van Sztregován két lak-épület. A zálogot csak Madách Aladárnak, a kastély jelen urának nagyatyja; ugyancsak Madách Imre cs. kir. kamarás váltotta vissza.

Az ó kastély épitési ideje pontosan meg nem határozható, azonban az épitési modor után itélve, igen régi lehet. Az emeleten kőbolthajtásai vannak s valaha kétemeletes volt, mit a padlás alatti falak bizonyitanak. Az épületen a következő felirat olvasható:

«Aedes has, olim Castellum, anno 1430 jam genti Madách habitatum anno 1552 sæva turcarum manu, annis vero 1717 et 1758 incen-

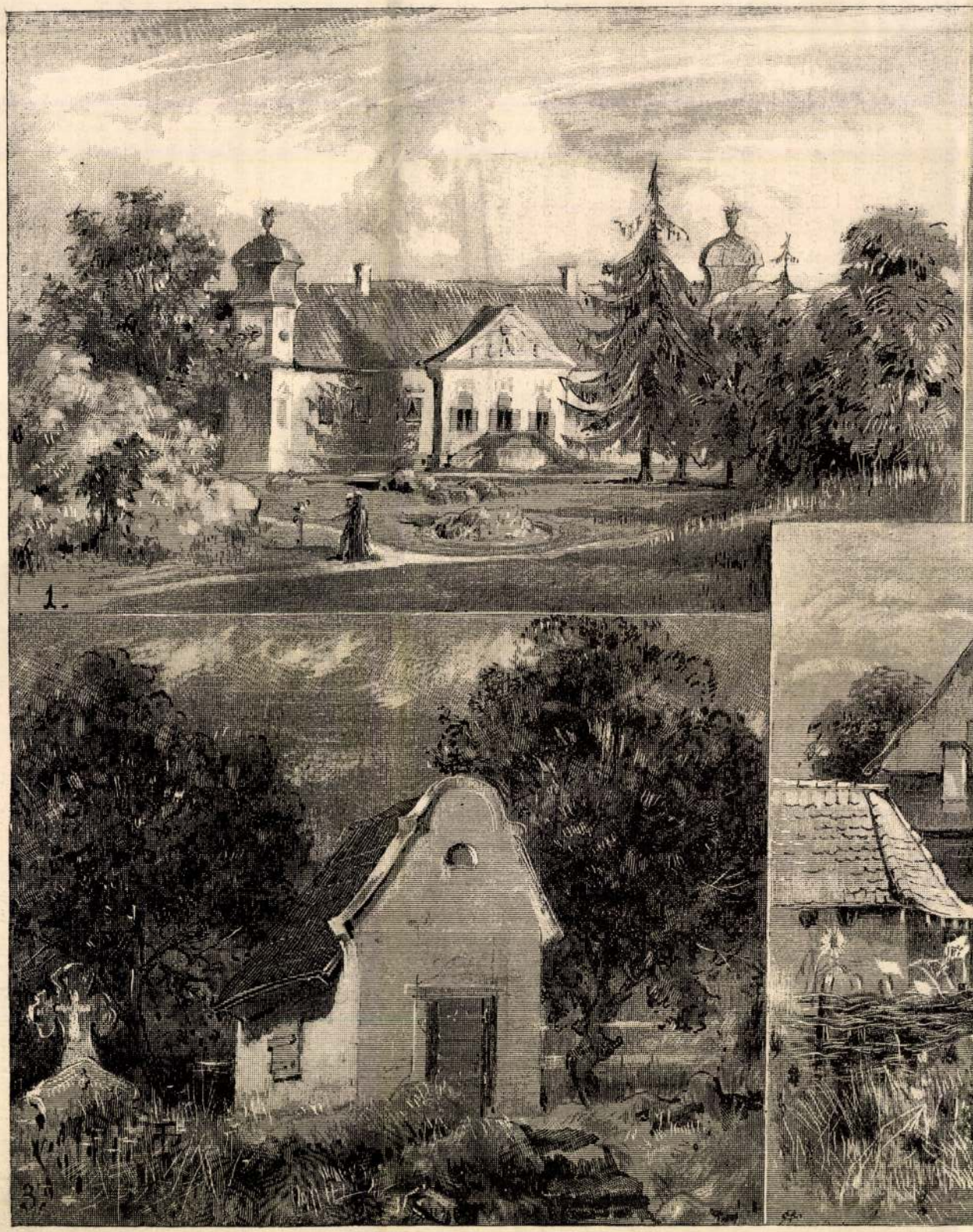

AZ UJ KASTÉLY.
A MADÁCH-CSALÁD SIRBOLTJA.

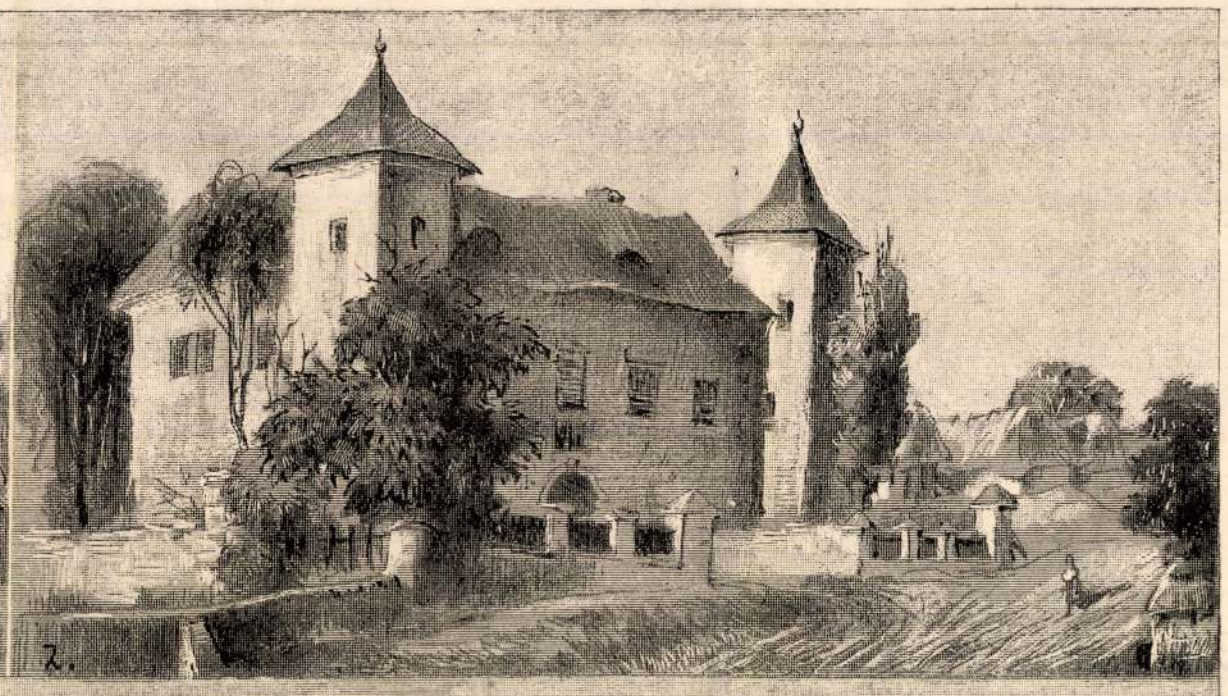

AZ Ó KASTÉLY
AZ Ó KASTÉLY BEJÁRATA.

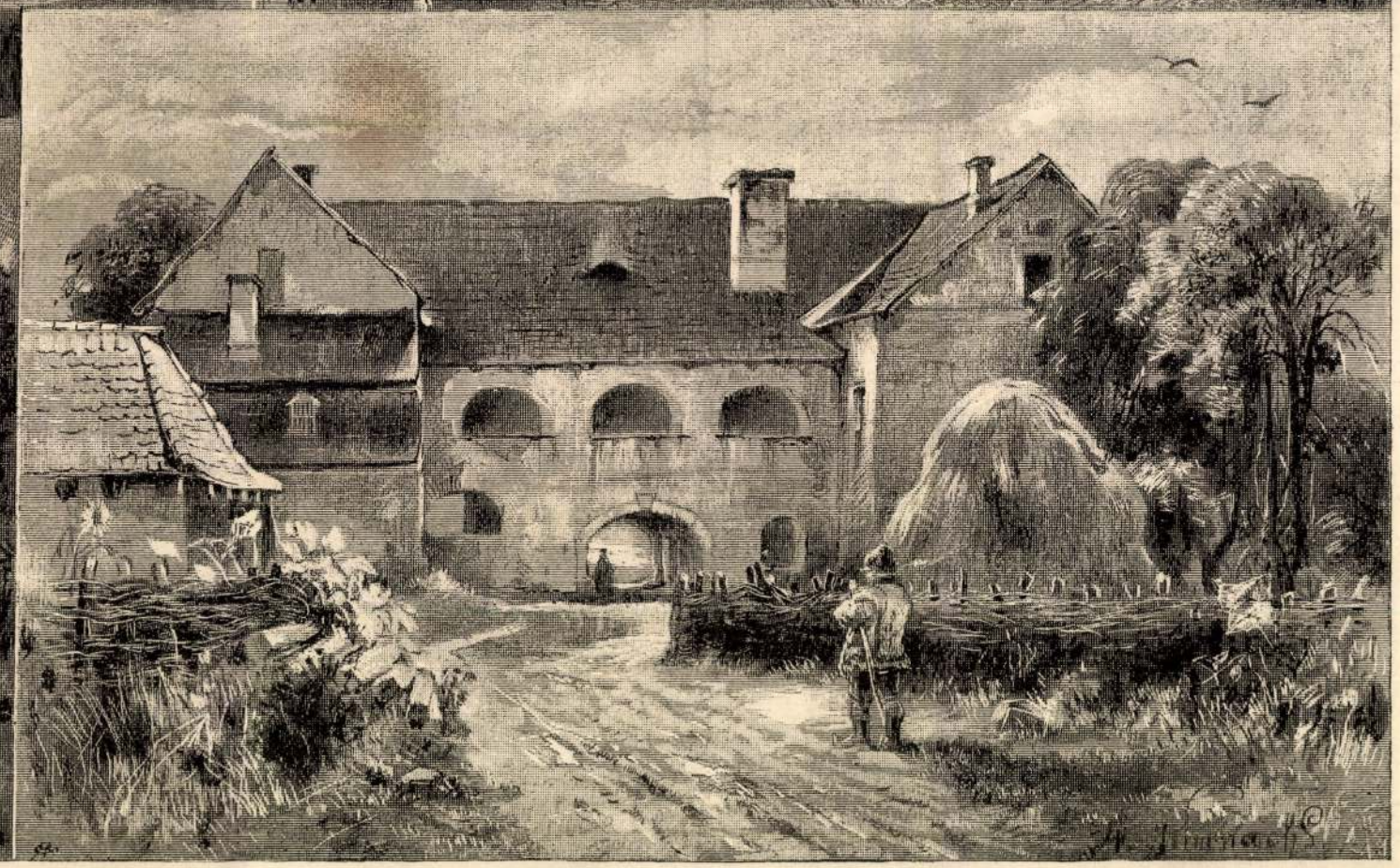

SZTREGOVA. — MADÁCH IMRE LAKHELYE. — (KIMNACH LÁSZLÓ RAJZA.)

amerikai lap egész expediciókat küldött ki Afrika ismeretlen bensejének kikutatására s ugyanez a lap százezreket forditott északsarki kutatásokra. Nálunk, hol a «Times» kivételével világlapot alig ismertek, a nagy közönség csak ekkor kezdette sejditeni, hogy az Egyesült-államokban, a csodák hazájában, a lapok is rendkivüliek s csak ezután, különösen a filadelfiai kiállitás következtében, lett némi tájékozásunk az amerikai óriási hirlapirodalomról. E tájékozás azonban még most sem nagyon biztos s ugy hiszszük, hogy az alább következőkben kevéssé ismert dolgokról szólhatunk.

Az Egyesült-államok ujabb történetére, mely pedig kétségkivül a legnevezetesebbek közé tartozik a modern történetben, a legnagyobb hatást három egyén gyakorolta: *Greely*, *Bennett* és *Raymond*. Mind a három egyedül csak hirlapiró volt. Midőn körülbelől 40 évvel ezelőtt müködni kezdtek, a hirlapirodalom még az Oczeánon túl is gyermekkorát élte, a mint ezt a vasut és táviró fejletlensége miatt könnyen el is képzelhetjük. A három férfiu fellépte egész forradalmat alkotott a hirlapirodalom terén. A legjelentékenyebb volt, különösen ha a pénzügyi szempontot tekintjük, *Bennett*, a «Newyork Herald» alapitója. E lap csakhamar az amerikaiak mindennapi barátja lett. Bennett élt-halt lapjáért, tekintélyes állásokat visszautasitott, s rendkivül nagy áldozatokat hozott, hogy lapját érdekessé tegye. A rabló-historiákra és törvényszéki tárgyalásokra különös gondot forditott s minden fontosabb czikket maga javitott ki. Czikkei mintaszerü stilben voltak irva. A lapot különben csak hireiért olvasták s politikai hatása épen semmi sem volt, mivel maga is keveset törődött a politikával s volt eset, midőn lapjában egy hét alatt 3—4-féle politikai irányu czikk jelent meg. Midőn Bennett hirlapirói pályáját megkezdte, pinczehelyiségben volt a szerkesztősége, maga volt lapjának tudósitója és inasa és a «kiadóhivatal» két hordóra tett deszkából állott. Életének végén ellenben, bár lapján kivül más üzlettel soha sem foglalkozott, több mint 5 millió dollár vagyona volt s fiának hátra hagyott lapja a közhit szerint évenként 700,000 dollár (másfél millió forint) tiszta hasznot hajt.

A másik hires szerkesztő *Greely*, a «Newyork Tribune» szerkesztője, aránylag szegényen halt meg, alig volt egy pár százezer dollára, a mi Amerikában csekély dolog. Tekintélye azonban sokkal nagyobb volt s még hatása is. Nemes, ideális lelkületét beöntötte lapjába is. A négerek felszabaditása érdekében lapjának működése valóban gyujtó hatásu volt. Ez időben Greely valódi néptribun tekintélyét nyerte s egy párt köztársasági elnöknek tüzte ki. Ideális jelleme mellett gyakorlati érzéke s még igen kellemes és élénk humorisztikus előadása is volt.

Raymond, a harmadik nevezetes newyorki hirlapiró, ugy szólván Greely és Bennett egyesülése volt, de nem volt oly nagy, mint társai s nem is oly önálló. Lapjában a «Newyork Times»-ben méltóságosabb akart lenni, mint Bennett s kevésbbé ingadozó és ábrándozó mint Greely. Folytonosan az egyensulyt igyekezett fentartani s ezért inkább csodálták, mint szerették. A rendkivül szivós és ügyesen balancirozó kis embert kortársai a «kis szörnyeteg» melléknévvel ruházták fel. Politikai szereplésre ő is vágyakozott, mint Greely, de nem birt sulyra vergődni, s aránylag ő is szegényen halt el s bár lapja jól jövedelmezett, idegen tőkét volt kénytelen igénybe venni, hogy a «Herald» gyors hireivel versenyezni tudjon.

A három szerkesztő közt a legszorgalmasabb volt Bennett, ki még élete későbbi éveiben is maga gondoskodott a lap pénzügyi vezetéséről. Greely ellenben, ki c aknem mindenben ellentéte volt pályatársának, a lap szellemi vezetését tartotta meg folytonosan magának, mig a pénzügyi vezetést másokra bizta. Mindketten különben kifáradva, életök végső éveit egészen visszavonulva falun töltötték el.

Az amerikai hirlapirodalom e mindenható triumvireinek kora ma már elmult. Most a hirlapirodalom is a tőke hatalmába került s ma már lehetetlen volna ott egyes embernek, még ha oly fényes tehetsége volna is, mint Greelynek, diktátori hatalmat gyakorolni a sajtó által. Ő olyan volt még Amerikában, mint nálunk Kossuth a 40-es években. Ma már a néptribunok az Egyesült-államokban is csaknem kizárólag a parlamentben szerepelnek.

A FEGYENCZNŐ.

Egy fogházfelügyelőnő elbeszélése.

I.

Az 186*-ik év egy komor délutánján csikorogva nyiltak meg a börtön nehéz ajtói, hogy egy uj foglyot bocsássanak be rajtok. Engem, Barton Annát, jó eleve tudósitottak, hogy e női fegyencz az én őrködésem alatt fog állani. Megszokhattam volna már az ilyen vendégek érkezését, de mindamellett be kell vallanom, hogy mindannyiszor valami titkos remegés vett rajtam erőt, mert éreztem, hogy a felelősség sulya terhel.

A foglyot bevezették.

Sötét szinü ruhába öltözött, csinos, magas nő volt. Barna hajához nagyon jól állott tiszta kék szeme. Szomorunak látszott, de önmegadással türte megaláztatását.

Kétségkivül az «uri osztályból» került ki, gondoltam. Vonzó arcza mindjárt rokonszenvet ébresztett iránta, nem annyira szépsége, mint inkább gyöngéd kifejezése által. Sok szép nő volt már felügyeletem alatt. Emlékszem egy madonna-arczu ifju leányra, ki azonban valóságos Jezabel volt. Szép külső alatt lappanghat rút lélek. De ez az uj fogoly nem olyanhoz hasonlitott; ugy rémlett előttem, mintha valahol láttam volna már, de hiában törtem a fejemet, sehogyse jutott eszembe: hol és mikor?

Első teendőm volt az uj lakos nevét bevezetni s átfutni röviden az adatokat: «Simpson Angélika, huszonhárom éves. Vétke: a háznál, hol mint nevelőnő volt alkalmazva, ékszereket lopott el. Büntetése: két év». A jegyzésben ez állott: «büntelen előéletü.»

Száraz tények, még csak kiváncsiságomat sem fokozták. Az uri rendből való nőfoglyok rendszerint gyermek-gyilkosság vagy féltékenység miatt elkövetett emberölés miatt kerülnek be; a tolvajlás büne nagyon ritkán fordul elő. Az ékszerlopás, nézetem szerint, sehogysem illett ez uj fegyencznő magatartásához.

Most a «fodrásznő» lépett elő, fölfegyverkezve egy pár rettenetes ollóval, melyeket könyörtelenül nyitogatott ki. A szép hajfürtök lenyirbálásában szenvedélyes gyönyörüséget talált.

— Simpson, üljön le, mert a szabályok értelmében le kell vágatnunk haját, — szóltam röviden.

A nőket hajuk lenyirása rendesen kihozta sodrukból s előre el voltam arra készülve, hogy kényszereszközhöz kell folyadnom. Legalább a legtöbb esetben igy kellett eljárnunk. Azonban ez uj fegyencznő e tekintetben is különbözött a többi nőktől. Keserüen mosolyogva szólt:

— Rendelkezésére állok.

Pedig gyönyörü hajzata derekát verdeste. A fodrásznő kegyetlen gyönyörrel nyirbálta a hullámzó hajfonatokat.

— Most jöjjön a fürdőbe, — mondám. Azután reá adtuk a sötét fegyenczruhát. E borzasztó ruhában is inkább valami apáczának fogadták volna el, ki önkénytesen vette föl ez öltönyt, hogy hasonlitson azokhoz, kiket vigasztal. Még ez az iszonyatos öltöny is jól illet neki.

Öt percz mulva zárkájába vezettem s Angélika a gondjaimra bizott nyáj tagjává lőn felavatva. Lépteink zaja a fegyencznők figyelmét felébresztvén, mindegyik óhajtá az uj jövevényt megpillantani. Egy Cooper Mari nevü nő, kit rablásért itéltek el, ajtaján dörömbözve, kiabált, hogy egy pillanatra menjek oda hozzá.

— Mi baja, Cooper? — kérdezém.

— Asszonyom, — mondá az, — a tűm hegye eltört.

A nő épen azzal volt megbizva, hogy vászon-zacskókat varrjon, igy hát nem volt okom kételkedni állitása igazságában. Pedig hazudott, a tűjének nem volt semmi baja.

— Hogyan merészel itt hazudozni? — mondtam boszusan, — csak dolgozzék tovább is serényen.

— Bocsánat, asszonyom, — rikácsolá, — de ha megkorbácsolnak sem bánom, mondja meg, ki lehet uj vendégünk, ugy-e bár valami tolvajbanda finom keze?

El akartam hallgattatni, de nem lehetett megállitanom nyelve forgó kerekét.

— Hallgasson, — szóltam haragosan, — mert bejelentem.

— Csak rajta, — dühöngött az asszony, — majd kitudom én azt, a mit akarok, fogadom.

Rácsuktam az ajtót, hadd dühöngje ki magát. Mikor aztán lecsillapodott, hogy makacságáért meg legyen büntetve, sötét börtönbe csukattam. Mikor elvitték, fenyegetőzött, hogy ezt az uj jövevény bánja meg. Pár óra mulva kibocsáttattam, ráparancsolva, hogy szépen viselje magát s az uj jövevényt még csak rossz szóval se merje illetni.

Egy negyed nyolczra a fegyencznőktől el szoktak szedni ollót, tűt. Ekkor aztán egy félóráig szabad idejök van, aztán fölvetik az ágyat, a gázt lecsavarják s mindenki lefekszik.

Az uj fegyencznőnek kivételesen theát is adattam. A mint zárkájába léptem, sirt, mikor rám nézett, könyeit letörölte s nyugodt arczvonásain ismét a régi kellem ült.

— Itt van a theája, — szóltam, mintha észre sem vettem volna, hogy sirt, — aztán itt van a főzelék is.

— Nem vagyok még éhes, — sohajtá, — de ha a törvény értelmében csakugyan kell ennem, arra is rászánom magamat.

— Nem kényszerithetjük arra, hogy egyék, — viszonzám szeliden, — de talán jól tenne mégis, ha ez ételt elfogyasztaná, mert, lássa, most is oly erőtlen.

— Köszönöm szivességét, — mondá, — de még most nem tudok enni.

— Ha velem beszél, édes lányom, — szóltam, — a törvény értelmében engem mindig «asszonyságnak» szólitson. Én vagyok itt a felügyelőnő s ez a czim illet meg.

Nem kicsinykedő hiuságból figyelmeztettem, de kötelességszerüleg be kellett vezetnem a szabályok ismeretébe a szegény teremtést. Mert ha véletlenül más felügyelőnő czimét téveszti el, nagyon könnyen megüthette volna a lábát, s szigoru fenyiték alá kerül.

Elértette ő is szándékomat.

— Bocsánat, asszonyság, — mondá kérő hangon, — vigyázni fogok mindenkor.

— Jól van lányom, majd lassacskán beletörődik ez uj életmódba is, csak türelem, ez a fődolog, majd csak kitelik az a két év s hamarabb elmulik, ha jól viseli magát.

Szép kék szemeiből kicsordultak a könyek, most nem fojthatta azokat vissza.

— A világon sincs nálam szerencsétlenebb nő, — zokogta, — de hál' istennek, hogy önben, asszonyság, oly jó felügyelőnőre találtam. Régen nem bántak velem ily gyöngéden.

Szerencse, hogy e nyilatkozatát mások nem hallották, mert az engem kedvezőtlen szinben tüntetett volna föl, a mennyiben nekünk nem szabad ily kiváló gyöngédséget tanusitanunk. Intettem hát neki, hogy hallgasson s rácsukva az ajtót, magára hagytam.

A másik felügyelőnő gyöngélkedett s e miatt az éjszakai szolgálat is reám nézett. Elolvasván az esteli imát, különösen vigasztaltam még a szegény Simpsont. Az éji szolgálat legjobban kimerit bennünket. Zárkáról-zárkára kell járnunk, meggyőződést szerezni a felől, hogy a fegyencznők alusznak-e s nincs-e köztük olyan, ki szabályellenesen viseli magát.

Cooper asszony fenyegetőzését már elfeledtem; neki azonban gondja volt arra, hogy ujból eszembe juttassa. Alig hagytam el zárkáját, iszonyu kiáltozás közt tépte le magáról a ruhát, aztán kihányta ágynemüjét, majd széket s asztalt feldöntött. Visszafordultam rögtön.

— Nos, asszonyság, — kiáltá kaczagva, a mint megpillantott, — nem megmondtam, hogy rajtam nem fognak ki, nem bizony, velem nem birnak egykönnyen!

Egymagam csakugyan nem birtam volna ez izmos nővel, ki dühös volt, mint a tigris s hires öklöző. Hogy tehát megtanitsuk a szabályokra, őrökért küldtem.

— Igy nem egyhamar szabadul ki, Cooper, — mondám komolyan, — kár igy erőszakoskodni, lássa, nem megy azzal semmire sem, csak a büntetését fokozza.

— Maga az oka, — kiáltá vadul, — miért védelmezi azt az uj jövevényt, kit én azért is gyülölök. Ah! hát katonákat is hivtunk, lássuk hogy birkóznak egy asszonynyal!

A katonák beléptek. Elkezdődött a dulakodás. Aránylag elég sokáig tartott, mig a lincset kezeire verheték. Egy heti sötét börtön kapott kenyéren és vizen, böjttel megszorit

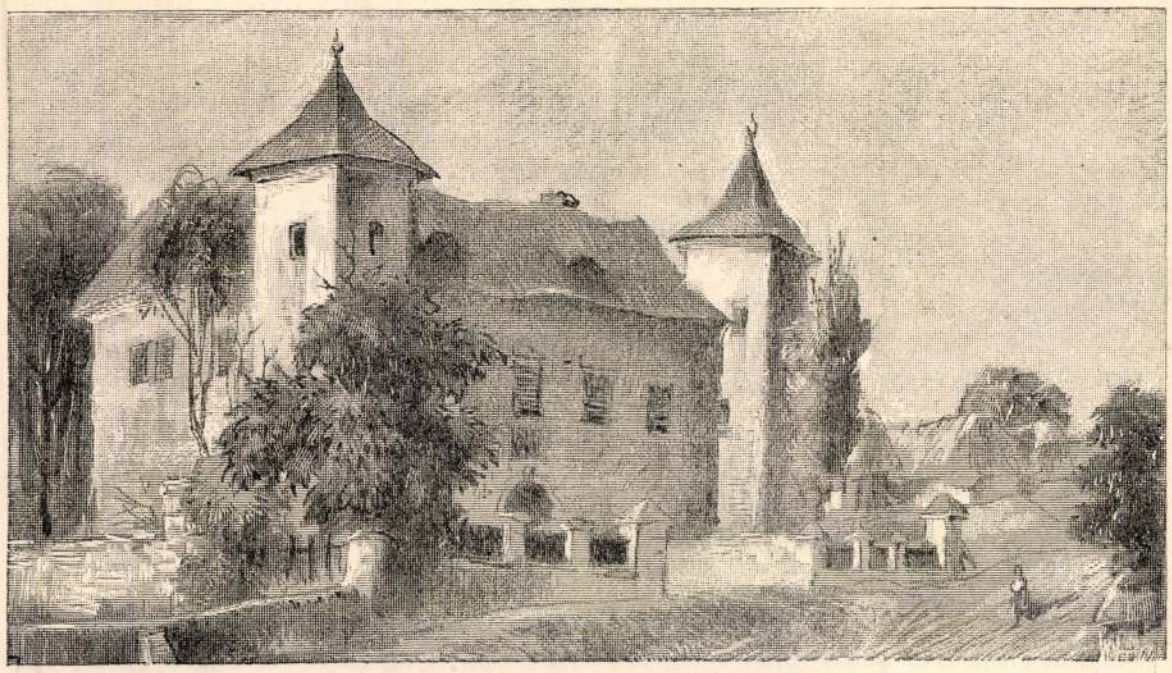

A SZTREGOVAI RÉGI KASTÉLY. Kimnach László rajza.

jedt hosszú életének. Göttingentől Regensburgig ment gyalog, «a sebességet kicsin kezdve s naponként móddal nevelve, s mindennap is crescendo indulva s decrescendo érkezve», legkisebb baja sem volt. Regensburgban hajóra ült s Bécsbe ment, hol két havi ott mulatása alatt, úgy látszik, víg társak közé elegyedett, s elég meggondolatlan volt, — most már mi is hozzátehetjük — a mathesis alapjain való kiterjedt gondolkozása után is a kétszerkettő egyszerű tudományát semmibe sem venni. Pénzét kiosztogatta a társai között, önként ajánlva baráti szivességét mindenkinek s végre ott állt a nagy városban egy pár forinttal, hasonló szivességben senkitől sem részesülve. Hanem mindez nem ejtette kétségbe ; egy rácz kereskedő hajójára elszegődött napszámosnak s reggeltől estig hajtva az evezőt, jött le Pestre. Itt, mintha valami gonosz szellem üldözné, ismét nehéz körülmények közé jutott. Tőr-bottal vigyázatlanul járva, térdén alul megsebzé lábát, s a baj annyira roszra fordult, hogy csak nehezen tudott belőle kigyógyulni. Pénze nem lévén, segélyért haza kellett írnia. A várt segítséget végre megkapva, midőn meggyógyult, a Kemény Simontól küldött szekérrel visszaérkezett szükebb hazájába, Erdélybe, hogy annak földjét élete végeig többet soha el ne hagyja.

(Folytatása következik.)

MADÁCH IMRE IFJUSÁGA.

Irta Palágyi Menyhért.

(Folytatás.)

Nem vagyok híve annak a korlátolt «milieu»-elméletnek, mely a környezetből akarja származtatni a nagy egyéniségeket egész mivoltukban. Nem tudom Gosen földéből kimagyarázni a nemzetalapító Mózes alakját, sem a Genezáreth tavából az örök szeretet isteni vértanúját. Bizom ezt azokra, kik azt hiszik, hogy az emberlélek környezete az a nehány négyszögméter terület, melyhez életérdekei lánczolják. Nem mindenütt a végtelen környez-e bennünket, nem domborodik-e mindnyájunk fölött a csillagos ég, nem hatol-e képzeletünk túl minden mérhető határon, nem húzódik-e a végtelen maga szívünkbe, és nem lüktet-e vérünk minden hullámában, örömünk és bánatunk minden ár-apályában?

Nem több nekem e bájos völgy, mint egy költői hasonlat, melylyel Madách Imre egyéniségét pillanatra szemléltetem. Élhet itt e világtól elhúzódott völgyekben nem egy vadpoéta, zenekülöncz, tudós régész, bogarász, madarász, a mint hogy a nemes Nógrádmegye terem is sajátos, érdekes alakokat, fogékonysággal a rejtélyes iránt, minőkkel az Alföldön nem találkozhatunk. De nem ezer esztendeig kellett-e az Alföldnek is várakoznia a dalnokra, ki rakonczátlan szivével fölfedezte a végtelent, mely a nyilt rónákon lakik? És nem ezer esztendő telt-e el, mig a Felföldön megjelent egy Madách Imre, ki merengő elméjével megérezte a végtelent, melyet a hegy-völgyes, hullámos domborzat jelképez. Mert ott lakik a végtelen mindenütt: a tömlöcz nyirkos falai között ép úgy, mint a hegyormok szellős szabadságában, városok siketítő zsivaja közepett, mint rejtett

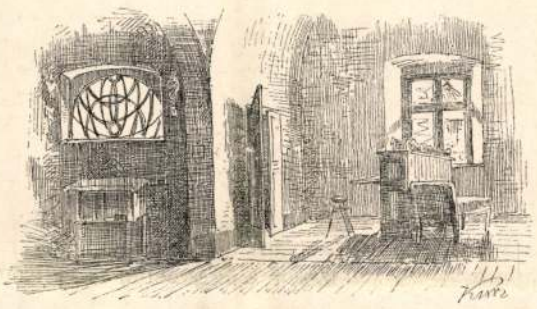

Madách Imre dolgozószobája, a hol az «Ember tragédiá»-ját írta.

falvak boldog csöndjében; csak az ember oly ritka, és oly csoda-tünemény, ki meg tudja érezni és kifejezni a végtelent más-más helyi szinezetével, vidéki, faji változataiban.

A természeti környezet inkább csak az idylli vonást, az édes elégiai hajlamot magyarázza Madách Imre költészetében; nagyratörő elméjére azonban a sok százados hagyományt rejtő ősi kastély vet erősebb világosságot. A völgyi úton feléje közeledve, sokáig nem tünik elé a lombos környezetből, mert nem dombtetőn áll, és homlokzata nem egyenesen az út felé fordúl. Már közel érünk a faluhoz, mikor föltünik a fák között a hegyoldal felé tekintő homlokzatának két szeglettornya, hogy csakhamar ismét eltünjék a sűrűben.

Néhány perczig kell még hajtanunk, hogy átkelve a Sztregova patak s egy mellékerecskéje hidjain, fölrobogjunk a kastélyhoz vivő lejtős úton és a virágágyakkal diszített udvaron közvetlenül a tornáczhoz fölvezető lépcsőzetnél megállapodjunk. A széles tornáczon áthaladva egyenesen a nagy ebédlőterembe nyitunk, s ha ezen is átmentünk, egy üvegajtón át a verandára léphetünk, mely a kastély homlokzatának épen közepére esik. Innen letekinthetünk a nagy terjedelmű, gyönyörűen gondozott angol parkra, mely kavicsos kigyódzó útaival, hatalmas platán-, gledicia-, celtis-, sophorafáival, sugár fenyőivel, százados tölgyeivel, vadgesztenyéivel, kőriseivel, sziljeivel és hársaival, virágcsoportjaival, kaktusz és egyéb délszaki növényeivel oly kiessé teszi a kastély környékét. Kedves séták kinálkoznak itt, majd meg a köröndök árnyas lombsátora pihenőre int. Madárdal hallik a fákról, a csalitból és mind beljebb csalogat bennünket, hol a gondozott kert észrevétlenül átmegy a hátterét képező hegyoldali erdőségbe. Jobb oldalt a park a völgyi nagy kaszáló-rétre nyílik. Ha a verandáról, vagy akár az ebédlő üvegajtaján át ez irányba tekintünk: akkor végig látunk az egész kies völgyön odáig, a hol a rárósi szűkületnél az Ipoly tulsó mellékvölgyeivel egybeszögellik.

Itt, e kastélyban született Madách Imre, ugyanazon évben, mint Petőfi Sándor (1823 január 21-ikén). Itt élte gyermekéveit, itt nevelkedett, itt tanúlt magánúton hat gymnasiumi osztályt. A philosophiai osztályt és a jogot ugyan Pesten végezte, de ide a kastélyba hozta vissza a szünidei szabadság, vagy időnkénti betegeskedése. Csak házas életének hét esztendeje (1845—1852) telt el Csesztvén, a Madáchok egy másik nógrádi birtokán, mely Balassa-Gyarmattól délre esik. De házassági drámája itt bonyolódott ki Sztregován, és itt maradt ő aztán az ősi fészekben mind haláláig (1864 október 5.). Még nem volt 42 éves, mikor szellemi erejének tetőpontján oly korán sírba kellett szállnia.

A csesztvei időszak s az azt követő politikai raboskodásának sulyos esztendeje, melyek őt ősi fészkétől elválasztják, egy első és egy máso-

Kimnach László rajza.

A SZTREGOVAI ÚJ KASTÉLY.

dik sztregovai korszakot engednek megkülönböztetni életpályáján. Annál fontosabb e megkülönböztetés, mert e két időszakban fejti ki legnagyobb írói munkásságát, míg a közbeeső házassági idyll irodalmilag csak mellékes jelentőségű. De amaz első és második sztregovai időszak nemcsak a költő magánéletében, hanem a nemzet történetében is végtelen fontosságú korszakos különbségeket jelent. Madách Imre fiatalsága a szabadságharczot megelőző nagyszerű nemzeti föllendülés, deli férfikora pedig a szabadságharcz bukását követő idegen zsarnoki uralom szakába esik. Magánéletének ifjú, fényes álmai az egész nemzet megifjodásával, férfikorának nagy csalódása az egész nemzet gyászával olvadnak össze. A mitől a sors Petőfit megóvta, neki át kell élnie a nemzeti elnyomatás időszakát, hogy lásson a nagyszerű föllendülés után nagyszerű bukást, és nemzetének történetéből értse meg a világtörténelem alá- s fölzajlásának törvényeit. Tevékeny része volt a negyvenes évek reformmozgalmaiban, és szónoki tehetségének fényes szerep jutott a hatvanas években, mikor a már tarthatlan önkényuralom egyezkedést keres az elnyomott nemzettel. Eleget látott nemzeti dicsőségből, eleget nemzeti szolgaságból, hogy megírhassa politikai és társadalmi nagy költeményét, «Az ember tragédiájá»-t, mely egyszersmind szerelmi költemény is, mert nemcsak politikai és társadalmi viszonyainkban, hanem egyszersmind a költő legbensőbb magánéletében is gyökeredzik. Soha költő magánélete nagyobb egybehangzásban nem folyt le a nemzet közéletével, és soha e nemzeti élet nem volt nagyobb összhangban az emberiség legmagasabb érdekeivel, mint ama bukásában is dicső időszakban, melybe századunk derekán Madách Imre életpályája esik. E kettős összhang emeli őt nemzeti költőink közül a világirodalom nagy iróinak sorába.

Szellemi életének két nevezetes szakához képest kétszer kell szólanom közéleti szerepléséről, és kétszer kell jellemeznem költői munkásságának irányát. És mert mind a két időszak alkotó tevékenysége ide fűződik Sztregovához, két képet kell festenem e kastélyról, s az őt itt környezett érdekes társas világról. Ő maga is mélyen átérzi a két időszak nagy különbségét, és egy megható elégiai költeményben fejezi azt ki. Mikor ugyanis (1853-ban) a cseszt-vei házas idyllnek már vége s az emlitett politikai fogságból is kiszabadul, akkor visszatérve a kastélyba, megragadja nagy lelki átalakulásának érzete, és szinte idegennek látja gyermek- és ifjúkorának színhelyét:

Változál-e te is úgy, mint gyermeked?
Oh, mert azt már bennem meg sem ismered.

Majd a gyermekkori képek rajzanak föl búsan ihletett férfilelkében:

Itt játszottuk gyermek-harczainkat;
Várainkat székekből csináltuk;
Nagyszerű volt a vár s harcz előttünk,
S a termet királyinak találtuk.
Összesorvadott-e a roppant terem,
Hogy szűknek, sötétnek látszik most nekem?

E terem alatt az említett ebédlő értetődik, mely a verandára és parkra nyílik.

S jött tanítónk, elmúlt a varázslat,
Oktatott, mint mondák, bölcseségre;
Mink izzadtunk s hallgatók, mikor szól,
Mely ebédhez hív, a csengetőcske.
Gyermekörömek ti, gyermekbánatok,
Mily őszinték és mily semmik voltatok!

Estve itt gyűltünk a kandallóhoz,
Itt atyám ült nagy karos székében,
S míg beszélt, én gondolám magamban,
Hogy hatalmasb ember nála nincsen.
Most a kandallóban a hamu hideg,
S szívemből kihaltak a kegyeletek.

Ezekre, valamint a költeményben («Haza érkezéskor») foglalt egyéb helyi vagy tárgyi emlékekre, én itt mindre ráismerek, a mint hogy nem járhatok-kelhetek a völgyben, a hegyoldalon, vagy a kastély körül, hogy Madáchnak vonatkozással bíró költeményei fülembe ne zsongjanak. Nem is csoda, hisz a kastély is, valamint a park megtartotta nagyjából színét, berendezését a költő idejéből. Természetesen abból a magasabb csínból és nagy nyájasságból, mely a kastélyt mostani alakjában jellemzi, egyet-mást le kell vonni, ha hűségesen vissza akarjuk állítani a színt, melylyel Madách Imre gyermekkorában bírt. Most itt Aladár barátomnak háziúri megfontolt bölcsesége, és nem kisebb mértékben nejének vidám lelke, szikrázó elméje és úrnői nemes önérzete állapítják meg az ősi fészek jellegét. Mikor először léptem át e küszöböt, első észrevételem az volt, hogy itt boldogsággal van telve a levegő. Másik az, hogy itt szinte parancsszó, rendelkezés nélkül történik minden, és nem is készül, hanem folyton készen van már, a mire szükség mutatkozik; szóval, hogy mintegy láthatlan kezek súrlódás és zaj nélkül mozgatják a házi gazdaságot. Harmadik észrevételem, hogy úri volta mellett is a házban semmi feszesség, hidegség, kimértség nem uralkodik, hanem mintha a nemesi hagyománynak valami szebb és nemesebb hagyomány — talán a tudományé vagy költészeté — feledtet el itt minden osztálybeli különbséget az emberek között. És feledteti, hogy künn az életben kemény érdekháború folyik és tiprott eszmények fölött rohan tovább az elvekben lefelé árverelő, konczra éhes felfelé kapaszkodás ádáz szelleme.

Negyedik észrevételem többé nem akadhatott, mert már egészen otthon éreztem magamat e légkörben és figyelmem beleolvadt a társalgásba, mely fölött egy napsugaras kedélyű asszony vidám elmessége uralkodott.

Madách Imre idejében az úri kényelem itt valamivel hiányosabb lehetett. A nagy ebédlő üresebb volt, bútorzata egyszerűbb, ridegebb s a nagy nehézkességű ajtók is komorabbá tehették a termet. A kastély homlokzata is kevésbbé vonzó, mert a park üvegháza egészen hozzá volt épitve a főépülethez, úgy, hogy ennek sajátszerűsége kellően ki nem domborodhatott. A homlokzatnak ez a hosszú zárt vonala szinte elvágta az udvart a parktól; és maga a park is jóval szegényesebb, ritkásabb volt, mint

Jazyg viselet.

Népvándorláskori (hun és avar) viselet.

«A MAGYAR VISELETEK TÖRTÉNETÉ»-BŐL. — Nemes Mihály rajzai a Franklin-Társulat kiadásában most megjelenő díszműből.

az a festmény is mutatja, melyet Madách maga készített a kastélyról és környezetéről 1839-ben, jogász korában, Pestről hazajövet.

Három nemzedéknek kitartó következetes gazdálkodása adta meg a sztregovai kastélynak és birtoknak mai alakját, rendezettségét. Madách Imre atyja, szintén Imre, cs. kir. kamarás, szenvedélyes gazda s a természettudományok kedvelője volt. Könyvei között itt találom Zanchy jezsuitának physikáját, Hufeland makrobiotikáját, egy csillagászati földrajzot, A kamarás — igy van említve a családi levelekben — élénken foglalkozott a megyei ügyekkel, de fő kedvtelése, mint említém, a gazdaság és kertészet volt. Erről a szenvedélyéről tanúskodnak a gazdasági, kertészeti szakkönyvek, német folyóiratok, melyek könyvtárának nagyobb részét alkotják. Az akkoriban itt még csak szórványosan üzött takarmánytermesztést, juhtenyésztést meghonosította és föllendítette. A parkot is ő létesítette, és e mívének dicséretét igen ékesen adja elé bocsári *Mocsáry* Antal uram, nemes Nógrád és több Vármegyék Tábla-

Honfoglaláskori magyarok.

Honfoglaláskori magyarok.

«A MAGYAR VISELETEK TÖRTÉNETÉ»-BŐL. — Nemes Mihály rajzai a Franklin-Társulat kiadásában most megjelenő díszműből.

melyre sajátkezűleg jegyezte Dayka Gábor verssorait:

Setétség vonta-bé törvényid, ó Természet,
S az Úr mond: Légy Newton! s Világosság tenyészett.

Könyvtárában képviselve van a klasszikai latin és német irodalom. Egészben véve a Kazinczy korabeli magyar nagy úr mintapéldája, a ki már élénken érdeklődik a hazai szépirodalmi mozgalmak iránt is. Képe itt függ a «billiárd»-terem falán. Parancsoló, finom élű arcz, merész szittya tekintettel. Fején nyusztprémes kalpag, mellén gazdag zsinórzatú dolmány, vállain vagy inkább karjain délczeg panyókára vetett mente, széles aranyzsinóros öve alatt könnyed, finom kardmarkolat.

birája, «Nemes Nógrád Vármegyének históriai, geographia és statistikai Esmertetése», (Pest, 1820, Trattner Mátyás) czimű négykötetes munkájában. A leírást az olvasó nagyobb gyönyörűségére ide iktatom:

«A második új és a mostani ízlésre épült residentionális lakhelye Madách Imre Cs. s Kir. Kamarásnak, melly jeles úri kőépületen nintsen ugyan felírás, hanem a helyett a Madách és Majthényi familiáknak egymás mellett, és egymással megegyező tzimerei ékes kifaragásban láttatnak. Ékesíti ezt nem kevésbbé a mellette lévő nagy terjedésű négyszegű Anglus kert, melly nagy szorgalommal, és nem kis költséggel szép rendbe hozatott, a hol sokféle hasznos és mulatságos intézetekre találhatni, úgymint: rét, erdő, halastó, szőlő, fürdőhely, virágos kert, és egyebek találtatnak ebben. Ezeket ezzel fejezem be:

Itt az áldott természethez
Kezet nyújt a kézi mív!
Amott a szép mesterséghez
A természet többre hív.»
stb. (pag. 92—93. I. kötet).

Jó bocsári Mocsáry uram, mint látni, az Anglus kerten annyira föllelkesedik, hogy elragadtatását versekbe kénytelen kiönteni. Megjegyzem, hogy azon hasznos és mulatságos intézetek közűl, melyeket ő fölsorol, a halastó, szőlő és fürdőhely itt a parkban, fájdalom, többé nem láthatók.

De bármily magasztalást érdemel is a kamarás úrnak gazdasági és kertészeti szakértelme, mégis életének kétségtelenűl legjelesebb cselekedete gyanánt a Majthényi Anna de Kesseleőkeővel való házasságát kell dicsérnünk. Mert a nagy Majthényi-hozománynyal nemcsak hogy kiválthatta a zálogba került Madách-birtokokat, hanem oly asszonyt is hozott a házhoz, ki a sok százados Madách-család szép hagyományait nemcsak föntartani, hanem újabb, dicsőbb fénynyel is övezni volt a gondviseléstől rendeltetve. Arczképe itt függ a férjeé mellett, s a ki e gyengéd szépséget látja, e leányos szűzi idomokat, e finom hattyú-nyakat, e szende arczot és szelid fényben sugárzó szemeket, nem hinné, mily erkölcsi erő lakik benne, s nem jósolná, hogy 90 évnél jóval magasabb életkort fog elérni. Nem akarom őt üres dicsérettel illetni, mert hogy mije volt ő e háznak, az csak a következő történetekből fog kitűnni. Mikor 1834-ben özvegységre jut, a viruló szép asszony egészen gazdasági gondjaiba temetkezik, s anyai kötelességeinek él. Ő adja férjhez két leányát, Marit és Annát, s három fia: Imre, Károly és Pál az ő gondjai alatt részesülnek egyetemes szellemű magas kiképzésben. Nála marad a forradalomban gyászos véget ért Mari leányának két árvája, és mikor Imre fiának családi élete fölbomlik, ő válik a költő háztartásának fő támaszává. Szinte elképzelhetlen, mi lett volna e házból, ha nem az ő szerető gondja őrködik fölötte, nem az ő kényes ízlése, tiszta erkölcsi érzéke szolgál félszázadon át zsinórmértékűl gyermekeknek és unokáknak. Válságos, komor, zivataros időkben, mikor gyermekeit veszedelem éri, legkedvesebb Imréje is fogságba kerül, ennek családi tűzhelye züllésnek indul, és végbomlás látszik fenyegetni az egész házat: e nagy asszony lelkének törhetlen ereje óvja meg a család hányatott hajóját a zátonyra jutástól. Illik is, hogy ily anyának dalnok fia legyen, és hogy emléke költői művekben éljen a késő maradék előtt. A hol Madách Imre költészetében az igaz nőt dicsőítve látjátok, ismerjetek rá az édes anya képére és a hódoló fiúra, ki, mert ily anyát tisztelhetett, legsötétebb perczeiben sem tud gyűlöletes képet rajzolni még a bűnös nőről sem.

Szerettem volna a Madách nemzetség elmúlt századainak történetében szerepelt asszonyokról is egyet-mást megtudni, de a krónika csak a férfiakról beszél: vitézlő tetteikről, a törvényhozásban való részvétükről, avagy tudományos és irodalmi működésükről. A kamarásnak atyja (a költő nagyatyja), Madách Sándor, nagy hírű ügyvéd volt a maga idejében; neki jutott az a föladat, hogy a zálogba került Madách-birtokokat visszaperelje. Az ő atyja Madách János ugyanis kevesebbet törődött a vagyonnal, mint a vallással, úgy, hogy alatta a Madách-birtok idegen kézre jutott. Igen buzgó lutheránus volt és vallásos énekeket irt a Tranusciusba (Cythera sanctorum), vagy pedig vallási sérelmek ügyé-

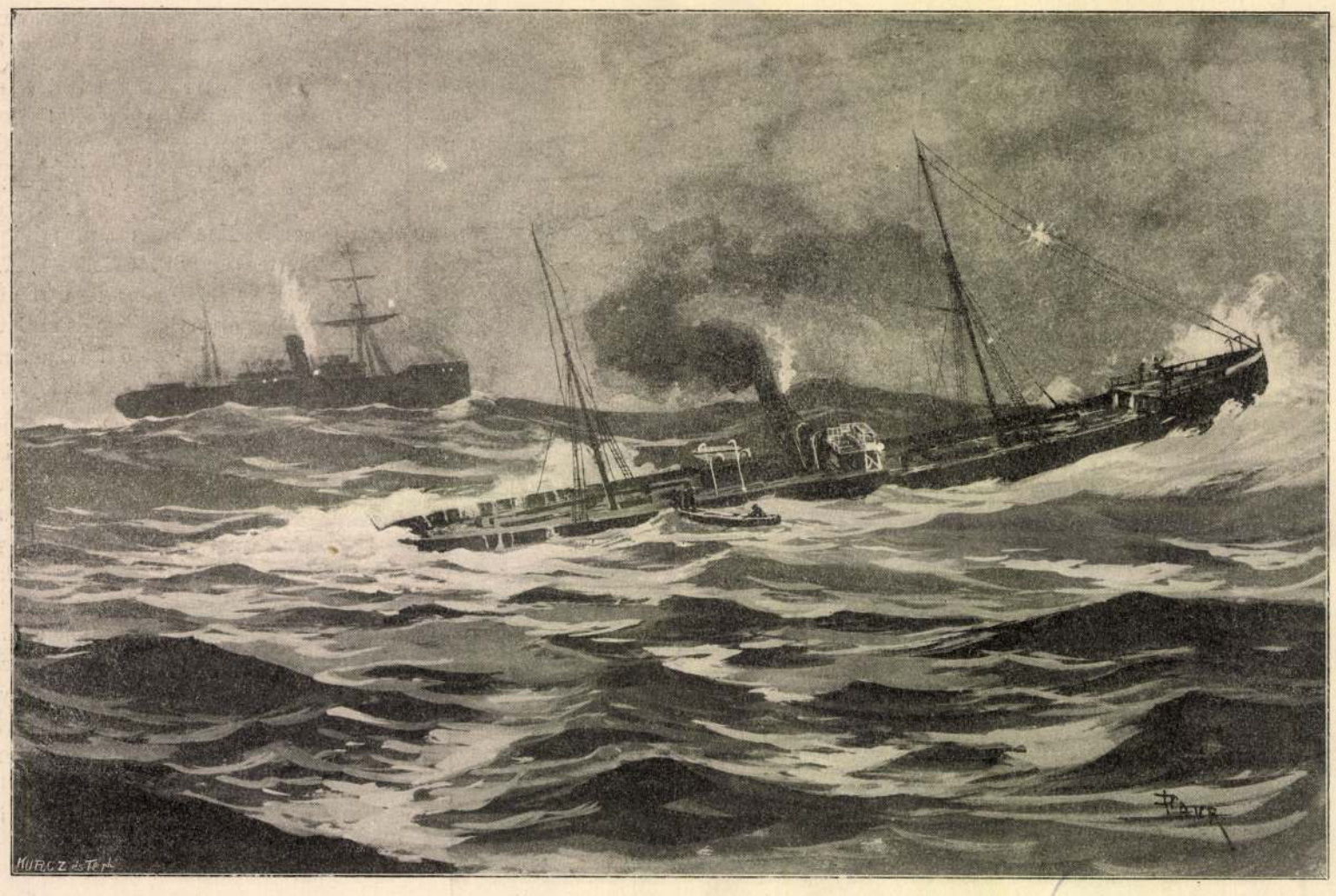

A «JÓKAI» GŐZÖS ELSÜLYEDÉSE. Paur Géza rajza.

ben vezetett panaszos követségeket Bécsbe. De bár cseh nyelven irta vallásos énekeit, szivében egészen magyar volt; maradt is kéziratban magyar versezete «A barátságról».

Korán árvaságra jutott fiának, Sándornak jeles tehetségeit fölismerte Migazzy püspök, ki a fiút hathatós pártfogása alá vette s a katholikus egyház keblébe visszatérítette. A Madáchok tehát csak a múlt század második fele óta katholikusok, vagyis négy nemzedéken át (Sándor, — Imre, — Imre, — Aladár). Ők képviselik a nemzetségnek legújabb történetét, ők virágoztatják föl újra családjokat, mely János alatt végveszélyben látszott forogni. Sándor még nem lakott ebben a kastélyban, melyet nem is a Madáchok építettek, hanem a trébosztói Révayak, kik Sztregovát zálogban birták. Van itt egy emeletes ó-kastély is, mely Sándornak volt lakhelye, de melyből később a család szállását az új házba helyezte át. Ez az ó-kastély tekintélyes, szép épület; első emeleti csarnokáról kedves kilátás nyílik a Sztregova völgyének éjszaki részébe. Ipolyinak egy alkalommal élőszóval kifejezett véleménye szerint a XV. századból, Mátyás király korából ered, és bár magában véve teljes egész, mégis a jelek szerint csak szárnya lehetett egy nagyobb várszerű épületnek. Homlokfalán kőbe vésve e felirat olvasható:

Aedes has olim castellum anno MCCCCXXX. jam genti Madách habitatum anno MDLII. saeva Turcarum manu, annis vero MDCCXVII. et MDCCLVIII. incendio desolatum super triste rudus bustumque instauravit, erexit Alexander Madách de Sztregova MDCCXCIX. (E házat, mely hajdan kastély s már az 1430. évben a Madách nemzetség lakóhelye volt, 1552-ben a törökök vad keze, 1717-ben és 1758-ban pedig a tűz elpusztítván, a szomorú omladékon állította, emelte Sztregovai Madách Sándor 1799-ben.)

A ki e régi épületet látja, melyet most Aladár magtár gyanánt használ, önkénytelenül arra gondol, hogy meg kellene ujítani s megint elfoglalni; igenis, mondja Aladár: gazdasági szeszgyárnak nagyon alkalmatos volna.

(Vége következik.)

A MAGYAR VISELETEK TÖRTÉNETE.

Száz nagy negyedrétű táblán, magyarázó szöveggel. Rajzolta és festette *Nemes Mihály* festőművész; a szöveget irta *Nagy Géza* nemzeti múzeumi segéd-őr. Az *országos képzőművészeti tanács* felügyelete alatt és a *vallás- és közoktatásügyi miniszterium* támogatásával kiadja a Franklin-Társulat.

Épen olyan tudományos becsű, mint nagyon szükséges és érdekes művet ad most ki a Franklin-társulat a fenti czím alatt, melyben száz nagy negyedrét táblán elénk állítja a magyar viselet egész történetét a legrégibb időktől kezdve, sőt visszanyúl a magyarságot megelőző korszakba is egész a szkithákig, jazygokig, hunokig, avarokig s ezek viseletét is szemlélteti, a mi különben szükséges is, mert hiszen jórészt ezen népek ruházatából fejlődött a későbbi magyar viselet.

Nagyon érezhető volt már régóta ilyes munka hiánya, mely a legrégibb időktől kezdve bemutassa az egyes korszakok változó divatját, nemzeti viseletünk különböző módosulásait, átalakulásait.

A szóban forgó nagy mű sikeresen megoldotta ezt a nehéz feladatot s 40 szines képtáblán és 60 fekete rajzon összegyüjtve szemlélteti nemzeti viseletünk történetét. A szines képtáblák mindegyike 12—20 alakot ábrázol, kor szerint csoportosítva, szintén így a fekete rajzok is, melyeken emberi alakokon kivül nagy számú régi fegyver, ékszer és eszköz is elénk van állítva.

A képeket *Nemes* Mihály rajzolta és festette, a magyarázó szöveget pedig *Nagy* Géza írta hozzá. Az egész nagy mű 20 füzetben jelenik meg.

Ezen kiváló s bizonyára rendkivüli érdeklődést keltő munkából mi is bemutatunk nehány képcsoportozatot, melyeknek eredeti kiadása mind szines képekből áll.

Egyik kép néhány *jazygot* mutat. A jazygok, — kiknek nemzetisége ismeretlen — nem sokkal Krisztus előtt nyomultak be Ázsiából a Duna-Tisza közére, hol századokig tanyáztak s a szomszéd népekkel, valamint a rómaiakkal sok véres háborút viseltek. A hunok hódították meg őket végkép s ezekkel együtt teljesen el is tűntek a történetből. E nép ruházatáról, viseletéről sok és biztos adatunk van, nevezetesen a Rómában maig fennálló Trajan-oszlopon sok jazyg harczos van gondos részletességgel kivésve; ezenkívül a régi iróknál is számos ide vonatkozó adat maradt fenn. Ezekből tudjuk, hogy a jazygok többékevésbbé hegyes süveget viseltek, mely mereven állott fölfelé; vagy pedig sisakjuk volt, melynek idoma a süvegéhez hasonlított, hátulján a nyakvédő sem hiányzott, általában nagyon hasonlított a későbbi magyar sisakokhoz. Kabátjuk középhosszú szabású volt, legtöbbször pánczél gyanánt szaru vagy érczpikkelyekkel borítva. Ezen alól gatyához vagy szoknyához hasonló bő ruhát viseltek, a lovasok azonban szűk nadrágot, mely szintén pikkelylyel volt fedve, valamint hadi lovaik is. Fő fegyverük nyíl meg rövid, egyenes, vagy néha hosszú kard volt.

A hunok és avarok viseletére már kevesebb adatunk van. Annyi azonban bizonyos, hogy leginkább tollas, prémes kucsmát viseltek, vagy alacsonyabb, hegyes sisakot s térdig érő, rövid újjú kabátfélét, melyet gyakran szintén pikkelypánczél borított. Legfeltünőbb volt kecskebőr csizmájuk, melyen a szőrt is rajta hagyták. Sokszor azonban ez is fel volt mindenféle pitykékkel diszítve. Kézcsuklóikon sokszor csüngős karpereczeket viseltek, füleikben pedig függőket. Volt aztán még felső ruhájuk is, mely a mai magyar szűrhöz lehetett hasonló. Fő fegyver náluk is a nyíl volt, melyet azonban nem a hátukon, hanem oldalt, az övre akasztva viseltek. Volt ezentúl tőrjük, egyenes, vagy kissé görbe, egyélü kardjuk s fejszéjük és zászlós lándzsájuk. A sarkantyút még nem ismerték.

A hun az avartól főkép abban különbözött, hogy amaz rövidre nyirta a haját, míg az avar, a pogány magyarhoz hasonlóan, pántlikába befonva, hosszú csimbókokban bocsátotta le, mely szokás Magyarország némely részében, az öreg embereknél egész az utóbbi évtizedekig látható volt.

Egyik képcsoportozatunkon több *honfoglaláskori magyar alak* van bemutatva, a szerint, a mint azon kor viseletét sikerült a gyér leirásokból, leletekből megállapítani. Jól szemügyre véve ez alakokat, igen sok hasonlóságot fedezünk fel azok viseletében a jazygokéhoz, de kivált a hunokéhoz és avarokéhoz, valamint világosan ott látjuk már a mai szűrnek és gatyának az ősalakját is. A régi magyarok fegyverzete, eme fő kiegészítő része az akkori ruházatnak, nagyjából szintén az volt, a mi a hunoké s avaroké, a

MOK

Sztregovai Gábor

1940 körül egyik legkiválóbb faragóember Diósjenőn

Gönyey 229 l.

MIK

Sztregovai Sándor

1940 körül egyik legkiválóbb faragóember Diósjenőn

Gönyey 229 l.

CARL SZTRELKO, textilfestomester

"Verzeichniss der zur Neusohler priv. Sieben-Bergstädtisen Lade einverleibten Schwarz und schön-färbemeister, aus dem Meister-Buche ausgezogen. /1823/.
in Sohler Comitat: Radvan:
22.- Carl Sztrelko.
111.old. 31.jegyz

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA: A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Sztrémi József
festő

1913
Elmúlt 1930
89.l

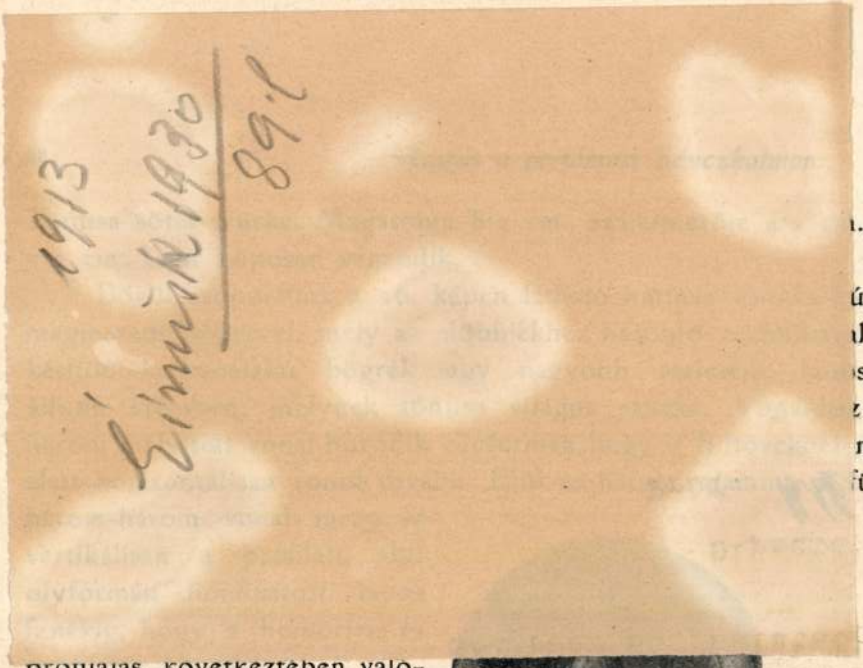

…., legnagyobb hasa…

…úpalakú, kissé hiá…
…l készült. Voltak…
…san kezelt válto…
…z ékíti. Az edény…
…megtörik, lecsap, …
…ültövek alatt négy…

…pronlalás következtében való-

E csoport kőiparából a 24. képen 1. 2. sz. alatt hajdan ovális, most törött álla-
n féloválís csiszolóköveket mutatok be. Az 1. sz. 14 cm. hosszú, szélessége 16
2. sz. 13 cm. hosszú és legnagyobb szélessége 12 cm. Hasonló csiszoló lehetett
z. is, de kereken le van ütögetve. Ebben az állapotban gabonatörésre igen alkal-
hetett.

A 6. sz. törőkő maradványa. Baltafokot ábrázol az 5. sz.
sz. töredék valószinűleg hosszúkás, lapos törőkövet áb-

V. csoport.

Nivója a szűzföld fölött 52—71 cm.
Miképen az előző ásatások rendjén, úgy az 1911. évi
ények között is a kancsóalakú, kétfülű bögréknek az a

Ocskay kastélya

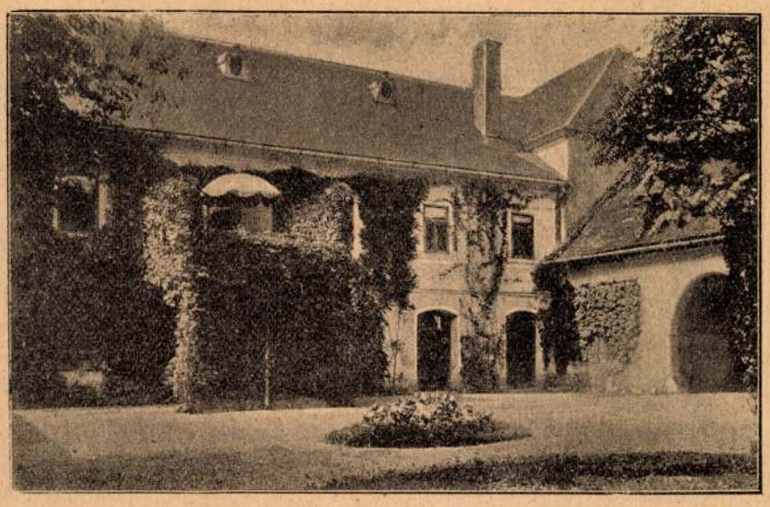

A szlavnicai Sándorok sztricei kastélya, ahol egykor Ocskay brigadéros tanyázott

Még a háboru folyamán sokat jártam a Felvidéken kuruckori relikviák s egyéb vonatkozó emlékek után. Egy ily alkalommal a Nyitra vize mentében arra vitt utam, ahol Trencsén vármegye határa ölelkezik Nyitra megyével. E két megye találkozó pontjától nem messze a Nyitra-Zsámbokréti útvonalon fölfelé első község, mely már Trencsén megye: Sztrice.

Voltaképen két községből áll: Nagy- és Kis-Sztricéből. Ennek az iker községnek északi végén áll az a tornyos ódon Sándor-féle kastély, melyről Thaly Kálmán is megemlékezik egyik munkájában s melyet a köztudat kuruckastély néven ismer. Jóllehet, a kastély akkori urai a szlavnicai Sándorok inkább a császár hivei voltak s kevésbé húztak a kurucokhoz, mindamellett lakóházukon rajta maradt a „kuruc" elnevezés.

Mikor a kastély új urainak tudomására jutott utazásom célja, egy kedves hangú levélben hívtak meg az érdekes épület megtekintésére. Én természetesen örömmel ragadtam meg az alkalmat, hogy Ocskay brigadéros kuruckodásának ez utolsó szinhelyét, a kulisszatitkainak kiinduló pontját, szemtől-szembe láthassam.

Mikor a könnyü kocsi befordult velem a tágas udvarba s én célhoz érve, ott állottam a szürkére festett vén emeletes épület előtt, megilletődve tekintettem a sarkantyus, beszédes falakra. Mintha magam előtt láttam volna Ocskay kurucait széjjel az udvaron; tisztjeit az ósdi faragású ablakokból kihajolni, magát pedig a brigadérost két vármegye előkelőivel borozgatni a felső házban, de még a kitörő hangjaik is mintha ott zsongtak volna a fülem körül. Hátam mögött gyors léptek zaja. Ez Bercsényi Miklós! Sietve jön a trencséni vesztett csatából felkötött kézzel. Szinte érzem lehelletét, felindulását a fent mulató társaság miatt. Önkénytelen is hátra nézek. Az uraság egyik jámborképü alkalmazottja üdvözöl nagy alázattal. Az ablakokból pedig kedves női arcok tekintenek felém, hivogatólag a mord kuructisztek helyett. És abból a felső házból jövő hangok az odanyuló park fenyői tompa zúgásának visszhangjai.

Hogy is volt az itten abban a „zenebona" időben?!

— Isten hozta közénk ebbe a kurucvityillóba! — fogad a ház ura nyájas előzékenységgel s máris megindul a társalgás arról a tárgyról, ami engem ide hozott.

— Én kevésbé foglalkozom vele, — mentegetődzött, — de a feleségem annál nagyobb kedvvel szeret ezekről beszélni s ő majd több adattal is szolgálhat.

És csakugyan. Amikor a ház úrnője benyitott a társalgóba, valódi kurucasszony hevével nyomban ő vette át urától a felvilágositó szerepét.

— Tulajdonképpen két részből áll ez az épület. A másik szomszédkastély, melyet most a bérlő lakik, ezzel együtt egy épület volt. Csak ujabbi időben lett elválasztva illetve elfalazva egymástól, — kezdte az érdekes előadást a szlavnicai Sándor-család, a kastély egykori urainak egyenes leszármazottja, tahvári Tahy Sarolta úrnő, az én szíves házigazdám, necpáli Justh Zoltán kurucos temperamentumu neje.

— Igen, itt tanyáztak a kurucok. Itt volt szállva Ocskay brigadéros meghittebb tisztjeivel; itt, ezekben a szobákban jártak-keltek a nyalka kurucvitézek, mint a Sándor-család vendégei, — folytatta tovább.

Magam elé meredtem.

— Talán ezen a helyen, ahol most ülök, maga a nagy hős, a tűz fejedelme ülhetett, — szóltam most bele, — ugyan nem ilyen kényelmes angol bőrzsölyében, mint én most, — tettem hozzá évődve. Lehet, hogy e tréfás föltevéssel eltaláltam a valót . . .

Aztán arra a nevezetes szobára fordítottam a beszéd fonalát, melyben a trencséni csata napján, mig ott az ágyuk dörögtek, a fejedelem által már jó eleve iderendelt Ocskay László nagyszámú vendégnép társaságában ebédelt, majd ebéd után borozgatás között hallgatta két kántáló diák énekét a földi mulandóságról.

— Igen, az a tornyos szoba. Majd megmutatjuk azt is, — volt a válasz.

Még az épület zeg-zúgos pincéje is szóba jött, hol a hagyomány szerint szlavnicai Sándor Pál nagymennyiségü aranypénzét állitólag a kurucok elől jónak látta befalazni s arra azóta sem akadtak az utódok.

A pince, ahogy azt is alkalmam volt megtekinteni, sokféle labirintusaival kitünő buvóhelyül szolgálhatott abban az időben a kurucoknak. Ámde most mindannyi nyílás befalazva vagy bedőlve, helyenként az alapzat besüppedve, csak a nyomokból lehet következtetni tekervényes útvesztőire s óriási terjedelmére.

— Ez az a nevezetes szoba, mi önt annyira érdekli, — jegyezte meg mosolyogva a kastély úrnője, mikor az estebédhez vezettek az én kedves vendéglátóim s több szobán át az épület egyik sarokhelyiségébe nyitottunk.

— Most szerény ebédlő, — jelezte a házigazda a nem éppen szerényen megrakott asztalra mutatva.

Jól szemügyre vettem. Bolthajtásos vastag falak, az országútra néző kiugróval, mit toronytetőzet fedez. Minden tekintetben érdekes eredetisége lekötött. Elnéztem. Elgondolkoztam felette. Ha ezek a falak beszélni tudnának!... Itt még kuruc volt a hős brigadéros, vagy talán már csak félig... Talán itt érlelődött meg benne a küzdelem reménytelensége, a háború kétes kimenetele és vele a többi vendég: Nyitra és Trencsén megye urainak. És amint e fölött tünődtek, egyszer csak beront közéjük felkötött kézzel, porlepte arccal, vérfoltos tábori öltözetében, magából kikelve Bercsényi, a fővezér, a trencséni balvégü csatából menekülve. Ekkor aztán megtörtént az a nagy szóharc közte és Ocskay között. Itt, igen itt... talán épp azon a helyen, ahol álltam... tán még az asztal is igy volt, mint most...

— Ön nagyon elgondolkozott Ocskay uram kulipintyóján, — rezzent fel elmélázásomból az én humoros házigazdám.

— Lássunk talán hozzá, mert kihül az étel, — nógatott ismét a szorgos házi-asszony.

Aztán az asztalhoz ültünk, ugyanazon a helyen, ahol a brigadéros és a többi vendég a dusan teritett s borokkal megrakott asztalhoz egykor.

Aztán folyt a szó sok érdekes dologról, mi arra a korra vonatkozott. A kastély urnőjének mindenhez volt mondani valója, mindenről tudott valami ujat.

Megvallom, olykor különös érzés fogott el. Mintha magam körül láttam volna ülni az egész kétszáz év előtti társaságot; Ocskayt egész törzskarával, alezredesével, Thuróczyval, a meghivott vendégek között Nyitra vármegye akkori labanc alispánját, szlavnicai Sándor Adalbertet, magát a házigazdát, amint egyre töltögeti saját kezével a brigadéros kupájába a sok-sok éves aranyszinü, józamatu borát, mit utvesztős pincéiben oly gondosan őriz. Még a kántáló diákokat is ott látta képzeletem, amint szerénykedve benyitottak a lépcsőkre nyiló régi módi cirádás ajtón. Bercsényi rengő lépteinek visszhangját is oda tudtam varázsolni, amint fölfelé iparkodik a mu'ató társasághoz, hogy kérdőre vonja a brigadérost a vendegeskedésért, ahelyett, hogy az „expressus curir" utján küldött parancshoz képest segitségre indult volna szerte fekvő seregével a csata szinhelyére.

Annak a toronyszobának évszázados falai pedig, hol mindezek lezajlottak, egyre reám meredtek, mintha csak azt mondták volna: *ha mi beszélni tudnánk, sokat mondanánk neked azokról az időkről.*

Lelkes Nándor József

„HARMATVIZ" a legtisztább és legjobb ásványviz I. Gellért-rakpart Telefon: józs. 112-..

Szépségápolás! Használjon GROG-féle kozmetikai cikkeket. Hajszálak végleges eltávolitása villannya Arcmassage jutányos bérletben. Szeplőeltávolitás EMAIL-borogatóviz (ráncok elen) egyedüli elárusitója Gróg-kozmetika, Muzeum-körut 13. Telefon: J 102-87

Uj Idők 1924. XXX. 35 sz.

Az ezredes leánya

— Elbeszélés —

Irta: **Kálmán Jenő**

Én mindig ilyennek képzeltem a szenteket. Karcsu, magas, kecsesjárásu leány volt Szónya, az ezredes leánya. Mikor a feketét felszolgálta a wladiwosztoki pályaudvar hatalmas éttermében, szinte ott világitott szenvedő, gyönyörű szőke feje fölött a martirok glóriája. Lesütött szemmel haladt a hosszu asztalok sora mellett; útjában férfiak sovár tekintete követte. Egy-egy temperamentumos orosz hangos sóhajt küldött feléje, mi, idegenek, reménytelenül szerelmesek voltunk a félénk mosolygású, szelid, finom Szónyába.

A többi pincérlányok, ha nem akadt dolguk, ott vihogtak az asztalok mellett. Mindegyiknek volt valakije, aki esti tiz órától kezdve ott várta őket a vendéglőben. Az almaképü, csinos Katja egy amerikai tisztet csipett magának, a nyirott haju Tamára egy cseh legionárius fejét csavarta el, még a legcsunyább és legidősebb is udvarlóval járt, csak Szónyának nem volt senkije. Amikor a munkában egy kis szélcsend állt be, Szónya a terem szélén futó tölgyfapadra ült és apró kezeivel morzsákat szórt két kövér patkánynak, akik ott laktak pont a kasszával szemben a pad alatt és olyan szemtelenek voltak már, hogy a macskától sem féltek. A patkányok kijöttek Szónyához és apró topánkáinak orráról szedegették el a kalácsot. Ez is szentekhez illő tevékenység volt és mi nem győztük csodálni Szónya kedves, egyszerü, mesterkéletlen és megközelíthetetlen előkelőségét.

Pedig az a legenda járta róla, hogy mindenkire bajt hoz, aki komolyan szerelmes belé. Igy például egy Keresztes nevü bajtársam, aki egy félév óta minden este itt ült a vendéglőben Szónya kedvéért, egy orosz-japán konfliktus alkalmával a pályaudvart körülzáró japánok fogságába került és csak a jó Isten mentette meg, hogy a japánok le nem puffantották a többi orosz hadifogollyal együtt. Ugyanígy járt egy másik imádója, akit a japánok negyvennyolc órán keresztül őriztek az állomás épületében, mialatt a lakását ismeretlen tettesek az utolsó szögig kifosztották. A városban élő hadifoglyok között már valóságos legendák keringtek Szónya törékeny, kecses alakja körül. És mégis, mentől félelmetesebb nimbusz övezte, annál többen szaladtak utána. A törzsvendégeknek legalább a fele Szónya kedvéért járt ide és most már megvallom, én sem a pirított kenyérhéjból készült feketéért jártam oda. Mikor a vendéglőt bezárták, valami ürüggyel elbucsuztam társaimtól és zegzugos utcákon át, tisztelteljes távolból követtem őt, a legveszedelmesebb városrészeken, ahol minden éjszaka leütöttek egy-két embert. Már előre mosolyogtam, hogy egyszer ez lesz az én végzetem is. Néhány dollárnyi vagyonkámért, amelyet mint pincér keserves robottal szereztem egy nappali étteremben, el fognak tenni láb alól és az ezredes leányának legendája ismét teljesebb lesz egy szomorú esettel.

Mondanom se kell, hogy Szónya épp oly kevéssé méltatott figyelmére, mint többi imádóit. Amikor letette elém a feketekávét, félénken és kedvesen mosolygott és kedveskedő szavaimra egyszótagos, udvarias válaszokkal szolgált, akár a többieknek. Nem lehetett szóra birni. *Igen* és *nem* és *rögtön* volt az egész szókészlete. Ennél többet földi halandó nem csikart ki belőle. Szép, szőke feje mereven ült finom hajlásu nyakán. Ettől a fejtől senki még egy barátságos bólintást nem kapott; előkelően, egyenesen, az emberek fölött elnézve ment Szónya az asztalok között és szinte csodálatos volt, hogy soha meg nem botlott. Az apró lábacskák könnyedén, de óvatosan surolták a padló nagy, szines kőkockáit, nem is járás volt ez, hanem valami angyali lebegés.

De nehogy azt higyje valaki, hogy egy távoli, reménytelen szerelem enthuziazmusában irom igy le Szónyát. Jött egy idő, amikor kiábrándultam belőle és nemcsak én voltam igy, hanem valamennyien, akik az angyalok erényeivel ékesítettük föl az ezredes leányát. Egyszer ugyanis az történt, hogy Szónya elmaradt. Nem jött egy nap, nem jött egy hétig. A vidám Katja, aki hű maradt az amerikai csillagos lobogóhoz, mindössze a tisztet cserélte ki egy sokkal kiadósabb élelmezési alkalmazottal, azt ujságolta, hogy Szónya nagybeteg. Tifuszt kapott.

Ettől kezdve fokozott gyengédséggel gondoltunk az ezredes leányára.

— Minden nap virágot kellene neki küldeni — vetette föl valaki az eszmét az asztaltársaságnál és az indítványt egyhangu lelkesedéssel szavaztuk meg valamennyien.

Négy héten keresztül mindennap friss virág és cukorsütemény ment Szónyának, hol Kátja, hol Tamára, hol Tanja révén. Ők számoltak be a fiatal leány állapotáról is.

— A jövő héten már bejön — ujságolta egy nap Tamára, — már egészen rendben van, csak még egy kicsit össze kell magát szednie.

Szónya imádói erre a hirre pezsgőt ittak örömükben. És a láz, ami Szónyát szerencsésen elhagyta, mintha az asztaltársaság tagjait fogta volna el. Mentől inkább közeledett Szónya bevonulásának napja, annál izgatottabb lett a hangulat közöttünk. Vajjon most, amikor gyöngédségünknek és figyelmünknek annyi tanujelét adtuk, észrevesz-e bennünket végre az ezredes leánya és ki lesz az, akit kegyeivel először tüntet ki? A nagy napra az asztalt virággal diszítettük föl. Hét órakor este volt a pincérek váltása, ekkor érkezett Szónya. Sürün lefátyolozva, kis fejét lehajtva sietett el mellettünk a pincérnők kabinetje felé, ahol felsőruháikat elhelyezték. Néhány percnyi izgalmas várakozás után belépett. De milyen fájdalmas csalódás volt!

A gyönyörü, hamvas szőke haj eltünt, helyette kis kondor, lenszerü, ritkás hajpamacsok borították Szónya fejét.

— Elvesztette a gyönyörü haját! — tört ki belőlünk a fájdalmas meglepetés.

— Ördögöt — nevetett Kátja. — Sőt éppen most kezd megjönni a haja. Az a régi, a szép hamvasszőke csak paróka volt . . .

— Az nem lehet! — tiltakoztunk viharosan.

— Pedig úgy van! — szólt közbe Tamára is. — A saját haja volt, de paróka. Mert egyszer, már sokkal régebben, egy betegség folytán kihullott a haja. Hát nem vették észre, milyen mereven tartotta a fejét? Még beszélni se mert, szegény, mert attól tartott, hogy a paróka megmozdul a fején. Azért válaszolt mindig egy szótagban és azért nem nézett soha az emberek szeme közé.

Szegény Szónya, hát igy kellett végezned. Előkelő, hideg zárkózottságod nem egy tönkrement uricsalád leányának büszke zárkózottsága volt az emberekkel szemben, csupán fokozott asszonyi hiúság.

Nem tudom, hogy Szónya haja megnőtt-e azóta és megtartotta-e lenszőke szinét. Annyi tény, hogy én nem hiszek többé angyali ártatlanságu leányszemeknek. Valami titok mindig van a szende szelidség mögött.

Hungadm.

Strigy k. Gjörgy

g. kat. terpt.

Kinta gábor (1:100) 1886.

1) alapraja és nemet

felfestmény vázlatok. u. ettel. külön. zdb

11.

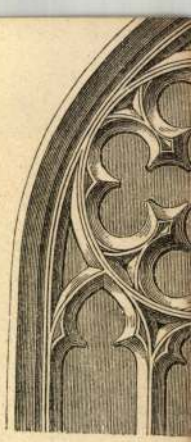

1

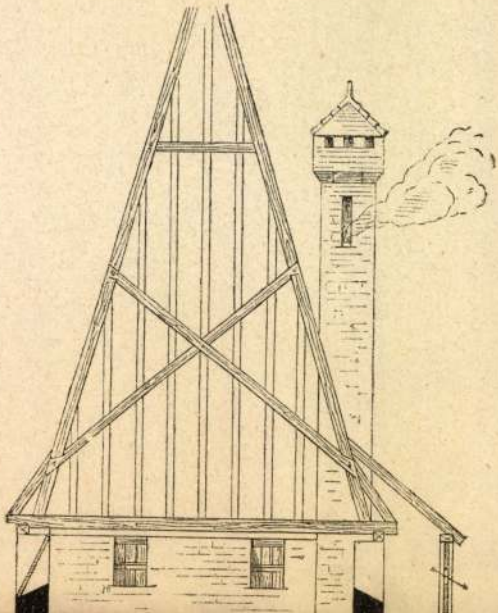

Sztrigyszentgyörgyi

g. k. templom
fáltegei
(Hunyad vm)

l.

Gereczefalkejek
506. h.

n selben Jahrhundert begann
her italienischer Manier auf-
Hunyadi und Fürst Gabriel
n Mitte des 19. Jahrhunderts
gesetzt wurde. Der Dechant
ászai ließ 1512 an der Nord-
Bischof Franz Várady 1519
Renaissancestile aus, während
Karl VI.) den Westgiebel in
Visconti ausschmücken ließ
res eine mit einer prächtigen
nzstadt der siebenbürgischen
uenschmuck der Kathedrale
rche, im engstem stilistischen
unter dem Mäzenate großer
nen Stilgeschichte durch. Als
agen symbolische Bedeutung,
ürgischen Kunst, ihre ganze
n ungarischen Stilentwicklung.
anonrelief des Südportals von
athedrale, eines der ältesten
er thronende Christus wieder-
Linken das Buch des Lebens
lombardisch-istrianische Ein-
ieselbe Darstellung auch am
schönsten Ausstrahlungen des
Ungarn und in Siebenbürgen
n dürfen. Die im 12. Jahr-
n Esztergom besaß einen un-
rall befolgt, ihre Steinmetz-
es berufen. So gelangte der

Sztriha Sándor

U. 946

A nagybányai festőiskolában tanult. 1913. tavaszán kollkiáll. volt Temesvárt. 1913 őszen Ferenczy József temesvári festővel festőiskolát nyitott Temesvárt.

Temesvári Hirlap

1913. nov. 23.
(Festőiskola Temesvárott.)

z é k

ól.

IV

ros. 1

. Minta szerint. 2

vászon. 5

zerint. 1/2 bőr 1

et. Minta szerint. 5

t. " " 2

ötet. Minta szerint. 9

rint 1/2 bőr 1

Sztriha Sándor

U. 955

cod

Délmagyarországi Közlöny. 1913. nov. 23. (Festőiskola Temesvárott.)

Zöld bőrkötés.

t. fekete vászon.

Szakái Lajos

MŰEMLÉKEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
230/1939.

Sztriha Sándor

festő, szül. 1883 jan. 21.
Ókanizsa

Tanítói oklevelet szerzett s 17 éves korában Szegeden gyűjtemenyes kiállítást rendezett. Aztán a nagybányai festő iskolában tanult. 1912 erzielte S. in Paris den "Grand prix. 1913 veranstaltete er eine erfolgreiche Kollektivausstellung seiner Werke in Temesvár".

Krück II. 597. l.

~~Arpádkori aranyozott vézgyűrű~~ ~~VII. 137~~

Sztriha Sándor

U. 531. 532.

NYOMTATVÁNY

úrnak

Budapest

SZTRIHA *Sándor* festő, • Ókanizsa, 1883 Jan. 21. A tanítói pályán működött s közben Szegeden és Nagybányán tanult festeni. Szegeden és Temesvárt kollektiv kiállításokon mutatkozott be.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután $^{1}/_{2}$6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Sztriha Sándor

U. 955.

Sztrika Sandor

U. 946

Sztriha Sándor

fiatal szegedi festő
1913 husvétján koll.
kiáll. renderett Temesvárt.
1913 óta a temesvári
iparostanoncotthon gond-
nokavolt. Képei közül
A deleges álom c. nagymé-
retű kompozicióját dicsérte
a temesvári kritika.

Délmagyarország

1913. márc. 26. (Szegedi
ünnész sikere Temesvárott.)

U. 531

A m. kir. vallás- és közoktatásügyi miniszterium számvevő

..... szám.

Pohárnok Zoltán

dr. Genthon István

Hivatalból.
Közszolgálati ügyben.
Díj átalányozva.

Sztricha Sándor

C. gy. Impressziók Sztricha Sándor képkiállításáról. Temesvári Hirlap. 1913. márc. 27.

Délfranciaországban vándorkiállításokat rendezett. 1913 husvétján mintegy 50 képéből koll. kiáll. rendezett Temesvárt. Képei közül kiemeli: A kovácsok sztrájkja, A delejes álom, Lezuhant aviatikus, A koldusfiu, tanulmányfők, Megvettek, Őszi hangulat, Tanulmájtej, Öreg magyar, Dorozsmai szélmalom, Szegedi tanya, Tanya alkonyatkor, Őszi táj és Parkrészlet önzel c. képest Futurista képei: A festő, A balkáni háboru, Nő virágzó tavaszban.

U. 532

VISEGRÁD

Vár

Képe VV 1851, 40 l.

MDK

Sztrika,

1909-ben az iskolában dolgozott.

A szabadiskola ideje. /1902-1912./ 86.1.

M. D. K.

SZTRIKA

1909-ben Magybányán a Szabadiszola
növendéke

Reti Bn. 1954. 328. l.

Sztrika

Thurzó-család VI. 247

Nagybányai k. k.
1912.
86

44 sz.

Hivatkozással az
alatt kelt körlevelemben fo
kérem az államsegélyekben r
it, hogy az 1907. évre vona
megokolt bélyegtelen folyam
tos iv felhasználásával meg
ben a főfelügyelőséghez leg
15-ik napjáig beküldeni szi

Az ügymenet egysz

MDK

Sztringovits

A modern magyar érmészet egyik legkivalóbb képviselője.

Schulek Alfréd dr.: Érem- és Plakettkiall. az Iparművészeti Múzeumban.

Magyar Iparművészet, 1924. 54.l..

Sztrizs István

isaszegi oltárépítő

1913-ban készítette

a máriabesnyői kegy-

templom régi kegyol-

tára helyébe az új,

barokk stílú oltárt.

Tenti fiatalon halt

el.

P. Bartal Ince =

Máriabesnyő története

II. kiadás. Esztergom.

1929. 78. l.

Adorján, várfalak.
Albis, r. k. templo
Belényes-Szent-Mi
Bihar, r. k. templo
Bihar-Püspöki, cs
Deréte, lerombolt
Esztár, régi vár m
Fekete-Bátor, vára
Fekete-Tót, várma
Felső (Monostor)
Fenes, várrom.
Fugyi, r. k. templo
Fugyi-Vásárhely,
Gálos-Petri, r. k. t
Hegyköz-Újlak, r.
Hegyköz-Sz.-Imre
apáts. alapfa
Hévjó, r. k. templo
Jenő, r. k. templon
Kőrösszeg, vártoro
Kót, várrom.
Magyar-Kakucs,
Mező-Telegd, ref.

MÜLLER TESTVÉREK
BUDAPEST, VI. KER., DÉVAI-UTCA 21.
Szakmájában Magyarország legnagyobb és legrégibb vegyészeti gyára. Legjobb minőség. Lelkiismeretes kiszolgálás. Mindenféle tinta, tus, pecsétviasz, aquarell, olaj és tempera művészfestékek, bronzfestékek, folyékony bronz és írógépszalagok az összes rendszerű írógépekhez és minden e szakba vágó más különlegességek.

Telefon: 18-09. :::
Látható írású
Remington írógépek
legtartósabbak
Kedvező részletfizetési feltételek.
GLOGOWSKI ÉS TÁRSA
cs. és kir. udv. szállítók
Budapest, VI., Andrássy-út 19

SPECIÁLISTA AZ ÖSSZES RÉGI BÚTOROK UTÁNZÁSÁBAN ÉS JAVÍTÁSÁBAN
KOVÁCS JÓZSEF
TERVEZŐ MŰBÚTOR-ASZTALOS
BUDAPEST
VI. KER., ARADI-UTCA 29.
TELEFON: 169—47.

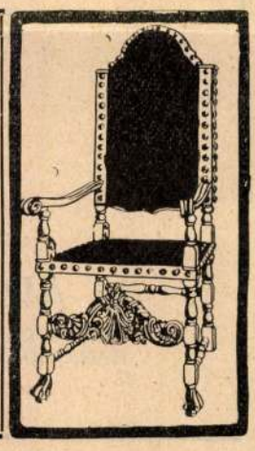

RANSCHBURG GUSZTÁV
TELEFON 19—20 :::
ÚJ ÉS ANTIKVÁR-KÖNYVKERESKEDÉSE
BUDAPEST,
IV., FERENCIEK TERE 2.
A hazai és külföldi irodalom nagy készletei új és antikvár állapotban, az utóbbiak leszállított árakon. *Évente többször megjelenő katalógust könyvbarátoknak ingyen és bérmentve küld.*
KÖNYVEK ÉS KÖNYVTÁRAK VÉTELE!
Amatőr-irodalom, művészi metszetlapok, híres férfiak arcképgyűjteménye, magyar és külföldi városok látképei. A magyar irodalom ritkaságainak állandó készlete.

HIVATALOS KÖZLEMÉNYEK

AZ ORSZÁGOS MAGYAR IPARMŰVÉSZETI TÁRSULAT VÁLASZTMÁNYA 1914. évi március 23-án Zsolnai Miklós elnöklésével ülést tartott.

Jelen voltak: Alpár Ignác alelnök, Ágotai Lajos, Árkay Aladár, Almási Balogh Loránd, Baranski Gyula dr., Czakó Elemér dr., Fieber Henrik dr., Foerk Ernő, Gerster Kálmán, Gregersen Endre dr., Hauswirth Ödön, Helbing Ferenc, Kertész K. Róbert, Kozma Lajos, Kölber Dezső, Körösfői Kriesch Aladár, Lajta Béla, Matlekovics Sándor dr., Menyhért Miklós, Meyer Antal, Nádai Pál dr., Nádler Róbert, Pogány Móric, Radisics Jenő, Róth Miksa, Szentgyörgyi István, Telcs Ede és Vass Béla választmányi tagok, Györgyi Kálmán igazgató és Szécsén Ferenc titkár, aki a jegyzőkönyvet vezeti.

Elnök megnyitja az ülést, üdvözli a megjelenteket és jelenti, hogy elmaradásukat kimentették: Bárczy István dr. elnök, Beck Dénes, Gaul Károly, Hervey A. Dezső dr., Koperly Döme, Lakatos Artur, K. Lippich Elek dr. és Vig Albert választmányi tagok. — A jegyzőkönyv hitelesítésére felkéri Róth Miksa választmányi tagot.

1. Igazgató a mult ülés óta előfordult ügyekről a következő jelentést terjeszti elő:

a) Felolvassa Bárczy István dr. elnök levelét, amellyel megköszöni a közszolgálati jubileuma alkalmából kifejezett jókívánságokat. — Tudomásul szolgál.

b) Felolvassa Gelléri Mór választmányi tag levelét, amelyel negyvenéves szakírói jubileuma alkalmából a választmány részéről tolmácsolt üdvözlést megköszöni. — Tudomásul szolgál.

c) Bemutatja a vallás- és közoktatásügyi miniszter leiratát, amellyel a velencei kiállítás iparművészeti csoportjának rendezésével a társulatot bízza meg. — Jelenti, hogy a kiállítási bizottság az összegyüjtött anyagot elbírálta, intézkedett a becsomagolt tárgyak elszállításáról és biztosításáról, továbbá ajánlja, hogy a csoportnak a helyszínén való rendezésével a választmány az igazgatót bízza meg. — A választmány a jelentést tudomásul veszi és a kiállítási bizottság javaslatának elfogadásával igazgatót a rendezési munkával megbízza.

d) A kereskedelemügyi miniszter véleményes jelentést kért Biró Mihály grafikus-művésznek tanulmányi ösztöndíj iránti beadott kérvényéről. — Az elnökség a kérelmet pártolólag terjesztette fel a miniszterhez. — Tudomásul szolgál.

e) Sztrizs István oltárépítőnek államsegély iránt a kereskedelemügyi miniszterhez intézett kérvényét az elnökség, a beszerzett szakértői vélemény alapján, pártolólag terjesztette fel. — Tudomásul szolgál.

f) Az Egyesült Budapesti Fővárosi Takarékpénztár 100 koronát, a Magyar Országos Központi Takarékpénztár 50 koronát adományozott a társulat céljaira. — A választmány az adományokat köszönettel fogadja.

g) A szegedi Kereskedelmi és Iparkamara értesítette az elnökséget, hogy a folyó évre tervezett iparművészeti kiállítás eszméjét kénytelen elejteni, mert ez idő szerint Szegeden nincs megfelelő hely kiállítás céljára. — A választmány ezt sajnálattal veszi tudomásul és egyúttal felkéri a kiállítási bizottságot, hogy más vidéki városban rendezendő kiállításra nézve tegyen javaslatot.

h) Az Országos Magyar Kiállítás Központhoz intézett átirat, amely szerint a társulatot az elnök, Alpár Ignác alelnök, Nádler Róbert kiállítási bizottsági elnök és az igazgató képviselik a központban, tudomásul szolgál.

i) A Magyar Épitő- és Iparművészeti Rajzolók Országos Egyesülete átirattal fordult az elnökséghez és tájékoztatást kért azokról az okokról, amelyek a társulatot arra indították, hogy az új igazságügyminiszteri palota belső berendezésének tervezésével való megbizatásra a Magyar Iparművészek Testületének tagjait ajánlotta. — Az elnökség a felvilágosításokat megadta és eljárásának okairól a nevezett egyesület vezetőségét informálta. Tudomásul szolgál.

V

II

Magyar Iparművészek
1914. 4. szám

j) Igazgató jelentést tesz a kiállítási bizottságnak a tervbe vett kiállításokra vonatkozó tárgyalásairól és megállapodásairól. — Ezek szerint május hó közepén nyílik meg a gyermekművészeti kiállítás, amelynek keretében bemutatásra kerül egy iskolaszoba, napközi otthonnak olvasószobája, egy gyermekszoba, két leányszoba, továbbá játékok, képeskönyvek, iskolai faliképek, gyermekruhák, kézimunkák, gyermekek rajzai, művészi gyermekfényképek. A kiállítással kapcsolatosan bábjáték-előadások is lesznek, jeles írók és művészek közreműködésével. — Ez év őszén a társulat divatművészeti kiállítást rendez, amelynek előkészítő munkája szintén megkezdődött. A részletek megbeszélése, nevezetesen a kiállítás kereteinek, anyagának megállapítása végett a kiállítási bizottság az érdekelt művészek és iparosok bevonásával ankétet tartott, amelyen megállapodtak abban, hogy a kiállítás október hó második felében lesz az Iparművészeti Múzeum helyiségében. Nemcsak külföldi modellek után, hanem magyar tervezők rajzai szerint készült ruhákat, kalapokat, piperecikkeket mutatnak be élő modellek felvonulásával és művészileg rendezett divatrevükkel kapcsolatosan a kiállításon. A választmány a jelentést jóváhagyólag tudomásul veszi.

k) A síremléktervekre kiírt pályázatot március hó 14-én tartott ülésén döntötte el a kiküldött bíráló-bizottság. — A pályázat eredményéről szóló jelentést — amelyet a Magyar Iparművészet f. évi 3-ik száma közölt — a választmány tudomásul veszi.

l) Bemutatja az igazgató az újabban kiírt pályázati hirdetéseket. Eszerint a társulat pályázatot írt ki elemi iskolai tanulóknak az iskolai év végén adni szokott jutalomtárgyak művészi terveire. E pályázat a gyermekművészeti kiállítás célját is szolgálja, amennyiben a beérkezendő pályamunkákat a kiállítás keretében be fogják mutatni. — A Szt-Lukács-gyógyfürdő r.-t. igazgatóságának megkeresésére a társulat pályázatot írt ki a vállalat tulajdonában levő tárgyakon és az általa forgalomba hozott nyomtatványokon alkalmazható művészi rajzra, továbbá a gyógyfürdőt és ennek jellemző részleteit ábrázoló művészi architektónikus fölvételekre. — Tudomásul vétetik.

m) A választmány az alapító tagok sorába fölveszi: várkonyi Fodor István udvari tanácsost 500 korona, csepeli Weisz Manfréd gyárost 400 korona és a Magyar királyi államnyomdát 400 korona alapítvánnyal. Köszönettel tudomásul veszi, hogy Beck Dénes alapítványát 200 koronáról 400-ra emelte fel.

Uj rendes tagokul fölvétetnek: Ágostai hitv. evangelikus iskola Budapest, Aurora zene- irodalomi és képzőművészeti kör Békéscsaba, Árvay Tibor Budapest, Auer Béla nagykereskedő Budapest, Árdó Alfréd dr. ügyvéd Budapest, Bezák László műszaki hivatalnok Budapest, Borbély Lajos országgyűlési képviselő Budapest, Bene Ödön ügyvéd Budapest, Balás Farkas építőmester Budapest, Biró István okleveles belsőépítész Budapest, beckói Biró Gyula építőmester Budapest, Bakács Pál iparművész Budapest, Bárán Lajos hivatalnok Kolozsvár, Blatter Géza München, Borosnyay Jolán rajztanárnő Budapest, Bán Ágoston dr. ügyvéd Budapest, Budapesti Pedagógiai Szeminárium, Budapesti Miklós-utcai kisegítő leány-iparostanonciskola, Budapesti Miklós-utcai kisegítő fiu-iparostanonciskola, Budapesti Köztelekutcai fiu-iparostanonciskola, Budapesti Lehel-utcai fiu-iparostanonciskola, Csikvándi Márton nagybérlő Antalmajor, Décsey Lajos államvasúti üzletvezető Budapest, Dirsztay Béla báró Budapest, Dókus Lászlóné földbirtokos neje Sátoraljaújhely, Eisele Vilmos földbirtokos Budapest, Epstein László dr. elmegyógyintézeti igazgató Budapest, Egger Gyula vezérigazgató Budapest, Esztergomi szent benedekrendi főgimnázium, Farkas Hermann műasztalos Makó, dr. Fialka Gusztáv orvos Budapest, Farkas Rózsi festő Pécs, Förstner Sándor gyárigazgató Budapest, Fleischer Béla dr. ügyvéd Nagyvárad, Fábián Gáspár építőművész Budapest, Fekete Ödön mérnök Budapest, Friedrich Nándor igazgató-titkár Budapest, Gyulafehérvári Batthyány-Intézet, Gara Arnold festő Budapest, Gyenes Imréné bankfőnök neje Besztercze, Gere Arnold szobrász Eperjes, ómoravicai Heinrich Ferenc Budapest, Hercel Manóné báróné Budapest, Havas Sándor okleveles építész Budapest, Hatvany Károly báró Budapest, Hofherr Albert udvari tanácsos Budapest, Hirschenhauser Janka hivatalnoknő Budapest, Hedry Aladár dr. kir. közjegyző Budapest, Hermann János tanár Medgyes, Horváth Elemér dr. ügyvéd Budapest, Ipolysági állami főgimnázium, Iglói állami

FORT OSZKÁR ÉS TARSA
MŰSZAKI IRODA ÉS VÁLLALAT LÉGSZESZ-, VIZVEZETÉK-, CSATORNÁZÁS-, FŰTÉSI STB., STB. MUNKÁK RÉSZÉRE.

MODERN FÜRDŐBERENDEZÉSEK, MOSDÓASZTALOK ÉS KLOZETTEK A LEGEGYSZERŰBBTŐL A LEGELŐKELŐBB KIVITELIG.

ALAPÍTVA 1892. :::: TELEFON JÓZSEF 3—35. SZÁM.
BUDAPEST, IX., ANGYAL-UTCA 33.

IPAR-MŰVÉSZETI TERVEZÉSEK DÍJSZABÁSA

Az Országos Magyar Iparművészeti Társulat és a Magyar Iparművészek Testülete által a tervek díjazására nézve elfogadott ::: szabályzat. :::

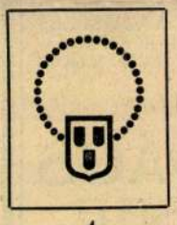

ÁRA 1 KOR.

KAPHATÓ A TÁRSULAT IRODÁJÁBAN, BUDAPEST, IX., ÜLLŐI-ÚT 33-37

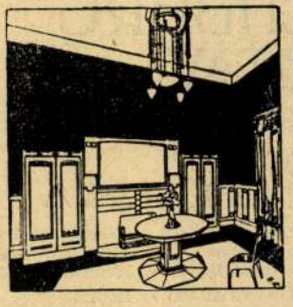

KÁNTOR TAMÁS
MŰASZTALOS BÚTORTERME
BUDAPEST, VIII., ÓRIÁS-UTCA 39.
TELEFONSZÁM „JÓZSEF“ 2-68.

KITÜNTETÉSEK: BUDAPEST 1885, 1896. PÁRIS 1900. MILANO 1906. IPARMŰV. ÁLL. NAGY DÍJ 1907.

Sztrojny Richárd

építész Rákospalota

Részt vett a pesti
ligetrendezési és nyitott
iroda tervpályázatán

MAGYAR·EPITOMUVESZET
1927.2.sz.31.l.

WYDAWNICTWO BIBLIOTEKI
UNIWERSYTECKIEJ

MDK

Sztrojiny Szilárd épitész

Sztrojiny Szilárd, Csacsinovich Lajos, Pallós Artur, Maertz Mátyas, Sebestyén Endre épitészek együttes palyamüve, a Balokányi-liget tervpalyázatán.

Cikk: Weichinger és Dörre épitészek nyerték a Balokányi-liget tervpalyázatának I.dijat

Dunántul, 1926.dec.21. 3.l.

Stephany Nagy Vandor

Részt vett a XIII. kerületi Pedagógus Képzőművészek kiállításán.

Fóthy János: Három kiállítás.
MŰVÉSZET, 1970.szeptember -33.lap

Sztrojka Lánló, [festő:] Bok

A képzőművészeti körök kiállításán szerepel.
Művei még a „hivatásbeliek együttesében is"
megállanák helyüket.

Péter Imre: Jegyzetek kiállításokról

9 l

Népszabadság, bp. 1960. szept. 16

220. Sztrojna, g. k. fatemplom.

1699. már van fatemploma. (Lehoczky IIIb. p. 746.)

1737. „Ecclesiae vero structura lignea est, et existit in statu bono." (O. L.; C. P. D. M. 1737. szept 4. No. 1.)

1738. „Lignea in bono statu." (O. L.; C. P. D. M. 1738. máj. 14. No. 1.)

1747. „Ecclesia lignea notabili reparatione egens." (O. L.; C. P. Tab. et Conscr. 1747. No. 8.)

1839. „Eccl. Lig. ad S. Michaëlem Archangelum." (Schem. Munk. p. 55.)

1847. már kőtemploma van. (Schem. Munk. p. 50.)

Lásd még: Lehoczky I. p. 245.

(Bereg m.)

Domfalép

112 sz.

...lékek Orn. Biroltság

IX Rákos u 10

számla nemti könyv —

...ó ..... nap.

KIR. M. EGYETEMI NYOMDA KÖNYVESBOLTJA

IV, Kossuth Lajos-utca 18. Telefon: 89-5-40

MDK

Sztrokay

Ablakomból, of.

Árverési Csarnok aukció kat. 1933. okt. 3. sz.
34.l.

(Sztrokay E.)

könyve

( ) Az erődítés

tudomanya

815/1943

Nm.Minisztérium az el
Műemlékek Országos Bizottsága p
kori templom helyreállitására 2
lására 2.000 pengőt, a bácsi rk
gőt, az aranyosmeggyesi várkast
lataira 10.000 pengőt, valamint
90.000 pengőt utaltatott át.Ez
használható s igy azt pénzmarad

Tisztelettel jelentem

MDK

Sztrókay Géza

Ablakomból, of.

Árverési Közlöny 1932. 1. rk. sz. 37.1.

MDK

Sztrókay Géza, festőm.

Ablakomból. Olf. J.1.b.

Árv. Közl. 1931. 3.rk.sz. 68.l.

MDK

Sztrókay Géza, festöm.

851. Ablakomból. Olf. 60x50 J.l.b.

Arv. Csarn. 1932. 1.rk.sz. 37.l.

61. 12. márc.

MDK

Sztrókay Géza, festőm.

931. Ablakomból. J.l.b. Olf.

Árverési Csarnok aukció 4.sz. 1931.dec.

Kat. 48.l.

.

Sztrokay Géza

MDK

Szeptember délelőtt, olf.

Műcsarnok 1919-2o téli kiállitás

Sztrokay Géza MDK

Szeptember délelőtt, olf.

Műcs rnok 1919-2o. téli tárlat

Sztrókay Géza
Szeptember délelőtt, olaj

Téli tárlat. Műcsarnok, 1919-20. 23 l.

MDK

Sztrókay Mária

polg.isk. rajztanár- és kézimunkatanitónői okl. szereztek

Képzőm. Főisk. Évk. 1914-15. 66 l.

Sztropkói ferenc-
rendi zárda

Sztropkói ferenczrendi zárda VIII. 66.

Mur és Kvt-Ert

Sztropkó vára

Zemplén vm magszállt
Asztalán

Dienes Adorján

Regélő romok.
Rozsnyó 1940.
140. l.

Sztropkó vára

Unghváry Ede:
Sztropkó és vára-
nak története.
Adalékok Zemplén
vm történetéhez
22-54, 129-173,
233-246, 143-158.l.

Sztropkó vára

Unghváry Ede: Sztropkó és várának története. Adalékok Zemplén vm. (történetéhez. 1912) 337-(27-48, 161-193, (368. l.

EBERHARD (Csallóköz)

Várkápolna, építtette Szelepcsényi prímás

Csallóközi uti-képek. VV 1858, 7 l.

Sztropkó

r.k. templom

Templum

Mystrovsky 1876.

1) alapraj circa 1:200, tárlati kép.

2) hentsig fülke és epitafiumvázlatai (Pethő)

3) kerentkút és kétgyertyatartó fő méretek bírva

vázlat

Ktehlo 1902

1) torony sisak terv. 1:100. vázlat

2) ugyanaz.

3) kiszlet terv ugyanarral 1:50 és annak másolatai

Lux-1917?

20.

Sztropkó vár

Zemplén vm

l.

Hadtört. Közl

1914. 632. l.

hatják a polgári ujságirók és irók kaszinóját. A Körben leghangosabbak voltak az ugynevezett ujságirói szakszervezet vezetői, akik nemcsak a zsurnalisztika, hanem az egész akkori zavaros és züllött pesti közélet vezérlő-bizottságának képzelték magukat és fennhéjázó önteltséggel, magukkal és az eseményekkel roppantul elégedetten törpe Napoleonokként nyüzsögtek az Esterházy-utcai kaszinóban, mindenkivel azt sejtetve, hogy ők többet tudnak, mint más, s az események fordulásával tettekkel tényezők lehetnek. Magam is odajártam akkor ebbe a hangyabolyba, amely állandóan egy karcagi kávéházhoz volt hasonlatos, ahol hajnalig az urak kimulatták magukat és otthagyták a helyiséget a törött palackok darabjaival, a kiöntött pezsgővel és a mulatság mámorában összetört székekkel. S ahol nem takaritottak a duhajok után, minden ugy maradt, ahogy volt, a takaritásnak még nem érkezett el az ideje.

Ebben a kacenjámmertől gőzös légkörben gyakran megjelentem magam is, de most, tiz esztendő mulva is, büszke vagyok rá, hogy mindenkor tiszta és hideg fejjel. Sohasem értékeltem tul

Sztropkói casula

Kemény Lajos:
Hol készült a sztropkói casula?
Arch. Ért. 1909.
218–221. l.

ıbe a kormánnyal, hogy megállitsam azon az uton,
elyzethez és az áldatlan belpolitikai zavarokhoz
viselőház feloszlatása előtt kiléptem a kormány

aggodalom és választóim ezreivel való személyes
üzdjek a kormány politikája ellen, mely a nemzet
dasági megélhetést veszélyezteti.
na eszme szolgálatában, mely egyedül vezetheti
és

ıus zászlaját a fővárosban!
rályért, Hazáért"

Sztrokay Mária

[ ]: Magyar hímzés és varrás kézimunkaoktatás könyve. 100 fehet és zines rajzmintával. Szeged, 8 l 100 tabla. 4-r.

MÄRTUH·L
·1936·

Sztrokai Mária

festő keged

Cod

Z

NémedySzeged 420. l.

Szirokay Mária

1911/12 - 1914/15

Ferképzőmfoiskevk

138.l.

Szatmár.

A bástyákkal és köröndök
gyek látszanak, az előtérben p
két katona beszélget, kiket fi
kutya szaladgál. Felirata a le
mértani feladvány van:

ZATMAR.

fölül jobbra: 100.
alól középütt: bbb.
a lap hátán pedig: 4 az Eillfte

Rm., mér. a rl. 17.2: 10.

44-93

Sztrokay Mária

Művével nevepel a
Szegedi képzőművészeti
Egyesület nagy tárlatán.

Szegedi Uj Vemzedés 1934. XI. 18.

N. Szatokay Mária

Szőlőkapu, 120 P

Erdei palak, 120 P

Virágzó mandulafa, 250 P

Tavaszi virágok, 200 P

Szeged 1934

633/1948.szám.

iszter ur rendelkezése értelmében
rékpénztári számlákat le kell zárni
l nyitni.

ékpénztár a budapesti székhellyel
hó 30.napján déli 12 óráig,a Buda-
/:vidéki:/ szervektől pedig decem-
hat el csekkeket.Még a folyó költ-
csekkjeit akként szíveskedjék tehát
g a postatakarékpénztárhoz feltét-

rra is,hogy az ellátmánymaradványo-
csekkbetétkönyvön kezelt:/ - a terv-
a fenti időpontig vissza kell utal-
csekkszámlára,amelyről az utalvé-

.költségvetési év terhére kiálli-
obb felső sarkában a költségvetési
tűnően jelezni kell.

MAGYAR POSTATAKARÉKPÉNZTÁR.

Sztropkói miserula

(Négy ábrával és hat táblás melléklettel)

Pogány Kálmán dr:

Arch. Ért. 1907.

411–433. l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, ezek
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger Mi
királyság megváltó eszméjének. És fegy
nyugalmat, békét, becsületes demokráciát

Ezért fordulok barátaimhoz, hivein
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkhoz.
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonomi
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen.

És kérek mindenkit, akit közös eszn
nek semmit, amig igazolt embereim
Griger Miklós és az én nevem sz

Budapest, 1935 március havában, a

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Sztropkói ferencrendi

templom és Zárda

Wód

z

Emlkaszai egyhm

II. k. 739. l.

zik az arcok kifejező ereje, m
ja, megkülönbözteti a római is
az élénk szinezés mutatja, hogy
teljesen megsemmisiteni a nag

Amióta Nagy Konstan
pitotta birodalmának uj székh
kikötőváros, Bizanc, irányitó s
az európai kulturában. A csász
tette, Konstantinápolyban pal
épiti aránylag rövid idő alat
bekapcsolódott, legkésőbben Ju
programmba. Ebből, a bizonnyár
mi sem maradt korunkra, de a b
lési idejéből, mely a IX. száza
mozaik emlék tanuskodik. A fe
kapcsolatba, aki 867-ben elfog

1905.

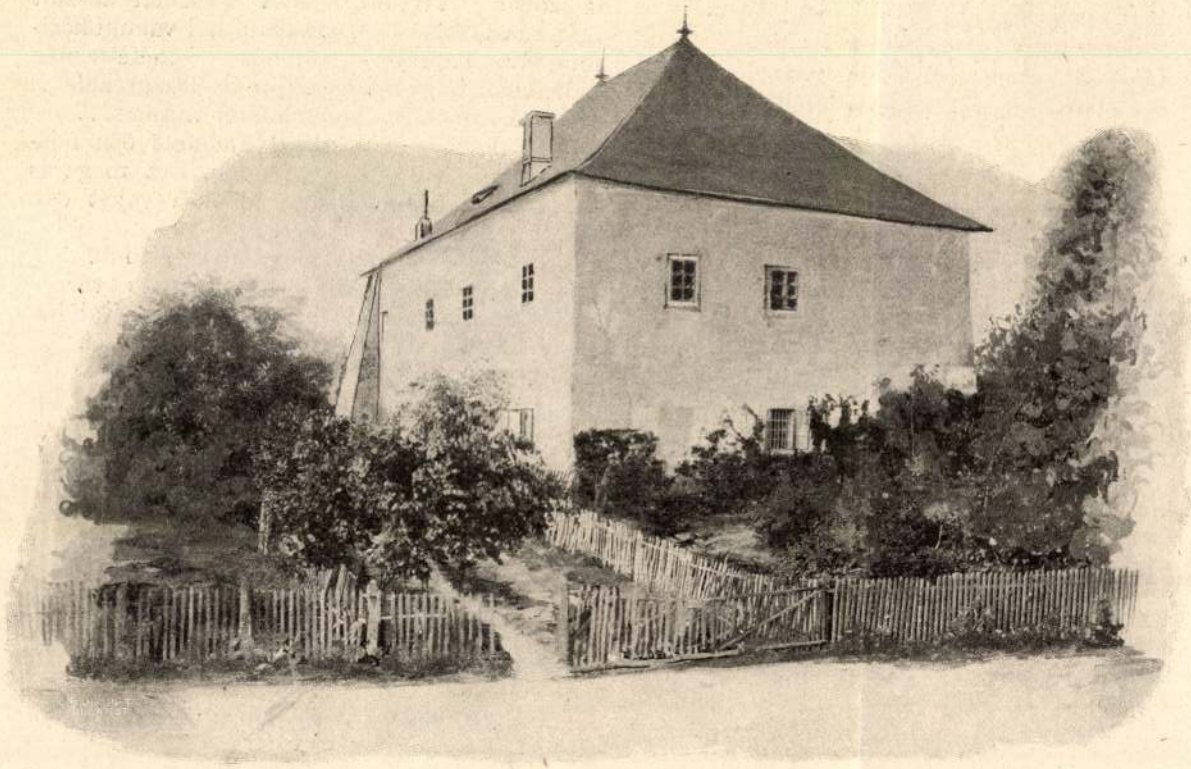

A SZTROPKÓI VÁR FENNÁLLÓ RÉSZE.

hogy Feri ma este megfeledkezik igéretéről és kártyázni fog a klubban.

— Óh, istenem! — sohajtotta a fiatalabb nővér — én is attól félek. Attól a percztől kezdve, hogy Feri oly feltünő izgatottsággal távozott hazulról vacsora után — folyton ez a rettenetes gyanu kinoz, csak nem akartam hangosan kimondani. Ha pedig kártyázni fog és veszíteni talál, mint a mult hónapban...

— Nem, nem! — biztatta magát Lottika baronesse, s gyöngéden megsimogatta megrémült nővére kezét, — nem fogja tenni. Ferencz lovagias, szótartó férfi, — tudja, hogy egy új kártyaveszteséget többé nincs módunkban kiegyenlíteni... utolsó ékszereink is el vannak zálogositva... Nem szabad ilyesmire gondol-

a gyertyát és hallgatódzott. Ne tudja Ferencz báró, hogy virrasztanak. Az ajtó ezalatt kinyilt és ismét bezáródott. Azután hallszott, hogy a báró leveri czipőiről a havat, becsukja kulcscsal az ajtót és lassan, tapogatódzva előre jön.

— Ő az? — kérdezte a fiatalabb nővér, s maga is odalopódzott a szomszéd szobába vezető üveges ajtóhoz, mely testvérük lakosztályát az övéktől elválasztotta.

— Ő... intett Lottika baronessze, inkább a szemeivel.

Ferencz báró gyertyát gyújtott, s czilinderét

és gondosan ápolt körmeit nézegette. Hosszú, keskeny körmei voltak a báró úrnak; se munka, sem egyéb, méltatlan, polgári foglalatosság azokat nem koptatta. Ujjai fehérek, finomak, — tenyere puha, szinte nőies, mondhatni: nevetséges, férfinál ennyi finomság és ennyi lágyság. Ebbe a nézegetésbe is beletelt fél percz, — egész örökkévalóság! A kétség és reménykedés gyötrelmes kalváriája az üvegajtó mögött reszkető nővéreknek.

Azután nyakkendőjéhez nyúlt Ferencz báró, megigazította, s az állótükör elé lépve, ijesztően sápadt arczának mására bámult... Két perczig, háromig, négyig. Mintha odakövült volna lába a szőnyegre, a hajdan virágos, drága iráni szőnyegre, mely épp oly bánatosan kopott lett az idővel, mint ő. Bár tán *nem* annyira, mint ő.

— Mit gondol, Lottika? — kérdezte reménykedve az ifjabb baronessze.

— Még nem tudom — hangzott az elfojtott válasz, — várjunk...

— Azt hiszi úgy-e, hogy —

— Csendesen, szivecském... várjunk...

Vártak.

Gorszki Ferencz báró most kihuzogatta kézelőit; azután zsebébe nyúlt, s a kezébe akadt két darab ezüstforintost tenyerébe véve, gépiesen csörgetni kezdte. Mosolygott, s fénytelen, bágyadt szemeiben megjelent valami homályos nyoma az önmagát gúnyoló iróniának. Ça! Par là most... Két ezüst forint... egész vagyon! Két valóságos, eleven forint! Ugyan, hogy az ördögbe maradhatott meg birtokában ez a két rongyos árva?

— Visszahozta a pénzt, a mit szivarra kért... suttogta Lottika baronessze.

— Vissza...

MARGIT.

I.

Most aztán már vége van a nyárnak,
Fönn az égen hüvös felhők járnak.
Egy-két gyümölcs ott függ még az ágon, —
De a halál csöndje leng már
Az egész világon.

Hervadozás most már a mi létünk,
Sápadt avar, a hova csak lépünk.
Közeleg a nagy éjszaka árnya . . .
Halld csak édes: itt suhog már
Fölöttünk a szárnya.

Húzódj hozzám, jó így együtt lennünk,
Őszi napfény ez a mi szerelmünk.
A legdrágább, a legszentebb fény ez,
Mert utolsó . . . mert kihunytán
Minden semmivé lesz.

Víg beszédtől elszokott az ajkunk,
Meglátszik az élet sorja rajtunk,
Sok bajt éltünk . . . de az elmulásunk
Legyen boldog. Mindenkinek
Mindent megbocsássunk!

II.

Hosszúk az árnyékok . . .
Lám, itt az alkonyat. Istennek nevében
Kicsi portékánkat rakjuk össze szépen.

Elég is a napból.
Sokat tettünk-vettünk, még többet akartunk.
Most aztán lassacskán — hazafele tartunk.

Vége van, eddig volt!
Nagy csöndesség lészen ezután minálunk...
Azt kérdezed: merre? — Majd oda találunk.

De ha gátja szakad: hangját veszti legott,
S vánszorogva halad, szélesre terűlten.
Lám, én is a folyó sorsára jutottam!
Édes feleségem, beh megcsendesűltem!

Nem is leszek én már vídám soha többet,
Vége minden jónak és minden örömnek!
A mi volt, az elmúlt, hiába sajnálom:
Álom volt az egész, múló, fényes álom!
Temetésed zaja felébresztett abból,
Szomorú valóság gyásza leng körűltem,
Óh beh árva vagyok, beh nyomorúlt vagyok!
Édes feleségem, beh megcsendesűltem!

Nincs is nekem immár semmi kivánságom,
Csak az, hogy az Isten tégedet megáldjon,
Ölelő karodat, szerető szivedet,
Minden szem porodat egyénként áldja meg!
Legyen a sírhalmod örökké virágos,
Süssön a nap rája örökké derűlten,
S meg ne tudd soha a másvilágon, hogy én,
Édes feleségem, így megcsendesűltem!

Jakab Ödön.

A GORSZKI BARONESSZEK.

Elbeszélés.

Irta **Abonyi Árpád.**

Az egyemeletes, ódon ház, melyben a Gorszki baronesszek jóval fiatalabb testvér-öccsükkel: nádudvari és gorszki Gorszki Xavér Ferencz báróval együtt laktak, valamikoriban a szép és erényes Bornemisza Anna birtoka volt. Akkoriban igen kényelmetes, igen uri formáju palotásház lehetett, bővölködő kivül és belől mindenekben, mi szemnek kedves és drága, — azóta persze lesülyedt rangban, tekintélyben és kényelemben a körülötte emelkedő modern épületek mellett. Utolsó birtokosai, a Gorszki baronessek, tudták-e, nem-e, mennyire kisír kopott örökségük az utcza többi épületei közül — arra bajos munka lett volna világos választ látszott a XVIII-dik század izlésében készült mályvaszinü kerevet sarkában, hol valami kézimunkával babrált, — különös — ismételte még halkabban, hogy ma egész este oly désagréable... annyira sajátságos gondolataim vannak...

— Nekem is, kedveském — intett ősz fejével a másik bárónő, s egy pillanatra maga is összerezzenve hallgatta az ablaküvegeket ostromló szélvihar fütyülését.

— Máskor ilyentájt már lenyugodtunk.

— Igen, kedveském — bólintott a nővér — máskor már aludtunk, de ma nem vagyok álmos.

— Én sem és ez érthető... ez érthető...

— Mire gondol?

— Bizonyosan arra, a mire maga...

— Ferenczre?

— Igen, igen! Mon Dieu... nem is tudom, miért...

— Én sem tudom... sóhajtotta Blanka baronesse, hogy miért gondolok rá ma egész este. De bizonyosan maga is észrevette, szivem, hogy kedves öcsécskénk ma este a vacsora után feltünően szórakozottnak, mondhatni: figyelmetlennek látszott.

— Izgatott volt...

— Igen, izgatott volt; nagyon, nagyon izgatott... Szegény öcsénk!

— Óh, Istenem... szegény Feri...

Lottika bárónő jóságos, szelid szemeiben megjelent egy könnycsepp... azután megint egy... Azután fölemelkedett a kerevetről, s lassú, zajtalan léptekkel az utczára nyiló ablakhoz járulva, titokban letörölte őket megnehezedett pilláiról. Ne vegye észre nővére, hogy rosz előérzet kinozza szivét, — homályos sejtelme valami bizonytalan szerencsétlenségnek, mely rémkép tán — az is lesz bizonynyal és nem más, — de itt suhog szegény ősz feje fölött a levegőben és nem akar szétfoszlani. Pár perczenyi hallgatás után ismét visszatért és így szólt:

— Szemrehányásokat teszek magamnak, kedveském, hogy biztattam kedves öcsécskénket, pedig az lett volna helyes, ha lebeszélem. De azt gondoltam, hogy Feri még elég fiatal, elég csinos... sőt nagyon csinos férfi, nem igaz?

— De igen, Lottika! — intett élénken a fiata-

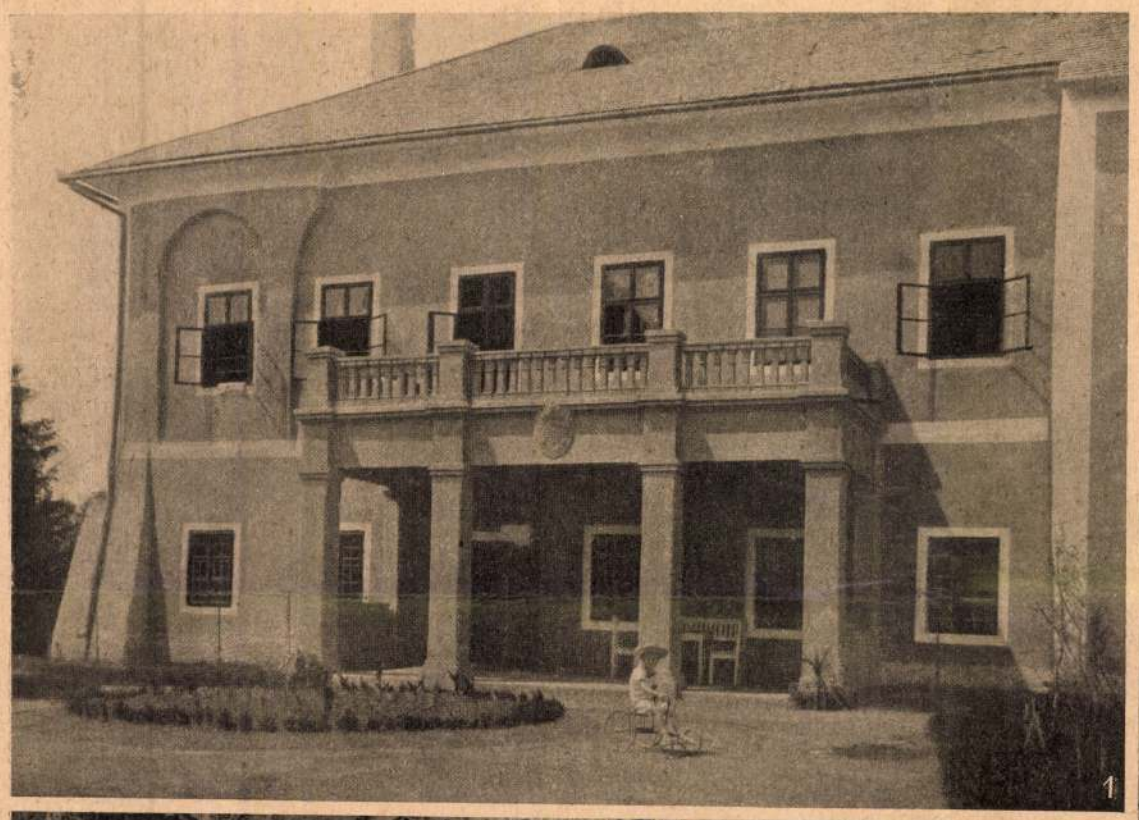

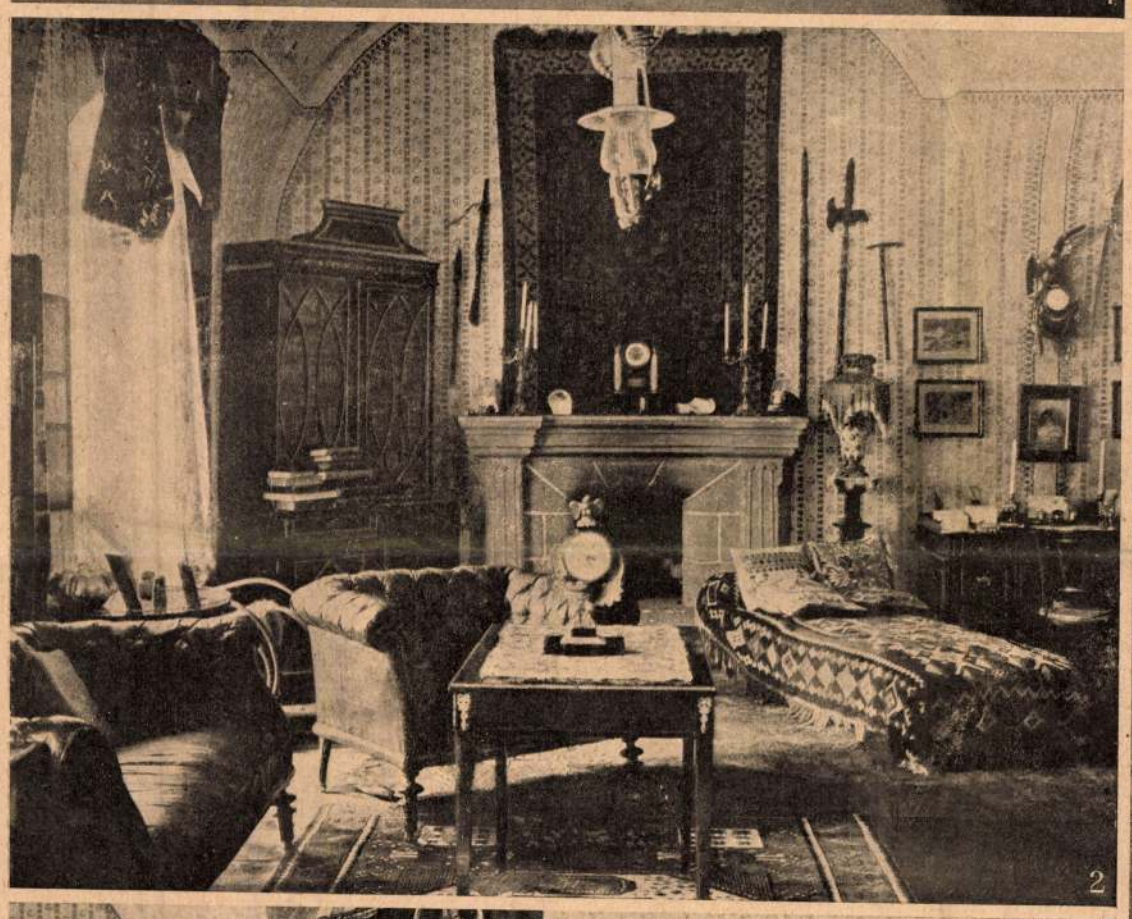

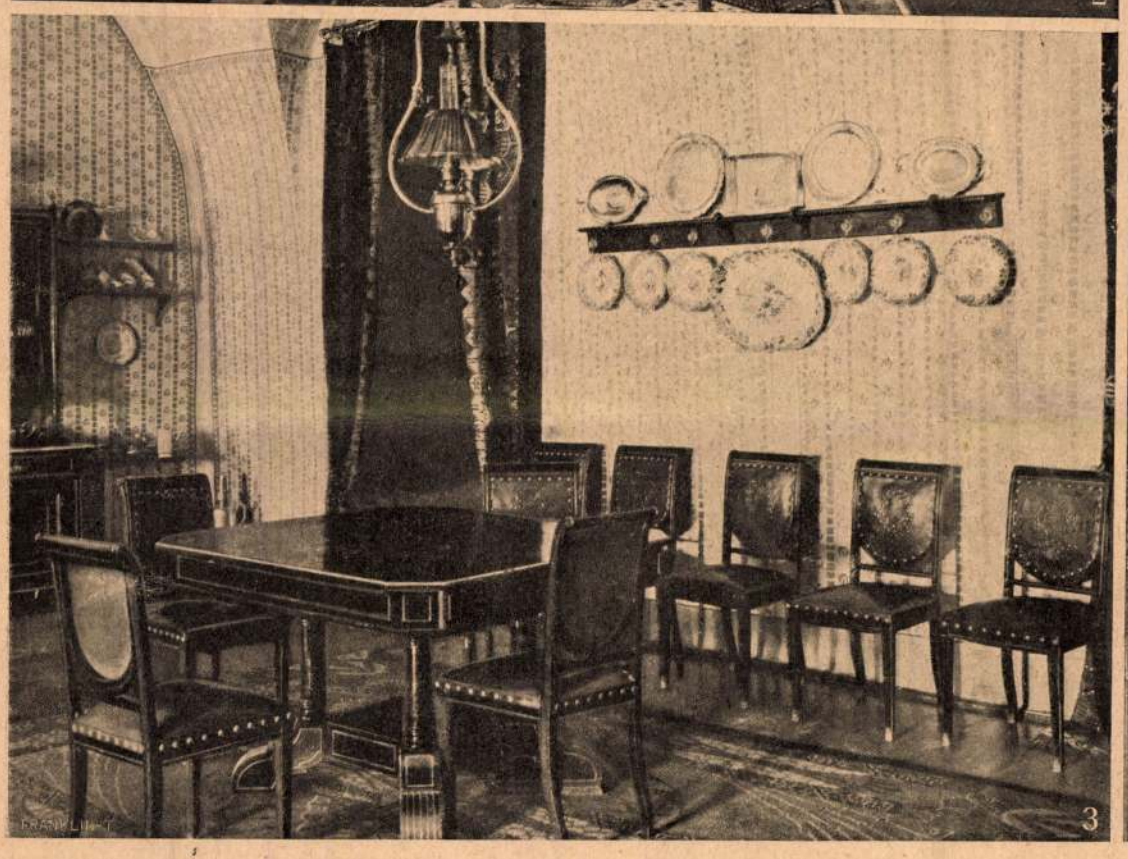

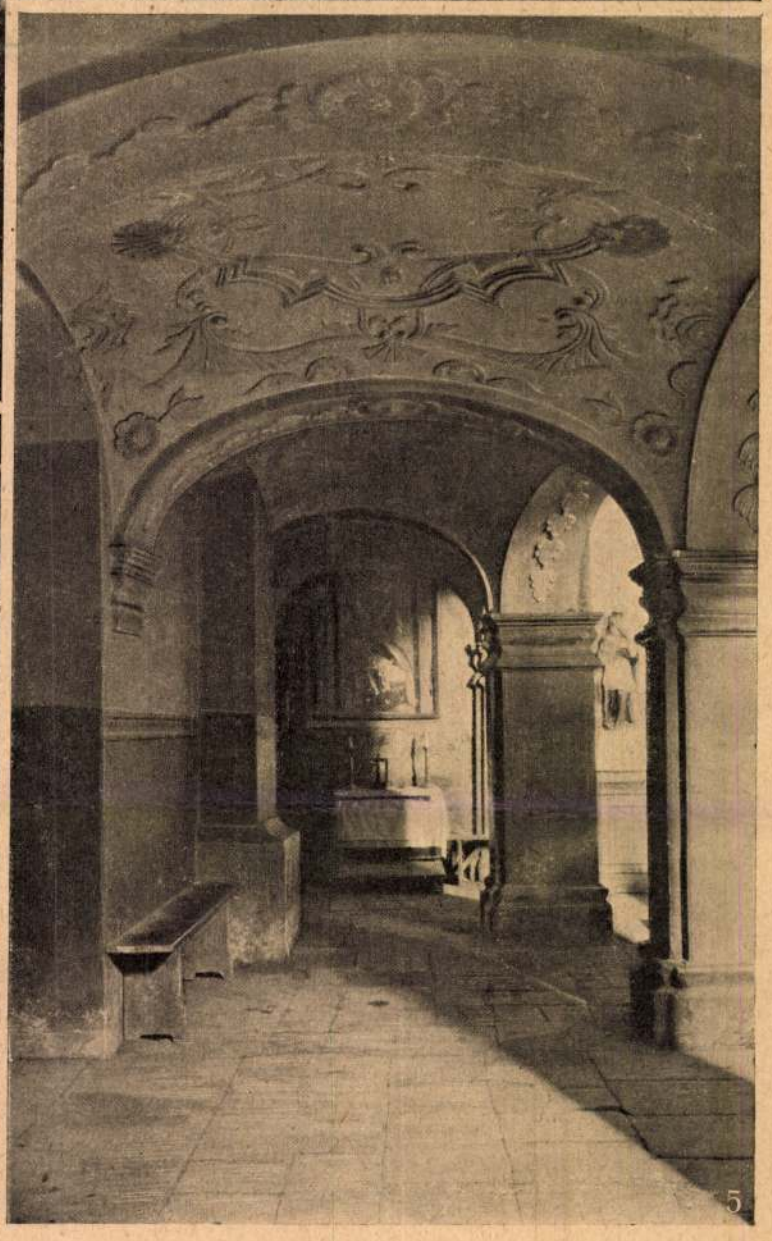

1. A sztropkói szolgabirói hivatal (a trónörökös szállása). — 2. A trónörökös szalonja. — 3. A trónörökös ebédlője. — 4. A sztropkói templom (az egykori vár őrtornya). — 5. Részlet a sztropkói templomból.

AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI HADGYAKORLATOK SZINHELYÉRŐL. — Balogh Rudolf fölvételei.

kozás után meglátogatta Goethét s másnap a következőket irta Rómában tartózkodó feleségének, Humboldt Karolinának:

«Goethének hosszú beszélgetése volt a franczia császárral, melynek egészen hatása alatt van. Az egyszerű történeti előadás, mint tudod, neki nem tulajdona. De a beszélgetés főtárgyai *Werther szenvedése* és a *franczia szinpad* volt. Werther szenvedésében a császár kifogásolt egy helyet, mely, Goethe biztosítása szerint, elkerülte minden más olvasó figyelmét. Oly helyet, mondja Goethe (a helyet magát nem akarta megjelölni), hol egybeöltötte a való történetet a költött dologgal, hol a kapcsolatot, hite szerint, nagy művészettel csinálta meg, de a hol a császár valami bizonytalanságot vett észre. A császár, mint Goethe mondja, hihetetlenül alaposan, versről-versre ismeri a franczia szinműirodalmat és nem hódol neki oly feltétlenül. Úgy mondja, kiválóképpen szigorú a jellemek következetességének megitélésében s a történelmi és költészeti indítékok szembeállításában. Goethének leginkább az tünt fel benne, hogy költészeti és irodalmi dolgokban nem hibáztatott semmit se a nélkül, hogy mindjárt meg ne mondta volna, hogy mivel kellene pótolni az illető helyet».

—*a.*

AZ ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HADGYAKORLATOK.

A történelmi nevezetességű duklai hegyszoros szomszédságában, *Sztropkó* és *Felsővizköz* községek körül *Zemplén* és *Sáros* vármegyék területén, az *Ondava*-folyó völgyében szeptember közepén zajlanak le az idei hadgyakorlatok. A *kassai* 6-ik, a *przemysli* 10-ik, a *lembergi* 11-ik s a *budapesti* 4-ik hadtestek csapataiból összeállított hadtest, összesen mintegy 150,000 ember fog tehát gyakorlatozni e területen, mely egykor II. *Rákóczi Ferencz* fejedelem tulajdonát képezte.

A Galicziából a duklai szoroson felvonuló északi sereg, mely a *przemysli* 10. és a *lembergi* 11. hadtestet öleli fel, *Frigyes* főherczeg vezetésével kezdi meg a támadást a többi hadtestből összeállítandó, jóval kisebb déli sereg ellen, a melynek *Frank* Libor hadseregfelügyelő lesz a vezére. Az egész csapat mintegy 126 gyalogzászlóaljból, 96 lovasszázadból áll, a melyekhez 380 ágyút és 150 géppuskát osztanak be.

Most történik először, hogy a főhadiszállás az utolsó vasúti állomástól 32 kilométernyire, illetve Bártfa felől az utolsó állomástól 52 kilométernyire lesz, érthető tehát, hogy a hadvezetőség különösen az utakra fordít nagy gondot Sztropkón és a vidékén, hogy az ágyúk, lőszerkocsik, az élelmet szállító és nehéz főzőkocsik, a pánczélozott automobilok nagyobb nehézség nélkül közlekedhessenek.

Újítás lesz az élelmezés terén is. Az utolsó napokig nem halmoznak össze élelmiszert, mint régebben, hanem úgy élelmezik a csapatokat, mint háború idején: az élelmezésre szánt ökörcsordákat bizonyos távolságban a csapatok után hajtják. Az utolsó öt napon a szabad ég alatt táboroznak a csapatok, esős idő esetén pedig hordozható sátrakban fognak tanyázni.

A kenyérkészletet Sztropkón fogják előállítani, hol nyolcz tábori sütőkemenczét állítanak majd föl a Bercsényi-utcza végén.

Sztropkó hajdan elsőrendű határőrség volt. Ennek a régi várnak egyik épen maradt szárnyában lakik *Ferencz Ferdinánd* trónörökös A várat 1245-ben a már kihalt *Zudar*-nemzettség építtette, később pedig a vár királyi adományként a szintén kihalt *Pethő* grófokra szállt. Később, *Rákóczi* fejedelem után *Ocskay* brigadéros, majd a *Perényi*-nemzetség birtoka volt 48 faluval együtt. Ma már az egész sztropkói járásban e nemzetségek egyetlen tagjának sincs birtoka, földjeiket részben a Galicziából bevándorolt zsidók, részben az Amerika földjén meggazdagodott parasztság foglalta el.

Ferencz Ferdinánd trónörökös szállása történelmi nevezetességű hely. Lakosztályául a Zemplénmegye közönségének birtokában levő egykori sztropkói vár emeletes szolgabirói hivatalának földszintjét szemelték ki, a hol a

ABRIAGA, A PORTUGALL KÖZTÁRSASÁG MOST MEGVÁLASZTOTT ELNÖKE.

török hódoltság idején megyegyüléseket tartottak.

Az egykori lovagterem lesz a trónörökös fogadója és ebédlője mellett lesz a háló- és fürdőszoba. A díszes lovagtermet *Napoleon*-korabeli empire-stilusban rendezte be a házigazda, *Malonyay* Tamás sztropkói főszolgabiró. A trónörökös lakosztályának falai az 1881-ben elhúnyt *Szemere* Miklós költő hagyatékából maradt s ma már ritkaságszámba menő fegyvergyüjtemény van elhelyezve, továbbá *Malonyay* Ferencz néhai *ónodi* várkapitány régi fringiái, buzogányai és ezüst szervizei és sok egyéb családi ereklye.

Jenő főherczeg hadseregfelügyelő és *Lipót Szalvátor* főherczeg tüzérségi felügyelő a felsővizközi főszolgabirói lakban lesznek elszállásolva, a külföldi katonai attasék pedig *Rákóczi* fejedelem egykori terjedelmes, földszinti megszálló kastélyában fognak lakni, mely legutóbb még *Szirmay* Gyula méneskari őrnagy kuriája volt.

Magánházban fog lakni *Krobatin* táborszernagy, a hadügyminiszter helyettese, *Hazai* Samu honvédelmi miniszter a felsővizközi gyógyszerésznél, továbbá *Gregori* osztrák honvédelmi miniszter és több tábornok-döntnök. A sztropkói főhadiszállás az ottani Ferenczrendiek zárdájában van elhelyezve. Nem messzire az őrségi templomtól, melynek negyvenöt méter magas tornya a budavári Mátyás-templom őrtornyához hasonlatos. Tágas erkélyéről pompás kilátás nyilik a hadgyakorlatok területére. A most plébánia-templomul szolgáló vártemplom Zemplén legszebb temploma. Remek barokkstilü oltára s egyéb berendezése is a hires *leleszi* temploméval vetekedik. Úgy a templom, mint a remek őrtorony a műemlékek országos bizottságának felügyelete alatt van, a mely nemrég renováltatta a faragott kövekből épült tornyot. A templom tágas kirptájában aluszszák örök álmukat a sztropkói uradalomnak évszázadokon át volt urai, a *Zudar*-nemzetség és a *Pethő* grófi nemzetség kihalt családtagjai.

Markó Miklós.

AZ OJTOZI-SZOROS.

Háromszék megyében vagyunk, a Székelyföld egyik legszebb részében. Szép ennek a fekvése, népe, történetének multja. Természetes gyógyforrások, fürdők, virágzó faipar-vállalatok váltakoznak erdőkoszorúzta hegyeiben, az Olt habjai a háromszéki sikság búzatermő földjeit csókdossák. Gábor Áron és a többi sok vitéz utódai ma csendes földmívelő nép. Elhaltak a csaták zajai, elvonult az ellen, és az egykor nehéz csatákat látott kökösi hidon — felidézve a mult dicső emlékeit — haladunk át Szentgyörgy felé, onnan Kézdivásárhelyre, hogy itt kipihenve magunkat, másnap újult erővel folytathassuk utunkat Bereczken át az Ojtozi-szorosba.

Bereczkből éjszakkeleti irányban visz egyre emelkedő utunk a *Magyaros-tető* felé. A hegy oldalán közvetlenül a serpentin út mellett van boldog emlékű Erzsébet királynénk emlékoszlopa. Ettől nem messze erdőbe ér utunk, s fenyőktől tarkított bükkösön haladunk a tetőig. a mely 865 m. magasan fekszik a tenger szinétől. A Magyaros-hegy csúcsáról széttekintve, hátunk mögött látjuk a háromszéki sikságot, északra a csiki havasokat, délre a bereczki erdőségek rengetegjét, s előttünk egy hatalmas medenczét, melynek csak éjszakkeleten van szük nyilása. A medencze közepén nehány házikó, egy kápolna s fürésztelep: Ojtoz község. A tetőről 15 kanyarulatban halad le az út a községbe, mely 636 méternyi magasságban fekszik a tenger felett. Köröskörül kaszálókkal borított hegyoldalaktól körülvéve, melyek tetején fenyvesek zárják be a láthatár körvonalait. A csinos kisközségen áthalad a Csontos- és Magyaros-tetők közül előtörő Ojtozpatak, mely innen kezdve mellénk szegődik s kalauzunk utunkban. A község alsó részén van a *Rakottyás*, ennek lábánál volt még nem régen a vám, mely ma a lennebb fekvő Sósmező községben van. A Rakottyástól kezdődőleg fenséges az utunk. Az Ojtoz-patak a szük szorosban, fenyvesek és bükkösök közt, nagy sziklákon zuhogva siet, alá a román határ felé, jobb oldalán az országút, melyet nehány évtizeddel ezelőtt készittetett az állam nagy nehézségekkel, de a mely ma egyike a legszebb, legpompásabb útjainknak. Helyenként a technika hatalmas alkotmányain a viz másik oldalára kerül át az út, mintegy azt akarva ránk erőszakolni, hogy a szorosnak mind a két oldalát egyaránt szemléljük. Az út jobb oldalán, Ojtoztól nem messze van a II. Rákóczi György idejében épült s a róla elnevezett Rákóczi-vár, melynek romjait ma kaszáló fedi, itt-ott ugyan látható még faltöredék, a mi sejteti velünk, hogy itt vár állott hajdanában. Ettől nem messze van a *Karaszló-vizesés*, a hasonnevű pataknak az Ojtozba ömlésénél. Alább a *Gyilkos* szikla, a melyen 1788-ban legyilkolták a fegyvereiket tisztogató és semmit nem gyanitó székely őrséget a rejtekutakon betörő törökök. Innen a neve a sziklának s az alatta, az út mellett levő forrásnak, melynek jéghideg vize frissitőleg hat a vándor fáradt tagjaira. A *Gyertyános* völgyén s az ugyanilyen nevű patak feletti szép fahidon áthaladva, elérjük hazánk legkeletibb helységét. *Sósmezőt*. E kies fekvésű község belsőleg is csinos, rendezett; jóravaló székely és oláh lakossággal. A nyugoti részén s nagyon elhanyagolt állapotban levő dús sótartalmú fürdője inkább magánjellegű. Sósmező nehány évtized óta hatalmas fejlődesnek indult erdőipara által, különösen a mióta megszünt semleges terület lenni, s az ojtozi-vám áthelyeztetett ide, mert azelőtt a magyar vám Ojtozon volt s igyen ezen és a romániai, hîrjai vám közé beékelve, lakói csempészésből tengették napjaikat. A község keleti szélén a házak kerítései mellett vonul el a magyar román határ.

Schmidt Tibolt.

REZÁNOV.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta **Atherton Gertrude.** Angolból fordította **Esty Jánosné.**

XIII.

— Concha, — kezdte Sturgis váratlanul, — akar a feleségem lenni?

Concha, ki a rózsalugas árnyékában, a folyosó végében ült és azzal volt elfoglalva, hogy Gertrudis Rudisinda számára egy kis ruhát varjon, e váratlan kérdésre jól megszúrta ujját.

— Madre de Dios! — kiáltott fel bosszúsan. — Nem voltam elkészülve az ön részéről ily oktalan beszédre és most megszúrtam ujjamat és bevéreztem a kis ruhát. Most már ki kell mosatnom, még mielőtt felvennék, pedig sokkal szebb, a míg ki nincs mosva.

— Nagyon sajnálom, — felelt bűnbánóan Sturgis. — De nekem az a véleményem, hogy ha egy férfi feleségül óhajt venni egy leányt, legjobb, ha egyenesen megkéri a mellőzi a sok

A trónörökös sztropkói lakása. (Részlet az egykori Ocskay brigadéros kastélyának lovagterméből.)

Felsőmagyarországi hadgyakorlatok.

Külföldi attachék Felsővizközön.

kozás után meglátogatta Goethét s másnap a következőket irta Rómában tartózkodó feleségének, Humboldt Karolinának:

«Goethének hosszú beszélgetése volt a franczia császárral, melynek egészen hatása alatt van. Az egyszerű történeti előadás, mint tudod, neki nem tulajdona. De a beszélgetés főtárgyai *Werther szenvedése* és a *franczia szinpad* volt. Werther szenvedésében a császár kifogásolt egy helyet, mely, Goethe biztosítása szerint, elkerülte minden más olvasó figyelmét. Oly helyet, mondja Goethe (a helyet magát nem akarta megjelölni), hol egybeöltötte a való történetet a költött dologgal, hol a kapcsolatot, hite szerint, nagy művészettel csinálta meg, de a hol a császár valami bizonytalanságot vett észre. A császár, mint Goethe mondja, hihetetlenül alaposan, versről-versre ismeri a franczia szinműirodalmat és nem hódol neki oly feltétlenül. Úgy mondja, kiválóképpen szigorú a jellemek következetességének megitélésében s a történelmi és költészeti indítékok szembeállításában. Goethének leginkább az tünt fel benne, hogy költészeti és irodalmi dolgokban nem hibáztatott semmit se a nélkül, hogy mindjárt meg ne mondta volna, hogy mivel kellene pótolni az illető helyet».

—*a.*

ARRIAGA, A PORTUGALL KÖZTÁRSASÁG MOST MEGVÁLASZTOTT ELNÖKE.

AZ ÉSZAKMAGYARORSZÁGI HADGYAKORLATOK.

A történelmi nevezetességű duklai hegyszoros szomszédságában, *Sztropkó* és *Felsővizköz* községek körül *Zemplén* és *Sáros* vármegyék területén, az *Ondava*-folyó völgyében szeptember közepén zajlanak le az idei hadgyakorlatok. A *kassai* 6-ik, a *przemysli* 10-ik, a *lembergi* 11-ik s a *budapesti* 4-ik hadtestek csapataiból összeállított hadtest, összesen mintegy 150,000 ember fog tehát gyakorlatozni e területen, mely egykor II. *Rákóczi Ferencz* fejedelem tulajdonát képezte.

A Galicziából a duklai szoroson felvonuló északi sereg, mely a *przemysli* 10. és a *lembergi* 11. hadtestet öleli fel, *Frigyes* főherczeg vezetésével kezdi meg a támadást a többi hadtestből összeállitandó, jóval kisebb déli sereg ellen, a melynek *Frank* Libor hadseregfelügyelő lesz a vezére. Az egész csapat mintegy 126 gyalogzászlóaljból, 96 lovasszázadból áll, a melyekhez 380 ágyút és 150 géppuskát osztanak be.

Most történik először, hogy a főhadiszállás az utolsó vasúti állomástól 32 kilométernyire, illetve Bártfa felől az utolsó állomástól 52 kilométernyire lesz, érthető tehát, hogy a hadvezetőség különösen az utakra fordít nagy gondot Sztropkón és a vidékén, hogy az ágyúk, lőszerkocsik, az élelmet szállító és nehéz főzőkocsik, a pánczélozott automobilok nagyobb nehézség nélkül közlekedhessenek.

Újitás lesz az élelmezés terén is. Az utolsó napokig nem halmoznak össze élelmiszert, mint régebben, hanem úgy élelmezik a csapatokat, mint háború idején: az élelmezésre szánt ökörcsordákat bizonyos távolságban a csapatok után hajtják. Az utolsó öt napon a szabad ég alatt táboroznak a csapatok, esős idő esetén pedig hordozható sátrakban fognak tanyázni.

A kenyérkészletet Sztropkón fogják előállítani, hol nyolcz tábori sütőkemenczét állitanak majd föl a Bercsényi-utcza végén.

Sztropkó hajdan elsőrendű határőrség volt. Ennek a régi várnak egyik épen maradt szárnyában lakik *Ferencz Ferdinánd* trónörökös A várat 1245-ben a már kihalt *Zudar*-nemzettség építtette, később pedig a vár királyi adományként a szintén kihalt *Pethő* grófokra szállt. Később, *Rákóczi* fejedelem után *Ocskay* brigadéros, majd a *Perényi*-nemzetség birtoka volt 48 faluval együtt. Ma már az egész sztropkói járásban e nemzetségek egyetlen tagjának sincs birtoka, földjeiket részben a Galicziából bevándorolt zsidók, részben az Amerika földjén meggazdagodott parasztság foglalta el.

Ferencz Ferdinánd trónörökös szállása történelmi nevezetességű hely. Lakosztályául a Zemplénmegye közönségének birtokában levő egykori sztropkói vár emeletes szolgabirói hivatalának földszintjét szemelték ki, a hol a török hódoltság idején megyegyűléseket tartottak.

Az egykori lovagterem lesz a trónörökös fogadója és ebédlője mellett lesz a háló- és fürdőszoba. A díszes lovagtermet *Napoleon*-korabeli empire-stilusban rendezte be a házigazda, *Malonyay* Tamás sztropkói főszolgabiró. A trónörökös lakosztályának falai az 1881-ben elhúnyt *Szemere* Miklós költő hagyatékából maradt s ma már ritkaságszámba menő fegyvergyűjtemény van elhelyezve, továbbá *Malonyay* Ferencz néhai *ónodi* várkapitány régi fringiái, buzogányai és ezüst szervizei és sok egyéb családi ereklye.

Jenő főherczeg hadseregfelügyelő és *Lipót Szalvátor* főherczeg tüzérségi felügyelő a felsővizközi főszolgabirói lakban lesznek elszállásolva, a külföldi katonai attasék pedig *Rákóczi* fejedelem egykori terjedelmes, földszinti megszálló kastélyában fognak lakni, mely legutóbb még *Szirmay* Gyula méneskari őrnagy kuriája volt.

Magánházban fog lakni *Krobatin* táborszernagy, a hadügyminiszter helyettese, *Hazai* Samu honvédelmi miniszter a felsővizközi gyógyszerésznél, továbbá *Gregori* osztrák honvédelmi miniszter és több tábornok-döntnök. A sztropkói főhadiszállás az ottani Ferenczrendiek zárdájában van elhelyezve. Nem messzire az őrségi templomtól, melynek negyvenöt méter magas tornya a budavári Mátyás-templom őrtornyához hasonlatos. Tágas erkélyéről pompás kilátás nyilik a hadgyakorlatok területére. A most plébánia-templomul szolgáló vártemplom Zemplén legszebb temploma. Remek barokkstilü oltára s egyéb berendezése is a hires *leleszi* temploméval vetekedik. Úgy a templom, mint a remek őrtorony a műemlékek országos bizottságának felügyelete alatt van, a mely nemrég renováltatta a faragott kövekből épült tornyot. A templom tágas kirptájában aluszszák örök álmukat a sztropkói uradalomnak évszázadokon át volt urai, a *Zudar*-nemzetség és a *Pethő* grófi nemzetség kihalt családtagjai.

Markó Miklós.

AZ OJTOZI-SZOROS.

Háromszék megyében vagyunk, a Székelyföld egyik legszebb részében. Szép ennek a fekvése, népe, történetének multja. Természetes gyógyforrások, fürdők, virágzó faipar-vallalatok váltakoznak erdőkoszorúzta hegyeiben, az Olt habjai a háromszéki sikság búzatermő földjeit csókdossák. Gábor Áron és a többi sok vitéz utódai ma csendes földmivelő nép. Elhaltak a csaták zajai, elvonult az ellen, és az egykor nehéz csatákat látott kökösi hidon — felidézve a mult dicső emlékeit — haladunk át Szentgyörgy felé, onnan Kézdivásárhelyre, hogy itt kipihenve magunkat, másnap újult erővel folytathassuk utunkat Bereczken át az Ojtozi-szorosba.

Bereczkből éjszakkeleti irányban visz egyre emelkedő utunk a *Magyaros-tető* felé. A hegy oldalán közvetlenül a serpentin út mellett van boldog emlékű Erzsébet királynénk emlékoszlopa. Ettől nem messze erdőbe ér utunk, s fenyőktől tarkított bükkösön haladunk a tetőig, a mely 865 m. magasan fekszik a tenger szinétől. A Magyaros-hegy csúcsáról széttekintve, hátunk mögött látjuk a háromszéki sikságot, északra a csiki havasokat, délre a bereczki erdőségek rengetegjét, s előttünk egy hatalmas medenczét, melynek csak éjszakkeleten van szük nyilása. A medencze közepén nehány házikó, egy kápolna s fürésztelep: Ojtoz község. A tetőről 15 kanyarulatban halad le az út a községbe, mely 636 méternyi magasságban fekszik a tenger felett. Köröskörül kaszálókkal borított hegyoldalaktól körülvéve, melyek tetején fenyvesek zárják be a láthatár körvonalait. A csinos kisközségen áthalad a Csontos- és Magyaros-tetők közül előtörő Ojtozpatak, mely innen kezdve mellénk szegődik s kalauzunk utunkban. A község alsó részén van a *Rakottyás*, ennek lábánál volt még nem régen a vám, mely ma a lennebb fekvő Sósmező községben van. A Rakottyástól kezdődőleg fenséges az utunk. Az Ojtoz-patak a szük szorosban, fenyvesek és bükkösök közt, nagy sziklákon zuhogva siet, alá a román határ felé, jobb oldalán az országút, melyet nehány évtizeddel ezelőtt készittetett az állam nagy nehézségekkel, de a mely ma egyike a legszebb, legpompásabb útjainknak. Helyenként a technika hatalmas alkotmányain a viz másik oldalára kerül át az út, mintegy azt akarva ránk erőszakolni, hogy a szorosnak mind a két oldalát egyaránt szemléljük. Az út jobb oldalán, Ojtoztól nem messze van a II. Rákóczi György idejében épült s a róla elnevezett Rákóczi-vár, melynek romjait ma kaszáló fedi, itt-ott ugyan látható még faltöredék, a mi sejteti velünk, hogy itt vár állott hajdanában. Ettől nem messze van a *Karaszló-vizesés*, a hasonnevű pataknak az Ojtozba ömlésénél. Alább a *Gyilkos* szikla, a melyen 1788-ban legyilkolták a fegyvereiket tisztogató és semmit nem gyanító székely őrséget a rejtekutakon betörő törökök. Innen a neve a sziklának s az alatta, az út mellett levő forrásnak, melynek jéghideg vize frissitőleg hat a vándor fáradt tagjaira. A *Gyertyános* völgyén s az ugyanilyen nevű patak feletti szép fahidon áthaladva, elérjük hazánk legkeletibb helységét. *Sósmezőt*. E kies fekvésű község belsőleg is csinos, rendezett; jóravaló székely és oláh lakossággal. A nyugoti részén s nagyon elhanyagolt állapotban levő dús sótartalmú fürdője inkább magánjellegű. Sósmező nehány évtized óta hatalmas fejlődesnek indult erdőipara által, különösen a mióta megszünt semleges terület lenni, s az ojtozi-vám áthelyeztetett ide, mert azelőtt a magyar vám Ojtozon volt s igyen ezen és a romániai, hírjai vám közé beékelve, lakói csempészésből tengették napjaikat. A község keleti szélén a házak kerítései mellett vonul el a magyar román határ.

Schmidt Tibolt.

REZÁNOV.

REGÉNY. (Folytatás.)

Irta **Atherton Gertrude.** Angolból fordította **Esty Jánosné.**

XIII.

— Concha, — kezdte Sturgis váratlanul, — akar a feleségem lenni?

Concha, ki a rózsalugas árnyékában, a folyosó végében ült és azzal volt elfoglalva, hogy Gertrudis Rudisinda számára egy kis ruhát varjon, e váratlan kérdésre jól megszúrta ujját.

— Madre de Dios! — kiáltott fel bosszúsan. — Nem voltam elkészülve az ön részéről ily oktalan beszédre és most megszúrtam ujjamat és bevéreztem a kis ruhát. Most már ki kell mosatnom, még mielőtt felvennék, pedig sokkal szebb, a míg ki nincs mosva.

— Nagyon sajnálom, — felelt bűnbánóan Sturgis. — De nekem az a véleményem, hogy ha egy férfi feleségül óhajt venni egy leányt, legjobb, ha egyenesen megkéri a mellőzi a sok

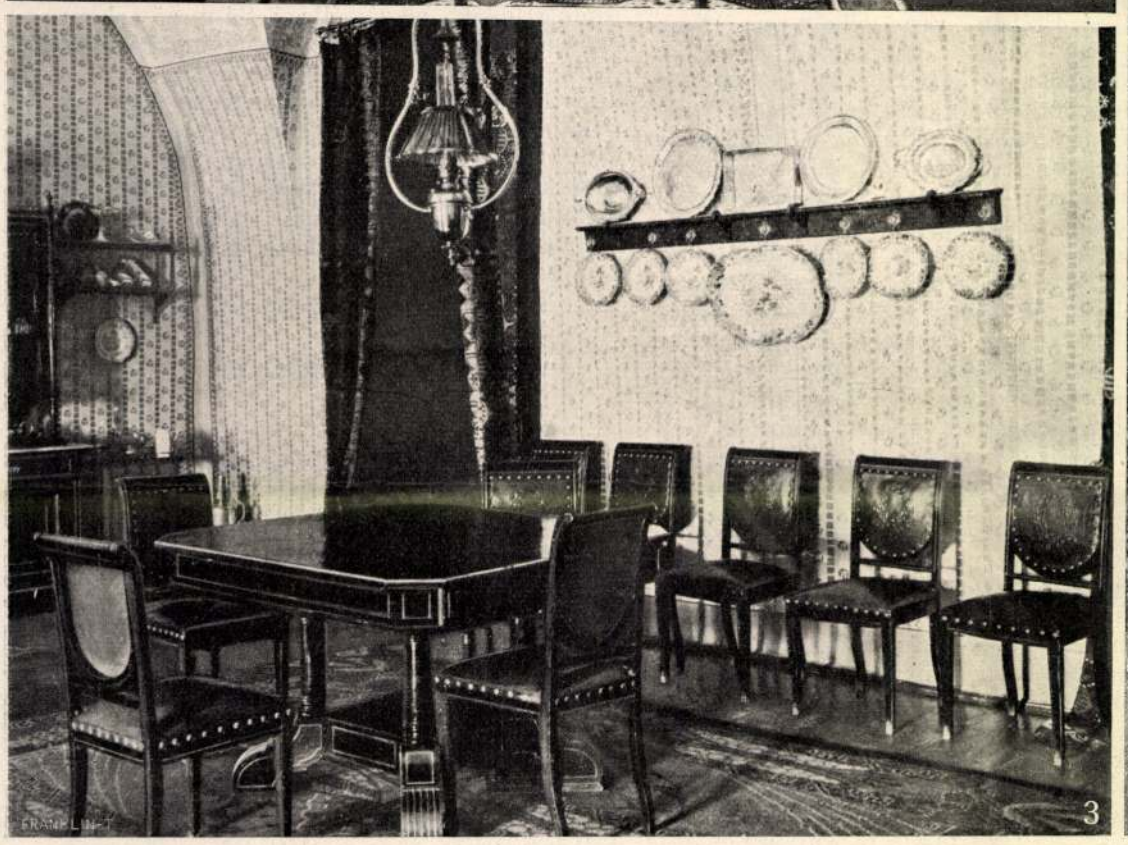

1. A sztropkói szolgabirói hivatal (a trónörökös szállása). — 2. A trónörökös szalonja. — 3. A trónörökös ebédlője. — 4. A sztropkói templom (az egykori vár őrtornya). — 5. Részlet a sztropkói templomból.

AZ ÉSZAK-MAGYARORSZÁGI HADGYAKORLATOK SZINHELYÉRŐL. — Balogh Rudolf fölvételei.

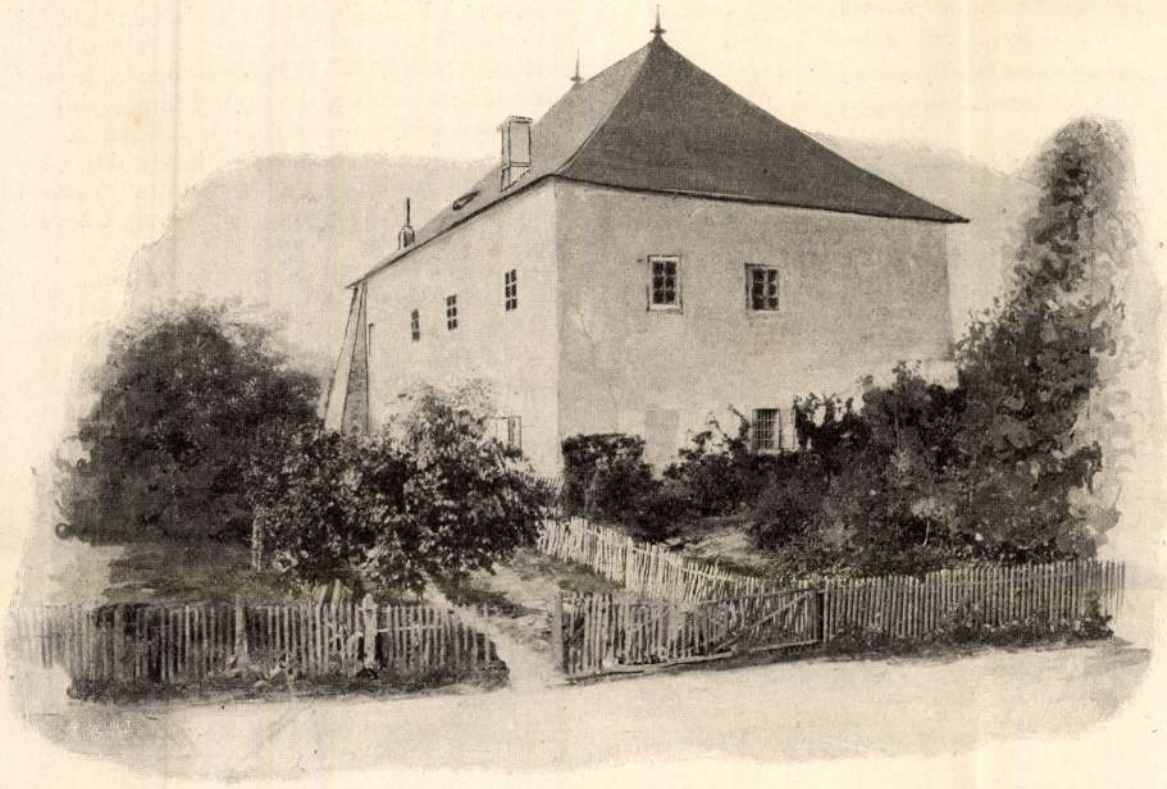

A SZTROPKÓI VÁR FENNÁLLÓ RÉSZE.

hogy Feri ma este megfeledkezik igéretéről és kártyázni fog a klubban.

— Óh, istenem! — sohajtotta a fiatalabb nővér — én is attól félek. Attól a perctől kezdve, hogy Feri oly feltünő izgatottsággal távozott hazulról vacsora után — folyton ez a rettenetes gyanu kinoz, csak nem akartam hangosan kimondani. Ha pedig kártyázni fog és veszíteni talál, mint a mult hónapban...

— Nem, nem! — biztatta magát Lottika baronesse, s gyöngéden megsimogatta megrémült nővére kezét, — nem fogja tenni. Ferencz lovagias, szótartó férfi, — tudja, hogy egy új kártyaveszteséget többé nincs módunkban kiegyenlíteni... utolsó ékszereink is el vannak zálogositva... Nem szabad ilyesmire gondolnunk, drága Blanka, — ezzel megsértenők ösécskénket, a ki nem adott rá okot, hogy ki-

a gyertyát és hallgatódzott. Ne tudja Ferencz báró, hogy virrasztanak. Az ajtó ezalatt kinyilt és ismét bezáródott. Azután hallszott, hogy a báró leveri czipőiről a havat, becsukja kulcscsal az ajtót és lassan, tapogatódzva előre jön.

— Ő az? — kérdezte a fiatalabb nővér, s maga is odalopódzott a szomszéd szobába vezető üveges ajtóhoz, mely testvérük lakosztályát az övéktől elválasztotta.

— Ő... intett Lottika baronessze, inkább a szemeivel.

Ferencz báró gyertyát gyújtott, s czilinderét az asztalra tette. Azután levetette felsőjét, s egy tökéletesen nyugodt gentleman biztosságával keztyüi lehuzásához látott. Ez a művelet eltartott másfél perczig. Majd a gyertyához lépett, s előbb a jobb, azután a bal keze fejét és gondosan ápolt körmeit nézegette. Hosszú, keskeny körmei voltak a báró úrnak; se munka, sem egyéb, méltatlan, polgári foglalatosság azokat nem koptatta. Ujjai fehérek, finomak, — tenyere puha, szinte nőies, mondhatni: nevetséges, férfinál ennyi finomság és ennyi lágyság. Ebbe a nézegetésbe is beletelt fél percz, — egész örökkévalóság! A kétség és reménykedés gyötrelmes kalváriája az üvegajtó mögött reszkető nővéreknek.

Azután nyakkendőjéhez nyúlt Ferencz báró, megigazította, s az állótükör elé lépve, ijesztően sápadt arczának másra bámult... Két perczig, háromig, négyig. Mintha odakövült volna lába a szőnyegre, a hajdan virágos, drága iráni szőnyegre, mely épp oly bánatosan kopott lett az idővel, mint ő. Bár tán *nem* annyira, mint ő.

— Mit gondol, Lottika? — kérdezte reménykedve az ifjabb baronessze.

— Még nem tudom — hangzott az elfojtott válasz, — várjunk...

— Azt hiszi úgy-e, hogy —

— Csendesen, szivecském... várjunk...

Vártak.

Gorszki Ferencz báró most kihuzogatta kézelőit; azután zsebébe nyúlt, s a kezébe akadt két darab ezüstforintost tenyerébe véve, gépiesen csörgetni kezdte. Mosolygott, s fénytelen, bágyadt szemeiben megjelent valami homályos nyoma az önmagát gúnyoló iróniának. Ça! Par là most... Két ezüst forint... egész vagyon! Két valóságos, eleven forint! Ugyan, hogy az ördögbe maradhatott meg birtokában ez a két rongyos árva?

— Visszahozta a pénzt, a mit szivarra kért... suttogta Lottika baronessze.

— Vissza...

és csodálattal fél Európát. Ez a visszás vég még sötétebbé teszi azt a képet, melyet róla a történelem rajzol. *Schöpflin Aladár.*

MARGIT.

I.

Most aztán már vége van a nyárnak,
Fönn az égen hüvös felhők járnak.
Egy-két gyümölcs ott függ még az ágon, —
De a halál csöndje leng már
Az egész világon.

Hervadozás most már a mi létünk,
Sápadt avar, a hova csak lépünk.
Közeleg a nagy éjszaka árnya . . .
Halld csak édes: itt suhog már
Fölöttünk a szárnya.

Húzódj hozzám, jó így együtt lennünk,
Őszi napfény ez a mi szerelmünk.
A legdrágább, a legszentebb fény ez,
Mert utolsó . . . mert kihunytán
Minden semmivé lesz.

Víg beszédtől elszokott az ajkunk,
Meglátszik az élet sorja rajtunk,
Sok bajt éltünk . . . de az elmulásunk
Legyen boldog. Mindenkinek
Mindent megbocsássunk!

II.

Hosszúk az árnyékok . . .
Lám, itt az alkonyat. Istennek nevében
Kicsi portékánkat rakjuk össze szépen.

Elég is a napból.
Sokat tettünk-vettünk, még többet akartunk.
Most aztán lassacskán — hazafele tartunk.

Vége van, eddig volt!
Nagy csöndesség lészen ezután minálunk...
Azt kérdezed: merre? — Majd oda találunk.

Majd haza találunk . . .
S míg veled bevégzem a bandukolásom
De ha gátja szakad: hangját veszti legott,
S vánszorogva halad, szélesre terűlten.
Lám, én is a folyó sorsára jutottam!
Édes feleségem, beh megcsendesűltem!

Nem is leszek én már vídám soha többet,
Vége minden jónak és minden örömnek!
A mi volt, az elmúlt, hiába sajnálom:
Álom volt az egész, múló, fényes álom!
Temetésed zaja felébresztett abból,
Szomorú valóság gyásza leng körűltem,
Óh beh árva vagyok, beh nyomorúlt vagyok!
Édes feleségem, beh megcsendesűltem!

Nincs is nekem immár semmi kivánságom,
Csak az, hogy az Isten tégedet megáldjon,
Ölelő karodat, szerető szivedet,
Minden szem porodat egyénként áldja meg!
Legyen a sírhalmod örökké virágos,
Süssön a nap rája örökké derűlten,
S meg ne tudd soha a másvilágon, hogy én,
Édes feleségem, így megcsendesűltem!

Jakab Ödön.

A GORSZKI BARONESSZEK.

Elbeszélés.

Irta **Abonyi Árpád.**

Az egyemeletes, ódon ház, melyben a Gorszki baronesszek jóval fiatalabb testvér-öccsükkel: nádudvari és gorszki Gorszki Xavér Ferencz báróval együtt laktak, valamikoriban a szép és erényes Bornemisza Anna birtoka volt. Akkoriban igen kényelmetes, igen uri formáju palotásház lehetett, bővölködő kivül és belől mindenekben, mi szemnek kedves és drága, — azóta persze lesülyedt rangban, tekintélyben és kényelemben a körülötte emelkedő modern épületek mellett. Utolsó birtokosai, a Gorszki baronessek, tudták-e, nem-e, mennyire kisír kopott örökségük az utcza többi épületei közül — arra bajos munka lett volna világos választ adni. Lehet, hogy tudták, bár igaz, hogy — pénz hijján — amúgy sem tudtak volna a bajon látszott a XVIII-dik század izlésében készült mályvaszinü kerevet sarkában, hol valami kézimunkával babrált, — különös — ismételte még halkabban, hogy ma egész este oly désagréable... annyira sajátságos gondolataim vannak...

— Nekem is, kedveském — intett ősz fejével a másik bárónő, s egy pillanatra maga is összerezzenve hallgatta az ablaküvegeket ostromló szélvihar fütyülését.

— Máskor ilyentájt már lenyugodtunk.

— Igen, kedveském — bólintott a nővér — máskor már aludtunk, de ma nem vagyok álmos.

— Én sem és ez érthető... ez érthető...

— Mire gondol?

— Bizonyosan arra, a mire maga...

— Ferenczre?

— Igen, igen! Mon Dieu... nem is tudom, miért...

— Én sem tudom... sóhajtotta Blanka baronesse, hogy miért gondolok rá ma egész este. De bizonyosan maga is észrevette, szivem, hogy kedves öcsécskénk ma este a vacsora után feltünően szórakozottnak, mondhatni: figyelmetlennek látszott.

— Izgatott volt...

— Igen, izgatott volt; nagyon, nagyon izgatott... Szegény öcsénk!

— Óh, Istenem... szegény Feri...

Lottika bárónő jóságos, szelid szemeiben megjelent egy könnycsepp... azután megint egy... Azután fölemelkedett a kerevetről, s lassú, zajtalan léptekkel az utczára nyiló ablakhoz járulva, titokban letörölte őket megnehezedett pilláiról. Ne vegye észre nővére, hogy rosz előérzet kinozza szivét, — homályos sejtelme valami bizonytalan szerencsétlenségnek, mely rémkép tán — az is lesz bizonynyal és nem más, — de itt suhog szegény ősz feje fölött a levegőben és nem akar szétfoszlani. Pár percznyi hallgatás után ismét visszatért és így szólt:

— Szemrehányásokat teszek magamnak, kedveském, hogy biztattam kedves öcsécskénket, pedig az lett volna helyes, ha lebeszélem. De azt gondoltam, hogy Feri még elég fiatal, elég csinos... sőt nagyon csinos férfi, nem igaz?

— De igen, Lottika! — intett élénken a fiatalabb nővér, s egész lényén meglátszott, mily

Sztropkói ferences

templom és kolostor

Dümm 15. l.

Вр. Инна

278

Sztropkói miseruha

XV. 4.

Repr. -

Horv Mátyáskori

201. l.

XXXV

701

Sztropkoi miseruha

bürgundi himzéssel.

XV. z.

Magy Nemz. Muzeum

Repr.

Magyarvidéktört.

II. 384. l.

Sztropkói rk. pléb. templom

Templen vm.

képe repr. –

Az itteni vár kápolnajából alakitottak 1675-ben

Emlkassaregyhm

II. k. 621. l.

623. l.

A szentély gotikus az oltárok barokkéi sokoko stilűek

képeik repr.

u. o. 624. 625. l

2

1. CSÓK ISTVÁN: SZIVÁRVÁNY A BALATON

1. Stefan Csók: Regenbogen am Balaton. — 2. Stefan Szőnyi: Fi
2. Stefano Szőny

Sztropkó vár és vár-
kastély Zemplén vm.

A vár teljesen megsem-
misült

Emlkassaiegyhm

II. k. 620. l.
621. l.
622. l.
623 l.

1. VASZARY JÁNOS: TÁJKÉP

1, Johann Vaszary: Landschaft. — 2. Rippl-Rónai: Blumen

Sztropkó vára

Unghvary Endre:

Sztropkó és várának története. 4-r. 17 kép, 183 l. Huszt, 1912.

Gent (2255)

Kim

a gyulafehérvári székes egyhá

1912 évben beszerzett ocsy

Kavics	1912 évben	268·40 m³	288·40 m³
	1911 évből maradt	20 m³	
Mész.	1912 évben beszerzett	79·23 m³	89·88 m³
	1911 évből maradt	10·65	
Cement	román	1912 évben beszerzett. 12600 kgr.	12600 kgr.
		1911 évből maradt —	
	portl.	1912 évben beszerzett 14880 kgr.	14880 kgr.
		1911 évből maradt —	

Sztropkó vára

Unghváry Ede:

Sztropkó és vára-
nak története.

Huszt 1912

Sztropkói rk. templom

u. o.

Népekkel

u. o. ferencrendi kolostor

Id.

Danyis ácz Szepes.

Darázs Nyitra

Darócz Nyitra

Deáki Fosson

Debrö (Fel) Heves

Dengeleg Nógrád

Dizsnód (Kis) Szebenyék

Dobromiva Zólyom

Dömölk Vas

Dömös Esztergom.

Dörgicse (alsó) Zala.

Domokosfa Vas

Drávecz Szepes

Ecsér Zala

Eger Heves

* Egerfarmas ~~Borsod~~ Heves Heves

Egres Torontál

Egregy Zala

Sztropkoi Lőrinc

dömésszerzetes

Regensberger Lénárd budai dömés főnök megbízásából 1468-ban másolta le a Szienai Szt Katalin legendáját magában foglaló kodexet, mely jelenleg a gyulafehérvári Batthány könyvtár tulajdona.

Szeghalmy Gyula

Dunántuli vármegyék.

Bp. 1937. 107. l.

A VALLÁS- ÉS KÖZOKTATÁSÜGYI M. KIR

☆

190 4 évi 3656 számv. sz.

III. ügyosztály.

A válaszban a megkeresés számának és évének pontos feljegyzese kéretik.

A Müemlékek tekintete

A tek. orsz. bizo

40 szám alatt kelt becse

tel értesiteni, hogy a z

helyiségekben végzett át

1903. é. 68371 sz. min. rend

Sztropkói Lőrnic

könyvmásoló
1468

l.

Magyar Könyvszemle
1880. 250. l.

Sztropkoi Lőrinc

dőmés könyvmá-
soló

1468

l

Könyvkiáll. emlér

16. l.

elentősebb müemlékek helyreállitásával
lyének kijelolésére, kivéve a sürgős
tó bizottság jár el, utólagos beje-
ett,
ntősebb müemlékek megvizsgálására vagy
k ellenőrzésére s felülvizsgálására
ése iránt, a végrehajtó bizottság
izsgálására nézve, az elnök illetékes-
tek kivételével, /8.§./
ányainak megállapitása a végrehajtó
n,
ltetésével és müködésével összefüggő
ek és eljárások tárgyalása, elhatáro-
amennyiben a sürgősség a végrehajtó
kivánja.
legalább tiz tag jelenléte szükséges.

Szubotha Sándor

egyházi ruha
készítő
élet. arck.

l.

Szmida Lajos A

temesvár-gyárvá-
rosi r.-k. templom
története. Temesvár
1901. 90, 91. l.
106, 107, 108 l.

l millenniumi

Miksa, Apponyi Albert gróf
pökök, gr. Andrássy Gyula és Tivadar
jos [illegible] udvarnagy, Ribáry József
vessy Ferencz és Rohonczy Gida;
Karatsonyi Jenő [illegible]; a paholyban
kösné és Angusztа fhgnő; a diplo
Rudolf hg., Krieghammer, Goluch
[illegible] ismerető fel. A trónterer
ségbe tekinthetünk. Jelzése alól

Vászon, méretei 347:660 cm.
kelt 129737 sz. leirat alapján 1

mint a ~~országgyülés~~ ~~kódoló~~
küldöttség vezetője,

532

1908.

nnár 28-án.

rszággyülés.

ható ~~balról~~ a hol a balról
rmében felállitott trónuson, a mely
, a főherczegek, a zászlós urak és
kedtek el, jobbrafordultan áll a lo-
iselő király, a kihez Szilágyi Dezső,
~~dvözlő~~ beszédét. Az uralkodó balján
udvarhölgyével I Mögöttük: Széchenyi
ássy Aladár gr. főkamarásmester és
tt el. A jelenlévők közül a trónus
Rainer, Ferdinand, ~~Jozsef~~, Lipót
főherczegek, ~~[illegible]~~ Keglevich Ist-
y Géza zászlóvivők; bal oldalán: ~~[illegible]~~
kissé jobbra: Banffy Dezső miniszter-
Dezső, Erdélyi Sándor, baró Josika
h Imre, Darányi Ignácz, Wlassics Gyu-
Hadik Barkóczy Endre ~~[illegible]~~; a szónok
gprimás, Schlauch Lőrincz bibornok, I
nök, ~~[illegible]~~ Tisza Kálmán, gróf
lós Ödön, ~~[illegible]~~, Batthyány
stetich Taszilo főpohárnokmester, Es-
ő, Khuen Héderváry Károly bán, Tisza
Berzeviczy Albert, Teleki Sándor, Falk

I gr. Andrássy Aladárnéval.

gr. ~~[illegible]~~ és Császka György érsek

Szubota István

oltárépítő
aranyozó

l.

Lechner, Jenő:
Meine Mitarbeiter. Verlag „Meister der Baukunst." Genf, 1930. VIII. l.

Ngs.

Schwarzi Mária
úrhölgyner

Budapest

IV Haves u. 2. III 27

Szubota István aranyozó

Uj diszben ragyog a barátok tplo /belv.tpl/
Nemzeti Ujság 1926. ápr.18. 2o.l.

Sztupkay Lajos

II. c

tanári nak.

Ferképzomfoisk vk

1935-36. 70. l

MÜE[illegible] K OSZÁGOS ÉGYETTSÁGA

Ilo 1926 szám

Érk.: 1926 év ápr. hó 15. n.

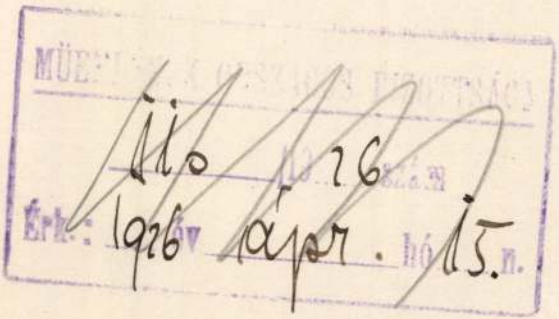

ben tizenhárommilliónégyszázhatvannégy-
a 62453. szamu kiadási csekkszámla ter-
6. március hó 22. A miniszter helyett:
mtitkár.

hitelül:

Fehrmann Károly

miniszteri s.hiv.igazgató.

Sztupkay Lajós

anuvesicki szak

l.

Ferkèpzomfoiskèvk

1939-41. 146 l.

nek a rendeletnek 7./ pontját
3. évi május hó 6-án kelt
jámú rendeletemmel módosí-
, még pedig akként, hogy a
bevételi összegeket a Műemlékek
os Bizottságának 16.136. jámú
takarékpénztári csekkszámlá-
kell befizetni.

14. január 1-től kezdve ez a
rlat megváltozik és a belépti
a 107.638 V.K.M. számú állami
li számlára fizetendők be.

lva mellékelek 25 db. posta-
ékpénztári befizetési lapot.
fizetési lap „Értesítő lap"-

Sztupkay Lajos

1939

Ki tud róla?

Bosnyák István nyitrai püspök hagyatékából vásárolta Szelepcsényi prímás.

Lepold: Adatok 15—16. l. — Lepold Katalógus 46. sz.

LÓSY IMRE MELLKERESZTJE, (264. kép) arany, gyémántokkal. Hátoldalt zománcos dísz. Rokon a Telegdi mellkereszttel.

Mag. 5·9 cm.

Magyar munka 1638—1641 között.

Lósy prímás készíttette. — Először az 1654. évi leltárban.

Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi résztvevőinek régészeti

Sztupkay Lajós

1938/39. tanév végén
középiskolai rajztanári
oklevelet kapott.
Elfogadott művészet-
tört. értekezése:
Modern szobor gyűj-
temény a Szépművé-
szeti Múzeumban,
4-r.

Ferképzőmfoiskévk

1937/39 183, 187. l.

Sztupkay Lajos

III. éves középisk. tanárjel-

Képzm. Főisk. Évk

1936/37. 74 l

Ferkèpzomfoiskèvk

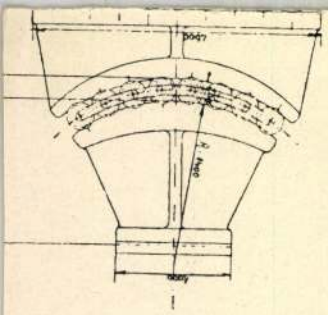

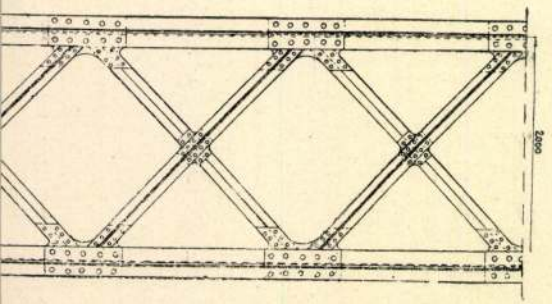
2000

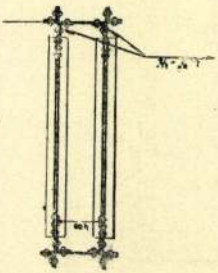

Szubaritch György

serini

1646 ban Nagyszon

basba ült

vsod

Gy

10

Szuhi Tamás, statikus

A Művelődési Ház, Tatabánya-Városközpont. Építész: Virág Gábor (Lakóterv).

Statikus: Szuhi Tamás.

Kőfaragó: Kecskés Tibor.

Magyar Építőművészet, 1986. 6., 38. old.

M. D. K.

Szubi Tamás

A " Vasuti perontetők" teevpályázaton dijazva.
kiemelt megvétel

Társtervező: Tóth András

Magyar Építőművészet 1967/1. 8 l.

Szubi Tamás M.D.K.

A Szegedi Olajközpont tervpályázaton 10ooo Ft-os megvétel

Társtervező: Peschka Alfréd- Janesch László- Jánosa István- Szabados György- Kegele Zoltán- Görgényi Judit- Örfi Éva

Magyar Építőművészet 1967/5. 3-.l.

Szubi Tamás

M.I.: Klub- és bárépület, Balatonszéplak. Építész: Márton István, konstruktőr: T[illegible]más István, belsőépítész: Kecskés István, statikus: Szubi Tamás, kerttervező Mester Jenő; belső "panoráma-fal": Pogány Géza festőművész.

Magyar Építőművészet, 1969.3.sz. 22-23. l.

Szubi Tamás épitész M.D.

Tervüket 7ooo Ft-ért megvásárolták

Társtervező: Hetényi A nal, Lehotzky József

Sikeresen zárult a korszerü felvonulási épület tervpályázat

Magyar Nemzet 1966. julius. 3. 5.1.

Brush Tones Ephiles

Jeanne Kirkpatrick Lephotopia

Photographer: Observatories

M.D.K.

SZUBI Tamás építész

Tipus középma gas sávház . Bp. Fehérvári ut 33-35.sz.

Társtervező: Borostyánkőy László, Gömöri Miklós

Vass Endre-Borostyánkőy László: Tipus középmagas sávházak szerkezeti kialakitása

Magyar Épitőmüvészet 1961. 5.sz. 46.1.

M.D.K.

SZUBI Tamásépítész

Tipus középmagas sávház terve

Társtervező: Borostyánkő L

Vass Endre-Borostyánkő László: Tipus középmagas sávház kialakitásának szerkezeti kialakitása

Magyar Épitőművészet 1961. 5.sz. 46.l.

Szubi Tamás statikus

a Kecskeméti új lakótelep
statikusaként neve emlétve
a 36. oldalon

Magyar építészet 1945-70

Szuby Tamás

Óbudai lakótelep, O-14/A,B,C, és O-16 jelű épületek.
Tervező építész Koltai Endre, statikus Szuby Tamás.
/kén + adatok/

[illegible].ép.ip. 1971.1.sz. 1-2.1.

Sztropkói Lörnic

1468

lásd

Cst 1880. 250 l.

..... *műhely.*

főnökség!

..... hó..... n történő kifize-

..... indokából személyesen meg nem

..... számu .....

n.

vi ..... hó.....

.....

sajátkezü aláirás és munkásszám.

Sztropkói Lőrincz

36. Szienai Katalin legendája.

1468.

Negyedrétű papír kézirat egy hasábos gót cursiv írással, vörös feliráskkal és kezdőbetűkkel.

Másolta 1468.ba Budán Regenberger Lénárd budai dömés főnök kérésére Sztropkói Lőrinc dömés,

A kézirat a gyulafehérvári gyot Batthyányi könyvtáré.

K 16 l

Sztropkai Lőrinc

miniator

1468-ban budai dőmés szerzetes.

Mihalik József Magyarország vidéki mükincsei. Szendrei: Magyar mükincsek. Bpest. 1901. III. 29. l.

Szkopkói Lőrinc frater

kodexmásoló

1.

Gerevich emlékkönyv

65. l.

Buda.

Az előtérben a török teme
get és egy lovas vágtat, a közép
a háttérben pedig a Margitsziget
a környékbeli hegyek látszanak.

BVDA Ofen.

és alól az A. Verfallen gebäu
Insel kezdetü és M. die obe
szöveg után jobbra: 18.

Rm., mér. a rl. 14.1: 2

Sztruhár Alajos

1911/12 - 1914/15

Ferképzomfoiskévk

138.1.

Szeged.

A bástyákkal és köröndökkel
küzdenek Thököli embere
Fl: összefolyásánál a vizbe sz
tenek. Felirata fölül:

= a törökökkel és

Treffen mit Herrn G
und den Türcken und
Segedin.

Rm., mér. a vk. 14.8: 19.8

12

Sztruhár Béla

Végbiz. jó eredm.

Érsimink 1909/10.

10. l.

547. *Férfi képe.*

Derékon alólig, kissé ba
néz. Keztyűs bal kezét csip
szemöldöke és hegyesre pödr
barna, szakálla leberetvált.
atillájának és vállravetett
gombja és zsinórzása ezüst.

Vászon, méretei 79 : 62 cn
tett az 1895 márczius 20-iki 153
16399 sz. leirat alapján Enea
(81–895). — Értéke 50 K. — Á
napján. — Az átvételt jóváhagy
sz. határozat (140–895). — Át

Sztruhár Béla

butorterverő

1907-9

Éimisk 1930

89. l.

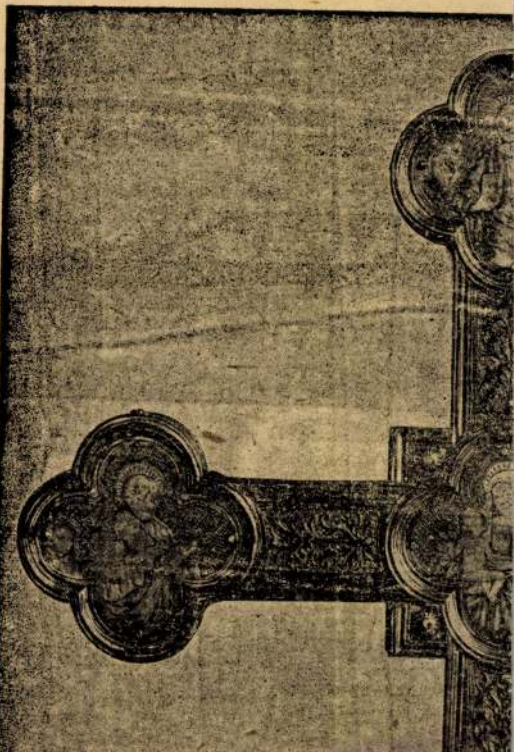

Sztruhár Ferenc

puskaműves

Grösgyös

l.

Ladányi II.

III. 247. l.

A Magyarországi

PROHÁSZKA KÖRÖK

alakuló ülése 1935. október 2-án, (szerdán) délután 1/2 5 órakor a SZENT ISTVÁN-TÁRSULAT díszter-mében. (Budapest, VIII., Szentkirályi-utca 28. szám.)

Felelős kiadó: Kézai Béla. Stephaneum r. t. Budapest.

Sztrukár Kriszkina, gyermekrajzoló

L: Kindlik Csilla

Fejér Gyula: Rajzoló gyerekek

8.

Népszabadság, Bp. 1978. okt. 10.

'64

Sztrukivai fatemplom

Kárpátalja

l.

Müvészeti Hotek Ungvá

1941. 15 l.

H a m i l t o n
festő

Keleti Gusztáv: A régiségtárlat.
Fővárosi Lapok.1867.máj.14.

Sztubner Simon

raptanár

l.

Közlezrkiall

1289 l.

OLVASD EL ÉS ADD TOVÁBB!

Loholsz, futsz új javak után...

Loholsz, futsz új javak után, kifúj a szél, megázol,
És a meglévő holmidra vajjon, miért nem vigyázol?
Még törekvő emberek is sokszor sárba ragadnak,
Hogy ha ezer dolgod is van, szakíts időt magadnak!
Biztosításod van már rég (jobbat nem is tehetnél),
De manapság **e kis pénzért** mondd, hogy mit is vehetnél?
Ezt az ügyet nem is lehet más oldalról szemelni,
Az értéket nagy sietve jó lesz ma felemelni!!

"Pátria" r.-t. Budapest — 485418

Sztudinka Gyula

Műarstalos

l.

Wickkassaidoni

193. l. 222. l.

Sztupárovits Károly

győri templomfestő

1874-ben festette az alábbi uj kápolna hajóját és szentélyét.

Pávai Antal: A. kálnoki csodatevő Mária-szobor, kegykápolna és szentkút története, Bp. 1903. 20. l.

Sztupkai Lajos MDK

Egyéven eredményes alkotó munkát végzett a telepen.

B.Gy.: Művésztelep Keszthelyen.

KÖZNEVELÉS. 1962. szept. 518.l.

NYOMTATVÁNY

úrnak

Budapest

SZUCHODOVSZKY *Mihály*, szobrász, Budapest 1885 szept. 22. 1904—1907. a budapesti Iparművészeti Iskolában Mátrai Lajosnál és Maróti Rintel Géza alatt tanult, 1910 óta gyakran szerepel a Műcsarnok tárlatain.

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Szuchodovszky Mihály

szobrász

Téli Kiállitás - Mücsarnokban - szoborral szerepel.

Esti Kurir
1934.I.14.

M. D. d.

SZUCHODOUSZKY Mihály Szobrász

szül. 1885 –

1720. „Anyai boldogság"

Lisz.: 56.647. N.

1721. „Táncosnő" Lisz.: 56.648 – N.

A M. N. Galéria álmagjegyzése T. 10. rész

Bu. 1959. 243. – 244. l

Szuchodowski Mihály

Uobrán

l.

Józsefer dely Kiáll

51 l.

helyszíni felülvizs
vet összes esatol
zárva azzal küldöt
ni sa javaslatba
ján a végjárando
részére Sürgösen
jék.

Egyben az
régi famennyezet
ványozott 1000
szóló
mint előlegről szi
dást a jegyzőkö
szintén esatolom
Az előleg ma

Szuhodovszky

szobrász

Téli Tárlat - Műcsarnokban - szoborral szerepel.
Kisplasztikával.

Magyarság
1934.I 14.

MDK

Szuchodovszky Mihály

Tuna Juditka, terr.

Horthy jub. kiáll. Műcs. 1939. dec. 10. 1.

Szuchodowszky Mihály

Geboren zu Budapest am 22. September 1885, von 1904–1907 Schüler der Kunstgewerbeschule in Budapest unter den Meistern Lajos Matrai und Maroti Rintel.

Önarckép plakett

tett nincs.

Hu Pszmagyérem 433. l.

Viselet.

Női és gyermekruha.

A szemben álló hölgyn
zsinórzással és bő szoknya, a
zott toborzó és kék delain ru
nemez kalap, szür himzett vir
Felirata:

CSALÁDI DIV
Melléklet a Pesti-hölgy-

alól jobbra: Ny. Rohn és Grun
legalól jobbra: Pest. April 1-

Kny., mér. 22.2: 22 c

A háttér hegyes vidék.

Szuhodovsky Mihály

zobraz.

Élctr

Szefeltlex. 1056 l.

T. 4456.

lt előkelőség prémkalpagot, váll-
bros atillát, szük nadrágot, rojtos

20 cm.

Szuchai fatemplom
Kárpátalja

l.

Művészeti Hotek Ungvàr

1941. 15. l.

KÉPMELLÉKLETEK

KRAJNIKOVÓI FATEMPLOM

Szuchai fatemplom

SZUCHAI FATEMPLOM

Művészeti Hotek Ungvár

1941.

MDK

Szuchy és Bajó

a kiáll. beépitési munkálatait végezték

Molnár E: Egyházmüvészeti kiáll. Magyar Iparmüvészet, 1941. 3.sz. 3o.l.

Szuchy Adalbert

festő

Gróf Széchenyi Ferencné arczépe fentitel. Az 1816-iki születésnapi albumot díszíti, mely a családi levéltárban van.

Repr.

Fraknói Szech

301 l mellett

Fenti kép ünnyeszi miniatür

szerint:

vitel, menekitás,robbantás,.....P

ujtogatás,fosztogatás,rongá-

s,rekvirálás stb./ .....P

tal okozott károk:

gi harc stb./.....P

a felszabaditás előtti

időben .....P

a felszabaditás utáni

időben .....P

rok bekövetkeztek, mikor

.....hó .....nap

.....hó .....nap

rtént igénybevételből származó

z esetben kell adatokat beje-

igénybe vett tárgyakért érté-

tt, ellenkező esetben a bejegy-

6. pont alrovatainak egyikében

Szuchy Adalbert

1810 król

Dunaiszky Lőrinc

archéjec

utána nézni

Peregrinus állagi-

ban

II

3. k

MDK

Szuchy Árpád

Uj Magyarság 1944. I.22. 5 l.

Gudy Emil

textilművész

neve szerepel "A magyar képzőművészet Csehszlovákiában" c.cikkben a 7-8.oldalon

Kritika 1973 december

Szuchy Ferenc, keramikus

Az Orsz.M.Kir.Iparmüvészeti Iskola tanarai, tanársegédek, /segédtanarok/,-Szakoktató: Szuchy Ferenc, Keramika, 1936-1943 53.old

[illegible]zei Ottó: Az Orsz.M.Kir.Iparmüv.Iskola/1880-1944/ oktatasi rendszere és forrasai 37.old

Müv.Tört.Ért. 1975. XXIV. 1.sz. Bp

MDK

B.Szuchy Ferenc keramikus

M. egyházmův. kiáll. N.Szal. 1941. II.

M. D. N.

SZUCHY Ferenc szobrász

1722. „Mária" (1931)

Ltsz.: 58-56-N

A M. N. Galéria alkotásjegyzéke 5. (b. rész

Bu. 1959. 245. l..

Szuchy Ferenc

borzai

Műcsarnok

1942. tav. tárl.

238. szám

6 по-военному пошли в ночу к тому месту Кремля, где камни мусор остались после октябрьской революции.

Szűchy Ferenc

azonos:

(Borzai Szűchy Ferenc)

~~B.~~ A m. művészetért

c. kiáll. 1943 máj.

(mucs.)

Naposó lány } majolike
Fürdőző nő }

Szuchy Ferenc

Keramikus

1923 – 27

Zimnik 1930

89. l.

kápolnaalakú gombbal. — Magyar munka, 1490 körül, a gomb alatti rész XVI. századi, végül a trébelt nyolcszögű gomb XVII. századi. Az eredeti rész magassága 37, az egészé 187 cm.

Először az 1528-as leltárban.

Maszlaghy Ferenc: Levelek a bécsi kiállításról. Új Magyar Sion, IV., 1873., 948. l. — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi kedvelőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 188. l. — Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 45. l., 1495. szám. — I. A.: Magyar mű- és történeti emlékek kiállítása. Századok, X., 1876. 511. l. — Dankó 83—84. l. (Képe XXI, tábla.) — Pulszky Károly: Az esztergomi főegyház kincstára. AÉ, XIV., 1880., 289. l. — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 363—365. l. — Martinov: Le trésor

ifj. Szuchy Ferenc

iparművész

Iparművészeti Társulat kiállitása - Iparművészeti Muzeumban - iparművészeti munkával szerepel.

U j s á g
1929.VII.14.

Szuchy Ferenc

iparművész

Iparművészeti Társulat kiállítása. - Iparművészeti Múzeumban - iparművészeti munkáival szerepel.

Magyarság
1929.VII.14.

Szuchy Ferenc

— Szuchy Ferenc nyerte az egyházművészeti kiállítás szobrászati díját. A *Nemzeti Ujság* vasárnapi számában *Az Árpádházi Szentek kiállításának dijai* cimü cikk szerint: „....az ezerpengős szobrászati dijat *Szichy* Ferenc Szent Imre cimü majolika szobra nyerte el". Ezen mü alkotója nem Szichy, hanem *Szuchy* Ferenc, az ismert művész.

NU. 930. VIII. 28.

— Szuchy Feren

Szuchy Ferenc

A Római Magy.Int.kiállitásán, az esztergomi Kereszténymuzeum Szuchy Ferenc "Madonnáját" megvásárolta.

M.U.931.V.31.

Szuchy Ferenc

Szines majolika müveit állitotta ki a római Magy. Int. első kiáll.-án a Nemzeti Szalonban.

P.N.931.V.24.

Szuchy Ferenc

Majolikaszobrokat és majolikavázákat állitott ki, a római ösztöndijas művészek kiáll.-án.

N.U.931.V.24.

MDK

Szuchy Ferenc

Fáy András képmása, of.

Ernst Muz.aukc. Árverési közl. 1.rk.sz.
1939. jan. 45 l.

Szuchy Ferenc MDK

Kerámiák

Fontana

Szenteltviztartók

Mücsarnok 1933.Klebelsberg Kuno emlékkiáll.

MDK

Szuchy Ferenc, kerám-ip.müv.

kerámiai munkáit kell kiemelnünk.

Müvészieség, magyarosság, modernség és célszerüség az uj magyar lakáskultura ideálja. "Uj Magyar Otthon" kiáll. az Iparm.Táre. Mária Valéria-utcai bérplactájában. - Esti Ujság.1940.febr.29. 7.l.

MDK

Szuchy Ferenc, kerám-ip.mův.

Kerámiai munkáit kell kiemelnünk.

Müvészieszég, magyarosság, modernség és célszerüség az uj magyar lakáskultura ideálja. "Uj Magyar Otthon" kiáll. az Iparm.Társ. Mária Valéria-utcai bérplaotájában. - Esti Ujság.1940.febr.29.
7.1.

MDK

Szuchy Ferenc keramikus

Ipm. Isk. személyzete 1936-37-1940-41. Iparm. Isk. Ev. 1880-1941. Ip. 1942. 27-30 l.

M.D.K.

Szuchy Ferenc szobrászkeramikus

Jákon a csaknem kiveszett agyagmivességet állitotta talpra. Olaszorszagi tanulmanyutjat felhasználva Róma, Milánó, Fayence agyagiparat tanulmányozta és hazatérve tanfolyamot rendezett Jákon. Saját munkái közül "Madonna" "Krisztus" "Szökőkút" szobrairól ir a lap.

Vajna G.: Művész munkája a népművészetben.

Művész-Élet 1933.8.sz. 6.l.

Szuchy Ferenc MDK

Szüz Mária, kovácsolt vas, kerete kerámia

~~xxxxxxxxxxxx~~

Magyar Egyházmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr-márc.

MDK

Szuchy Ferenc,

kivitelezte a megnyilt kiállitás kapuzatának terrakotta dombormüvét, melyet Ohmann Béla szobr.m. tervezett.

A figurális dombormü az épitö-iparmüvészet alakja köré központositja a társmüvészetek allegorikus figuráit.

Müvészicesség, magyarosság, modernség és célszerüség az uj magyar lakáskultura ideálja.
"Uj magyar otthon" kiállitás .Ip.M.Társ. -ban.
Esti Ujság. 1940. febr.29. /Mária Val.-u./
7.1.

MDK

Szuchy Ferenc

Kerámiák

Fontana

Suenteltviztartók

Klebelsberg emlékkiáll. tárgym. 1933. 24.1.

B. Szuchy Ferenc MDK

Szent Imre, zománcmázas agyag

Magyar Egymáhmüvészeti Kiállitás
Nemzeti Szalon 1941. febr.-márc.

MDK

ifj. Szuchy Ferenc

kisplasztika

O. Iparm. és Háziipari kiáll. Magyar Iparművészet, 1929. 134. l.

MDK

Szuchy Ferenc okl.kerámikus iparmüv.

O.M.Kir.Iparmüv.Isk. 1936-37 - 1940-41. tanéveinek tört. Iparmüv.Isk. Évk. 1880-1941. Bp.1942.

11 l.

MDK

Szuchy Ferenc okl.kerámikus iparművész

Iparmüv. Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört.
1.

MDK

Szuchy Ferenc

Gerevich T: Római magyar művészek. Magyar Szemle, 1932. XVI.3.sz. 236 l.

MDK

Szuchy Ferenc ker.iaprm.

Uj Magy. Otthon kiáll. Iparm. Társ. 1940.

48 l.

Szuchy Ferenc
arcképe

László
Borzai Szuchy F.

[illegible]

MDK

Szuchy János épitész

A párkányi községi nagyvendéglő tervpályázatán...
Vállalkozók Közl. 1909. márc. 24. 5 l.

MDK

Szuchy János, sz. 186o, épitőm. Bp.

a Kamara uj tagja.

Bpi Mérnöki Kamara közl. MM és ÉE, 1924. nov. 3o.
149-15o l.

MDK

Szuchy János, épitömester

a bp.-i szemészeti klinika épitésénél vett részt.

Épitö munkálatok a fövárosban.
A szemészeti klinika épitése.
Vállalkozók Közlönye. Bp.1907 jun.12. 6.1.

össze a belső felület simítására szorítkozik s csakis a forma keretét dolgozza meg azért, hogy tökéletesen zárjon. A nyitás és zárás biztosítására való gépszerkezet szilárdságára és pontos működésére nagy figyelmet kell fordítanunk (v. ö. Rolle l. c.). Holley az öntvény dermedés közben mutatkozó térfogatnövekedésére való tekintettel a formát erős rúgók segítségével zárja.

Öntöttvas-formát *The Eng.* (l. c.) szerint főkép három hiba veszélyezteti és pedig: a megrepedés, eltorzulás és a belső felület felcserepesedése.

Repedés, szerinte, csupán az üzembevétel elején fordul elő s később rendszerint nem kell többé attól tartanunk; oka általában a helytelen szerkesztés vagy anyaghiba (tömörtelenség, feszültség).

Leggyakoribb hiba, szerinte, mely minden öntöttvas-formát előbb-utóbb megtámad, a belső felület felcserepesedése. Ennek okai az öntöttvasnak az A_1 pont fölé való ismételt hevítésével fellépő maradandó térfogat növekedésében, az ezzel járó szerkezeti lazulásban s a fal keresztmetszetén mutatkozó hőesés okozta feszültségekben, valamint a lazított szerkezetbe és keletkező finom repedésekbe hatoló gázok oxidáló hatásában keresendő. (V. ö. Oberhoffer u. Piwowarsky St. u. E. 1925. H. 28. S. 1173. f., valamint az ottnevezett irodalmat, főkép Carpenter & Rugan J. I. St. Inst. 80. 1909. p. 29.) E tünemény káros hatása ellen, melyet főkép a forma falvastagsága és anyagának vegyi összetétele, valamint a hevítés hőfoka befolyásol, a forma gondos tervezésével kell védekeznünk. Rolle a forma élettartamára való tekintettel a vékonyabb falat előnyösebbnek tartja és 20—25 *mm* vastagságot használ. A Holley Carb. Co. hasonló okból 12·5 *mm*-t, kb. 16 *kg* súly mellett. The Eng. l. c. szerint helyes szerkesztés mellett kisebb síma hengeres forma 2000—3000 öntést rendszerint kibír, míg a bélelt forma élettartama kb. 10.000 öntésre tehető. E tünemény, szerinte, folytvas- és acélformánál is fellép, ahol azonban vele az anyag képlékenységénél fogva emellett a forma tetemes eltorzulása jár s így az öntöttvas-forma ebből a szempontból előnyösebb. The Eng. l. c. szerint Amerikában tiszta vörösréz-formát is alkalmaztak s ez állítólag igen hosszú élettartamot ért el.

A fémformát gazdaságosan csupán megfelelő öntőgép és berendezés segítségével használhatjuk s az üzem megfelelő berendezése és szervezése a fémforma bevezetésének legfontosabb kérdése, mire már annak idején Rolle is figyelmeztetett. A Holley Carb. Co. öntőgépe alapjában véve 12 formával felszerelt forgó öntőasztalból áll. A forma kifújására, a korombevonat létesítésére az öntvény önműködő kiejtésére stb. az öntőgépnek külön felszerelése van, a formák hűtésére, mely kb. 1 órai üzem után válik szükségessé, kivülről ráfújtatott hűtőlevegőt használnak. Világos, hogy az öntvény lehető leggyorsabb lehűlése, mely még nem okoz kérget, gazdaságilag kívánatos és adott körülmények között a hűtőberendezés tökéletessége a gép gazdaságos kihasználását befolyásolja. A magot kézzel rakják be. Jelenleg 6 ilyen gép van üzemben, mely összesen napi 5 órai munkaidő alatt 11.000-nél több öntvényt állít elő. Kétesztendei üzem bebizonyította, hogy a gép fenntartási költségei a hasonlószámú homokforma előállítására szolgáló berendezéssel szemben csekélyebbek. Az üzemi eredményt összegezve, igen tetemes a területmegtakarítás, kisebbek az üzemi költségek és a termelési nehézségek s e mellett az eljárás lényegesen jobbminőségű anyagot is szolgáltatott. Hasonló eredményről számolt be annak idején Rolle, aki egy munkás 55⅓ pf. átlagos órabére mellett (1913) a formázógép-üzemmel szemben 38—68% bérmegtakarítást ért el.

Jóllehet az itt közölt tapasztalatok és kísérletek a kérdést véglegesen nem tisztázzák, azt hisszük, hogy ez az eljárás főkép az olcsó tömeggyártás (mezőgazdasági gépek, armaturák stb.) szempontjából rendkívül figyelemreméltó.

További fontos tér a fémforma állandó alkalmazására a hosszú, hengeres üreges testek centrifugális öntése, milyenek a vízvezetékcsövek, továbbá dugattyútestek stb. (l. St. u. E. 1925. H. 28. S. 1178/80.) A The Eng. ápr. 10. 1925. p. 416. Angliában újabban bevezetett ily szabadalmazott öntőgépről számol be, 3·65 *m* hosszú, 90 *cm*-ig menő átmérőjű vízvezetékcsövek öntésére. A formát minden bélés, úgyszintén különleges hűtés nélkül alkalmazzák; az öntvény izzítás nélkül teljesen kéregmentes puha szürke vas, mely legalább 18 *m/min* sebességgel dolgozható meg. Az öntőgép (Hurst-Ball System) öntőcsatornájának csavaralakja van, amivel elkerülik azt, hogy öntés közben a formához képest hosszirányú mozgás keletkezzék s ezzel szerkezete lényegesen egyszerűsül. Formaanyagul *Wüst* szerint (l. Pardun St. u. E. 1. c.) a nikkelacél válik be legjobban. Angliában és Amerikában *Pardun* szerint leginkább chrom-nikkelacélt használnak, mely állítólag 1500—1800 öntést is kibír, azonban, szerinte, az ingot kokillához hasonló haematit vas is kielégítő eredményre vezet.

G—t.

Megjegyzés a phenol-homológok redukciójához a Bergius-eljárás szerint. Ismeretes, hogy a szeneknek olajokká való átalakítása alkalmával a Bergius-eljárás szerint, nem csupán szénből és hidrogénből álló vegyületek keletkeznek, hanem a cseppfolyós termékek között igen jelentős mennyiségben oxigéntartalmú vegyületek is szerepelnek, melyek közül a phenol-homológok (krezolok) jelentős szerepet játszanak és a cseppfolyós rész 30%-át is kitehetik. Az utóbbi időben Wilhelm *Frey* és Walther *Ter-Nedden* foglalkoztak ezeknek a vegyületeknek redukciójával. Egy 2·8 *l*-es kísérleti Bergius-autoklavban végezték vizsgálataikat, melyek eredményeit az alábbi táblázatban láthatjuk. Kísérleti anyagul a három izomer krezolt választották, mely a phenol-homológok főrésze.

A reakció termékeket további vizsgálat tárgyává tették, az elváltozott termékek közt az *o*- és *p*-krezol esetében toluolt tudtak kimutatni. Ellenben a *m*-krezolnál az anyag kismennyiségére való tekintettel sem volt ez lehetséges. A legtöbb toluol, 4·5% az *o*-krezolból 400 perc alatt keletkezett. Tehát a Bergius-eljárásnál, ahol a reakció időtartama 10 perc, a phenol-homológok redukciója csak számba nem jövő mértékben következhet be.

(Brenstoff-Chemie. 1926. I. 2.) *Dr. Móry.*

Tábla.

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16
Kiindulási anyag	Mennyiség *g*	Kezdeti nyomás *atm.*	Legnagyobb nyomás *atm.*	Végnyomás *atm.*	Kísérleti hőfok °C	Felfűtési idő *perc*	Reakció ideje *perc*	Elhasznált *Hl liter*	A gázban megkötött *c gr*	Cseppfolyós reakció termékek *g*	A cseppfolyós reakció-termékek összetétele				
											alkali oldható %	ebből carbolsav %	alkali oldhatatlan %	ebből toluol	Vesztesség
m-krezol	108·1	95	245	90	460	200	100	32	2·3	103·3	92·6	1·9	3·6	—	3·8
p-krezol	108·2	95	240	90	460	200	75	22	4·3	103·3	93·7	1·5	3·4	1·3	2·9
o-krezol	108·2	95	240	89	460	150	400	47	6·6	101·4	86·8	8·0	9·1	4·5	3·6

Csehszlovákia közmunkaügyi hivatalának jelentéseiből. *Szénipar és szénkereskedelem 1924-ben és 1925 első negyedében:* Az üzemben lévő szénbányák száma nevezett időszakokban 128 és 120, a lignit bányáké 204 és 197 volt. A munkáslétszám ugyanez időszakban a szénbányáknál 69,955 és 67.683, a lignitbányáknál 40.998 és 41.189 volt, míg a megfelelő termelés 14,359.401 *t*, 3,061.730 *t*, 20,507.178 *t* és 4,669.793 *t* volt. A termelt kokszmennyiség 2,218.684 *t* és 452.757 *t*, fekete szénbrikett 74.506 *t* és 34.924 *t*, lignitbrikett 174.149 *t* és 55.273 t volt. A bányavállalatok saját szükségleteinek fedezésére (hajtóerő, fűtés, munkások és alkalmazottak természetbeni ellátása) fordított mennyiség ez időszakokban szénnél az össztermelésnek 10 és 11·67%a, lignitnél 8·6 és 9·04%-a volt. A raktározott fekete szén tartalékmennyisége az 1924. év egyes negyedeiben a fogyasztás 40—67 napi, 1925. első negyedében 71 napi szükségletét fedezhette volna, míg lignitnél ez a szám 78—142 nap és 123 nap volt. Egy bányászra eső átlagos napi termelés az 1924-ik évben feketeszénnél 763*t*, lignitnél 1869 *t*, míg 1925 első negyedében 759 *t* és 1878 *t* volt. Nevezett időszakokban a kivitel 1,738.761 *t* és 353.564 *t* feketeszén, 2,856.549 *t* és 715.530 *t* lignit, 456.244 *t* és 93.504 *t* koksz, 132.955 *t* és 36.569 *t* brikett volt. A behozatal 951.788 *t* és 314.852 *t* szén, 9346 *t* és 7956 *t* lignit volt. Ezenkívül 1925 első negyedében 42.777 *t* koksz, 1138 *t* anthracit és 2846 *t* brikett behozatal volt. 1924-ben a kivitel a szén össztermelésének kb. 12%-a, a lignitének kb. 14%-a volt. Ugyanebben az évben a szén kivitele a behozatalt 779.072 *t*-val, a lignité 2,847.202 *t*-val múlta felül. A kivitel az 1924. év folyamán országok szerint a következőképen alakult: szénkivitel Ausztriába 1,183.698 *t*, Németországba 230.216 *t*, Lengyelországba 8359 *t*, Jugoszláviába 18.375 *t*, Romániába 1603 *t*, Olaszországba 205 *t*, Magyarországba 290.784 *t*, Svájcba 15 *t*, Bulgáriába 644 *t*, Danzigba 20 *t*; lignitkivitel Németországba 2,114.024 *t*, Ausztriába 697.248 *t* és néhány más országba kisebb mennyiség.

Az aknák legnagyobb mélysége 1925 februárban 1311 *m* és 1242 *m* volt (Přimbram).

Dunahajózás 1924-ben: Az áruforgalmat 197 uszály és 73 vontató bonyolította le, még pedig 37 vontató és 62 uszály 203.369 *q* rakománnyal ár mentén, 36 vontató és 81 uszály 261.552*q* rakománnyal ár ellen; 54 uszály üresen közlekedett. A dunai összforgalom 1924-ben 7,305.109*q* volt, amiből a cseh hajózásra 464.921 *q* jutott, míg 1923-ban utóbbi 339.814 *q* volt. Csehszlovákia kivitele a Dunán, Elbán és Oderán összesen 2,500.000 *t*, míg a Csehszlovákiát alkotó területnek ugyanezen víziútakon a háború előtti kivitele kb. 6 millió *t* volt.

Vízerők kiépítése. Tervbe van véve Morvaországban nagy gyüjtőmedence kiépítése a Dyje folyón Vranov felett 2211 km^2 területen, 161 millió m^3 tartalommal. A völgyelzáró gát tervezett magassága alapozással együtt 55 *m*, alapszélessége 40·5 *m*. A munkálatok költségeihez a cseh állam 42·6 milló cseh K-val, Morvaország tartomány 28·4 millió cseh K-val járul hozzá, míg a fennmaradó 31 millió cseh K költséget a *Nyugat-magyarországi villamosművek r. t. Brünn* viseli. A gyüjtőmedence villamosenergia termelés mellett a mezőgazdaság részére is tetemes előnyöket biztosít, amennyiben egyrészt megakadályozza az eddigi árvizeket, melyek a földmívelésügyi hivatal megállapítása szerint eddig 24 millió cseh K-ra tehető kárt okoztak, másrészt öntözésre lesz használható, úgy, hogy a *ha*-kénti hozamnak legelőknél eddigi 2700 cseh K-ról 4415 cseh K-ra, mezőknél eddigi 3050 cseh K-ról 4790 cseh K-ra emelkedésével számolnak.

Építkezés állami segéllyel. 1921 jún. 1-től 1925 febr. 28-ig a közmunkaügyi minisztérium 24.734 új lakóház építési terveit vizsgálta felül, melyekben összesen 50.438 lakás van. Ezekre kért állami segély, kb. 4108 millió cseh K építkezési költség mellett 3039 millió cseh K volt. A lakóházak közül 1925 jan. végéig 1959 épült Prágában 9684 lakással, ezek 961 millió cseh K, építési költségeire 745 milió cseh K állami segély jutott.

G—t.

Szakirodalom.

Könyvismertetések, bírálatok.

Rovatvezető: LÓSY-SCHMIDT EDE egyleti könyvtárnok.

(Az ismertetésre szánt könyveket lehetőleg két példányban, úgyszintén az ismertető kéziratokat is szíveskedjenek a Magyar Mérnök- és Építész-Egylet Könyvtára, illetőleg a rovatvezető címére: IV, Reáltanoda-u. 13—15. sz. II. em. küldeni.)

A levegő meghódítása. A léghajózás és géprepülés története kezdettől a mai napig. Írta: vitéz Madarász László. (A hat világrész. Utazások és felfedezések. Szerk. Halász Gyula. XX.) H. és é. nélkül. (Budapest, 1925.) Kis 8°, 392 l., 25 szövegábrával, 257 képpel és 7 külön melléklettel. Világirodalom könyvkiadóvállalat kiadása. Hornyánszky Viktor R.-T. nyomása.

Kétségtelen, hogy a technikai alkotások történetének egyik legérdekesebb s egyszersmind legtanulságosabb fejezete a léghajózás eszközeinek fejlődése, mert történeti idők óta aligha foglalkoztatta más kérdés az emberi agyvelőket oly mértékben, mint az a vágy, mely a légjárás eszközeinek feltalálására irányult. A levegő meghódításáért folyt nagy küzdelem befejezésének végül is mi, a XX. század első felének emberei lehettünk tanúi. Harc volt az, melyet vívni kellett egyfelől az ismeretlennel, másfelől az emberi közönnyel szemben. Ez adja meg e tárgy érdekességét, tanulságát pedig az a körülmény, hogy — mint annyi más esetben — úgy ennél is a tudomány haladása érlelte meg a siker lehetőségét. Csak mikor már a fogalmak tisztázódtak, sikerült a vakmerő embernek a sikert kierőszakolni. A természet sokáig féltve őrizte a madarak titkát.

Mindezt s a levegő meghódítását szerző valóban érdekesen tárja az olvasó elé. Ami pedig a történeti részt illeti, alig hihető, hogy más nyelven hasonló alapossággal és részletességgel megírt könyvre akadnánk. Tárgyánál fogva az írónak a technikus nyelvén kellett szólania olyanok számára is, kik a könyvet mint laikusok forgatják, hiszen a léghajózási eszközök történetének ismertetésénél a szerkezetek alapelveinek vázolása is elkerülhetetlen volt. Aki a szakemberek számára is nehezen érthető technikai tárgyról szándékozik írni, tudja csak megérteni azt, hogy milyen nehéz általánosan érthető egyszerű magyarázatát adni valaminek úgy, hogy az a valóságot is fedje. A mű hibáit legfeljebb itt kereshetjük, s azokat is nagymértékben megbocsáthatóvá teszi az a körülmény, hogy az író nem mérnökember.

De általában véve Madarász ezt is sikerülten oldotta meg. Ha valakinek a léghajózás történelméből adatokra van szüksége, annak számára e munka kútfő lehet.

Fényes Kornél.

Egyleti közlemények

Halálozás. *Hermann Ernő Vilmos* okl. gépészmérnök, MÁV főfelügyelő, Egyletünk rendes tagja, folyó hó 7-én Budapesten elhúnyt.

Geodéziai szakosztály 1925. évi december hó 30-án tartott ülésén a lelépő Mateóczy-Fleischer Kálmán elnök és Lipkay Kálmán jegyző helyébe elnöknek *Szilágyi Béla* miniszt. tanácsost, jegyzőnek *Trájber István* müegyet. adjunktust egyhangulag megválasztotta.

Felhívás. Felhívjuk az egyes *szakosztályok jegyzőit*, hogy a *napirendet* mindenkor a Közlöny megjelenése előtt *hétfő estig* juttassák el a titkári irodába.

Felhívjuk az egyes *szakosztályok jegyzőit*, hogy a *szakosztálynak* 1925. évi szeptember—december havi *működéséről* készített jelentéseiket a Közlöny részére minél előbb juttassák el a titkári irodába.

Felhívjuk a **vidéki osztályok titkárait**, hogy az osztály 1925. évi működéséről készített *jelentéseiket* a Közlöny részére mielőbb küldjék el a titkári irodába.

Orosháza község tervpályázatának eredménye. A beérkezett 59 pályaterv közül az első díjat Schulek János *Háromház* jeligéjű, a második díjat Quittner Ervin *Örtorony* jeligéjű terve nyerte. Megvétettek: Orbán Ferenc *Igazságot*, Komor Marcel *Szervesen* és Wannenmacher Fábián *Pro Futuro* jeligéjű terve.

A Budapesti Mérnöki Kamara közleményei

A Mérnöki Kamara választmányának 36. üléséből. A választmány 1926. évi január hó 8-án tartott ülésében tudomásul vette, hogy a kereskedelemügyi miniszter az építőipari törvény előadói tervezetének tárgyalására adott határidőt január hó végéig meghosszabbította. Tudomásul vette továbbá, hogy a honvédelmi miniszter a választmány október 9-i üléséből a beruházási munkálatok foganatosításánál a magánmérnöki kar tagjai és a magánvállalkozás közreműködésének biztosítása érdekében hozzáintézett kérelmet „általában helyesnek és megszívlelendőnek" találta és kilátásba helyezte, hogy úgy, miként az eddig is történt, a magánmérnököket és a magánvállalkozást igénybe fogja venni az olyan feladatok megoldásánál, ahol ezt a feladat természete is kívánatossá és indokolttá teszi.

Tekintettel arra, hogy a Mérnöki Tanács működését megkezdi, elhatározta a választmány, hogy a tagfelvételi ügyekben arra jogosult személytől a törvényes határidőben, vagy a határidőmulasztás igazolása mellett benyujtott fellebbezéseket a Mérnöki Tanács elé terjeszti.

A valorizációs törvényjavaslattal, valamint a mérlegvalódiság helyreállításáról szóló rendelettel kapcsolatos beadványok tárgyalására *Sándy* Gyula alelnök vezetése alatt *Czillinger* János, *Henrich* Viktor, *Kelemen* Móric, *Orphanides* János és *Sztrókay* István választmányi tagokból és *dr. Sükösd* Béla másodtitkárból álló bizottságot küldött ki, amely a javaslattevőket tárgyalásaihoz meghívhatja.

A választmány ezeken kívül folyóügyeket, fegyelmi és kihágási ügyeket tárgyalt.

Elhalálozott tag. A Mérnöki Rendtartás 12. §-a harmadik bekezdésének megfelelően, hivatalos jelentés alapján, a Kamara tagjai sorából elhalálozás folytán *Szuchy* János építészmérnök, budapesti lakos, 1925. évi augusztus 10-i hatállyal töröltetett.

Hirdetmény. A Fővárosi Közmunkák Tanácsa közhírré teszi, hogy a házak és házrészek építésénél 1925. évi december hó végéig terjedően az építésügyi szabályzattal szemben megengedett könnyítésekre nézve 1921. évi március 14-én 1093. sz. alatt hozott határozatában megállapított rendelkezéseknek (Budapesti Közlöny 1921. évi 147. sz.), továbbá az engedélyezési eljárás gyorsabbá tétele, valamint a könnyítések kiegészítése tárgyában 1923. május 15-én 2328. sz. alatt hozott határozatában (Budapesti Közlöny 1923. évi 181.), nemkülönben a könnyítések további kiegészítéseként 1924. április 1-én 3056. sz. alatt hozott határozatában (Budapesti Közlöny 1924. évi 146. sz.) foglalt rendelkezésecknek érvényét 1925. október 13-án 6057. sz. alatt kelt határozatával kiterjesztette, illetőleg meghosszabbította az 1930. évi december 31-ig terjedő időben létesülő házak és házrészek építésére.

Budapest, 1925. évi december 21-én.

Dr. Czabalay Kálmán s. k., elnökhelyettes.

A Kamara postatakarékpénztári cheque-számlájának száma: 28.844.

A Kamara telefonszáma: József 82—85.

Szuchy Tamás

+ 1925

U. 4054

Széchenyi Ferenc gróf levele VI. 148.

Szuchy János

építész és építőmester

+. Budapest 1925.

aug. 10.

65 ik évében.

Alelnöke volt a Budapesti Építőmesterek, Kőművesmesterek és Építési Vállalkozók Szövetségének, alelnöke a Magyar Építőmesterek Egyesületének és elöljárósági tagja a Budapesti Építőmesterek Ipartestületének.

hűletett Budapesten

Építő Ipar – Építő Művészet

1925. 107. l.

Önök lelkében. Aki Sopron környékét megismeri, megszereti a természetet még akkor is, ha foglalkozása szerint távolabb is áll tőle és ha előbb talán nem is törődött annyit vele. A természet szeretete magunkbaszállásra ösztönöz; megtanít bennünket arra, hogy még a legnagyobb alkotásaink is milyen gyarlók, milyen tökéletlenek a természet titkaihoz, a Mindenható alkotásaihoz képest. Gróf Széchenyi István szavai szerint: „Miképen szóljon nyilvánosabban, láthatóbb és hatékonyabb betűkkel a Mindenható az emberi nemhez, mint a nagy természet milliárdnyi csodájánál fogva, amelyek mindenki előtt nyitva vannak. Még a legkisebb virág is többet, végtelenül többet mond mindannál, amit az egész emberiség eddigelé fecsegni és holt betűivel kifejezni képes volt." (Hunnia 202. lap). A természet megismerése és szeretete megtanít azonban arra is, hogy az emberi igazi nagy alkotásokat valóban nagyrabecsülni tudjuk.

Sopron környéke ezenkívül még történelmi levegővel is körül vesz bennünket s hazaszeretetre is oktat, miként a Deák-kút hírdeti:

„Itt lobogott a Deák-kúti vármegye zászlaja egykor,

629.

A három gracia a Bacchus gyermekkel, vízf 16.5 x 13.5

Ernst Múzeum aukciói XV (1921)

252.

Szuchy Adalbert

SZUCHY JÓZSEF, építész

Barzó a Kalvin-térbethlen utcai tömb négy épületéből
csak kettőt tervezett, a posta mellettit és a gör. templ
lommal szemközti. A [illegible] két épület közül a Bortanya Ba
Barucha Pál műve, a tüdőszanatóriummal átelleni Szuchy József
57. old

DIENES O. ISTVÁN: Koroknay Gyula könyvéről 54. old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1972. VII. 3. sz.

E

Szuchy József

épitőm. Nyiregyháza

l.

Valjubal. 504. l.

Szuchy József

Művészet 1903 141

Decker W. J.: Tájkép paraszt-
házzal 125 (608), 1329 (82).

vicai urbérések erdejéből
om. bükk és 73 ürkbm.
ségházánál március
id. Fechtel József
te meg 25.515 koronáért.
Öszterreicher és
(Munkács), Pónitz
), Kallus Zsigmond
berger Dávid (Szent-
ein Náthán (Benedeki).

BUDAPESTEN, V., Tisza-

„Épület-fá

minden minőségben és méret
valamint **tüzifát és kő**
szállítok b
raj

vitelben a legjobb anyagból és legpon-
jótállás mellett készit:

Hidak csömöszölt betonból, vasb
lönösen „**Melan**“ rendszer szeri

gáron 6760 kor.. D e u t s c h Fülöp
b) 250 cm. h. közbenső tölgytalpfát
egységáron 13.500 kor., D i ó s i Ignác
Nagyvárad) tölgyváltótalpfát és pedig:
50 kor., tompaélüt 75·60 kor. egység-
sen 122.472 kor. 220 cm. h. 16 cm.
lpfát 2·85 kor. egységáron 5700 kor.,
h Mór (Malacka) 250 cm. h. köz-
ytalpfát 5·55 kor. egységáron 27.195
s l e r Józsiás és fiai (Budapest) 220
özö bükktalpfát 2·50 kor. egységáron
E i s s l e r J. és testvérei (Budapest)
16 cm. fsz. közbenső tölgytalpfát
ységáron 7500 kor., 220 cm. h. 17
közö tölgytalpfát 4·80 kor. egység-
kor., tölgy váltótalpfát és pedig:
50 kor., tompaélüt 78 kor. egység-
sen 236.250 kor., É l e s d i erdő-
(Nagyvárad) bükktalpfát és pedig:
n. közbenső 2·90 kor. egységáron
r. 250 cm h. közbenső 2·70 kor.
81.000 kor., 220 cm. h. ütköző
egységáron 10·500 kor., 220 cm. h.
közbenső 1·95 kor. egységáron 9750
e r e s k e d e l m i r-t (Budapest)
h. közbenső tölgytalpfát 5·59 kor.
106 210 kor., 220 cm. h. ütköző
2·80 kor. egységáron 4160 kor.,
14 cm. fsz. közbenső tölgytalpfát
egységáron 115.830 kor. 220 cm. h.
sz. közbenső bükktalpfát 1·89 kor.
9450 kor., F e i g l Mór (Székely-
250 cm. h. közbenső bükktalpfát
gységáron 44.685 kor., ifj. F r i e d
ikács) 270 cm. h. közbenső bükk-
kor. egységáron 6525 kor. 250 cm.
tölgytalpfát 5 50 kor. egységáron
, 250 cm. h. közbenső bükktalpfát
gységáron 6075 kor., G o l d f i n g e r
zky 250 cm. h ütköző bükktalpfát
egységáron 20.160 kor. 220 cm. h.
ktalpfát 2·10 kor. egységáron 9450
59.625 kor., K u g l e r
cm. h. 16 cm fsz. köz
egységáron 7500 kor, L
v a s (Nagyvárad) bükkt
cm. h. közb. 2 90 kor. eg
250 cm. h. ütk. 2·90 ko
kor., 250 cm. h. közb.
108.000 kor., 220 cm. h.
6000 kor. és 2·10 kor.
220 cm. h. 16 cm. fsz.
ségáron 9500 kor., 220
közb. 2 kor. egységáron
220 cm h. 16 cm fsz.
egységáron 9000 kor.,
(Budapest) 220 cm. h. üt
egységáron 14 400 kor, L
r. t. (Budapest) 220 cm
2 40 kor. egységáron 480
cm. fsz. közb. bükktalpfát
4920 kor., M a i r o v i t
220 cm. h. 14 cm. fsz k
kor. egységáron 32.160
Mór és fiai (Mária-Radn
tölgytalpfát 6 kor. egység
cm. h. közb. tölgytalpfát
22.400 kor., 220 cm h. üt
kor. egységáron 2160 kor
fsz. közb. tölgytalpfát 2·
55.000 kor., 220 cm. h. 1
talpfát 2·80 kor. egységár
váltótalpfát és pedig épélü
18.750 kor., tompaélüt 72
kor, M a n d e l Gyula és
(Budapest) 220 cm. h. ütl
egységáron 12.000 kor.. M
(Brassó) 220 cm. h, 16
talpfát 2 87 kor. egységá
t y á s és P a s k u j (Bá
h. közb. tölgytalpfát 5·50
kor., 220 cm. h. 14 cm. h.
2·50 kor egységáron 15.(
16 cm. fsz. közb. tölgytalp

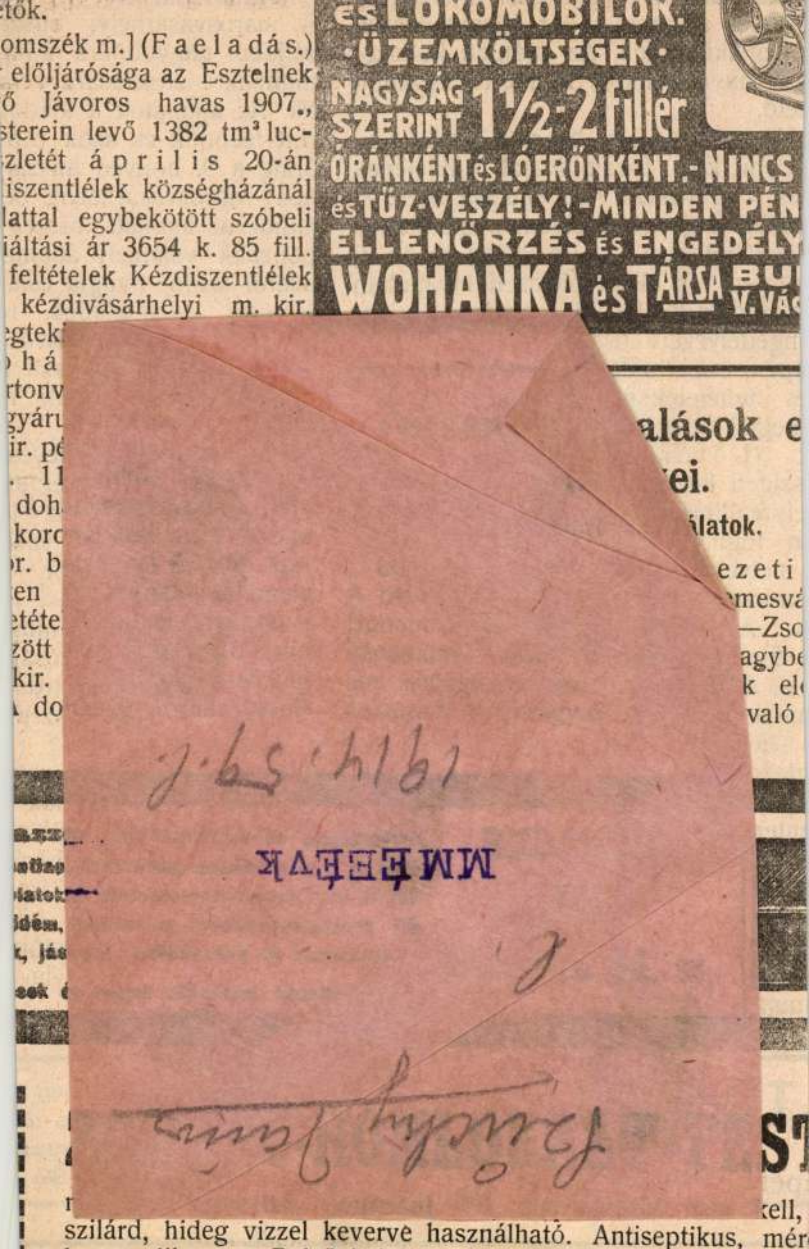
ÉS LOKOMOBILOK.
·ÜZEMKÖLTSÉGEK·
NAGYSÁG SZERINT 1½-2 fillér
ÓRÁNKÉNT és LÓERŐNKÉNT.- NINCS
és TÜZ-VESZÉLY!-MINDEN PÉN
ELLENŐRZÉS és ENGEDÉLY
WOHANKA és TÁRSA BU
V. VÁ
tők.
omszék m.] (F a e l a d á s.)
előljárósága az Esztelnek
ő Jávoros havas 1907.,
sterein levő 1382 tm³ luc-
zletét á p r i l i s 20-án
iszentlélek községházánál
lattal egybekötött szóbeli
iáltási ár 3654 k. 85 fill.
feltételek Kézdiszentlélek
kézdivásárhelyi m. kir.
gtek
h á
rtonv
gyár
ir. pé
. 11
doh
koro
r. b
en
ététe
zött
kir.
do
alások e
ei.
látok.
ezeti
mesvá
—Zso
agybe
k el
való
MMEBEVK
1914. 57. f.
ST
szilárd, hideg vizzel keverve használható. Antiseptikus, mér
benne. likacsos. Belső helyiségek

ltételek a lugosi m. kir. államépitészeti megtekinthetők. Az ajánlati költségtatványa ivenként 50 fillérért ugyanott iető.

(Vizvezeték berendezése.) i m. kir. fővámhivatal épületének és csatornával való ellátása 3082 k. rejéig engedélyeztetvén, e munkának céljából április 28-án d. e. 10 gosi m. kir. államépitészeti hivatalban versenytárgyalás hirdettetik. Az ajánngedélyezett összeg 5%-ának megtpénz csatolandó. A műszaki művelet s feltételek nevezett államépitészeti megtekinthetők.

(Lőtér helyreállitás,) A szigeti közös elemi lőtéren foganatoelyreállitási munkálatok versenytárn fognak vállalatba adatni. A munmelyek föld, kőmives (vasbeton) és unkákból állanak, 4234 k. 15 f. van a. A munkálatok természete és terrészletes költségvetés és terv, nemaz általános és részletes feltételek a marosszigeti honvéd állomásparancs-

(honvéd laktanya 11. Máramarosgtekinthetők. A versenytárgyalás megideje május 10-ének d. e. 9 órája; entemlitett állomásparancsnokság iroatpénzül 212 k. a máramarosszigeti llomásparancsnokságnál leteendő és vény az ajánlathoz csatolandó.

es. (Iskola bővités.) Bácszség előljárósága a községi iskola munkálatainak biztositása céljából A marosvásárhelyi huszá céljából nagyobbára kőmi munkák biztositására vers tik. Az ajánlatok a kiadot rint teendők és azok á p óráig a 9. honvéd huszár hoz Marosvásárhelyre be lathoz az ajánlati összeg pénznek valamely államp teléről szóló nyugta csat tervezet, az általános, r ajánlati minta Marosvás huszárezred kezelőtiszti i tők, a hol az ajániati r hatók.

Szurdokpüspöki. [Heves Szurdokpüspöki község el Szilárd mérnök által k Zagyván át épitendő vas 27-én d u. 2 órakor 16000 kor. kikiáltási leteendő. A terv és műs feltételek az előljáróság Zielinski Szilárd Alkotmány-utca 31. sz.)

Silingyia. [Arad m.] (és lakás épitése.) székház és jegyzői lak költség keretén belül e lejtés április 17-é silingyiai körjegyzői iro A feltételek, terv és kö irodában megtekinthetők kor. 90 fillér Silingyia leteendő.

TOCHVILL ÁGOSTON
MŰ- ÉS CIMTÁBLA ÖNTÖDÉJE
pest, VII,. Cserhát-utca 22. szám.

Készit elismert t
táblákat u. m.
jelző és házs
Telefon 28—35.

Szuchy János

építész és építőmester

a Magyar Építőmesterek Egyesületének alelnöke

1925. aug. 10-én Budapesten elhunyt.

21. 4054.

Magyarság

1925. aug. 11.

(Halálozás.)

1 Sapka (bocskay)	"	6.—	7.—	8.—
1 Kard (lovassági)	"		22.—	24.—
1 „ (pallós)	"			30.—
1 Lovassági derékszíj karabélytartóval	"	8.—	bélelt	10.—
1 Markolatszíj	"			3.—
1 Derékszíj vállszíjjal (entente)	"	10.—	11.—	14.—
1 Oldalfegyver szurony állanyozva v. lakkozva	"			10.—
1 Derékszíj szuronytáskával	"	7.—	8.—	9.—
1 pár sarkantyú felcsatolható	"		4.—	5.—
1 „ „ gépes	"			3.—
1 Sípzsinór selyemből	"		—.60	—.70
1 Nyakkendő „gallértartó" seideniából	"		—.70	—.90
1 Nyakravaló kaucsukból	"	—.70	1.—	1.20
1 fehér tiszti gallér	"			—.90
1 pár kézelő kaucsukból	"		1.50	2 —
1 „ „ vászonból	"		1.50	2.—
1 „ kesztyű duplex	"			6. —
1 „ „ szarvasbőr	"		14.—	16.—

1 zubbony, 1 breeches, 1 sapka

jó minőségű camgarnból
finoman kiállítva

P 125

1 zubbony, 1 pantalló, 1 sapka

jó minőségű camgarnból
finoman kiállítva

P 110

Szuchy János
építőmester

† 1925. aug. 10.

Tárgy	Kelet		Folyó szám
	hó	nap	

	Bevétel		Kiadás		
	korona	fill.	korona	fill.	

Rigler r.-t. III. 1909/02793.

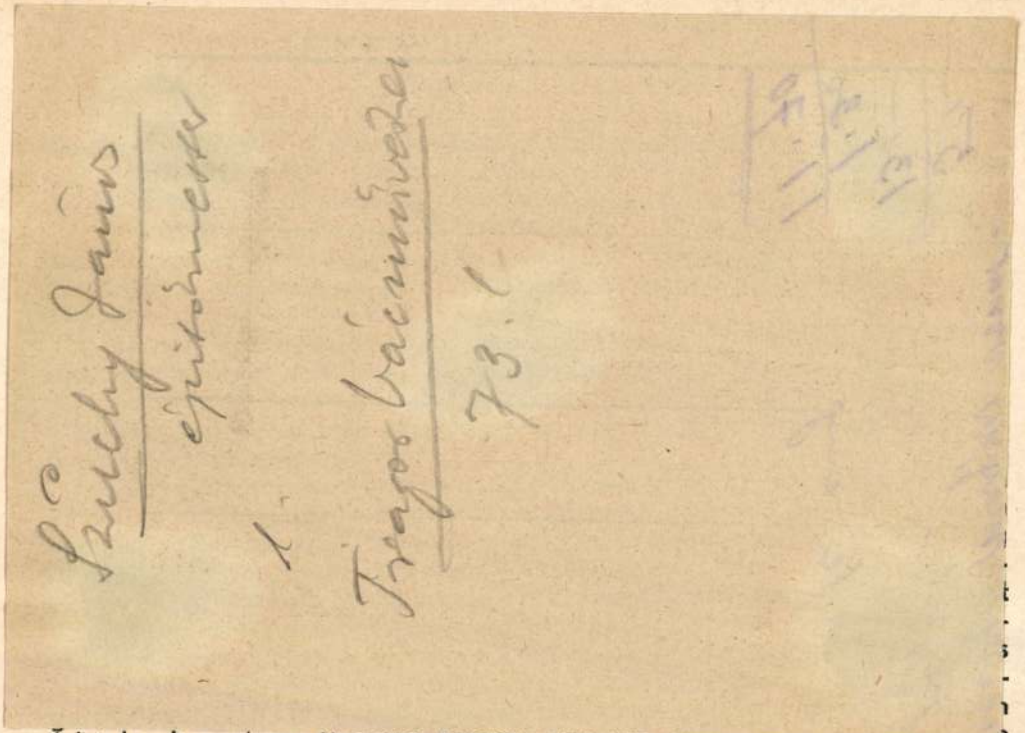

folyt le. A gyakran átvonuló katonai csapatok dúlása tette szükségessé a

A mai kaszinó épület falán márványtábla őrzi emlékét Liszt Ferencnek, aki az Augusz bárók vendége lévén, az egész városnak ingyen zongorázott egyszer... Hasonlóképen márványtábla fénylik Garay János szülőházán. A költő emlékét különben szobor, utca és tér őrzi, Szekszárdon. Híres emléke az öreg szilfa, mely alatt fűzték rabszíjra a labancok Rákóczi legkedvesebb vitézét, Tolnamegye híres kurucvezérét: Béri Balog Ádámot.

Szinte végzetes a városra a tűzvész és az árvíz. Holott vize nincs is, csak apró és friss források vannak és a nyaranta alig tenyérnyi pocsolyának ható Séd patak. Ahogy a feljegyzések mutatják, 1794-ben az egész város a templommal együtt porig égett. Nyolc esztendővel ezután, 1802-ben, azonban már megkezdik a mai, hatalmas belvárosi plebániatemplom építését. De ez a templom sem ért meg többet, csak egy századot. 1925-ben tűz gyulladt ki a padláson és újra restaurálták. A rakoncátlan, alamuszi Séd patak vízfogó gátjaival, meg éppen félmilliójába került a városnak.

A kiegyezés korától, a világháborút átszelve, szinte napról-napra új házak, középületek nőttek ki a szekszárdi határból. Az utolsó évtized különösen gazdag a munkában. Utépítés, aszfaltozás, csatornázás valósult meg ezalatt a városrendészet programmjából. A tizenötezer lakójú mai Szekszárdnak főgimnáziuma, polgári fiú és leányiskolája, földmíves iskolája van. S itt van az ország egyik legmodernebbül berendezett klinikája is.

Önkéntelenül vetődik föl a kérdés, hogy vajon miből [illegible]

-1-

Szuchy József, építész M.D.K.

tervei szerint épült fel a Máriapócs-i zárdatemplom, Nyiregháza több bérház, és a Gardár Otthona; a, békésmegyei Vésztő községháza és gr. Zichy Ferraris Artur barkai kastélya. (Öt fénykép)

Vállalkozók Lapja, Bp. 1928. XLIX. évf.

ápr. 12. sz. ~~old.~~ III., IV. old.

M.D.K.

Szuchy József, épitész, vállalkozó

mint vállalkozó számtalan családi házat épitett fel. Kastély-helyreállitásokat végzett Nyiregyháza környékén. A 2-emeletes szállodát épitett a városban

Vállalkozók Lapja, Bp. 1928. XLIX. évf.

ápr. 12. sz. IV. old.

M.D.K.

Szuhy József, nyiregyházai építész

első díjat nyert a vésztői

körtéghárára kiírt pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1903. XXIV évf.

febr. 18. sz. 4. old.

MDK

Szuchy József épitész

A párkányi községi nagyvendéglő tervpályázatán...
Vállalkozók Közl. 1909. márc. 24. 5 l.

MDK

Szuchy János

Építész

M. Építőmesterek...szövetkezete. Építő Ipar, 1909. nov. 14. 428. l.

M.D.K.

Szuchy János, építész

nagy tervvel vett részt a nagy. bérnök és Építészegylet felhívására rendezett hősi emlékmű kiállitáson

Vállalkozók Lapja, Bp. 1915. XXXVI. évf.

dec. 22. sz. 8. old.

MDK

Szuchy János

Épitő Ipar Épitő Müvészet 1925. 1o7.l.

landó helyettese, a MÉP tagja[illegible] István alelnök vezetésével, az erdélyi párt törvényhozó tagjai gróf *Teleki* Béla elnökkel az élükön, továbbá *Homonnay* Tivadar főpolgármester, *Szendy* Károly polgármester, a budapesti olasz követség valamennyi tagja és *Jagow* budapesti német követ. A pályaudvar érkezési oldalán a budapesti fascio díszszakasza állott fel, szemben velük pedig a Nemzeti Munkaközpont egyenruhás díszosztaga.

Ünnepies fogadtatás a pályaudvaron

Amint a pontosan tíz órakor begördülő vonat szalonkocsijának ajtajában megjelent a miniszterelnök, *lelkes éljenzés fogadta.* A magyar élet pártjának elnöke, vitéz *Lukács* Béla tárcanélküli miniszter üdvözölte elsőnek a miniszterelnököt:

— A magyar élet pártja s a vele testvéri pártszövetségben levő erdélyi párt nevében mély tisztelettel és igaz szeretettel köszöntöm nagyméltóságodat abból az alkalomból, hogy a baráti olasz nemzet földjéről visszaérkezett hazánk fővárosába. Hogy a törvényhozók a miniszterelnököt a megérkezésekor fogadják, udvariassági aktus szokott lenni, de *abból, hogy a törvényhozók ilyen hatalmas tömegben jelentek meg a fogadásán, megállapíthatjuk, hogy ez a fogadás messze túlmegy az udvariasság határán.* Ez azt jelenti, hogy az a tábor, amely nagyméltóságodat pártvezérének tiszteli, szilárdan áll politikája mögött s szilárdnak tudja az ország milliós tömegeit, mindenesetre az ország túlnyomó többségét amögött a politika mögött, amelyet nagyméltóságod hazánk és nemzetünk érdekében követ.

— Biztosak vagyunk abban, hogy az olasz földön folytatott megbeszélései *[illegible] az olasz—magyar barátság keretein és azt európai szempontból kell megítélni.* A két ország politikai barátsága már több mint húsz évre nyúlik vissza és ez a barátság az első európai állásfoglalás volt a Párizs-környéki békeszerződések által teremtett igazságtalan helyzet ellen és első felismerése annak, hogy a politikai bölcseség, az igazságérzet és a józan ész minden eszközét latba kell vetni annak megakadályozására, hogy ez az igazságtalan helyzet újabb európai tragédiához vezessen. *Olaszország és Magyarország barátsága az utóbbi évek során még jobban megerősödött és a szétesett* [illegible] *ból, valamint más tör[illegible] szellemi és művelődésbeli kapcsolatokból folyik és ezek folytán olyan politikai valóságot jelent, amelyet sem a ma, sem a holnap Európája nem hagyhat figyelmen kívül.* A magyar miniszterelnök római látogatása, amelynek jelentőségét egyébként, úgy látszik, az ellenséges propaganda is felismerte, *megerősítette azt a közös elhatározást, hogy a két nemzet nem válik el egymástól az előttük álló új kemény úton sem,* hanem együtt haladnak tovább a közös célok megvalósítása és ama közös feladatok teljesítése felé, amelyek elé a jövő még állítja őket.

Külföldi lapvélemények Kállay miniszterelnök római útjáról

A *Gazetta del Popolo* hétfő esti számában Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter római látogatásával foglalkozva, megállapítja, hogy ennek során újból kifejezésre jutott az a tökéletes nézetazonosság, amely Olaszországot és Magyarországot a tengely táborában egyesíti és az a szoros együttműködés, amelyet nemcsak a háború továbbfolytatásában, hanem az igazságos béke megvalósítására való törekedésben is tanusítanak.

A hétfő esti német lapok hosszabb római jelentésekben számolnak be Kállay Miklós miniszterelnök és külügyminiszter római látogatásáról. A lapok kiemelik, hogy mélyreható tanácskozások folytak le a hagyományos magyar—olasz barátság jegyében.

Kállay Miklós miniszterelnök római látogatásáról a legtöbb bolgár lap első oldalon számol be. Kiemelik a lapok, hogy a pápával folytatott megbeszélések szokatlanul hosszú ideig tartottak. A *Szlovo* rámutat a Trianon óta megnyilvánuló magyar—olasz szolidaritásra.

A *Neues Wiener Tagblatt* és a linzi *Tagespost* részletesen foglalkozik Kállay miniszterelnök római útjával és annak igen meleghangú magyar sajtóvisszhangjával. Hangsúlyozzák, hogy *Magyarország minden áldozatra kész, hogy a bolsevizmust Európától távoltartsa.*

A *Hravtski Narod* is részletes beszámolót közöl a magyar miniszterelnök római látogatásának nagy jelentőségéről és arról a kedvező benyomásról, amelyet magyar politikai körökben keltettek az olasz sajtónak Kállay útjáról szóló tudósításai.

A finn lapok is vezető helyen ismertetik a magyar miniszterelnök római látogatásáról kiadott hivatalos jelentéseket. A *Sevenska Pressen* többek közt a következőket írja: *„Minthogy a Balkán a háború fo-*

Csupa móka, vidámság a

LEGÉNY a GÁTON

SIKER-FILM

PETHES FERENC
VASZARY, HAJMÁSSY
CSIKÓS, DÉSY
PETHES SÁNDOR

Holnap Holnapután

KORZÓ • KORVIN

azonban a termelésben csak [illegible] százalék csökkenést jelentett, mert a megmaradt üzemeket nagyobb teljesítményekre állították át. Az elmúlt esztendőben nem kevesebb, mint 75 milliárd darab cigarettát termeltek, de úgy látszik, ez a hatalmas mennyiség is kevésnek bizonyult, mert jelentékenyen megnövekedett a hadsereg szükséglete, gondoskodni kell a megszállt területek polgári lakosságáról is és ehhez még hozzájárul, hogy a Birodalomban is megnövekedett a cigarettázók száma.

*

A ruházati cikkek gyártásának birodalmi biztosa elrendelte, hogy május 15-e után mindazon férfi, női és gyermekruha-szabók, akik javítási munkákra jelöltettek ki, új ruhák készítésére renleléseket nem vehetnek fel és egész üzemüket a javítási munkák — fordítás, igazítás, tisztítás, foltozás stb. — elvégzésére kell átállítani. A rendelet a fehérneművarrónőkre, fűzőkészítőkre és himzési, valamint kötési és szövési munkákra is vonatkozik.

*

A *Das Reich* „Fedél a házunkon" című cikkében, a polgári lakosság ellen intézett brutális terrortámadások utáni hangulatot ismertetve, a következőket írja: „Az utolsó kosár edényt is kihordtuk az utcára, kimentettük az utolsó bútordarabot a pusztító lángokból, mindent megtettünk, ami az adott helyzetben lehetséges volt és most a füsttől kormosan ott ülünk a szomszéd karosszékében, kormos kezünkben a perzselt, szénszagú cigaretta. Átestünk az első megrázkódtatáson, gondolataink újra rendeződnek s az első kérdés, amit önmagunknak felteszünk ... „és most mi lesz?..." Nyilván le kell mondanunk megszokott kényelmünkről, az otthon meghitt környezetében beidegződött kedvenc szokásainkról, a gyűlöletes, esztelen terror megfosztott tőlük s a kérdés... és most mi lesz... a jövőre vonatkozik... lakás... bútorok... ellátás... stb.

Összeadás

tökéletes
hírszolgálat
+ vásárlóképes
olvasótábor
+ eredményes
hirdetés
= Magyar Nemzet

Magyar könyvkiállítás nyílt meg Rómában

Róma, március vége

(A „Magyar Nemzet" tudósítójától.) „Lo spirito dovra essere armatissimo" — olvassuk a terem egyik feltűnő helyén s közvetlen alatta a Duce ideillő mondása: „Il libro ha anche volta il valore di una ambasciata"... „A könyv olykor felér egy külképviselettel." Mussolini markáns bronzportréja néz reánk a bejárattal szemben levő emelvényről, fölötte Horthy Miklós kormányzó és III. Vittorio Emanuele olasz király és császár képe a falon és körös-körül a nyitott polcokon, vitrinákban könyvek, magyar könyvek: megnyílt Rómában az első magyar könyvkiállítás!

Az elegáns piazza Esedra közelében, amely remek szökőkutjával először ejti csodálatba a római Termini-pályaudvarra érkezőt, szemben Diocletianus therma-ival, a „via delle terme di Diocleziano" egyik palotája adott hajlékot több mint egy hétre a magyar könyvnek. A könyvkiállítást a „Professionisti ed Artisti", a „szabadfoglalkozásúak és művészek" Dopolavoro-szervezete rendezte a római magyar kultúrintézet közreműködésével itt a saját: „Professionisti ed Artisti" Dopolavoro-jának a helyiségeiben.

Az első benyomás, ami elfogja a belépőt, határozottan kellemes és megragadó: könnyedség, világosság, levegős, igen ügyes elrendezés, amely az utolsó kiállított kis füzetet is szóhoz juttatja. Egy terem az egész, azonban ez a rendelkezésre álló tér úgy van kitöltve, hogy a látogató művelt olasz közönség képet kapjon, még pedig megfelelőt a modern magyar irodalomról. „Mostra del Libro Ungherese Moderno" vagyis „modern magyar könyvkiállítás" hirdeti a „Professionisti ed Artisti" meghívója. A kiállítás célja szerény: nem az egész magyar irodalmat adja történeti áttekintésben, mint a Budapesten évekkel ezelőtt rendezett impozáns, ötezer kötetes könyvkiállítás, amely visszament egészen a XV. századbeli itáliai ősnyomtatványokig, hanem csak a legújabb korét: a század tizes éveitől mostanáig terjedő szakaszt, amit nyujt azonban, abban a céljának megfelelő.

A „kevesebb — több" elve itt igazán érvényesül: talán 400—500 kötet lehet a kiállítás anyaga. Mennyiségben nem túlságosan sok, minőségben azonban — a kiállított könyveket tekintve — annál több. Izelítőt kíván csupán adni az irántunk érdeklődő művelt olasz látogatónak — már kifejlődőben van különben egy fiatal olasz értelmiségi réteg is, amely eredetiben is tudja élvezni a magyar betűt — s ez a kóstoló olyan tökéletes, hogy aki kapott belőle, mindvégig irodalmunk barátja marad.

Különösen ki kell emelnünk a rendezés pompás munkáját, amelylyel igazán boszorkányos ügyességgel meg tudta hatványozni, hatásában sokszorozni a meglevőt s a napfény erősségével megcsillogtatni a magyar szellem ragyogását. Ebben elsősorban a Rómában élő dr. *Szuchy* Tibort, a tehetséges fiatal grafikusművészt illeti a dicséret, aki a kiállítás művészi részét végezte s mellette dr. *Pálinkás* László egyetemi lektor és *Szára* János, a római magyar kultúrintézet titkára buzgólkodott a rendezésben. Igen ügyesek és szinte szuggesztív hatásúak az olasz látogatóra azok a montázs-szerű, művészi grafikai ábrázolások, amelyek Szuchy Tibor alkotásai és az illető író képén kívül feltüntetik jelentősebb műveit — külön jelzéssel azokat, amelyek olasz fordításban is megjelentek: ezeket pirossal, az előbbieket kékkel írva —, életrajzi adatait s írói életművének markáns kifejezéssel való jellemzését. Itt látjuk Adyt, Babitsot, Mikszáthot, Gárdonyit, Kosztolányit, Móriczot, Márait, Nyirőt, Tamási Áront és a többieket. Az olaszra lefordított műveinek számát tekintve Herczeg Ferenc vezet a magyar írók sorában. Babitsnak három munkája jelent meg olasz fordításban, köztük a „Gólyakalifa" és a „Timár Virgil fia", Móricznak eddig mindössze egy, Kosztolányitól „A véres költő" és az „Édes Anna", Nyirőtől „Az én népem" című regény és egy novellaskötet s így tovább. Természetesen — hogy megközelítőleg is igazságos kritikát mondjunk — nem teljes ez a képsorozat, vannak számosan, akik innen hiányoznak, a kiállítás azonban nem törekedett, nem is törekedhetett a teljességre. A helyiség nem nagy, a megrendezésre se kínálkozott nagyon sok idő, így hát ne azokat hiányoljuk, akik nincsenek itt, hanem örüljünk azoknak, akik itt vannak! A rendezés igen lelkiismeretes és szép munkát végzett: ott ahol a könyv nem állt rendelkezésre, felragasztott címlappal vagy fotóval pótolta a hiányosságot.

Mint minden kiállítás, ez is bizonyos vezérlő gondolat körül összpontosul. Ez az olasz—magyar szellemi vonatkozásokat érzékeltette igen jól. A kiállításnak külön érdekes része az a gyüjtemény, amely olasz írók magyarra fordított műveit sorakoztatja fel. Ott látjuk Edmondo De Amicis-nek a „Cuore"-ját, Babits remekét: a magyar „Divina Commedia"-t, továbbá Manzoni-nak „I promessi sposi"-ját (Jegyesek), ezt a legutóbbit dr. Révay József élvezetes, kitűnő új fordításában, továbbá Papinit, Pirandellót, Grazia Deleddát, Bontempellit s a legmaibbak közül Palazzeschit, Verganit és a többieket. Ime, a bizonyíték, hogy az olasz irodalom, művelődés otthon volt és otthon van Magyarországon, amelyet ezer eltéphetetlen szál köt a dicsőséges latin kultúrához.

A megnyitás külső ünnepi keretei is méltók a kiállításhoz. Maga Carlo *Biggini* olasz kultuszminiszter nyitja meg a „Mostra"-t, ami igen megtisztelő tény. A megnyitásra érkező Biggini olasz nemzetnevelési minisztert dr. *Máriássy* Zoltán quirinali magyar követ és báró *Villani* Lajos, a római magyar kultúrintézet igazgatója fogadja. Eljött dr. *Genthon* István, a római magyar Akadémia igazgatója. Itt van továbbá Antonio *Maraini* nemzeti tanácsos, a híres szobrászművész, *Di Marzio* nemzeti tanácsos, a „Professionisti ed Artisti", a szabadfoglalkozásúak és művészek fasiszta konföderációjának vezetője, Mario *Lazzari*, az „Accademia di Belle Arti" igazgatója és itteni elökelő olasz ismerőseink mellett örömmel fedezünk fel egy „hazait" is: dr. Aldo *Bizzarri*-t, a budapesti olasz kultúrintézet főigazgatóját, aki jelenleg itt tartózkodik és eljött a magyar könyv szép római ünnepére.

Mihály László

Téged, [illegible], egész Erdély örökbe fogadott, mint ahogyan Te is erdélyinek, kolozsvárinak érzed Magad. Kis is ismeri jobban e valamit. Mi pedig fájó szívvel nézünk Utánad.

Igaz szeretettel ölel

B.

Ghyczy Jenő villásreggelije a német birodalmi diákvezér tiszteletére

A *Magyar Távirati Iroda* jelenti: Gustav Adolf *Scheel* körzetvezető, német birodalmi diákvezér és kísérete tiszteletére kedden délben *Ghyczy* Jenő rendkívüli követ és meghatalmazott miniszter, a külügyminiszter állandó helyettese adott villásreggelit, amelyre hivatalosak voltak: Dietrich von *Jagow* német követ, *Werkmeister* és *Köhler* követségi tanácsosok, *Tasnádi Nagy* András, a képviselőház elnöke és a Magyar—Német Társaság elnöke, *Szinyei Merse* Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter, *Fáy* István államtitkár, *Béldy* Alajos altábornagy, az ifjúság országos vezetője, továbbá a vallás- és közoktatásügyi minisztérium, valamint a külügyminisztérium több főtisztviselője, a Magyar Nemzeti Diákszövetség tanárelnöke és a Diákszövetség vezetői.

Magyar Nemzet

1943. apr. 7.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Szuchy Tibor

festő

vod.

Mihály László:
Magyar művészek
sikere az örök, város-
ban. Ellenzék.
(Kolozsvár) 1943. jun. 18.

Fenti a római
magyar Akadémia
tagja, rejzt vett ennek
kiállitásán
rajzokkal és egy
üvegfestmény tervvel

Szuchy Tibor

festő

1942/43. a római magyar akadémia ösztöndíjas tagja. Az akadémia kiállításán való szereplésérőt lásd

Cziráki Lajos

festő csomagját.

Szuchy Tibor

Iskola Tiberina C.
kéje repor.

Szépmüvészet
1943. 137.
elött

Szuchy Tibor

festő

Roma. Boros Viktor
gyűjteménye -
Szekér lóval,
sepia.

Genthon István:
Magyar művészek és
emlékek Olaszországban -
Kézirat, 1942/3

Szuchy Tibor

l.

Szépmüvészet
1942. 204. l.

Szuchy Tibor

festő

írod

M. E.: A római magyar akadémia kiállítása.

Esti Ujság

1942. máj. 27

BUDAPEST 942.JAN.-4-5

Rom.Kat.Egyházközség. Körözsvár, Mátyás kir.-tér 15

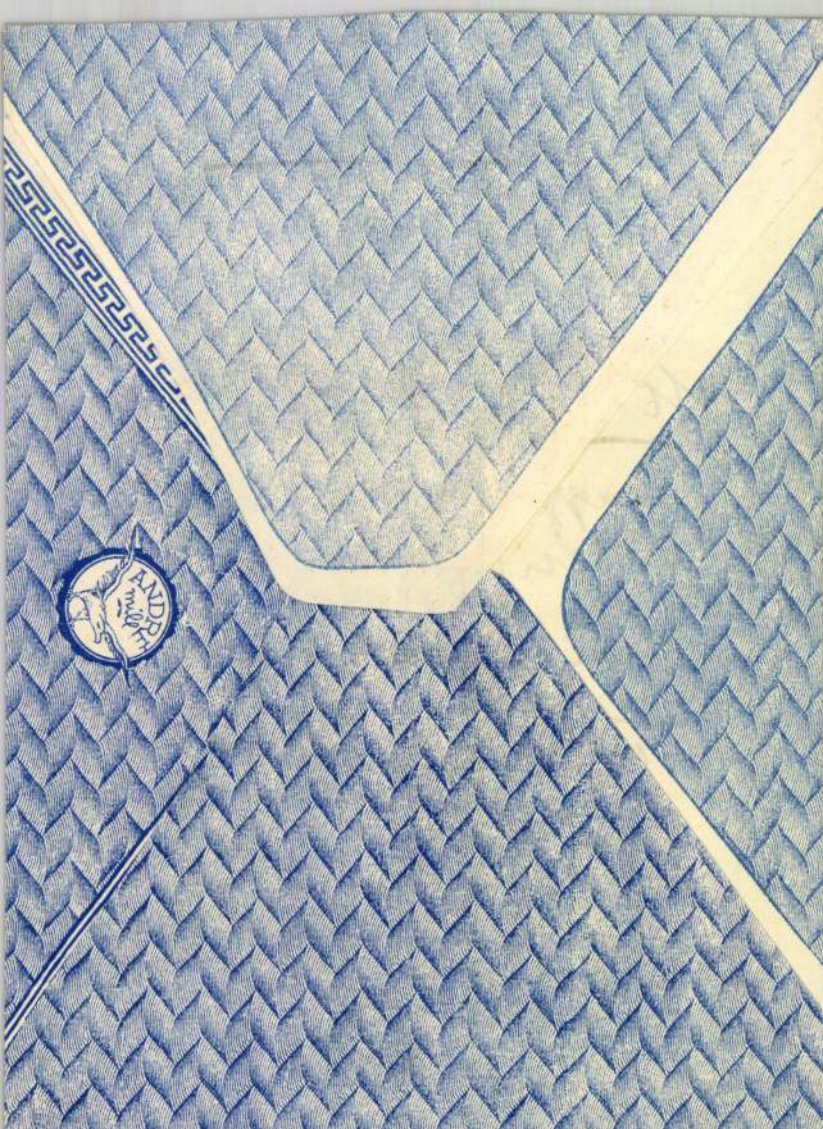

Szuchy Tibor

festő

~~részt vett~~

~~koll. kiáll.~~ a római

magyar akadémiában

rendezett művészeti kiállításon

Pesti Hírlap

1942. máj. 21.

(Magyar művészek

kiállítása Rómában.)

ım, Asszonyom!

érdeklődéssel fordul a magyar népi
zása felé. Az irodalom és a zene után
s gonddal és szeretettel gyüjti a nép-
ességét, mindazt a sokáig elhanyagolt
őriz.
ek javát gyüjtötte össze két hatalmas
egyetem néprajzi magántanára, aki
a Baumgarten-díj kitüntetésében.
közi háziszőttesbe kötött két hatalmas
művészetének rengeteg emlékét gyüjti
s táblán mutatja be a magyar nép-
színpompáját.
lyet a társadalom bármely rétegéhez
zhet, hanem lépten-nyomon használ-

H.

ormányos-ut.

Szűchy Tibor

festő

irod Rózt vett az alábbi kiállitáson

Esti Magyarország

1942. máj. 21.

(Az olasz uralkodó megnyitotta a római Magyar Akadémia művészeinek kiállitását.)

NYAKKE

Szuchy Lajos
építén
l.

MMÉEÉvk
1934.244.l.

K

Gy
vas

, il
19.
, K
etv
104
, W
1.5
ján
pes
ő b
n c
ésb
: sz
és
13-a
abut
a l
3 fi..., Csepregny János és ha csak
észeti klinika számára 36.590 kor. 34
o d o r Mihály utóda az I. sz. sebészeti
számára 62.274 kor. 44 fill., a II. sz.
gyászati klinika számára 66.702 kor. 22
III. sz. belgyógyászati klinika számára
kor. 20 fill., a II. sz. szemészeti klinika
a 36.213 kor. 12 fill, K o v á c s Zsig-
a külső klinikára 8% engedménynyel, a
zeti klinikánál az 5, 9, 51. és 70 tételeket
3% felülfizetéssel, Thonet székek helyett
t székeket ajánl 5% engedmény mellett

a á r u
villam
sa 24.
litásár
50 fi
u m a
inta 7
és f
s fiai
K u

szálli
264 k
e i n
érből
és
ll.;
a villamos felvonók k
F. és tsa 32.400 kor.,
II. sz. belgyógyászati
kor., a III. számura 4
klinika számára 5488
számára 11.956 kor.,
sebészeti klinika szám
belgyógyászati klinika
III. számura 3880 kor.
számára 4760 kor., K
tsai az összesre 28.670
Az ajánlatok döntés

,yár R.-T.

és Bokmayer

Főherceg Sándor-tér 4. sz.

o o Gyár: Kőbánya.

ruganyos, meleg, könnyen tisz
:: :: :: tartható. :: ::

Földfeletti jégverm
sörhütők, borpinc
tervezése.

Műszaki irod
a parafakő anyag célsze ü a'k
mazására vonatkozó tervezés
.·. .·. kivitelére. .·. .

renc és társai (Szeged) s kivételével 164384 kor. ódmezővásárhely) a kő- ács, cserépfedő és bur- kor. 67 fill., Kovács s, vasbeton és műkő 6 fill.;
unkára: Walla József :oló munkával együtt mmerle és tsa (Buda- 2165 kor. 76 fill., ifj. st) a műkő és burkoló ., Székely Zsigmond ton munkára 12853 kor. er r. t. (Budapest) a t 20870 kor. 90 fill.. cementáru gyár

day János (Szentes) kő Ferenc (Hódmező- 8 fill.;
Rainer Károly és fia fill., Radits István 91 kor. 25 fill, Első szövetkezet a laka- 134 kor. 42 fill.;

Arad. (Postaépület építése B csabán.) A máv. aradi üzletvezetőség ruár 23-án árlejtést tartott a béké postaépület építésére. Ajánlatot tettek: K Pál 38.292 kor. 10 fill., Liptá Já tsa 38.787 kor. 33 fill., Fodor és Re ger 39.982 kor. 82 fill., Steiner 40.775 kor. 01 fill., Molnár János kor. 02 fill., Kázmér András 42.391 fill., Kotsis Lajos 42 720 kor. 4 Kruzslitz Péter és fia 44.555 k. Székely és Böhm 44 594 kor. Robelly Aladár 44.621 kor. 22 fill., mecz Lajos 44.782 kor. 50 fillérrel.

Döntés még nem történt.

Arad. (Áruraktár épités Bé csabán.) A máv. aradi üzletvez március 2-án árlejtést tartott a Béké állomáson létesitendő áruraktár építésére latot tettek: Koncz Pál (Hódmezővás 55.716 kor 70 fill, Kázmér András (Békéscsaba) 56.943 kor., Molnár (Békéscsaba) 58.006 kor. 60 fill., Ste József (Arad) 58.213 kor. 53 fill., Li János és tsa (Békéscsaba) 60 305 kor. 5 Liptá k Galó Pál (Békéscsaba) 6110

MDK

Szuchy László

Szt.Imre-nagydij, valamint a N.Szal.ezüstérmét kapta

Szt. Imre-szobráért

Római Magy. Int. ösztöndijas művészeinek

1. kiáll. N.Szal. 1931, máj.

7 l.

mDK

Szuchy Tibor, festőm.

néhány akvarellel és metszettel szerepel, amelyek közül "Krisztus levétele a keresztről" érdemel főként elismerést és a "Ponte Fabrizio".

M.Jánossy Margit: Magyar siker Rómában.
Palazzo Falconieri- A Római Magy.Akadémia kiáll.
Nemz.Ujs. 1942. jun.M. 18.l. /május vége

Szuchy Tibor

grafikus

1933. végbiz. jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 47. l.

Szuchy Tibor

grafikus

1929 - 34.

Iparm.Isk Évk. [illegible]

1930 - 34. 46. l.

Szuchy Tibor
festő.

Rékli vele a római magyar
akadémia kiállításán:

Új M. 1942. V. 22.

Szuchy Tibor
festő

Rékl vez a római Magyar Akadémián kiállításán

Magyarország, 1942. V. 21.

Szuchy Tibor

grafikus

1929

Eimisk 1930

89.l.-

Mag. 22·7 cm.
Paténáján hatszögű csillagban kereszt és INRI.
Magyar munka, 1480 körül.
A garamszentbenedeki apátsági templomból.
Tört. Főcsoport, 1579. szám. — Czobor—Szalay, II. kötet. 235. l. (Képe 237. l.) — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp. 1898., 57. l. — Forster: Magyar-

[illegible]

Szuchy Tibor, graf.

Iparm. Isk. Ovk. 1934-36.

44.1.

MDK.

Szuch y Tibor: rajzok és üvegfestmény vázlat
római részletet ábrázoló tempera

Római Magyar Akadémia kiállitása.

Ellenzék 1943. junius 18. 2. l.

MDK

Szuchy Tibor, festön.

a kiállitáson szereplö festök egyike.

Az olasz uralkodó a római magyar akadémia kiállitásán.
Falconieri paleta.
Uj Magyarság. 1942. máj. 22. 8.1.

Essay Paper Letter

évét, ahol „magna cum laude" eredménnyel vizsgázott. A pápai titkos levéltárban és a Propaganda Fide levéltárban egyháztörténeti kutatásokat végzett. Főleg a moldvai magyarság egyházi életével foglalkozott a XVII. században. A római papi konferenciák keretében előadást tartott a moldvai magyarság XVII. századvégi lelki gondozásáról.

Levárdy Ferenc Rezső (1916, Bethlenháza, róm. kat.) művészettörténész, bencés tanár (Gerevich professzor) építészeti tanulmányokat folytatott, majd átvizsgálta a Biblioteca Vaticana középkori illuminált magyarvonatkozású kódexeit ikonográfiai szempontból. E munka folyamán különösen a Képes Legendárium vizsgálatára terjeszkedett ki. Vizsgálatai eredményéről a római Papi Collegiumban tartott előadást. Műtörténeti tanulmányokat végzett Subiacóban, Montecassinóban, Firenzében, Viterbóban és Bolognában.

Dr. Szuchy Tibor (1911, Békés, róm. kat.) okleveles grafikus, műtörténész (Gerevich professzor) a római San Luca-akadémián gyüjtötte össze a magyar hallgatók adatait, e munka azonban a régebbi anyakönyvek háborús védelme miatt csak részben készülhetett el. A Vatikán és az Accademia di San Luca könyvtárában dolgozott. A Collegium Hungaricum könyvtárában mint kisegítő könyvtáros résztvett az átrendezésben. Az Accademia di San Luca tanulmányrajztanfolyamán aktrajzával elnyerte nevezett intézet 800 lírás grafikai díját. Belekapcsolódott az olasz reklámgrafikába is s a magyar grafikai propagandát sikerrel szolgálta. Művészeti tanulmányokat végzett Bolognában, Padovában, Firenzében és Assisiben.

II. BÉCSI COLLEGIUM HUNGARICUM.

Wien, VII. Museumstrasse 7.

Állami ösztöndíjasok:

Dr. Bartkó Lajos (1911, Zólyombrézó, ág. ev.) m. kir. geológus, egyetemi földtani intézeti tanársegéd Budapestről (Papp Károly professzor) multévi tanulmányai folytatásaként elvégezte a bakonyi mangánérctelepek fekvőjének, az ú. n. hierlatzi mészkő kövületeinek meghatározását és a rozsnyó—pelsőcvidéki karszt kőzeteinek a Nyugati Alpok hasonló korú és kifejlődésű rétegeivel való összevetését. Munkáját a bécsi egyetem Földtani Intézetében, a Reichsstelle für Bodenforschung kísérleti állomásán és a Naturhistorisches Museumban folytatta. Eredményeiről a Földtani Értesítőben számol be. Földtani kirándulásai során megismerte a bécsi medence egész neogén rétegsorát, aminek a mostan folyó petróleum- és gázkutatásoknál fogja hasznát venni. A budapesti Földtani Intézet számára számos kőzettani és őslénytani leletet gyüjtött.

Dr. Buzás László (1914, Hatvan, róm. kat.) állami tanítóképzőintézeti tanár Kolozsvárról (Várkonyi professzor), egészéves ösztöndíjjal filmdramaturgiai tanulmányokat folytatott. Gyakorlati ismereteit a Wien filmgyárban Bolváry Géza főrendező mellett gyarapította,

ahol alkalma volt a német filmgyártás, főként a kultúrfilm-rendezés menetébe betekinteni. Igyekezett a gazdag német filmirodalmat, elsősorban pedig teljes számban a filmdramaturgiai munkákat megismerni. Tanulmányainak eredményét később még kiegészítve, „A filmdramaturgia főbb kérdései" címen szeretné közzétenni.

Dr. Cserés Miklós (1914, Tiszaladány, Szabolcs m., ref.) tanítóképzőintézeti tanár Munkácsról (Schmidt professzor), egészéves ösztöndíjat kapott dramaturgiai tanulmányok folytatására. Érdeklődésének megfelelő bőséges anyagot talált a Nationalbibliothek Theatersammlungjában, munkájának nagyobb része mindamellett a színházakban folyt. Így elsősorban a Burgtheaterben, ahol résztvett a próbákon is. Elméleti és gyakorlati dramaturgiai-színháztudományi tanulmányainak eredményét egy készülőben levő dramaturgiai kézikönyvben kívánja lefektetni. Az év folyamán készített cikkei: „Typen des neuen ungarischen Dramas" (Ungarische Jahrbücher), „Dichter ringen um das neue ungarische Drama" (Ungarn), „Az új magyar drámáról" (Magyar Szemle), „Wiener Theater 1941/42." (Pester Lloyd) és „Von der neuen deutschen Dramaturgie" (Pester Lloyd). Ösztöndíjas évét április elsejével megszakította, mert a Magyar Rádióban dramaturg-lektori állást foglalt el.

Dr. Csokán Pál (1914, Budapest, ref.) egyetemi tanársegéd Szegedről (Kiss Árpád professzor) az év folyamán több irányban folytatott kutatásokat az anyagszerkezettan körében. A szerves vegyületek hőokozta polimerizációjának és a polimerizációban keletkezett anyagok tulajdonságainak vizsgálatára vonatkozó munkáját „Thermopolymerisation des Indens" című dolgozatában ismerteti (Berichte der deutschen chemischen Gesellschaft). „Módszer szerves vegyületek molekulasúlyának mikroanalitikai meghatározására" című dolgozata a Magyar Chemiai Folyóiratban jelent meg. Az alumínium és alumíniumötvözetek felületi és belső szerkezeti tulajdonságainak, valamint korróziójának elektronoptikai módszerrel való vizsgálatát tárgyalják az Elektrotechnika című szaklapban közölt cikkei, „Az elektronoptikáról" és „Elektronoptikai módszertan", valamint a Magyar Chemiai Folyóiratban megjelent két cikke, „Elektronhullámokról" és „Elektronmikroszkópia". Az év folyamán jelentek még meg Lichtabsorption und Strukturforschung (Österreichische Chemiker Zeitung) és Spektroskopischer Nachweis der Opiumalkaloide (Zeitschrift für analitische Chemie) című dolgozatai. Hosszabb körutat tett Németországban, amelynek során Prága, Drezda, Berlin, Lipcse, Nürnberg városát látogatta meg. Bécsben és Berlin-Dahlemben egy-egy tudományos előadást tartott „Lichtabsorption der Flüssigkeiten", illetve „Lichtabsorption und Molekülaufbau" címen.

Dr. Czeglédy Károly (1914, Pápa, ref.) ref. segédlelkész, bölcsészdoktor Budapestről (Németh professzor), második évét töltötte állami ösztöndíjjal Bécsben. H. v. Mzik nyug. egyetemi tanár vezetésével folytatta arab filológiai tanulmányait. Főként az arab geográfusokkal foglalkozott, akiknek munkáit a magyar őstörténet értékes forrásaként igyekezett minél jobban feldolgozni. Befejezte „Die Donauländer nach der arabischen Bearbeitung der Γεωγραφικὴ ὑφήγησις des Klaudios

221
222

Marosvásárhely
(Tîrgu Mureş). Kultúrpalota.
219 Kádár Kata balladája
(karton: Nagy Sándor)
220 Júlia szép leány
balladája
(karton: Nagy Sándor)

221 Csaba királyfi bölcsője
(karton: Toroczkai
Wigand Ede és
Muhits Sándor)
222 Perosztó szék
(karton: Toroczkai
Wigand Ede és
Muhits Sándor)

Marosvásárhely
(Tîrgu Mureş, Transylvania).
Culture palace.
219 Ballad of Kata Kádár
(carton: Sándor Nagy)
220 Ballad of the Julia
the beautiful girl
(carton: Sándor Nagy).

221 Cradle of Prince
Royal Csaba
(carton: Ede
Wigand Toroczkai
and Sándor Muhits).
222 The judicial chair
(carton: Ede
Wigand Toroczkai
and Sándor Muhits).

A MEGFESTETT FÉNY

Díszüveges munkák
a történelmi Magyarország építészetében 1945-ig

művészeti album
234 x 330 mm, 256 oldal, **7 980.- Ft**

550 színes kép, magyar-angol nyelv egy köteten belül, keménytáblás kötés,
fóliázott és lakkozott védőborító.

A könyv első alkalommal mutatja be a kezdetektől 1945-ig
a történelmi Magyarország épületeit díszítő színes üvegmunkákat.

Ismerteti a művészeti ág fejlődését, majd áttekintést ad
annak magyarországi történetéről is. Részletesen ír a legnagyobb mesterekről
(Róth Miksa, Kratzmann Ede, stb.), szól a technikákról, megmagyarázza
a legfontosabb szakszavakat.
3 nagy fejezete (templomok, középületek, lakóépületek)
gazdag és egyedi képanyaggal, rövid kommentárokkal mutatja be
az üvegablakokat- és ajtókat, üvegmozaik homlokzatokat, stb.
A publikált anyag egy kutatócsoport 15 éves munkájából válogat,
a legszebbeket, legérdekesebbeket közreadva. Ezek között több olyan műtárgy is van,
amely azóta már elpusztult, eltűnt. A kötet végén helyszín és alkotó szerinti kereső
segíti a könnyebb eligazodást.

SZAKEMBEREK SZÁMÁRA GAZDAG FORRÁSANYAG
MINDANNYIUNK SZÁMÁRA GYÖNYÖRKÖDTETŐ, ÉLVEZETES KIADVÁNY

Geobook

Geobook Hungary Kiadó
2000 Szentendre, Dunakorzó 18.
Telefon: (06-26) 505-405
geobook@mail.datanet.hu

Készült a Nemzeti és Kulturális Örökség Minisztériuma
valamint a Nemzeti Kulturális Alapprogram támogatásával.

NEMZETI KULTURÁLIS ÖRÖKSÉG MINISZTÉRIUMA

nka
Nemzeti Kulturális Alapprogram

© Design. Som&Farkas® 2005

Szűcs Endre építé

Szűcs Endre
Dörgő Miklós
Földényi György
Fűri Judit
Gonzales Gábor
Obreczán György

A MEGFESTETT FÉNY

Díszüveges munkák a történelmi Magyarország építészetében 1945-ig

LIGHT CAPTURED IN COLOUR

Glass painting in Hungarian architecture before 1945

Geobook

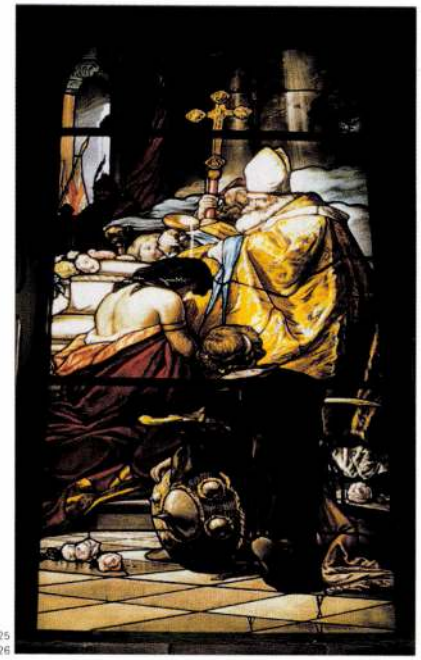

25
26

Pannonhalma. Főapátság, Szent Márton bazilika. A Tours-i Szent Márton tiszteletére emelt bazilika alapjait Géza fejedelem rakta le Pannónia szent hegyén 996-ban. Szent István építtette tovább az 1001-ben felszentelt templomot és monostort. A mai épületegyüttes uralkodó vonásait a 19. századi építkezések határozzák meg. Az észak-keleti Szent István kápolna ablakait Róth Miksa festette Benczúr Gyula képei alapján 1899-ben. A templomablakokon dolgozott még Karl Geyling, Albert Neuhaus és Wilfing József.

25 Vajk megkeresztelése (Róth)

26 Szent István felajánlja a koronát a Szent Szűznek (Róth)

Pannonhalma. The basilica was founded by Géza, and finished by his son, king Stephen the 1st – (the first Christian king of the Hungarian nation). The church and the monastery were consecrated in 1001. The dominant forms of the volume of the building complex can be seen today, mainly formed by the constructions of the 19th century. The two stained glass windows shown here are from the North-eastern chapel, made by Miksa Róth based upon the pictures designed and painted on canvas too by Gyula Benczúr, a famous painter of the end of the 19th century.

25 On the window: The Baptism of Vajk (the former name of king St. Stephen the 1st of Hungary).

26 St. Stephen offers the holy crown of Hungary to the Virgin Mary.

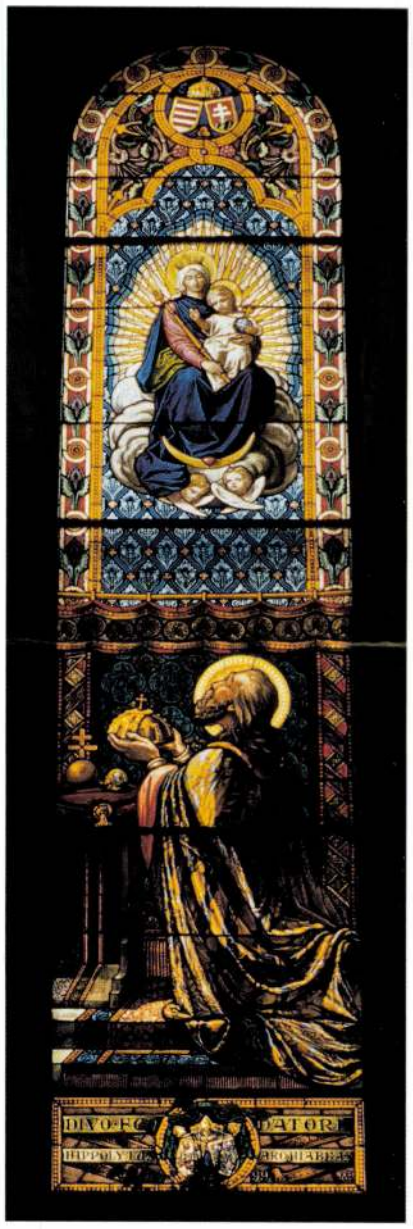

Szucsági templom

1.

Balogh Erdélyi ren

nevni

Szucsáki ref. templom

Kalotaszeg

1747–49-ben épült-
Szentélye romanikus.
Kapuja a XII. naradból
Festett antalos rum-
kai Umling törinc
id-tól és Boka
Janostól.

Foglár 104. l.

Szucsági ref. templom

XIV. n.

Kelemen Lajos

Kolozsvári Levele

1944. 108. l.

Szücsáki ref. templom

eredetileg gotikus lehetett
tampillércitól megfosztva
alaprajzai méresekkel
Hinzések, óntanyer.
Az épület alapos karbahozatala a XIX. sz elején történt
Papiszék 1775.
1747–49-ben történt restaurálásra vonatkozó felirat a nyugati karzaton.
Ernst kancsó, kehely, tányér
Szarkotágszerű díszes sirkő alighanem Sipos Dávitól.

Debreczeni László 1935

101, 102, 103, 104. 105. 106. l.

Szucsági ref. templom

(Kolozs vm.)

Boka Jánostól nem
menyezet, hanem több
padelő maradt.

Kelgyer. 116. l.

15
Anasztázia

● Ujhold 15 ó. 33 p.

Csütörtök
16
Labr. B. József

Péntek
17
Anicét p.

Szombat
18
Apollonius vt.

Nap kelte 5 ó. 08 p. — Nyugta 18 ó. 52 p.

11 Rigó

1942 • 16. hét **Április** IV. hó • 30 nap

naptár
Nizan-Ijar

V	25	
H	26	
K	27	
S	28	
C	29	
P	30	R. Kh.
S	1	Ijar

Szucsági ref-templom

középkori eredetű, újabb átalakítással eredeti alakjából ki forgatva

Kelemen Lajos: Kolozsvár környékének történelmi – és műemlékei Kolozsvári Szemle

1943. 23, 24. l.

Szucsági Szarvadyi

Később Kelemen- és

Szigethy-kúria

Repr.

Kolozsvári Szemle

1943. 23, 24. l.

33

— historischer

— ⊖ * * *

⊥er

~~⊥er der Volkskunst~~

⊢ od ⊣ (in ungarischem Sinne)

verzelter und umgestalteter

⊥ unter allen europäischen Ländern

Szucsa vára

1.

Luk Podm

IV. k. névm. 712. l.

XX cs kv. ll.

Fenti vár 1549-ki
összeírása.

n. o. 197 cs kv ll

Szucsa vára

Trencsén vm

Luk Podm

III. k. 692. l

1906 Sp. VII. 618/3 szám,

1906 V. I. 561

1

..... szám.

190..... polg

Végzés.

Az 1906 Sp. VII. sz. a 618/2 sz.a.

kelt birói egyezség

alapján a kielégitési végrehajtás 76 kor.

..... fill. tőke, ennek

1906 aprilis 13-tól

számitandó 5 % kamatai, 15 kor. 40 fill.

eddigi, ezuttal 7 kor. 40 fillérben meg-

állapitott, valamint a még felmerülendő költ-

ségek erejéig Grünberger Ármin Béla

örökösei bpesti bej.czég

fel

Szucsa vara

Trencsen vm.
1208 – 1474.

Luk Podm.

I k. 721. l.
II k. 724. l.

a monumentalitás. Ennek a monumentalitásnak
keresi, kutatja a Parthenon tympanonjának torzó
Egyiptom lenyügözően hatalmas faragásain, az ó-p
szet alkotásain. Az ó-perzsa szobrászat előtt m
áll meg: úgy érzi, hogy ez áll legközelebb a magy
talán ezen a keskeny, meredek ösvényen lehetne me
ami — túl minden népies közhelyen, fokosos mag
kifejezi a szobrászatban azt, ami magyar. Ilyen
vívódások, tépelődések pályafutásának útjelzői, r
sok keresés ellenére — még sincs sohasem k
a követ faragja szinte vallásos elmélyedéssel, aká
az agyag, vagy a bronz nyelvén beszél, akár a női t
varázsolja agyagba, akár betonból farag ki kerti
archaikus zártságú, mozgás nélküli vagy romá
tükröző Krisztus-szobrot alkot, akár állatszob
keményveretű érmeket mintáz, mindig híven, nem
tel, irányokhoz nem tartozóan szólaltatja meg a
meggyőző erővel testesíti valósággá mindazt, a
él. Megóvja őt minden tévedéstől, mint valam
őrangyal, Róma.

Kezdő stádiuma, mint minden komoly, becsül
művésznek — aki nem a végén akarja megfogni
nem a rohanva változó divatnak, a népszerűség l
porló bálványának akar áldozni —, kezdő stádiu
munkán épülő naturalizmus, mely később — fő
az egyszerűség felé fejlődik, a nélkül, hogy valah
stilizálttá válnék. Inkább valami felfokozott élet, a
irányában átköltött természet művészetének fő
De ami úgy emberi, mint művészi lelkét legjob
a törhetetlen hit egy új, századokra szólóan hat
stílus megszületésében.

RÓNA

Szucsáni rk. templom

(Turóc vm)

cedentiája.

l. Arch. Ért. 1911

75. l.

indulok uj alkotmányos küzdelembe, eze
gitimizmus lánglelkü apostola: Griger M
királyság megváltó eszméjének. És feg
nyugalmat, békét, becsületes demokráciá

Ezért fordulok barátaimhoz, hivei
lakozzanak hatalmas, lelkes táborunkho
igaz ügyet, harcoltam a főváros autonom
sok ezer embertársamon, joggal kérhet
harcolni az elnyomatás veszedelme ellen

És kérek mindenkit, akit közös esz
nek semmit, amig igazolt emberei
Griger Miklós és az én nevem s

Budapest, 1935 március havában,

Márkus-nyomda. Budapest, V., Bank-utca 5. (Felelős vezető: Márkus Géza)
Felelős kiadó: Berecz Vilmos.

Szucsányi templom

Dőrre T. rájza

repr.

Ipolyi Nyáry

76 l

198

M. kir. postatakarékpénztári csekkszámla
Filmkölcsönző osztály 7653. Egyéb 35.710

REAU A. G. ~~ HUNGARIAN FILM AGENCY

ÁLMÁN-KÖRÚT 15. TELEFON *146-346
POSTAFIÓK 19

TELEFON: *145-510, 56-os és 57-es m. á.
5. TELEFON: *145-510, 60-as és 172-es m. á.
T-KÖRÚT 45. TELEFON: 222-098 és 222-099
NYÁR-UTCA 7. TELEFON: 423-252

Budapest, 194 3. szept. 29.

Számla száma F/910.

la -másolat.

ottságának,

Budapest.

Hőgyes Endre u.10.

alapján

Teljes tisztelettel

MAGYAR FILMHÍRADÓ R. T.
FÉNYKÉPOSZTÁLY

	Egységár	Összeg	Összesen

Szucsán vára ci

várkastély Turóc vm. 1520
1508

Luk Podm

I. k. 721. l.

II. k. 724. l.

a megjelent magyar urakat és kifejezést adott annak az örömének, hogy a korszerű magyar művészet képviselőinek kiállítását Boroszló városa több héten át falai közé fogadhatja.

Ezután *Stolpa József* államtitkár köszönetet mondott mindazoknak a német vezető férfiaknak, akik hozzájárultak ahhoz, hogy a magyar kiállítás Boroszlóban is tanuságot tehet a magyar művészet európai színvonaláról, s hangoztatta, hogy alig van a művészetnek olyan ága, amely a magyarság népi és nemzeti tulajdonságait, egyúttal azonban Európával való mély kapcsolatait jobban kifejezésre juttathatná, mint a festészet.

Német részről *Hanke* körzetvezető nyitotta meg meleg szavakkal a kiállítást. Az ünnepélyes megnyitást a szileziai vonósnégyes játéka vezette és fejezte be.

Már a kiállítás első napján megállapítható, hogy a mintegy 500 művet felölelő kiállítás, a berlini és drezdai sikerekhez hasonlóan általános tetszést aratott. Aboroszlói lapok hosszú cikkekben emlékeznek meg a kiállítás megnyitásáról és képekben, valamint cikkekben méltatják a magyar művészet jelentőségét.

A megnyitást a boroszlói rádió is közvetítette.

IFJ. CZENE BÉLA ÉS CSÚCS FERENC, A BALLÓ-DÍJ EZÉVI NYERTESEI

Világos, derüs lakás, melyet a szeretet és a jóízlés rendeztek be. Lakás és nem a filmrendezők fantáziájából vászonra vetített, romantikus „műterem". Minden tárgya áhítatos, művészetben élő, szépet imádó lélekről beszél s lakás helyett szentélyben érezzük magunkat, mikor a falakat teljesen betöltő festmények hatása alá kerülünk. Képzettársulások rejtelmes útjain, alig követhető eszme-összefüggéseken keresztül vala-

Szucsáni rk. plébánia

templom

(Benterecebányai

egyh. m.)

Turóc vm.

Gótikus

Restaurálása befejezve

1892 ben

Velics 1894

81. l.

~~Werff. Adrian van der.~~

2909

22. F. Brissot.

(Sz. Veron-ban 1818. május 7-én.)

Legelő tehenek.

A zöld mezőn, középütt, két tehén áll. A barna jobbra fordulva fejét kissé lógatja, a sárga felemelt fővel hátra-felé tekint, hol a facsoporton innen még egy tehén pihen. A középtérben balról tehenek legelnek, a háttért legyek foglalják el. A tehenekre két fiucska vigyáz. Az egyik még hátulgombolós nadrágot hord, jobb kezében hosszú botot vonszol maga után és figyelve nézi a nagyobbikat, ki a földre térdelt és előre hajolva foglalatoskodni látszik és a kinek öltözete: ing s szürke pantalló. Az égbolt részben borus és felette a magasban madarak röpködnek. Jelzése alól balra: »*F. Brissot*.«

Fa, méretei 43 : 64·5 cm.

1876: IV. 25. — 1878: V. 84. — 1880: V. 84. — 1881: V. 84. — 1883: V. 232. — 1884: V. 172. — 1885: V. 172. — 1886: V. 172. — 1887: V. 172. — 1888: V. 172. — 1889: V. 195. — 1890: V. 195. — 1891: IV. 191. — 1892: IV. 191. — 1893: IV. 235. — 1894: IV. 22. — 1895: IV. 22. — 1896: IV. 22. — 1897: IV. 22. — 1898: IV. 22.

Szucsányi rk. templom

(Turóc vm.)

falképei

Gerecsefalképek

533. h.

Ullivelli, Cosimo, Olasz festó II. 209

Szucsányi rk templom

Vas. Ujs. 1887. 728. l.

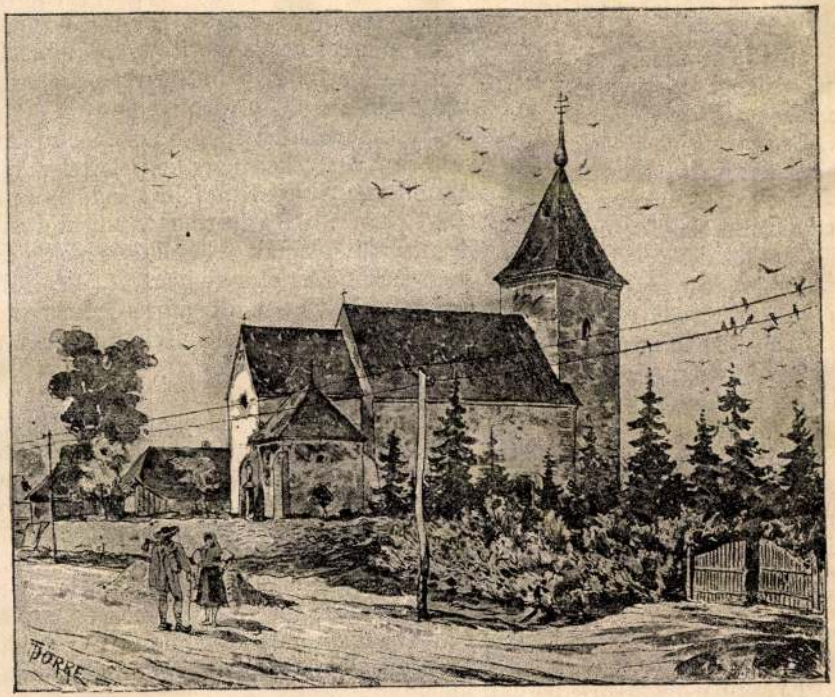

A SZUCSÁNYI TEMPLOM. Dörre Tiv

IPOLYI ARNOLDNAK A «MAGYAR TÖRTÉNETI ÉLETRAJZO

P 3

Lánchid-u 23

25

78. ábra

②

themáját,
és alapos
különösen
a melyeket
lálni. Pon-
norú-jelen-
ettel rakos-
dott, s mi-
nokája stb.
pedig de-
. Igy talá-
eirásokat a
na báróné
ethlen Pál

a oldalfájás-
ökéssel ma-
kedvén, el-
nt».
erű alakjá-
alis orosz-
ári temető-
tés, mint a
nagy életér
nlás által»

z főurának,
Erdely leg-

Kalotaszegi krónika

(Folytatás az 5. oldalról)

paraszti kisbirtokok kialakítását segítette elő, s korát megelőzve a mezőgazdaság kapitalista fejlődésének úttörője volt.

Népi viselet már emberemlékezet óta nincs Szucságon, Malonyai sem említi, a század elején, mégis elég sok a hagyományos kalotaszegi háztípus, s a magas, ún. székely kapu sem ritka, melyeket a jellegzetes kalotaszegi faragott motívumok díszítenek.

A falu idegenforgalmi érdeklődésre is számíthatna, ahogy Kelemen Lajos írta: „a szélmentes, tiszta levegőjű falut, melyet kis nagyítással tréfásan Kolozsvár külvárosának is neveznek, a természet valóságos éghajlati gyógyhellyé jelölte ki". Sajnos, a kolozsváriak, úgy látszik, még nem fedezték fel eléggé, sem említett előnyét, sem műemlékeit: a barokk udvarházakat, művészi értéket képviselő középkori, XIII. századi templomát, mely „Kolozsvár környékének legfestőibb fekvésű temploma" (Kelemen Lajos). A templom még nincs műemléknek nyilvánítva, noha több eleme megőrizte az eredeti román stílust (négyszögletű szentélye, a nyugati kapu kődarabjai, a szószék alja, román kori faragott kőmedence). Jelentős műértéket képviselnek — a művészettörténeti szakkönyvek szerint — az Asztalos Boka János, XVIII. századi kolozsvári céhmester által 1775-ben készített festett padok, melyeket, sajnos, az ötvenes években az akkori lelkész szakavatottság nélkül szükségesnek látott javítgatni, s így sokat ártott hitelességüknek. Meglepően jó állapotban maradtak azonban a híres Umling Lőrinc legénykarzatot díszítő, színes, virágos kazettái, melyek a XVIII. század közepén készültek.

Székely kapu Szucságon, kalotaszegi faragással

Ahogy a falu között haladunk, meglepően rendezett, tisztán és jól karban tartott gépjavító állomás mellett haladunk el. Az állomás a bácsi állami gazdaság farmjához tartozik, s gépparkjában a legmodernebb géptípusok (kombájnok, univerzális traktorok, a legújabb típusú gabonabegyűjtő és a gyümölcstermesztésben használt gépek) is megtalálhatók. Pleşa Ioan főtechnikus — aki szintén kalotaszegi, lévén nagykalotai születésű —, a szucsági farm párttitkára számol be az állami gazdaság jelentős eredményeiről a leromlott kalotaszegi területek hasznosításában. Mikor dicsérem a javítórészleg rendezettségét, szerényen elhárítja a dicséretet: „ők csak a kötelességüket teljesítik". Románok, magyarok dolgoznak itt együtt testvéri egységben.

A negyvenes években Kelemen Lajos az utolsó „negyedszáz év rablógazdálkodásától erősen megtépázott szucsági erdőket" fájlalta. Most láttuk a megújuló tájat: a fiatal erdőket s a dombokon elterülő hatalmas gyümölcsösöket, melyek új színt, új értékeket adnak ennek a vidéknek.

KATONA SZABÓ ISTVÁN

SZUCSÁGI

Szucsági karzatfestmény (részlet), készítője Umling Lőrinc

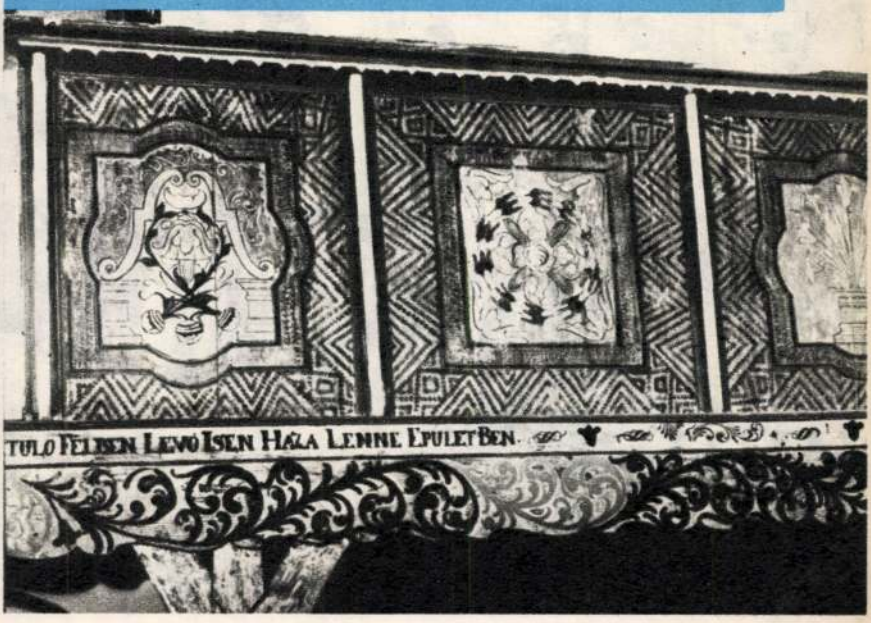

1. A dekád legszebben szóló „hangszere": a Madrigál kórus (karmester Marin Constantin)

2. Roger Pierrat a Tükörteremben adott gitárhangversenyt

3. A legrangosabb külföldi vendégegyüttes, a Purcell-szextett — próba közben

4. Emil Simon, a kolozsvári Filharmonikusok élén, Dan Grigorét kíséri

5. Chilf Miklós hosszú évek után ezúttal ismét a közönség elé lépett. A régi vásárhelyi zene estjén Falusi szvitjét tolmácsolta

6. Djura Jaksic, a nyitó hangverseny jugoszláv vendégkarmestere vállalta Zoltán Aladár II. szimfóniája ősbemutatójának felelősségteljes feladatát

Erdélyi Lajos felvételei

zsef és Zeno Vancea alkotásaiig, tíz zeneszerző munkásságával ismertetett meg ez a hangverseny.

Természetesen korántsem egyenértékű művek — de meggyőződésünk szerint a legjavát akármelyik világjáró művészünk bátran műsorára tűzhetné. (Gondolunk itt mindenekelőtt dr. Láni Oszkár, Trózner József és Zeno Vancea Babits-, Dsida-, Áprily-, Bacovia-, Lenau-, Michelangelo-, Verlaine-, Shakespeare-, Rilke-versekre írt dalaira, Kozma Géza szólógordonka-szvitjére.) Nincs ebben semmi túlzás... Ha már a helyi zeneélet animátorai ilyen ügyszeretettel és gyorsan felkarolták a közvélemény és a sajtó javaslatát, megkockáztatnánk egy további ajánlást: ellenőrizzék állításaink helyességét. Oly módon, hogy felkérik Kriza Ágnest, Emilia Petrescu-Cîroneanut vagy más, hasonló kaliberű előadóművészünket: egy Marosvásárhelyen rendezendő kamara-előadás keretében próbálkozzanak meg e dalok egyikével-másikával. Lehetséges, hogy ily módon a marosvásárhelyi dalszerzők lassan feledésbe merülő alkotásai ismét bekerülnének az általános-repertoárba. (Vagy — miért ne — egészítsük ki velük a László Ferenc által ajánlott Electrecord lemez-kiadványok listáját. Bátran lehet számítani a vásárlóközönség érdeklődésére.)

Az imént felhívtuk a szervezők figyelmét, hogy ne méretezzék túl a műsort; még egy ilyen zenei maraton, és a vásárhelyi közönség kimerül. Annál inkább, mert még nem sikerült a zenei ünnepségeket a turisztikai szervezetek, az ONT és az Ifjúsági Turisztikai Hivatal programjába illeszteni. Holott meggyőződésünk: kellő propagandával

zsúfolt autóbuszok

hozhatták volna Kolozsvár, Segesvár, Régen, Keresztúr fiatal zenebarátait, Szováta, Borszék bel- és külföldi üdülővendégeit az Évszakok bemutatójára vagy Eckhardt Schlandt orgonaestjére stb. Tehát, megítélésünk szerint, hat-hét alaposan és maximális igényességgel megválasztott hangverseny, illetve együttes maradéktalanul kimeríti a Zenei Napok kereteit — elvégre nem szabad ezeket összetéveszteni a Hetekkel... Nem vagyunk Salzburg, de még

csak Br
Napok
erejének
gósítani
művészi
országba
nagy e
mondóin
jük el, h
Szentmá
azok a
volna, a
tunk az
lus keret
rint Csík
Zenei N
dára kom
hetne ez
Adrienne
dalestjéve
tossá téte
László Fe
vatvezető
megrende
közép-) n
szerzőinek
meghallga
mazott e
senyét (H
névjegyzé
Lajos, K
György,
János és
tődés ne

Szóval,
rozat utá
a változa
mert

az elh

egy újjász
ben zajlik
kényszerh
mónia és
nek, a K
mét elsőd
jobb, töl
szonyok
kus zene
tőleg ugr
ezután o
hetik ki
certeznek
belül, tö
fényébe v
ja fokozn

Összege
fordulója
a másod
sajátos, h
arcélt k
után telj
harmadik

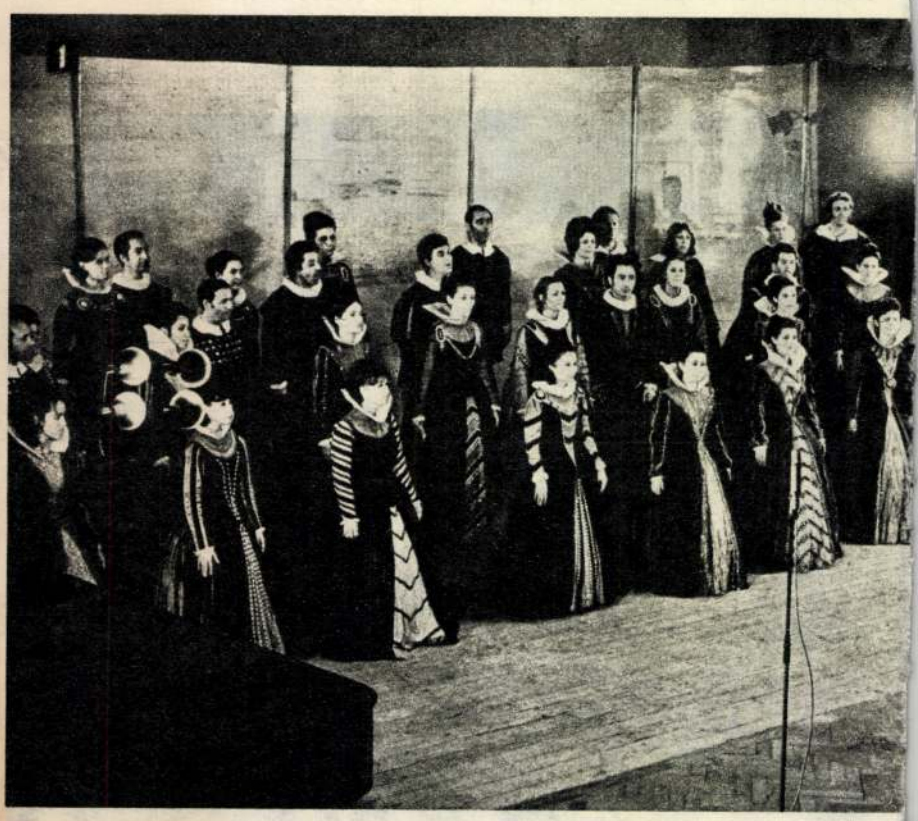

Szudy Nándor
festő
koll. kiáll -
Tamás Galéria 125. sz
1941. okt - - nov.

á votr santé.

Nekem van egy könyvem
Neki van egy ceruzája
Nekik van egy füzetük
ce Eza papir fehér fekete
piros kék zöld sárga
barna szürke.
a kréta fehér
ces ezeka falak fehérek

ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS
MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT

NYOMTATVÁNY

Budapest

MEGHÍVÓ

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULATNAK a Műemlékek Országos Bizottsága (IX. ker., Hőgyes Endre-u. 10.) tanácstermében június hó 10-én délután 6 órakor tartandó

RENDES ÉVI KÖZGYŰLÉSÉRE.

TÁRGYSOROZAT:

1. Elnöki megnyitó.
2. Titkári jelentés.
3. Pénztárosi jelentés és a költségvetés előterjesztése.
4. A számvizsgáló-bizottság jelentése.
5. A tisztikar és a választmány megválasztása.
6. Esetleges indítványok.

Budapest, 1937. május hó 26-án.

Gerevich Tibor
elnök

Szudy Vándor
festő
Vkminki áll. 1943

Jézus és a samariai
anyony. olaj.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Szudy Nándor

— **Érdekes uj festő a Műteremben.** Fiatal és különös festőtehetség mutatkozik be a Műterem évnyitó kiállításán, felsőszudi Szudy Nándor, aki mint református pap, az Ur szép világának dicséretét nemcsak az evangélium, hanem a szinek és vonalak nyelvén is zengi. Talán papi hivatásából ered, hogy a természetet elvontan, erősen spirituális képzeletvilágon át szemléli, de lehet, hogy ehhez a francia Gauguin hatása is hozzájárul. Mi mindenesetre több festői értéket érzünk azokon a munkáin, ahol a természet és az ember formáinak tömör, erőteljes szerves kifejezésére törekszik, ahol leveti magáról az elvont kifejezésmódnak és mondanivalóknak, többnyire ugyis csak dekorativ külsőségekben megnyilatkozó szándékoltságait és nemcsak mer, hanem tud is őszinte lenni. Két Van Goghra emlékeztető erejü tanulmányfeje, (Kocsis. — Bolond és virág) érdekes, biztató tehetségének legkülönb jelei ezen az első kiállitásán. **(f. j.)**

Pesti Hirlap

1939. okt. 4.

BUDAPEST IV. 9. U. KOSSUTH-LAJOS-U. 6.

51

FELSŐSZUDI **SZUDY NÁNDOR**

FESTŐMŰVÉSZ FELSŐMAGYARORSZÁGON KÉSZÜLT ÉS EGYÉB KOMPOZICIÓKBÓL ÁLLÓ

ÉS **MOLNÁR JÓZSEF**

ÉPITŐMŰVÉSZ ÉPITÉSZETI TERVEI

GYŰJTEMÉNYES KIÁLLITÁSÁNAK KATALÓGUSA

MŰTEREM
KÉPZŐMŰVÉSZETI
KIÁLLITÁSAI
KUNSTAUSSTELLUNGEN
BUDAPEST, IV.,
KOSSUTH LAJOS-U. 12.
FÉLEMELET • TELEFON: 189-554.

A KIÁLLITÁS MEGTEKINTHETŐ: 1939. ÉVI OKTÓBER HÓ 1-TŐL

OKTÓBER 12-IG, NAPONTA 9—6-IG.

VASÁR- ÉS ÜNNEPNAP 10—2-IG

KATALÓGUS ÁRA 30 FILL.

felsőszudi Szudy Nándor festőművész

Felsőmagyarországon készült és egyéb kompozíciókból álló művei:

	Pengő
Olajfestmények:	
1. „Istenkeresők“	1500.—
2. „Férfivá és asszonnyá teremti őket“	1200.—
3. Tavi rózsák	900.—
4. Egy kanaka legény álma	1000.—
5. Vizi liliom	1000.—
6. Támár esete	1100.—
7. Nincs kenyér	1100.—
8. Reggel a füzesben	800.—
9. Garamparti fűzfák	800.—
10. Zizeg a levél	350.—
11. Viharok öble	400.—
12. Napnyugta	300.—
13. Kelő nap	600.—
14. Ökörnyál	350.—
15. Vizirózsa	280.—
16. „Hol vagy Ádám?“	1200.—
17. Hóesés	380.—
18. Napsütés	400.—
19. Virág és ecset	150.—
20. Várakozó lovasok	360.—
21. Magyar tulipánok	200.—
22. Fagy	200.—
23. Feleségem	300.—
24. Önarckép	300.—
25. Alkonyat	300.—
26. Ősz	100.—
27. Olvadás	100.—
28. Sárga tulipán	90.—
29. Tulipánok	100.—
30. Tájkép vázlat	60.—
31. Rét	90.—
Vizfestmények:	
32. Viskó a holdfényben	120.—
33. Fatörzsek	100.—
34. Erdőszéle	100.—
35. Tavasz	110.—
36. Reggel	100.—
37. Fák a vizpartján	100.—
38. Kocsis	110.—
39. Parasztasszony	110.—
40. Önarckép	110.—
41. Bolond és a virág	200.—
42. Ágnes néni	100.—
Szines ceruzarajzok:	
43. Szalma kazlak	80.—
44. Szérü	80.—
45. Vetések	80.—
46. Falu széle	80.—

Szűdy Sándor
festő, ref. lelkész

Hód
2 Művészet
1941. 42. 4. 87. l.
(Sz. M. a Tanács
galériában.)

Brunyitay - Könyvtár X. 120, 121.

Szudy Nándor
festő

A Tamás Galéria tárlatán *Szudy Nándor:* Jézus és a samariai asszony (olaj) című alkotását vette meg a kultuszminisztérium.

Szépművészet
1941. 328-l.

Insult mir: „magyar [illegible]."
Horthy Miklósné

Szmoszlesányi Ödön festő

Pesti Hirlap. 1919. jan. 28. 5

a téli kiállítás díjainak kiosztása

JOANNI SZUDA, építész

OL. Helytartótanács levéltára. Inventarien der in Hungar aufgelassenen Klöster. Fasc. A 2756 Kapuziner Kloster. Eb ben a fasciculusban fol. 182. a kőművesfelmérési rajz. Ké szitője az elszámolásból, ismeretes: Joanni Szuda Magist ro Murario Tokaiensi pro Delineationibus et Aestimati- ones solúti 54, 30. 1786. Fekete repr. 51. old.

RIBÁRY ZOLTÁN-JÓÓ TIBOR: A tokaji páloskolostor nyo- mában 49. old.

A MISKOLCI HERMAN OTTÓ MUZEUM KÖZLEMÉNYEI, 6. 1964. júl. Miskolc, 1964.

Szudár Mária gyermekrajzoló

Szudár Mária III. o.

43

3.

csillog a hó-paláston.

Öregek már, sokat láttak,

MDK

Szudy Nándor

Jézus és a samariai asszony, olaj

Szépművészet, 1941. 328 l.

Szudy Nándor

Csendélet, olaj

KUT kiáll. N.Szal. 1942. nov.

Szúdi,szücs

A miskolci Patakí-Gerga,görög kereskedők közötti szerződésben szerepel 1778.márc.1.után.Néhai Gyerga Gy.özvegye és Gyermekei részére adott költségek:1784."16. Marty Maxnáx Szúdi nevü Szütsnek fizettünk 1.21.". Rhft.kr. 316.old

Komáromy József: A Pataky-Gerga üzleti társasszerződés 1778-ból 285.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VIII.1969.Miskolc

Szudi.szücs

A miskolci Pataki-Gerga,görög kereskedők közötti szerződésben szerepel 1778.márc.1.után.Néhai Gyerga Gy.családja számára adott összegek:"Ab Anno 1788.jan...Szudinak a Resika Kantusáért ~~xxx~~ 16.00.".Rhft.kr. 322.old

Komáromy József: A Pataky-Gerga üzleti társasszerződés 1778-ból 285.old

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VIII.1969.Miskolc

Szudi,szücs

A miskolci Pataki-Gerga,görög kereskedők közötti szerződésben szerepel 1778.márc.1.után.Néhai Gyerga Gy.családja számára kifizetett költségek:"Ab Anno 1790.10. Nov...Szúdinak 1 Bekecsért és Bundáért fizettünk 2.00." Rhft.kr. 33z.old

Komáromy József: A Pataky-Gerga üzleti társasszerződés 1778-ból 285.old.

A Herman Ottó Múzeum Évkönyve.VIII.1969.Miskolc

Szudolovszky Mihály, szobrász

Művészet, 1936. I. évf. 3. sz. 421. l.

Kende Béla: Emlékszobrokról (pályázati kritika)

Szudy Ferenc

szerepelt a varsói magyar kiállításon.

NM. 1939. V. 2.

Szudy Nándor

Csoportkiállításon szerepelt a Műtereimben

N U 1939. X. 1.

MDK

Szudy Nándor

Csendélet, olajf.

Nemzeti Szalon. Kut. 1942.nov.

MDK

Szudy Nándor

Jézus és a samariai asszony

Magyar Madonna

Károli Gáspár

Szépmüvészet 1941. 332.l.

MDK

Szudy Nándor, festö

Kora tavaszi napsütés. Akvarell.

Mücsarnok.-Tavaszi Tárlat. 1957. Kat.16.1.

Szudy Nándor

* **Két művész a Műteremben.** A Műteremben Szudy Nándor felvidéki festő állította ki műveit. Komoly művész, egyéni gondolatai vannak és érzésvilágából csak azokat vetíti ki, amelyek legjobban megfogják. Tehát a lelki őszinteség disziti fel minden munkáját, a bűbájosan kedves garamparti tájakat, amelyek egy kicsit bujábbak és virágosabbak, mint a valóságban, de ezt annak lehet tulajdonítani, hogy Szudy Nándor érdekes összhangba hozza a valóságot az álomvilággal. Molnár József, a másik kiállító: építész, kitűnő és tehetséges művésze az épülettervezésnek. Főleg munkás- és családiházai érdemlik meg a közfigyelmet, sőt a hivatalos körök érdeklődését is. Kitünő beosztással mutat rá arra, hogy lehet szociális szempontból előnyös és jó otthont adni a magyar föld népének.

Uj Magyarság
1939. okt. 8.

MDK

Szudy Nándor

Tékozló fiu

Magyar akvarellek. Tamás Gal. 135 kiáll. 1942. okt.

Szudy Nándor, festő

A Rózsa Ferenc kultúrotthonban
(VI. Dózsa György út 84/4)
kiállítása nyílt meg.

– Kiállítások

Népszabadság, hn. 1959. jún. 14. 12.

Szudy Nándor
felső szudi
Irod. kiáll. Tamás
Galéria

Szudy Nándor festményei

1941
okt. 25.

Felsőszudi Szudy Nándor nevével, ha emlékezésünk nem csal, most találkozunk először, a Tamás-Galériában rendezett kiállitásán. Meglehetősen kész festőnek mutatkozik, olyannak, aki a festés mesterségi részében, a rajzban és a szinekkel való bánásban otthon van. A világot, helyesebben a a maga szükebb világát, egyéni módon látja. Képein megérzik lelkének eredendő érzelmessége, a szegények és gyengék, az elesettek és az egyszerű lelkek iránt való részvevő érdeklődése. Képeinek tárgyát a falu életében találja meg, parasztembereket és falusi asszonyokat jelenit meg, valójában a naturalizmus igazságra törekvésével, de egyben szimbolumokba is foglalva s különösen szineivel kiemelve őket a valóságból. Madonnái, Jézusa, szamáriai asszonya, a tékozló fiu és apja, a gazdag és a Lázár parabolája, Jeremiás prófétája megannyi magyar paraszt, a táj pedig, amelyben bibliai történeteit lejátszatja, a magyar falu gémeskutjával és egyéb tárgyi ismertető jeleivel.

A szent történeteknek ilyen, vagy egyéb mai környezetbe transzponálása persze nem uj jelenség. De Szudy más módon fogja meg elmondanivalóját, mint ahogy azt mintaképei (például a német Uhde) cselekedték. Szemléleti módja, mint említettük, a naturalizmus és mint vérbeli naturalista könynyü szivvel elhanyagolja a formai szépet, sőt szivesen ábrázolja a rutat. De bár festői előadásával, vastagon

határát közelíti meg, képeiben még sincsen semmi visszatetsző. A vastagon felkent festék és a csapkodó ecsetjárás az erő és a temperamentumosság kifejező eszköze szokott lenni. De Szudy inkább lágy és érzelmes kedélyü festő, s mondanivalójához a festői előadásnak ez a módja kevéssé illik. Megokolatlan és azért felesleges.

Különösek a szinei Voltaképpen csak egy szine van: a vörös. Azt változatja, fokozza, vagy enyhiti és annak rendeli alá egyéb szineit. Garami Madonnájának nemcsak a ruhája vörös szinü, de vöröslenek a kép hátterében a fák és vörösllk a Garam vize is. Két vak embere (3.) a vörös szin visszfényében ég. Feketének nevezett falusi Madonnáján csupán a ruha fekete, minden egyéb égő vörös a képen, még a térdeplő angyal rózsaszine is a vörösnek enyhébb árnyalata. És többi képe is a vörös szin változatait gyüjti egybe. Sok ennyi vörösség; a szemet és az érdeklődést elfárasztja. A természetben legfeljebb a lemenő nap ont ennyi vörös szint. De Szudy képei nem estalkonyati világitásban fogant müvek. S a leszálló nap vörös lényébe szinellentétek vegyülnek a szabad természetben, a vörös kiegészitő szinei, s a szemnek jóleső kontrasztokkal oldják fel a vörös szin egyhanguságát. A természettől csak tanulni lehet. A természet sohasem modoros, nem ugy, mint minden olyan festő, aki valamit, amit megtalálni vélt, uralkodóvá tesz müvészetében és örökké megismétel.

Szudy Nándort az elmodorosodás veszedelme fenyegeti. Egyetlen biztos védekezés: a természetbe menekülés. A természet szinein kell felüdülenie szinképzeletét.

(e. a.)

Szudy Nándor festő?

Budapesti Szemle CCLXII.1942. 298-306. Ybl Ervin: Képzőművészet

Szudy Nándor festő
VIII. József Körút 46.

MKSz 1947

kben a történelmi órákban. Fegyvertársam a le=
iklós, aki félországot hóditott meg a nemzeti nép=
yvertársam minden jóérzésű ember, aki rendet,
és kalandmentes külpolitikát akar.
nhez, jóakaróimhoz. Szeretettel hivom őket, csat=
:. Én becsületes iparkodással szolgáltam minden
ájáért, küzdöttem a panamák ellen és segitettem
em tehát a főváros közönségétől, hogy segitsen

ne és bizalom fűz hozzám: **ne irjon alá senki=**
ı nem jönnek olyan ajánlási ivvel, melyen
erepel.
ı sorsdöntő választások előestéjén

Payr Hugó.

Szudy Nándor

Gogolák Lajos:
Hiszem kiállítás
Magyar Nemzet 1941. okt. 28.

ványa volt; hatása máig ott érzik képein. El kell róla mondanunk, hogy hivatása nem egyedül a festészet; református lelkész egy messzi, kis garammenti faluban s ennek a szelíd tájnak formái, színei ott világítanak tovább képein. Nevezzük festészetét „spirituális" festészetnek? Pályája, kettős hivatása, messzi elvonultsága nehézzé teszik útját. Holott a fejlődésre nemcsak szüksége van, de szemmelláthatólag nagy és őszinte képessége is. A vallásos témák vonzzák; nem újdonság és érdekes jelenség-e az a kálvinista pap, aki Madonnákat fest, bibliai jeleneteket örökít meg s mindezt valami rendkívüli őszinteséggel, egy tiszta lélek szabad belső izzásával teszi? Egy őszintén vallásos lélek megnyilatkozásai ezek a képek; halk vörös és arany színeikkel, Szőnyi Istvántól tanult technikájukkal, minden formalizmustól és mai szkémától, hamis akadémizmustól való idegenkedésükkel mintha új csapásokat is vágnának a mai magyar vallásos festészet számára. Ha sok másoknál félünk a túlzott történeti formáktól, tanulmányoktól, középkori és Quattrocento-emlékezésektől, Szudy Nándornak, akinek tehetségét s képességeit lehetetlen nem méltányolnunk, most viszont a régi nagy mesterek tanulmányát kell ajánlanunk; dinamizmusa és színei s vonalai lendülete sokszor megragad, belső áhitata tiszteletre késztet, de nem hallgatjuk el, hogy e nemes szándékoknak, hajlamoknak [illegible]

léletének szüksége van szabadabb kibontakozásra.

ÁNY NŐ SZENVED
feleslegesen havi gyengélkedése idejéni F tál

Szúdy Nándor

— **Szúdy Nándor, a festő-pap kiállítása a Tamás Galériában.** Szúdy Nándornak, akinek első kiállítását a *Tamás Galériában* látjuk, igazán nincs szüksége arra, hogy papi hivatását, mint érdeklődésfokozó mellékkörülményt említsük fel, amikor festői bemutatkozásáról szólunk. Ha mégis festő-papnak nevezzük, akkor ezzel azt akarjuk mondani, hogy festészete szinte elválaszthatatlan lelkipásztori lényétől. Igazi „pictor angelicus" Szúdy Nándor, de persze, nem fra-angelicói értelemben — az ő Madonnái, angyalai és bibliai jelenetei nem ragadnak el a Katolicizmus mennyei átszellemültségével misztikus magasságokba, hanem a református lélek valóságérzésével, mintegy közvetítenek földi és földöntúli dolgok között. Festői egyénisége inkább robusztus, mint túlfinomult és mégis bátran nevezhetjük „angyalinak", annak a lelki egyszerűségnek és tisztaságnak révén, amely munkáiból kisugárzik. Szőnyi Istvántól és Deskovicstól tanult sokat, a formák tömör kifejezésében, de jó külföldi hatásokat is magába olvasztott, egyik legszebb képén, a *Magyar Madonnán* még némi Segantini-izt is érzünk. A hatások azt mutatják, hogy még nem találta meg egészen a saját, egyéni kifejezésmódját, ezen a vonalon és szinskálában (többnyire a pirosat, narancsot és téglavöröset hangolja hidegebb szinekkel) még sok fejlődés vár rá, de az a festő, aki mint pap, ennyire „festő" tud lenni és lélekben mégis ennyire pap, érdekes, értékes jelensége művészetünknek, — fel kell figyelnünk rá, szeretnünk kell. A „Jézus és a samáriai asszony" vagy a Károli Gáspár-arckép fiatal festőjének egész bizonyosan még sok jelentős mondanivalója lesz számunkra a képzőművészet szószékéről is. (f. j.)

Reggel, 1941. okt. 28

Szudi Sándor
festő

M.D.K

A Rózsa Ferenc Kultúrotthonban állítja ki
munkáit

Kiállítások
Magyar Nemzet, 1959. június 14

4

MDK

felsőszudi Szudy Nándor

Erdélyi Á.: A "Müterem" kiállitásai. Művészet 1939. 29. sz. 1o9.l.

Szudy Nándor MDK

Kora tavaszi napsütés, akvarell

Mücsarnok 1957 Tavaszi tárlat

MDK

Szudy Nándor

Szudy Nándor kiállitása a Tamásgaléria ban.
Szépmüvészet 1941. 332.l.

AZ ORSZÁGOS BÉKETANÁCS REF. BIZOTTSÁGA
ÉS A
MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

SZÚDY NÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÁSÁRA

MEGNYITJA:

FARKAS ZOLTÁN

1959. JÚNIUS 5-ÉN, PÉNTEKEN DÉLI 12 ÓRAKOR

RÓZSA FERENC KULTÚROTTHON
VII, DÓZSA GYÖRGY ÚT 84/A

Fk. Luzsicza Lajos 25896 m Főv. Nyomdaip. Vállalat 1. sz. telepe. Fv. Tallián F.

MDK

Szudy Nándor

Károli Gáspár, of.,repr.

Fekete Madonna, of.,repr.

Szépművészet 1941. 12. sz.

MDK

Szudy Nándor

Garamszentgyörgyről rendezi első kiáll.-át Bpes
ten 1939 őszén a Műterem c.kiállitó helyiség-
ben.
1937-ben Párisban járt és Gauguin hatása alá
került, ez erősen felfedezhető e kiáll.-án.
1941-ben rendezi második gyüjtm.kiáll.-át a Ta-
más Galériában.

A Művész közlése Rónay Máriának.

MDK

Szudy Nándor

1939-ben rend.kiáll.-án a Fővárosi Képtar vette meg"Támár esete" c.képét, a Szépmüv.Múzeum meg "Jézus és a samáriai asszony" c. olajtemperajat 1948-ban a Fókusz Galériaban rendezett akvarell jeiből gyüjtm.kiáll.-t . Régi magyar hagyomanyo modern francia hatásokkal keverednek festészetében.
1955-től Bpesten él.

A Művész közlése Rónay Máriának.

MDK

Szudy Nándor

Született Apolyságon /Hont m./ 1913.május 30. Középiskoláit ugyanitt végezte. Érettségi után a losonci ref.theologiára megy.A theologiát a festészeti tanulmányokkal párhuzamosan akarja v végezni.Ezért 1933-ban Pestre jön, ahol a lelkészképző akadémia tanulmányai mellett Szőnyi István szabadiskolájában tanul.Főiskolai elvégzése után, Garamszentgyörgyre kerül papnak.

A Művész közlése Rónay Máriának.

Szudy Nándor.

A Tmaás Galéria kiállitásain szereplő müvész.

Bende J:

A képzőművészeti egyesületek története,kézirat

Szudy Nándor.

1941-ben a Tamás Galériában kiállitották müveit.

Bende J:
A Képzőművészeti egyesületek története,kézirat.

MDK

Szudy Nándor

A két vak

Jeremiás proféta

Szépmüvészet 1941. 332.l.

MDK

Szudy Nándor

A gazdag és Lázár

Fekete Madonna

Szépmüvészet 1941. 332.l.

Szendy Nándor

festő

Művészet, 1939. IV. évf. 28. m. 109. l.

Erdélyi Árpád: A Műterem kiállításai.

az Út

1948. OKTÓBER 3—9.

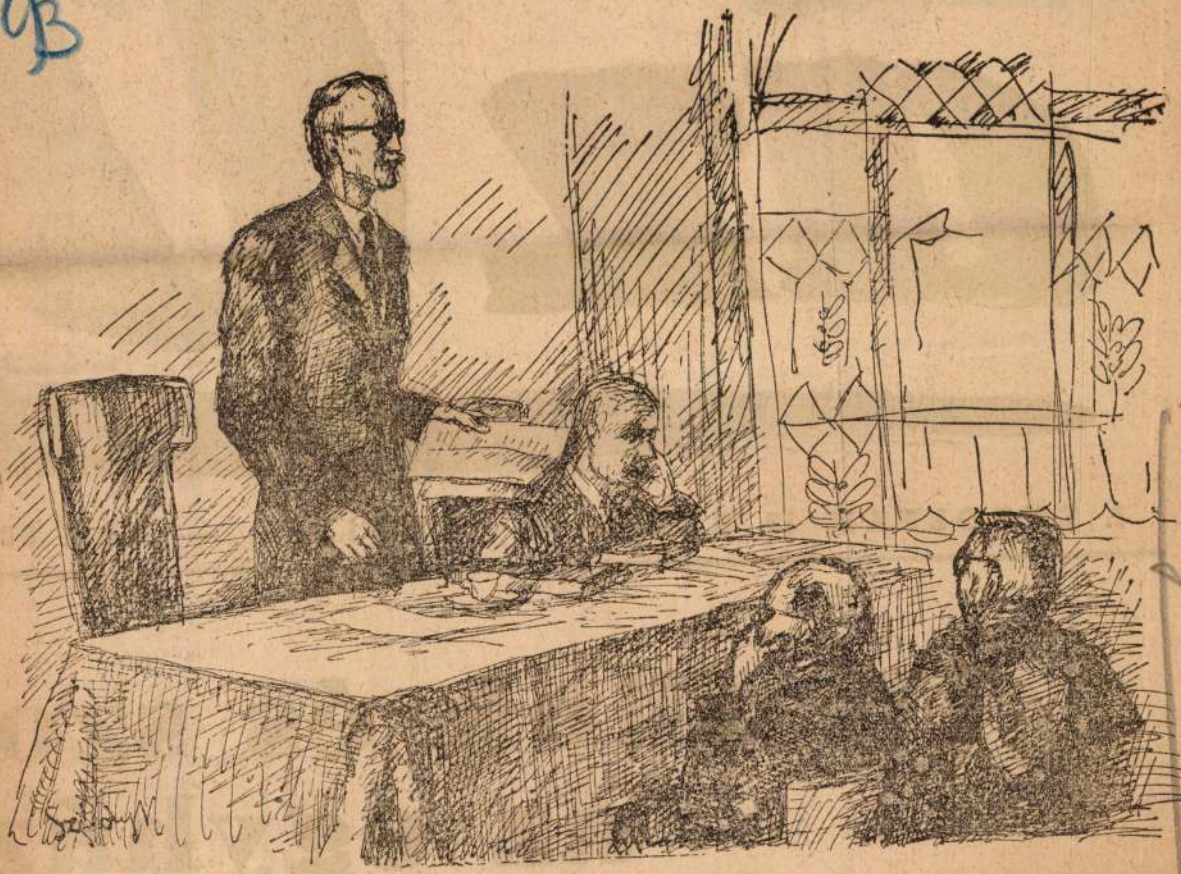

Püspöki székfoglaló a Theologia dísztermében.

(Szudy Nándor rajza)

Figyelő Ujságszol-
Budapest. XIV.

az U

I. ÉVFOLYAM 13. SZÁM • HETILAP — ÁRA 80

Tisztünk és szo
az egyház

Bereczky püspök igehirdetése beil

MDK

FF.Szudy Nándor, festő
Garamszentgyörgy. Bars m.

406. Magyar Madonna. Olajtempera.

Bp.Műcs.- "A Magyar Művészetért." Képzőm.Kiáll. 1942. jun.6.-22. Kat.19.l.

Szudy Vándor

kiállított akvarellje:

Kora tavaszi napsütés. 40×60 cm.

Tavaszi tárlat. A Műcsarnok kiállitása 1957. Kat. szerk.: Kisdiginé Kirimi Irén. Bp. 1957. 19 l.

16. l

F. Szudy Nándor MDK

Magyar Madonna, olajtempera

Műcsarnok 1942 A magyar művészetért c.kiáll.

Szudy Nándor

Koll. kiáll

l.

Tamás Galéria

125. r. 1941. okt. 25 –
nov. 4

A név előtt álló □ jel kereske

Hatvan

Boldog Jakab vitéz, rum- és likőrgyártó Hatvan, Horváth M.-u. 134. 2–18

Huszt — Хустъ

Szeibert Antal rum- és likőrgyár. Huszt, Rákóczi-út 14. 1-47

Jászberény

Rékasi József Jászberény, Mussolini tér 16. 1–59

Kassa

Abarum likőr- és rumgyár, tul: Szekerák Pál, Kassa, Bubics Zsigmond-u. 51 32–33

Felvidéki rum és likörkészitő üzem krt. Kassa, Horthy Miklós tér 20. 27–31

Gróh István, Kassa, Horthy Miklós tér 6. 27–87

Hernádvölgyi rum- és likőrüzem tul. Dolyák Árpád, Kassa, Szt. István-krt. 44. 33–29

«Szent Kristóf» kassai rum és likőrgyár, Kassa, Szt. István-krt 16. 33–28

«Turul» rum- és likőrüzem, tul. Tarczal László, Kassa, Vörösmarty-tér 6. 24 90

Kiskunfélegyháza

Bolyos István rum- és likőrgyára, Kiskunfélegyháza, Holló L.-u. 17. 1–58

Kolozsvár

Szittya Erdélyi Magyar Kereskedelmi Rt. Kolozsvár, Horthy-u. 33. 20–72

Sátoraljaujhely

Székely Sándor vitéz rum likőrgyára Sátoraljaujhe Rákóczi u 33 22-

Szatmárnémeti

□ Szeszkereskedelmi R. T Rum és likőrgyár. Szesz, b sör Szatmár Árpád u 3

Székesfehérvár

KARL JÓZSEF és FIA, Székesfehé vár, Kigyó-u 29/37. Telefon

Szerencs

Körömy József és János rum és likőrgyár, bornagykereskedés Szerencs 68

Szolnok

Csicsmányi Géza, rum- és likőr gyár, Szolnok, Baross-u. 19 4–37

„Hungária" rum- és likőrgyár, bor- és gyümölcsszeszlőzde, Szolnok, Baross-u. 36. 53

Szombathely

Gaugel Károly rum és likör gyártási és eladási telepe, Szhely, Faludy F-u.30. 8–96

S

Sajt.

(Lásd tej alatt.)

Szudy Nándor

festő

ref. lelkész Garam-
szentgyörgyön, esti
tanfolyamra járt
Szönyi Istvánhoz.
Rajztudása gyenge.
Ösztönösen komponál
Bibliai jelenetét
gyakran magyar néji
mezben ábrázolja.

Ibl Szemle
1942. 774. sz
305 l.

MDK

Szudy Nándor felvidéki festő

Két müvész a Müteremben. Uj Magyarság 1939. okt. 8.

Szúdy Nándor festő

Szúdy Nándor festőművészt utoljára a negyvenes évek elején a Tamás-galériában láttuk erőteljes, színes festménykollekciójával, alakokkal a nép köréből. Most az utolsó két esztendejének termését mutatja be, valahonnan a Garam partjáról. A tájat hozza el s a természet nagy s fenséges csendjének hívőjét. Az anyaghiány kénytelensége átvezette az akvarellhez, a gyors impresszióknak ehhez a sajátos módszeréhez, s a festőnek meg kellett tanulnia ezt az új kifejezést. Rendkívül érdekes ez a kétéves tanulmányút. Eleinte fedőszíneket keresett a vízfestékekben és apró foltokban felrakva hűvös színek változatait, ta- [illegible]ket. Lassanként megbarátkozott az új anyaggal, a drámai feszültség, a magány erős, s komor érzése feloldódott, néma erdői és vizei hangot kaptak, a líra hangját. A magány megmozdult, a zárt foltok merevsége föllágyult, a színek melegebbé váltak, a vizeken napfény csillant. Végül a teljes felszabadulás következett, a színek világa helyet adott a fények villanó, lobbanó világának. A nap kelte és alkonya tobzódó fényekben a mindenség hangját szólaltatta meg, nyugtalan, mindent magával ragadó kavargással oldódott fel kozmoszban, a matériák ősalakjában a fény. A realitások színes költészete Szúdy akvarelljeinek világa, s e tiszta költészet értékessé tette a művész számára a kényszerű kirándulást a vízfestékek birodalmába. Ez a festői líra komoly értéke piktúránknak. (Fókusz, Sztálin tér 3.) sz. s.

Világosság 1947. nov. 23

AZ IPARMŰVÉSZETI MUZEUM ÉS
ÜGYEI.

Az orsz. magy. iparművészeti múzeum a nagyszentmiklósi arany lelet galvanoplastikai másolatát legutóbb Stockholmban állította ki, a hol Hildebrandt régiségtudós két fölolvasást tartott róla és a közönségnek bemutatta. A másolat legközelebb Sz. Pétervárra küldetik. Ez alkalomból múzeumunk a művészeteket pártoló császári társulattal egyrészt,

K

Szudy Nándor adatai.

Született Ipolyságon/hont m.ma Csehszlovákia/1913 május 3o.Középiskoláit ugyanitt végezte.Érettségi után a losonci református theologiára megy. Gyerekkora óta fest,és a theologiát festészeti tanulmányokkal párhuzamosan akarja végezni.Ezért 1933.-ban Pestre jön,ahol a lelkészképző akadémia tanulmányai mellett Szőnyi István szabadiskolájában tanul.Főiskolái elvégzése után falura,Garamszentgyörgyre kerül papnak.Innét rendezi első kiállitását Budapesten 1939 őszén a Müterem c.kiállitó helyiségben.1937-ben Párisban járt és Gauguin hatása alá került,ez erősen felfedezhető e kiállitásán.Második gyüjteményes kiállitását 1941-ben rendezi a Tamás Galériában.Előbbi kiállitásáról a Fővárosi Képtár veszi meg Támár esete c.képét,ezen a kiállitáson a Szépmüvészeti Muzeum veszi meg Jézus és a samáriai asszony c. olajtemperáját.1948-ban a Fókusz Galériában rendezett akvarelljeiből gyüjteményes kiállitást.Régi magyar hagyományok modern francia hatásokkal keverednek festészetében. 1955-től Budapesten él.

A művész közlése
Rónay Máriának

2

3

5

6

KORCSOLYÁZÓK. 3. GONDOS JÓZSEF: „OLYMPIAI TŰZ". 4. LŐTE ÉVA: AMAZON. 5. PANKOTAI-ANTAL KÁROLY: JÉGKORONGOS.

„Olympisches Feuer". 4. Éva Lőte: Amazone. 5. Béla Pankotai-Farkas: Ringkämpfer. 6. Károly Antal: Eishockei. ózsef Gondos: „Fiamma d'Olimpia". 4. Éva Lőte: Amazzone. 5. Béla Pankotai-Farkas: Lottatori. 6. Károly Antal: l ghiaccio.

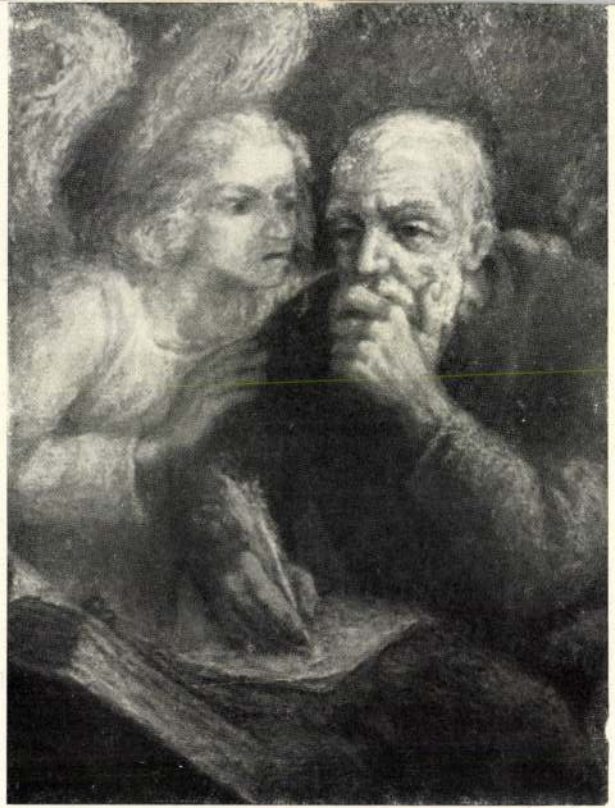

3

4

MORINYI ÖDÖN: ARCKÉP. OLAJFESTMÉNY. (1.) TANULMÁNY. OLAJFESTMÉNY. (2.) A „MŰTEREM" KIÁLLÍTÁSA. — SZUDY NÁNDOR: KÁROLI GÁSPÁR OLAJFESTMÉNY (3.), FEKETE MADONNA. OLAJFESTMÉNY (4). A TAMÁS GALÉRIA KIÁLLÍTÁSA.

Ödön Morinyi: Bildnis. Ölgemälde. Studie. Ölgemälde (1). Studie Ölgemälde. (2). Azsstellung des „Műterem". — Nándor Szudy: Gáspár Károli. Ölgemälde (3), Schwarze Madonne. Ölgemälde (4). Ausstellung der Gallerie Tamás. — Ödön Morinyi: Ritratto. Ad olio (1), Studio. Ad olio (2). Esposizione del Műterem. Nándor Szudy: Gasparre Károli. Ad olio (3), La Madonna Nera. Ad olio (4). Esposizione della Galleria Tam

Szép művészet
1941. 12. sz